

ed

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ.

ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

34

ΣΤΟΡΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΟΥ

1821

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΑΥΤΟΥ.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΣΠΥΡ. ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΝΑΥ. ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1890

ήρσαν
τά
ολογί
ήσαν κατέ
έντα καί δ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

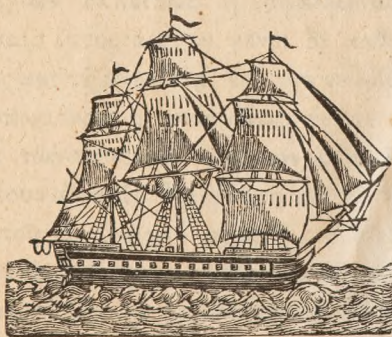
ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΟΥ

1821

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΑΥΤΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΣΠΥΡ. ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΝΑΥ. ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1890

ογι
ον κατέ
και δ

ПРИКАЗЪМЪ НА ЦАРИ

ИЗТОРИКА ИМПЕРОУЛОТ

ТОУ ИАУТИКОУ АЛЕКСАНДРОУ

1821

ТОУА КОЛЛОСАЕМЪ МОДЕЛТОУА УЛОТЪ

ИЗХОДЪ

ЗНАМЕНАТОУА

ЗНАМЕНАТОУА

ТОУА КОЛЛОСАЕМЪ МОДЕЛТОУА УЛОТЪ
ТОУА КОЛЛОСАЕМЪ МОДЕЛТОУА УЛОТЪ

1821

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ αἵγλη καὶ τὸ κλέος δι' ὧν περιεβλήθη ὁ ἱερός ἀγὼν τοῦ 1821 ἐκ τῶν ἐνδόξων ναυτικῶν κατορθωμάτων τῶν ἡρωίδων ναυτικῶν νήσων θέλει ἐμπνέει πάντοτε εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν πρὸς ἐκείνους τοὺς ἄνδρας, οἵτινες διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἄκρας πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης ἀνύψωσαν τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα εἰς τὸ ὕπατον τῆς δόξης αὐτοῦ σημεῖον.

Ἡ ἱστορία τῶν ναυτικῶν ἀγώνων ὥς ἐτελέσθησαν οὗτοι καὶ διεσχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἀνδρῶν, οὓς ἐθαύμασεν ὁ κόσμος καὶ οἵτινες ἀπὸ ἀπλῶν ἐμποροπλοιάρχων καὶ ναυτῶν ἀνεδείχθησαν ναύαρχοι καὶ ἀπὸ ἐργατῶν θαλάσσης γίγαντες καὶ ἀληθεῖς ἥρωες, μένει ἔτι ἀσαφὴς καὶ ἀτελής, πολλῶν ἐνδόξων ναυμαχιῶν ἑλλειπῶς ἢ ἐσφαλμένως περιγραφεισῶν ἐν ταῖς ἐκδοθείσαις ἱστορίαις, ἐν γένει δὲ καθυστερουσῶν ἐν ταῖς λεπτομερείαις καὶ τῇ ἀκριθείᾳ, καὶ τοι πολλὰ γεγονότα καὶ πράξεις παρασιωπωμένας ἢ ἀνακριβῶς ἱστορουμένας οἱ ναύαρχοι καὶ διοικηταὶ τῶν ναυτικῶν ἀγώνων ἐκτενῶς καὶ ἐμπεριστατωμένως ἐσημεῖουν ἐν τοῖς Ἡμερολογίοις αὐτῶν.

Οἱ ἄνδρες τοῦ Ἀγῶνος, οἱ γεραροὶ ἐκείνοι ἥρωες, οἵτινες διήρθουναν τοὺς κατὰ θάλασσαν ἀγῶνας, εἰ καὶ ἐσημεῖουν ἐν τοῖς Ἡμερολογίοις αὐτῶν τὰ γεγονότα καὶ ἐν ταῖς ἐλαχίσταις αὐτῶν λεπτομερείαις, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ καθόλου λάμπει τοῦ ἀγῶνος ἐπαναπαυθέντες ἐθεώρησαν ἄκαιρον νὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τὰς γένει πράξεις καὶ τοὺς ἡμερησίους αὐτῶν ἐλέγχους.

Δυστυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν σπουδαιωτέρων Ἡμερολογίων ἀρχηγῶν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τῶν τριῶν Νήσων κατέψεν ὁ χρόνος ἢ ἀπωλέσθησαν, τὰ δὲ περισωθέντα καὶ δ

θέντα μέρος μόνον ἐκ τοῦ ὅλου ναυτικοῦ ἀγῶνος ἐξιστοροῦσι. Αἱ δὲ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐξιστορούμεναι ναυτικαὶ πράξεις ὑπὸ τοῦ ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη—ἐπὶ ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Κοινότητος τῆς Ὑδρας στηριζόμεναι καὶ ἐπιβεβαιούμεναι κατὰ τὸν Ἀγῶνα—κατὰ μέγα μέρος θέλουσι συμπληρώσει τὰ ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821· διακρίνονται δὲ αἱ σημειώσεις αὗται τῶν πράξεων κατὰ τὸν Ἀγῶνα διὰ τὴν σαφήνειαν καὶ τὰς λεπτομερεῖς περιγραφὰς τῶν ἐκστρατειῶν καὶ ναυμαχιῶν, τὰς ὁποίας θαυμασίως καὶ μετ' ἄκρας διορατικότητος καὶ ἀμεροληψίας περιγράφει ὁ γεραρὸς ναυμάχος καίτοι αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ὑστέρουν πολὺ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μεγαλοφυχίαν καὶ τὸν πατριωτισμόν, μεθ' ὧν περιεβάλλοντο ὅλαι αἱ ἰδέαι καὶ αἱ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὕτω προσοχὴ μόνον ἐδόθη εἰς τὴν πιστὴν ἀποτύπωσιν τῶν πραγμάτων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν πολλαῖς κατὰ σειρὰν σελίσιν εἰς τὰ πρῶτα τυπογραφικὰ φύλλα ἢ ὀρθογραφία καὶ ἡ σύνταξις οὐδόλως ἐπεμελήθησαν καὶ μόλις μετὰ ἄρκετὰ φύλλα ὕστερον τακτοποιοῦνται ὅπως δέποτε, ταῦθ' ἅτινα καὶ ἔμειναν ὡς ἔχουσιν ὅπως ἡ ἀπεικόνισις γείνη ὅσον οἷόν τε πλήρης καὶ ἀκριβής.

Τοιοῦτοι οἱ ἄνδρες τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς τοῦ Ἀγῶνος, ὧν εἶθε νὰ ἀξιωθῇ ἡ παροῦσα γενεά, ἐκ τῶν πατέρων αὐτῆς ἀραιομένη γενναῖα αἰσθήματα, νὰ γείνη ἐφάμιλλος ὅπως συμπληρώσῃ τὸ ἔργον ἐκείνων πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ καθόλου ἑλληνισμοῦ, συνεχίζουσα τοὺς ἀγῶνας τῶν προγόνων ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, ὑπὲρ ὧν μόνον τὸ ἑλληνικὸν κέκληται νὰ γείνη πρόδρομον ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ὁ αἰοίδιμος ἀντιναύαρχος Γεώργιος Σαχτούρης ἐγεννήθη ἐν Ὑδρᾷ κατὰ τὸ ἔτος 1783 καὶ παιδιόθεν, ὅπως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ νεανῖαι ἐν τῇ πατρίδι του, ἐπεδόθη εἰς τὸν πολύμοχθον περιφοκίνδυνον, πλὴν λίαν ἐπικερδῇ ναυτικὸν βίον, ὁπόθεν οἱ κέρδη προσεπορίσαντο οἱ κάτοικοι τῆς Ὑδρας ἐκ ναυτικοῦ τῶν ἐμπορίου καὶ ἃ κατὰ θεῖαν εὐδοχίαν ἐπεσώρευε τῇ ἡσῶ αὐτῶν ὅπως ἐν δεδομένη ἡμέρᾳ τὰ προσφέρω-

σιν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος ὁμοῦ μετὰ τοῦ αἵματός των πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς ἐκ τῆς δουλείας.

Ἐπελθούσης τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὁ Γεώργιος Σαχτούρης εὐρέθῃ ἤδη ἔτοιμος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος, πλοίαρχος μὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς ὧν τοῦ Βρικίου «ὁ Παλαιосαχτούρης» (ἐπώνυμον ὅπερ ἔφερεν ὁ πάππος αὐτοῦ) κατόπιν δὲ καθ' ὅλον τὸν Ἀγῶνα τοῦ πολεμικοῦ βρικίου «Ἀθηνᾶ» χρησιμεύσαντος ὡς ἀντιναυαρχίδος ποτὲ μὲν τῆς Ἀγῆς ποτὲ δὲ τῆς Βας Μοίρας ἢ Στόλου τῆς Ὑδρας, ἐνθα συνεγράφησαν καὶ τὰ δημοσιευόμενα ἤδη Ἡμερολόγια αὐτοῦ. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν Ὑδρᾷ τὴν 30 Ἰανουαρίου 1841 ἐν ἡλικίᾳ 58 ἐτῶν μετενεχθεὶς ἐκ Πόρου, ὅπου διετέλει τότε ἀρχηγὸς τοῦ ἐκεῖ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου τοῦ Ναυστάθμου, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἐνοριακῷ ναῷ τῆς Ὑπαπαντῆς ὅπου εὐρίσκεται ὁ τάφος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐγκεχαραγμένον τὸ ἀκόλουθον ἐπιτύμβιον :

Ὁ ποντοπορῶν μὲ σέβας ἀτενίζει
Τὸν Καφηρέα προφέρων τ' ὄνομά του.
Ὁ Φοῖβος, ὅστις τὸν τάφον του φωτίζει,
Αὐτὸς ἅς εἶπη τ' ἀνδραγαθήματά του.
Πενθεῖ ἡ Ὑδρα τὸ τέκνον της, πενθοῦσι
Συναγωνισταὶ καὶ ναῦται γηραῶτοι.
Ἡ Ἑλλάς μὲ δάκρυα ζητεῖ νὰ λούσῃ
Τὸν τάφον, ἐφ' οὗ ὁδύρεται καὶ κλαίει.
Μὴ τὸν θρηνῇτε, ἐκεῖνος εἰς τοῦ Πλάστου
Τοὺς κόλπους ἤδη ἀνῆλθε καὶ ὑψόθεν
Μᾶς προσμειδιᾷ καὶ πατρικὰς εὐχὰς του
Μᾶς δαψιλεύει ὁ Ἥρωρς οὐρανόθεν.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

Σελ.	11	στίχος	27	ἀντὶ	Μαρκαρέντζα, ἀνάγνωθι	μαρνεράντζα
»	14	»	36	»	Λαλαχὸς	» Λαλεχὸς
»	16	»	6	»	μαρτάρι	» μορτάρι
»	27	»	25	»	10	» 6
»	32	»	22	»	πρόσθες Ἄριθ. 7	
»	57	»	2	»	Μαντρούτζης	» Μαντρόζος
»	69	»	11	»	μέσον	» μέρος
»	75	»	19	»	λίρα	» λέρα
»	76	»	28	»	τήν	» τὰς
»	102	»	13	»	τόρα	» τίρα
»	107	»	8	»	Ἑρμιομάλου	» Ἑρμηομήλου
»	108	»	21	»	Διμαρᾶς	» Δημαμᾶς
»	112	»	22	»	Παταπᾶ	» Ματαπαᾶ
»	176	»	1	»	Ἀρχιναυάρχου	» Ἀντιναυάρχου
»	209	»	41	»	Τζέτ	» Τζούπη
»	242	»	13	»	Κουταχῆ	» Κιουταχῆ
»	256	»	18	»	βίνν	» βίαν

TABLE OF CONTENTS

1	Introduction	1
2	Chapter I	2
3	Chapter II	3
4	Chapter III	4
5	Chapter IV	5
6	Chapter V	6
7	Chapter VI	7
8	Chapter VII	8
9	Chapter VIII	9
10	Chapter IX	10
11	Chapter X	11
12	Chapter XI	12
13	Chapter XII	13
14	Chapter XIII	14
15	Chapter XIV	15
16	Chapter XV	16
17	Chapter XVI	17
18	Chapter XVII	18
19	Chapter XVIII	19
20	Chapter XIX	20
21	Chapter XX	21
22	Chapter XXI	22
23	Chapter XXII	23
24	Chapter XXIII	24
25	Chapter XXIV	25
26	Chapter XXV	26
27	Chapter XXVI	27
28	Chapter XXVII	28
29	Chapter XXVIII	29
30	Chapter XXIX	30
31	Chapter XXX	31
32	Chapter XXXI	32
33	Chapter XXXII	33
34	Chapter XXXIII	34
35	Chapter XXXIV	35
36	Chapter XXXV	36
37	Chapter XXXVI	37
38	Chapter XXXVII	38
39	Chapter XXXVIII	39
40	Chapter XXXIX	40
41	Chapter XL	41
42	Chapter XLI	42
43	Chapter XLII	43
44	Chapter XLIII	44
45	Chapter XLIV	45
46	Chapter XLV	46
47	Chapter XLVI	47
48	Chapter XLVII	48
49	Chapter XLVIII	49
50	Chapter XLIX	50
51	Chapter L	51
52	Chapter LI	52
53	Chapter LII	53
54	Chapter LIII	54
55	Chapter LIV	55
56	Chapter LV	56
57	Chapter LVI	57
58	Chapter LVII	58
59	Chapter LVIII	59
60	Chapter LIX	60
61	Chapter LX	61
62	Chapter LXI	62
63	Chapter LXII	63
64	Chapter LXIII	64
65	Chapter LXIV	65
66	Chapter LXV	66
67	Chapter LXVI	67
68	Chapter LXVII	68
69	Chapter LXVIII	69
70	Chapter LXIX	70
71	Chapter LXX	71
72	Chapter LXXI	72
73	Chapter LXXII	73
74	Chapter LXXIII	74
75	Chapter LXXIV	75
76	Chapter LXXV	76
77	Chapter LXXVI	77
78	Chapter LXXVII	78
79	Chapter LXXVIII	79
80	Chapter LXXIX	80
81	Chapter LXXX	81
82	Chapter LXXXI	82
83	Chapter LXXXII	83
84	Chapter LXXXIII	84
85	Chapter LXXXIV	85
86	Chapter LXXXV	86
87	Chapter LXXXVI	87
88	Chapter LXXXVII	88
89	Chapter LXXXVIII	89
90	Chapter LXXXIX	90
91	Chapter LXXXX	91
92	Chapter LXXXXI	92
93	Chapter LXXXXII	93
94	Chapter LXXXXIII	94
95	Chapter LXXXXIV	95
96	Chapter LXXXXV	96
97	Chapter LXXXXVI	97
98	Chapter LXXXXVII	98
99	Chapter LXXXXVIII	99
100	Chapter LXXXXIX	100
101	Chapter LXXXXX	101
102	Chapter LXXXXXI	102
103	Chapter LXXXXXII	103
104	Chapter LXXXXXIII	104
105	Chapter LXXXXXIV	105
106	Chapter LXXXXXV	106
107	Chapter LXXXXXVI	107
108	Chapter LXXXXXVII	108
109	Chapter LXXXXXVIII	109
110	Chapter LXXXXXIX	110
111	Chapter LXXXXXX	111
112	Chapter LXXXXXXI	112
113	Chapter LXXXXXXII	113
114	Chapter LXXXXXXIII	114
115	Chapter LXXXXXXIV	115
116	Chapter LXXXXXXV	116
117	Chapter LXXXXXXVI	117
118	Chapter LXXXXXXVII	118
119	Chapter LXXXXXXVIII	119
120	Chapter LXXXXXXIX	120
121	Chapter LXXXXXXX	121
122	Chapter LXXXXXXXI	122
123	Chapter LXXXXXXII	123
124	Chapter LXXXXXXIII	124
125	Chapter LXXXXXXIV	125
126	Chapter LXXXXXXV	126
127	Chapter LXXXXXXVI	127
128	Chapter LXXXXXXVII	128
129	Chapter LXXXXXXVIII	129
130	Chapter LXXXXXXIX	130
131	Chapter LXXXXXXX	131
132	Chapter LXXXXXXXI	132
133	Chapter LXXXXXXII	133
134	Chapter LXXXXXXIII	134
135	Chapter LXXXXXXIV	135
136	Chapter LXXXXXXV	136
137	Chapter LXXXXXXVI	137
138	Chapter LXXXXXXVII	138
139	Chapter LXXXXXXVIII	139
140	Chapter LXXXXXXIX	140
141	Chapter LXXXXXXX	141
142	Chapter LXXXXXXXI	142
143	Chapter LXXXXXXII	143
144	Chapter LXXXXXXIII	144
145	Chapter LXXXXXXIV	145
146	Chapter LXXXXXXV	146
147	Chapter LXXXXXXVI	147
148	Chapter LXXXXXXVII	148
149	Chapter LXXXXXXVIII	149
150	Chapter LXXXXXXIX	150
151	Chapter LXXXXXXX	151
152	Chapter LXXXXXXXI	152
153	Chapter LXXXXXXII	153
154	Chapter LXXXXXXIII	154
155	Chapter LXXXXXXIV	155
156	Chapter LXXXXXXV	156
157	Chapter LXXXXXXVI	157
158	Chapter LXXXXXXVII	158
159	Chapter LXXXXXXVIII	159
160	Chapter LXXXXXXIX	160
161	Chapter LXXXXXXX	161
162	Chapter LXXXXXXXI	162
163	Chapter LXXXXXXII	163
164	Chapter LXXXXXXIII	164
165	Chapter LXXXXXXIV	165
166	Chapter LXXXXXXV	166
167	Chapter LXXXXXXVI	167
168	Chapter LXXXXXXVII	168
169	Chapter LXXXXXXVIII	169
170	Chapter LXXXXXXIX	170
171	Chapter LXXXXXXX	171
172	Chapter LXXXXXXXI	172
173	Chapter LXXXXXXII	173
174	Chapter LXXXXXXIII	174
175	Chapter LXXXXXXIV	175
176	Chapter LXXXXXXV	176
177	Chapter LXXXXXXVI	177
178	Chapter LXXXXXXVII	178
179	Chapter LXXXXXXVIII	179
180	Chapter LXXXXXXIX	180
181	Chapter LXXXXXXX	181
182	Chapter LXXXXXXXI	182
183	Chapter LXXXXXXII	183
184	Chapter LXXXXXXIII	184
185	Chapter LXXXXXXIV	185
186	Chapter LXXXXXXV	186
187	Chapter LXXXXXXVI	187
188	Chapter LXXXXXXVII	188
189	Chapter LXXXXXXVIII	189
190	Chapter LXXXXXXIX	190
191	Chapter LXXXXXXX	191
192	Chapter LXXXXXXXI	192
193	Chapter LXXXXXXII	193
194	Chapter LXXXXXXIII	194
195	Chapter LXXXXXXIV	195
196	Chapter LXXXXXXV	196
197	Chapter LXXXXXXVI	197
198	Chapter LXXXXXXVII	198
199	Chapter LXXXXXXVIII	199
200	Chapter LXXXXXXIX	200

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΕΡΓΑΝΤΙΝΟΥ Η ΑΘΗΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 1 ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΚΑΣΣΟΥ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ 1824

Ίουλίου Η Ψ, ημέρα Τρίτη. Σήμερον κατὰ τὴν δεκάτην ὥ-
ραν τῆς ἡμέρας ἐξήλθομεν ἐξ Ὑδρας δώδεκα Ἑλληνικὰ πλοῖα, τὰ μὲν
δέκα πολεμικὰ καὶ τὰ δύο πυρπολικὰ, ἐκ τῶν δεκατριῶν διορισθέν-
των νὰ ὑπάγωσι πρὸς βοήθειαν τῆς Κάσσου, θέλουσι ὁδηγοῦνται παρὰ
τοῦ ἡμετέρου Καπετὰν Γεωργίου Σαχτούρη διορισθέντος Ἀντιναυάρχου
εἰς ταύτην τὴν μοῖραν τῶν πλοίων, οἱ Καπετάνοι τῶν ὁποίων εἶναι
οἱ ἀκόλουθοι.

1	Ὁ Ἀντιναύαρχος Γ. Σαχτούρης.....	Βεργαντίνον	
2	Ὁ Καπ. Ἰω. Ζάκκας	Νάβε	
3	Ὁ » Δημ. Κρισές	Βρίκι	
4	Ὁ » Λάζ. Παπαῖ Μανόλη Φόνου.....	Βεργαντίνον	
5	Ὁ » Δημ. Χριστοφίλου.....	»	Πολεμικὰ
6	Ὁ » Κωνστ. Γιαννάκη.....	Βρίκι	
7	Ὁ » Παντελῆς τοῦ Πινότση	Βεργαντίνον	
8	Ὁ » Σταμ. Ἰω. Δοκοῦ.....	»	
9	Ὁ » Λάζ. Παναγιώτα.....	»	
10	Ὁ » Γεωρ. Νέγκα.....	Γολέτα	
11	Κπ. Δημήτριος Γεωργίου	Βεργαντίνον	Πυρπολικὰ
12	Κπ. Λεονάρδος Θεοδ.	»	
13	Ὁ Καπ. Θ. Γκιόνης ἢ Γαινεράλης Βεργ. εἶναι ὁ ιγ' τῆς διορι- σθείσης μοίρας, ὅστις μὴ ὄντας ἔτι ἐτοιμασμένος, ἔμελλεν αὖριον νὰ βαλθῇ εἰς τὰ πανιά. Ἐβραδιάσθημεν ἐξω τῆς Ὑδρας μὲ λεπτόν ἄνεμον λαβόντες τὰς Κάτωθι Ἐγγράφους ὁδηγίας.		

Ἀριθ. 1.

Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

Τὸ Κοινὸν τῆς Ὑδρας ἐν πλήρει συνελεύσει ἀπεφάσισεν ὅτι, τὰ εἰς
τὴν παροῦσαν Ἐκστρατεῖαν στελλόμενα, καὶ τὰ εἰς τὸ ἐξῆς σταλησό-
μενα πλοῖα κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στόλων εἰς κάμωσι πρέζας, (λείας), ἀπὸ
τὰς πρέζας ταύτας ν' ἀφαιρεθῶσι δέκα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν Κάσσαν τοῦ
Κοινοῦ, Τὸ δὲ ἐπίλοιπον νὰ μοιρασθῇ μετὰξὺ τῶν καπετάνων καὶ συν-
τροφοναυτῶν ὅλου τοῦ Στόλου.

Εἶναι αὐστηρῶς ἀπαγορευμένον εἰς ὅλα τὰ καράβια μας νὰ ἐνοχλή-
σουν ἢ ἐμποδίσουν κατὰ παραμικρὸν οὐδέτερα καράβια ἐὰν δὲν εἶναι
συννοδευμένα με ἐχθρικά, ἢ δὲν ἐπιφέρωσι στρατεύματα ἢ ἐφόδια τοῦ
ἐχθροῦ.

Εἰς ἐνδειξιν σφραγίζεται τὸ παρὸν με τὴν Κοινὴν ὑμῶν Σφραγίδα
καὶ ὑποσημειούμεθα.

Ἰδρα 17 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἰδρας.

Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

Ἀριθ. 2.

Τὸ Κοινὸν τῆς Ἰδρας ἐν πλήρει Συνελεύσει ἀπεφάσισεν, ὅτι οἱ συν-
τροφοναῦται ὅποιοιδήποτε τῶν μπουρλότων μας ἐπιτύχη νὰ καύσῃ
κανὲν ἐχθρικὸν καράβι θέλουν λάβῃ ἕκαστος σύντροφος τὰ ἐφεξῆς βρα-
βεῖα, κατὰ τὸ εἶδος τοῦ πυρπολυθέντος πλοίου.

Γρόσια 300, λέγω γρόσια τριακόσια, ἐὰν καύσουν Ντελίνη ἢ Φρε-
γάτα. Γρόσια 200, λέγω γρόσια διακόσια, ἐὰν καύσουν Κορθέτον ἢ
ἄλλο τρικάρτατον. Γρόσια 100, λέγω γρόσια ἑκατὸν ἐὰν καύσουν Βρίκιον.

Εἰς ἐνδειξιν δὲ τίθετε ἡ Σφραγὶς τοῦ Ἡμετέρου Κοινοῦ καὶ ὑποφαι-
νόμεθα.

Ἰδρα 17 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἰδρας.

Ἰουνίου 18 Τετράδη. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα, γαλήνη, τὸ πρωὶ
μελέμι, ὅλα τὰ πλοῖα ἀκολουθοῦν τακτικῶς, ἐδώσαμεν ἰδιαίτερα ση-
μεῖα εἰς τὸν καθένα.

Ὡραι ἡμέρας. Α'. Ἐπισκέφθημεν ἕν αὐστριακὸν πλοῖον Γολέτα, προ-
ήρχετο ἀπὸ Τριέστη διὰ Σμύρνην με διαφόρους πραγματείας, νεώτερον
δὲν μᾶς εἶπεν, εἰμὴ ὅτι ἐπισκέφθη καὶ ἀπὸ τὰ Σπετζιότικα ἔξω Πα-
ραπόλας, ὁ καιρὸς μπάτης, ἐφάνησαν 14: σπετσότικα, εὐρισκόμεθα με-
ταξὺ Σέρφου καὶ Μήλου. Εἰς τὰς 12 ὥρ. ὁ ἴδιος ἄνεμος ἐβραδιάσθη-
μεν μεταξὺ Κιμώλου καὶ Σίφνου.

Ὡραι νυκτός: 1 Ἐξημερόθημεν ἀντικρὺ τῆς Πολυκάνδρου, τὰ πλοῖα
μας ἔμειναν ὀπίσω, ἐκάμαμεν σενιάλο τῶν ἐμπροσθινῶν νὰ ὀλιγοστεύ-
σωσιν πανιὰ διὰ νὰ πλησιάσωσιν ὅλα.

Ἰουνίου 19 Πέμπτη. Πρὸς τὸ μεσημέρι ἐφθάσαμεν ἔξω τῆς
Σαντορίνης, ἐστάθημεν ἀλλὰ κάπα, ὁ Κπ: Γεώργης εὐγῆκε με τὴν
σκαμπαβίαν διὰ νὰ μάθῃ τι περὶ τῆς Κάσσου, ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον
Ἀκροτῆρι, ἀλλὰ δὲν ἤξευρον τί νὰ τοῦ εἰποῦν, μετ' ὀλίγον βλέπομεν εἰς
ἓνα ἀκροτῆριον τῆς Νήσου, τινὰς νὰ μᾶς κάμνουν σημεῖον διὰ νὰ ὑπά-
γωμεν ἔξω, ἐπῆγεν αὖθις ὁ Κπ: Γεώργης με τὸν Κπ: Ζάκκα καὶ εὐρῆ-
κεν τὸν Κυρ Μάνθαν Γ'. γραμματέαν Σαντορίνης καὶ τοποτηριτὴν τοῦ
Ἐπαρχίου. Τοῖς εἶπεν ὅτι ἀπὸ Κάσσου δὲν ἔχουν εἰδήσιν καμμίαν κατ'

εὐθεῖαν πλὴν ὅτι ἀπὸ τὴν Ἀστροπελιὰν ἦλθεν ἓνα καΐκι, καὶ τοῖς εἶπεν ὅτι οἱ κάσσιοι ὅλοι ἐπροσκύνησαν καὶ ὅτι σχεδὸν εἶναι διόλου περὶ τὸν νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖ. Ἡ εἰδήσις εἶναι 15 ἕως 16 ἡμερῶν. Ἡμεῖς μ' ὅλον τὸ ὑποσκοπεύομεν νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ἀγροικηθῶμεν καὶ μὲ τοὺς Σπετζιώτας, ὁ καιρὸς ὅστρια γαρμπῆ, τραβοῦμεν τὴν μπορντάδα (ὠρισμένην διεὐθυνησιν) εἰς τὰ ὀπισθεν Σαντορίνης. Μὰς ἦλθον δύο καράβια, ὁ Κπ: Χριστόφιλος καὶ Κπ: Λεονάρδος Θεοδοσίου. Δὲν ἤξεύρομεν ποῦ ἐπῆγαν τὰ σπετζότικα δὲν φαίνονται. Ἴσως νὰ τὰ ἐπίασε πουθενὰ κἀνένα καραντί.

Ἰουνίου 20 Παρασκευή. Τὴν νύκτα γαλήνη, διὰ τοῦτο ἐξημερόθημεν αὐθις ἔξω τῆς Σαντορίνης κατὰ μεσημβρίαν, περὶ τὰς δύο ὥρας τῆς ἡμέρας εἶδομεν 11 σπετζότικα τὰ ὁποῖα ἐπῆγαν καὶ ἄραξαν ὀπισθεν τοῦ κάβου Σαντορίνης περ' ὅστρια· πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ τῶν Σπετσῶν Ναυάρχου Κυρίου Μπουκουβάλα διὰ νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ συκωθῇ μίαν ὥραν ἀρχήτερα καὶ νὰ ξεκινήσωσιν ὅλοι ὁμοῦ διὰ τὴν Κάσσον, νὰ ἰδοῦν ὀφθαλμοφανῶς τί ἀκολουθεῖ. Ἐμειναν εἰς τοῦτο σύμφωνοι διὰ νὰ βχλθοῦν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πανιὰ ἅμα ὅπου φθάσουν καὶ τὰ ἄλλα τρία, ὅπου ἦτον εἰς τὰ ὀπισθεν μέρη ἀραγμένα, ὁμοῦ καὶ τὰ μπουρλότα τῶν τρία τὰ ὁποῖα περιμένοντο προσέτι ἀπὸ Σπέτζας. Περὶ τὰ 11 τῆς ἡμ: ἐβάλθησαν καὶ τὰ 7 εἰς τὰ πανιὰ ἡμεῖς περιερχόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἕως νὰ εὐγοῦν ὅλα. Εἰς τὴν Αἰν ὥραν τῆς νυκτὸς βλέπομεν ὅτι ὅλα ἦτον ἔτοιμα. ἐκάμαμεν σενιάλο τῶν ἰδικῶν μας μὲ 4 φανάρια νὰ ἀκολουθήσωσιν τὸν δρόμον μας ξεκινῶμεν διὰ τὴν Κάσσον.

Ἰουνίου 21 Σάββατον 1824. Ἐξημερόθημεν ἀντικρὺ εἰς τὰ ἐρημονησάκια ὅπου κεῖνται ἀραδικῶς εἰς τὸ γράδο (ἐννοεῖ Βόρειον Πλάτος 36⁰ μοιρῶν) 36, ὁ Καπ: Χριστόφιλος καὶ ὁ Καπ: Λεονάρδος τοῦ μπουρλότου δὲν ἐφάνησαν· ὁ καιρὸς πονέντες μέτριος· ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας 10 Ὑδραϊκά, καὶ 12 σπετζότικα τὰ ἄλλα δύο ἔμειναν ὀπίσω, εἰς τὰς 10¹/₂ τὸ πρῶν εἶδομεν μακρόθεν ἓνα πλοῖον κατὰ τὸ μέρος τῆς Κρήτης. Ὁ Καπ: Ζάκκας ἐδιορίσθη νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ ἐπισκευθῇ. Ὑστερον ἀπὸ ἀρκετὴν ὥραν τὸ ἐφθασεν. Αὐτὸ εἰρχετο ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ 18 ἡμ: εἶπεν ὅτι ὁ πρῶτος ἔχει ἔτοιμα 80 περίπου καράβια, θέλει βαρκάρη εἰς αὐτὰ 10 χιλιάδας στράτευμα, καὶ 1,500 Καβαλαραίους. Τὸ πλοῖον ἦτον Ἱμπεριαλικὸν μὲ κριθάρι φορτωμένον τὰ χαρτιά του διὰ τὴν Ζάκυνθον. Ἐπρόσθεσεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Πασσᾶ δὲν ἦτο κατεβασμένος, καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία ἐνόμιζεν ὅτι θέλει ἀναβληθῇ ἔτι διὰ 40 ἡμέρας. Ἐρωτῶντας τὸν διὰ τὴν Κάσσον μὰς εἶπεν ὅτι ἀπέραςεν πολλὰ ἀνοικτὰ καὶ δὲν ἤξεύρει τίποτα. Ὁ καιρὸς ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος.

Περὶ τὰς 10: ἡ ὥρα τὸ δῆλυ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κάσσον. Παρατηροῦμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὸ νησάκι ὅπου κεῖται ἐμπρὸς τοῦ λιμένος τὰ ὀλίγα σπήτια κατακρημνισμένα εἰς δὲ τὴν κυρίως Κάσσον τινὰ μέρη

κατακαμμένα καὶ τινὰ ἀβλαβῆ, ἀνθρώπους δὲ πολλὰ ὀλίγους. Ὁ Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν μὲ τὴν Σκαμπαβίαν εἰς ἓνα μέρος ὅπου ἦτον τινὰ μαγαζιά καὶ ὅπου ἐφαίνοντο τινὲς ἄνθρωποι. Οὗτοι μόνις εἶδον ταῖς διαφοραῖς σκαμπαβίαις τῶν πλοίων μας νὰ πλησιάζουν εἰς αὐτούς, ἐρριφθῆσαν εἰς τὰ δάκρυα μὲ γοῦσμούς, φωνὰς καὶ θρῆνον ἀπαρηγόρητον, ἐρωτόντες τοὺς διὰ τὴν δυστυχίαν των μᾶς εἶπον.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας τριάδος εἶχον φθάσῃ τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα μὲ 34 χιλ. στρατοῦ, ἄρχισαν νὰ κανονοβολίζουν τὰ δύο παραθαλάσσια χωρία, καὶ κατ' αὐτὴν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔρριψαν ὑπὲρ τὰς 4 χιλιάδας κανονιαῖς. Ὁ Οὐσεῖμ μπέης ὅστις διεύθυνε τὴν ἐκστρατείαν διώρισε 18 καίικια μὲ στράτευμα νὰ ὑπάγουν διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος καὶ προσποιοῦμενοι ὅτι ζητοῦν νὰ εὐγοῦν ἔξω, νὰ ῥίπτουν τουφεκιαῖς τρόπον τινὰ ὅτι πολεμοῦν ἐκεῖ. Τοῦτο βέβαια διὰ νὰ κράξῃ ἐκεῖσε τὴν προσοχὴν τῶν Κασσίων, ὡς ἠκολούθησε. Συγχρόνως 24 βάρκαις μεγάλαις ἀπὸ Ἀρβανίτας (λέγουν οἱ περισσότεροι νὰ ἦτον χριστιανοὶ) ὀδηγούμενοι ἀπὸ ἓνα κάποιον ὑπανδρευμένον εἰς Ῥόδον, ἐξεβαρκαρίσθησαν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ χωρίου Ἀγίας Μαρίνης, καὶ ἐπομένως ἄλλοι κατόπιν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ πρῶτ' εὐρέθησαν ἔξω σχεδὸν ὅλοι. Τότε ὁ Μπέης τοῖς ἐπρότεινε νὰ προσκυνήσουν, καὶ αὐτοὶ τοῦ ἐζήτησαν διορίαν. Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων βλέποντας ἐπὶ θύρας τοὺς ἐχθρούς, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ ἓνα πανικὸν φόβον, καὶ ἦτον εἰς γνῶμην νὰ προσκυνήσωσιν χωρὶς νὰ ζητοῦν πλέον νὰ διαφεντευθοῦν. Ὁ Μπέης τοὺς βιάζει διὰ τὴν ἀπόκρισιν.

Ὅθεν καὶ πρῶτοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀγίας Μαρίνης ἐπροσκύνησαν, καὶ ἀκολούθως ἐκεῖνοι τοῦ χωρίου Ἀρβανίτικο, ἀπατημένοι οἱ ἄθλιοι ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἀπίστου Αἰγυπτίου, ὅτι θέλει εἶναι φυλαγμένη καὶ ἡ ζωὴ των καὶ τὰ ὑπάρχοντά των. Τινὲς τῶν προκρίτων ἐβαρκαρίσθησαν διὰ τὴν Ἀστροπελιὰν Μόνον ὁ πατριώτης Κπ: Μάρκος... ἐπρόκρινε νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του μὲ τὰ ἄρματα εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἔχοντας μαζί του τινὰς τῶν κατοίκων τοῦ κατὰ ἀνατολὰς κειμένου χωρίου καλουμένου... ἐπολέμησε τέσσαρας ὥρας ἐναντίον δύο χιλιάδων καὶ ἐθανάτωσεν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα τούρκους, ἐν τούτοις οἱ τούρκοι ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν ἔπιασαν ζωντανὸν καὶ δεμμένους τὰς χεῖρας τὸν ἔφερνον εἰς τὸν Μπέην, τότε αἰσθανόμενος ὅτι δὲν ἦτο καλὰ δεμμένος ἀρπάζει τὸ μαχαίρι ἐνὸς ἐξ ἐκείνων ὅπου τὸν ἔφερνον καὶ ῥίπτει κατὰ γῆς τρεῖς τούρκους, ἀλλ' ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ ἄλλοι πολλοὶ τὸν ἐθανάτωσαν μελῆδόν. Τοιοῦτον τέλος ἔδωκεν ὁ γενναῖος κπ: Μάρκος ἐν ᾧ ὅλοι οἱ λοιποὶ συμπατριῶται του, οἵτινες ἤδη τέσσαρα χρόνια ἔκαμαν τόσας ἀνδραγαθίας, ἐφάνησαν ἤδη τόσον ἀνάνδρoι καὶ δειλοί, ὥστε νὰ προσκυνήσωσιν εἰς τοὺς τυράννους των καὶ νὰ τοῖς παραδώσωσιν τὰ ἄρματα ὅπου μὲ τόσους ἰδρῶτας καὶ πόνους ἀπέκτησαν χωρὶς κἄν νὰ τὰ ἀδιάσουν.

Οἱ πρῶτοι ὅπου ἐξεβαρκαρίσθησαν λέγουν νὰ ἦτον Ἀλβανῖται χρι-

στιανοί, αἵτινες ἐμπόδισαν ὀλίγον τὴν ὁρμὴν τῶν Τούρκων εἰς τὸ νὰ σφάτουν τοὺς προσκυνησμένους· δὲν ἠμπόρεσαν ὅμως νὰ τοὺς ἐμποδίσουν καὶ ἀπὸ τὸ νὰ συλλαμβάνωσιν τὰς παρθένους τὰς εὐειδῆς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ, ἐξ ὧν λέγουν νὰ ἔστειλαν ὑπὲρ τὰς 2 χιλ. εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Κρήτην.

Ὁ Πανοῦργος Οὐσεῖμπενς ὁ καὶ δραστηριότατος συγχρόνως, ἀφ' οὗ ἐθανάτωσεν ἔψησε καὶ ἐκρέμασε τινὰς τῶν προτίστων συνέλαβε τὰς γυναῖκας τῶν καὶ τὰ παιδιὰ τῶν καὶ τοὺς ἔστειλεν ὁμοῦ μὲ ἄλλους πρὸυχοντας τῆς νήσου εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὕστερον δὲ ἀπὸ 24 ὥρας διώρισε νὰ μὴν ἠμπορῇ τινὰς τῶν στρατιωτῶν του νὰ πέρνῃ σκλάβους μήτε νὰ λεηλατῇ, μὲ κεφαλικὴν ποινήν. Ταύτην του τὴν διαταγὴν παραβαίνοντες τινὲς τῶν στρατιωτῶν του τοὺς ἐπαίδευσεν αὐστηρότατα μάλιστα καὶ ἐκρέμασε τρεῖς ἀράπιδαις μὲ τὸ νὰ παρέβησαν τὴν προσταγὴν του. Ἐπροσκάλεσε τοὺς Καπετανέους νὰ ὑπάγουν μὲ τὴν ἀρμάδα του ὡς ναύτας μὲ πληρωμὴν 50 γρσ. καὶ τὸν ἠκολούθησαν πολλοί. Ἀφήσας δὲ εἰς τὴν νήσον ἓνα Ἀγὰ διὰ Διοικητὴν ἀνεχώρησεν μετὰ τρεῖς τέσσαρας ἡμέρας διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μεῶλην του τὴν Σκάδρα συνισταμένην ἀπὸ 4 φεργάταις 6 κουρβέταις καὶ 10 μπρίκια πολεμικά, πέρνοντας μαζύ του καὶ 26 κομμάτια τῶν Κασσιῶν Βεργαντίνα πολεμικά Γολέτας καὶ ἄλλα διὰ σημεῖον τῆς Νίκης του. Ὁ Ἀγὰς τὸν ὅποτον ἄφησεν ἅμα εἶδε μακρόθεν τὰ πλοῖά μας ἐβαρκαρίσθη εἰς μίαν Γαλιότα καὶ ἀπέρασεν εἰς Κάρπαθον. Οὗτος ἐπαράσταινε καθημερινῶς εἰς τοὺς διαμένοντας ταλαιπόρους κατοίκους τὴν ἀταξίαν τῆς διοικήσεώς μας τὴν ἀμυχανίαν μας, τὴν ἀσυμφωνίαν μας, καὶ ὅτι ἐφέτως ἄφρευκτα θέλει μᾶς καθυπαβάλλουν (καθυποτάξουν). Τοῖς ὑπόσχετο νὰ ξεσκαλώσῃ ὅλους τοὺς συγγενεῖς τῶν, προσθέτοντάς τους πῶς ὅποιος θέλει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ὁ μεχμέτ Ἀλῆς θέλει τοὺς δώσῃ γῆν καὶ ὁσπῆτια νὰ κατοικήσουν καὶ ἄλλα μύρια τοῖς ὑπόσχετο διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ.

Ὁ Ἀντιναύρχος καὶ λοιποὶ καπ: ταῦτα ἀκούσαντες ἀπὸ τοὺς Κασσίους, τοὺς ἀναίρεσαν τὰς κατὰ τῆς Διοικήσεως συκοφαντίας τοῦ νέου Ἀγὰ τῶν, τοὺς ἐπαράστησαν ὅτι ἡ διοίκησις ἤδη ἐμβῆκεν εἰς τὸ Ναύπλιον, ἀφ' οὗ καθυπέταξε τοὺς Ἀντάρτας τῆς, ὅτι τὰ πάντα ἤδη ἄρχισαν νὰ ἐμβαίνουν εἰς τάξιν, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις τοὺς ἔστειλεν ἐξ ἐπιτήδης διὰ βοήθειάν των, τοῖς ἐπρόσθεσαν ὅτι ἂν θέλουν νὰ μεταπεράσουν εἰς τὸν Μωρέα ἢ ἄλλου εἶναι ἔτοιμα δι' αὐτοὺς τὰ πλοῖα ὅλα, καὶ εἰς τοῦτο τοῖς ὑπεσχέθησαν νὰ τοῖς δώσουν ἀπόκρισιν τὴν αὔριον. Οὕτως ἀνεχώρησαν οἱ κπ: καὶ ὁ Ἀντιναύρχος ἔκαμε σεναῖλο τῶν πλοίων ὅλων νὰ ἀράξωσι εἰς τὸν λιμένα, εἶναι δὲ ὅλα ὁμοῦ 23 πλοῖα.

Ἰουνίου 22 Κυριακή. Σήμερον τὸ πρῶν εἰς τὸ Ἀντιναυαρχικὸν πλοῖον ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσιν ὅλοι ἔξω, καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἀπόφασιν τῶν Κασσιῶν, καὶ ἂν δὲν θέλουν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν νὰ ἀναχωρήσουν ἀμέσως τὰ πλοῖα. Ἐπῆγαν τοῖς ὁμίλησαν, πλὴν ὅλοι ἐκλίναν

νά μείνουν φοβούμενοι ὡς λέγουν μὴν ὑποφέρουν εἰς τὴν ξένην γῆν τὰ ὅσα ὑπέφεραν οἱ Χίοι, Ἀὐθαλιώται καὶ Κρήται. Ἐπροσκαλέσαμεν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν καὶ οἱ ναῦται, πλὴν καὶ οὗτοι προφασιζόμενοι τοὺς συγγενεῖς ὅπου εἶχον σκλαβωμένους, δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐλθοῦν. Ἐκάμαμεν σενιάλο διὰ τοῦτο νὰ βαλθοῦν ὅλα τὰ πλοῖα εἰς τὰ πανιά. Ἐν τῷ μεταξύ ἔφθασαν καὶ ἄλλα 4 καράβια Σπετσότικα, τὰ δύο μπουρλότα καὶ τὰ δύο πολεμικά, καὶ ἐγίναμεν ὅλα ὁμοῦ καράβια 27, ἐκάμαμεν πανιά καὶ ἐβραδιάστημεν ἕξω τῆς Καρπάθου μὲ μαεστράλε φόρτε (δυνατόν) διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα ἦτον διεσπαρμένα, ἐπήραμεν τὴν βουλτα κατὰ τὴν Κρήτην.

Ἰουνίου 23 Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν μεταξύ Καρπάθου καὶ Χάλκης, ὁ καιρὸς ἀκολουθεῖ δυνατὸς τραβοῦμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Πισκοπὴν ἐπροχωρήσαμεν ἕως τὴν Νίσερο. Τὰ πλοῖα διεσπάρθησαν τὰ Σπετσότικα δὲν φαίνονται διόλου. Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας μόνον 8 ἔχομεν ἀλα-βίστα (ὑπ' ὄψιν). Ἐβραδιάστημεν μεταξύ Νίσουρα καὶ Κῶς. Ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος δυνατὸς.

Ἰουνίου 24 Τρίτη. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς νήσου Ἀστροπελιάς. Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας πλοίων Ὑδραϊκῶν φαίνονται μόνον 7. Ἐκ τῶν Σπετσότικων μόνον ἓν. μετ' ὀλίγον ἐπισκέφθημεν ἓν πλοῖον Σαντοριναιῖκον τοῦ κπ: Ἀναγνώστη μὲ σημαίαν ῥωσικὴν, μᾶς εἶπεν ὅτι εἶχεν φύγῃ ἀπὸ Σαντορίνην χθὲς τὸ ἑσπέρας καὶ ὅτι εἶχεν ὑπάγῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος ἀπὸ Σύραν ὅστις τοῖς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπῆγεν εἰς τὰ Ψαρρὰ καὶ τὰ ἐξουσίασε διὰ προδοσίας. Αὕτη ἡ θλιβερά εἰδησις μᾶς ἔκαμεν νὰ ποδίσωμεν καὶ νὰ τραβιζώμεν διὰ Σαντορίνην νὰ πληροφορηθῶμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἐκοινοποιήσαμεν τὴν εἰδησιν εἰς τὰ πλοῖα μας καὶ εἰς τὸν ὑποναύαρχον τῶν Σπετσῶν, καὶ ἐρρίψαμεν δύο κανόνια νὰ σηκωθοῦν τὰ δύο πλοῖα ὅπου ἐστέκοντο εἰς τὴν Ἀστροπελιάν.

Περὶ τὰς 7 ἡ ὥρα ἐγνωρίσαμεν τὸ πλοῖον τοῦ κπ: Γκιόνη ὅπου εὐγενεὶς ἀπὸ τὴν Ἀστροπελιάν ὁμοῦ μὲ τὸν κπ: Χριστόφιλον. Οὗτος εἶχε τρακάρῃ μὲ τὸ μπουρλότο τοῦ κπ: Λεονάρδου καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ὑδραν νὰ διορθωθῇ. Ὁ Γκιόνης μᾶς εἶπεν ὅτι ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ὑδραν τὸ παρελθὸν Σάββατον, ὅτι τὴν Δευτέραν ἦτον νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ὁ Μιαούλης μὲ τὴν δευτέραν μοῖραν τῶν πλοίων μας. Περὶ Ψαρρῶν δὲν ἤξευρεν ἄλλο πᾶρεξ ὅτι ὁ κπ: πασσᾶς ἦτον εἰς Μιτηλλήνην καὶ εἶχε στείλῃ ἐκεῖσε εἰς Ψαρρὰ τὸν δεσπότην τῆς Μιτηλλήνης προσκαλῶντας τοὺς νὰ προσκυνήσουν, τὸν ὅποιον καὶ ἐκράτησαν οἱ Ψαρριανοί. Ὅτι ὁ Ὁθωμανικὸς στόλος περιείρχετο εἰς τὸ Σίγρι. Μᾶς ἔφερεν καὶ γράμμα ἀπὸ τὴν τοπικὴν διοίκησιν τῆς Ὑδρας. Ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος. Περιφερόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

Ἀριθ. 3

*Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὑποναύαρχον, καὶ Καπετάνους τῶν
Ὑδραϊκῶν πλοίων καὶ ἀνδρείους αὐτῶν συντροφοῦντας.*

Ἐνῷ περιμένωμεν νὰ λάβωμεν καμμίαν ἐπιστολὴν σας καὶ νὰ πληρο-
φορηθῶμεν τὴν κατὰστασιν τῆς Κάσσου, τὰ ἐκείσεπραχθέντα σας, καὶ
τί ἐμάθετε περὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου, σπεύδομεν μὲ τὸν ἐπιφέρον-
τα τὴν παροῦσαν Καπετὰν Θεόδωρον Γκιώνη, νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν
ὅτι τὰ ἐπιλοιπα καράβια μας μὲ τὸν Γενναιοτάτον Ναύαρχόν μας,
ἐκπλέουσιν ἐξ ἁπαντος τὴν ἐρχομένην δευτέραν, διὰ νὰ ἔλθουν πρὸς
ἀντάμωσίν σας.

Περὶ τοῦ Στόλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καμμίαν εἶδῃσιν δὲν ἔ-
χουμεν εἰμὴ ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν περιεφέρετο κατὰ τὸ Σίγκρι τῆς Μυ-
τηλλίνης.

Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 20 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἰουνίου 23 Τετράδη. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς Σαντο-
ρίνης εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς νήσου πὲρ Ὅστρια εἰς τὰς 11 ὥρας τὸ πρωί.
Ὁ Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν μὲ τὴν Πάσσαρην εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ
καθὼς τοῦ εἶπον, φαίνεται ὅτι τὰ Ψαρρὰ ἀντέχουν ἀκόμη, ἄφησεν
διαταγὴν ἂν φανῶσιν ἰδικὰ μας πλοῖα ἢ κανένα μενζίλι (ἀγγελιοφόρον)
ἀπὸ Ὑδραν νὰ τοῖς εἰποῦν ὅτι ἡμεῖς τραβοῦμεν διὰ τὰ Ψαρρὰ, ἐκάμα-
μεν σενιάλο νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ Ναυάρχου. Ὁ ἀνεμὺς
δυνατὸς μελτέμι.

Περὶ τὰς 11 ἐλάβαμεν δύο γράμματα ἀπὸ Ὑδραν, δοσμένα τῇ 23
τρέχοντος καὶ μᾶς λέγουν νὰ τραβίξωμεν δι' ἐκεῖ χωρὶς ἀναβολὴν, ἐκοι-
νοποιήσαμεν τὴν εἶδῃσιν εἰς τὰ πλοῖα ὅλα ὅπου ἦτον μαζὺ μας 16
τὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκάμαμεν σενιάλο νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον μας,
ρίπτοντες καὶ διὰ τὰ ξεμακρυσμένα μίαν κανονιάν. Ὁ καιρὸς μᾶς τρα-
βᾷ κατὰ τὴν Πάρον.

Ἀριθ. 4.

*Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὑποναύαρχον καὶ Καπετάνους,
καὶ ἀνδρείους Ναύτας τῶν Ὑδραϊκῶν πλοίων.*

Σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι ξημερόνοντας τὸ Σάββατον 21
τοῦ παρόντος, ὁ κατὰ τὴν Μυτηλλήνην Ὀθωμανικὸς Στόλος ἐκυρίευσεν
τὰ Ψαρρὰ, καὶ ἐρχονται τὰ λείψανα τῶν Ψαρρῶν εἰς 16 Καράβια καὶ
17 Γολέττας καὶ Μύστικα.

Ἡμεῖς διὰ τοῦτο ἐμποδίζομεν τὰ λοιπὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ
κινήσουν σήμερον, ἕως νὰ ἔλθῃτε ὅλα τὰ Καράβια, ὅσα εὕρισκεσθε αὐ-
τοῦ, νὰ ἐννοθῇτε μὲ ὅλα τὰ ἄλλα διὰ τοῦτο, ἅμα ὅπου λάβετε τὴν
παροῦσαν, κάμετε ἀμέσως πανιὰ διὰ ἐδῶ, χωρὶς καμμίαν ἀναβολὴν,

διότι σκοπός μας είναι ν' ἀνθέξωμεν με τὴν δύναμίν μας, ἢ ὅποια εἶναι ἡ Ναυτικὴ δύναμις, νὰ τὴν συνεννώσωμεν καὶ νὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν ὁλὴν διὰ νὰ ἀνθέξωμεν εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἐρ ῥ ω σ θ ε.

ἡ πό "Υδραν τὴν 23 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἰουνίου 26, Πέμπτη. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐπῆγαν τινὰ καράβια μας εἰς τὴν βρύσιν τοῦ Πασᾶ εἰς Πάρον διὰ νὰ πάρωσιν νερόν καὶ ἐμαθον ὅτι ἐκεῖ εἶναι πανοῦκλα. Ὁ καιρὸς γαλήνη περὶ τὰς δύο τῆς ἡμέρας ἐκάμαμεν σενιάλο εἰς ὅλα τὰ πλοῖα νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν καὶ τραβοῦμεν δι' Ἐδραν ὡς αἱ διαταγαὶ τὰς ὁποίας ἐλάβομεν.

Περὶ τὰς 9 1/2 τὸ ἑσπέρας μία Γολέτα σπετζότικη ἔφθασεν ἀπὸ Ἐδραν καὶ ἐν αὐτῇ ὁ Καπ. Ἰω. Χατζῆ Σταυρὸς με γράμματα τῶν προκρίτων διὰ νὰ τραβίξωμεν εἰς τὰ Ψάρρα δι' ὅπου ἐξεκίνησεν καὶ ὁ Μισοῦλης με 20 κομμάτια διὰ νὰ βοηθήσωμεν τῶν ψαρρίανων οἵτινες ἀντέχουσιν ἀκόμα· ἐκάμαμεν λοιπὸν πανιὰ δι' ἐκεῖ με ἀκροτάτην ἐπιθυμίαν ὅλων τῶν Καπετ καὶ Ναυτῶν.

ἰριθ. 5.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ὑποναύαρχον καὶ Καπετάνους καὶ ἀνδρείους Ναύτας τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.

Προχθὲς 23 τοῦ παρόντος με δύο ἐπίτηδες κατίκια σᾶς εἰδοποιήσαμεν τὴν ἀπόδασιν Στρατευμάτων τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ Καπετὰν Πασσᾶς εἰς τὰ Ψάρρα, καὶ σᾶς ἐλέγαμεν νὰ ἔλθετε ἐδῶ διὰ νὰ ἐνωθῆτε με τὰ ἄλλα Καράβια μας. Τώρα ὅμως σπεύδωμεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι, ὡς χθὲς ἐπληροφορήθημεν τὰ Ψάρρα ἀντέχουν καὶ πολεμοῦν γενναίως, ὁ δὲ μισὸς τοῦ ἐχθρικοῦ ἐκεῖσε Στόλου ἐβιάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Σμύρνην διὰ νὰ ζητήσῃ νέα στρατεύματα, χωρὶς ἀναβολὴν λοιπὸν ἐκινήσαμεν ἐντεῦθεν 20 Καράβια με τὰ ὅποια ἐνώνονται καὶ τὰ διασωθέντα Ψαρρίανὰ Μπουρλότα, ὅλα διευθυνόμενα πρὸς τὰ Ψάρρα, ἅμα λοιπὸν ὅπου λάβετε τὴν παροῦσαν μας, διευθυνθῆτε καὶ Σεῖς διὰ τὸ ἴδιον μέρος διὰ νὰ εὑρεθῆτε ὅλος ὁ Στόλος καὶ νὰ κάμωμεν καθὲ δυνατόν τρόπον, διὰ νὰ λυτρώσωμεν τοὺς Ψαρρίανους καὶ τὴν Νήσον τους. Με τὰ εἰρημνία ἐκπλεύσαντα Καράβια μας εὐρίσκετε τὸν Γενναιοτάτον Ναύαρχόν μας Κύριον Ἀνδρέαν Μισοῦλην. Με τὴν παροῦσαν μας πέμπεται ἐπίτηδες ὁ συμπατριώτης μας Καπετὰν Ἰωάννης Παπᾶ Σταύρου διὰ νὰ σᾶς παραστήσῃ καὶ διὰ ζωστικῶν φωνῆς τὰ τρέχοντα.

Ἔ γ ι α ἰ ν ε τ ε !

Ἐδρα 25, Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

ΕΚΣΤΡΑΓΕΙΑ ΥΠΕΡ ΨΑΡΡΩΝ

Ἐκ τῶν 27 πλοίων ὅπου εἴμεθα εἰς Κάσσον μόνον δέκα μᾶς ἀκολουθοῦν τὰ λοιπὰ περιφέρονται εἰς τὴν Πάρον ὅπου εἴμεθα τὸ πρωί·

ἀλλὰ διατί; εὐκολον νὰ τὸ συμπεράνωμεν ὅσοι γνωρίζομεθα
 [πλὴν δύο μονον] ἔμειναν ὀπίσω πρὸ 3 ἡμερῶν ἴσως διὰ νὰ
 ἐκδικηθῶν κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπου εἰδότες εἰς τὸν κάβο Κριὸ μὲ τὴν
 λεηλασίαν βοδιῶν προβάτων κτλ. Τοῦτο μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶναι τοῦ παρόν-
 τος καιροῦ (ὡσὰν ὅπου ἤδη δὲν εἴμεθα εἰς τὸ Κούρσου (Πειρατίαν) παρὰ
 ἐβγήκαμεν διὰ νὰ κατατρέξωμεν τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ βοηθήσωμεν τῶν
 ἀδελφῶν μας) ἂν ἐπεριορίζετο μόνον κατὰ τῶν ἐχθρικῶν τόπων, ὑπο-
 φερτὸν πλὴν.....

Ὁ ἄνεμος γράιγο, περὶ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ὄστρια καὶ πλέομεν εὐ-
 δίως. Εἶδομεν τρία σπετζότικα τοῖς ἐρρίψαμεν μίαν κανονιὰν διὰ νὰ
 πλησιάζουν περὶ τὰς 4 τῆς νυκτὸς γαλήνη. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα μελτέμι
 δυνατόν. Καιρὸς ἐναντίος διόλου δὲν ἤμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν.

Ἰούνιος 27, Παρασκευή. Καιρὸς ὁ ἴδιος εἰς τὰς 12 τὸ πρωὶ
 μόλις εὐρεθήμεν σοταθέντο (ὑπηνέμως) τῆς Ἰκαρίας, εἰς τὰς 9 τὸ
 ἑσπέρας διὰ τὴν ἄκραν δραστηριότητα τοῦ μελτεμίου ἐπήγαμεν καὶ
 ἀράξαμεν εἰς ταῖς Κολλόναϊς τῆς Σάμου, ἐπισκέθημεν ἓνα πλοῖον μὲ
 γαλλικὴν σημαίαν προερχόμενον ἀπὸ κύπρον εἶχεν ἀμπόρδο (ἐντός) ἓνα
 Τούρκον ἀλλὰ χάριν τῆς σημαίας τῶν Γάλλων δὲν τὸν ἐπήραμεν, εὐ-
 ρόντες δὲ μόνον ἓνα σπετζοτάκι μὲ τὴν εὐχαρίστησιν του μετεπέρασεν
 εἰς τὰ πλοῖα μας, συνενέσει καὶ τοῦ κπ: τοῦ Γαλλικοῦ.

Ἰούνιος 28 Σάββατον. Εἴμεθα δέκα ὀκτὼ πλοῖα ἀραγμένα εἰς
 τὴν Κολλόνα, τὸ πρωὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας Κπ: Σαχτούρης εὐγῆκεν
 ἔξω εἰς τὸ Κανονοστάσιον τῆς Σάμου καὶ ἐμίλησε μὲ τινὰς ἀποσταλ-
 μένους παρὰ τοῦ Λυκούργου. Οὗτοι ἐπαράστησαν τὸν φόβον ἀπὸ τὸν
 ὁποῖον εἶναι κυριευμένοι ὅλοι οἱ Σάμιοι μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ψαρρῶν,
 ὅτι εὐρίσκονται ἐκεῖ τρεῖς φατρίαί, οἱ μὲν ζητοῦν νὰ φύγουν, οἱ δὲ νὰ
 κράξουν τοὺς Ἀγγλους, καὶ οἱ τρίτοι νὰ ἀντισταθῶν μέχρι θανάτου.
 Ὅτι ὁ ἐρχομός ἐδῶ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων τοὺς ἐμψύχωσεν ὀλίγον,
 πολλοὶ ὅμως καὶ ἐκ τούτων ὄλων ἤθελον νὰ ἐμβοῦν εἰς συμβιβασμὸν
 μὲ τοὺς Τούρκους ἂν δὲν εἴρχοντο τὰ καράβια. Ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ
 λοιποὶ κπ: τοὺς ὁμίλησαν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐμψύχωσιν. Μετὰ τὸ γεῦ-
 μα τοῖς ἐγράψαμεν καὶ γράμμα προτρεπτικὸν εἰς ἀπόκρισιν τοῦ ὁποίου
 μᾶς εἶπον τινὰς εἰδήσεις χαροποιᾶς ὅτι οἱ Τούρκοι ἠφανίσθησαν εἰς
 Ψαρρά καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Μᾶς ἔδωσαν δὲ καί τινα προσζῶαρκιαν.

Ἰούνιος 29 Κυριακή. Μόλις τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἤρχισε νὰ δια-
 κρίνεται ἡμεῖς ἐκάμαμεν σημεῖον τοῦ μησευμοῦ μας μίαν κανονιὰν καὶ
 περὶ τὰς 10^{1/2} τὸ πρωὶ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ τὰ Ψαρρά 8: ὑ-
 δραῖμα καὶ 10 σπετζότικα ἐναντίον τῆς δραστηριότητος τῶν ἐτησίων
 (μελτιμιῶν) μπουρλότο κἀνένα δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ δι' ὅτι ἔμειναν ὀπί-
 σω ἀπὸ προχθές.

Ἄλλ' ἐν τῷσούτῳ δὲν ἤμποροῦμεν νὰ σιωπήσῃ τὸ παρανομότατον
 φέρισμον τινῶν πλοίων τῆς συνοδίας μας (τὰ ὅποια καθὼς εἶπομεν καὶ
 ἄνωθεν ἔμειναν ὀπίσω διὰ τὰ τέλη των) τοῦτε κπ: Δοκοῦ ὕδραϊον, κπ:

Λέκα καὶ καπετὰν Γ. Ἀνδρούτσου σπετζοτῶν τὸ ὅποιον ἐμάθαμεν νὰ ἐσουνέβῃ κατὰ τὴν Πάρον. Ὁ κπ: Δοκὸς ἐπισκέφθη κατ'ἐκεῖνα τὰ νερὰ ἓνα πλοῖον μὲ ἀγγλικὴ σημαίαν προερχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν διὰ Κύπρον μὲ πραγματείας, συγχρόνως τὸ ἐβιζιτάρησε καὶ τὸ ἓνα σπετζότικον, οἷτινες μὲ μόνον τοῦ ὅτι ἦτον μέσα τινὲς Ἑβραῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸ κάμουν πρέζα (λείαν). Ὁ ἄλλος σπετζότης ἔκαμε τὸ ἴδιον εἰς ἓνα ἄλλο Γαλλικόν. Τοῦτο μαθόντες χθὲς οἱ ὑποναύαρχοι ἔστειλαν ἐξ ἐπίτηδες καίκι εἰς πάτμον μὲ γράμματα πρὸς τοὺς ἐκεῖ εἰρημένους καπεταναίους συμβουλευόντες καὶ διορίζοντάς τους νὰ ἀπολύσουν τὰ καράβια ἀβλαβῇ ὥσάν ὅπου θέλουν φέρει σχῆμα μεταξὺ τῶν Συντροφοναυτῶν τοῦ στόλου μας καὶ ὄλεθρον εἰς τὴν πατρίδα, νὰ φθάσῃ δὲ ὅσον τάχος εἰς ψαρὰ ὅτι εἶνε ἀνάγκη, εἴθε λοιπὸν νὰ πράξουν κατὰ τὰς συμβουλὰς τῶν ὑποναυάρχων τους. Ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις ἀφιερώνεται εἰς τὴν ἐπικρίσιν καὶ ἐξέτασιν τῶν προυχόντων τῆς Ὑδρας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰς τοιαύτας παρανομίας αἵτινες δύνανται ἂν παραβλεφθοῦν νὰ φέρουν ὄλεθρον εἰς τὴν θαλασσοπλοίαν μας.

Ἀνάγκη πρὸς τοῦτους νὰ περιορισθῶσι ὅσοι τῶν καπετανέων παραβλέποντες τὰ χρέη των ξεμακρύνονται ἀπὸ τὸν στόλον, ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν λεηλασίαν, καὶ παραβλέπουσι τὰ καταχρήσεις, ἀρπαγὰς καὶ ἀδικίας τῶν συντροφοναυτῶν τους τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται εἰς κάθε τόπον ὅπου ἤθελαν πατήσῃ, φιλικὸν ἢ ἐχθρικόν. Πόσον λύπης πρόξενον εἶνε εἰς ἓνα πατριώτην νὰ ἀκούσῃ νὰ μηκτιρίζεται τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν μας μὲ ἀτίμους ἐπονημίας.....; ἅς ἔχωμεν συμπάθειον ἂν παρατρέχοντες ὀλίγον τοῦ σκοποῦ μας περιγράφωμεν τὰ σφάλματα τῶν συναδέλφων μας αὐτὰ εἶνε κοινὰ εἰς κάθε ἀναγεννόμενον ἔθνος, ἠθέλαμεν εἶσθαι ἄξιοι κατηγορίας ἂν τὰ ἐσιωπούσαμεν. Ἦδη δὲ γνωστοποιοῦντες τα πρὸς τοὺς καλοὺς πατριώτας, ἐλπίζεται ὅτι οὗτοι θέλουν λάβει μέτρα καὶ θέλει βάλουν ὅρον καὶ τάξιν εἰς τὸ Ναυτικὸν μας, καθ' ὅσον ἐπιδέχεται εἰς τὰς νῦν περιστάσεις καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ γένουν μισητοὶ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀδελφούς μας συναγωνιζομένους μὲ ἡμᾶς.

Ὁ ἄνεμος ὄντας πολλὰ ἐναντίος μᾶς ἐμποδίζει μεγάλως νὰ ἀπεράσωμεν τὸ κανάλι μεταξὺ Σάμου καὶ Φουρνί, μόλις μετὰ δύο ὥρας ὅπου εὐρισκόμεθα εἰς Καραντί, τὸ μεσημέρι τὸ ἀπεράσαμεν· ἡ Νάβη ὁμῶς ἢ σπετζότικη τοῦ κπ: Ἀνάργυρου ἔμεινε πάλιν ὀπίσω. Μελέμι δυνατόν, τραβοῦμεν μὲ βόλταις κατὰ τὸν κόρπον τοῦ Κουσάντασι (Ἐφέσου). Ἀλλὰ δύο σπετζότικα διατρίβοντα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰκαρίας ἔμειναν καὶ αὐτὰ ὀπίσω. Τέλος φθάσαντες μὲ τὴν βόλτα περὶ τὰς 9 τὸ ἑσπέρας ἕως εἰς τὸ ἐρημονήσι λεγόμενον Καραμπάς, ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸν κάβο κόρακα ὅπου ἐβραδιάσθημεν, ὁ ἄνεμος ἐλατώθη καὶ πλέομεν πρὸς τὸ Βενέτικον. Περὶ τὰς 10: εἶδομεν δύο καράβια εὐγαίνοντα ἀπὸ τὸν κόρπον τοὺς ἐβάλαμεν σημαίαν, τὸ Βον μᾶς ἀνταποκρίθη μὲ ἱμπεριάλικην τὸ δὲ πρῶτον ὄχι ὄντας ξεμακρυσμένον.

Ἰουνίου 30 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν εἴκοσι μίλλια ἀνοικτὰ ἀπὸ τὸ Βενέτικον τῆς Χίου. Τραβοῦμεν ἀνοικτὰ μὲ φρεσκοτάτον μελτέμι ἕως εἰς τὸ μεσημέρι κάμνομεν βόλταις χωρὶς νὰ προχωρῶμεν ποσῶς. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ καιρὸς ἐπλαγίασε μίαν κουάρτα (110=ἐνδεκα Μοίρας) ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Χίον. Πάλιν ἐστρίψαμεν πρὸς τὸ πέλαγος καὶ μετὰ ταῦτα αὐθις κατὰ τὴν Χίον πρὸς τὸ μέρος τῆς Βολισσοῦ. Τὰ καράβια μας ὅλα ξεμακρυσμένα καὶ διεσπαρμένα.

Περὶ τὰς 10: τὸ ἐσπέρας ἀκούομεν μίαν κανονιὰν μετ' ὀλίγον ἄλλας δύο εὐγαίναν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Βολισσοῦ, ἡμεῖς εἴμεθα τότε 7 α 8 μίλλια ἀνοικτὰ. Παρατηροῦμεν μὲ τὸ τηλεσκόπιον τρία καράβια μας νὰ πολεμοῦν, αὐτὰ ἦτον ἡ Γολέττα τοῦ Κουντουριώτη, ὁ κπ: Χριστόφιλος καὶ ἓνα σπετζότικον. Αὐτὰ ἐπολεμοῦσαν ἓνα μπρίκι τουρκικὸν ὅπου ἦτον ἐκεῖ ἀραγμένον καὶ ἐσηκώθη εἰς τὰ πανιὰ· τοῦ ἔρριψαν τὰ τρία ὑπὲρ ταῖς 60 κανονιαῖς μὲ μπάλα καὶ μὲ μισδράλια καὶ τοῦ ἔσπασαν τὸ παρουνέτο. (Κεραΐαν Δολωνίου) μὲ τὸ νὰ μὴν τοῦ ἐπιπτον ὁμῶς κοντὰ δὲν τοῦ ἔκαμαν μεγάλην βλάβην. Αὐτὸ ἐπροχωροῦσε γιὰ λό γιὰλὸ ἐνῷ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς ἡ ὥρα 11½, τῆς ἐσπέρας. Ὅλα τὰ λοιπὰ καράβια ἐστάθησαν ὀπίσω. Ἡμεῖς τοῦ ρίπτομεν δύο μπατερίαις μὲ μπάλα μισδράλια καὶ ἀμέσως οἱ τουῖρκοι ἄρχισαν νὰ ρίπτουν τὰ λάφυρα ὅπου εἶχον πάρῃ ἀπὸ Ψαῤῥά, εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλα ἄρχισαν νὰ τὰ καίουν, συγχρόνως ἐδιαφεντεύοντο μὲ σισανέδαις ὅπου ἐφθανον πολλὰ κοντὰ μας, ἡμεῖς διώκοντες το μὲ συνεχῇ φωτιὰν ἠναγκάσθησαν νὰ ριφθῇ εἰς τὰ ρυχά, κατὰ τὰ παράλια τῆς Βολισσοῦ. Τότε ὁ Ἀντιναύαρχος διὰ νὰ μὴ περιορίσῃ τὴν προσοχὴν ὅλου τοῦ στόλου εἰς αὐτὸ καὶ οὕτω ἐλείπομεν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ψαῤῥά ὅσον τάχος, καὶ νὰ μάθωμεν τί ἀκολουθεῖ ἐκεῖ, προβλέποντες ὅτι αὐτὸ τὸ λάφυρον ἤθελε μᾶς φέρῃ μᾶλλον βλάβην παρὰ ὠφέλειαν εἰς τὴν Μαρκαρέντζα (Ναυτικὸν), καθὼς καὶ διὰ τὸ ὅτι ἐνύκτιασεν, ἀπεφασίσσαμεν νὰ τὸ παρατήσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ τὸν δρόμον μας. Περὶ τὰ μεσάνυχτα εἶδομεν ἓνα πλοῖον ζητὸν νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν λιμένα τῶν Ψαῤῥῶν καὶ ἐμποδίσθη ἀπὸ τὴν πολιτείαν μὲ δύο κανονιαῖς· ὅλα τὰ συμπτώματα μᾶς ἐπρομήνουν τὸν τέλειον ἀφανισμόν τῶν Ψαῤῥῶν.

Ἰουλίου 1, Τρίτη. Πρὸς τὰ ξημερώματα εὐρέθημεν ἔξω ἀπὸ τὰ Ψαῤῥά. Ὅκπ: Κιοσὲς ἦλθε καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἐπῆγεν καὶ ἀπέρασεν κατωθεν τοῦ Κάστρου, ὕψωσε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, πλὴν δὲν τοῦ ἀνταπεκρίθησαν, μάλιστα ὅτι εἶδε ταῖς ντάπαις τοῦ Κάστρου κρημνισμέναις ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος καὶ συμπεραίνων ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν καὶ τὸ Κάστρο. Μετ' οὗ πολὺ βλέπομεν τὰς ἐρυθρὰς σημαίας καθ' ὅλην τὴν πολιτείαν καὶ τὸν λιμένα ὅπου ἓνα Κότερ ἀπερνῶντας ἀπὸ τὸ πλάγι μας χωρὶς σημαίαν ἐζητοῦσε νὰ ἐμβῇ μέσα εἰς τὴν πολι-

ΣΗΜ. 11½ ὥρας τῆς ἐσπέρας ἐννοεῖ περὶ τὴν Δύσιν τοῦ Ἡλίου. Διότι κατὰ τὸ τότε ἐπικρατοῦν ἔθος αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου. Πρώτη ὥρα καὶ μέχρι τῆς Δύσεως, δώδεκα, ὡς οἱ Τοῦρκοι.

τείαν· τοῦ φωνάζωμεν νὰ σταθῇ καὶ δὲν θέλει. Τοῦ ρίπτομεν μίαν τουφεκιὰν οὔτε, γυρίζομεν κατ' ἐπάνω του μὲ τὸ πλοῖον μας καὶ τὸν ἐζώσαμεν ὥστε δὲν ἤμποροῦσε νὰ φύγῃ, τότε ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἦτο φορτωμένον Τούρκους οἵτινες ἄρχισαν νὰ μᾶς βολίζουν, οἱ συντροφοναῦται μας μὲ τὰ ἄρματα εἰς τὰς χεῖρας τρέχουσιν εἰς τὴν πλώραν, τότε τὸ Κότερ ἦτον ἤδη κολλυμένον καὶ ἐμπερδευμένον εἰς ταῖς ἀντέναις τοῦ πομπρέσου μας. Οἱ ναῦται μας ρίπτονται κατὰ τῶν Τούρκων, αὐτοὶ τοὺς πολεμοῦν μὲ πιστόλαις, καὶ ἀφ' οὗ ἐσκοτόθησαν 6. α 8 τοῦρκοι ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ λοιποὶ οἱ μὲν ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δέ, ἐκλήσθησαν εἰς τὸ ἀμπάρι. Τέλος ἀφ' οὗ τοὺς ἐθανατώσαμεν ὅλους πλὴν 4, ἐδυθίσαμεν τὸ Κότερ εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς ταύτην τὴν ὁρμὴν μᾶς ἐλαβώθη ἓνας συντροφοναύτης ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας Διμαμᾶς εἰς τὴν πτέρναν ἐν ᾗ ἐρρίφθη μέσα εἰς τὸ πλοιαρίον ἀρματωμένος.

Κατὰ ταύτην τὴν ὥραν βλέπομεν τὸν κπ: Χριστόφιλον, ὅστις ἀφ' οὗ ἔπιασε μίαν γολέταν Τούρκικην πλησίον τοῦ λιμένος ἐπῆρε καὶ ἔφυγε πρὸς τὰ κάτω ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν στόλον. Ὁ κπ: Κιοσὲς ἔπιασε καὶ αὐτὸς ἓνα Κότερον χωρὶς ἀνθρώπους.

Ὁ Ἀντιναύαρχος βλέποντας κυριευμένα τὰ πάντα εἰς τὰ Ψάρρά ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, συσκευεῖς μὲ τοὺς λοιποὺς καπ: ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναύαρχου, καὶ ἐξεκινήσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα. Μᾶς ἐπλησίασεν ὁ Πινότσης καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔμαθεν ἀπὸ ἓνα καράβι Ἰγλέζικον ὅπου ἐβιζιτάρισεν ἔξω τῆς Χίου, ὅτι οἱ Ἰγλέζοι κατηδάφησαν τὸ Ἀλγέριον.

Μετ' οὗ πολὺ βλέπομεν μακρόθεν ἐν πλοῖον, ἐστείλαμεν τὸν Καπ. Φόνον νὰ τὸ βιζιτάρῃ αὐτὸ ἦτο ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη ἣτις μᾶς εἶπεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς Τῆνον διὰ νὰ ἐνοθῶμεν ἐκεῖ ὁλος ὁ στόλος. Μετ' ὀλίγον ἄλλο πλοῖον τοῦ κπ: Βώκου μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ὁ Ναύαρχος ἐτράβηξε διὰ τὴν Χίον καὶ ἐκεῖ νὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς. Διωρίσαμεν λοιπὸν τὰ πλοῖα νὰ τραβήξουν διὰ τὸ Βενέτικον, ἡμεῖς δὲ τραβοῦμεν διὰ τὴν Τῆνον νὰ εὐγάλωμεν τὸν λαβομένον καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν.

Περὶ τὰς 11 τῆς ἐσπέρας ἐφθάσαμεν εἰς Τῆνον, εὐγάλαμεν τὸν λαβομένον εἰς ἱατρὸν καὶ παρεδώσαμεν τοὺς τρεῖς τούρκους εἰς μίαν γαλῆτα ψαρριανὴν κρατήσαντες μόνον τὸν ἓνα Χίον.

Ἰουλίου 2 Τετράδη. Εἰς τὰς 4 τῆς ἡμέρας ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ Τῆνον καὶ περὶ τὰς 12 εἵμεθα ἀνοικτὰ ἀπὸ τὰ Ψάρρά εἰς 25: μίλια· ἀπὸ τὰς 10 ἡ ὥρα ἠκούομεν περὶ πολλὰ κανόνια νὰ πίπτουν κατὰ τὸ μέρος τῶν Ψαρρῶν χωρὶς νὰ διακρίνωμεν ὅμως τίποτε διὰ τὸ μακρὸς τοῦ διαστήματος. Εἰς τὰ δύο τῆς νυκτὸς εἶδομεν τὸν Ζάκκαν ξεμακρυσμένον. Ὁ ἦχος τῶν κανονιῶν ἀκολουθεῖ.

Ἰουλίου 3, Πέμπτη. Τὸ πρωὶ ἐξημερόθημεν 6. α 8. μίλια μακρὰν ἀπὸ τὰ Ψάρρά· βλέπομεν μὲ τὰ τηλεσκοπία τὰ πλοῖα μας ὅλα περιφερόμενα ἀπὸ Κάβο μελανὸν ἕως εἰς τὰ Ψάρρά. Ἐπολεμοῦσαν δὲ ἀκαταπαύστως μὲ 27 πλοῖα ἐχθρικὰ τζαλούπαις καὶ Γαλιόταις καὶ Βρί-

κία. Τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἐκρατοῦσαν τὰ σοδράνο. Αὐτὰ ἦτον τὰ ὅσα εὐ-
ρίσκοντο εἰς τὰ Ψάρρα καὶ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ φύγουν ἔχοντες μέσα τὰ
στρατεύματα ὁποῦ ὁ μέγας στόλος εἶχεν ἀφήσῃ εἰς τὴν δυστυχῇ Νῆ-
σον. Τὰ ἰδικὰ μας ὕστερον ἀπὸ δύο ὥρας τοὺς ἐπῆραν τὸ σοδράνο, τό-
τε τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ἐπόδησαν ὅλα τραβόντα κατὰ τὸ κάτω μέρος
τῆς Χίου, τὰ ἐδικὰ μας ἔπεσαν κατόπιν των μὲ κανονιαῖς καὶ μὲ μπά-
λα μισδράλια, μία γολέτα ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ, μετ' ὀλίγον μία
φλόγα πυρὸς βλέπομεν νὰ ὑψώνεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης πρὸς
τὸν οὐρανόν, καὶ ἓνα ἐχθρικὸν πλοῖον καίόμενον, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἐπιβά-
ται Τοῦρκοι μέσα εἰς τὴν φλόγαν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς
καὶ ῥιφθέντες ἐπᾶνω εἰς ἓνα ἐχθρικόν, τοῦ ἀδιάζομεν μίαν μπαταριὰν
μὲ μπάλα μισδράλια. Ὁ ὑπερβολικὸς ἀὴρ καὶ τὸ μέγαλον ἐκ τούτου
κλόνισμα τῶν πλοίων ἔκαμε νὰ μὴν ἡμπορῶμεν νὰ βολιζώμεν μὲ κα-
λὴν διεύθυνσιν. Μ' ὅλον τοῦτο μὲ δευτέραν μπαταριὰν τοῦ ἐρρίψαμεν
κάτω τὴν ἀντένα τοῦ παρourkeτου (Δολωνίου) καὶ τὴν σημαίαν. Ἀκο-
λουθόντες δὲ κατόπιν του τοῦ ἐρρίψαμεν πολλότατα μισδράλια ἕως ὅ-
του ἐπῆγε καὶ ἔπεσεν εἰς ἓνα παράλιον τῆς Χίου κάτωθεν τῶν Με-
στῶν λεγομένων, ὁμοῦ μὲ ἄλλα τρία. Ὅλα τὰ λοιπὰ ἐχθρικὰ διο-
κόμενα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας μὲ δραστήριον φωτιὰν ἔκαμαν τὸ ἴδιον
μὴν ἡμπορῶντα νὰ Καβαντζάρουν τὸν κάβον καὶ ἐρρίφθησαν εἰς ταῖς
ξέρας ὄντα εἰς ἄκραν παραλυσίαν, χωρὶς ἀντέναις καὶ πολλὰ χωρὶς
ξάρτια. 4: ἐρρίφθησαν εἰς τὰ Μεστὰ τῆς Χίου, μέρος τῆς τραμοντά-
νας, 4: εἰς μέρος πονέντε, 4: ἐτι μέσα εἰς τὸ ληθί. 3: εἰς τὴν Ἐλοῦν-
τα. Δύο ἐπᾶνω ἀπὸ Ἐλοῦντα. 1: τζαλοῦπα εἰς τὴν Βολισσό. 3 εἰς τὰ
κόκκινχ χώματα. Εἰς αὐτὰ ὅλα ἔβαλαν ἀμέσως φωτιὰν οἱ ἴδιοι Τοῦρ-
κοι καὶ τὰ ἔκαυσαν. ἐκ τούτων εἶναι τὰ μὲν 6: μὲ δύο κατάρτια, ἄλλα
6: Τζαλούπαις, ἄλλα 9: Γαλιόταις, τὸ συλληφθὲν 1: Γολέτα, τὸ κα-
μένον εἰς τὴν θάλασσαν 1: Τζαλούπα 23. Αὕτη ἡ μικρὰ καὶ λεπτὴ
φλοτίλια τοῦ ἐχθροῦ ἦτον πολλὰ ὠφέλημος δι' αὐτὸν καὶ βλαπτικὴ δι'
ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ὁποίαν θεία χάριτι ἐλευθερώθημεν. Ἐκ τῆς ὁποίας μόνον
τέσσαρα πλοῖα ἐχθρικὰ ἠδυνήθησαν νὰ φύγουν κακὴν κακῶς. Εἰς ταύ-
την τὴν εὐτυχῇ μάχην ἐρρίψαμεν κανόνια 63· μὲ μπάλαις καὶ μπά-
λα μισδράλια, εἰς δὲ τὴν προλαβούσαν τοῦ Ἱμπρίκιου κατὰ τὴν 30:
πνεύσαντος 17: ὁμοῦ φουέκια 80:

Δύο ἄνθρωποι μᾶς ἐλαβώθησαν ὁ μπάρμπα Σταῦρος Φουντούλης,
ὅστις κινδυνεύει καὶ ὁ Μανώλης Σαχτούρης ἀδελφὸς τοῦ κπ: τοῦ ὁ-
ποίου ἐκόπη τὸ δάκτυλον. . . . Περὶ τὰς 10: τὸ ἐσπέρας ἐπλησιάσα-
μεν εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ νὰ τοῦ ζητήσωμεν ἱατρὸν· μᾶς εἶπεν ὅτι
δὲν εἶχεν· μᾶς ἐπρόσθεσεν ὅτι ἀφ' ἐσπέρας ἔκαμαν ἀπόβασιν εἰς τὰ
Ψάρρα 20 ἄνθρωποι ἀπὸ κάθε πλοῖον καὶ ἐγυουργίαρισαν (ἤτοι προσέ-
βαλον) τοὺς Τοῦρκους οἵτινες ἠναγκάσθησαν νὰ Ἱμβαρκαρισθοῦν διὰ
νυκτὸς εἰς τὰ Πλοῖα διὰ νὰ φύγουν. Ἐμείναν δὲ μόνον ἐκεῖ 150 α 200,
περικλυσμένοι εἰς 4. α' 5. ὁσπῆπια. Ἀφῆσαν δὲ οἱ ἐδικοὶ μας ἕως

300: με τοὺς ψαρῖανους καὶ τοὺς πολεμοῦσιν ἔτι. Ἰδόντες δὲ καμένα ὅλα τὰ πλοῖα ἐδιορίσθημεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου νὰ τραβίξωμεν διὰ Ψαρρὰ ὅπου διευθυνόμεθα.

Ἰουλίου 4, Παρασκευή. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τοῦ λιμένος τῶν Ψαρρῶν. Περί τὰς 11 τὸ πρωτὶ ἐρρίψαμεν ἄγγυραν ὅλος ὁ στόλος. Περί τὰς δώδεκα τὸ περισσότερον τῶν συντροφοναυτῶν εὐγῆκαν ἔξω εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἄρχισαν νὰ ἀκροβολίζουν τοὺς εἰς τὰ ὀχυρῶτερα ὀσπήτια εὐρισκομένους οἵτινες ἐδιαφεντεύοντο μὲ ὅλην τὴν προσοχὴν δὲν ἠμπόρεσαν διὰ τοῦτο νὰ τοὺς κάμουν καμμίαν βλάβην καὶ ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι.

Οἱ κπ: ὅλοι συσκευθέντες ἀπεφάσθησαν νὰ εὐγούν τὴν αὖριον τακτικῶς πέρνοντες μαζύ των καθε κπ: 20 ἀνθρώπους διὰ νὰ καθυποβάλλουν (ὑποτάξουν) τοὺς Τούρκους εὐρισκομένους εἰς τὰ ὀσπήτια εἰδυνηθοῦν.

Περί τὰς 6: ἐτελεύτησεν ὁ ἄνωθεν Σ. Φουντούλης συντροφοναυτής μας καὶ τὸν ἐθάψαμεν ἔξω εἰς Ψαρρὰ.

Ἦδη ἐφθασαν ἀπὸ Ὑδραν, ὁ Φώκας, Σάββας, καὶ Ζάκκας, καὶ δύο σπετζότικα ἀπὸ Σπέτσας.

Ἰουλίου 5, Σάββατον. Ὅλοι οἱ κπ: περὶ τὴν πρώτην τῆς ἡμέρας εὐγῆκαν μετὰ 15 ἕως 25 ἀνθρώπους, ὁ καθεὶς ἄρματωμένος· ἔπιασαν τρεῖς α. τέσσαρας θέσεις καὶ ἄρχισαν νὰ βολίζουν μὲ κανονιαῖς τοὺς εἰς τὰ ὀχυρὰ ὀσπήτια εὐρισκομένους μὲ γεναιότητα. Καθὼς καὶ διὰ θαλάσσης ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη καὶ ὁ κπ: Ἀναστ. Τσαμαδός, αὐτοὶ ἐδιαφεντεύοντο ἀπὸ μέσα καὶ δὲν ἄφηναν κανένα νὰ πλησιάσῃ μὲ τοὺς φοβεροὺς σισανέδαις των. Ὁ βολησμὸς διήρκεσεν ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τοὺς καθυποβάλλωμεν (ὑποτάξωμεν), ἐπέστρεψαν λοιπὸν καὶ οἱ Κπ: ἀπρακτοὶ ἀφ' οὗ ἐσκοτόθησαν ἓνας Ὑδραῖος, ἓνας Ψαρῖανὸς καὶ ἐλαβόθησαν 3: σπετσόται καὶ δύο Ὑδραῖοι ἀπὸ ἄλλα καράβια. Ἡ πολιορκία διελύθη καὶ παραιτήθη!!!!!!

Ἰουλίου 6, Κυριακή. Ἀραγμένοι. Κανένα κίνημα!! οἱ Ἑλληνες πηγαίνουν μόνον ζητοῦντες λάφυρα. Οἱ δὲ Ψαρῖανοὶ ὀλίγον φαίνεται τοὺς μέλλει ἂν οἱ Τοῦρκοι κατοικοῦν εἰς τὴν πατρίδα των...!! καὶ οὗτοι λάφυρα ζητοῦν!! Τὰ πτώματα τῶν γυναικῶν καὶ παιδιῶν των τάχα δὲν τοὺς κάμνου αἰσθῆσιν;

Ἰουλίου 7, Δευτέρα. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου βλέπομεν ἓνα καράβι Τούρκικον κατὰ τὴν Χίον ἢ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ἐκείνη τοῦ Κουντουριώτη, καὶ ὁ Λαλαχὸς εὐγῆκαν νὰ τὸ κινήσῃ. Μόλις εὐγῆκεν ἡ τοῦ Τουμπάζη εἰς τὸ μέσον τοῦ καναλίου μεταξὺ Ψαρρῶν καὶ τῆς Χίου καὶ μᾶς εἰδοποιεῖ μὲ ἓνα κανόνι, καὶ μὲ σημεῖον ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος φαίνεται. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔκαμε σενιάλο νὰ βαλθοῦν ἀμέσως ὅλα τὰ πλοῖα εἰς τὰ πανιά. Μετὰ δύο σχεδὸν ὥρας ὁ ἐχθρικός στόλος ἐπαρουσιάσθη εἰς κομμάτια μεγάλα 13: δηλ. δύο ντελινία, 6 φρεγάταις, καὶ 5 κορβέταις εἶχε δὲ καὶ ἄλλα μικρὰ Γολέταις καὶ τζελούπαις ἕως 12: Ὁ καιρὸς μελτέμι. Τραβοῦμεν ἀνοι-

κατὰ κατὰ τὴν Σκίρο, Ὑδραῖϊκα Σπετζότικα καὶ ψαριανὰ πλοῖα 51: Ὁ ἔχθρὸς κρατεῖ τὸ σοβρᾶνο καὶ ἔρχεται κατόπιν μας. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σενιάλον νὰ ὀρτζάρουν τὰ πλοῖα ὅλα. Μόνον 14: ἐπῆραν τὰ σοβράνω. Ὁ Ναύαρχος κάμνει ἐκ νέου σενιάλο νὰ ὀρτσάρουν καὶ τὰ λοιπὰ καὶ ἐτοιμασθοῦν ὅλα εἰς πόλεμον. Ἀλλὰ μὲ ἀπορίαν μας βλέπομεν νὰ ποθήσουν κατὰ τὸν κάβον ντόρο, ξεμακρυνόμενα ἀπὸ τὸν στόλον. Κρίμμα εἰς τὴν εὐκαιρίαν! καὶ ὅσον περὶ τῶν πρώτων, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ὅπου Ἐκαμαν τὸ ἴδιον. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ὠσάν ὅπου δὲν λέγομεν ὅλοι νὰ ἦναι ὅμοιοι. Περὶ δὲ τῶν δευτέρων, μόνον ἡ πρόσφατος δυστυχία των κρατεῖ τὸν κάθε πατριώτην ἀπὸ τοῦ νὰ ὠργισθῇ κατ' αὐτῶν. Τὸ νὰ ἔχῃ τινὰς ἐμπροσθέν του τὸν ἄσπονδον ἔχθρὸν καὶ φθορέα τῆς Πατρίδος του καὶ τῶν συγγενῶν καὶ ἀδελφῶν του καὶ νὰ μὴν ζητᾷ ἐκδίκησιν ἐν ᾧ ἔχῃ τοὺς ἄλλους βοηθοὺς οἵτινες τὸν προσκαλοῦν, εἶναι ἴδιον ἡ ἐρρημότης ἡ ἀναισθησία. Ἀδελφοὶ Ψαρριανοί, ποῦ ἔμειναν αἱ πρωτεριναὶ ἀνδραγαθίαι Σας; Δὲν εἰσθαὶ Σεῖς οἵτινες πρὶν νὰ φύγητε ἀπὸ Σπέτσες ὠμόσατε ἢ νὰ χαθῆτε ἢ νὰ εὕρητε ἐκδίκησιν εἰς τὰς φλόγας τῶν ντελινίων τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τώρα διατὶ ἀπαυδεῖτε; μὴ γένοιτο καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φερθῆτε τοιαύτης λογῆς. Τοιούτων ἐλέγχων δὲν πρέπει νὰ ἐξαίρεθῶν καὶ τινες ὑδραῖοι οἵτινες καθὼς οἱ ἄλλοι, ἐστάθησαν ἀδιάφοροι εἰς τὰ σενιάλα τοῦ Ναυάρχου, κατ' ἐξοχὴν ὅλοι οἱ μπουρλοτιέροι. Ἀς ἔχωμεν συμπάθειον ἂν ὀμνηλώμεν τὴν ἀλήθειαν.

Πρὸς τὸ βασίλευμα τοῦ ἡλίου βλέποντες ὅτι κίνημα πολεμικὸν δὲν εἶναι διὰ νὰ γίνῃ πλέον, καὶ ἔχοντες μέσα εἰς τὸ πλοῖον μας ἔτι τὸν λαβομέμον ἀδελφὸν τοῦ κπ: μας, εἰδοποιήσαμεν τὸν Ναύαρχον μὲ τὸν κπ: Βῶκον καὶ μὲ τὸν κπ: Φόνον ὅτι ὑπάγομεν νὰ φθάσωμεν κανένα ἀπὸ τὰ πλοῖα ὅπου φεύγουν διὰ Ὑδραν διὰ νὰ τὸν εὐγάλου νὰ ἰατρευθῇ. Ἀπομακρυνήθημεν λοιπὸν ἀπὸ τὸν στόλον. Πρὸς τὸ βράδῳ ἐγαλήνευσε καὶ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ φθάσωμεν τινα ἐξ αὐτῶν.

Ἰουλίου 8, Τρίτη. Ἐπικρατούσης τῆς γαλήνης ἐξημερόθημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Βλέπομεν νὰ πλησιάζῃ ὁ κπ: Λάζαρος Παναγιώτας (οὗτος ἐλαβόθη κερίως ἔξω εἰς τὰ Ψάρρα ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς ὀσπητιοῖς Τούρκους καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι πηγαίνει εἰς τὴν Ὑδραν διὰ νὰ εὐγάλου τὸν κπ: νὰ ἰατρευθῇ). Δυστυχία! εἶναι τῷ ὄντι ἄξιον λύπης νὰ βλέπῃ τινὰς ἕνα ὁλόκληρον στόλον ἀπὸ 50 πλοῖα χωρὶς νὰ ἔχῃ ἕνα ἱατρὸν καθὼς πρέπει. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἡμεῖς ἠναγκάσθημεν πρὸ τινῶν ἡμερῶν νὰ ἐγκαταλείψωμεν στανικῶς τὸν στόλον καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς Τήνον. Σήμερον ἄλλο πλοῖον ἔκαμε τὸ ἴδιον καὶ αὖριον ἄλλο. Οὕτω ὁ στόλος μένει ἀδύνατος καὶ ἀνίκανος νὰ τρέξῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν περίστασιν. Αὐτὰ ταῦτα κράζουσι μεγάλως τὴν προσοχὴν τῶν πατριωτῶν ὅπου ἐπιστατοῦσι, διὰ νὰ φροντίσωσιν ὅσον τάχως τὴν τούτων διόρθωσιν.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν λοιπὸν τοῦ κπ: Παναγιώτα ἐστείλαμεν εἰς Ὑδραν

τὸν εἰρημένον λαβομένον. Μετ' ὀλίγον βλέπομεν τὸν Χαμίταν νὰ τραβᾷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸν Καβοντόρον, καὶ καθὼς μανθάνομεν πηγαίνει νὰ πωλήσῃ ἐκεῖ τὰ 8 κχνόνια μπρούζινα καὶ 7 σιδηρένια ἄτινα ἔπιασεν ἀπὸ ταῖς τζαλούπαις ὅπου ἐρρίψαμεν ἔξω εἰς τὴν Χίον προχθές. Οὗτος ἐμὴ μῆθη βέβαια ἄλλον ὅστις προλαβόντως ἔκαμε τὸ ἴδιον. Κρίμμα τὰ κανόνια! κρίμα τὸ μαρτάρι! (Πυροβολικόν) ποσὸν αὐτὰ ἤθελαν εἶναι χρήσιμα εἰς Ὑδραν! Ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς ἂν παραμελήσωμεν ἔτι μικρὸν τὰς τοιαύτας καταχρήσεις!!

Ἐκάμαμεν λοιπὸν φόρτσα πανιά, καὶ περὶ τὰς 9 ἠνέθημεν μὲ τὸν στόλον. Ὁ ἐχθρικός εὐρίσκετο σοταβέντο (ὑπηνέμως). Κατὰ τὴν Χίον. Μετρούντες τὰ πλοῖα τοῦ στόλου ἤδη εὐρέθημεν μόνον 36 ἀπὸ 51: ὅπου εἴμεθα χθές. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμε μερικά κινήματα μόνος διὰ νυκτὸς διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρικὸν στόλον. Τὰ πλοῖα ὅλα ἐτραβήξαμεν σοδράνο τῶν Ψάρρων, πὲρ τραμοντάνα. Ὁ καιρὸς ἔλλαξεν εἰς Ὀστριαν τὰ μεσάνυκτα.

Ἰουλίου 9, Τετράδη. Ἐξημερόθημεν 6 α 8 μίλλια ἀνοικτὰ ἀπὸ τὰ Ψαρρά. Ὁ ἐχθρικός στόλος φαίνεται καὶ τραβᾷ κατὰ τὴν Μυτηλήνην. Περί τὰς 5 τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος ἀφ' οὗ ἐβίζιτάρησε μίαν Γαμπάραν φραντζέζικην ἐτράβηξεν κατὰ τὸν κάβο μελανὸν καὶ ἔκαμε σενιάλο εἰς ὅλα τὰ πλοῖα νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ ὅστις ἦτον κατόπιν τοῦ ἐχθροῦ.

Μετ' ὀλίγον ἕτερον σενιάλο νὰ ἐτοιμασθῶσι τὰ πλοῖα ὅλα εἰς πόλεμον, καὶ τὰ διορισθέντα πλοῖα ὅπου θέλουν συντροφεύσουν τὰ μπουρλότα, ἐν τοσούτῳ ἡ Ὀστρια αὐξάνει ἀπὸ λεπτὸν εἰς λεπτὸν καὶ περὶ τὰς 9 τὸ ἐσπέρας ἔφθασεν εἰς τόσῃν αὐξήσειν ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ βαλθῶμεν εἰς πόλεμον ἐδέσαμεν ὅλα τὰ ντριτζαρόλια καὶ ἀναγκάζομεθα νὰ ἐπιστρέψωμεν αὐθις κατὰ τὰ Ψαρρά, βλέποντες ὅτι οὔτε τὰ μπουρλότα οὔτε τὰ σπετζότικα ἐπροχωροῦσαν, σημεῖον ὅτι δὲν ἐπιθυμοῦσαν τόσον νὰ ἀντιπαραταχθῶν. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἡ Ὀστρια ἔπαυσε καὶ πάλιν ἄρχησε τὸ μελτέμι.

Ἰουλίου 10, Πέμπτη. Ἐξημερόθημεν ἔξω τῶν Ψαρρῶν κατὰ τὸν κάβον εἰς ὃν οἱ Τοῦρκοι ἔκαμαν τὴν ἀπόβασιν. Περί τὰς 12: τὸ πρωὶ ὁ Ναύαρχος ἔκραξε τοὺς κπ: ὅλους εἰς τὸ πλοῖον τοῦ, ἐπέστρεψαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὸν Κάβο Κολόναις, διὰ νὰ περιμένωμεν ἐκεῖ τὰς διαταγὰς τῆς Ὑδρας. Διευθυνόμενοι ἐκεῖσε περὶ τὰς 11½ εὐρίσκόμενοι εἰς τὸ κανάλι τῆς Ἀντροῦ καὶ κάβου ντόρου ἐμάθαμεν ἀπὸ μίαν Γολέταν σπετζότικην ἔτι ἔφθασεν εἰς τὴν Διοίκησιν 100 χιλ. τάλληρα ἀπὸ τὸ δάνειον καὶ κατόπι ἔρχονται καὶ ἄλλα.

Ἰουλίου 11, Παρασκευῇ. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐφθάσαμεν εἰς τὴν μπασιὰν (εἴσοδον) τοῦ κάβου Κολόναις καὶ ἐρρίψαμεν ἄγγυραν. Τὰ σπετζότικα ἕως εἰς τὸ δῆλυ ἀνεχώρησαν διὰ Σπέτσαις. Ἐμείναμεν δὲ μόνον τὰ Ὑδραϊκά ὁμοῦ 26. Ἐν τούτοις οἱ κπ: τῆς Ὑδρας συναχθέντες εἰς τὴν Ναυαρχίδα ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσιν ὅλα

τὰ κανόνια τὰ ὅποια τὰ ὑδραίικα πλοῖα εὐγαλαν ἀπὸ Ψαρρὰ καὶ ἔστειλαν εὐθὺς μεντζήλι (ἀγγελιοφόρον), εἰς τὴν Σύραν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν πώλησιν ἐκείνων ὁποῦ εἶχε μέσα τὸ πλοῖον τοῦ Χαμίτα, τὰ ἐσύναξαν καὶ φορτώνοντές τα εἰς τὸ πλοῖον διὰ Ὑδραν τοῦ κπ: Ἡλία ἐζήτησαν τὰς διαταγὰς των. Ἀληθινὰ εἶναι ἄξιον λύπης ὅταν στοχασθῇ τινὰς τὰ κανόνια μπρούτζινα καὶ σιδηρένια τὰ ὅποια ἔμειναν εἰς τὰ Ψαρρὰ καὶ προσέτι ἓνα πλήθος μπάλαις καὶ ἄλλα ἐφόδια ἀραμπάδαις κλ. ! τὰ ὅποια ἤθελον ξαναὑπάγῃ οἱ Τοῦρκοι νὰ τὰ πᾶρουν, ἢ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι, παρὰ τῶν ὁποίων θέλει τὰ ἀγοράζομεν εἰς ἀκριβεστάτην τιμὴν.

Ἰουλίου 12, Σάββατον. Ἀραγμένοι. Εἰς τὰς 12: τὸ πρῶν ἀπέρασεν ἡ Αὐστριακὴ φρεγάτα *Ἐμπε* καὶ ἐχαιρέτησε τὸν στόλον. Ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον κατὰ τὴν Ὑδραν.

Ἰουλίου 13, Κυριακὴ. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Τὸ πρῶν ἐφθασεν ἐξ Σάμου πλοῖον πρὸς τὸν Ναύαρχον μας ἐπικαλοῦντες οἱ Σάμιοι τὴν βοήθειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Ἰουλίου 14, Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Κοινῇ συνελεύσει τῶν κπ: ὅλων καὶ συναινέσει ἐγείνεν ἀπόφασιν νὰ ὑπάγουν πέντε πλοῖα εἰς τὸν κόρπον τῆς Καρίστου διὰ νὰ διώξωσι τὰ ἐχθρικά πλοιάρια ὁποῦ ἐκεῖ περιφέρονται μετακομίζοντα στρατεύματα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐκαμαν δὲ καὶ τινὰς νόμους ἐπωφελεστάτους ἀναφορικοὺς περὶ τοῦ πῶς μέλλει διάγειν τὸ ναυτικὸν εἰς τὰς ἐκστρατείας, καὶ ἐστάλησαν εἰς Ὑδραν νὰ ἐπικυρωθοῦν. Τότε δὲ θέλει δοθοῦν ἀντίγραφα εἰς ὅλα τὰ πλοῖα πρὸς Διοίκησιν.

Βα ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Ἀριθ 909.

Ἀριθ. 14.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Πρὸς τοὺς Ναυάρχους τῶν Νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν

Ἐπειδὴ καὶ νὰ εἰδοποιήθῃ βεβαίως ἡ Σ. Διοίκησις, ὅτι πολλὰ Ἐμπορικὰ πλοῖα τῶν οὐδετέρων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης εὐρισκόμενα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐναυλώθησαν εἰς τὴν ἐπαπειλουμένην καθ' ἡμῶν ἐκστρατείαν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ διὰ νὰ μετακομίσουν στρατιώτας, ἐφόδια πολεμικά, καὶ ζωοτροφίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐξέδοκε ποκῆρξιν ἀπὸ 27 Μαΐου 1824, ὅτι τὰ τοιαῦτα πλοῖα ὁποῖαν Σημαίαν ἐπιφέρουσι, δὲν θέλουν θεωρηθῇ ὡς ἀνήκοντα εἰς οὐδέτερον ἔθνος ἀλλ' ὡς ἐχθρικά, καὶ ὡς τοιαῦτα θέλει πολεμηθῶν, πυρποληθῶν, καὶ βυθισθῶν με τοὺς ναύτας των ἀπὸ τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου πλοῖα, καὶ ἀπὸ πᾶσαν Ἑλληνικὴν δυνάμιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑποπέσωσι, τὴν αὐτὴν δὲ προκῆρξιν ἐτύπωσε καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τοὺς Προξένους τῶν Ξένων δυνάμεων.

Ὁ σκοπὸς ὅμως τῆς Σ. Διοικήσεως δὲν ἦτον οὔτε εἶναι ἄλλος εἰμὴ μόνον νὰ ἡμπορέσῃ διὰ τῆς αὐτῆς προκυρήξεως νὰ ἐκχύσῃ τὸν φόβον εἰς τοὺς κυβερνήτας καὶ ναύτας τῶν αὐτῶν πλοίων, ὥστε διὰ αὐτῆς νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ ναυλωθοῦν, ἢ ἂν ἦναι ναυλωμένα νὰ διαλύσῃ τὰ κον-τράτα των.

Κατὰ τὸ παρὸν ὅμως ἡ Σ. Διοίκησις μ' ὅλον ὅτι εἰδοποιήθη ὅτι ἐναυλώθησαν ὑπὲρ τὰ 80. πλοῖα ἐμπορικὰ Ἀγγλικά, Αὐστριακὰ, Ἰσπανικά, ῥωσικά, καὶ λοιπά, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν τὸν ἐχθρὸν Στόλον, ἐκφέροντα ζωοτροφίας, καὶ ἐφόδια πολεμικὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀφῆκε νὰ τρέχῃ ἡ αὐτὴ προκύρηξις διὰ μόνον τὸν φόβον, καὶ διέταξε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν μὲ διαταγὴν τῆς ἀπὸ 14 Ἰουλίου ὑπ' Ἀριθ. 2734. Τώρα ἐνῶ μέλλει νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ Στόλος νὰ σᾶς δώσῃ τὰς ἀνηκούσας ὁδηγίας καὶ διαταγὰς πῶς πρέπει νὰ φερθῇτε εἰς αὐτὴν τὴν ἐκπλευσιν.

Αὐτὸν Χρεωστεῖτε νὰ φυλάξετε τὴν οὐδετερότητα, ὅσον εἶναι δυνατόν κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνῶν. ὅπερ ἐστὶ, συναπαντῶντες ἐκ τῶν οὐδετέρων δυνάμεων πλοῖα, ἔχοντα φορτία διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐχθροῦ, τότε χωρὶς νὰ τοὺς προξενήσῃτε τὴν παραμικρὰν ὕβριν, ἢ ζημίαν, τὰ διευθύνετε εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις κατὰ νόμον πολεμικόν.

Βοῦν ἂν ἔχωσι στρατιώτας ἐχθροῦς, τότε τοὺς λέγετε νὰ παραδοθοῦν, καὶ παραδιδόμενα, τότε θέλετε φερθῇτε τὸσον μὲ τοὺς ναύτας καὶ Πλοῖον, ὅσον καὶ μὲ τοὺς στρατιώτας φιλανθρώπως, χωρὶς νὰ τοὺς βλάψετε οὔτε εἰς τὴν ζωὴν, οὔτε εἰς τὴν προσωπικὴν ὑπόληψιν, ἀλλὰ νὰ τοὺς μετακομίσετε εἰς τὴν Διοίκησιν, ἐὰν ὅμως καὶ οἱ ἐπ' αὐτῷ στρατιῶται δὲν θέλουν νὰ παραδοθοῦν, ἢ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον, τότε λογίζετε τὸ Πλοῖον ὡς ἐχθρὸν.

Οἱ Ναύαρχοι χρεωστοῦν νὰ τὰ κοινολογίσουν εἰς ὅλους τοὺς Πλοιάρχους διὰ νὰ τὰ ἀναγνώσουν εἰς ὅλους τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ ναύτας, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη καὶ διαταγὴ τῆς Διοικήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 14 Ἰουλίου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

(Τ. Σ.)

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. ΚΩΜΙΑΣ.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

(Σ Τ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

ΗΜΕΡΙΟΔΟΣ Β.

Ἀριθ. 3831

Ἀριθ. 15.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ

Ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἐπαγρυπνοῦσα εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, διὰ νὰ ἀποφύγῃ ὅλα ὅσα εἰμποροῦν νὰ προξενήσουν

τὸν ἀφανισμόν του ἐξέδωκε τὴν ἀπὸ 27 Μαΐου διακύρηξιν δι' ὅσα πλοῖα Εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ ἐναυλώθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἀλεξανδρείαν, εἰς μετακόμισιν ἐχθρικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰς τότε πληροφορίας· ἥδη δὲ εἰδοποιηθεῖσα ὅτι τὰ ῥηθέντα πλοῖα δὲν μεταφέρουν ἐχθρικὰ στρατεύματα, ἀλλὰ πολεμικὰ ἐφόδια, ζωοτροφίας κ.τ.λ. καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἑλ. διοικήσις φροντίζει μ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν νὰ φυλαχθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ βάσις τῆς οὐδετερότητος καὶ τὸ δικαίωμα τῶν Ἑθνῶν ὅσον τὸ δικαίωμα τοῦ πολέμου εἰμπορεῖ νὰ συγχωρήσῃ.

Διακηρύττει.

Α'. Τὰ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ ναυλωθέντα Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα εἰς μετακόμισιν ἀρμάτων πολεμοφοδίων, ἀλόγων, ζωοτροφῶν καὶ οὔτινος ἄλλου εἰς χρῆσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὑπόκεινται εἰς τοὺς κανόνας τῆς οὐδετερότητος καὶ θέλουν μεταχειρισθῇ ἀπὸ τὴν ναυτικὴν μας δύναμιν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνύθειαν εἰς παρομοίας περιστάσεις μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Β'. Ἡ παροῦσα θέλει γνωστοποιηθεῖ εἰς τοὺς ναυάρχους τῆς Ἑλληνικῆς ναυτικῆς δυνάμεως καὶ διμοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς διοικήσεως ἀντίτυπα δι' αὐτῆς θέλουν ἀποσταλῇ εἰς τοὺς καθ' ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν ἀρχιπέλαγος Προξένους, Ἀντιπροξένους καὶ προξενικούς πράκτορας τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 15 Αὐγούστου 1824

Ὁ Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

(Τ. Σ)

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Ὁ προσωρ. Γερ. Γραμματεὺς

Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 16.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ.

Διακηρύττει.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος δὲν ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰ ὄπλα εἰμὴ διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν, καὶ νὰ πολιτευθῇ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν εὐνομουμένων Ἑθνῶν μετὰ ὅποια ἡ κοινωνικὴ τοῦ ἀνθρώπου κατὰστασις ὑπαγορεύει εἰς αὐτὸ νὰ ἔχῃ, σχέσεις καὶ ἀναφορὰς ἀλλὰ μὲ λύπην βλέπει ἡ Διοίκησις δυσαρεστημένας τὰς ξένας δυνάμεις εἰς ὅσας ἀταξίας παραπονοῦνται τὰ ἐμπορικὰ τῶν Πλοῖα, ὅτι τινὲς τῶν ἡμετέρων Καταδρομῶν πράττουσιν εἰς αὐτά, ἐναντίον τῶν ὁδηγιῶν τῆς Διοικήσεως, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχῶν τῆς οὐδετερότητος τῶν Ξένων δυνάμεων καὶ τῆς βάσεως τοῦ ἐμπορίου, τὸ

ὁποῖον παρανόμως δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν φυσικὸν δρόμον τοῦ ὅθεν θέλουν πληροφορηθῇ οἱ κατὰ διαφόρους θαλάσσας Ἑλληνικοὶ Καταδρομεῖς, ὅτι ἡ Διοίκησις εἰς περίστασιν ὅπου ἤθελεν ἐπισυμβῇ καμμία ζημία παράνομος εἰς ἐμπορικὰ Πλοῖα ξένων δυνάμεων, ὅχι μόνον δὲν θέλει ὑπερασπισθῇ κανένα τῶν τοιούτων Καταδρομῶν, ἀλλὰ καὶ θέλει τοὺς παιδεύσει, ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπειδὴ εἶνε ἀναγκαῖον νὰ περιφέρονται πάντοτε Καταδρομεῖς Νόμῳ Πολέμου διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὸ ἐμπόριον τῶν Ἑχθρῶν, καὶ νὰ τοὺς προξενῶσιν ὅ,τι κακὸν ἡμποροῦν, οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἐφοδιασμένοι μὲ τὰς ἀναγκαῖας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τῆς Διοικήσεως· ἀλλέως ὅστις φωραθῇ χωρὶς αὐτῶν θέλει παιδεύεσθαι.

ἘΝ Ναυπλίῳ τὴν 16. Αὐγούστου 1824.

Ὁ Πρόεδρος

(Τ. Σ.) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

ὁ Προσωρινὸς Γεν. Γραμματ.

Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ Πρωτοτύπῳ

Ὁ Προσωρινὸς Γενικ. Γραμματεὺς.

Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ Πρωτοτύπου

(Τ. Σ.) Οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδραι

Ἀριθ. 17.

Πρὸς τοὺς Γερραισιτάτους

Ἀντιναύαρχον Κύριον Γεωρ. Σαχτούρη.

τοὺς σὺν αὐτῷ Καπεταναίους, καὶ ἀνδρείλους συντεροφοναύτας

τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.

Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς Σάμου Εὐγενικὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 14 τοῦ ἐνεστῶτος μὲ τὰ κανόνια ἀραμπάδες καὶ λοιπὰ σταλέντα μας μὲ τὸ καράβι τοῦ Καπε. Νικολ. Βόκου, τὰ πρερχόμενα ἀπὸ τὰ λείψανα τῆς καυθείσης Φρεγάτας (Κόρκμα Μπουρλότ) εἶδομεν δὲ καὶ τὴν ἔνωσιν εἰς Κῶ. τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων. Ὁ Ναύαρχος μας Καπ. Ἀνδρ. Μιαούλης μὲ τὴν κατὰ τοῦ Ἰμβραχῆμ Πασσὰ διορισμένην μοῖραν παραίτησε τὸ Σούνειον τὴν 14 τοῦ αὐτοῦ, ὅθεν ἡ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολή σας δὲν τὸν ἐπρόφθασε. καὶ τοῦ τὴν διευθύνουмен, ἀγκαλὰ ἐλπίζομεν, πρὶν τῆς ὥρας ταύτης νὰ ἠνόθητε αἱ δύο μοῖραι, καθὼς οἱ ἐχθρικοὶ Στόλοι, τοὺς ὁποίους κυνηγάτε ἠνώθησαν καὶ αὐτοί.

Σπεύδομεν ἔπειτα νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι χθὲς τὸ ἐσπέρας ἐλάβομεν γράμμα τῆς Σ. Διοικήσεως εἰδοποιητικὸν ὅτι Ἀγγλικὸν Βρίκιον, ἐλθὼν ἀπὸ Κορφοῦς εἰς Ναύπλιον ἔφερε πρὸς αὐτὴν σφοδρότατα παράπονὰ διὰ τὸ αὐστηρὸν τῆς προκυρήξεως τῆς 27 Μαΐου, περὶ τῶν

Σημ. Ὅρα ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τὰ γραφόμενα τὴν 14 Ἰουλίου 1824. ἐκ τῶν ὁποίων ἀπορρέει ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη.

Ὁ ἐκ δότης

Εὐρωπαϊκῶν Πλοίων ναυλωθέντων εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐπίμονον ζήτησιν ἀπὸ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἀνασκευὴν τῆς προκυρήξεως ἐκείνης, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο ἡ Διοίκησίς μας ἐδίασθη νὰ μιτριάσῃ μὲ ἄλλην τῆς 15 Αὐγούστου κατὰ τὸ ἐμπερικλειόμενον ἀντίγραφον· ἐδίασθη πρὸς τούτοις διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὴν Ἀγγλικὴν Διοίκησιν, τῆς ὁποίας ἡ Εὐνοια μᾶς εἶναι τόσο ἀναγκαία, νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἕως ἀπὸ τᾶς 14. Ἰουλίου ἔστειλεν εἰς τοὺς Ναυάρχους τῶν τριῶν Νήσων διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, τὰς ὁδηγίας τῶν ὁποίων ὡςχύτως σᾶς ἐμπερικλείομεν ἀντίγραφον. Ἡμεῖς ὅμως εἰς ἀποκρίσιν δὲν ἐλείψαμεν νὰ εἰδεάσωμεν τὴν Διοίκησίν μας, ὅτι αἱ ὁδηγίαι αὗται ἐκδοθεῖσαι τώρα, καὶ τώρα στελλόμεναι μὲ ἡμερομηνίαν 14. Ἰουλίου, ἡμποροῦν νὰ μὴ σᾶς ἔλθωσιν ἐν καιρῷ, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἔργον, ἀνάλογον ἴσως μὲ τὴν πρώτην προκύρηξιν 27. Μαΐου, διὰ νὰ λάβῃ τὰ περὶ τούτου μέτρα.

Ἡ Γενναιότης σας ὅμως ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι κύριος σκοπὸς τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς ναύτας νὰ μὴ φονευθῶσιν εἰμὴ ὅσοι λαθῶσι τὸν θάνατον εἰς τὴν συμπλοκὴν, ὅταν δὲ παραδοθῶσιν, ἢ καὶ μετὰ τινὰ ἀντίστασιν ἡ ζωὴ των νὰ εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ. Τοὺς εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα ἐχθροὺς ὅμως μεταχειρισθῆτε ὅπως κατὰ τὴν περίστασιν καλέσῃ ἡ σωτηρία ὅλου τοῦ Στόλου μας.

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν ἔχει καὶ ὅμοιον γράμμα διὰ τὸν Ναύαρχόν μας. Ἐπειδὴ ὅμως ἀγνωστοῦμεν ἀπὸ τοὺς δύο σας ποῖον θέλει ἀνταμώσει πρότερον, διὰ τοῦτο, ὅταν σᾶς ἐγχειρίσῃ τὸ παρὸν, ἐξετάσατε ἐὰν ἔχῃ ἀκόμη ἐκεῖνο τοῦ Ναυάρχου καὶ τότε λαμβάνοντάς το ἡ Γενναιότης σας, διευθύνετέ το ἀμέσως μ' ἐπίτειδες ταχύπλουν.

Σᾶς ἐμπερικλείομεν καὶ ἴσον προκυρήξεως τὴν ὁποίαν ἐξέδωκεν ἡ Σ. Διοίκησις τῇ 16. Αὐγούστου περὶ καταδρομέων, ἧτοι, Κουρσάρων.

Ἐπιμείνατε γενναίως, μ' ὁμόνοιαν καὶ εὐταξίαν εἰς τὸν Ἀγῶνα καθόσον τὸ καλέσῃ ἡ Σωτηρία τῆς Πατρίδος, καὶ ἐλπίζομεν ὀγλήγορα νὰ μᾶς χαροποιήσετε μὲ λαμπρὰς Νίκας, καὶ μὲ τὴν τελείαν καταστροφὴν τῶν δύο ἐχθρικῶν Στόλων, διὰ δὲ τὸ δεύτερον πλησιάζον μηνιῶν τῶν συντροφοναυτῶν, ἃς ἀμεριμνήσωσιν, ὅτι τοὺς πληρόνεται.

τῇ 18 Αὐγούστου 1824 ἐν Ὑδρ

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Υ. Γ.. Ἐμεῖνεν ἡ παροῦσα ἕως σήμερον 20 Αὐγούστου, καὶ μὲ τὸν Καπετὰν Νικὸλ. Βόκον Σᾶς πέμπομεν τὰ ἀκόλουθα Ψαρικά, διὰ νὰ τὰ διανέμητε ἀναλόγως εἰς τὰ Κεράβια τῆς Μοίρας σας.

Βαρέλια 4 μεγάλα Σκουμπρία, 8. ὅμοια Σαρδέλλας, 2. μικρὰ ὁμοίως.

Ἰουλίου 13, Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Τὸ ἑσπέρας ἐλάβαμεν διαταγὰς ἀπὸ Ὑδραν νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ ὅλα τὰ πλοῖα τῆς πρώτης μοίρας ἐξελθούσης ἐξ Ὑδρας ἧτοι τὰ πρῶτα δέκα τρία διὰ νὰ διορθωθοῦν. Ὅθεν καὶ εἰς τὰς 12 τὸ ἑσπέρας ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ δι' Ὑδραν μὲ εὐδίων ἄνεμον.

Ἦδη κατὰ τὰς πληροφορίας ὅπου ἐλάβαμεν ἀπὸ ὑποκείμενα παρυσθενῆτα εἰς τὰ Ψαρρά εἰς τὴν ἀπόδασιν στρατευμάτων ὅπου ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ ἐχθρικός στόλος, εἵμεθα εἰς περίστασιν νὰ δώσωμεν κἄποιαν ἰδέαν ἀκριβῆ περὶ τοῦτου.

Ἡμέρα Παρασκευή 20: Ἰουνίου ἔφθασεν ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς τὰ Ψαρρά. Ἀκρα γαλήνη ἦτον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἀπὸ ἑνα δυσβατότατον κάβον τῆς Νήσου κατὰ τὴν τραμοντάνα, ἠβουλήθη νὰ κάμῃ ἀπόδασιν τὴν ὁποίαν καὶ ἄρχισεν περὶ τὴν α'. ὦραν τῆς ἀκολουθου ἡμέρας Σαββάτου, μὲ βάρκαις καὶ τζαλούπαις ἅπειρες. Ὁ κάβος ἐκεῖ σχηματίζει τοὺς τρεῖς μικροὺς λόφους. Οἱ Ψαρριανοὶ ἐκεῖ δὲν εἶχον εἰμὴ μίαν πολλὰ μικρὰν φρουράν, καὶ αὐτὴν εἰς τὸν λαϊμὸν τοῦ κάβου καὶ ὄχι εἰς τὸ ἄκρον τὸ ὅποτον σχηματίζει ἓνα βράχον ὡσὰν νησάκι. Οἱ ὀλίγοι φύλακες ὅπου ἐστέκοντο ἐκεῖ ἀντιστάθησαν ὀλίγον, πλὴν διὰ τὴν πλυθὴν τῶν ἐχθρῶν ὅπου ἐξεβαρκαρίζοντο ἀπὸ διάφορα μέρη φοβηθέντες ἐτραβήχθησαν· περίπου ἀπὸ 500 ἦτον ἤδη ἐπάνω εἰς τὸν Κάβο οἵτινες καὶ θαρρηθέντες ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὸν λαϊμὸν τοῦ Κάβου· κατόπιν εὐγῆκαν καὶ ἄλλοι ὥστε εἰς ὀλίγην ὥραν ἔγιναν σχεδὸν 1, 500 τοῦρκοι ἐπάνω εἰς τὴν Νήσον. Ἐν τοσοῦτῳ ἔφθασαν ἀπὸ διαφόρους φυλακὰς ἕως 300: (ἐξ ὧν πολλὰ ὀλίγοι ἦσαν Ψαρριανοὶ) καὶ ἀντιστάθησαν οὐκ ὀλίγον, κροτήσαντες πόλεμον μιᾶς σχεδὸν ὥρας, καθ' ὃν ἐφθάρησαν οἱ περισσότεροι καὶ οἱ λοιποὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν· καὶ ἤλθαν εἰς τὴν Δάμπιαν καλουμένην τοῦ Ἀδὰμ ἢ σπηλιὰ εἰς ταύτην τὴν ριτιράτα ἐσκοτώθη ὁ Κότας μὲ τὸ νὰ τὸν ἄφησαν οἱ περισσότεροι τῶν στρατιωτῶν του. Ἐν τοσοῦτῳ ἀπέβησαν ἔξω ὑπὲρ τὰς 3: χιλ. ἐχθροὶ οἵτινες διηρηθέντες εἰς τρεῖς κολλόνας, αἱ μὲν δύο ἐτραβήξαν κατὰ τὴν πολιτείαν, ἡ δὲ τρίτη εἰς τὸ ῥηθὲν Κανονοστάσιον. Οἱ ἐν αὐτῇ εὐρισκόμενοι ἀντέκρουσαν δύο φοραῖς τὴν ὁρμὴν πολεμοῦντες ἀκαταπαύστως ἀπὸ τὰς 4: τῆς ἡμ: ἕως εἰς τὰς 7: βλέποντες δὲ νὰ μὴν τοὺς ἔρχεται καμμία βοήθεια ἐξεσπάθωσαν καὶ ὥρμησαν νὰ ἀπεράσουν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι ἐγλύτωσαν.

Ἄλλος πόλεμος ἐγείνεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βουνοῦ ὅπου κεῖται ἄνω τῆς πολιτείας ὅπου ἔκειντο οἱ τρεῖς μῆλοι· ἐκεῖ εὐρίσκοντο σχεδὸν 500: Ψαρρῖανοί, λιάπιδες καὶ ξένοι· οὗτοι ἐκράτησαν ὀλίγον τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ ὅστις εἶχε ξεβαρκάρῃ ἤδη ὑπὲρ τὰς 8 χιλ. Ἐπесαν οὐκ ὀλίγοι τοῦρκοι, καὶ ἐδικοί μας ἱκανοὶ ἐκεῖ λέγουσιν νὰ ἐσκοτώθῃ ἡρωϊκῶς καὶ ὁ κπ: Ἀναγνώστης Τζώτζης, ἀλλ' ἡ πληθὺς τῶν ἐχθρῶν ἔκαμε τοὺς λοιποὺς νὰ τραβηχθοῦν κατὰ τὸ Παλαιόκαστρον ὅπου ἦτον τὸ μεγάλο κανονοστάσιον, τότε ὅλοι οἱ Ψαρριανοὶ ἀπελπίσθησαν καὶ ἔτρεξαν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ λιάπιδες ὅμως ὄχι, ἀλλ' ἐκλείσθησαν μέτινας ἄλλους ξένους, καὶ σχεδὸν 10: α' 12: Ψαρριανοὺς μέσα εἰς τὸ κανονοστάσιον. Τότε οἱ Τοῦρκοι ὥρμησαν σωρηδὸν μέσα εἰς τὴν πολιτείαν, καὶ οἱ Ψαρριανοὶ δὲν ἔλαβον καιρὸν μῆτε κἂν νὰ λάβωσι τὰς οἰκογενεῖας των εἰς τὰ πλοῖα. Φόβος μέγας μὲ γοῦσμον καὶ ἀλλαλαγμὸν

ἤκούετο καθ' ὅλην τὴν πολιτείαν, δὲν ἐζητοῦσαν πλέον νὰ διαφεντευθοῦν. "Ολοι οἱ ἄνδρες ἐγκαταλιπόντες τὰ ὀσπῆτιά των, τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ των ἔτρεχον εἰς τὴν θάλασσαν νὰ Ἰμβαρκαρηθοῦν, ἀφήσαντες τοὺς ἐχθροὺς νὰ λεηλατῶσι νὰ καίωσι, καὶ νὰ σκλαβῶνωσιν ἀνεμποδίστως. Πολλοὶ νεᾶνιδες καὶ παρθέναι ἔπесαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Τινὲς γυναῖκες φθάσαντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μὴν εὐρόντες πλοῖα νὰ Ἰμβαρκαρισθοῦν, ἐπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο. Πολλόταται δὲ γραῖαι καὶ δύσμορφαι ἐσκοτώθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐκ τούτων λέγουσιν νὰ ἐκκλησαν Ἰκανὰς μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, καὶ ὕστερον ἔβαλαν φωτιὰν καὶ τὰς ἔκαυσαν. Τῇ αὐρίον ἡμέρᾳ Κυριακῇ Οἱ Τούρκοι ἐρρίψαν ὅλην των τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ κυριεύσωσι τὸ Παλαιόκαστρον ἥτοι τὸ μεγάλο κανονοστάσιον ὅπου εἶναι εἰς τὸν κάβο πὲρ Ὀστρια πλαγίως τῆς πόλεως καὶ ὅπου ἐκλείσθησαν οἱ λιᾶπιδες μὲ τὰς οἰκογενεῖας των, καὶ ὅπου ἦτον οἱ Τζεπχανέδες (Πυρηταποθηκαὶ) τῶν Ψαρρῶν. Τρεῖς φοαῖς ὥρμησαν οἱ Τούρκοι κατ' αὐτῶν διὰ νὰ τοὺς κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου καὶ τρεῖς ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι μὲ μεγαλότατον χαμόν. Δώδεκα χιλ: λέγουσι νὰ ἐξεβαρκαρίσθησαν ἐπάνω εἰς τὴν Νῆσον ἐκ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων καὶ ὅλοι ἐρρίφθησαν κατ' αὐτῶν τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν λιᾶπιδων ἦτον ἤδη σκοτωμένοι ὅταν ἀπεφάσθησαν νὰ ἀφήσουν τοὺς Τούρκους νὰ ἐμβοῦν μέσα. Καὶ τότε βάζοντες φωτιὰν εἰς ταῖς μῆναις ἐπῆρε μόνον ἡ μία καὶ ἐσκεπάσθησαν ὑπὲρ τὰς 4: χιλ: Τούρκοι καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ ταῖς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ των. Τοιοῦτον ἡρωϊκὸν τέλος ἔδωσαν οἱ γενναῖοι. Ὁ χαμὸς τῶν Τουρκῶν ἀναβαίνει καθ' ὅλην τὴν Νῆσον ὑπὲρ τὰς 6: χιλ: σκοτωμένοι καὶ 2: χιλ: λαθρομένοι.

Κάμμία προδοσία δὲν ἐμεσολάβησεν, ἡ διαφωνία τῶν καιοίκων καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἠφάνισαν τὴν Νῆσον. Εἴθε τὸ τούτων παράδειγμα νὰ γίνῃ μάθημα εἰς τοὺς λοιποὺς θαλασσινοὺς καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔθνος.

Ἰουλίου 16: Τετάρτη. Ἐξημερόθημεν ἐμπροσθεν τῆς πόλεως Ὑδρας, καὶ διετάχθημεν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Καμίνι ὡς ἐπράξαμεν εἰς τὰς 12: τὸ πρωί

Παρατηρήσεις.

Ὑστερον ἀφ' οὗ ἐκθέσαμεν λεπτομερῶς τὰ καθημερινὰ συμβᾶντα αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας, μᾶς φαίνεται ὅτι δὲν ἤθελεν εἶναι ἄτοπον νὰ προσθέσωμεν τινὰς παρατηρήσεις. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ προλαβοῦσαι, εἶναι μία ἀπόδειξις τῆς ὑπὲρ πατρίδος ἀγάπης τῶν θαλασσιῶν, οὗτοι οἱ γενναῖοι εἰς ἓνα καιρὸν καθ' ὃν ἐκλονεῖτο ὅλον τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν ὑπεροχὴν τινῶν τυραννοφρονούντων, οὐ μόνον τούτους ἐφρόντισαν νὰ καταβάλωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπαπηλουμένης τῆς Κῆσου παρὰ τῶν κατὰ τὴν Κρήτην Αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων, ἔδραμον εἰς βοήθειάν της μὲ τριάκοντα πλοῖα. Ἀλλὰ τὸ καλὸν οὐκ ἐστὶ

καλὸν ἂν μὴ καλῶς γίνεται. Ἡ ἐκστρατεῖα αὕτη ἔγινε πολλὰ ἀργά, καὶ ὁπόταν τὰ πλοῖα ἐφθασαν εἰς τὴν Κάσσον ἢ Νῆσος ἦτον κατεδαφισμένη ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸ ἡμερῶν. Καὶ ὅχι μόνον ἐχάσαμεν τὴν νῆσον ἥτις ἦτο μία προφυλακὴ εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὸν στόλον τοῦ μεχμέτ-ἀλῆ, ἀλλὰ καὶ ἐδώσαμεν εἰς τοῦτον ὑπὲρ τὰ 30: πλοῖα καὶ ὑπὲρ τοὺς 300: ναύτας διὰ τὰ μᾶς πολεμοῦν ὕστερον. Καὶ οὕτως θέλει ἀκολουθῇ πάντοτε ὁπόταν τὰ πράγματα δὲν γίνονται ἐν καιρῷ, ἂν ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἐγίνετο πρὸ 15 ἡμερῶν δὲν ἡμπορούσμεν καὶ τὴν Νῆσον μὲ τοὺς κατοίκους τῆς τὰ σώσωμεν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ τὰ ματαιώσωμεν, καὶ τὰ τούτων ἀρπαχθέντα πλοῖα τὰ φυλαξώμεν; Ἄλλ' ἔστω ἀνάθεμα εἰς τοὺς ἀντάρτας τῆς Διοικήσεως οἵτινες ἔφερον εἰς κίνδυνον τὴν Πατρίδα καὶ ἔκαμαν πολλοὺς πατριώτας τὰ ἀπελπισθοῦν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ἢ τὰ δώσουν ὅλην τὴν προσοχὴν εἰς αὐτοὺς μόνον ἕως τὰ τοὺς καταβάλλουν, καὶ οὕτω ἔλαβον καιρὸν οἱ ἐχθροὶ τὰ κάμουν τοὺς καθ' ἡμῶν σκοποὺς τῶν τόσοι εἰς τὴν Κάσσον καθὼς καὶ ἐπομένως εἰς τὰ Ψαρρᾶ· ἀλλὰ παῖς ἤθελε πιστεύσῃ ποτὲ ὅτι τοῦτο τὸ μέγα προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ψαρρῆανοί, οἵτινες ἐτρόμαζαν τὴν Ἀσίαν διὰ τὴν τόλμην τῶν, καὶ τὴν ὀξύτητα τοῦ νοός τῶν, ἐμελλον τὰ φανοῦν εἰς τὴν κρισιμοτέραν περίστασιν τῶν; ἡ πτώσις τῶν ἐφάνη ἀπίστευτος εἰς πρώτην φωνὴν πρὸς ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ξένους. Οἱ δὲ ἐν Σμύρνῃ Εὐρωπαῖοι δὲν ἤθελον διόλου τὰ πιστεῦσαι ἕως ὅτου ἔστειλαν μίαν γαλλικὴν φρεγάταν καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ Ψαρρᾶ φέρουσα τὴν εἰδήσιν ὅτι εἰς 24: ὥρας τὰ ἐξουσίασεν ὁ Τοπάλης. Τοιαύτην περιγραφὴν ἔδωκεν ἡ ῥηθεῖσα φρεγάτα ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν εἰς Σμύρνην. Ἀλλὰ τὸ παρελθὸν μᾶς ἔδειξεν ὅτι οἱ Ψαρρῆανοί ἦτον καὶ εἶναι γενναῖοι, ὅχι ὀλιγότερον τῶν ἐπιλοιπῶν Ἑλλήνων, Ἀνδρεῖοι εἰς τὰς περιστάσεις, ἐπιχειρηματεῖοι, καὶ φοβεροὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν ἐχθρόν. Διατὶ λοιπὸν ἤδη τὰ φανῶσι τὸ ἐναντίον; Δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀνδρεία καὶ γενναιότης εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰ τοὺς κάμῃ τὰ θριαμβεύουν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰι μεγαλύτεραι ἀρεταὶ προπορεύονται εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν Ἑθνῶν καὶ τῶν κατὰ μέρη πόλεων καὶ τόπων, δύω ἀρεταὶ λέγω, ἡ πρόνησις καὶ ἡ Χρηστότης τῶν ἡθῶν. Αὐταὶ ἔλλειψαν ἀπὸ τοὺς συναδελφοὺς Ψαρρῆανούς· καὶ διὰ τοῦτο ἐχάθησαν. Οὗτοι μὲ τὸ τὰ ἐπαίνεθησαν παρὰ πολλῶν διὰ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν εὐταξίαν ἣν ἔδειχναν ἐπ' αὐτῶν εἰς τὸν τόπον τους, καὶ εἰς τοὺς ἐκεῖσε παρερχομένους ξένους, καὶ μὲ τὸ τὰ ἐφυλάχθησαν ἤδη τρεῖς χρόνους ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ ἐχθροῦ καὶ μὲ τὸ τὰ ἐπέτυχον εἰς τινὰς τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις τῶν, ἐνόμιζαν τὸν ἑαυτὸν τους ἀνώτερον τῶν ἐπιλοιπῶν συναδελφῶν τους καὶ οὔτε χρεῖαν ἔχουν τῆς βοηθείας τῶν, διὰ τοῦτο δὲν ἐκαταδέχθησαν καὶ τὰ τοὺς ζητήσουν βοήθειαν (ἐφαντάσθησαν ὅτι ἦναι ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ ὀνόμασαν τὴν τοπικὴν Διοίκησίν τους, Βουλὴν τῶν Ψαρρῶν, τίτλος ὅστις μόνον εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν ἐνὸς Ἑθνους

πρέπει νὰ δίδεται ἴσως νὰ τοὺς ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν ὅτι ἡμποροῦν νὰ καταστήσουν μίαν ἄλλην Βουλὴν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἔθνους) δὲν ἐστοχάσθησαν ὅτι ἂν οἱ Ὑδραῖοι καὶ Σπετζιώται δὲν τοῖς ἐδοῦθουν ἐξ ἀρχῆς ἤθελον εἶναι χαμμένοι ἀπὸ τὸν πρῶτον χρόνον. Τοιαύτας ὀλεθρίας ἰδέας ἐνέπνευσαν εἰς τὸν λαόν τους, τινὲς δικισήσοφοι συμπολιταὶ των, κενόδοξοι καὶ κακοήθεις, οἵτινες διὰ νὰ ἔχωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν τόπον τους, διέβαλον πρὸς τὸν λαὸν τοὺς ὀλίγους ἐξ αὐτῶν ἀγαθοὺς πατριώτας ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπὲρ ὃ δεῖ περὶ ἑαυτοῦ ὠλέθριον φαντασίαν. καὶ ὅτι πρέπη νὰ κωπῇ κάθε ἀλληλογραφία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν θαλασσίων Ὑδραίων καὶ Σπετζιῶτων. Οἱ ἀγαθοὶ Πατριῶται ἐβλεπον μὲ λύπην τους ταύτην τὴν ὀχλοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ οὗτοι παρημέλησαν τὰ χρέη τοῦ ἀληθοῦς Πατριώτου, μολυνθέντες ἀπὸ τὴν κακοήθειαν τοῦ λαοῦ των εἰς τὴν ὁποίαν τὸν κατήτησαν τὰ λάφυρα καὶ ἡ αἰσχοκέρδεια, ἀπεποιοῦντο εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος νὰ συνεισφέρωσιν ἀναλόγως τῆς ὑπολήψεως καὶ καταστάσεώς των, ἀπέκτησαν διὰ τοῦτο το μῖσος καὶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ λαοῦ. Ἀλλοίμονον ὅποταν ἓνας λαὸς φθάσῃ εἰς ἀναισχυντίαν! Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ προῖδουν οἱ τούτων ἀγαθοὶ πατριῶται καὶ Πρόκριτοι; Οὗτοι ὅμως ἐγίνοντο ἀπλοὶ θεαταὶ εἰς ὅλα τὰ κινήματα καὶ παραλογισμοὺς τῶν στασιάρχων καὶ ὀχλοφρονούντων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀφιερῶσαντες τὰ ἱερὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος των δὲν ἐμεθοδεύοντο εἰ μὴ πῶς νὰ ἀποφύγουν τὰς ὑπὲρ πατρίδος χρηματικὰς συνεισφοράς. Ἐν ὀλίγοις ἐμιμήθησαν τὸν ἀπλοὺν λαόν, διὰ τοῦτο ἐγιναν καὶ αὐτοὶ ἀπλοὶ καὶ ἀνυπόληπτοι παρὰ τοῦ λαοῦ, ὅστις μ' ὅλον ὅτι ἰσχυρὸς, ἀλλὰ ἀνόητος, δὲν ἀπέρασε ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του, ὅτι ἐνδέχεται νὰ χάσῃ διὰ μίαν ἡμέραν τὰ ὅσα ἐθυσάμνησεν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας. Ἄς σκεπάσωμεν μὲ ἓνα πυκνὸν κάλυμμα τὰς πράξεις των εἰς πολλοὺς τῶν δυστυχησάντων ὁμογενῶν καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνους πρὸς οὓς ἔχρεωστοῦσαν τὸ εἶναι πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως μὲ τοιαῦτα ἦθῃ μὲ τοιαύτην φρόνησιν πῶς ἡμποροῦσαν νὰ προοδεύουν; μ' ὅλον τοῦτο ὁ κάθε πατριώτης πρέπει νὰ κλαύσῃ διὰ τὴν δυστυχίαν των καὶ νὰ τοῖς δώσῃ χεῖρα βοθείας εἰς τὴν περίστασιν, διότι ἡ δυστυχία τούτων εἶναι δυστυχία ὅλου τοῦ ἔθνους, εἰς τοῦτο ἐπιστηριζόμενοι οἱ πατριῶται Ὑδραῖοι καὶ Σπετσιοῦται μόλις ἄκουσαν ὅτι τὰ Ψαρρὰ πολεμοῦνται ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν των μὲ 38 πλοῖα πολεμικά, ἀλλὰ πρὶν νὰ φθάσωσι ταῦτα εἰς τὰ Ψαρρὰ, ὁ ἐχθρὸς εἶχε τελειωμένον τὸν σκοπὸν του καὶ εἶχεν ἀναχωρήσῃ διὰ Μιτηλίην. 300 Ἕλληνες ἀποβάντες εἰς τὴν Νῆσον ἔκαμαν ὑπὲρ τὰς 2,000. ἐχθροὺς νὰ ζητήσουν τόπον καταφυγῆς εἰς τὰ ἐκεῖ διαμείναντα πλοῖα των. Ἡ ἀπόβασις αὕτη εἶναι μία νέα δοκιμὴ τῆς Ἑλληνικῆς γενναιότητος, πόσον ἀξιεπαινοὶ ἐστάθησαν 6: ἢ 8: γενναῖοι Ἕλληνες οἵτινες μὲ ἄκραν γενναιότητα ἐπῆγαν καὶ ἔσπασαν τὴν πτέρυγα τῶν ἐχθρῶν ἡτις ἐκρατοῦσε τὸ μεγάλον Κανονοστάσιον, τὸ καὶ ἄλλως λεγό-

μενον παλαιόκαστρον. Τούτων τὴν ἀνδρείαν ὁμολογοῦν ὅλοι οἱ παρευρεθέντες καπ: ἀλλὰ ποῖος ἐφρόντησε νὰ μάθῃ καὶ τὰ ὀνοματά των; ἢ μήπως ἡ Διοίκησις ἤξεύρει τοῦτο τὸ περιστατικὸν διὰ νὰ μάθῃ ποιοὶ εἶναι, καὶ νὰ τοὺς βραβεύσῃ; Πότε θέλει ἰδῶμεν τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν στερεωμένην καὶ κρατοῦσαν στέφανον ἐκ δεξιῶν διὰ νὰ ἀνταμοιβῇ τοὺς γενναίους ἀθλητάς, καὶ μάλιστα ἐξ ἀριστερῶν διὰ νὰ παιδεύῃ ὅσους δὲν φυλάττουν τὰ χρέη των;

Δὲν εὐχαριστήθη ἡ γενναιότης τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν νὰ τρέψῃ μόνον εἰς φυγὴν τοὺς εἰς τὰ Ψαρρὰ ἐχθρούς, τοὺς ἔπесεν κατόπιν καὶ τοὺς κατατρώπωσε μὲ τὰ πλοῖα των, ἐξ ὧν 24 ἔγειναν πυρὸς παρανάλωμα εἰς τὰ ἀντικρυ παράλια τῆς Χίου, τὰ καταιματωμένα ἀκόμα ἀπὸ τὸ ἀθῶον αἶμα τῶν δυστυχησμένων Χίων, τοὺς ὁποίους ἀπανθρώπως καὶ ἀνηλεῶς ἐσφραζαν ἐκεῖ πρὸ 2 χρόνων. Οἱ Τύραννοι. Ταῦτα τὰ πλοῖα ἦτον τὰ πλέον εὐάγωγα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ἐκεῖνα ὅπου ἤμποροῦσαν νὰ μᾶς κάμουν μεγαλητέραν βλάβην εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ ἀποβάσεως στρατευμάτων. Τίς ὅμως ἐξέτασε νὰ μάθῃ ποῖον Πλοῖον ἐπολέμησε μὲ γενναιότητα, καὶ ποῖον ἐστέκετο ἀπὸ μακρὰν θεωρόντας τὸν πόλεμον; Τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς Διοικήσεως. Ἄν ἡ Διοίκησις θέλει νὰ μάθῃ δύναται. Καὶ νὰ ἀφήσωσιν οἱ Ἕλληνες ἀθάνατον ὄνομα πρέπει νὰ μιμηθῶσι τοὺς Ἀθηναίους ὅπου ηὔξησαν αἰδημοκρατίαι τῶν προγόνων μας ἡ Βουλὴ τῶν Ῥωμαίων καὶ εἰς τοὺς καιροὺς μας οἱ Γάλλοι. Τούτων ὁ ἀριστος νομοθέτης καὶ Νομοδιδάσκαλος τῆς Κορσικῆς Ναπολέων ἐξετίμησε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ἀξιότητα καὶ προκοπὴν τῶν στρατιωτῶν του, μεταξὺ τούτων βλέπομεν ἀπλοὺς στρατιώτας νὰ κατήντησαν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Chel Marechal ἥτοι πρῶτος ἀρχιστράτηγος, εἰς ἡμᾶς ὅμως ἄχρι τοῦδε τὴν ἰδίαν τιμὴν ἀπολαμβάνει ἐκεῖνος ὅστις ἐκθέτει ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀκατάπαυστον πυροβολισμόν τοῦ ἐχθροῦ, μὲ ἐκεῖνον ὅστις πηγαίνει εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν μόνον διὰ νὰ βλέπῃ ἀπὸ μακρὰν τὸν πόλεμον, καιρὸς λοιπὸν νὰ διατιμῶμεν τὴν ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα τῶν στρατευομένων διὰ νὰ ἐμπνέωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην τῆς δόξης, καὶ τότε βέβαια θέλομεν εἶδεῖ πολλὰ γρύγορα νέους Θεμιστοκλῆς, νέους Παράλους καὶ νέους Ἀχιλλέας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ

Ἰουλίου 27, Κυριακή. Σήμερον κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἐξήλθομεν ἐξ Ὑδρας 21 λέγω εἰκοσιὲν Ὑδραῖϊκα πλοῖα πολεμικὰ καὶ 4 τέσσαρα πυρπολικά ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἡμετέρου Ἀντιναύαρχου Κυρίου Γεωργίου Σαχτούρη, τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

1) Βρεγαντῖνον Ἀθηνὰ Κπ: Γ. Σαχτούρης

2) Βρεγαντῖνον Κπ: Δ. Σαχτούρης

3)	Βεργαντίνον	Καπ. Λ. Φόνος
4)	»	» Λ. Παναγιώτας
)	»	» Ιω. Μακρομούρας
6)	»	» Παντ. Αἰγενούτης
7)	»	» Ἀναγ. Κριεμάδης
8)	»	» Σταμ. Δοκός
9)	Πολλάκα (ἤτοι μυοδρόμων)	» Ἴω. Ζάκας
10)	Βρίκη	» Δημ. Κιοσές
11)	Γολέτα	» Γεώρ. Νέγκας
12)	Βεργαντίνον	» Λευθέρης
13)	»	» Κπ: Α. Κιβωτός.
14)	»	» Κπ: Θ. Γκιόνης
15)	Βρίκι	» Κωνστ. Γιαννάκη
16)	Βεργαντίνον	» Ἀναγ. Πετροζώτος
17)	»	» Χ. σταμ. Ῥάφτης
18)	»	» Ἴω. Γκέλλης.
19)	»	» Νικόλαος Βῶκος.
20)	»	» Ἴω. Μιαούλης
21)	»	» Δ. Χριστόφιλος.
Πυρπολικὰ		
1)	»	» Δ. Τσάπιλης
2)	»	» Δ. Ῥαφαλῆς
3)	»	» Ἀναστ. Ῥομπότζης
4)	»	» Γ. Βατικιώτης

Ἀριθ. 18.

Γερραιότατε Καπετὰν Γεώργιε Σαχιούρη!

Οἱ Ψαρριανοὶ μᾶς βεβαιοῦν ὅτι τὰ σενιάλα μας ὅπου αὐτοὶ εἶχον, τὰ ἐπίασαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ εἶναι ἀνάγκη, τὰ μυστικά μας σενιάλα, νὰ τὰ ἀλλάξετε προσωρινῶς, καὶ ἐρχομένου τοῦ γενναιοτάτου ναυάρχου μας Μνιαούλη θέλει τὰ ἀλλάξομεν δι' ὅλου νὰ γίνουν νέα.

Ἵγεια ἰνετε.

τῇ 27 Ἰουλίου 1824 ἐν Ὑδρας

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας

Ὁ ἄνεμος γαληνιαῖος ἐβραδιάστημεν εἰς τὸ κανάλι τῆς Ὑδρας, περὶ τὰς δύο τῆς νυκτὸς μελτέμι γρ. τρ. καὶ πηγαίνει δυναμωνόμενος.

Ἰουλίου 28, Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν κάτωθεν τῆς Ζέας κατὰ νότον ὁ ἴδιος ἄνεμος, περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας εἰμεθα μεταξὺ Ζέας καὶ Θερμιῶν. Ἐβραδιάστημεν ἄντικρυ τῆς Σύρας, ἐστάθημεν ἀλλὰ κάππα (εἰς ἀνακωχὴν) δι' ἀρκετὰς ὥρας περιμένοντες τὰ λοιπὰ πλοῖα ὅπου ἔμεναν ὀπίσω.

Ἰουλίου 29, Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἄντικρυ τῆς Τήνου Ἵψωσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ἔκαμαν τὸ

ιδιον. Ἐστείλαμεν ἔξω τὴν Βάρκαν καὶ ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εἶναι εἰς Μιτηλίην καὶ ἐτοιμάζεται με 15. χιλ. στρατεύματα νὰ ἐλθῇ κατὰ τῆς Σάμου, ὅτι εἰς τὴν Σμύρνην ἔγιναν μερικαῖς ἀταξίαις ἀπὸ τὰ ἐκεῖ μπαϊράκια ὅπου ἐσύκωσαν οἱ Γραικοκατόλικοι διὰ νὰ ἐλθοῦν καθ' ἡμῶν, οἵτινες καὶ ἔκαψαν τινὰς ἀτιμίας εἰς ἓνα δύο ἐκεῖ Ἀγγλικά ὀσπήτια, καὶ ὅτι εἶχε φθάσῃ καὶ ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος εἰς Ῥόδον. Ἐφανερώσαμεν διὰ σημείου εἰς τὰ ὀππσινὰ πλοῖα νὰ κάμουν πανγὰ με σκοπὸν νὰ φθάσωμεν μίαν ὥραν προτῆτερα εἰς τὴν Σάμον ὅπου διευθυνόμεθα ὀλονένα. Εἰς τὰς 5 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμ: ἐμάθομεν ἀπὸ τὸν κπ: Γκιόννην ὅστις εἶχεν ὑπάγῃ εἰς τὴν Σύραν, πῶς ὁ κπ: πασᾶς εἶχε σκοπὸν τὴν Κυριακὴν ἢ δευτέραν νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Σάμου, βαβαιώνοντάς μας πρὸς τούτοις καὶ τὸ φθάσιμον τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου εἰς Ῥόδον. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ βάρδια μᾶς ἀναγγέλει ὅτι κατεβαίνουν δύο καράβια. Περί τὰς 9 τῆς ἡμέρας ὑπεράνω τῆς Ἰκαρίας 20: μίλ. σχεδὸν κατὰ Βορέα, ἀπαντήσαμεν τὰ δύο ρηθέντα: αὐτὰ ἦτον Σπετσώτικα δηλαδὴ ἡ Ναβέτα τοῦ Μπόταση ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ κπ: Ἀνάργυρου, καὶ ἓνα πυρπολικὸν σπετσότικον, καὶ μᾶς εἶπον ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται ἔξω τῶν Φούρνων 43. κομμάτια μεγάλα, ὅτι τρεῖς τζαλούπαις τὸν ἔβαλαν εἰς φυγὴν, ὁμοῦ καὶ τὸ πυρπολικόν του. Τὰ ἑδικὰ μας πυρπολικά ἐμειναν ὀπίσω, πολεμικά δὲ εἵμεθα ὑπ' ὄψιν μόνον 18. Ὁ Ναύαρχος διατάττει νὰ τραβιζώμεν κατὰ τὸν κόρπον τοῦ Κουσάντασι ὑπεράνω τῆς Σάμου διὰ νὰ ὑπάγωμεν καὶ προκαταλάβωμεν τὸν Πορθμόν.

Εἰς τὰ 10 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἠκούσαμεν κανονιὰν μεγάλην καὶ συμπεραίνομεν νὰ ἦναι ἡ προφυλακὴ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐβραδίστημεν ἔξω τῆς Ἰκαρίας. Ὁ ἄνεμος νότος λεπτός, μετὰ τὰ μεσάνυκτα πάλιν μελτέμι ἐστάθημεν ἀλὰ κάππα (ἀνακωχὴν) καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ περιμαζευθῇ ὅλος ὁ στόλος, διὰ νὰ εὐρεθῶμεν τὸ πρῶτ' ὅλου ὁμοῦ.

Ἰουλίου 30, Τετράδῃ. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς Ἰκαρίας πὲρ Γ. κατὰ τὸ κανάλι τῶν φούρνων 20: μίλ: σχεδὸν ἀνοικτά. Εἶδομεν πλοῖον ἐκεῖσε, εὐρεθεῖς δὲ ἐμπροστὰ ὁ κπ: Α. Κιβωτός τοῦ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ, μετ' ὀλίγον διεκρίναμεν ὅτι εἶναι ἰδικόν μας πυρπολικόν. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Βάρδα μᾶς εἰδρποιεῖ ὅτι φαίνονται 15 πλοῖα ἐχθρικά πλησίον τῆς Σάμου κατὰ Τ. ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος τὸν δρόμον μας καίπηγαίνομεν κατ' αὐτῶν. Μετ' ὀλίγον διεκρίναμεν ἕως 20: σακολέβαις καὶ ἄλλα 20 ἢ 30 μικροκάικα πιαντέδαις καὶ λπ: Αὐτὰ ὅλα ἦτον γεμάτα στρατεύματα Τουρκικά καὶ ἐσκόπευον κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ κάμουν ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον κατὰ τὸ μέρος Καρλόβασι, τρία εὐρεθέντα ἐμπροσθεν πλοῖα τοῦ στόλου μας, τοῦτε κπ: Δημήτρῃ Σαχτούρη, κπ: Α. Κιβωτοῦ καὶ κπ: Λαζάρου Παναγιώτα, ρίπτονται κατ' αὐτῶν, τὰ ἐπλησίασαν καὶ ἄρχισαν τὸν πυροβολισμόν. Τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενίτου τὸ ὅποιον καπετανεύει ὁ ῥηθεὶς Κιβωτός ἀφ' οὗ ἐπολέμησεν ἀρκετὴν

ὦραν μίαν Σακολέβαν γεμάτην σρατεύματα, ἐπῆγεν κατ' αὐτῆς μὲ τὴν πλώρην καὶ τὴν ἐκυρίευσεν, εἰς τὴν μίαν ὦραν καὶ $\frac{1}{4}$ τῆς ἡμέρας. Μετ' ὀλίγον ὁ καιρὸς γαλήνη δι' ἣν αἰτίαν ὁ στόλος δὲν ἤμπορεῖ νὰ πλησιάσῃ, ἐν ᾧ τὰ καίκια φεύγουν ὀλονένα μὲ τὰ κουπιά. Εἰς τὰς 5 ὥρας ἄρχισε λεπτὸς ἄνεμος μελτεμάκι καὶ μὲ κουρτελάτσαις τρέχουμεν κατ' αὐτῶν Ὁ κπ: Δημήτρης Σαχτούρης ἐπέπεσεν κατὰ τινος ἄλλης Σακολέβας τὴν ἐκανονοβόλισεν ἱκανῶς, αὕτη εἶχε μέσα ὑπὲρ τοὺς 50: γιαννιτζάρους, πολλοὶ ἐσκοτώθησαν ἀπὸ ταῖς μπάλαις τοῦ κπ: Δημήτρη, ἐν ᾧ αὐτοὶ ῥίπτοντες μὲ τουφέκια τοὺς ἐθανάτωσαν τέσσαρας, καὶ ἐλάβωσαν δύο συντρόφους των. Περί τὰς 6: ἡ ὥρα ἐγκατέλειπον τὴν Σακολέβαν των καὶ μετέβησαν εἰς ἄλλην, ταύτην λοιπὸν ἐπίασεν ὁ κπ: Δημήτρης, ἐν ᾧ ὁ ῥηθείς Κιβωτὸς διώκει ὀλονένα μίαν ἄλλην, μὲ μπάλαις καὶ μπαλομισδράλια κατ' αὐτῆς. Τότε οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἐλάβωσαν δύο μετὰ τουφέκια, ὄντας δὲ ὁ ἄνεμος λεπτότατος καὶ μὴν ἤμπορῶντας διὰ τοῦτο νὰ ὑπάγῃ μὲ τὴν πλώρην κατ' αὐτῆς τὴν ἐδίωκε μὲ μπάλαις μισδράλια ἕως ὅπου τὴν ἠνάγκασε νὰ ὑπάγῃ νὰ ριφθῇ εἰς τὰ παραλία ἀντικρὺ τῆς Ἀσίας κατὰ τὸ μέρος Σουαντζῆκι. Δὲν ἐδειξεν ὀλιγωτέραν γενναϊότητα ὁ κπ: Παναγιώτας, οὗτος ἂν οὐ ἐκυνήγησεν ἐπλησίασε καὶ ἐκανονοβόλισεν ἱκανῶς μὲ μισδράλια μίαν ἄλλην μεγάλην σακολέβαν ἣτις εἶχεν μέσα ὑπὲρ τοὺς 60 ἐχθροὺς ὥρμησε κατ' αὐτῆς μὲ τὴν πλώρην. Ὁ ἄνεμος μὴ ὄντας δυνατὸς δὲν ἤμπόρεσε νὰ τὴν βουλιάξῃ, τοῦ ἦλθε λοιπὸν πλαγίως καὶ τότε οἱ διαμείναντες Τοῦρκοι δὲν ἔπαυον ἀκόμη τὸ τουφεκοπυροβολισμόν, ἀλλὰ μὲ τρεῖς κανονιαῖς μπάλα μισδράλια ὅπου ἔρριψεν κατ' αὐτῶν ἔκαμε νὰ μείνωσι τέσσαρες μόνον ζωντανοὶ οἵτινες πλησιάσαντες εἰς τὸ πλοῖον τοῦ κπ: Λαζάρου ἐφιλοῦσαν τὴν ταλιαμάραν (πρώραν) πρὸς ἀποδείξιν τῆς ὑποταγῆς των, Διώρισε νὰ ὑπάγουν νὰ τοὺς φέρουν ἐπάνω. Εἰς τῶν συντροφοναυτῶν του γεμάτος θυμὸν κατὰ τῶν Τουρκῶν ἔρριψεν αὐτοῖς πιστόλαν του μέσα εἰς τὴν Σακολέβαν, τότε οἱ τέσσαρες Τοῦρκοι ῥίψαντες τὰ πιστόλιά των κατὰ τῶν ἐδικῶν μας ἐσκοτώσαν ἓνα τῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν πρώραν τοῦ πλοίου συντρόφων, οἵτινες διὰ μιᾶς ὤρμησαν ὑπὲρ τοὺς 20 μέσα εἰς τὴν Σακολέβαν, καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς ῥηθέντας τέσσαρας, καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ διαφόρους λαβομένους ἐχθροὺς ὅπου εὗρον ἐν αὐτῇ. Ἦτον δὲ ἄξιον περιεργείας ὁπότεν δύο τούτων τῶν λαβομένων ἐναγκαλισθέντες σφικτὰ ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατεποντίστησαν, τὸ ἐχθρικὸ αἷμα ἐπλημμύρησεν εἰς τὴν αὐτὴν σακολέβαν τῆς ὁποίας τὴν Ὀθωμανικὴν σημαίαν θέσας εἰς τὴν πλώρην καὶ κάτωθεν τοῦ μπομπρέσου τὴν ἐτραβοῦσε κατόπιν, ἐν τοσοῦτῳ ἐπλησίασεν καὶ ὁ λοιπὸς στόλος, καὶ καταδιώξαντες μὲ τὰ κανόνια τὰ λοιπὰ πλοιάρια ἕως εἰς τὰς 9 τῆς ἡμέρας τὰ ἀνάγκασαν νὰ ὑπάγουν νὰ πέσουν ἐξω ὅσα ἦτον μὲ πανιὰ εἰς τὴν πλησιεστέραν ξηρὰν ὅπου ἤμπόρεσαν, μέχρι τῆς ὁποίας ἐκυνηγούντο ἀκατάπαυστα μὲ τὰ κανόνια. Οἱ δὲ πιαντέδες

καὶ λοιπὰ ἐλαφρὰ μὲ κουπῖα κατέφυγον κακὴν κακῶς εἰς τὰ λοιπὰ παράλια.

Περὶ τὰς 10. τὸ ἑσπέραις ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ συμμαζευθῇ ὁλος ὁ στόλος καὶ περιμεῖναντες ἀλλὰ κάππα ἕως ὅτου ἐπεριμαζεύθημεν διευθύνθημεν κατὰ τὸ βαθὺ τῆς Σάμου νὰ πληροφορηθῶμεν περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν Σαμίων, ἡ ὥρα 2. τῆς Νυκτός.

Εἰς ταύτην τὴν ἐπιδρομὴν κατὰ τῶν Τουρκικῶν πλοιαρίων καὶ στρατευμάτων ἐχάθησαν ἱκανότατοι τοῦκοι, ἐμάθαμεν δι' ἀπὸ ἑνα Τοῦρκον τὸν ὁποῖον ἐπίασε καὶ ἄφησεν ζωντανὸν ὁ κπ. Α. Κιβωτός, ὅτι ἦτον 2. χιλ. Τοῦρκοι εἰς πενήντα διαφόρων εἰδῶν καΐκια τὰ ὅποια ἐσκόπευον σήμερον τὸ πρῶτ' νὰ κάμουν ἀπόβασιν εἰς τὸ καρλόβασι τῆς Σάμου, τοὺς ὁποίους ὁ κπ. Πασὰς εἶχεν ἀφήσῃ ἐξ ἐπίτηδες εἰς τὸν τζεσμέ.

Ὁ χαμός μας συνίσταται εἰς τέσσαρας λέγω πέντε θανατομένους καὶ 9 λαβομένους· τουτέστιν

ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενίτη τοῦ κπ. Α. Κιβωτοῦ θανατ.	0	λαβομέν.	2
ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ κπ. Δημήτρη Σαχτούρη	» 4	»	6
ἀπὸ τὸ τοῦ κπ. Λαζάρου Παναγιώτα	» 1	»	1

ὁμοῦ θανατουμένοι 5. λαβομέν. 9

Ἰουλίου 31, Πέμπτη. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα Γραίγος, ἀνατειλάντος τοῦ ἡλίου ἐξημερόθημεν ἔξω ἀπὸ τὸ βαθὺ τῆς Σάμου δύο μίλια ἐκ τῆς ξηράς. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἦλθον δύο Σάμιοι καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ στόλος ὁ ἐχθρικός εὐρίσκεται ἀραγμένος εἰς τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου κατὰ τὸ νότιον μέρος καὶ ὅτι εἰς τὸ Τζαγλί εὐρίσκονται διάφορα καΐκια καὶ βάζουν στρατεύματα διὰ νὰ τὰ ρίψουν ἐπάνω εἰς τὴν Σάμον τὰ ὅποια συντροφεύει ἕνα βρῖκι πολεμικόν, καὶ ὅτι οἱ Σάμιοι εὐρίσκονται εἰς ἄκραν ἀμηχανίαν, ὅθεν καὶ χωρὶς νὰ χάνωμεν καιρὸν ἐξεκινήσαμεν κατὰ τὸ Τζαγλί μὲ εὐδριον ἄνεμον. Καὶ περὶ τὰς 3. ἡ ὥρα πλησιάσαντες εἰς τὰ κανονοστάσια τῆς Σάμου εἶδομεν συναγμένους τινὰς φρουράς. αἵτινες μᾶς ἐχαιρέτησαν μὲ τρία κανόνια, καὶ μὲ διαφόρων ψιλῶν πυροβολισμῶν τουφεκιῶν, τοὺς ἀνταπεκρίθημεν μὲ ἄλλα τρία καὶ μὲ ψιλὴν μπαταρίαν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀδελφικῆς μας ἀγάπης. Παρατηρήσαντες δὲ ὅτι κατὰ τὸ τζαγλί δὲν φαίνονται οὔτε καΐκια οὔτε βρῖκι κανένα, ἐπροχωρήσαμεν κατὰ τὸν Πορθμὸν Δαρμπογάζι, ἐμβάντες δὲ καὶ διελθόντες τὸ ἐκεῖσε κείμενον ξερὸν ἤσαν παρατηροῦμεν πρῶτον ὅλα τὰ ἀντικρὺ βουνὰ καὶ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας γεμὰτα στρατεύματα, τὰ ὅποια ἀνάπτοντα διάφοραις φωτιαῖς ἔκαμναν νὰ συκώνεται ἕνα νέφος καπνοῦ. Βλέπομεν δὲ εἰς δύο λιμενιζόμενα μέρη δύο σωροὺς μικροκαϊκίων τὰ ὅποια ἐπερίμενον νὰ ἐμβαρκάρουν τὰς χιλιάδας στρατεύματα ὅπου ἐφαίνοντο τριγύρω κατεσκηνομένα, καὶ πλησίον τούτων δύο ἐχθρικά Βρεγαντῖνα τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ὡς ἐκ τῶν ψαρριανῶν караβίων, καὶ ἅμα μᾶς εἶδον ἐξερχομένους τοῦ Πορθμοῦ, ἔκοψαν τὰς ἀγγύρας καὶ

κάμνοντες πανιὰ ἐπῆγαν καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ μεγάλου σωροῦ ὅστις εὐρίσκετο ἀραγμένος ὀπισθεν τοῦ κάβου τῆς Ἀγίας Μαρίας, ἔτοιμος νὰ Ἰμβρακάρῃ στρατεύματα. Καὶ συγχρόνως βλέπομεν 3 φεργάταις καὶ δύο Κορθέταις περιερχομένους κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος ὀπισθεν τοῦ Κάβου. Ἡμεῖς πλησιάσαντες ὑψώσαμεν σημεῖον νὰ ἀράξῃ ὅλος ὁ στόλος, καὶ πηγαίνομεν νὰ κατασκοπεύσωμεν τὸν ἐχθρόν. Τὰ πλοῖα μας μ' ἄλλον τούτῳ βλέποντα τὸν Ἀντιναύαρχον προχωροῦντα, ἐνόμισαν ἴσως ὅτι θέλει ὑπάγῃ εἰς πόλεμον, ὅθεν καὶ χωρὶς νὰ ἀράζουν μᾶς ἠκολούθησαν. Ἐν τοσοῦτῳ βλέπομεν ὅλον τὸν ἐχθρὸν στόλον ἀραγμένον ὀπισθεν τοῦ Ἐρημονησίου τοῦ κειμένου κατὰ τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίας συνιστάμενα εἰς κομμάτια πολεμικὰ μικρὰ καὶ μεγάλα 48. ὀλίγον δὲ περὶ αὐτὰ μέσα εἰς ἓνα λιμενάκι διάφορα μικροκάϊκα, σκοπέλαις τσαλούπαις δύο, καὶ ἄλλα διαφόρων κλάσεων, πλῆθος στρατευμάτων εἰς τὰ παράλια, καὶ τριγύρω εἰς τοὺς πλησίον λόφους, ἕως πέντε χιλιάδας μόνον ὅσους εἶδομεν καὶ ὑποθέσαμεν ἐξ συμπεράσματος καὶ ταῦτα ἐξόχως τῶν ὧν ἦτον κατὰ τὸ μέρος τοῦ τζαγλιοῦ ὡς εἴρηται. Τινὰ τῶν πλοίων μας ἐξαιρέτως τὸν ἰδικόν μας καὶ τοῦ κπ. Ἰω. Ζάκα, πλησιάσαντες εἰς τὸ πρῶτον λιμενίδιον ὅπου ἦτον συσσωρευμένα διάφορα μικροκάϊκα ὡς εἴρηται, ἐκανοβολήσαμεν τὰ κατὰ γῆν φαινόμενα ἐχθρικὰ στρατεύματα, τὰ ὅποια μὲ πρῶτην κανονιὰν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἀναβαίνοντα ὡς γίδια εἰς τὰ ὑψηλότερα τῶν λόφων, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἐκεῖ ὑψηλὸν λόφον ὅστις διαφεντεύει τὸ ἄνωθεν λιμενίδιον. Ἐδιορίσαμεν ἓνα πυρπολικὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐπιπέσῃ εἰς αὐτὰ, πλὴν ὄντας ὁ καιρὸς γραῖτος δυνατός, δὲν ἠθέλησαν νὰ κινδυνεύουν οἱ πυρπολισταί, μάλιστα διότι τὰ κατὰ τοῦ λόφου στρατεύματα τοὺς ἐμπόδιζον μὲ τὰ τουφέκια. Ἐν τοσοῦτῳ βλέποντες ὅτι δὲν συμφέρει νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω ἢ Μοῖρα μας ὀρτζάραμεν καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ λοιπὰ μεθ' ἡμῶν. Ἐπῆγάμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν Πορθμόν, τὰ περισσότερα ἐξω καὶ τινα ἐνδω, ἡ ὥρα 4. τῆς ἡμέρας.

Πρώτη ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμόν Δαρμπογάζι

Ἐν τοσοῦτῳ βλέπομεν εἰς τὰ πανιὰ 18. ἐχθρικὰ μεγάλα φεργάταις καὶ Κορθέταις, καὶ λοξοδρομοῦντα κατὰ τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου, ἐζητοῦσαν νὰ ἔλθουν καθ' ἡμῶν. Ὁ γραῖτος ἄνεμος ὄντας ἱκανῶς ἰσχυρὸς τοὺς ἐμπόδιζε νὰ πλησιάσουν ὀγλήγορα, καθ' ὃν καιρὸν ὁ Ἀντιναύαρχος καλέσας εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ὅλους τοὺς κπ: ἀπεφάσισαν ὁμογνώμως νὰ διαμείνωσιν ἀραγμένοι ἂν καὶ ὁ ἐχθρὸς πλησιάζῃ διὰ νὰ τοὺς διώξῃ. Τῷ ὄντι περὶ τῆς 7 ἡ ὥρα ἐπλησίασε καὶ ἄρχισε νὰ μᾶς πυροβολίζουν δύο φεργάταις καὶ μία κορθέτα. Ὁ ἄνεμος ἦτον κατ' αὐτῶν καὶ ἐν ᾧ ἦτον νὰ πάρουν τὴν βόλταν τοὺς μᾶς ἐρριπτον ἀπὸ 3 ἢ 4 κανόνια τὸ καθ' ἓνα. Ἡμεῖς μ' ὅλον ὅτι ἀραγμένοι τοὺς ἀνταποκρινόμεθα μὲ κανονιαῖς μὲ κατ' αὐτόρους ἀπὸ βόλια ἐξ ὧν μερικὰ τοὺς ἐκτύπησαν. Ἐκάμαμεν σημεῖον τῶν πυρπολιστῶν νὰ βελθοῦν εἰς τὰ πανιά,

Ἄλλὰ τί νὰ εἰπῇ τις διὰ αὐτούς; Τρεῖς ὥραις σχεδὸν ἀπέρασαν καὶ κανένας δὲν ἐκινεῖτο, ἕως ὅτου ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς σηκώσῃ βάζοντας συντρόφους ἐκ τοῦ πλοίου του, μὲ τὸ νὰ μὴν ᾔθελον οἱ ἰδικοὶ των. Ἴδού τί ἄνθρωποι εἶναι οἱ πυρπολισταὶ μας, εἰς οὓς συνίσταται ἡ μεγαλειτέρα δύναμις τοῦ στόλου μας! Ὅποια ἀνάγκη νὰ διαλέγωνται οὗτοι μετὰ προσοχῆς διὰ νὰ ᾔναι οἱ ἐκλεκτότεροι καὶ γενναϊότεροι, ἢ ἀκόλουθος περιστάσις θέλει μᾶς τὸ βεβαιώσῃ. Διὰ τῆς μεγάλης ἐπιμελείας καὶ προσπαθήσεως τοῦ κυρίου Ἀντιναύαρχου ἐμβῆκαν εἰς τὰ πανιὰ δύο πυρπολικά τοῦτε κπ. Ρομπότση καὶ κπ: Δημήτρη Τζάπελης, μόλις ὥρμησεν ὁ πρῶτος ἐναντίον μιᾶς φεργάτας μὲ τὴν πλώρην κατ' αὐτῆς, τὴν ἔκαμεν ἀμέσως καὶ ἐπόδισεν, ὁ ἄλλος ἔκαμεν τὸ ἴδιον εἰς μίαν κορβέταν καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ ὅλα ἀπεμακρύνθησαν. Ἐβάρθη καὶ ὁ Βατικιώτης εἰς τὰ πανιὰ ἀλλὰ τὰ ἔβλεπεν μακρόθεν. Τοιούτης λογῆς περὶ τὰς 11 ³/₄ ἔπαυσεν ὁ πυροβολισμός.

Ἀπὸ τὸ μεσημέρι εἶχομεν γράψῃ τῶν προκρίτων νὰ ἔλθουν νὰ συσκεφθῶμεν, ἀλλὰ δὲν ἐφάνησαν.

Αὐγούστου 1, Παρασκευῇ. Τὰ ἐχθρικά πλοῖα περιέρχονται ἔξω, ἡμεῖς εἰς τὴν ἄγγυραν, βλέποντες τὰς ὀλίγας φυλακὰς εἰς τὰ κανονοστάσια τοὺς ἐγράψαμεν ἕνα προτρεπτικὸν καὶ πατριωτικὸν γράμμα ὡς ἔπεται

Ἀδελφοὶ Σάμιοι!

Εἶναι σήμερον δύο ἡμέραι ὅπου εὐρισκόμεθα ἐδῶ ἀραγμένοι, καὶ τρεῖς ὅπου ἀγωνιζόμεθα ἀκαταπαύστως πρὸς διαφέντευσιν τῆς πατρίδος Σας: διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἀπόδασιν τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὰ ὅπισθεν τῆς Νήσου Σας, μᾶς ἐλαβόθησαν καὶ ἐσκοτώθησαν ἄνθρωποι οὐκ ὀλίγοι: Φθάσαντες ἐδῶ χθὲς καὶ ἀράξαντες εἰς τὰ μέρη ὅπου Σας ἦτον πλέον ἐπικίνδυνα, μὲ ἀπόφασιν τοῦ νὰ σᾶς διαφεντεύσωμεν μέχρι θανάτου, Σας ἐπροσκαλέσαμεν μὲ ἰδιαίτερον γράμμα μας καὶ μὲ ἰδιαίτερον ἄνθρωπον μας νὰ συνέλθῃτε διὰ νὰ συσκεφθῶμεν περὶ τῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος Σας. Ἀλλὰ μὲ ἀπορίαν μας βλέπομεν ὅτι ἀπέρρασαν καὶ ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ οὔτε καὶ ἕνα ἀπεσταλμένον Σας δὲν βλέπομεν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος παρατηροῦμεν τὰ κανονοστάσιά σας καὶ αὐτὰ τὰ εἰς κινδυνοδέστερα μέρη τῆς Νήσου Σας σχεδὸν χωρὶς φυλακὰς ἢ τοῦλάχιστον μὲ πολλὰ ὀλίγους, καὶ μ' ὅλον ὅτι λέγεται ὅτι ἔχετε χιλιάδας στρατιωτῶν ἂν δὲν ἐφθάναμεν ἡμεῖς ἐν καιρῷ δὲν ἤξεύρομεν τί ἤθελεν ἀκολουθήσῃ. Ἄν ὅμως ἐστοχάσθητε ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἐφθάσαμεν ἡμεῖς δὲν ἔχετε πλέον κανένα φόβον, ἐδώθητε δὲ διὰ τοῦτο εἰς τὴν σύναξιν τῶν καρπῶν σας, ἀδελφοὶ μὴν ἀπατάσθε: ὁ ἐχθρὸς ἀκόμη δὲν παραίτησεν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ σᾶς ἀφανίσῃ ὁλότελα. Συμπαθήσατε νὰ σᾶς ὁμιλήσωμεν μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν εἰλικρίνειαν σεῖς κινδυνεύετε νὰ χαθῇτε ἂν ἔχητε τοιούτους σκοπούς. Ὅτι ἡμεῖς

δὲν ἤλθομεν ἐδῶ οὔτε διὰ τὰ σταφύλια σας, οὔτε διὰ τὰ σαλατικά σας, παρὰ μὲ σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ σᾶς βοηθήσωμεν. Τὸ χθεσινὸν κίνημά μας φθάνει νὰ σᾶς δώσῃ νὰ τὸ συμπεράνετε. Ἀλλὰ πῶς ἡμποροῦμεν ἡμεῖς μόνοι μας νὰ Σᾶς φυλάξωμεν ἐν ᾧ σεῖς οἵτινες ἔχετε περισσότερον χρέος ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν θέλετε νὰ φυλᾷχθῃτε; Ὅλοι, ὅλα πρέπει νὰ τὰ παραιτήσητε. καὶ νὰ κατεύητε εἰς τὰ παράλια, ἀκόμη καὶ αἱ γυναῖκες εἴ δυνατόν διὰ νὰ σᾶς βλέπουν οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ μας τοὺς ὁποίους ἔχετε ἀντικρυ ὥστε μὲ τὸ πλῆθος τὸ ἐδικόν σας καὶ μὲ τὰ ἐδικὰ μας καράβια νὰ τοὺς κάμωμεν νὰ καταλάβουν ὅτι δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐκτελέσουν τὸν καθ' ἡμῶν σκοπὸν τους καὶ νὰ παραιτηθῶν. Ὅλα ταῦτα ἐπιθυμοῦσαμεν νὰ σᾶς εἰπῶμεν καὶ διὰ λόγου, καὶ νὰ ἐνεργήσωμεν κανένα ἄλλο στρατήγημα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὲ καμμίαν αἰφνίδιον ἀπόφασιν ἀντικρυ, εἴ δυνατόν. Ἀλλὰ δὲν εἰξεύρομεν τί θέλει νὰ εἰπῇ ἡ τόση ἀδιαφορία σας, μήπως καὶ δὲν χρειάζεσθε τὴν βοήθειάν μας; Ὁ ἐχθρὸς συσκέπτεται ἐν ἑαυτῷ τίνι τρόπῳ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του, ἂν τολμήσῃ διὰ νυκτὸς νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς κανένα μέρος καὶ δὲν ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν, τί ποιητέον; Σεῖς ὧ ἀρχηγοί, Σεῖς ὧ πρόκριτοι, στοχασθῆτε καλῶς εἰς ποίαν περίστασιν εὐρίσκεσθε, καὶ ὅτι εἰς τὸν λαϊκὸν σας κρέμεται τόσος λαός, διὰ τὸν ὅποτον ἔχετε νὰ δώσητε λόγον μίαν ἡμέραν. Κάμετέ τον νὰ γνωρίσῃ τὸ συμφέρον του τὸ ὅποτον εἶναι νὰ στέκεται ἄγρυπνος εἰς τὰ παράλια ἐν ὧ τὰ ἐχθρικά στρατεύματα εὐρίσκονται ἐμπροσθέν Σας· βιάσατε δὲ ἐκείνους ὅπου δὲν θέλουν νὰ φυλάξουν τὸ χρέος των, καὶ ἂν χρειασθῇτε εἰς τοῦτο βοήθειαν, εἴμεθα ἑτοιμοί, διότι ὁ σκοπὸς μας εἶναι νὰ σᾶς βοηθήσωμεν μέχρι αἵματος καθὼς τὸ εἶδατε, γνωρίσατε ὅτι εἴμεθα εἰλικρινεῖς ἀδελφοί Σας, χωρὶς κανένα ἄλλο τέλος εἰ μὴ τὴν σωτηρίαν σας καὶ τὴν στήριξιν ὅλων τῶν συναδελφῶν μας.

Σᾶς ἐπευχόμεθα συμπνοῖαν σταθερότητα καὶ ἀνδρείαν καὶ μένομεν.

Ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοί Σας ὁ Ἀρτιναύαρχος

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Δευτέρα Ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν Δαρμπογάτι

Περὶ τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν αὐτῇς ὁ ἐχθρὸς καὶ ἄρχισε τὸν συνήθη πυροβολισμόν. Ἡμεῖς ἀραγμένοι ὄντες τὸν ὑπεδέχθημεν μὲ τὰ κανόνια τῆς πλώρης καὶ μὲ τοὺς καλητέρους κατσατόρους. Ὁ βολισμὸς ἐκατέρων τῶν μερῶν διήρκεσεν ἕως τὰς 10. καθ' ἣν ὥραν εὐχάλαντες εἰς τὰ παντὰ τέσσαρα πυρπολικά τὸν ἑκαμὴν νὰ ξεμακρύνῃ καὶ τραπῇ εἰς φυγὴν διώξαντες τον ἕως ἔξω τοῦ κάβου τῆς ἀγίας Μαρίας. Τοῦτο ἐνεθάρρυνεν οὐμικρὸν τὸ ναυτικόν μας οἵτινες στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τὰ κάσσαρα τῶν πλοίων τους κατεφρόνουν τὸν ἐχθρὸν καὶ τὰ μεγάλα του πλοῖα, μὲ λέξεις καὶ χειρονομίαις τὰς πλέον ὑβριστικὰς. Περὶ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἐσπειδίραμεν (ἀπεστείλαμεν) τὴν Πολέταν τοῦ κπ. Δευθέρη εἰς Ἰῶδραν μὲ γράμματα κοινοποιοῦντες τοὺς τὰ πάντα.

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.—ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1824

Τὰ μεσάνυχτα ἐμάθαμεν ὅτι ἐφάνησαν ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς Σάμου τὰ σπετζότικα πλοῖα, καὶ ὅτι ἓνα τούτων ἐπῆγεν καὶ ἔδωκεν τὴν εἰδησιν εἰς τὸ Καρλόβασι περὶ τὸ βασιλευμα τοῦ ἡλίου,. Ὁ Λυκοῦργος μᾶς ἔγραψεν ὅτι αὐρίον ἔρχονται εἰς ἀντάμωσίν μας.

Αὐγούστου 2. Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν. ὁ Ἐχθρὸς περιφέρεται ἔξω μὲ ὅλα τὰ μεγάλα πλοῖα τοῦ τὰ δὲ μικρὰ ὅλα στέκουν ἀραγμένα. Περὶ τὰς 2. ἡ ὥρα ἦλθεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Νήσου Σάμου, ὁ Λυκοῦργος, ὁ κπ. Σταμάτης ὁ κπ. Λαχανὰς καὶ λοιποὶ κπ. τῆς Σάμου καὶ ὑπεδέχθησαν τὸν ἀντιναύαρχον καὶ κπ. Ὑδρας μὲ μεγάλην παράταξιν. Οἱ κπ. τῆς Μοίρας Ὑδρας εὐχαινον ἔξω ὁπόταν οἱ ῥηθέντες εἴρχοντο μὲ μερικοὺς στρατιώτας καὶ μὲ τρεῖς σημαίας κυμματουμένας, τοὺς ἐπερίλαβον ἀπὸ ταῖς βάρκαῖς μὲ ὅλην τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ περιποίησιν. Ὡμίλησαν περὶ προφυλάξεως τοῦ τόπου καὶ διέταξαν τὰ ἀναγκαῖα περὶ στρατευμάτων ποῦ πρέπει νὰ εὐρίσκωνται μεγαλλήτεραι φυλακαὶ κλ. κλ.

Μετὰ μεσημβρίαν ἐφάνησαν 8. σπετζότικα καὶ ἓν ψαρριανὸν τοῦ καρὰ Κωνσταντῆ. Ὁ Ἀντιναύαρχος μας ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου σπετζῶν κπ. Γιωργάκι Κολανδρουτζί καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη τὰ πάντα. Περὶ τὰς 10. ἡ ὥρα ἦτον καὶ τὰ ἑννέα ἀραγμένα.

Τὸ ἑσπέρας παρατηρήσαντες τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὑποπτευόμενοι μήπως ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ ἐξαίφνης ἀπόβασιν εἰς κανένα μέρος ἀπεφασίσσαμεν καὶ εὐγάλαμεν δύο καράβια τοῦ κπ. Δοκοῦ καὶ κπ. Ζάκα εἰς τὰ πανιὰ ὁμοῦ μὲ ἓν πυρπολικὸν τοῦ κπ. Δ. Τζάπελη. Εἰδοποιήσαμεν ἔξω τοὺς κπ. Σαμίων νὰ στέκονται προσεκτικοὶ ἀπόψε εἰς ὅλα τὰ κανονοστάσια καὶ φυλακάς, μὲ τὸ νὰ ὑποπτευόμεθα ὅτι ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ κάμῃ ἀπόβασιν διὰ νυκτός.

Αὐγούστου 3. Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν· περὶ τὰς 12. τῆς νυκτός, οἱ ἄνωθεν τρεῖς Γαρδακώσται ἐμβῆκαν καὶ ἄραξαν. Περὶ τὰς 4 τῆς ἡμέρας ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν Πορθμὸν ἓνα Κορβέτο Ἀγγλικὸν καὶ μᾶς ἠρώτησεν ἂν ἐπολεμήσαμεν τοῦ εἶπομεν ὅτι δις τὸν ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν καὶ ὅτι τοῦ ἐχαλάσαμεν 40 καίκια μὲ στρατεύματα. Ἡ αὐτὴ κορβέτα χωρὶς νὰ σταθῇ ἐτράβηξεν ἐμπρὸς ἀφ' οὗ μᾶς ἐχαιρέτησεν.

Μᾶς ἔφθασεν δὲ καὶ σήμερον ἓνα σπετζότικον τοῦ κπ. Κούτζη καὶ ἓνα ἐδικὸν μας Ὑδραϊκὸν τοῦ κπ. Νικόλα Βώκου τὸν ὁποῖον μᾶς ἔλειπεν. Ὁ ἴδιος μᾶς ἔφερεν καὶ γράμμα τῆς Ὑδρας τῶν 28: ἀπερασμ. ὁ κπ. Ἀνάργυρος σπετζότης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του

Κρίναντες ἀναγκαῖον νὰ σταλοῦν δύο καράβια διὰ τὸ Κουσάνταση νὰ κάμουν τὴν φυλακὴν ἐδιορίσθησαν μὲ λαχνούς, ἐκ μὲν τῆς ἡμετέρας Μοίρας ὁ κπ. Δημ. Κιοσές, ἐκ δὲ τῆς τῶν σπετζοτῶν ὁ κπ. Καρακωνσταντῆς ὅστις μὲ τὸ νὰ ἔλειπεν ἡ Ψαρριανὴ Μοῖρα ἐπροσκολήθη μὲ τοὺς Σπετζότας. Αἰτία ὅμως τοῦ σφοδροῦ ῥέμματος δὲν ἠδυνήθησαν ἀπόψε νὰ εἰσέλθωσι εἰς τὸν Πορθμόν.

Ἀριθ. 8

Πρὸς τοὺς γεναιοτάτους Ἀρτινάναρχον καὶ Καπεταρέους,
καὶ Ἀνδρέλους Συντροφοναύτας τῶν Πλοίων
τῆς Ὑδρας.

Εὐχόμεθα νὰ μάθομεν ἐν τάχει καὶ τὴν εἰς Σάμον εὐόδωσίν σας,
καὶ ὅτι τὴν Νῆσον ἐκεῖνην ἐπροφθάσατε πρὴν νὰ ἔκαμεν εἰς αὐτὴν
καμμίαν βλάβην ὁ ἐχθρὸς, μὴν ἀμφιβάλλοντες τότε ὅτι θέλετε τὴν
διασώσῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, καὶ θέλετε ματαιώσῃ διὰ τῆς ἀνδρείας
σας τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀλαζόνος καὶ ἀδυνάτου ἐχθροῦ.

Εἰδοποιήσατε τοὺς συναδέλφους Σπετσιώτας καὶ Ψαρριανοὺς ὅτι
σήμερον γράφομεν εἰς τοὺς Σαμίους διὰ νὰ σᾶς μετρήσουν γρอส. 100.
χιλιάδαις τὰ ὅποια χρεοστοῦν διὰ ἐξόφλησιν τῶν ἐφετεινῶν δωσιμᾶ-
των των, καὶ ἔχουν ἔτοιμα ὡς μᾶς γράφουν. Λαμβάνοντές τα λοιπὸν
τὰ στέλλνετε μὲ ἀσφαλῆ τρόπον ἐνταῦθα συντροφευμένα ἀπὸ τρεῖς ἀν-
θρώπους ἕνα Σπετσιώτην, ἕνα Ψαρριανόν, καὶ ἕνα Ὑδραῖον διὰ νὰ γί-
νῃ ἡ διανομή των

Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 28 Ἰουλίου 1824

Τ. Σ.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 9

Γεναιοτάτε Κύριε Ἀνκουργε!

Τὸ ἐπικρατοῦν σφοδρὸν ῥεύμα τοῦ στενοῦ δὲν συγχωρεῖ εἰς τὰ πλοῖα
μας νὰ τραβίξουν ἀπόψε κατὰ τὸ Κουνσάντασι (Ἐφeson). Τὰ δύο πλοῖα
ἐδιωρίσαμεν νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ Γαρδακόστες. (Πρόσκοποι.) διὰ τὰ καίκια
ὅπου λέγουν νὰ ἦναι ἔτοιμα νὰ βαρκάρουν Στρατεύματα, τοῦτο ἕνεκα
ἐστοχάσθημεν ἐποφελῆς νὰ δοθῇ τὸ ἐσώκλειστον εἰς ὅποιον Καπετάνον
ἰδικόν μας ἤθελε φθάσει εἰς τὸ Καρλόθασι καὶ φροντίσατε τὴν ταχείαν
στάλσιν τον. Δὲν θέλω ἐλλείψομεν μ' ὅλον τοῦτο νὰ στείλλωμεν εἰς τὰ
πανιά, καὶ τὰ ἄνωθι δὴ ἀπὸ ἐδῶ, ἅμα ὅπου ἐλαττωθῇ ἡ δύναμις τοῦ
ῥεύματος ὥστε νὰ ἡμποροῦν νὰ εἰσέλθουν.

Ἐρρωσθε

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου τὴν 3 Αὐγούστου 1824

Ὁ Ἀρτινάναρχος Ὑδρας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Ἀριθ. 10.

Γεναιοτάτοι Καπεταναῖοι Ὑδραῖοι Σπετζόται καὶ Ψαρριανοὶ οἱ-
τινες ἠθέλατε ἀπεράσῃ ἀπὸ τὸ Καρλόθασι τῆς Σάμον.

Δι' αἰτίαν ὅπου τὸ δυνατὸν ῥέμμα δὲν μᾶς Συγχωρεῖ σήμερον νὰ
εἰσέλθουν Καράβια εἰς τὸν Κόρφον τοῦ Κουνσάντασι ὅπου εἶναι ἀνάγκη
νὰ περιέλθουν ἕνα δύο Γουαρδακόστες, λάβετε τὴν καλосύνην νὰ τρα-
βήξετε κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ περιέλθητε ἕως ἔξω τοῦ λιμένος τοῦ

Κουσαντάσι, με τὸ νὰ ἀκούωμεν ὅτι εὐρίσκονται ἐκεῖ διάφορα καίκια ἑτοιμα νὰ βαρκαροῦν Στρατεύματα κατὰ τῆς Σάμου.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου. 3. Αὐγούστου 1824

Ὁ Ἀντιναύαρχος τῆς Ὑδρας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τρίτη ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν Δαρμυπογάζι.

Αὐγούστου 4, Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν: Τὸ πρῶτ' ἐμβῆκαν τὸν Πορθμὸν αἱ ἄνωθε δύω προφυλακαὶ διὰ τὸ Κουσάντεσι. Ἐν τούτοις παρατηροῦμεν τὸν ἐχθρὸν ἔχοντα σκοπὸν νὰ πλησιάσῃ ὅλαις δυνάμεσι. Τῷ ὄντι περὶ τὰς 4 $\frac{1}{2}$ ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαν 42 κομμάτια ὅλα πολεμικὰ καὶ ἄρχισαν νὰ πυροβολίζουσιν πρῶτον τὸν ἄσπρον κάβον τῆς Σάμου. Βον. τὸ φρούριον καὶ τρίτον τὰ πλοῖα μας. Αἱ φεργάται καὶ κορβέται μᾶς ἐπλησίασαν δις καὶ τρίς. Ἄλλ' ἡμεῖς τὰς ὑπεδέχθημεν μετὴν ἰδίαν περιφρόνησιν ὄντες ἀραγμένοι. Ὁ ἐχθρὸς μετὰ ταῦτα ἐδιώρυσεν ὅλα τὰ μικρὰ πολεμικὰ ὥσθ' ἰσχυρὰ, μπρίκια γολέτας καὶ σαλούπαις, ὁμοῦ μὲ δύο φεργαδόνια τριπολιτικά καὶ ἓνα ἱμπρίκι Τουνετζίνικον ὅπου εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ εἶχον φθάσῃ τὰ ὁποῖα ὄντα τοῦ καιροῦ Γ. Α. ἐπλησίαζον λοξοδροῦντες κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἀσίας. Ἡμεῖς τὰ ἐκανονοβολοῦσαμεν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας μετὴν ἰδίαν περιφρόνησιν στεκομενοὶ ὅλοι ἀραγμένοι. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ μερικὰ Ὑδραῖκα καὶ σπετζότικα ἐμβῆκαν εἰς τὰ πανιὰ διὰ νὰ πολεμήσουσιν τὸν ἐχθρὸν, διὰ τοῦτο ἐδιωρίσαμεν καὶ τὰ πυρπολικά μας νὰ βαλθοῦν καὶ αὐτὰ εἰς τὰ πανιὰ. Ἀλλὰ τί νὰ εἰπῇ τινὰς δι' αὐτοὺς ὅλοι σήμερον ἔλειψαν ἀπὸ τὰ χρῆμα των καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαιτουμένην ὑπακοὴν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν τους. Δίς καὶ τρεῖς τοὺς ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ εὐγοῦν ἀλλ' οἱ κπ. τῶν πυρπολικῶν προφασίζόμενοι τὴν λειποταξίαν καὶ ἀπειθείαν τῶν συντροφοναύτων τους, ἔλεγον ὅτι τοῦτοι εἶναι οἱ αἴτιοι καὶ δὲν θέλουν νὰ εὐγοῦν. Ἐν ᾧ οἱ συντροφοναῦται παραπονοῦμενοι κατὰ τῶν κπ. των ἢ προφασίζόμενοι δυσαρρεσκείας κατ' αὐτῶν ἐγκαταλείποντες τὰ πυρπολικά των εὐγαῖνον ἔξω εἰς τὴν Σάμον, πλανόμενοι τῇδε κακεῖσε θύοντες καὶ ἀπολύοντες. Φεῦ! ὁποῖα αἰσχρότης! Ὁ Βατικιώτης ἐπροφασίζετο ὅτι δὲν θέλουν οἱ σύντροφοί του νὰ ἐμβοῦν εἰς τὰ πανιὰ. Ὁ Τζάπελης ὅτι εὐρίσκετο ὑπὸ κάτω εἰς τὴν φορτέτζα καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐβγῇ ἀπὸ ἐκεῖ. Ὁ Ῥαφαήλ ὅτι εὐρίσκεται ἀραγμένος πολλὰ μέσα, καὶ δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐβγῇ εἰς τὰ πανιὰ. καὶ ὁ Ρομπότζης ὅτι ἔχη μόνον 6 ἀνθρώπους οἱ δὲ λοιποὶ μὲ τὸ νὰ ἐμάλωσαν μαζί του, δὲν θέλουν νὰ βαρκαρισθοῦν. Οἱ κπ. περὶ τούτων ἐσκέπτοντο ἀπὸ τὸ π,ωί, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τοῖς προσφέρουσιν ἐξ ἰδίων τους 100 γρόσια εἰς τὸν καθ' ἓνα πυρπολιστήν, ἂν εὐγῇ καὶ εὐτυχῇσιν νὰ καύσουσιν κανένα. Ὁ Ἀντιναύαρχος ὁμοῦ μὲ τὸν κπ. Α. Φόνον περιεῖχοντο ἕως εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα μὲ τὴν πάσσαραν διὰ νὰ παραινέσουσιν τοὺς πυρπολιστὰς νὰ ἐμβοῦν εἰς τὰ πανιὰ. Δέκα ἐξ σπετζότικα καὶ Ὑδραῖ-

κα ἦτον ἤδη εἰς τὰ πανιὰ ἐναντιούμενα ἐναντίον 22. ἐχθρικῶν ὁποῦ ἀλληλοδιαδόχως εἶρχοντο καὶ μᾶς ἐβόλιζαν, πυρπολικὸν δὲ κανένα. Χάρις τῷ Θεῷ ὁποῦ ἀνεφάνη κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Κανάριος ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ Πορθμοῦ, πρὶν ἀκόμη νὰ πλησιάσῃ, ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μετὴν πάσσαρην καὶ τοῦ εἶπεν ἂν θέλῃ νὰ ὑπάγῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὅχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅλοι του οἱ ἄνθρωποι ἐφώναζαν ὅτι πηγαίνουν μετὰ χαράς. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐστάθη μέσα εἰς τὸ αὐτὸ πυρπολικόν του, τὸ ὁποῖον ἕως νὰ ἐτοιμασθῇ περιῆλθεν ὀλίγον ὅπισθεν τοῦ Νησακίου. Ὁ ἀντιναύαρχος μετέφερεν ὅλα τὰ ροῦχα τῶν πυρπολιστῶν καὶ 3. παιδιὰ μικρὰ εἰς τὸ πλοῖον του, καὶ οὕτω μετὰ $\frac{1}{2}$ ὥραν γενόμενος ἐτοιμος ὁ Κανάρης, ἐδιώρησεν ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν κπ. Λ. Παναγιώτα διὰ νὰ τὸν συντροφεύσῃ, παρὰ τοῦ ὁποίου συνοδευθεὶς ὤρμησε κατὰ τῶν ἐχθρικῶν· βοηθούμενος δὲ καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ πολεμικὰ σπετζότικα, καὶ Ὑδραῖϊκα ἔτρεχεν ὅπισθεν τῶν μεγαλητέρων ἐχθρικῶν, καὶ δὲν ὀρτζάρηζεν παρὰ ἀφ' οὗ ἱκανῶς τὰ ἔτρεπεν εἰς φυγὴν. Δέκα ἐπτὰ ἤδη πολεμικὰ πλοῖα μας ἦτον εἰς τὰ πανιὰ ὁμοῦ μετ' ἑν ἄλλο πυρπολικόν σπετζότικον, τὰ ὁποῖα κρατόντα περιμαζευμένα Μαίστρα καὶ Τρίγγο κατὰ τάξιν πολεμοῦν, ἀντιπολεμοῦν τὰ ἐχθρικά. Τὰ βόλια καὶ τὰ μισδράλια ἐπιπτον ὡς βροχὴ καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ χρέος τους τὸ φρούριον καὶ τὰ κανονοστάσια τῶν Σαμίων, μάλιστα τινὰ βόλια τῶν ἐπέτυχον. Οἱ ἐχθροὶ τότε ἢ διὰ νὰ μᾶς ἐμπνεύσουν φόβον, (ὡς φαίνεται νὰ ἐνόμιζον) ἢ ἀπὸ τὴν σάστησίν τους (τὸ ὁποῖον φαίνεται πιθανότερον) ἔριπτον πολλὰ κανόνια χωρὶς βόλια. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ Ντελίνη τοῦ κπ. Πασὰ καὶ μία φρεγάτα, πλησιάσαντες εἰς τὸν ἄσπρον κάβον ὅπου εὕρισκοντο ἱκανὰ στρατεύματα Σαμίων περιμαζευμένα, ἄδιασαν ταῖς μπαταρίαις τῶν κατ' αὐτῶν κατὰ τοῦ φρουρίου τῆς Σάμου καὶ κατὰ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ κπ. Τσάπελη, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο ἀραγμένον ὑποκάτω τοῦ φρουρίου, ἀλλὰ χωρὶς εὐστοχον διεύθυνσιν. Τὸ φρούριον καὶ τὰ κανονοστάσια τῆς Σάμου ἀντιτραβοῦσαν καὶ αὐτὰ μετ' ἱκανὴν εὐστοχίαν. Τοιοῦτης λογῆς ἐκροτεῖτο ὁ πόλεμος ἕως εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα, καθ' ἣν τὰ ἐχθρικά καταδιωκόμενα ἀνδρείως ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας καὶ ἀπὸ τὸν Κανάριον ἐξεμάχρυναν πάρα πολύ. Τότε ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισε καὶ ἔγεινε σημεῖον νὰ παραιτήσων ἀπὸ τὸ νὰ κατατρέχουν τὸν ἐχθρὸν, νὰ ἐπιστρέψουν δὲ εἰς τὰ ἴδια καὶ σταθοῦν ἀλλὰ Κάππα. Ὡς ἔκαμαν.

Ἀπέβη λοιπὸν σὺν Θεῷ, καὶ αὐθις ὁ ἐχθρὸς κατησχιμένος μετ' ἄξιον φυγὴν, ὠφέλιμος δὲ ἐστάθη δι' ἡμᾶς καὶ αὕτη ἡ τρίτη προσβολή, ὅχι τὸσον διὰ τὴν βλάβην ἣν ἔλαβον τὰ ἐχθρικά πλοῖα ἀπὸ τὰ βόλια μας ὅσον διὰ τὸ φρόνημα τὸ ὁποῖον ἔχασαν διόλου οἱ ἐχθροὶ ἀπελπισθέντες τὸσον οἱ τῆς θαλάσσης καθὼς καὶ τὰ στεκόμενα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας στρατεύματα Τουρκικά. Ὄντας δὲ ὁ σκοπὸς μας νὰ ματαιώσωμεν τὸ φρόνημα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅχι νὰ δώσωμεν γενικὴν Ναυμαχίαν κατὰ τὸ παρόν, διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἐτρέψαμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς φυγὴν

ἐτραβίχθημεν εἰς τὰ ἴδια. Κατὰ ταύτην τὴν μάχην ἀπὸ τὸν στόλον μας ἔπεσαν ὑπὲρ ταῖς 1,500 κανονιαῖς, ὁ ἐχθρὸς ἔρριπεν ὑπὲρ τὰς 5,000 πλὴν ὅλαι ἐπὶ ματαίῳ. Εἰς ταύτην τὴν μάχην παρευρέθη καὶ μία Γολέτα Γαλλικὴ ἣτις ἤδη πέντε ἡμέρας εὐρίσκεται μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐκ τοῦ πλοίου μας ὄντος ἀραγμένου ἐτραβίχθησαν μόνον 25 κανόνια μὲ τὸ νὰ μὴν ἐσυγχωροῦσεν ὁ θέσις διὰ περισσότερα.

Τὰ Ὑδραῖϊκα ὁποῦ ἐδιωρίσαμεν καὶ εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ εἶναι ὁ κπ. Δημήτρης Σαχτούρης, κπ. Λάζαρος Παναγιώτα κπ. Μακρομούρας, κπ. Ἰω. Μιαούλης, ἡ Γολέτα τοῦ Κουντουριώτου κπ. Ζάκας, κπ. Δοκός, καὶ 9 σπετζότικα, ὅλοι ἔδειξαν γενναιότητα εἰς τὸν πόλεμον, διὰ τοῦτο καὶ εἶναι ἀξιουσάτατοι. Τὰ λοιπὰ ὅλα ἔμειναν ἀραγμένα καὶ ἀκλόνητα εἰς τὴν ἀγγυραν καὶ μὲ ταῖς σκηναῖς των εἰς τὴν πρύμνην. Τοῦτο μ' ὅλον ὅτι ἐγινεν ἐξ ἐπίτηδες διὰ νὰ μὴν ἤθελεν ἐμποδίσῃ τὴν λοξοδρομίαν ἢ πληθὺς, ἀποδεικνύει ὅμως εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν ἀπόφασίν μας καὶ τὴν καταφρόνησιν ὁποῦ τοῦ κάμνομεν.

*Τετάρτη Ναυμαχία εἰς τὸν πορθμὸν ἐν ᾗ ἐθριάμβευσε
τὸ Ἑλληνικὸν Ναυτικόν.*

Αὐγούστος 5. Τρίτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν: τὸ πρῶν παρατηρήσαντες τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι σκοπεύει νὰ πλησιάσῃ καὶ τετάρτην φορὰν ἐδιωρίσαμεν τὰ πυρπολικά μας ὅλα νὰ εὐγοῦν εἰς τὰ πανιὰ, καὶ προσέτι μερικὰ πολεμικὰ διὰ νὰ τὰ συντροφεύσουν. Οἱ συνάδελφοι σπετζῶται ἔκαμαν τὸ ἴδιον εὐγάλαντες καὶ αὐτοὶ τὸ ἐν πυρπολικὸν τοὺς μὲ 8. ἃ 10. πολαιμικὰ τὰ ὁποῖα ὅλα περιεῖχοντο ἀπὸ τὸν ἄσπρον κάβον τῆς Σάμου μέχρι τοῦ κάβου τῆς Ἀγίας Μαρίνης εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἐχθροὶ βοηθούμενοι ἀπὸ ἀνατολικὸν ἄνεμον πλὴν ὀλίγον ἐζητοῦσαν νὰ εἰσέλθουν τὸν Πορθμὸν καὶ νὰ μᾶς εὐγάλουν ἀπὸ ἐδῶ ὁποῦ στεκόμεθα, μία μεγάλη φεργάτα καὶ μία κορβέτα ἐπροπορεύοντο ἀπὸ ὅλα τὰ ἐχθρικά, εἰσῆλθον τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίνης καὶ ἐν ᾧ ἄρχισαν τὸν πόλεμον μὲ τοὺς ἰδικούς μας τὰ ρηθέντα δύο ἐχθρικά, ἄλλα τούτων ἐπροσπαθοῦσαν νὰ εἰσέλθουν ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἰς ἐκεῖνα ἀντιπαράταχθησαν Ὑδραῖοι εἰς δὲ ταῦτα σπετζῶται. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἓνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο ἐκτέλεσαν ἄριστα τὸ χρέος του. Τότε ἦτον ὁπότεν ὁ κπ. Δημήτρης τζάπελης διευθύνθη μὲ τὸ πυρπολικὸν του ἐναντίον τῆς ρηθείσης μεγάλης φεργάτας ἣτις ἐκρατοῦσε τὸ μέρος τῆς Ἀσίας ἐνδῶ τοῦ Κάβου, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐξ ἁριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ εὐρίσκετο ἡ ρηθεῖσα Κορβέτα. Αὐτὸς ὁ γενναῖος πυρπολιστὴς ἐπλησίασεν εἰς αὐτὴν μέχρι πιστόλας. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἔριπτον ἀκατάπαυστα Βόλια, μισδράλια, καὶ τέλος τουφέκια, καὶ ἤθελε βέβαια ἐκτελέσῃ τὸν πατριωτικὸν σκοπὸν του καὶ διαδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὴν ρηθεῖσαν φεργάταν, ἂν τινὲς τῶν ἀναξίων συντροφοναύτων του δὲν ἤθελον δευλιάσῃ ἀπὸ τὸ νὰ ἴδουν τέσσαρας ἃ πέντε βάρκας τῆς φεργάτας αἰτίνες ἐζητοῦσαν νὰ ρυμουρκιάρουν τὴν φεργάταν διὰ νὰ μὴν πέσῃ

κατ' αὐτῆς τὸ πυρπολικόν, αὐτοὶ δὲ νομίζοντες ὅτι εἴρχοντο νὰ τοὺς πιάσουν καὶ πάρουν τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ ἐμβῆκαν δρομαίως εἰς αὐτὴν ἐγκαταλείποντες τὸν κπ. Τζάπελην εἰς τὸ τιμόνι ὅστις τοὺς ἐφώναζε νὰ σταθοῦν, καὶ νὰ μὴν φοβοῦνται, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ εἶπον ἀποφασιστικὰ ὅτι θὰβάλουν φωτιὰν εἰς τὸ πυρπολικόν καὶ ἂν δὲν κατέβῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν βάρκα θέλει τὸν καύσουν. Τί ἤμποροῦσε νὰ κάμῃ ὁ δυστυχὴς μὲ τοιοῦτους ἀχρείους συντρόφους; ἐκατέβῃ, καὶ ἤθελαν νὰ φύγουν μάλιστα χωρὶς νὰβάλουν φωτιὰν ἀπὸ τὴν βίαντων, ἂν ὁ ῥηθεὶς κπ. των δὲν ἤθελε ταχύνη νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ἐκ τῆς ὁποίας βίας μάλιστα προῆλθε καὶ τὸ καύσιμόν του εἰς τὸ πρόσωπον, καθὼς καὶ εἰς τὴν χεῖρα. Ἐν τοσοῦτῳ οἱ ἐν τῇ φρεγάτᾳ ἐχθροὶ (εἰς ἣν εὐρίσκονται καὶ ὑπὲρ τοὺς 1,000 στρατιώτας τῆς ξηρᾶς τοὺς ὁποίους εἶχον Ἰμβαρκάρη, ἐξ ἐπιτήδης ὁ κπ. πασᾶς διὰ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον ἅμα μᾶς εὐγάλη ἀπὸ τὸν Πορθμόν) ἔφθασαν εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν, ὥστε πολλοὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα τοὺς ἐπλησίασεν κοντὰ τὸ πυρπολικόν τοῦ Τζάπελη, ἀκόμη καὶ ἀφ' οὗ παρὰ καιρὸν μετέδωσε τὸ πῦρ εἰς αὐτό. Διάφοροι γιανιτζάροι στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τὸ κάσaron τῆς αὐτῆς φεργάτας μὲ τὰ ξίφη εἰς τὰς χεῖρας ἐπαπῆλουν τοὺς πυρπολιστάς μας φωνάζοντές τους «Γκέλ μπρὲ γκέλ» στρίψαντες δὲ τὴν φεργάταν πρὸς τὰ ἐξω, ἐζητοῦσαν ὀλονένα νὰ ἐξέλθουν τὸν ῥηθέντα κάβον μάλιστα διότι ἐβλεπον ἄλλο πυρπολικόν ὁρμούν κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπέλαυσαν. Ὁ ἐπιτήδεις Κανάριος κρατῶντας τὰ ὑπερδέξια ὥρμησε κατ' αὐτῆς, ἡ φρεγάτα ἐπροσπάθει κρατῶντας τὴν στερεὰν τῆς Ἀσίας νὰ διέλθῃ τὸν κάβον, ἀλλ' εἶδεν ὅτι τὸ πυρπολικόν τῆς ἐκρατοῦσε τὸν δρόμον καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴν ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῆς. Τότε ἀπελπίσθη διόλου καὶ ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ὅπου μὲ τὸ νὰ ἦτον κεκαλυμμένα μὲ διάφορα στρατεύματα ἤλπιζε νὰ διασωθῇ. Παραίτησε λοιπὸν τὸν πρῶτον της σκοπὸν τὸ νὰ ὑπερβῇ τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίνης καὶ λοξοδρομήσασα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτον τὰ στρατεύματά των, διευθύνθη εἰς τοὺς πόδας ἐνὸς κρημνοῦ (μὴ δυναμένη διαφορετικὰ) ὁ Κανάριος τῆς ἔπесεν τὸ κατόπιν καὶ πρὶν ἀκόμα νὰ ῥιφθῇ ἐξω ἐπῆγεν καὶ τῆς ἔπесεν ἐπάνω τὸ πυρπολικόν, τότε ἡ φρεγάτα ἦτο πλέον χωρὶς κυβέρνησιν διότι ὅλοι σχεδὸν ἔπесαν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ εὐγοῦν εἰς τὴν ξηράν. Ὀλίγοι τινὲς διέμειναν μέχρι τῆς τελευταίας ὥρας, καὶ μὲ ξεγυμνομένα σπαθιά, ἐφώναζον τὸ «Γκέλ πρὲ» (ἀγκαλὰ μὲ ἀδύνατον φωνὴν εἰς τὸν πυρπολιστὴν Κανάριον) ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἅμα εἶδον τὸ πυρπολικόν ῥιφθὲν ἐπάνω εἰς τὴν φεργάταν κατὰ μέσον, καὶ τὸ πῦρ διαδιδόμενον εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ μάλιστα εἰς τὴν Κάμεραν ἀπελπίσθησαν ἀκατέβησεν κάτω νὰ σβύσουν τὴν φωτιάν, ἀλλὰ δὲν ἔφθασαν νὰ ἀνέβουν, διότι ἤδη ἦτον ἀναμμένα τὰ ξάρτια τὸ μποῦμι καὶ τὰ κατάρτια, ἡ καιουμένη φρεγάτα μείναςα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνατολικοῦ μεσιμβρ. ἀνέμου ἐπῆγε καὶ ἔπесεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ εἰρη-

μένου βράχου. Ἐν τοσούτῳ τὸ πῦρ διεδόθη καὶ εἰς τὰ κανόνια τὰ ὁποῖα ἄρχισαν νὰ κροτοῦν μόνα των ὁ κρότος τῶν ὁποίων ἐξεκόλησαν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάριου καὶ τὸ ἐξεμάκρυνεν, ἀλλὰ τὸ πῦρ ἤδη ἔφθασεν εἰς τὸ πυριτοφυλακεῖον, τὸ ὁποῖον ἄφ' οὗ ἔκαμεν νὰ πετάξουν εἰς τὸν ἄερα κανόνια κατάρτια ἀντέναις σίδηρα σφαῖρες, ξύλα, ἐργάτας, πολεμοφόδια καὶ τοὺς ἔσω διαμείναντας ἐχθροὺς, ἔκαμε μὲ τὸν κρότον νὰ ξεμακρύνῃ τὸ αὐτὸ πυρπολικὸν δύο διαστήματα καραβιοῦ ἢ καὶ τρία μακράν. Πλήθη στρατευμάτων εὐρίσκοντο εἰς ὅλα τὰ παράλια καὶ ἐξαιρέτως ἐπάνω εἰς τὸν ῥήθέντα λόφον, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ θεῖαν ἰσὺς νόησιν ἐπῆγαν καὶ ἔπεσαν τὰ περισσότερα σίδηρα καὶ σπᾶσματα τῆς φρεγάτας καὶ ἔκαμαν νὰ σκοτωθοῦν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ πολλοὶ νὰ λαβωθοῦν. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα πέντε ἡμισυ ὁπόταν ἐπῆρε τὸ περιτοδοχεῖον καὶ ὑπερεχάρημεν ὅλοι δοξάζοντες καὶ ὑμνολογοῦντες τὸν Θεόν. Πλήθος Τουρκῶν ἔπλεον εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς ὁποίους οἱ ἐδικοί μας πηγαинаίμενοι μὲ ταῖς Σκαμπαβίαις ἐπιαναν καὶ ἔσφαζον. Ὁ Κανάριος ἀναχωρῶν μὲ τὴν σκαμπαβίαν ἄφ' οὗ εἶχε δώσει φωτιὰν εἰς τὸ πυρπολικὸν τοῦ ἔλαβε τὴν ἀτυχίαν νὰ τοῦ σκοτωθοῦν δύο πυρπολισταὶ ναῦται ἀπὸ ἐχθρικὰ τουφέκια τὰ ὁποῖα ἐτραβοῦσαν κατ' αὐτῶν ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἐκ τούτων τῶν ἀξιωμακρυνόντων πυρπολιστῶν ὁ μὲν εἰς ὀνομάζεται Γεώργιος Τζαπερλῆς, Βουρλιότης, νέος περίφημος διὰ τὴν γενναϊότητά του καὶ ἀνδρείαν του, τὸ ὁποῖον ὑπεραγαποῦσεν ὁ Κανάριος μὲ τὸ νὰ ἐστάθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ πυρπολικά καθ' ὅλας του τὰς κινδυνώδεις περιστάσεις, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἄλλα δύο ἐχθρικὰ πλοῖα ὅπου ἔκαυσαν. Ὁ ἕτερος ἐλέγετο Γιάννης Μαυρογιάννης, Ψαρριανός. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα 6 τῆς ἡμέρας ὁπόταν ὁ ῥηθεὶς Κανάριος μὲ τὴν σκαμπαβίαν τοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ Ἀντιναυαρχικὸν τῆς Ὑδρας πλοῖον μας καὶ μετ' ὀλίγον ἤλθεν καὶ ὁ κπ. Δημήτρης Τζάπελης μὲ τοὺς ἰδικούς του. Τοῦτος ὁ ὕστερος ἦτον ἀρπαγμένος ἀπὸ φωτιὰν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον τοῦ ἠκολούθησε τὴν ὥραν ὅπου ἐπῆγε νὰ βάλῃ τὴν φωτιὰν μὲ βίαν εἰς τὸ πυριτοδοχεῖον. Ὅλοι σχεδὸν αἱ Σκαμπαβίαι τῶν πλοίων μας περιείρχοντο λαφυραγοοῦντες κατὰ τὸ μέρος καθ' ὃ ἐκάη ἡ φρεγάτα, Κανένα ἐκ τῶν πλοίων ὅπου ἦτον εἰς τὰ πανιὰ δὲν ἐβλάβη ἀπὸ τὰ εἰς τὸν ἄερα ὑψωθέντα μέλη τῆς φρεγάτας. Ἐν τοσούτῳ ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται ἐκθαμβος καὶ ἐκστατικὸς δὲν ἔχασεν ὅμως ἀκόμα ὅλας του τὰς δυνάμεις, στρέφεται περιστρέφεται λοξοβατεῖ καὶ προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ τὴν δειλίαν ὅπου τὸν ἐκυρίευσεν, ὅθεν καὶ πλησιάζει ὁ ἴδιος Καπετὰν Πασᾶς μὲ τὸ Δελίνι του καὶ μὲ δύο φρεγάταις κατὰ τὸν ἄσπρον κάβον ὅπου ἀδιάζουν τὰ κανόνια τῶν πλευρῶν κατὰ τῶν σκοπέλων καὶ βουνῶν τῆς Σάμου! φεῦ! τῆς ἀνοησίας! Προσπαθεῖ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ φρούριον, ἀλλ' εὐρίσκει γενναῖαν ἀνθίστατιν τόσον ἀπὸ αὐτό, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν πύργον τῆς Ἑλληνικῆς μοίρας τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσαν οἱ σπετζιωται, ἐδῶ ἐσημειώθη ἐξαιρέτως ἡ Νυχέτα τοῦ Κολομπότση ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Καπετὰν Ἀνάργυρου, ὁμοῦ δύο ἢ τρεῖς

ἄλλοι. Εἰς δὲ τὴν ἄλλην πτέρυγα ὅπου ἦτον Ὑδραῖοι ἐσημειώθησαν ἐξαίρετως ὁ κπ. Μακρυμούρας, ὁ κπ. Παναγιώτας, ὁ κπ. Δημήτρης Σαχτούρης, καὶ ἐν γένει ὅλοι ὅπου εὐρίσκοντο εἰς τὰ πανὶὰ ἀθλήτευσαν ἄριστα τὸσον Ὑδραῖοι καθὼς καὶ Σπετσιῶται ἀκολουθοῦντες ἀκατά-
 πυστον πυροβολισμόν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἕως εἰς τὰς 9. ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας, καθ' ἧς ὁ πυρπολιστὴς Βατικιῶτης βοηθούμενος ἀπὸ τὰ Ὑδραῖκα ἐπέπεσε κατὰ τινος μεγάλου Ἰμβρικού τουνεζίνικου, καὶ ἀφ' οὗ ἐμπεριέπλεξε τὸ πυρπολικόν του εἰς τὸ βρίκι μετέδωκε τὸ πῦρ καὶ οὕτω εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἀναψε καὶ ἐκάη καὶ τὸ Βρίκι ὁλότελα. Μῆτε τοῦτο δὲν ἐφθασε νὰ κάμῃ τὸν ἐχθρὸν νὰ παραιτηθῇ μ' ὅλον ὅτι τὸν ἐξάλισεν, ἀντιστέκετο μ' ὅλον τοῦτο μέ μίαν ἐπίπλαστον ψευτοπαλληκαριὰν καὶ ἀντεπολεμεῖτο γενναίως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἕως εἰς τὰς 11. καθ' ἧς ὁ κπ. Δημήτρης Ῥαφαλιὰς ὠρμήσας μὲ τὸ πυρπολικόν του, ἐναντίον μιᾶς μεγάλης Κορβέτας ἡ φεργαδόνι Τριπολίνικον ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ πυρπολικόν του περιεμπλέξας αὐτὸ εἰς τὴν πλώρην της καὶ ἤδη ἦτον πιασμένο τὸ φεργαδόνι ὁπότεν ἓνα ἄλλο πυρπολικόν σπετζό-
 τικον ἐπέπεσε κατ' αὐτῆς καὶ μετ' ὀλίγον φλόγα μεγάλη συνοδευμένη μὲ κρότον ἀναψε τὸ φεργαδόνι καὶ ἐκάει καὶ αὐτὸ ὁλότερα. Ὁ πυρπολιστὴς Ῥομπότζης ὠρμησεν ἐναντίον ἄλλης φεργάτας τὴν ἐπλησίασεν ἀλλ' αἱ βάρκαις ὅπου τὴν ἐτραβοῦσαν τὴν ἔκαμαν νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἂν ὁ Ζάκας ἐσυτρώφευεν ὀλίγον τὸν Ῥομπότζην, ὡς λέγουσι οἱ ἴδιοι πυρπολισταὶ ἤθελαν καύσουν τὴν φεργάταν, ἣτις καὶ ἰδοῦσα τὴν ἐαυτὸν της ἔξω κινδύνου, ἄρχισε νὰ κανονοβολῇ δραστηριοδῶς τὸ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη, μάλιστα καὶ ἔστειλε ταῖς δύο μεγάλαις βάρκαις ὅπου τὴν ἐτραβοῦσαν διὰ νὰ συλάβουν τοὺς πυρπολιστάς, οἵτινες μὴ εἰδόντες κἀνένα Ἑλληνικὸν πλοῖον εἰς βοήθειάν των καὶ φοβηθέντες μὴ συλληφθοῦν ἔβαλλαν φωτιὰν εἰς τὸ πυρπολικόν καὶ ἔφυγον· καὶ οὕτω τὸ πυρπολικόν ἐκάη εἰς μάτην. Ὁ Ῥομπότζης ὅμως ἂν δὲν ἐφιλοτιμεῖτο ἐξ ἄρχῃς νὰ καύσῃ τὴν φεργάταν, ἡμποροῦσε καὶ αὐτὸς νὰ καύσῃ ἓνα ἄλλο Βρίκι ὅπου τοῦ ἦτον εὐκολότερον καὶ πλησιέστερον.

Ἐν τσοούτῳ τὰ ἐχθρικά στρατεύματα τὰ ὁποῖα κατεκάλυπτον τοὺς ἀντικρὺ λόφους τῆς Ἀσίας ἄρχησαν νὰ ἀναχωροῦν ὁ καθ' εἰς εἰς τὰς οἰκειάς των. Ταῦτα ὅλα ἐστέκετο βλέποντας μακρόθεν ὁ καπετὰν Πασσᾶς, χωρὶς νὰ ἡμπορῇ νὰ δώσῃ βοήθειαν κἀρμίαν εἰς τοὺς ἰδικούς του. Ἀλλοῖμονον εἰς αὐτὸν ἂν εὐρίσκοντο εἰς τὸν στόλον καὶ ἄλλα πυρπολικά ὥσάν ὅπου ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ εὐρίσκοντο εἰς καραντί! Οὐσης δὲ ἤδη μιᾶς ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ μὲν ἐχθρὸς ἐτράπη εἰς φυγὴν κατὰ τὸ ἀγαθονῆσι, τὰ δὲ Ἑλληνικά πλοῖα μετὰ χαρὰς νικηταὶ καὶ τροπαιοῦ-
 χι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Πρὸς τὰς 5 τῆς νυκτὸς ἐγράψαμεν τὰ πάντα εἰς Ὑδραν μὲ τὸν κπ. Χ. Σταμ. Ῥάφτην. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐφθασαν καὶ τὰ ψαρρίανὰ μὲ τὰ πυρπολικά των ὁμοῦ καὶ 3 ἢ 4 σπετζό-
 τικα καὶ ἄραξαν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἴμεθα καὶ ἡμεῖς.

Αὐγούστου 6 Τετράδῃ. Σήμερον ἔγεινε συνέλευσις εἰς τὸ

πλοῖον τοῦ Ἀντιναύρχου ὅπου παρευρέθησαν ὅλοι οἱ καπετανέοι τῆς Ὑδραϊκῆς Μοίρας συσχεπτόμενοι τί πρέπει νὰ κάμωσι περὶ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διελύθη χωρὶς κάμμειν σταθερὰν ἀπόφασιν, τόσον διότι τινὲς τῶν Καπετανέων ἀψηφούντες, δὲν ἐπαρρόυσιασθησαν, καθὼς δι' ὅ,τι ἦτον ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ συνωμιλῶμεν μὲ τὸν Ναύαρχον τῶν Ψαρρῶν ὅστις τὰ μεσάνυχτα ἔφθασεν ἐδῶ, μὲ τὰ πυρπολικά ὡς εἴρηται, ὅθεν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Ἀντιναύρχος Σαχτούρης εἰδοποιήσας τὸν ῥηθέντα Ναύαρχον κπ. Νικολῇ Ἀποστόλῃ εὐγῆκαν καὶ ὁμίλησαν εἰς τὴν ξηρὰν μετ' αὐτοῦ. Τέλος πάντων ἀπεφασίσθη νὰ κάμωμεν κανένα κίνημα ἅμα ὁποῦ ὁ καιρὸς τὸ συγχωρήσῃ. Περὶ δὲ τὰς 11 ἤλθομεν εἰς τὸ Καράβι καὶ ἠύρομεν ἓνα τραπεζούντιον ὅστις εἶχε φύγῃ ἐπὶς ἀπὸ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατόπεδον. Αὐτὸς εἶναι χριστιανὸς καὶ μᾶς ἐδιηγῆθη ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν Τουρκῶν ἔφυγον, ἀλλὰ μένουσιν ἔτι ἱκανοί. Ὅτι ἡ μεγάλη φρεγάδα τὴν ὁποίαν ἐκαύσαμεν εἶχε μέσα τέσσαρα μπαϊράκια στρατεύματα καὶ εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ἀρχήσουν χθὲς τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν Σάμον, καὶ ἀφοῦ πρῶτον εἶρχετο ἡ μεγάλη ἀρμάδα καθ' ἡμῶν, τότε ἡ μικρὴ λαβοῦσα τὴν εὐκαιρίαν ἃν ἡμεῖς ἀφήναμεν τὴν θέσιν τοῦ πορθμοῦ, ἤθελε μεταφέρειν τὰ στρατεύματά των ἐπάνω εἰς τὴν Σάμον, καὶ ἄλλα. Τὰ ἴδια μᾶς λέγει καὶ ἓνας Χίος τὸν ὁποῖον ἔπιασεν μία σκαμπαβία ἀπὸ τὴν θάλασσαν, αὐτὸς ἦτον σκλάβος μέσα εἰς τὴν καυθεῖσαν Φεργάταν τὸν ὁποῖον εἶχον πιάσῃ οἱ Τούρκοι ἀπὸ τὰ Ψαρρά.

Αὐγ. 7 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν κατὰ μεσημβρίαν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Λυκοῦργος, ἐζήτησεν τὴν συμπάθειαν τῶν κπ. τῆς Ὑδρας διὰ τὰς ἐλλήφεις τῶν Σαμίων. Ὅμιλῆσαμεν περὶ τῶν δύο Σακολεύων ὁποῦ πρέπει νὰ κάμωμεν πυρπολικά καὶ ὅτι νὰ φροντίσῃ διὰ κατράμι καὶ δαδί κλ. καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ Ἀντιναύρχος Σαχτούρης περιήρχετο ἀπὸ τὸν ἓνα Ναύαρχον ἕως εἰς τὸν ἄλλον διὰ νὰ τοὺς καταπέισῃ εἰ δύνατὸν νὰ σηκωθῶμεν ὅλοι καὶ ὑπάγωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὑπεσχέθη ὅτι θέλει ἀκολουθήσῃ προθύμως τὸν Ἀντιναύαρχον Ὑδρας ἅμα σηκωθῇ. Ἀλλ' ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν, ἔλεγεν ὅτι τὰ καράβια τῆς μοίρας του δὲν ἔχουν τροφάς, καὶ ὄντα ἀπαλάμιστα καὶ δὲν ἡμποροῦν, ὡς εἶπε, νὰ σηκωθοῦν. Ὡντας δὲ τὰ πυρπολικά ὅλα ψαρριανὰ, αἱ δύο μοῖραι Ὑδραϊκῆ καὶ Σπετζότικη δὲν ἡμποροῦσαν νὰ σηκωθοῦν χωρὶς τὴν τῶν ψαρριανῶν. Εἰς τὴν Κολλόνα ἀράξαν μία Γαμπάρα καὶ μία γολέτα Γαλλικὴ αἵτινες ἀπέδειξαν τὴν εὐχαριστησίαν τους εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ Νίκας μας ὡς ἐπαράστησαν εἰς τὸν ἴδιον Σαχτούρην ὅστις ἐπῆγεν εἰς ἐπίσκεψίν των.

Αὐγούστου 8 Παρασκευῇ. Τὰ μεσάνυχτα ἐλάβομεν γραμματίον μὲ τὸ ὁποῖον γράφει ὁ ἀστυνόμος Σάμου πρὸς τὸν Λυκοῦργον ὅτι φαίνονται πολλαὶ ψευδοφωτιαὶ γινόμεναι εἰς τὰ δύο Γαλλικὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα νομίζει μὴ ἦναι σημεῖα πρὸς τὸν Καπετὰν Πασᾶν, μάλιστα διότι τὰ μεγάλα πλοῖα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου βλέπει νὰ τραβοῦν κατὰ

τὸν ἄσπερον Κάβον. συμπεραίνων ἐκ τούτου ὅτι σκοπεύει ἔσως νὰ κάμῃ ἀπόβασιν ὁ ἐχθρὸς διὰ νυκτὸς, ὅθεν καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Ναυάρχους διὰ νὰ σηκωθοῦν εἰς τὰ πανιὰ νὰ ὑπάγουν νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ἐκονοποιήσαμεν τὴν εἰδησιν πρὸς τοὺς Ναυάρχους Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, στέλλοντάς τους καὶ τὸ γραμματίον. Καὶ ὁ μὲν Σπετζιώτης ἀπεκρίθη ὅτι εὐθὺς ὁποῦ ὁ Ἀντιναύαρχος τῆς Ὑδρας κάμει σημεῖον νὰ ἐμῶν εἰς τὰ πανιὰ θέλει κάμει καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον. Ὁ δὲ ψαρριανὸς ὅτι νὰ σταθοῦν ἕως εἰς τὸ πρωί. Οὕτω λοιπὸν περὶ τὰ χαράγματα ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα. Καὶ τότε εἶδαμεν τὰ μὲν μεγάλα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου πλοῖα 11 τὸν ἀριθμὸν, νὰ φαίνονται κατὰ τὴν Πάτμον, τὰ δὲ μικρὰ ὅλα ἀραγμένα κάτωθεν τοῦ κόρφου Καρίνα. Κατὰ πρῶτον εἶχομεν ἀποφασίσῃ νὰ ὠρμήσωμεν κατ' αὐτῶν ὧντων ὑπὲρ τῶν 100 μικρῶν καὶ μεγάλων ὡσὰν Γολέταις Γαλιόταις πιαντέδαις Βρίκια, καὶ δύο φεργάταις εἰς τὰ πανιὰ ὅπου τὰ ἐφύλαττον ὄντα ἀραγμένα. Εἴμεθα σχεδὸν 4 μίλλια μακρὰν ἀπὸ αὐτὰ ὁπότεν ἀπαντήσαμεν καραντί μὴν ἡμπορῶντες διόλου νὰ προχωρήσωμεν δι' ὃ καὶ τόσον διὰ τοῦτο καθὼς καὶ διὰ τὸ ὅτι ὑποπτευόμεθα μὴν ἤθελε μᾶς πᾶρῃ τὰ ὑπερδέξια ἢ μεγάλη μοῖρα τοῦ ἐχθροῦ ἥτις ἐφαίνετο κατὰ τὴν Πάτμον ἢ μὴν ἤθελαν ὑπάγῃ εἰς Σάμον πρωτύτερα καὶ μᾶς πιάσῃ τὴν θέσιν τοῦ Πορθμοῦ, ἀπεφασίσσαμεν νὰ παραιτήσῃ ἀπὸ τὰ μικρὰ καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὶν εἰσαχθῶμεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Καρένας ὅπου ἦτον ἀραγμένα τὰ ἐχθρικά καὶ ὅπου ἦτον ἄκρα γαλήνη. Ἡρέθη λόγος νὰ διαιρέσωμεν εἰς δύο πτέρυγας τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἅτινα ἦτον ἤδη 50 τὸν ἀριθμὸν: ἐκ τῶν τριῶν νήσων, καὶ τὰ μὲν ἡμῖς νὰ σταθοῦν κατὰ τὴν Σάμον, τὰ δὲ ἄλλα ἡμῖς νὰ ὑπάγουν κατὰ τὴν Καρέναν. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Ναυάρχων Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, καὶ ἔμειναν εἰς τοῦτο σύμφωνοι ὡς ὠφέλιμον μάλιστα ἔκαμαν καὶ τὴν διανομὴν τῶν κπ. ἐνῷ βλέπωμεν ταῖς μεγάλαις σκαμπαβίαις τῶν κυρίων ψαρριανῶν, νὰ τρέχουν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ἡ καμμένη φεργάτα διὰ νὰ λαφυραγωγήσουν. Τοῦτο ἐρέθισε τὸ φιλολαφυραγωγεῖν τῶν λοιπῶν, ναυτῶν ὑδραίων καὶ σπετζότων, ἀλλ' οἱ ἄξιοι ναύαρχοί των τοὺς ἐμπόδισαν, ὑβρίζαντες ἕνα δύο πλοιάρχους ὁποῦ τοὺς ἐσυγχώρησαν νὰ εὐγούν. Ὁ δὲ Ναύαρχος Ψαρρῶν (ὅστις ὡς προείπομεν εἶχε μόνος τὰ πυρπολικά εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ὄντα καὶ τὰ τέσσαρα ψαρριανὰ), βλέπομεν ἐν τοσοῦτῳ νὰ ἐπιστρέφῃ διὰ νὰ ἀρράξῃ εἰς τὴν Κολλόνα καὶ ὅχι πλέον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὡς ἦτον σύμφωνοι, κατόπιν δὲ αὐτοῦ ὅλα τὰ ψαρριανὰ πολεμικά καὶ πυρπολικά. Ἐκ τούτου καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν δύο Μοιρῶν Ὑδρας καὶ Σπετζῶν ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν τὸ ἴδιον, καὶ ὑψώσαντες τὸ σημεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος διευθύνθημεν πρὸς τὴν Κολλόνα καὶ ἀρράξαμεν ὅλος ὁ ἑλληνικὸς στολος ἐκεῖ. Ἐρωτήσαντες δὲ ὕστερον τὸν Ναύαρχον Ψαρρῶν διατὶ ἀνεχώρησεν ἀπεκρίθη «διὰ νὰ κάμῃ μίαν συνέλευσιν περὶ λαφύρων τῶν καμμένων ἐχθρικῶν πλοίων διότι ἀλλέως τὰ Ψαρριανὰ πλοῖα δὲν ἀκο-

λουθοῦν. » Λάφυρα πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τοιαύτην περίστασιν ἔχοντες ἄντικρυ τὸν ἔχθρόν ; ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἤθελε λάμψη διὰ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον περισσότερον ἀπὸ τὴν ἑχθροσινὴν, ἀλλὰ . . . ! Πόσον ἀναγκαῖον ἦτον, ὅπου ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις μὲ τῆς ὁποίας τὰ ἐθνικὰ χρήματα εὐγαίνει ἡδὴ ὁ στόλος, νὰ εἶχε καὶ δύο ἢ τρεῖς παρατηρητὰς τῶν κινήματων τοῦ καθ' ἑνός ! Δὲν ἤμποροῦμεν νὰ σιωπήσῃ ἐν τοσούτῳ τὴν καλὴν διαγωγὴν τῶν Σπετζότων, οὗτοι ἀφ' οὗτου ἔφθασαν καὶ ἠνώθησαν μὲ ἡμᾶς, ἐφιλοτιμήθησαν καὶ ἐκπλήρωσαν πρεπόντως τὰ χρέη των, ἐπολέμησαν γενναίως εἰς τὴν γενικὴν Ναυμαχίαν, σήμερον ἦτον οἱ πρῶτοι ὅπου ἐμβῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας ἐστάθησαν μερικοὶ ἔξω χωρὶς νὰ ἀράξουν κάμνοντες τὴν προσθοφυλακὴν. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐνῆεν ἀπόφασις περὶ λαφύρων, φροντίς ἰδιαιτέρα εἰς ἣν ἔλαβον μέγα μέρος ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν προσπαθῶν νὰ κάμῃ μετόχους τοὺς ψαρριανοὺς ὅλους μ' ὅλον ὅτι δὲν παρευρέθησαν εἰς τὴν Γ. Ναυμαχίαν πλὴν τοῦ Καναρίου. Τέλος ἀπεφασίσθη νὰ συναχθοῦν διὰ γενικὸν Λ/ ὅλου τοῦ κατὰ Σάμου στόλου Ἐδιωρίσθησαν τρία καράβια νὰ ὑπάγουν ὅπου ἔκειτο ἡ καμμένη φεργάτα νὰ τὰ συναῶουν. Διὰ συνεργείας τοῦ αὐτοῦ Ναυάρχου Ψαρρῶν ἐγένιν ἐγγραφον συμφωνητικὸν διὰ τὰ ἄνωθε λάφυρα. Ἡ Γαμπάρα καὶ Γολλέττα γαλλικὴ ἅμα εἶδον τὰ πλοῖα μας εἰς τὰ πανιὰ, ἐβάλθησαν καὶ αὐταί, καὶ ὅταν ἐπιστρέψαμεν ἔμειναν ἔξω περιερχόμεναι.

Αὐγούστου 9 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα τῆς Σάμου. Ἐδιωρίσαμεν διὰ προσθοφυλακὴν τὸν κπ. Α. Ζώτον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, δύνοντας τοῦ ἡλίου ἐπέστρεψε καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἔχθρος εὕρισκετο περιφερόμενος κάτωθεν τοῦ Ἀγαθονησίου, καὶ τὰ μικρὰ εἰς τὴν Καρέναν.

Ἀριθ. 11

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ἀρτιναύαρχον καὶ Καπεταναίους καὶ Ἀρδρείους συντροφοῦντας τῶν πλοίων τῆς Ὑδρας.

Ὑδρα τῇ 30 Ἰουλίου 1824

Σήμερον ἔφθασεν ἐνταῦθα ὁ Γενναιοτάτος Ναύαρχός μας μὲ τὰ κατὰ τὴν Σκόπελον καράβια. ἄφησαν δὲ ἐκεῖ τὸν καπετὰν Ἀντώνιον Γ'. Κριεζῆ καὶ τὸν Καπετὰν Ἰωάννη Μπατσάξη διὰ νὰ συντροφεύσουν ἐδῶ τοὺς ὀλυμπεῖους, οἱ ὅποιοι ἐπρόσμεναν τὸν ἀρχηγόν τοὺς Καρᾶ-Τάσσον διὰ νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν μὲ τὰ εἰρημένα δύο καράβιά μας καὶ μὲ καίκιά των. Ἡμεῖς ἀμέσως κατεχερίσαμεν νὰ ἐτοιμάσωμεν πάλιν τὰ ἐπιστραφέντα πλοῖα, ἔχοντες καὶ τὰ ἄλλα σχεδὸν ἑτοιμα, εἰς τρόπον ὥστε εἰς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν διάστημα θέλουν ἐτοιμασθῇ ὅλα καὶ θέλουν ἐκπλεῦσῃ. Συναπεφάσαμεν δὲ μὲ τὸν Γενναιοτάτον Ναύαρχόν μας καὶ λοιποὺς ἐνταῦθα εὕρισκομένους Καπεταναίους, νὰ μείνωσιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου καράβια τριάκοντα ἑξ (36), ἡ-

γουν 18. Ὑδραϊκά 12 Σπετζιώτικα καὶ 6; Ψαρριανά. Ἐπειδὴ δὲ Ὑδρεϊκά εὐρίσκεσθε 25. ἀπεφασίσαμεν τὰ ἑπτὰ ὑποσημειούμενα, 6 Πολεμικά, καὶ 1. Πυρπαλικόν διὰ νὰ ἔλθουν εἰς Καβοκολόνναις διὰ νὰ προσμείνωσι τὸν Ναύαρχον, καὶ τὰ λοιπὰ ἐνταῦθα ἐτοιμαζόμενα καράβια· εἰδοποιήσαμεν περὶ τούτου τοὺς εὐγενεστάτους Προκρίτους Σπετζῶν οἱ ὅποιοι θέλουν γράψῃ καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ ἰδικὰ των καράβια ποῖα νὰ μείνωσιν αὐτοῦ, καὶ ποῖα νὰ ἔλθουν εἰς Καβοκολόνναις, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰ Ψαρριανά.

Ἀδελφοί· τὰ καλούμενα εἰς Καβοκολόνναις ἄς ἔλθουν ἀμέσως διὰ νὰ μὴν ἀναβληθῇ οὔτε στηγμὴ ἢ ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Μαχμέτ Ἀλῆ· τὰ δὲ μένοντα αὐτοῦ ἔχετε, διὰ τὸν Θεόν· ὁμόνοιαν καὶ εὐπειθειαν ἕκαστος εἰς τὸν μεγαλήτερόν του. Ἡ ἀνδρία εἶνε οἰκεία εἰς ἐσᾶς· καὶ ἡ θεία ὑπεράσπισις δὲν θέλει σᾶς λείψῃ καθὼς καὶ εἰς τὰς ἀπερασμένας ἐκστρατείας, διὰ νὰ ἐμπορέσητε, ὅχι μόνον νὰ ἐμποδίσῃτε τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς νὰ χαροποιήσητε καὶ τοὺς κατὰ τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ κινουμένους νὰ ἐμψυχώσητε μὲ τὴν ἀγγελίαν τῆς καταστροφῆς τοῦ Βυζαντινοῦ ἐχθροῦ. Πρὸς τὸν Ψαρριανὸν Ναύαρχον, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ των λείπει ἀπὸ ταῖς Σπέτζαις, γράφομεν ἡμεῖς μὲ τὸ ἐσώκλειστον νὰ ἀποφασίσῃ ἀπὸ τὰ Ψαρριανά ἑξ (ἀριθ. 6) νὰ μείνωσιν αὐτοῦ, καὶ τὰ περισσὰ νὰ στείλῃ καὶ αὐτὸς εἰς Καβοκολόνναις· διὰ περισσοτέραν ταχύτητα, ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται τὴν παραμικρὰν ἀναβολήν, προτείνετε εἰς τὸν Ναύαρχον τῶν Σπετζῶν, νὰ ἐγκρίνῃ, νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν 12. ἀναλόγως ἀπὸ πολεμικά καὶ πυρπολικά διὰ τὰ αὐτοῦ, καὶ νὰ στείλῃ τὰ περισσὰ ὡς ἄνω, χωρὶς νὰ καρτερέσῃ τὴν εἰδησιν ἀπὸ τῆς Σπέτζαις, ἐπειδὴ κάθε ἀναβολὴ ἐμπορεῖ νὰ φέρῃ ὄλεθρον, καὶ ἡ στηγμὴ εἶναι κρισιμωτάτη. Ἐρωσθε.

Ὀνόματα τῶν Καραβιῶν τὰ ὅποια θέλετε στείλῃ ὡς ἄνω εἰς Καβοκολόνναις.

1. Καπετὰν Λάζαρος Παναγιώτης
1. Καπετὰν Δημήτριος Σαχτούρης
1. Καπετὰν Λάζαρος Παππαμανώλης
1. Καπετὰν Ἰωάννης Παντελῆς
1. Καπετὰν Ἀναγνώστης Πέτρου. Ζώτης
1. Καπετὰν Ἰωάννης Ζάκκα.

6 Πολεμικά

1. Καπετὰν Δημήτριος Ραφελῖς, Πυρπολικόν.

ὅλον 7.

Εἵμεθα εἰς τὴν πρώτην Αὐγούστου καὶ σᾶς ἀντιγράφομεν ἄνωτέρω τὴν ὑστερινήν μας τὴν ὁποίαν τῇ 30 Ἰουλίου παρελθόντος σᾶς ἐστείλαμεν μὲ τὸ Σπετζιώτικον καράβι τοῦ Καπετὰν Κωνσταντίνου Μπάμπα καὶ τώρα στέλλομεν ἐπίτηδες τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσαν Κα-

πετὰν Μιχάλη Ἰωάν. Μιχάλη διὰ νὰ σᾶς εἰπῶμεν ἐὰν δὲν προεστείλατε εἰς Καβοκολόνναις τὰ εἰρημένα ἐπτὰ (7) καράβια μας, νὰ τὰ στείλητε ἀμέσως, καὶ νὰ παρακινήσητε τοὺς γενναιοτάτους Ναυάρχους Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν νὰ κάμωσι τὸ αὐτὸ χωρὶς παραμικρὰν ἀργοπορεῖαν, παρασταίνοντές τους, ὅτι ἡ ἀνάγκη εἶνε μεγαλοτάτη καὶ κάθε στηγμὴ ἀναβολῆς ἐμπορεῖ νὰ μᾶς ἀφανίσῃ διὰ πάντα. Ἐρρωσθε καὶ νικᾶτε (Τ. Σ.) *Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.*

Μὲ μεγάλην προσοχὴν παρατηρήσατε τὰ κινήματα τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου, διότι ἐν ᾧ ἐπαπειλεῖ τὴν Σάμον ἐμπορεῖ νὰ σκοπεύσῃ διὰ κατὰ νὺν ἄλλο μέρος.

Οἱ ἴδιοι

Ἀριθ. 12.

Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Σάμον Γενναιοτάτους Ἀρτιναύαρχον, καὶ Καπετάνους τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας σὺν τοῖς Γερραίοις αὐτῶν Ναύταις.

Εἰς τὰς 30 τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου μὲ Σπετσιώτικον Καράβι σᾶς ἐγράψαμεν διὰ νὰ μένετε αὐτοῦ Καράβια 18. Ἰδικά μας 12 Σπετσιώτικα, καὶ 6 Ψαριανά. Τὰ δὲ ἐπίλοιπα νὰ ἔλθουν ὅσον τάχιον εἰς τὸ Σούνιον [Καβοκολλῶνες] διὰ νὰ ἀνταμωθοῦν μετὰ ἐνταῦθα ἐτοιμαζόμενα, καὶ νὰ ὑπάγουν κατὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἰδικά μας αὐτοῦ ἦσαν 25· σᾶς ἐλέγαμεν νὰ στείλετε ὀπίσω τὰ ἐπτὰ, ἐξ ἧγουν πολεμικά, δηλαδὴ τὸν Καπετὰν Λάξαρων Παναγιῶτα, τὸν Καπετ. Ἰωάν. Ζάνα, τὸν Καπετὰν Δημήτριον Σαχτούρη, τὸν Καπετὰν Λάξαρων Παππαμανώλη, τὸν Καπετ. Ἰωάν. Παντελῆ, καὶ τὸν Καπετὰν Ἀναγνώστην Πετροῦζῶτον, καὶ ἐν Πυρπολικύν, Καπετὰν Δημήτριον Ῥαφελῖ. Τὰ δὲ 18 νὰ μένετε.

Εἰς τὴν πρώτην τοῦ τρέχοντος σᾶς ἐστείλαμεν ἀντίγραφον τῆς εἰρημένης ἐπιστολῆς, καὶ σᾶς ἐβεβαιώσαμεν τὴν αὐτὴν διαταγὴν παρακινούντας σας νὰ ἐπιταχύνητε τὴν εἰς τὸ Σούνιον ἐπιστροφὴν τῶν εἰρημένων ἐπτὰ Πλοίων μας, καὶ ἐστείλαμεν ἐπὶ τούτου τὴν Γολέτταν τοῦ Καπετ. Μιχάλη Ἰωάνν. Μιχάλη.

Σψμερον ἦλθεν ἐνταῦθα ὁ Καπετὰν Ἐλευθέριος Ῥαφαήλ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν τὴν χαροποιὰν ἐπιστολὴν σας τῆς πρώτης τοῦ ἐνεστῶτος ὕστερούμενοι εἰσέτι τῆς ἄλλης 31 Ἰουλίου, καὶ ἴδομεν μὲ μεγάλην μας ἀγαλλίασιν τὸ λαμπρὸν κατόρθωμά σας, διὰ τοῦ ὁποίου ἐμποδίσατε τὴν εἰς Καρλόβασιν ἀπόβασιν τῶν ἐχθρῶν μὲ μεγάλην των ζημίαν, καὶ δις ἐδιώξατε καὶ ἐτρέψατε εἰς φυγὴν μὲ μόνον τὴν παρουςίαν τῶν Μπουρλότων τῶν ἐχθρικῶν στόλον, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἀμφισβᾶλλομεν νὰ ἐκάματε μεγαλητέραν ζημίαν καὶ κατασχύνῃν ἀφοῦ ἦλθον ὡς ἐλπίζομεν καὶ ἠνώθησαν μαζύ σας τὰ Σπετσιώτικα καὶ Ψαριανά. Ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς σας

ἦλθεν ἐνταῦθα ἡ Γολέττα τοῦ εἰρημένου Καπετάν Μιχάλη Ἰωάν. Μιχάλη· ἀπὸ τὸν ὁποῖον πληροφορούμεθα, ὅτι δὲν ἦλθε νὰ σᾶς ἀνταμώσῃ, ἀλλ' ἀπαντήσας τὰ Ψαριανὰ κατὰ τὴν Μύκωνον τὴν 4 τοῦ παρόντος, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Ψαριανὸν Ναύαρχον Καπετάν Νικολῇ Ἀποστόλῃ· τὰ γραμματὰ μας δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν Γενναιότητά σας, καὶ ἐπέστρεψεν, ἐν βία λοιπὸν πέμπομεν ἐπίτηδες τὴν Γολέτταν τοῦ Καπετάν Τομπάζη διὰ νὰ σᾶς εἰπῶμεν πάλιν νὰ στείλητε ἀμέσως εἰς Σούνιον τὰ εἰρημένα ἐξ Πολεμικὰ καὶ ἐν Πυρπολικὸν μαζὺ μὲ τὰ περισεύοντα Σπετσιώτικα καὶ Ψαριανὰ ἀπὸ τὸν ὠρισμένον ἀριθμὸν τῶν 12 διὰ τὰ πρῶτα, καὶ τῶν 6 διὰ τὰ δεύτερα· μάλιστα οἱ Σπετσιῶται πρέπει νὰ ἔλαβον πρὸ ἡμερῶν τὴν περὶ τούτου διαταγὴν τῶν Προκρίτων των, καὶ τοῦ Ναυάρχου Ψαριανοῦ, ἐπειδὴ καὶ εὐρίσκεται ἡ ἐπιτροπὴ των μακρὰν εἰς Μονεμβασίαν, διὰ τοῦτο ἐγράψαμεν ἡμεῖς, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει κλίνει καὶ αὐτὸς, εἰς τὸ ὅτι ἀποφασίσατε καὶ οἱ ἄλλοι δύο.

Ἡ παρούσα στιγμή ἐστὶν κρίσιμωτάτη καὶ ἡ ἔκβασις τῆς παρούσης ἐκστρατείας ἀποφασίζει διὰ πάντοτε, ἢ τὴν Ἐλευθερίαν ἢ τὸν Θάνατον ὅλων τῶν Χριστιανῶν ὁμογενῶν μας, τῶν γυναικῶν μας, καὶ τῶν φιλτάτων παίδων μας. Εἰς τὸ χέρι μας εἶναι, ἢ νὰ νικῶμεν, ἢ νὰ ἀπωλεσθῶμεν. Ἐὰν αἰσθανθῶμεν ὅτι δὲν εἶναι παίγνιον ἀλλὰ Πόλεμος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον. ἐξαρτᾶται ἡ τύχη ὅλου τοῦ Ἑθνους, καὶ σταθῶμεν εἰς τὸν Ἀγῶνα μὲ γενναιότητα ὁμόνοιαν καὶ σταθερότητα, πειθομενοὶ ἕκαστος εἰς τὸν μεγαλύτερόν του, ἡ Νίκη εἶναι ἐδική μας, διότι ὁ ἔχθρὸς εἶναι ἀδύνατος καὶ δειλιασμένος καὶ ἔχομεν προφανέστατα σημεῖα τῆς οὐρανόθεν ὑπερασπίσεως. Διὰ τοῦτο ἔχετε διὰ τὸν Θεόν! ὁμόνοιαν καὶ εὐπειθειαν, ἅς ἀκούουν οἱ Καπετανέοι τὸν Ἀντιναύαρχον, καὶ οἱ συντροφοναῦται ὅλοι ἅς ὑπακούωσιν τοὺς Καπετανέους των. Ἐχετε τὴν εἰδησιν, ὅτι ὁποῖος ἤθελε λειποτακτῆσῃ ἢ ἀτακτῆσῃ εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμήν Καπετάνος ἢ Ναύτης, αὐτόν, εἶναι κοινὴ καὶ ἀμεταθέτως ἀπόφασις νὰ μὴν τὸν δεχθῇ ἡ Πατρίς· αὐτὸς ἅς ἡξεύρῃ ἀπὸ τώρα ὅτι πατρίδα πλέον δὲν ἔχει· ἀλλ' ἡ Πατρίς τὸν ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει καθὼς αὐτὸς ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει αὐτὴν εἰς τὴν μεγαλητέραν τῆς ἀνάγκην· ἀλλὰ ποῖος γνήσιος Ὑδραῖος θέλει καταδεχθῇ νὰ φανῇ ἀρνητὴς τῆς Πατρίδος. Οὐδεὶς βέβαια.

Ὁ Τόπος ἐδῶ καθὼς σᾶς λέγει καὶ ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις εἰς τὴν Προκύρηξιν τῆς τῆς ὁποίας σᾶς ἐμπερικλείεται ἀντίγραφον, εἶναι καλὰ φυλαγμένα ἀπὸ Στρατιωτικὴν δύναμιν, τέσσαρες χιλιάδας Στρατιῶται εἶναι ἤδη ἐνταῦθα, καὶ ἄλλας δύο χιλιάδες περιμένονται καὶ καθεκάστην ἔρχονται, ὅθεν ἀμεραμνήσατε διὰ τὰς οἰκογενεῖάς σας, ἀλλὰ μόνον φροντίσατε κατὰ θάλασσαν νὰ κάμετε νέους Ὀριάμβους.

Σᾶς πέμπομεν 10 βαρέλια Μπαρούτη διὰ νὰ δώσετε εἰς τὰ Πλοῖα ὅσα πολεμήσαντα ἐξόδευσαν καὶ ἔχουν ἀνάγκην. Ἡ Γολέττα τοῦ Ἐλευθέρη πάλιν ἐτοιμάζεται καὶ μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἔρχεται αὐ-

τοῦ — Ταύτην τὴν στιγμήν λαμβάνομεν τὴν ἐπιστολήν σας τῆς 5 τοῦ ἐνεστῶτος, ἡ ὁποία ἐχαροποίησεν ὅλην τὴν Νῆσον μας μὲ τὸ λαμπρὸν κατόρθωμα κατὰ τοῦ Σουλτανικοῦ Στόλου, τὸ ὁποῖον πανηγυρίζομεν μὲ δοξολογίας καὶ ὕμνολογίας πρὸς τὸν Ὑψιστον μὲ κρότους κανονίων καὶ Πυροβόλων, καὶ μὲ ἄκραν ἀγαλλίασιν ὅλων τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐνταῦθα Στρατιωτῶν. Δὲν ἐκτεινόμεθα διὰ νὰ μὴ ἀργοπορήσωμεν τὴν Γολέτταν καὶ ἀντὶ 10 Βαρελίων Νπαροῦτι σᾶς πέμπομεν 15. διὰ νὰ τὰ δώσετε ὡς προείπομεν. Ἡ ἀποφασίς μας εἶναι νὰ μὴνωσιν αὐτοῦ 15 Πολεμικὰ ἐδιμά μας μὲ τὸ Μπουρλότο τοῦ Μάνεζα τὸ ὁποῖον ταύτην τὴν ὥραν σᾶς πέμπομεν, καὶ πάντοτε νὰ μᾶς στήλητε εἰς τὸ Σούνιον τὰ προειρημένα ἔξ πολεμικά. Ἀναλόγως δὲ νὰ μείνωσι καὶ Σπετσιώτικα καὶ ψαριανὰ, καὶ νὰ στήλουν καὶ αὐτοὶ τὰ περισσά, διότι εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἐνωθῶσιν μὲ τὰ ἄλλα ἐτοιμασθέντα ἐδικὰ μας καὶ Σπετσιώτικα, τὰ ὁποῖα μέρος ἔξ ἐπλευσαν, καὶ μέρος ἐκ πλέουν σήμερον καὶ αὔριον, καὶ νὰ ὑπάγουν ν' ἀπαντήσουν καὶ τὸν Αἰγυπτιακὸν Στόλον. Στείλετε μας τὰς Σκαμπαβίας τῶν Τριῶν καυθέντων Μπουρλόττων, τὴν μίαν μὲ τὸν Ἀλεξανδρὴν, καὶ τὰς ἄλλας δύο μὲ τὰ καράβια ὅπου μέλλει νὰ στήλητε εἰς Σούνιον, διότι ἀπὸ αὐτὰς ἔχομεν ἀνάγκην διὰ νέα μπουρλόττα ὅπου τώρα ἐτοιμάζομεν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοῦ ἔχετε ὀλίγα, ἃς μὴνωσιν ὅλα τὰ Ψαριανὰ Μπουρλόττα μαζί σας.

Ἐν βίᾳ σᾶς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν

Ἵδρα τῇ 7 Αὐγούστου 1824.

(Τ. Σ.)

Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἵδρας.

Αὐγούστου 10. Κυριακή. Εἴμεθα εἰς τὴν ἄγγυραν ὁπότεν ἔφθασεν ἀποσταλμένη ἀπὸ Ἵδραν ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη μὲ διαταγὴν νὰ ἀναχωρήσουν τὰ 6. πολεμικὰ ὁμοῦ καὶ τὰ διωρισθέντα σπετζότικα καὶ ψαρριανὰ, ὅθεν καὶ κατὰ μεσημβρίαν ἐβάλλθησαν εἰς τὰ πανιὰ διὰ τὸ Σούνιον πλὴν τῶν διωρισθέντων 5. ψαρριανῶν, ἅτινα δὲν ἔστερξαν νὰ ἀποσπασθοῦν ἀπὸ τὸν Ναύαρχόν τους. Συγχρόνως ἀπεφασίσθη γενικῶς ἀπὸ ὅλους νὰ κινήσωμεν οἱ διαμείναντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐβάλλημεν λοιπὸν ὅλοι εἰς τὰ πανιὰ. Τὰ Ἵδραίϊκα καὶ Σπετζότικα ἐπροπορεύοντο τὰ ψαριανὰ ἐβράδυνον τὸν δρόμον. Ἐξελθόντες δὲ τοῦ κάβου τῆς Ἀγίας Μαρίνας βλέπομεν 4. Βρίκια ἀραγμένα κατὰ τὸ ἐνδότερον τῆς Καρένας, ἔξωθεν ἐφυσούσε γραίγος, ἐκεῖ μέσα ὁμως ἦτον Καραντί ὡς προχθές, ἐπλησιάσαμεν μ' ὅλον τοῦτο 4. α 5 καράβια καὶ τοὺς ἐρρίψαμεν ὀλίγα κανόνια. Αὐτὰ ὁμοῦ μὲ μίαν Γολέταν πλησιάσαντα δίπλα τῆς στερείας ἐδιαφεντεύοντο. Ἡ παντελής ἔλλειψις ἀνέμου μᾶς ἔκαμε νὰ στοχασθῶμεν εἰς μάτην τὸ νὰ ἐξοδεύωμεν ἐφόδια πολὺ περισσότερον διότι ἔξω εἶδωμεν ἓνα ὄρδι ἕως δύο χιλιάδων Τουρκῶν. Τοῦτου ἕνεκα ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν ἄκραν γαλήνην ἣν ἐσχηματίζετο ἐκεῖ μέσα αἰτία τοῦ καραντί, μάλιστα διότι καὶ οἱ Ψαρριανοὶ δὲν ἐπροχώρησαν περισσότερον ἀπὸ τὸν Κάβον τῆς

Ἀγίας Μαρίνας. Οὕτω λοιπὸν ἐγυρίσαμεν αὐθις ὅλα καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ἐσηκώθημεν. Διὰ τῆς ῥηθείσης Γολέτας ἐγράψαμεν τὰ δέοντα εἰς Ὑδραν. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐπισκέφθημεν ἓνα Ἱμπεριαλικὸν τὸ ὁποῖον ἀράξε προερχόμενον ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ 12 ἡμέρας, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι εἶδε τὸν Βυζαντινὸν στόλον καὶ ἐτραβοῦσε κατὰ τὴν Κῶ χθὲς τὸ πρωὶ ὁμοῦ μὲ ὅλα τὰ μικροκαϊκα ὑπὲρ τὰ 100. Περί δὲ Αἰγυπτιακοῦ ὅτι εἶχε μόνον 24 ἢ 25 καλὰ πολεμικὰ τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα ἦτον φορτηγὰ.

Αὐγούστου 11 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα. Καθ' εἰς τῶν Ναυάρχων διώρισαν ἓνα πλοῖον διὰ νὰ ὑπάγῃ καὶ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρόν, ἐξ ἡμῶν δὲ ἦτο τὸ τοῦ Πινότζη.

Αὐγούστου 12. Τρίτη Εἰς τὴν ἄγγυραν. Ἐπισκεφθέντες μίαν Ῥωσικὴν Γολέταν τοῦ κπ. Βαγγέλη Ἀναστασίου θυακοῦ προερχομένην ἀπὸ Σμύρνην διὰ 5 ἡμέρας μᾶς ἐδιηγήθησαν τὸν μέγα φόβον ὅπου συνέλαβον οἱ Τοῦρκοι εἰς Σμύρνην καὶ ὅτι ὅλα τὰ στρατεύματα ἐπιστρέφουν ὀπίσω εἰς τοὺς τόπους των, ὅτι ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας ὅστις καὶ εἰς τὴν πτώσιν τῶν Ψαρρῶν εἶχε χάριση τὸ ὥρολόγι εἰς ἐκεῖνον ὅπου τοῦ τὴν πρωτοεῖπεν, δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστεύσῃ ἕως ὅτου ἐπληροφρήθῃ παρὰ τοῦ Ναύαρχου τῆς Ἀγγλίας.

Αὐγούστου 13. Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Διὰ τινος Ἱμπεριαλικοῦ ἐπληροφορήθημεν τὸ φθάσιμον τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου εἰς Κῶ, διὰ δὲ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ὅτι ἐτράβηξε διὰ τὴν Σούδαν. Περί τὰς δύο τῆς νυκτὸς ἔφθασαν τὰ ἀποσταλμένα διὰ νὰ κατασκοπεύσουν πλοῖα, μᾶς ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ Βυζαντινὸς στόλος ἐστέκετο εἰς τὰ Τζατάλια ἀραγμένος τὰ δὲ μεγάλα εἰς τὰ πανιὰ, ὅτι εἶχεν ἀπεράσῃ ἀπὸ Λέρο καὶ ἔκραξε τοὺς πρωτίστους νὰ ὑπάγουν ἐπάνω, καὶ ἀκούσαντες ὅτι ἡμεῖς ἐκανοβολοῦσαμεν τὰ διαμείναντα εἰς τὸ μέρος τῆς Καρένας ἀνεχώρησαν. Ὅτι οἱ πρωτίστοι τῆς Καλύμνου εἶχον ὑπάγῃ εἰς Κῶ, νὰ ἐρωτήσουν τὸν ἐκεῖ Πασσὰ ἂν πρέπη νὰ ὑπάγουν νὰ ἀνανεώσουν τὴν ὑπόκλυσίν τους εἰς τὸν κπ. Πασσά, καὶ ἄφησαν διαταγὴν νὰ μᾶς γνωστοποιήσουν ὅσον τάχως τὰ ὅσα ἤθελαν μάθουν παρὰ τῶν Καλυμνίων. Ἐφερον δὲ καὶ 30 γύδια ἀπὸ Πάτμον μὲ γραῦμα παρὰ τοῦ ἐκεῖ Γεωργίου Ρεβίδη τὰ ὁποῖα καὶ διαμοιράσθημεν ἀναλόγως.

Αὐγούστου 14. Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Με' ἐξ ἐπίτηδες εὐκαιρίαν ἀποσταλμένην ἀπὸ Λέρω μανθάνομεν μὲ βεβαιότητα τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων. Τὸ ἐσπέρας ἐξαπεστείλαμεν τὸν κπ. Ν. Βῶκον διὰ κάβο Κολλόνας καὶ Ὑδραν στέλλοντες πρὸς τὸν Ναύαρχον τὸ ἴδιον γραῦμα τῶν Λερίων διὰ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ τὸ στείλλῃ εἰς τοὺς εἰς Ὑδραν πρὸς ὁδηγίαν των. Μὲ τὸν ῥηθέντα Βῶκον ἐστείλαμεν καὶ τὰ ὅσα κανόνια μᾶς ἀπαρθένευον (ἀνήκον) ἐκ τῶν λαφύρων.

Αὐγούστου 15. Παρασκευή. Σήμερον τὸ πρωὶ χάριν τῆς

Σημ. Ὅρα ἐπίσημον ἔγραφον Κοινότητος Ὑδρας τῆς 18 ὀγούστου 1824. Ὑπ. ἀριθ. 17

ἐπισήμου ἡμέρας ἐρρίψαμεν ἓνα κανόνι καὶ ἐπομένως ὅλα τὰ Ὑδραῖ-
κα. Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπισκέφθημεν ἓνα Ἱμπεριάλικον τὸ ὁποῖον μᾶς εἶ-
πεν ὅτι νομίζει πῶς θέλει τραβήξουν δι' ἐδῶ ἤδη ὅπου ἠνώθησαν οἱ
δύο στόλοι Βυζαντινὸς καὶ Αἰγυπτιακός. Ἐπισκέφθημεν καὶ ἕτερον
Ἰωνικὸν τοῦ κπ. Παναγῇ Βαλσαμῇ ὑπανδρευμένον εἰς Σάμον ὅστις
ἤρχετο μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον μᾶς βεβαιώνει τὴν ἔνωσιν τῶν δύο,
καὶ ὅτι ὁ μὲν Βυζαντινὸς εὐρίσκετο ἀραγμένος εἰς Κῶ. ὁ δὲ Αἰγυπτια-
κὸς εἰς τὸ Πετίζι καὶ Μπουντροῦμι, (Ἀλυκαρνασόν) φέρων μετ' αὐτοῦ
διάφορα φορτικά αὐστριακά Ἀγγλικά, Ἰσπανικά, καὶ Ἀμερικανικά εἰς
Βριγαντίνια καὶ Νάβαις εἰς τὰ ὅποια ἔχει ἕως 17 χιλ. στρατεύματα
καὶ 3. χιλ. καθβαλαρία, τὰ πολεμικά εἶναι ἕως 25 ὁ ἀληθὴς σκοπὸς
τοῦ εἶναι ἄγνωστος, ἤκούετο δὲ ὅτι εἶναι διὰ τὸν Μωρέα νὰ εὐγῇ εἰς
Καλαμάταν, ἢ διὰ Ὑδραν. Τὸ ἐσπέρας ἐλάβομεν γράμμα παρὰ τοῦ
κπ. Χ. Σταμ. Ῥάφτη ἀπὸ Βαθὺ μὲ ψωμί τοῦ στόλου. Τοῦ ἐγράψαμεν
νὰ κινήσῃ ἀμέσως εἰς ἀντάμωσίν μας. Οἱ Σάμιοι μᾶς ἔστειλαν ἓνα
βόδι διὰ κάθε πλοῖον καὶ δύο γείδια.

Αὐγούστου 16. Σάββατον. Εἰς τὴν μίαν τῆς ἡμέρας ἐφθα-
σεν ἡ Γολέτα τοῦ κπ. Λευθέρη ἀπὸ Ὑδραν μὲ γράμματ'· μετ' ὀλίγον
θέσαντες σύσσημον τοῦ μισευμοῦ μας ἐβῆλθμεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ κα-
τόπιν ὅλος ὁ στόλος περὶ τὰς 3¹/₂ ἀφήσαντες διαταγὴν διὰ τὸν κπ.
Χ. Σταμ. Ῥάφτην νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς ἀνταμώσῃ εἰς τοὺς Ἀρκειοὺς, τὸ
ἴδιον ἔκαμε καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος Σπετσῶν, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλους τὰ
ψαρριανά. Περὶ τὰς 7. ἤλθομεν εἰς Λειψῶ, μὴ εὐρόντες ὅμως μέρος ἐ-
πιτήδιον περιφερόμεθα κατὰ τὸν Γέροντα καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν καὶ
νύκτα μὲ δυνατότατον μελέτη.

Κυριακὴ 17. Αὐγούστου. Ἡ θέλαμεν ἀράξῃ εἰς τὸν Γέρον-
τα. Ἰδόντες ὅμως τὰ λοιπὰ πλοῖα μας διευθυνόμενα κατὰ τὴν Πάτ-
μον ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον ὅπου ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν περὶ
τὰς 10. τῆς ἡμέρας καὶ κατόπιν οἱ λοιποί. Ὁ ἄνεμος ὁ ἴδιος.

Δευτέρα 18. Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Πάτμῳ. Σή-
μερον ἤλθε τὸ ἱερατεῖον καὶ μᾶς ἔκαμεν ἀγιασμόν, καὶ μετ' ὀλίγον μᾶς
ἔστειλαν ἓνα βόδι εἰς κάθε Ναύαρχον.

Τρίτη 19. Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Πάτμῳ. κοινῇ
συνελεύσει ἀπεφασίσθη νὰ σταλῶσι τρία πολεμικά καὶ τρία πυρπολι-
κά εἰς Λέρω διὰ νὰ δοκιμάσουν ἴσως ἐπιτύχουν νὰ τὰ ρίψουν κατὰ τοῦ
ἐχθροῦ, ρίψαντες δὲ λαχνοὺς ἔπese τοῦ κπ. Δοκοῦ. Μὲ τὸν κπ. καρὰ
Κωνσταντὴ ὅστις ἀνεχώρησε διὰ Μονεμβασίαν ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν
τὰ ἄχρι σήμερον τρέχοντα. Ἀπὸ ἓνα σπετζότιο τοῦ κπ. Καλαφάτη
φθάσαν χθὲς ἀπὸ Σπέτζαις ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Μιαούλης μετὰ
τῆς μεγάλης πτέρυγος τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἐτράβηξεν διὰ Σαντο-
ρίνην καὶ ὅτι ἐφθάσε τὸ Β'. μηνιαῖον τῶν Ψαρριανῶν.

Τετράδη Αὐγούστου 20. Εἰς τὴν Ἀγγυραν ἐν Πάτμῳ. μὲ
τὸν κπ. Καλαφάτην σπετζότην ὅστις ἀναχωρεῖ δια νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν

μεγάλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ἐγράψαμεν πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιαούλην τὰ ἄχρι τοῦδε τρέξαντα, καὶ τὰς ὅσας εἰδήσεις ἤξεύρομεν περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ὅτι νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ ἐλθοῦν νὰ ἐνωθῶμεν ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος. Ἀξιοσημείωτος πρότασις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν σήμερον ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν εἰς τὸ πλοῖον μας συμβουλευσας νὰ ἀποσπάσωμεν ἀπὸ τὸν στόλον μας ἄλλα τρία πλοῖα καὶ νὰ τὰ στείλωμεν εἰς Σάμον διὰ νὰ πιάσουν τὰ ἐναπολειφθέντα κανόνια, ἥτις καὶ ἀπερρίφθη διόλου παρὰ τῶν λοιπῶν.

Πέμπτη 21 Ἀυγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν, εἰς Πάτμον. Οἱ δυνατοὶ ἄνεμοι δὲν μᾶς ἐσυγχώρησαν νὰ βαλθῶμεν εἰς τὰ πανιά· καὶ ἐν τούτοις εἶδόμεν τινὰ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ὀρτίζοντα κατὰ τὴν Λειψῶ ἐκ τοῦ μέρους τῆς μεσημβρίας. Ἦτον δὲ ἐκεῖνα τῆς μεγάλης πτέρυγος ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μιαούλη. Ὅκτῳ ἐξ αὐτῶν ἦλθον εἰς Πάτμον καὶ ἄραξαν. Ὁ κ.π. Φόνος ἐλθὼν εἰς τὸ πλοῖον μᾶς ἐδιηγῆθη ὅτι μαθόντες τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων ἦλθον νὰ ἐνωθοῦν μὲ ἡμᾶς, καὶ ὅτι ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη συνέλαβεν ἓνα φορτικὸν τοῦ μεχμέτ Ἀλῆ μὲ ῥύζι, καφέ, πανιά καὶ 20 κασέλας ψιλοὺς παραδες.

Παρασκευὴ 22 Ἀυγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Πάτμῳ. Ἐλάδαμεν ἐπιστολὴν τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη ἀπὸ Λειψῶ, ὅστις μᾶς ζητεῖ πληροφορίας ἀκριβεῖς, τοῦ ἀπεκριθῆμεν περὶ πάντων μανθάνομεν ὅτι οἱ Καλύμνιοι ἐπρόσφεραν 100 χιλ. γρόσια εἰς τοὺς Τούρκους ἐν ᾧ ἐπροσκύνησαν, οἱ ἀκρίστοι τούτων εἶναι κάποιος Χ· Ἰω. Βενετούλης, καὶ Χ. Θέμελης. Τοῦ Ναυάρχου ἐγράψαμεν ὅτι αὐριον θέλει σηκοθῶμεν καὶ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του διὰ νὰ συσχεθῶμεν τὰ δέοντα.

Ἀριθ. 13.

*Γενναιότατε Ἀρτιναύαρχε καὶ λοιποὶ Καπεταναίοι
τῆς Μοίρας Σάμου.*

Σήμερον περὶ τὰς ὀκτῳ μετὰ μεσημβρίαν ἀράξομεν ἐδῶ ὑστερημένοι ὅμως βεβαίως εἰδήσεως περὶ τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων βυζαντινοῦ καὶ Αἰγυπτιακοῦ, ἡμεῖς μὲν σᾶς ἰδεάζομεν ὅσα καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ἡ δὲ Γενναιότης σας προτρέπεσθε νὰ μᾶς πληροφορήσῃτε περὶ ὧν εἰς τὰ αὐτόσε ἔχετε πληροφορίας.

Ἡμεῖς ἠκούσαμεν, ὅτι καὶ οἱ δύο ἐχθρικοὶ Στόλοι εἶναι ἀραμένοι εἰς Κῶν. ἠκούσαμε πρὸς τούτοις, ὅτι εἰς Λέρον εἶναι τρία πολεμικὰ καὶ τρία πυρπολικὰ πλοῖα τῆς Μοίρας σας, καὶ ὅτι ὅλα τὰ λοιπὰ εὐρίσκονται εἰς Πάτμον, ἠκούσαμεν καὶ ἀπὸ Σπετσιώτικον πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐπεσκέφθη ἐν ἄλλῳ καθ' ὁδόν, ὅτι πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν εἶναι ὑποκάτω τῆς Κῶ εἰς τὰ πανιά ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πλοῖα, καὶ αὐτὰ εἶναι τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου, καὶ ἄλλα ἀραμένα εἰς τὰ Σατάλια. Ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν περὶ τούτων πληροφορίαν, θέλετε μᾶς πληρορήσει :

Αὐον. Ποῦ εὐρίσκεται ὁ Βυζαντινὸς Στόλος.

Βον. Ἐν ἡνώθη μετὸν Αἰγυπτιακόν.

Γον. Ποῖα τὰ Σχέδια τῆς Γενναϊότητός σας, πρὸς ὁδηγίαν μας, καὶ ἂν τῷ ὄντι ἐστείλατε τ' ἀνωτέρω τρία πολεμικὰ καὶ τρία πυρπολικὰ, καὶ μ' ὁποίας ὁδηγίας σας περὶ τῶν πρακτέων των.

Δον. Περί τῶν ἀντίκρη τῆς Σάμου ἐχθρικῶν τῆς ξηρᾶς στρατευμάτων ἂν ἐσκόρπισθησαν, ἢ ἂν εἰσέτι διαμένωσιν ἐκεῖ. Ἐνταυτῷ δὲ θέλετε εἶπει πρὸς τὰ εἰς τ' αὐτόσε τῆς παρούσης Μοίρας ἐλθόντα Πολεμικὰ καὶ Πυρπολικὰ νὰ ἐλθωσιν ἀμέσως εἰς τὰ ἐνταῦθα ὡς ἀναγκαιότατον, δεικνύοντες πρὸς τοὺς Καπετάνους τῶν αὐτῶν τὴν παροῦσάν μας εἰς πληροφορίαν των. Ταύτην τὴν στιγμήν στέλλομεν ἐπίτηδες πλοῖον εἰς Λέρον διὰ νὰ μάθῃ καὶ νὰ μᾶς ἰδεάσῃ, μὴ λείψετε ὁμῶς καὶ ἡ Γενναϊότης σας μετὰ τὰ εἰς ταύτόσε πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ, τῆς παρούσης Μοίρας νὰ μᾶς πληροφορήσῃτε ἀμέσως δι' ὅσα ἔχετε βεβαιότητα, καθὼς ἀκόμη καὶ δι' ὅσα διὰ φήμης ἡκούσατε.

Περιμένοντες ἀνυπομόνως ἀπόκρισίν σας. Σῆς Ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς, καὶ μένομεν.

Ἐν Λειψῷ ἐκ τοῦ Ναυαρχικοῦ Πλοίου, τῇ 21 Αὐγούστου 1824.

Ὁ Ναύαρχος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Σάββατον 23 Αὐγούστου. Τὸ πρῶτ' ἐβάρηθημεν εἰς τὰ παλαιὰ, καὶ περὶ τὰς 5 ἀράξαμεν εἰς Ἀρκιούς. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη ἀραγμένου εἰς Λειψῷ συγχρόνως ἐφθάσεν καὶ ὁ κπ. Βῶκος ἀπὸ Ὑδραν μετ' ὀλίγας τροφάς, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ κπ. Χριστόφιλος φέρων γράμματα ἀναφορικὰ περὶ τῶν νέων διαταγῶν τῆς Διοικήσεως περὶ τῶν ναυλομένων παρὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου Εὐρωπαϊκῶν. Ἐφθάσε καὶ ὁ Βατικιώτης πυρπολιστής εἰς Πάτμον. Πληροφορούμεθα ὅτι κοντὰ εἰς τὸν Καρακωνσταντῇ ὅστις ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ ὑπάγῃ καὶ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαρρῶν ἐν Μονεμβασίᾳ τὰ διατρέξαντα ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὸν στόλον καὶ τὸ ἕτερον ψαρριανὸν τοῦ Λουκῆ ἀφ' οὗ παρέλαβεν τὸ δεῦτερον μηνιαῖον, ὑπάγει δὲ εἰς Σῦρον διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ἀραγμένου εἰς Ἀρκιούς πρὸς τὸ ἑσπέρας φέρων διαταγὰς καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς μοίρας σπετζότικην καὶ ψαρριανὴν νὰ κινήσουν αὖριον κατὰ τῶν δύο ἐνωμένων ἐχθρικῶν στόλων Βυζαντινοῦ καὶ Αἰγυπτιακοῦ, ποιήσαντες ἰδιαίτερον σχέδιον νὰ ὑπάγωμεν μέσα εἰς τὴν Κῶ καὶ Μπουτροῦμι ὅπου στέκουν ἀραγμένοι, τὸ ὅποῖον ἔπεται.

ΣΗΜ. Ὅρα ἐπίσημα ἔγγραφα τέσσαρα ὑπ' Ἀριθ. 14, καὶ ὑπ' Ἀριθ. 909 τῆς 14 Ἰουλίου. Τὸ τῆς 15 Αὐγούστου ὑπ' Ἀριθ. 3831, καὶ 16 Αὐγούστου καὶ 18 Αὐγούστου 1824. Ἐπ' Ἀριθ. 16. Καὶ ὑπ' Ἀριθμὸν 17.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΥΩ ΕΝΩΜΕΝΩΝ ΕΧΘΡΙΚΩΝ
ΣΤΟΛΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΥ

Κυριακή 24 Αυγούστου. Ἦτον ἤδη εἰς τὰ πανιὰ ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ὁπότεν ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης ἄρας ἀπὸ τοὺς Ἀρκιοὺς μετὰ τῆς μοίρας του εὐρίσκετο ἐξω τῆς Λειψῶ. Ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν Καλανδρουῖτος· ἔκαμε τὸ ἴδιον, ἅμα εἶδε τὸν Ἀντιναύαρχόν του, Ἰω. Βότασιν ἄραντα ἀπὸ Πάτμον κατὰ τὴν διαταγὴν του, καὶ πλησιάσαντα. Μετ' ὀλίγον ἔφθασεν καὶ ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν Νικολῆς Ἀποστολὴν ὅστις ἠνώθη μὲ τὰς ἄλλας μοίρας ἄρας ἀπὸ Πάτμον καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον πρωί. Ἦτον ἡ ὥρα ἕκτη τῆς ἡμέρας ὁπότεν ἐνωθεῖσαι ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ μοῖραι ἀπεκατέσταινον τὴν θαλάσσιον Ἑλληνικὴν δύναμιν τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν διευθυνομένην μὲ 70 Ἑλληνικὰς σημαίας κυματουμένας. Πληροφορηθέντες δὲ ἀπὸ τινος πατριώ-
τας καλυμνίου, ὅτι ὁ Βυζαντινὸς στόλος ἄρας ἀπὸ πετέζι ἀπέ-
ρασεν εἰς τὸ Μπουντροῦμι φοβούμενος τὰ πυρπολικά πολλότατα τῶν
ὁποίων ἐπληροφορήθη ὅτι μᾶς ἔφθασαν, κοινῆς συνελεύσεως γενομένης
ἐν τῇ Ναυαρχίδι ἀπεφασίσθη νὰ εἰσέλθουν τὸ στενὸν 20 ἐκλεκτὰ πλοῖα
μὲ 6 πυρπολικά διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν ἐχθρὸν, τὰ δὲ λοιπὰ νὰ μεί-
νωσιν ὀπίσω δύο ἢ τρία μίλια, μόνον διὰ νὰ ἐμπνέουν φόβον εἰς τὸν
ἐχθρὸν χωρὶς νὰ εἰσέλθουν. Ἡ διανομὴ ἐγένεν οὕτως·

Ἰδραῖϊκα πολεμικά	10	Πυρπολικά	3	Πιπίνος, Ῥομπότσης, Θεοχάρης
Σπετζότικα	5	»	1	Καστελιώτης.
Ψαρριανὰ	5	»	2	Παπανικολῆς, Α. Γ. Βοῦρλος.
	20		6	

Ὅνόματα τῶν διορισθέντων Ἰδραίων τὰ ἀκόλουθα·

1 Ἀντιν. Γ. Σαχτούρης	6 Πλοίαρ. Γ. Σαχίνης
2 Πλοίαρ. Δ. Γκιόνης	7 » Ἰω. Ζάκας
3 » Δ. Παναγιώτα	8 » Ἰ. Μπελεμπίνης
4 » Γ. Νέγκας	9 » Δ. Κιοσές
5 » Ἰω. Μιαούλης	10 » Ἰω. Ἀλεξ. Κριεζῆς

Ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν τῆς Κῶ.

Περὶ τὰς 7 ὥρας ἐξεκινήσαμεν, θεωρία ἀξιόλογος τὰ 26 πλοῖα προ-
οδεύοντα τὰ λοιπὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ ἀκολουθοῦν μὲ εὐδιον
ἄνεμον διηρημένα εἰς δύο πτέρυγας. Περὶ τὰς 9 $\frac{1}{2}$ ὥρας ἐπλησιάσα-
μεν καὶ ἄρχισεν ὁ πόλεμος ἐναντίον μιᾶς φρεγάτας ἥτις ἐσηκώθη ἀπὸ
τὴν Κῶ. καὶ τρέχει ὅλαις δυνάμεσι νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ Μπουντροῦ-
μι. Τὰ πυρπολικά μας τὴν ἐδίωξαν ἐπιμόνως ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ
τὴν φθάσωσιν. Εἶδον δὲ ἐντὸς αὐτῆς πολλοὺς μὲ εὐρωπαϊκὰ καὶ πολ-
λοὺς μὲ Ἀλβανικὰ φορέματα ἐρυθρά. Ἐν τοσοῦτῳ ἀπηντήθημεν μὲ
διαφόρους φρεγάτας ἐχθρικὰς Βυζαντινὰς καὶ Αἰγυπτιακὰς, ἀκόμη καὶ
μὲ αὐτὸ τὸ δίκροτον Δελίνι τοῦ Τοπάλ. Πασσά. Τὰ πυρπολικά μας

χωρίς νὰ φοβηθῶν τὰ βόλια καὶ μισδράλια των ῥίπτονται κατ' αὐτῶν, ὃν τρόπον τὰ σαψῶνια κατὰ τῶν ταύρων, καὶ τὰ τρέπουσιν εἰς φυγὴν, πάλιν ἐπιστρέφουσιν καὶ πάλιν τὰ στρέφουσιν, ὅτι καὶ ἂν εἴπῃ τινὰς πρὸς ἑπαῖνον τῶν πυρπολιστῶν δὲν ἤθελεν εἶσθαι παρ' ἁλίαν. Τὰ πυρπολικά εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Ναυτικοῦ μας καὶ χωρὶς αὐτὰ τίποτα ἢ πολὺ ὀλίγον δυνάμεθα νὰ βλάψωμεν τὸν ἐχθρόν, διὰ τὸ ἀσύγκριτον τῶν πλοίων μας μὲ τὰ ὑπέρογκα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν τοσοῦτῳ τὰ πολεμικά μας δὲν παύουσιν ἀπὸ τὸ νὰ κανονοβολίζουσιν τὸν ἐχθρόν, μιᾶς φρεγάτας ἔσπασεν ὁ μπαμπαφίγγος, ἄλλη φεργάτα ἀπὸ τὴν σαστησίαν τῆς ἄφρησε τὴν μεγάλην τῆς σκαμπαβίαν μὲ διαφόρους κοπιλάτας, οὔτινες φαίνεται ἐξῆλθον νὰ πιάσουν τὴν σκαμπαβίαν τοῦ πυρπολικοῦ, ἀλλὰ τὰ βόλια καὶ τὰ μισδράλια τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξαίρετως τοῦ Ἀναργύρου ὁποῦ ἦτον κοντὰ τὴν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ὅχι μὲ ὀλίγην βλάβην τῆς. Αὐτὸ δὲ τὸ ἴδιον Δελίνι τοῦ κπ. Πασᾶ ἀφ' οὗ ἄφρησεν ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ τὸν κάτσαμπάτου (βασιλικὴ βάρκα Ναυαρχικὴ) μὲ μεγάλην βίαν καὶ διὰ τὰ πολλὰ πανιὰ ὅπου ἔκαμνε διὰ νὰ φύγῃ ὀγλύγωρα, ἔκαμε νὰ τοῦ σπᾶσῃ ἡ γάμπια, διὰ τοῦτο ἐπῆγε καὶ ἄραξε μέσα εἰς τὸ Μπουντροῦμι. Ἐκεῖ εἶδομεν καὶ μίαν φεργάταν Ἀγγλικὴν ἣτις ὕψωνε ὕψηλὰ τὴν σημαίαν τῆς διὰ νὰ γνωρίζηται, αὐτὸς λέγεται νὰ ἦτον ὁ προσωρινὸς Ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας Γηλὶ Φόρτ, τοῦ ὁποίου ἀκόμα καὶ τὰ ξάρτια ἦτον γεμάτα θεωρόντες τὸν πόλεμον. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἡ φεργάτα τοῦ Ἰσμαήλ Γιμπαλτάρ ἦλθε νὰ μάς πάρῃ τὸ σοβράνω, τῆς ἐρρίφθησαν ὅμως ἐπάνω δύο πυρπολικά τοῦτε κπ. Δημήτρι παππὰ Νικολῆ ψαρρικνοῦ, καὶ Ῥομπότζη Ὑδραίου καὶ τὴν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν μ' ὅλον ὅτι ἔρριπτε κατ' αὐτῶν μισδράλια ἀκατάπαυστα. Τὸ στενὸν μεταξὺ Κῶ καὶ Ποτέζι καὶ Μπουντροῦμι ἦτον τὸ στάδιον τοῦ πολέμου. Οἱ τούρκοι ἔρριπτον καθ' ἡμῶν ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸ φρούριον τῆς Κῶ. Ὅποτε φθάσας ὁ Ναύαρχος Μιαούλης καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἄλλα διάφορα πλοῖα ἐγέμωσε τὸ στενὸν ἀπὸ πλοῖα Ἑλληνικά, ὥστε δὲν ἔμενεν πλέον φροντίς νὰ κανονοβολίσωμεν τὸν ἐχθρόν, ἀλλὰ νὰ προφυλαττώμεθα διὰ νὰ μὴν τσακίσωμεν τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Ἰσμαήλ Γιμπαλτάρ ἐζήτησε νὰ πάρῃ εἰς τὸν στόλον μας τὰ ὑπερδεξία, Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης τὸν κανονοβολίζει, καὶ μὲ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πιπίνου τὸν τρέπει εἰς φυγὴν. Τὰ πυρπολικά ὅλα τρέχουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διώκοντας τὰς ἐχθρिकास φρεγάτας. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ τὸ Βρίκι τοῦ Βούλγαρη ἢ Χαμίτα λεγόμενον Πλοίαρχος τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ κπ. Μπελεμπίνος ἐπιπεσὼν κατὰ τινος πυρπολικοῦ ψαρρικνοῦ (μὴν ἡμπορῶντας νὰ τὸ ἀποφύγῃ τὴν ὥραν ὅπου ἔπερνε τὴν βόλταν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐγέμισαν τὰ πανιὰ) τοῦ ἔσπασε τὴν ῥάντα καὶ τὸ κατάρτι, ὁ ψαρικανὸς πυρπολιστὴς κπ. Ἀνδρέας Γεωργίου Βοῦρλος, μὴν ἡμπορῶντας πλέον νὰ μανοβράρῃ ἔβαλε φωτῆαν καὶ τὸ ἔκαυσε, διεσῶθη δὲ μὲ ὅλους τοὺς ναύτας εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀντιναύαρχου Σαχτούρη. Ἀξιοσύστατος μ' ὅλον τοῦτο ἐστάθη ὁ εἰρημένος πυρπολιστὴς, διὰ τὴν γεναιότητά του

καὶ τόλμην μὲ τὴν ὁποῖαν ὥρμουσε κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ καθὼς μᾶς εἶπεν, τὸ αὐτὸ πυρπολικόν του εἶχε πέντε σφαῖρες εἰς τὰ βρεχάμενα καὶ ἦτον παρλαντισμένον ἀπὸ τὰ μπαλαμισδράλια κατὰ ταύτην τὴν τελευταίαν ὥραν (οὕσης ἤδη μία τῆς νυκτός) μία ἐχθρική σφαῖρα ἤλθε καὶ ἔρριψε τὸ κατάρτι τοῦ πυρπολιστοῦ Μάνεζα, ὅστις ἐγκατέλειπε τὸ πυρπολικόν του μὴ δυνάμενος λέγει νὰ τοῦ βάλῃ φωτιὰν μὲ τὸ νὰ τοῦ ἔσβυσεν ἡ Μίτζα (Πυροδότης) εἰς τῆς σκαμπαβίαν, διεσώθη δὲ μὲ ὅλους τοὺς ναύτας του εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου. Ὁ ἄνεμος αὖξησεν καὶ τὰ πλοῖα μας προσπαθοῦν νὰ ἐξέλθουν τοῦ στενοῦ λοξοδρομῶντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Τὰ Ἐχθρικά ἐπλησίασαν εἰς τὸ σῶον πυρπολικόν καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἐκανονοβόλισαν ἱκανῶς τὸ ἐπιασεν ἄκαυτον.

Δευτέρα 25. Ὑγούστου. Ἐξημερώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα κρατῶντα τὰ ὑπερδέξια. Ἐν τοσοῦτω τὰ ἐχθρικά ἐβγαίναν ἀπὸ τὸ κανάλι τῆς Κῶ, τάχα διὰ νὰ μᾶς διώξουν. Ἐνα ὀγλήγορον Ἰμβρίκι τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἄρχισε μάλιστα νὰ ῥίπτῃ μερικάς κανονιαῖς ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐπῆγε καὶ τοῦ ἔκοψε τὸν δρόμον τὸ πλοῖον τοῦ Λαλεχοῦ ἐτράπη εἰς φυγὴν, ἱκανῶς ἐκανοβολοῦσε καὶ ὁ Ῥαφαλὶς τῆς Γολέτας Τομπάζη. Τὸ μελτέμι ἀκολουθοῦσε δυνατότατον ὥστε ἦτον ἀσύμφορον διόλου νὰ ἐμβῶμεν εἰς πόλεμον, ἀπεράσαμεν λοξοδρομοῦντες ἔμπροσθεν τῆς Κῶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ πρὸς τὸ βράδυ ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν ὅλος ὁ Στόλος εἰς τὴν Γέροντα.

Τρίτη 26. Ἀυγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Γέροντα. Ἐσταλλάθησαν παρὰ τοῦ Ναυάρχου αἱ ἀνήκουσαι προσθοφυλακαί, ἐκ τῶν Ὑδραίων τὸ πλοῖον τοῦ Πινότζη, καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Λευθέρη.

Τετράδη 27. Ἀυγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Γέροντα. Παρὰ τινος Ἀγγλου ὃν ἐπισκέφθημεν, ἐμάθομεν ὅτι ὁ Γκλί Φόρτα, εἶπεν ὅτι «ἤλθον αἱ μῦγαι καὶ ἐκατζάρισαν τοὺς Τούρκους ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον νὰ τοὺς βλάψουν μεγαλλητέρως» προσέτι ὅτι ἐλαβόθη ἓνας σημαντικὸς Τούρκος μέσα εἰς μίαν φεργάτα.

Πέμπτη 28, Ἀυγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Γέροντα περὶ τὰς 7: ἡ ὥρα εἶδομεν ἐπὶ τὰ Τουρκικὰ κατὰ τὴν Λέρο. Ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ συσσήμου Ναυαρχικοῦ καὶ τρέχομεν κατ' αὐτῶν, τινὰ Σπετζότικα καὶ Ὑδραῖϊκα τὰ ἐφθασαν τραπέντα εἰς φυγὴν καὶ τὰ κανονοβολίζουσιν αὐτὰ φεύγουσιν πεφοβισμένα, καὶ τραβοῦσιν (κανονοβολοῦν) ἀπὸ τὴν πρύμνην ἕως ὅτου ἐφθασαν τὸ στενὸν τῆς Κῶ. Ὅπου ἐστέκοντο καὶ οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι εἰς τὰ πανιὰ, καὶ ἄρχισαν νὰ εὐγαίνουσι εἰς τὰ ἀνοικτά. Ὁ Νάυαρχος διατάττει νὰ ὀρτζάρουν τὰ πλοῖα διὰ τοῦτο ἐστάθημεν ἐξω τῶν δύο νησακιῶν Γεῖδια ὀνομαζόμενα, ἓνα δὲ Βρίκι Γολέτα ἀμερικανικὸν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, μᾶς ῥίπτει κάποτε μερικὰ κανόνια: Περὶ τὰς 4: τῆς νυκτός ὁ Νάυαρχος τραβῶντας ποδιστὰ κάμνει σημεῖον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του. Τὰ περισσότερα ὅμως ἐτράβηξαν σοβράνο κατὰ τὴν Λέρο.

Ναυμαχία ἐν Κῶ καὶ τζατάλια, ἐν ἣ καὶ θρύαμβος Ἑλληνικός.

Παρασκευὴ 29 Αὐγούστου. Ὁ Ναύαρχος ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἔτι 12. ἢ 15 πλοῖα Ὑδρακιοσπετσότικα ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τῆς Τζαταλίας ἀνοικτὰ μὲ γαλήνην. Ὁ Τσαμαδὸς ὁ Γιουμπούης, ἡ Ναβέτα τοῦ Ἀναργύρου μὲ ἓνα ἢ δύο σπετσότικα καὶ ἔτι ἐν πυρπολικὸν σπετζότικον τρικάρτον εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν κατηγορίαν. Ἐστειλαμεν τὴν βάρκα μας διὰ νὰ ῥιμουκλιάρῃ τὸ σπετζότικον πυρπολικὸν τὸ ὁποῖον καὶ ἔμενεν ὀπισθεν ἀπὸ ὅλα σχεδόν. Ἐνῶ δὲ ὑπῆρχεν ἄκρα γαλήνη εἰς τὸ μέρος εἰς ὃ ἐξημερώθημεν οἱ δύο Αἰγυπτιακὸς καὶ Βυζαντινὸς στόλοι ἐχθρικοὶ συνιστάμενοι εἰς 86: πολεμικὰ διαφόρου μεγέθους, ὡσὰν φεργάταις κορβέταις Βρίκια Γολέταις καὶ Γαλιόταις καὶ εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν ὁ καπετὰν Πασσᾶς μὲ τὸ δίκροτον Δελίνι του, καὶ κατόπιν ὁ Ἰμβραῖμ Πασσᾶς ἀρχηγὸς τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐκστρατείας ὁ Ἰμπραῖμ τζιμπραλτάρ καὶ ἄλλοι κρατόντες ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς Κῶ ἕως εἰς τὸ μέσον τῆς Καλύμνου μὲ ἄνεμον καῖστράλι, ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ὀρτζάρουν ὀλονένα διὰ νὰ μᾶς πάρουν τὰ ὑπερδέξια καὶ νὰ μᾶς βάλλουν ἐν τῷ μέσῳ. Τοῦτο ποοβλέπουσα ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν πλοίων μας ἐτάχυνε καὶ τὸ ἐπρόλαβεν. Ἐν τοσοῦτῳ μερικὰ κορβέτα καὶ βρίκια ἤλθον πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρχισαν νὰ μᾶς κανονοβολίζωσιν, ἡμεῖς ἀγκαλὰ καὶ εἰς γαλήνην τὰ ἀντεβολίζαμεν θαρραλέως, ἐν ᾧ βλέπομεν τὸν Λαλεχὸν καὶ τὴν Γολέταν τοῦ Τουμπαζῆ νὰ ποδιζοῦν καὶ πλησιάζαντες εἰς τὰ ἐχθρικὰ ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμὸν κατὰ τῶν Βυζαντινῶν φρεγατῶν: Ὁ Καπετὰν Πασσᾶς ὅστις ἐπροσπαθοῦσε νὰ λάβῃ τὰ ὑπερδέξια εἰς ὅλα τὰ πλοῖα μας, ἐπροσπαθοῦσε νὰ ὀρτζάρῃ ὀλονένα, καὶ τότε ὁ κπ: Δημήτρης παππᾶ Νικολῆ ψαρριανὸς ἐπιπεσὼν κατὰ τῶν ἐμπροσθινῶν δύο φρεγατῶν τὰς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν κάμνοντάς τους νὰ ποδίσουν. Ταῦτα ἰδόντες οἱ καπετανεοὶ ὅπου ἐστέκοντο σοβράνω ὥρμησαν βελοειδῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν φιλοτιμηθέντες ὁ ἓνας ὑπὲρ τοῦ ἄλλου καὶ τραβόντας ἀκατάπαυστα κανόνια κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν πλώρην κίνημα ὅπου ἔκαμνε μεγάλην τιμὴν εἰς ὅλους τοὺς εὐρεθέντας εἰς ἐκείνην τὴν πτέρυγα Κπ: Ἐκ τῶν ἐχθρικῶν ἄλλα μὲν εἶναι στραμμένα εἰς φυγὴν καὶ ἄλλα ἀκόμη ἀντέχουν. Ὁ ἄνω ῥηθείς γενναῖος πυρπολιστῆς Δημήτρης Παππᾶ Νικολῆ δὲν παύει ἀπὸ τὸ νὰ διώκῃ μὲ τὴν μεγαλειτέραν γεναιότητα τὰς ἐχθρικὰς φρεγάτας ὅπου τοῦ ἀπαντῶσιν. Εἰσέρχεται ἐν τῷ μέσῳ τούτων καὶ διώκει τώρα τὴν μίαν καὶ τῶρα τὴν ἄλλην, αἱ σφαῖραι καὶ τὰ μισδράλια πίπτουσιν κατ' αὐτοῦ ὡς χάλαζα καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἀπαυδεῖ ἕως ὅτου μία σφαῖρα ἐχθρικὴ ἦλθε καὶ τοῦ ἔκοψε τὴν ἀντένα τῆς γάμπιας, ἄλλη τὴν ἀντένα τοῦ παρourkeτου καὶ τρίγγου καὶ ἄλλαι διαφοραὶ τοῦ κατετρίπησαν τὸ σκάφος. Ἰδὼν δὲ ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ μανουβράρῃ καὶ ὅτι ἄλλη φεργάτα ὑπάγει νὰ τοῦ πάρῃ τὰ ὑπερδέξια, τοῦ ἔβαλε φωτιὰ καὶ τὸ ἔκαυσεν. Ἐν τοσοῦτῳ οἱ λοιποὶ πορπολισταὶ τρέχουσιν ὀλονένα κατόπιν τῶν λοιπῶν

βοηθούμενοι ἀπὸ τὰ πολεμικά, τὰ ὅποια κανονοβολοῦσιν ἀκατάπαυστα τοὺς ἐχθρούς. Ὁ πυρπολιστὴς Μαντρούτζης ῥίπτεται κατὰ τινος Βρικίου τὸ διώκει ὥραν ἱκανὴν τὸ πλησιάζει καὶ τέλος προσκολὰ τὸ πυρπολικόν του εἰς τὸ Βρίκιον ἀλλὰ σοτοβέντο· διὰ τοῦτο μ' ὄλον ὅτι ἦτον ἐμπλεγμένον ἱκανὴν ὥραν δὲ ἀναψεν εἰμὴ τὸ μποῦμι, τὰ δεξιὰ ξάρτια τοῦ μεγάλου καταρτίου καὶ μέρος τῆς πρίμνης τὰ ὅποια καὶ μὲ ταῖς ἀντλικαῖς μηχαναῖς ἔσθυσαν οἱ ἐν αὐτῷ ναῦται ἐξ ὧν οἱ περισσότεροί ἦτον μὲ Εὐρωπαϊκὰ φορέματα καὶ ἀπέλαυσαν νὰ ξεμπλέξωσι τὸ Βρίκι τοὺς ἀπὸ τὸ καϊόμενον πυρπολικὸν περιμαζεύσαντες τὴν μαίστραν ἣτις ἐκινδύνευε νὰ πάρῃ φωτιάν, καὶ δίδοντές τα γεμάτα ὅσον ἡμποροῦσαν ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐνῷ δὲ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Μαντρούτζου ἐκαίετο, ἄλλο πυρπολικὸν τοῦ Πιππίνου Ὑδραίου ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου φεύγοντος Βρικίου καὶ σὺν αὐτῷ ἄλλων πολλῶν ἐχθρῶν, ἐνῷ δὲ τὸ ἐπλησίασεν καὶ ἐπροσπαθεῖ τώρα ὀρτζάρη καὶ τώρα ποντζάρων νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ ὑπερδεξίως, μία ἐχθρικὴ Βάλα ἤλθε καὶ ἐλάβωσε τὸν Νυρπολιστὴν Πιππῖνον εἰς τὸν μηρὸν εἰς ἐπικίνδυνον μέρος, τοῦτο ἔκαμε νὰ παραιτήσων οἱ ναῦται του καὶ φοβηθέντες δὲ ἡξέωρ τὴν ἐβαλαν φωτιάν καὶ τὸ ἔκαυσαν, καταφυγόντος τόσον οἱ τοῦ Παππίνου καθὼς καὶ οἱ τοῦ Μαντρούτζου εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κπ. Ἀντώνι Κριεζῆ ἢ Γιούμπούη, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἕτερον πυρπολικὸν ὁρμὰ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Βρικίου τοῦτο μάλιστα εἶναι τρικάρτατον σπετζότικον, τὸ διώκει, τὸ πλησιάζει τὸ ἐμπλέκει, ἀλλ' ἀπέτυχεν καὶ αὐτό. Τὸ βρίκι ἀπεμακρύνθη ὕστερον ὅμως ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν πολλότατοι ἄραβες εἰς τὴν θάλασσαν φαίνεται ὅτι χωρὶς νὰ ἦναι ἐμπλεγμένον καλῶς τὸ πυρπολικόν, ἐτάχυνεν ὁ Σπετζότης νὰ βάλῃ φωτιάν μὲ τὸ νὰ εὐρέθῃ σοταβέντο ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ μεγάλα ἐχθρικά· διεσώθη δὲ μὲ τὴν σκαμπαβίαν του εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀναργύρου. Ἡ ἀποτυχία τῶν τριῶν πυρπολικῶν κατὰ τοῦ ρηθέντος Βρικίου ἔδωσε μεγάλην ἀναψυχὴν εἰς τοὺς ἐχθρούς, προεπαυξανομένην ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πρώτου κπ. Δημ. παππὰ Νικολῆ. Ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τοὺς Ἑλλήνας τὴν ἐνδεχομένην δυσἀρέσκειαν. Οἱ ἐχθροὶ θαρρυνθέντες στρέφουσιν αὐθις καθ' ἡμῶν, ἡ μεγάλη πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν καὶ ὁ κπ. Πασσᾶς ὀρτζάρουν ὀλονένα, καὶ ἐν τούτοις τὸ κέντρον τοῦ Ἐχθρικοῦ στόλου ῥίπτεται ὀρητικῶς καθ' ἡμῶν ἰδιαίτερως· ἐνῷ ἡμεῖς ἐτραβοῦσαμεν τὴν βόλτα διὰ νὰ ὑπερβῶμεν τὸν κάθον Γέροντα δύο φεργάταις τρεῖς κορβέταις καὶ πέντε βρίκια μᾶς κανονοβολίζουσιν ἐρχόμεναι νὰ ἀπεράσουν σοταβέντω ἡμῶν, τοὺς ἐρρίψαμεν ὀλίγα τινὰ κανόνια διάφορα ὅμως βάλαις πίπτουσι καθ' ἡμῶν. Τρεῖς μᾶς διεπέρασαν τὸ μποῦμι, πέντε τὴν μαίστραν δύο τὴν Γάμπια, καὶ ἑτέρα ἐπιπεσοῦσα εἰς τὸ μεγάλον κατάρτι τὸ διεπέρασε κατὰ μέσον σκίζοντάς το πέρα ἀντίπερα, καὶ κατὰ θαῦμα ἐκρατήθη χωρὶς νὰ πέσῃ. Ὁ Ἀντιναύαρχος διέταξεν ἐν τῷ ἅμα διαφόρους ναῦτας οὔτινες ἀναβάιντες μὲ σχοινία καὶ μαναβέλαις τὸ ἔδεσαν καὶ ἐκράτησεν ἕως ὅτου ἐτραβήξα-

μεν τὴν βόλτα καὶ εὐγῆκαμεν ἔξω κινδύνου καὶ τότε ὀλιγοστεύσαμεν τὰ παντὰ τοῦ αὐτοῦ Καταρτίου. Ἐν τοσούτῳ τὰ αὐτὰ ἐχθρικά πλοῖα τραβόντα τὴν βόλταν ἀπήντησαν τὸν Ναύαρχον Μιαούλην ὅστις ἤρχετο κατόπιν μας, τὸν Τσαμαδὸν τὸν Κριεζῆν τὴν Ναβέτα τοῦ Παναγιῶτα καὶ μερικά ἄλλα ὁμοῦ μὲ δύο πυρπολικά Ὑδραῖκα τοῦτε κπ. Γεωργάκη Θεοχάρη παππὰ Ἀντῶνι καὶ τοῦ κπ. Γεώργη Βατικιώτου. Οἱ ἐχθροὶ ῥίπτονται κατὰ τῶν ἡμετέρων, κανονοβολοῦσι καὶ κανονοβολίζονται δραστηριοδῶ· παρὰ τῶν ἡμετέρων οἵτινες ἐκρατοῦσαν ἀστόκο, ὁ πυρπολιστὴς Γεωργάκης Θεοχάρη ῥίπτεται τότε κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς τρέπει εἰς φυγὴν πέρνοντάς τους τὸ κατόπιν, μετὰ δὲ μικρὸν διάστημα ἔφθασε μίαν τῶν μεγαλητέρων φεργάτων Τουνεζίνικην 44 κανονίων καὶ τῆς ἀπέθεσε τὸ πυρπολικόν του περιεπλέκοντάς το εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον κατὰ πρῶρην, καὶ τότε ἔβαλε φωτιὰν εἰς αὐτὸ ἣτις καὶ ἄρχισε νὰ μεταδίδεται εἰς τὴν πλώρην τῆς αὐτῆς φεργάτας εἰς τὰ ξάρτια κλ. οἱ ἐν τῇ φεργάτῃ ἐχθροὶ (ἐξ ὧν ὕστερον ἀπὸ τοὺς ναύτας ἦτον ἓνας χιλιάρχος τοῦ Μαχμέτ Ἀλῆ μὲ 800 τακτικούς) μόλις εἶδον ἐμπλεγμένον τὸ πυρπολικόν, καὶ ἄρχισαν νὰ ῥίπτωνται εἰς τὴν θάλασσαν στρατιῶται ὁμοῦ καὶ ναῦται, μείναντες εἰς τὴν πρύμνην ὁ Κπ. τῆς αὐτῆς, ὁ χιλιάρχος καὶ μερικοὶ ἄλλοι. Ἀπέρασε σχεδὸν μισὴ ὥρα καὶ τὸ πυρπολικόν ἀναπτε πλησίον τῆς φεργάτας εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον διὰ τοῦτο, ἡ φεργάτα ἄρχισε νὰ καίεται μόνον εἰς ἓνα μέρος τῆς πλώρης καὶ νὰ καπνίζῃ. Τότε ὁ Ναύαρχος ἰδὼν ὅτι κινδυνεύῃ νὰ ἀποτύχῃ καὶ αὐτὸ διώρισε τὸν ῥηθέντα πυρπολιστὴν Βατικιώτην νὰ ὑπάγῃ καὶ ῥίψῃ κατὰ τῆς ἰδίας τὸ πυρπολικόν του, ὡς ἔκαμεν ἐπιθέσας αὐτὸ ὑπερδεξιῶς μὲ ὀλιγώτερον κίνδυνον ὥσάν ὁποῦ ὅλα τὰ ἐχθρικά ἦσαν ποδισμένα καὶ ἀπομακρυσμένα, τῆς δὲ φεργάτας τὰ παντὰ ὅλα ἄλλα κάππα. Διαδύς δὲ τὸ πῦρ δὲν ἀπέρασεν ὀλίγη ὥρα καὶ ἡ φεργάτα ἀναψε καὶ μετὰ $1\frac{1}{2}$ ὥραν ἐπῆρε φωτιὰ τὸ πυριτοδοχεῖον καὶ ἔκαμεν ἓνα μεγαλώτατον καὶ ἀπαρδειγματίστον κρότον ὅστις δὲν ἠκούσθη ἄλλοτε, μὲ τὸ νὰ εἶχε μεγάλην ποσότητα ἀπὸ μπαρῶν τῆς ὁποίας ὁ καπνὸς ἀναβάς εἰς ἓνα ἀκρότατον ὕψος ἀναψεν εἰς τὴν κορυφὴν καὶ ἐσχημάτισε μίαν φωτιὰν εἰς εἶδος στεφάνου αὐγοειδοῦς, μὲ τὸν ὅποιον φαίνεται ὅτι ἡ θεία πρόνοια ἔστεφε τὸν ἐνδοξὸν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων, ὥρα δὲ ἦν ὥσει $6\frac{1}{2}$. Ἐν τούτοις τὰ ἐχθρικά ἄλλα μὲν τρέχουσι χωρὶς νὰ βλέπουν ὀπίσω τους, ἄλλοι ἔβλεπον μὲ ἔκστασιν μακρόθεν τὰ γινόμενα χωρὶς νὰ τολμήσουν νὰ πλησιάσουν ἢ προχωρήσουν. Ὅλα ταῦτα εἶδε καὶ μία Γαλλικὴ Γολέττα ἣτις ἐστέκετο μακρόθεν. Ἐν τοσούτῳ οἱ δύο πομπικοὶ στόλοι εὐρίσκονται συσκεπτόμενοι κατὰ τὴν Κάλυμνον ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ τὸν Τοπάλην. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κάμνει σημεῖον νὰ ποδίσουν τὰ πλοῖα ὁποῦ εὐρίσκονται σοβράνω διὰ νὰ ἐνωθοῦν ὅλα μαζί Ἰκανοὶ ὁμῶς δὲν ὑπήκουσαν, ἀλλ' ἐτράβηξαν διὰ τὴν Σάμον μάλιστα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ὅσοι ἐστέκοντο 4. ἃ 5. μίλια σοβράνω διὰ νὰ εὐχαριστῶσι τὴν ὄρασίν των βλέποντες τοὺς ἄλλους νὰ πολεμοῦν. Ἡ-

θέλαμεν βέβαια κάμει ἄδικον ὅλων τῶν πολεμικῶν πλοίων ψαρριανῶν οἵτινες ὅλοι ἦτον β. ἃ 8. μίλια μακρὰν εἰς ταύτην τὴν Ναυμαχίαν, καὶ ὁλονένα ἀπομακρύνοντο, ἂν ἀποσιωπήσωμεν ὅτι τοὺς ἐμιμήθησαν καὶ ἐκ τῶν Ὑδραίων καὶ σπετζιώτων Μερικοί· οἵτινες ἦσαν ἤδη ἀρχ- μένοι εἰς τὴν Σάμον ἐνῷ ἐγίνετο ἡ Ναυμαχία μετὰ τὸ νὰ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ πρῶν δι' ἐκεῖ μετὰ τῶν ψαρριανῶν. Ἄλλοι πάλιν τῶν ἐδικῶν μας στεκόμενοι ἀπὸ μακρὰν ἐκανονοβολοῦσαν τρόπον τινὰ τὸν ἐχθρὸν τὰ βόλια των ὅμως μ' ὅλῃς ἐφθνον τὰ ἐμπροσθινὰ ἐδικὰ μας καράβια, κίνημα τὸ ὁποῖον ἀπέδειχνε τὴν δειλίαν των καὶ ἐθάρραινε τὸν ἐχθρὸν· ἀλλὰ τί νὰ εἰπῶμεν διὰ ἐκείνους οἵτινες διὰ νὰ δικαιωλογήσουν τὴν λειποταξίαν των καὶ ἀπουσίαν εἰς τὴν ὥραν τῆς ναυμαχίας ἐπή- γαν καὶ εἶπον εἰς τὴν Σάμον ὅτι ἐχάθησαν ὅλα τὰ πλοῖα μας ὅσα ἦτον σοτεβέντο; Γενναῖοι πολεμισταὶ μὴν ἀπαυδῆσατε μετὰ τὸ κακὸν παρά- δειγμα τῶν τοιούτων, τὰ ὀνόματά Σας ἂν καὶ σιωπῶνται κατὰ τὸ παρὸν μίαν ἡμέραν ὅμως ἔχουν νὰ γενοῦν γνωστά, καὶ θέλει ὁμιλοῦν- ται μετὰ σέβας ἀπὸ τοῦ ἀληθεῖς πατριώτας. Ἄλλο τόσον πρέπει νὰ εἰ- πῶμεν καὶ διὰ τοὺς ἀτρομήτους πυρπολιστὰς Ὑδραίους καὶ ψαρρια- νοὺς ὅσοι ὤρμησαν γενναίως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς ταύτην τὴν κρισι- μωτάτην ναυμαχίαν ἥτις κατὰ μέγα μέρος ἡσφάλισε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς ὑπερφηάνους τῶν βαρβάρων ὀρμᾶς. Ἐν τοσοῦτῃ πλησιάζομεν εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ νὰ ζητήσωμεν τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ Σάμον ὅπως διωρθώσωμεν τὸ κατάρτι τὴν ὁποίαν καὶ ἐλάβομεν ὁμοῦ καὶ τὸν γενναῖον πυρπολιστὴν κτ. Γεωργάκην Θ. παππὰ Ἀντῶνι μετὰ ἄλλους 5. συντρόφους λαβομένους ἐξ ὧν οἱ μὲν 4. Ὑδραῖοι ὁ δὲ ἕτερος Χῖος τοῦ ἐσκοτώθησαν δὲ ἄλλοι δύο Ὑδραῖοι ὀνόματα τούτων εἶναι. Γεωργάκης Γκίκα Ῥούκης, Ἀντώνης Παναγιῶ. Σκούρτη, Σκωτομένοι, αἰωνία Σας ἡ μνήμη ἀτρόμητοι Ἑλληνες !!!!! καὶ λαβομένοι εἶναι πέντε πλὴν τοῦ κπ. Γεωργάκη Θ. παππὰ, Ἀντῶνι τοῦ ὁποίου ἔπεσε μία μπά- λα τοῦ τουφεκιοῦ εἰς τὴν ποδιά χωρὶς νὰ τὸν βλάβῃ διόλου, Ἰω. Χ. Θεοφίλη Ὑδραῖος, εἰς τὸν λαιμὸν ἐπικινδύνως. Πέτρος Φρεσκαλάκης Ὑ- δραῖος εἰς τὴν πτέρναν Ἰω. Βαρσάμος Ὑδραῖος εἰς τὸ χερί Δημήτρη Μπιγάζης Χῖος εἰς τὴν πλάτην ἐπικινδύνως Ἀλέξανδρος Κριεζῆς Ὑ- δραῖος εἰς τὸ κεφάλι ξέφαρσα. Παρὰ τοῦ Ἰδίου κπ. Γεωργάκη Θεοχάρη πληροφορούμεθα ὅτι ἡ καφθεῖσα φεργάτα ἦτον 44. κανονίων γεμάτη στρατεύματα Αἰγυπτιακὰ τακτικὰ καὶ κατακόκκινα, τὸν ἀριθ. 900, ὡς ἐξ οἰκασίας, ἄλλοι μὲ χρυσὰ καὶ ξεσπαθωμένοι καὶ τινες μὲ Εὐρω- παϊκά, ὅτι ἐκ τούτων μόνον δύο βάρκες ἐγλύτωσαν καὶ ἤλθον νὰ πιά- σουν τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ του, ἀλλὰ μὲ τὰ τρουμπούνια ὁποῦ τοὺς ἐτράβηξαν τοὺς ἐκαμαν νὰ ὀπισθοδρομήσουν, ἐπλησίασε καὶ ἡ ἄλ- λη βάρκα ἀλλὰ λαβὼν εἰς χεῖρας ἓνα τουφέκι (μύλον ὅτι λέγει ἦτον ἄδειον) τοὺς τὸ ἐγνάντευσεν καὶ φοβηθέντες ἀνεχώρησαν. Ἡ πρώτη βάρ- κα τῶν ἐχθρῶν τοὺς ἐσκότωσε καὶ ἐλάβωσε τοὺς ῥηθέντας δύο σκοτω- μένους καὶ πέντε λαβομένους. Ὁ κπ. Ἀναστ. Τσαμαδὸς ἐπίασε τὸν κπ.

τῆς φεργάτας καὶ τὸν ῥηθέντα χιλιάρχον. Ἐν τοσούτῳ ἐκάμαμεν σημεῖον τοῦ Κρισὲ διὰ τὰ πλησιάζουσα οὔσης ἤδη τῆς ὥρας 11 1/2. καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ τὸν Τηνιακὸν Ἱατρὸν ἐπισκέφημεν τοὺς λαβομένους καὶ ἀναχωροῦμεν μετ' αὐτοῦ τοῦ Ναυάρχου διὰ Σάμον ὅπως διορθώσωμεν τὸ κατάρτι μας, καὶ εὐγάλωμεν ἐκεῖ τοὺς λαβομένους.

Σάββατον 30. Ἀυγούστου. Ἐξημερώθημεν σοβράνῳ τοῦ Ἀγαθονησίου πλησίον τῆς Σάμου ὅπου εἶδομεν μετ' ἀπορίαν μας 13: καράβια ἀραγμένα εἰς τὴν κολλόνα ἐξ' ὧν τὰ περισσότερα ψαριανὰ μετὰ τοῦ Ναυάρχου των. Περὶ τὰς 2: τῆς ἡμέρας ἀράξαμεν εἰς τὴν Κολλόνα χαιρετήσαντες τοὺς Σαμίους μετ' ἐν κανόνι χάριν τῆς λαμπρᾶς εἰδήσεως τῆς Ναυμαχίας ἣν ἐκάμαμεν κατὰ τῶν δύο ἐνομένων ἐχθρικών στόλων, ἀναγγείλαντες τὴν εἰδήσιν πρὸς τὸν Ἀρχηγόν τους διὰ γράμματος, πηγαίνομεν δὲ φροντίζοντες τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν διώρθωσιν τοῦ καταρτίου. Ἐπισκέφθημεν πλοῖον αὐστριακὸν διερχόμενον τὸ στενὸν τὸ ὅπου μᾶς ἐπαρAPONÉθη ὅτι τὸ ἐκεῖσε ἀραγμένον τρικάρτον Σπετζότικον τοῦ Παύλου Ἀναργύρου τοῦ ἐπῆρε δυναστικῶς δύο βόλους κάβους (σχοινία) καὶ ὀρνιαίς λέγοντές τους ὅμως ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τοῦ τὰ πληρώσωμεν ἂν ἀγαπᾷ ἐδυσποπήθη καὶ δὲν ἐδέχθη πληρωμὴν. Cap. Georg. Bossiuovich Brig. «Themistocles» εἰς Smirne. Ὁ Καρακωνσταντῆς ψαῖριανὸς ἐπαλάμειεν.

Κυριακὴ 31 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Εἰς Σάμον.

Δευτέρα 1 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Εἰς Σάμον.

Τρίτη 2 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὰς 9 ξημέρωμα ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ στόλου διορθώσαντες τὸ κατάρτι ὅπως ἡδυνήθημεν. Ἀφήσαμεν δὲ ἐκεῖ εἰσέτι τοὺς ψαῖριανούς. Τινὰ τῶν πλοίων τοῦ στόλου μᾶς περιφέρονται εἰς τὰ πανιὰ καὶ τινὰ ἀραγμένα εἰς Λειψῷ Ἐκεῖ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς τῇ 11 ὥρᾳ καὶ ἀράξαμεν πλησίον τοῦ Ναυάρχου, τραβόντες καὶ ἕνα καϊκᾶκι μετ' αὐτοῦ διὰ τὸν στόλον ἀπὸ Σάμον.

Τετράδη 3 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Λειψῷ. Σήμερον ἐπήγαμεν νὰ ἰδοῦμεν τοὺς σημαντικούς Τούρκους ὅπου ἔπιασεν ὁ κπ. Ἀναστάσιος Τσαμαδός. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ κπ. τῆς ἰδίας καυθείσης φεργάτας τὴν ἡλικίαν πενήνταετῆς, ἄνδρας γεμάτος, καὶ εἰς τὸ ἀνάστημα μέτριος μετ' ἐνεργείᾳ πετυκνωμένην λευκόμαυρον, τὸ πρόσωπόν του στοργύλον, ὀφθαλμοὺς μεγάλους, ὄφρεις μεγάλας καὶ ὑψηλὰς, πολλὰ δὲ εὐκίνητος καὶ εὐστροφος, ὁ χαρακτήρ του εἶδος ἀνθρώπου γενναίου καὶ τολμηροῦ, εἶναι Τουνεζίνος καὶ ἐχρημάτισε καπετάνιος μιᾶς ἄλλης φεργάτας. Λέγει ὁ ἴδιος ὅτι ἡ ἡδὴ καυθεῖσα ἦτον τριῶν χρόνων κατασκευασμένη εἰς Μασσαλίαν καὶ ὅτι ἐκώστησε χωρὶς τὰ κανόνια 90 χιλιάδας τάλληρα Ἰσπανίας. Ὁ ἕτερος εἶναι χιλιάρχος τοῦ Μεχμέτ Ἀλή, νέος ἕως 30 χρόνων, χαρρακτῆρος φρονίμου ἀλλ' ἀνοικτωμάτης καὶ πολλὰ ὀξύνους καὶ ἐν ταυτῷ πολλὰ τολμηροῦ καὶ ὀρμητικοῦ, λευκοπρόσωπος πλὴν ὀλίγον μακροπρόσωπος καὶ ἀδυνατουλὸς εἶναι

ἐκ τῆς Γεωργίας καὶ ἐστάθῃ ἀπὸ 5 χρονῶν σκλαβάκι καὶ παραγυῖος τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ. Εἶχε δὲ εἰς τὴν φεργάταν 800 τακτικούς πλὴν τῶν ναυτῶν. Ὁ τρίτος εἶναι ὁ Γραμματεὺς τοῦ αὐτοῦ χιλιάρχου ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας νέος ἐξυπνότατος καὶ μεγαλόψυχος σὺν αὐτοῖς δὲ ἄλλος ἓνας ἀσήμεντος μὲ τρεῖς μαύρους συνειθισμένους τὴν τακτικὴν.

Πέμπτη 4 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Ἐν Λειψῷ.

Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Λειψῷ. Ὁ Ἀντιναύαρχος μετὰ τοῦ Τουμπάζη, Τσαμαδοῦ καὶ Κριεζῆ ἀπεστάλησαν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Σπετζοφαρρίανων φθασμένων ἤδη εἰς Ἀρκιούς, διὰ νὰ τοῖς κοινοποιήσωσιν τὴν γνώμην τοῦ Ναυάρχου καὶ νὰ ἦναι ὅλοι σύμφωνοι. Ἀλλὰ περὶ τὰς 10. τῆς ἡμέρας βλέπομεν 30 σχεδὸν κομμάτια ἐχθρικά κατὰ τὰ γήδια καὶ Κάλυμνον προσπαθοῦντα νὰ ἀναιθοῦν καὶ μᾶς πάρουν τὰ ὑπερδέξια. Ὁ Ναύαρχος Μιαοῦλης κάμνει σημεῖον νὰ μησεύσῃ ὁλος ὁ στόλος. Ἐβάλλθησαν διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα τῆς μοίρας τῶν Ὑδραίων εἰς τὰ πανιὰ, πλὴν τῶν ἄνωθι τεσσάρων μὲ τὸ νὰ ἔλειπον οἱ κπ. ὡς εἴρηται. Ἐπιστρέψαντες δὲ περὶ τὰς 12. ἐβάλλθημεν καὶ ἡμεῖς καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἵμεθα περριερχόμενοι μὲ τὸν λοιπὸν στόλον ἐξω τῆς Λειψῷ. Κάμνωντας δὲ σημεῖον ὁ Ναύαρχος, ὁλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του χωρὶς νὰ προσέχη τὰ κινήματα τοῦ Ναυάρχου, ἐπῆγε νὰ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρόν.

Σάββατον 6 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σοτοβέντω ὅλων τῶν ἐδικῶν μας πλοίων, ἔχοντες κοντὰ τὴν Νάβε τοῦ Τουμπάζη καὶ δύο πυρπολικά. Τὰ ἐχθρικά ὅλα μικρὰ καὶ μεγάλα ὑπὲρ τὰ 200 τὸν ἀριθ. ἐφάνησαν ὡς ὁμίχλη κατὰ τὰ Τζατάλια καὶ ὀλονένα ὀρτζάρουν. Ὁ ἄνεμος σιρόκος μὲ βροχὴν, καὶ ὁ ἐχθρὸς μ' ὄλον ὅτι μακρὰν ἀκόμα κρατεῖ τὰ ὑπερδέξια. Ἐμετρήσαμεν μεγάλα ὑπὲρ τὰ 90. τὰ λοιπὰ σκολεύσαις, γολέταις, γαλιώταις κλ: μικροκάϊκα, ὁ σκοπὸς του φαίνεται κατὰ τῆς Σάμου. Αἱ προπορευόμεναι φεργάται ἐπέστρεψαν καὶ συσκέπτονται μὲ τὸν κπ. Πασσᾶ. Ἐν τοσοῦτῳ εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ τὰ Σπετζοτοφαρρίανά, ὁλος ὁ στόλος μας ὀρτζάρει κατὰ τὴν Σάμον. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σημεῖον ὁλος ὁ στόλος νὰ κρατῇ πολλὰ πανιὰ ὁ ἄνεμος σιρόκο λεβάντες. Ὁ ἐχθρὸς ἐβάλεν ὅλα τὰ βρίκια καὶ τραβοῦν σοβράνω ἐμπροσθεν τῶν ὀποίων προπορεύεται τὸ εὐπλοον τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ Βρικογολέτα, ἐνῷ ὅλα τὰ πρὸς μετακόμησιν στρατευμάτων συνοδευμένα ἀπὸ τὰς φεργάτας καὶ Διλίνι τοῦ Πασσᾶ τραβοῦν τὸν δρόμον μας· ἡμεῖς ὀλονένα ὀρτζάρομεν κατὰ τὴν Σάμον ὅπου βέβαια διευθύνεται ὁ ἐχθρὸς μὲ τὸν παρόντα Ξερζικὸν στόλον. Ἡ θάλασσα ἀπὸ τὴν Κῶ ἕως τὸ Ἀγαθονῆσι εἶναι γεμάτη ἀπὸ πλεούμενα, ἐνίοτε συγκεντρώνεται ὁ ἐχθρὸς καὶ σχηματίζει ἓνα πυκνότατον νέφος ἀπὸ κατάρτια καὶ πανιὰ καὶ ἐνίοτε διαιρεῖται εἰς πτέρυγας, ἐνίοτε πάλιν μὲ ναυτικὰς περιστροφὰς τῶν πολεμικῶν ὄντων ὑπὲρ τὰ 100. ζητεῖ νὰ ξηπάσῃ τοὺς Ἑλληνας. Ἰδοὺ ὅλη ἡ δύναμις τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας καὶ τῶν συμμάχων της, πλῆθος πολεμικῶν, πλῆθος πλοιαρίων μὲ στρα-

τεύματα καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁ Τοπάλ καὶ ὁ Ἰμπράιμ Πασσάδες ζητοῦντες νὰ φέρωσι τὴν δειλίαν εἰς τὰ πλοῖά μας μετὰ τὴν πομπικὴν παράταξιν μᾶλλον παρὰ μετὰ ἀνδρείαν. Ἡμεῖς εἴμεθα ὅλα ὅλα 61. πλοῖον, ὁ Ναύαρχος διὰ τοῦτο ἀποφεύγει τὴν συμπλοκὴν ἕως ὅτου περὶ τὰς 10: ὥρας ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν Σάμον κρατόντες ὅλοι τοῦ ἐχθροῦ τὰ ὑπερδέξια καὶ τότε ὑψώσας σύσσημον «τὰ διορισμένα πλοῖα νὰ συντροφεύσουν τὰ πυρπολικά» διατάττει συγχρόνως δι' ἄλλου συσσήμου νὰ ἐτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος διὰ πόλεμον, ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα παρετάχθησαν εἰς γραμμὴν ἔμπροσθεν τῆς Σάμου ἀπὸ τὸ Μαραθόκαμπον ἕως εἰς τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίας. Αἱ φρεγάται καὶ τὰ βρίκια τοῦ ἐχθροῦ ἦτον ἤδη πλησίον μας, ὁπότεν τινὰ τῶν ἐξ ἀριστερῶν πλοίων μας ἔτρεψαν τὴν πρῶραν κατὰ τῶν φεργάτων, τὸ ὁποῖον βλέποντας αἱ φεργαταὶ ἐπόδισαν πλησιάζαντες εἰς τὰς κατόπιν ἐδικὰς των, τὰ βρίκια ὅπου ἦτον ἐκ δεξιῶν ὀλιγόστευσαν τὸν δρόμον τους. Ὁ ἐχθρὸς συσκέπτεται. Ἡμεῖς στεκόμεθα εἰς γραμμὴν καὶ τὸν περιμένομεν. Ὁ ἐχθρὸς περιμαζεύεται, τραβιέται καὶ τέλος ξεμακρύνεται κατὰ τοὺς Ἀρκίους ἦτον ἤδη ἀρχομένη ἡ νύξ, περὶ δὲ τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτὸς ἠκούσθησαν ὑπὲρ τὰ 15 κανόνια, καὶ μετ' ὀλίγον ὅλα τὰ ἐχθρικά ἔβαλαν φωτιὰν ἐπάνω μετὰ φανάρια. Ἡμεῖς περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, χωρὶς ἄνεμον μετὰ τὸ νὰ ἔπεσε περὶ τὰς 3 τῆς νυκτὸς μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐπήγαμεν καὶ ἀράξαμεν ἔμπροσθεν τῆς Κολλόνης τῆς Σάμου ὁμοῦ μετὰ ἄλλα διάφορα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἠκούοντο φωναὶ ἀκατάπαυσται εἰς τὰς φυλακὰς καὶ κανονοστάσια καὶ κάβους τῶν Σαμίων «Ἀλέρτα» ὁμοῦ μετὰ ὀλίγαις φωτιαῖς εἰς τὰ βουνά.

Κυριακὴ 7 Σεπτεμβρίου. Μόλις ἄρχισε νὰ χαράζῃ καὶ εὐθὺς εἶδομεν ἐνεργοῦσαν πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν. Βροχὴ ῥχγδαία ἐνωμένη μετὰ δυνατὸν ἄνεμον Γραιγολεβάντε ὅστις ἐξακολουθεῖ, ἔκαμε τοὺς ἐχθροὺς νὰ βαλθοῦν εἰς ἀταξίαν, κατὰ τοὺς Ἀρκίους, μὴ δυνάμενοι νὰ πλησιάσουν εἰς τὴν Σάμον, ἡ τρικυμία ἔκαμεν ὁποῦ νὰ ἀράξουν ὅλα τὰ πλοῖα μας πλὴν τοῦ ναυάρχου, τοῦ Τσαμαδοῦ, τοῦ Γιουμπούη, τοῦ Λαλεχοῦ, τοῦ Ραφαήλ καὶ ἐν πυρπολικὸν τὰ ὁποῖα τελείως δὲν ἄραξαν. Ὁ Ναύαρχος περὶ τὰς 3 $\frac{1}{2}$ διατάττει ὁλος ὁ στόλος νὰ βαλθῇ εἰς τὰ πανιὰ μετὰ τὸ νὰ ἐπλησίασεν ὁ ἐχθρὸς. Ἡ βάρδια μᾶς λέγει ὅτι διάφορα βρίκια ἐχθρικά ἐπλησίασαν εἰς τὴν Σαμιοπούλαν, ἡμεῖς μ' ὅλον τοῦτο αἰτία τῆς βροχῆς, τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ εἶχον εὐγῇ ἔξω διεμείνομεν ἕως εἰς τὰς 6 $\frac{1}{2}$, πλὴν οὔτε κανένα ἄλλο ἐκ τῶν ὅσα ἦτον ἀραγμένα δὲν εἶχε σηκωθῇ. Περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν κάμνει ὁ Ναύαρχος σημεῖον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του, ἐβάλλημεν διὰ τοῦτο εἰς τὰ πανιὰ καὶ μετὰ $\frac{1}{4}$ τῆς ὥρας μᾶς ἐπλησίασεν ὁ κπ. Ἀναστάσης Τσαμαδὸς λέγωντάς μας ὅτι δι' αἰτίαν ὁποῦ ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον, ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ ἡ κατὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Μοίρα, δηλ. ὁ Μικαούλης μετὰ τὴν μοίραν του, νὰ σταθοῦν εἰς τὸ Μαραθόκαμ-

πον, ἡ δὲ Μοῖρα τῆς Σάμου νὰ σταθῇ εἰς τὴν Κολλόνα καὶ Πορθμόν, διὰ τοῦτο ἐπιστρέψαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ὠρισθὲν μέρος, ὃ δὲ Τζαμαδὺς μετὰ τοῦ Ἀντιναύρχου ἐπῆγαν νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς Σπετζότας καὶ Ψαῤῥιανούς νὰ κάμουν τὸ ἴδιον.

Ὀλίγα ἐχθρικὰ φαίνονται εἰς τὰ πανιὰ τὰ λοιπὰ ἄλλα ἐσκορπίσθησαν καὶ ἐφυγον ἄλλα ἀραγμένα εἰς Ἀρκιούς ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος Πασσῶς. Ὁ ἄνεμος ἄστατος πότε τραμοντάνα, πότε Γαρμπῆς, καὶ πότε Γραῖγος, περὶ δὲ τὰς 11 τὸ ἐσπέρας σχεδὸν γαλήνη, ἡ διανομὴ τῶν πλοίων μας ἐγένεν ὡς ἄνωθεν, καὶ ὁ Ναύαρχος μετὰ τῶν λοιπῶν περιφέρεται κατὰ τὸ Μαραθόκαμπο. Οἱ σπετζῶται ἐκπλήρωσαν τὴν διαταγὴν καὶ ἐφυγον τὰ διορισμένα διὰ τὴν ἄλλην μοῖραν κατὰ τὸ Μαραθόκαμπο. Οἱ Ψαῤῥιανοὶ ὅμως ἐκ τῶν ὁποίων ἦτον μόνον παρόντα ἤδη 6. πολεμικὰ μὲ τὰ δύο των πυρπολικὰ ἔμειναν εἰς τὴν Κολλόνα, τὰ λοιπὰ τούτων πολεμικὰ δὲν ἤξεύρω τί ἐγίναν, καὶ τοῦ ἐπῆγαν, πιθανὸν νὰ ἐσοβρανάρησαν τὴν Σάμον ἢ νὰ ἐτράβηξαν κατὰ τὰ νησιὰ νὰ παλαμίσουν

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα. Ὁ ἐχθρὸς μόλις φαίνεται ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ καταρτίου κατὰ τοὺς Ἀρκιούς, ὃ δὲ ἄνεμος τραμοντάνα.

Σεπτεμβρίου 9 Τρίτη. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλη ἡ μοῖρα τῆς Σάμου μὲ τραμοντάνα, διὰ νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὴν ἄλλην πτέρυγα. Εἰς τὰς 6 τῆς ἡμέρας εἶδομεν εὐρισκόμενοι ἐμπρὸς εἰς τὴν Σαμιοπούλαν, εἶδομεν τὰ ἄλλα πλοῖα μας τὰ $\frac{1}{2}$ ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τῶν φούρνων καὶ ἄλλα ἡμῖς ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος ἐβραδιδάστημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐνῷ μᾶς ἦλθεν ὁ κπ. Μακρομοῦρας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Ναύαρχον λέγοντάς μας νὰ μείνωμεν περιερχόμενοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, ὥσθ' ὅπου ὁ ἐχθρὸς δὲν φέρει μαζί του τὰ φορτιγὰ στρατευμάτων μικροκάϊκα καὶ ἴσως περιμένει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν καὶ νὰ τὰ εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν Κῶ καὶ τὰ φέρῃ κατὰ τῆς Σάμου. Διὰ τοῦτο ἐπεριμέναμεν καθ' ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τοὺς φούρνους σοτοβέντο μὲ ἄνεμον Μζεστράλι.

Σεπτεμβρίου 10 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἐστείλαμεν τὸ πρῶτ' ὁν Κλοσὲ εἰς τὴν Λέρονά μάθη τι περὶ τῶν φορτηγῶν. Ἐλάβομεν γραμματίον ἀπὸ τὸν Ναύαρχον Σπετζῶν, ὅστις μᾶς κοινοποιεῖ τὸ πιάνο (σχέδιον) τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἀπέβλεπε νὰ κάμουν ἀπόβασιν ἀποφασιστικὰ εἰς τὸ Μαραθόκαμπον, καὶ ὅτι μὲ τὴν προχθεσινὴν τρικυμίαν ἐμάθαμεν ὅτι ἔσπασαν τὰ κατάρτια δύο φεργάτων καὶ ἐπῆγαν καταφυγόντες εἰς Κῶ νὰ διορθωθοῦν. Ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται σοτοβέντο τῆς Ἰκαρίας ἡ δὲ μεγάλη μοῖρα τοῦ στόλου μας στέκεται ἐκεῖ κοντὰ κρατοῦσα τὰ ὑπερδέξια, ὁ ἄνεμος μελτέμι δυνατὸν. Περὶ τὰς 9 $\frac{1}{2}$ ὥρας βλέπομεν μὲ ἀπορίαν μας μεγάλην τὸν Ναύαρχον κπ. Νικολῇ Ἀποστόλῃ νὰ μουράρῃ πανιὰ κατὰ τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου, κάμνοντας σημεῖον εἰς ὅλα τὰ ψαῤῥιανὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ

οὕτω ἐγκαταλείποντας τὴν πτέρυγα εἰς τὴν εὐρίσκετο ἐπῆρε μαζίτου καὶ τὰ δύο πυρπολικά τὰ μόνα ὅπου ἔμενον εἰς τὸν στόλον μας, καὶ τοῦτο μ' ὅλον ὅτι μόνον ἐπτά ψάρριανὰ ἦτον τὰ ὅσα ἦτον μαζί μας ὡς εἴρηται. Περί τὰς 10 $\frac{1}{2}$ ἡ Γολέτα τοῦ Ἐλευθέρη ἀποσταλμένη ἀπὸ τὸν Ναύαρχον Μιαούλην ἤλθε καὶ μᾶς λέγει ὅτι μία Γαλλικὴ Γολέτα ἐπῆγε καὶ τοὺς εἰδοποίησεν ὅτι εἰς τὸ τζεσμέ ἐτοιμάζονται 40 σχεδὸν σακολέβαις μὲ στρατεύματα νὰ ἀποβοῦν εἰς τὸ καρλόβασι τῆς Σάμου, μᾶς διορίζει διὰ τοῦτο ὁ Μιαούλης νὰ ἐτοιμάσωμεν τρεῖς σακολέβας πυρπολικαῖς καὶ μὲ 6 πυρπολικά νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν τζεσμέ. Τοῦτο μᾶς ἔκαμε νὰ τραβήζωμεν ὅλοι διὰ τὴν Σάμον. Ὁ ἄνεμος ἐγύρισεν εἰς Πονέντε.

Ἀριθ. 18.

Γερραυότατε Κύριε Ἀ. Λυκοῦργε.

Μὲ ἐπίτηδες πλοῖον ὅπου προ' ὀλίγου μας ἔφθασεν ἀπὸ τὴν ἄλλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου μᾶς εἰδοποίησεν ὁ ἡμέτερον Ναύαρχος ὅτι 40. πλοιάρια Σακολέβες κτὶ ἄλλα διάφορα, συνήχθησαν εἰς τὸν Τσεσμέ καὶ ἐτοιμάζονται νὰ φορτώσουν Στρατεύματα, καὶ νὰ τὰ εὐγάλουσι εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς Νήσου, Καρλόβασι, ταύτην τὴν εἰδήσιν τοῦ τὴν Ἐκκαιοποίησε μία Γολέτα Γαλλικὴ ἣτις κατέβαινεν ἀπὸ τὰ ἐπάνω, τούτου ἔνεκα ἡμεῖς ἐδιωρίσθημεν νὰ ἔλθωμεν αὐθις ἐδῶ, καὶ κατασκευάσαντες 3. Σακολέβαις Πυρπολικαῖς θέλει ἐξαποστήλομεν ἀμέσως αὐριον ἐξ πολεμικὰ μὲ αὐτὰς διὰ τοῦ Πορθμοῦ νὰ περιέλθωσι τὰ ὀπισθεν μέρη τῆς Νήσου καὶ νὰ ὑπάγωσιν ἕως ἔως εἰς τὸν Τσεσμέ ἀνάγκην διὰ τοῦτο νὰ προτοιάσετε τὸ ὀγληγορότερον τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ρηθέντων μπουρλότων. Ἐκεῖνα ὅπου ἀπὸ ἐσᾶς χρειάζομεθα εἶναι, δαδί, κατράμι, καὶ νεῦτι, τὰ λοιπὰ ὅλα εἶναι ἐδικὰ μας δουλειά, ταῦτα ὅλα πρέπει νὰ ἦναι ἐτοιμα διὰ νὰ φύγωσιν αὐριον χωρὶς ἀναβολήν.

Οἱ Ἐχθρικοὶ στόλοι εὐρίσκοντο ἕως τὸ μεσημέρη, ὑποκάτω τῆς Ἰκαρίας καὶ ἡ ἐδική μας πτέρυξ ἐκεῖ κοντὰ ἀπὸ ἑνα Ἴονικόν Πλοῖον τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ Σάββατον εὐγαλμένον ἀπὸ τὴν Κῶ μανθάνομεν, ὅτι μία ἐχθρική Φεργάτα ἐγύρισεν ἐκεῖ μὲ σπασμένα κατάρτια, καὶ μία ἄλλη σπασμένο, τὸ μπομπρέσο, διὰ νὰ διορθοῦν.

Δώσατε τὰς ἀναγκαῖας διαταγὰς εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς Νήσου, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸ Καρλόβασι, νὰ στέκονται ἄγρυπνοι μὴν ἤθελε τοὺς γείνειν δολία ἀπόβαςις, πρὶν εὔγουν τὰ πλοῖα μας, εἰς κανένα μέρος τῶν ὀπισθεν τῆς Νήσου.

Σὰς ἀσπάζομεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Τῇ ἐσπέρᾳ τῆς 10 76ρίου 1824.

ὁ Ἀρτιναύαρχος Ὑδρας.

Πέμπτη 11. Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σάμον. Σήμερον ἔφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ κπ. Τζίτζικλης μὲ ἐφόδια διὰ τὰ πλοῖα.

Τὸ ἐσπέρας ἔφθασε καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ κπ. Θεοδωράκη Θ. Βώκου μετὰ διαταγὴν τοῦ Ναυάρχου νὰ τὰ διορθώσωμεν.

Ἀριθ. 19

*Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ἀρτινάρχον Κύριον Γεώργιον Σαχτούρη
καὶ λοιποὺς σὺν αὐτῷ Καπετάνους καὶ Ἀνδρείους Συντροφον-
ραύτας τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.*

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ γράφειν τοῦ Γενναιοτάτου Ναυάρχου μας ἀπὸ τὴν ἐρημόνησον Λειψῶ τῆς 23 τοῦ παρόντος συμπερένομεν ὅτι πρὶν τῆς σήμερον εἴσθε αἱ δύο Μοίραι συνινωμέναι διὰ τοῦτο πέμπομεν σήμερον εἰς τὸν εἰρημένον Νάυαρχόν μας χρήματα διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ μνησίον εἰς 19. τῶν κεραιῶν τῆς Μοίρας σας διὰ νὰ ἐξισοθῇ τὸ μνησίον τῶν μετὰ ἐκείνῳ τῶν κεραιῶν τῆς ἄλλης μοίρας λέγομεν εἰς 19. μόνον κεραιὰ διότι τὰ δύο τοῦ καπετὰν ἐλευθερίου βαφαῆλ καὶ Καπετὰν Χ. Σταμάτη ἐπληρώθησαν ἐνταῦθα. Στέλλομεν δὲ τῷ Ναυάρχῳ μας καὶ μερικὰ ἐφόδια τροφῆς καὶ πολέμου διὰ τὰς δύο μοίρας ὅσα σήμερον προφθάνομεν. Προεστείλαμεν τὸ Πυρπολικὸν τοῦ Γκουμούλλα, καὶ προσμένομεν ἄλλα δύο κεραιὰ ἀπὸ Αἰγιναν καὶ Σαλαμίνα διὰ νὰ κατασκευασθοῦν πυρπολικά καὶ νὰ σᾶς σταλθοῦν ὁμοίως, ἐν συντόμῳ δὲν ἀμελοῦμεν τί ἀπὸ τὰ ὅσα εἰμποροῦν νὰ συντείνουσιν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ δυνάμωσιν τοῦ Στόλου. Μὴν ἀμελήσητε λοιπὸν καὶ σεῖς Γενναῖοι Καπετάνοι καὶ συντροφοναῦται τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος τοῦ χριστιανικοῦ ἡμῶν ἔθνους καὶ τὴν δόξαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν, ἥ ὁποία βέβαια, ὅταν στεραιωθῇ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν νόμων καὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας θίλει τιμῆς καὶ ἀντιβραχεύσει ἕκαστον κατ' ἄξιν, τοὺς ὅσοι διὰ τῶν ἀνδραγαθημάτων των καὶ τῆς τακτικῆς των διαγωγῆς συνεισέφεραν εἰς τὴν κατόρθωσιν τοῦ μεγάλου τῶν ἐλλήνων ἐπιχειρήματος. Ἡ Διοίκησις αὐτῇ Γενναῖοι Ναύται, ἀτρόμητοι Πυρπολισταί, σᾶς τὸ ὑποσχέθη ἐπισήμως μετὰ τὰς προκηρύξεις τῆς, καὶ ἡ ὑπόσχεσίς τῆς εἶναι πάνδημος ὑπόσχεσις ὅλου τοῦ ἔθνους· ἐπιμένετε λοιπὸν εἰς τὸν ἀγῶνα ὅσον τὸ καλεῖ ἡ περίστασις μετὰ γενναϊότητα, σταθερότητα, ὁμόνοιαν καὶ εὐπείθειαν ἐκάστου εἰς τὸν μεγαλύτερόν του, ἐνθυμήθητε ὅτι ὁσάκις ἐδειξάτε τοιαύτας ἀρετάς, πάντοτε ὁ Δοτὴρ τῶν δυνάμεων Θεὸς τὰς ἐστεφάνωσεν μετὰ τὴν Νίκην, πάντοτε ἐθρικμοθεύσατε ἂν καὶ ἀντιπαρκαταττόμενοι μετὰ δυνάμεις μεγαλητέρας τῶν ὅσας ἔχει τώρα ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔχοντες σεῖς τότε μικροτέρας τῶν ὅσας ἔχετε τώρα· στοχασθῆτε ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκβασιν τοῦ παρόντος ἀγῶνος ἀπὸ τὸ ὅτι δηλαδὴ κατορθώσητε εἰς ἓνα μῆνα, ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία τῆς Πατρίδος, ἡ δόξα σας ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους, ἡ ὁ γενικὸς ἀφανισμὸς ὅλων μας καὶ ἡ αἰωνία κατεσχύνῃ καὶ ταλαιπωρεία τῶν ὅσων ἐξ ἡμῶν ἀποφύγωσι τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ ἐχθροῦ· ἔχετε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πονηρὸν σχέδιον τοῦ Αἰγυπτίου Σατράπου διὰ νὰ σᾶς ἀπατήσῃ μετὰ τὸ δόλωμα ὀλίγων λαφύρων, ἐλπίζων ὅτι διδόμενοι εἰς

αὐτὰ ν' ἀσυμφανείσθητε καὶ νὰ σκορπίσητε καὶ οὕτως νὰ ἡμπορέσῃ νὰ κάμῃ τοὺς σκοποὺς του, συντρίβων μὲ τὴν ἀπάτην ἐκείνην τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν γνωρίζετε ἀνίκανος νὰ σιντρίψῃ μὲ τὰ ὅπλα· δεῖξα τέ του λοιπὸν ὅτι ὅσον εἰσθε τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, ἄλλο τόσον εἰσθε ἐξυπνοὶ καὶ δὲν ἀπατάσθε εὐκολὰ ἀπὸ βαρβαρικᾶς πονηρίας· δεῖξατέ του ἐνὶ λόγῳ ὅτι εἰσθε Ἕλληνες καὶ ὄχι Ἀραβες κατὰ τῶν ὁποίων μόνον μέχρι τοῦδε εὐδοκίμισε καὶ μὲ τοὺς ὁποίους εἰς μάτην ἐλπίζει νὰ καταστρέψῃ Ἕλληνας· στοχασθῆτε ὅτι ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις ἐδιώρισε καὶ ἐπεμψεν ἐνταῦθα εἰς φύλαξιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς Νήσου μας τοὺς δοκιμωτέρους καὶ γενναιοτέρους τῶν Στρατιωτικῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ ἔθνους τὸν Καρατάσον Γάτζον, Ντουπιώτην, Μπίνον, Γριβαῖους, Βάσσον, Χ Στεφανή, καὶ πλῆθος ἄλλων περιφήμων Στρατηγῶν μὲ ἐκλεκτοὺς Στρατιώτας, ἐσᾶς δὲ Γενναῖοι Καπετάνοι καὶ Συντροφοναῦται ἐδιώρισεν ἡ Διοίκησις ἢ μᾶλλον εἶπεῖν ἐδιώρισεν ἡ θεία Πρόνοια εἰς ὑπεράσπισιν ὅλων τῶν χριστιανῶν ὁμογενῶν μας· στοχασθῆτε ὁποία ἱερὰ χρέη σᾶς ἐπιβάλλει ὁ θεὸς οὗτος διωρισμός, καὶ μὴ γένητο ποτὲ ὅτι κανεὶς γνήσιος Ὑδρέος νὰ δειχθῇ ἀνάξιος τοιαύτης τιμῆς. Ἐὰν ὅμως εὐρεθῇ τις, ὅστις κακίᾳ ἢ αἰσχροκερδεῖᾳ φερόμενος ἀτακτῆσῃ, ἢ λειποτακτῆσῃ ἔστω Καπετάνος ἢ Ναυτῆς ἄτομον μόνον, ἢ ὁλόκληρος συντροφία, οἱ τοιοῦτοι ἅς ἡξέωρῶσιν ὅτι κοινῇ ἀπάντων γνώμῃ καὶ ἀποφάσει, Πατρίδα πλέον δὲν ἔχουσι τὴν Ὑδραν ἀλλ' ἡ πατρίς τοὺς ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει, ὡς αὐτοὶ ἀρνοῦνται καὶ ἐγκαταλείπουσι τὴν Πατρίδα εἰς τὴν μεγαλητέραν τῆς ἀνάγκης παντοῦ δὲ θέλει τοὺς κατατρέξῃ ἡ ὀργὴ καὶ ἡ κατὰρα τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Ἐρρωσθε καὶ νικᾶτε!

Ἦδρα τῇ 26 ὑγούστου 1824

Τ. Σ.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Σεπτεμβρίου. 12. Παρασκευῇ. Σήμερον ἐστείλαμεν τὸν Τσετσεκλῆν εἰς τὴν μεγάλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὁμοῦ καὶ τὸ πυρπολικὸν καὶ ἐπαλαμήσαμεν τὸ πλοῖον μας.

Σεπτεμβρίου. 13. Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σάμον. Ρίψαντες λαχνοὺς διὰ δύο πλοῖα ὅπου ἔπρεπε νὰ εὐγούν εἰς τὸ ὅπισθεν τῆς Σάμου ἔπεσε τοῦ Ἠλίας καὶ Παντελῆ Αἰγινίτη. Ἐδιορίσθησαν δὲ 6. δηλαδὴ δύο ἀπὸ κάθε νῆσον.

Σεπτεμβρίου 14. Κυριακῇ. Σήμερον μετὰ μεσημβρίαν ἐβγῆκαν τὰ 6. διωρισθέντα πλοῖα διὰ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς Σάμου, ἀντί δὲ τοῦ Ἠλίας ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ ἐδιορίσθη ἡ Γολέτα τοῦ Κουντουριώτη Γ. Νέγκας. Ἡ Νάβς Σπετζότικη τοῦ Ἀναργύρου ἔφυγε διὰ ταῖς Σπέντζαις, ὁ Μακρομούρας καὶ Σάντος ὅπου ἐτρακάρησαν διορθόνονται. Ἦλθε δὲ καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Λευθέρη αὐθις ἀπὸ τὴν ἄλλην πτέρυγα τοῦ στόλου φέρουσα $1\frac{1}{2}$ μηνιαῖον τῆς μοίρας μας.

Ἰριθ. 20.

Γενναῖοιταε Ἀρτιναύαρχε καὶ λοιποὶ Γενναῖοι Καπετάνοι
Ἐλάβομεν χθὲς τὸ προχθεσινόν σας διὰ τοῦ Καπετ. Ν. Τζετζεκλή.

Σήμερον δὲ σὰς ἐξαποστέλλομεν μὲ τὸν Καπ. Ἐλευθέριον Ῥαφαήλ ἐσφραγισμένα εἰς Σακοῦλαν Γρόσια εἴκοσι ἑννέα χιλιάδας πεντακόσια πεντήκοντα, ἥτοι—29.550, εἰς μαχμουδιέδες ὀλοκλήρους ὀκτακόσια ἐβδομήκοντα ἕνα καὶ ἓν τέταρτον· καὶ εἰς τάλληρα Ἰσπανίας ἑκατὸν ἐξήκοντα ἑπτὰ· δι' αὐτῶν θέλετε πληρώσει πρὸς τοὺς συντροφοναύτας τῶν Πλοίων τῆς Μοίρας σας ἡμισι μηνιαῖον, καὶ τὰ περισεύοντα θέλετε διανεῖμει πρὸς τοὺς Πλοιάρχους διὰ τὰ μικρά των ἔξοδα, πρὸς μὲν τοὺς ἐβδομήκοντα πέντε συντροφοναύτας ἔχοντας, ἀνὰ Γρόσια τριακόσια ἑνεννῆκοντα, πρὸς δὲ τοὺς ὀγδοήκοντα, ἀνὰ τετρακόσια δέκα, ὡς πρὸς τοὺς ἐξήκοντα πέντε, ἀνὰ τριακόσια τεσσαράκοντα· παρατηρήσατε ὅμως, ὅτι ὁ κομιστής Καπ, Ἐλευθέριος Ῥαφαήλ ἐπληρώθη δι' ὅλα ἀπ' ἐῷ· μὴ λείψετε δὲ νὰ μᾶς γνωστοποιήσετε ἐν καιρῷ τὴν παραλαβὴν των κατὰ τὴν ἐσώκλειστον σημείωσιν.

Ἡμεῖς ταύτην τὴν ἐσπέραν κινουμέν κατόπι τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ τὸν εὐρωμεν καὶ ἴδωμεν τοὺς σκοποὺς καὶ κινήματά του. Ἡ δὲ Γενναϊότης σας πρὸς ἀπαλλαγὴν καθὲ ὑπονοίας θέλετε προσέχει φυλάττοντες καὶ τὰ αὐτόσε καὶ τὰ ἐδῶθεν μέρη. Τὸ Βρίκη Τομπάζη ὅταν ἔλθῃ, ἰδιασάτέ μας τί ἔμαθε. Προσπαθήσατε νὰ μᾶς στείλετε ὅσον τάχος καὶ τὸ Πυρπολικὸν τοῦ Θεοδώρου Θ. Βόκου.

Υἱγιαίνετε.

Ἐκ Μαρθοκάμπου τῇ 13 76ρίου 1824.

Ὁ Ναύαρχος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ.

Τῷ Γερραισιτάτῳ Ἀντιναύαρχῳ τοῦ Στόλου Ὑδρας
Κυρίῳ Γεωργίῳ Σαχτούρη.

Εἰς Κολώναν Σάμου.

Σεπτεμβρίου 15 Δευτέρα. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ὁ ἄνεμος ἐγύρισεν εἰς Ὀστριαν διὰ τοῦτο εὐγῆκαμεν εἰς τὰ πανιά, αὐγῆς ἔτι οὔσης, ἔκαμαν δὲ τὸ ἴδιον καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι, εὐγῆκαμεν ὀλίγον ἀνοικτὰ καθ' ἣν ὥραν ἔφθασεν καὶ ὁ κπ. Κρισὲς τὸν ὅποτον εἶχομεν στείλει εἰς Λέρο. Μᾶς εἶπεν δὲ ὅτι ἡ ἀρμάδα ἦτον τὸ Σάββατον εἰς τὴν Μύκονον, ὅπου διευθύνετο καὶ ἡ ἄλλη μοῖρα τοῦ Στόλου μας διὰ τοῦτο τραβοῦμεν καὶ ἡμεῖς δι' ἐκεῖ. Ὁ ἄνεμος Σιρόκος καὶ τραβοῦμεν ὀλοένα σοδράνω. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ὅστριζ μὲ ῥαγδαίαν Βροχὴν, καὶ συνομιλήσαντες μὲ τὸν Ναύαρχον Ψαῤῥῶν ἀπεφασίσαμεν νὰ τραβήζωμεν κατὰ τὴν Νάξον τὴν νύκτα ὁμοῦ μὲ τοὺς σπετζότας. Ὁ ἄνεμος ἐξαίφνης ἐστράφη εἰς Πρεβέντζαν τὴν 1 ¹/₂ ὥραν, μὲ βροχὴν δυνατὴν ἐπιπесῶν δὲ ἕνας ἀνεμοστρόβηλος κατὰ τοῦ πλοίου μας τὸ ὅποτον εἶχεν ἐπάνω ταῖς γάμπαις, Τρίγγο καὶ Μαίστρα μᾶς ἔσπασε τὴν ἀντένα τοῦ Τρίγγου, ἀντένα Παρουκέτου καὶ ἀντένα τῆς Γάμπιας, κατασχίζοντάς μας ὅλα τὰ πανιά. Ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ μεγάλην ταραχὴν καὶ φόβον ὄντες ξιλάρμενοι χωρὶς νὰ δύναται νὰ διοικήσῃ πλέον τὸ τιμόνι χωρὶς πανιά καὶ φοβούμενοι μὴ πέσῃ ἐπάνω μας κἀνένα κα-

ράβι, μὴν ἡμπορῶντες μῆτε νὰ ὀρτζάρωμεν μῆτε νὰ ποντζάρωμεν ἐπιγαίναμεν δὲ μόνον πρίμα μὲ τὴν ὄστριαν χωρὶς ποσῶς νὰ κάμνωμεν δρόμον, εἰς τρόπον ὅπου τὸ πλοῖόν μας ἐφαίνετο ὡς ἕνας σκέλεθρον. Ὑψώσαμεν διὰ τοῦτο 4 φανάρια διὰ νὰ μᾶς γνωρίσουν κάμνοντες κάθε τρόπον διὰ νὰ δέσωμεν τὴν σπασμένην ἀντένα τοῦ Τρίγγου ἕως ὅτου ἐξημέρωσε.

Σεπτεμβρίου 16 τρίτη. Τὸ πρωτὶ, πρωτὶ, ἐκάμαμεν σημεῖον ὅτι κινδυνεύομεν καὶ ζητοῦμεν ταχεῖαν βοήθειαν. Ὁ κπ. Κρισὲς μᾶς ἐπλησίασεν πρῶτος καὶ μᾶς ἔδωκε ἕνα τρίγγο. Οἰκονομήσαμεν καὶ τινα πανιὰ μὲ τὰ ὅποια ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Σάμον διὰ νὰ διορθωθῶμεν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐπισκέφθημεν δύο καράβια καὶ εὐρόντες τὰ ἐφοδιαστικὰ των τακτικὰ τὰ ἀφήσαμεν καὶ ἔφυγον ἐλευθέρως. Τὸ ἐσπέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Σάμου 7 Ὑδραῖϊκα καὶ ἕνα ψάρρια-νὸν τοῦ καρακωνσταντῆ τὸ ὅποτον ἀφ' ἐσπέρας εἶχε φθάσῃ τὰ λοιπὰ τῆς πτέρυγός μας δὲν ἤξεύρομεν μὲ τὴν τρικυμίαν ποῦ κατέφυγον.

Σεπτεμβρίου 17 τετράδη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς τὸν Πορθμὸν τῆς Σάμου. Σήμερον ἀρχίσαμεν νὰ διορθώνωμεν τὰς ζημίας μας. Ἐλάβαμεν δὲ γράμμα μὲ τὸν Μπατζακοῦν φθάσαντα εἰς Βαθὺ μὲ τὸ ὅποτον ὁ Ναύαρχος μᾶς διατάττει νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὴν Χίον, τοῦ ὁποίου καὶ ἀπεκρίθημεν ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς προχθεσινῆς τρικυμίας διεσπάρθημεν καὶ ἅμα συναχθῶμεν θέλει ξεκινήσωμεν γράφοντες καὶ τῶν Σαμίων ὅτι ἀναχωροῦμεν εἰς ἀποδιώξιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ προσέχουν.

Ἀριθ. 91.

Γενναϊότατοι Ναύαρχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Καὶ ἀπὸ τὰ Γενναῖα Σας Γράμματτα, καὶ ἡμεῖς μόνοι μας ἴδομεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς Πασχίζει παντοίοις τρόποις νὰ κάμῃ ἀπόθασιν εἰς κανένα μέρος τῆς Νήσου μας. Ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συναχθῶσιν ὅλα τὰ τουφέκια ἐκεῖ ὅπου πλησιάζει ὁ ἐχθρικός Στόλος. Ἄλλ' ἐπειδὴ Κύριοι. ὅσα πλοιάρια εὐρίσκονται εἰς Ἐφεσον ἀπέρασαν καὶ Σιγατζίκη 42. τὸν Ἀριθμὸν, διὰ τοῦτο φοβοῦμεθα νὰ ἀφίσωμεν τὰ Βορινὰ μέρη χωρὶς δυνατὰς φυλακὰς, μάλιστα ἐβεβαιώθημεν καὶ ἀπὸ τινὰς ἐλθόντας ἐκ τῆς Ἀσίας, ὅτι ἐδιωρίσθη ἕνας Πασσᾶς ἀπὸ τὸ Μπουντροῦμι μὲ δώδεκα χιλιάδας Στρατιωτῶν, ν' ἀπεράσῃ εἰς Σιγατζίκι, καὶ ἐνῶ κτυπήσῃ ὁ ἐχθρικός Στόλος τὰ Νότια μέρη νὰ φθάσουν καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὰ βόρια, διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὸν σκοπὸν τους, λοιπὸν παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Γενναϊότητα, ὅλοι μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἂν δὲν Σας δίδῃ ἐνόχλησιν, νὰ διωρίσητε τρία ἢ τέσσαρα Πλοῖα διὰ νὰ περιπλέωσιν ἀπὸ Ἐφεσον ἕως Κόρακα, τὰ ὅποια ἀφοῦ φυλάττωσι τὰ Βόρια μέρη, θέλομεν ἀφίσει καὶ ἡμεῖς μικρὰς φυλακὰς, καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ θέλομεν τρέξει ὅπου τὸ καλέσει ἡ χρεὶς καὶ οὕτω Θεῖα βοήθεια ἐλπίζομεν νὰ ματαιωθῶσιν οἱ σκοποὶ τοῦ Τυράννου.

Καὶ ταῦτα μὲν προσκυνητῶς, περιμένοντες δὲ ἀπόκρισιν Σας. Ὑπο-
γραφόμεθα δοῦλοι ταπεινοί.

Οἱ Κατὰ Καιρὸν Ἐφοροί.

Γ. Σ.

Καὶ Κωσταντῖνος Λαχανᾶς.

Ἀπὸ Βαθὺ τῇ 18. 76ρίου 1824.

Ἀριθ. 22

Γερραιότατε Ἀντιναύαρχε.

Τὴν Σεβαστὴν Ἐπιστολήν σας περιχαρῶς ἔλαβον καὶ εἶδον τὰς ἀ-
δελφικὰς συμβουλὰς καὶ τῷ ὄντι ὡς γράφετε οὕτως ἔδει γενέσθαι, καὶ
οὕτως διετάχθησαν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐμφανείας τοῦ ἐχθροῦ
Στρατεύματα ἀρκετὰ εὐρίσκονται ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Ἀσπρου Κάβου,
ἕως τὰ μέρη τοῦ Μαραθοκάμπου καὶ ἐπέκεινα, καὶ σῶμα ἕτερον παρατηρεῖ
τὰ τοῦ ἐχθροῦ κινήματα. Ὅπου προσβάλλει ὁ ἐχθρὸς, ἐκεῖ καὶ νὰ προσ-
τρέξουν. Ὑπερευχαρηστῶν δὲ διὰ τὴν ἡν δεικνύετε πρὸς ἡμᾶς εἰλικρινῇ
ἀγάπην, μένω διὰ βίου με ὅλον τὸ ἀνῆκον Σέβας τῆς Γενναιότητός σας.

Τῇ 23. 76ρίου Ἐκ τοῦ Φρουρίου

ὁλος Πρόθυμος εἰς τὰς Διαταγὰς σας

Λ. ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

Σεπτεμβρίου 18 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς τὸν Πορθμὸν.
Σήμερον ἐφθασεν ὁ κπ. Κουλάτζης, ἕνα σπετζότικον, ὁμοῦ καὶ ἡ Να-
βέτα ὁ κπ. Ἀντώνης Κριεζῆς, ὁ Μεθενίτης ὁ Χριστόφιλος, ὁ ῥάφτης, ὁ
Δοκὸς καὶ ἡ σακολέβα πυρπολικὴ ἀπὸ Ὑδραν, ἦλθε καὶ ἡ γολέτα τοῦ
Λευτέρη ἀποσταλμένη ἀπὸ τὸν Ναύαρχον καὶ μᾶς διορίζει νὰ τραβή-
ξωμεν ἐπάνω, λέγουσα ὅτι οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι ἐτραβήξαν κατὰ τὴν Μη-
τηλίνην καὶ ὅτι μόνος ὁ Ζάκας ἔβλαεν ἐμπρὸς ἕως 20 Βρίκια τουρκικὰ
κλ. Ἡμεῖς τελειώνομεν ἀπόψε τὴν διόρθωσιν τῶν Ἀντένων καὶ αὐριοι
ἀναχωρῶμεν.

Σεπτεμβρίου 19 Παρασκευή. Ἐβάλλθημεν τὸ πρωὶ εἰς τὰ
πανιά καὶ πηγαίνομεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου διὰ τοῦ πορθμοῦ
καὶ συγχρόνως με ἡμᾶς 4 Ὑδράϊκα καὶ δύο σπετζότικα· ἐνῷ δὲ ἡμεῖς
πηγαίνομεν εἰς ζήτησιν τοῦ στόλου εἰς Χίον, ὁ ψάρριανὸς Καρακων-
σταντῆς πηγαίνει εἰς ζήτησιν εἰς Πάτμον.

Σεπτεμβρίου 20 Σάββατον. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὰ
ἄσπρα χῶματα με τραμοντάνα· κατὰ μεσημβρίαν ἐπισκέφθημεν ὑπο-
κάτω ἀπὸ τὰ μαστιγόχωρα τῆς Χίου δύο ξένα καράβια καὶ ἐμάθομεν
ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐτραβήξε κατὰ πῇν Μητηλίνην. Μετ' ὀλίγον ἀπαντήσα-
μεν τὸ καράβι τοῦ Ἀλεξάνδρου Κριεζῆ τὸ ὅποιον ἀναχωροῦσεν ἀπὸ
τόν στόλον δὲν ἤξεύρω διατί. Ὁ κπ. Ἀντώνης Κριεζῆς ἐτάχυνε νὰ
μάθῃ ἀμέσως καὶ ἐπῆγε ἐπάνω με τὴν φελούκα ἐπομένως ἐπῆγεν καὶ
ὁ Ἀντιναύαρχος, ἐμάθομεν ὅτι τὰ καράβια μας στέκουν κατὰ τὰ Ψαρρά.

Σεπτεμβρίου 21 Κυριακή. Περὶ τὰς 10 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν
Βολισσὸ ὅπου εὕρομεν τὸν Ναύαρχον Μιαούλην καὶ ὅπου ἀράξαμεν.

Σεπτεμβρίου 22 δευτέρα. Εἰς τὴν Ἀγγυρὰν εἰς Βολισσὸ τῆς Χίου. Τὸ ἑσπέρας ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ, ὅλα τὰ ἐκεῖ Ὑδραῖικα, ὡσὰν ὁποῦ τὰ σπετζότικα καὶ ψαρῖριανὰ ἐστέκοντο εἰς Ψαῖρᾶ, ὁ ἄνεμος τραμοντάνα καὶ ὀρτζάρομεν ὅσον δυνάμεθα.

Σεπτεμβρίου 23 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν διεσπαρμένοι. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης εὕρισκετο κοντὰ εἰς τὸν κάβον τῆς Χίου μελανόν, ἐνῷ περὶ τὴν πρώτην ὥραν κάμνει σημεῖον ὅλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦ Ναυάρχου, καὶ νὰ φορτζάρουν πανιὰ τὰ ὀπισθεν πλοῖα διὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸν στόλον, τὸ ὅποσον καὶ ἐξακολουθεῖ, ῥίπτοντας εἰς τὰς 2 καὶ ἕτερον κανόνι, τότε οἱ σπετζοψαρῖριανοὶ ὁποῦ ἦτον εἰς τὰ Ψαῖρᾶ ἀραγμένοι ἐβάλλθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πανιὰ. Περὶ τὰς 10 εἴμεθα ἐξω ἀπὸ τὸ κανάλι τῆς Χίου, κανένα ἐχθρικὸν δὲν εἶδομεν ἐπλησιάζσαμεν ἕως εἰς τὴν Σάμον εἶδομεν τὴν Γολέταν τοῦ Μαγιόρου ἐρχομένην ἀπὸ Ὑδραν, ὁ ἄνεμος λεπτότατος καὶ σχεδὸν γαλήνη καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Ναυμαχία μεταξὺ Χίου καὶ Καραπούργα Μυτιλήνης ἐν ᾗ ἕτερος θρύαμβος Ἑλληνικός.

Σεπτεμβρίου 24 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἔμπροσθεν τῆς Σάμου τὸ ταχύπλουν μᾶς ἔφερε πολεμοφόδια τὰ ὅποια καὶ διεμοιράσθημεν. Περὶ δὲ τὰς 5 ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν δύο Ναυάρχων ὡσὰν ὁποῦ ὅλοι οἱ ψαρῖριανοὶ ἔφυγον νὰ ὑπάγωμεν μέσα εἰς τὸ στενὸν τῆς Χίου, ὁ ἄνεμος λεβάντες λεπτότατος καὶ σχεδὸν γαλήνη μετ' ὀλίγον ὅστρια εὐεργετικοτάτη καὶ εἰσερχόμεθα. Ἀπεράσαμεν ἔμπροσθεν τῆς ταλαίνου Χίου εἰς τὸ φρούριον τῆς ὁποίας εἶδομεν τινὰς κανονοβολιστάς. Ὁ Ναύαρχος ὀρτζάρει καὶ κάμνει σημεῖον νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν ὡς πράττομεν. Περὶ τὰς 12. εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον τραβόντα κατὰ τὴν Μητηλίην, ἡμεῖς εὕρισκόμεθα ἔμπρὸς εἰς ταῖς Αἰγνούσαις, κρατοῦντες τὰ ὑπερδέξια, οἱ ἐχθροὶ ζητοῦν νὰ ὀρτζάρουν, ὁ ἄνεμος ὅμως ὅστρια καὶ ἡμεῖς ἔχοντες τὰ ὑπερδέξια πηγαίνομεν κατ' αὐτοῦ, ὁ Ναύαρχος ἔχει σημεῖον ὅλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Περὶ τὰς δύο τῆς νυκτός, ἐπλησιάζσαμεν καὶ ἄρχισεν ὁ πυροβολισμός. Τινὰ τῶν ἐχθρικῶν ὀρτζάρισαν κατὰ τὴν Μητηλίην ὁμοῦ μὲ μίαν φεργάταν, ἀλλὰ ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ Τσαμαδός, ὁμοῦ μὲ ἄλλα τινὰ τοὺς ἐκόψαμεν τὸν δρόμον, ὁ Ναύαρχος, ὁ Γιουμπούης, ὁ Λαλεχός, ὁ Παναγιώτας ἡ Ναβέτα, ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ὁ ῤηθεὶς Τσαμαδός, ὁ Δ. Σαχτούρης, ὁ Σαχίνης, ὁ Φόνος ὁ Μακρομούρας, ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ ἄλλους τινάς, τοὺς κανονοβολίζουσι. Τότε εἶδομεν ὅλα τὰ ἐχθρικὰ θέσαντα φανάρια ἐπάνω εἰς τὰ κατάρτια ἀπὸ τρία τὸ καθ' ἓν καὶ φεύγουσι δίδοντές τα γεμάτα κατὰ τὴν Μητηλίην. Αἱ φεργάται μᾶς ἔριπτον ἀπὸ τὴν πρήμην μὲ σφαίραις μὲ μακάσια καὶ μὲ σφαῖρες διπλαῖς ἀλυσσοδεμέναις. Ἡμεῖς τρέχοντες ὁλονένα κατόπιν τοὺς κανο-

νοβολοῦμεν καθ' ὅσον δυνάμεθα ἔχοντες ἐμπρὸς τὰ πυρπολικά τὰ ὁποῖα τρέχοντα κατόπιν δύω ἐξ' αὐτῶν ἐπλησίασαν ἕνα βρίκι μεγάλο καὶ τὸ ἔβαλαν ἐν τῷ μέσῳ εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐχθροὶ ἄρχισαν νὰ τραβοῦν τουφέκια κατὰ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ κπ. Θεοδωράκη Θεοφάνη, ὅστις φθάσας ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ, ἔβαλε φωτιάν, τὸ πυρπολικὸν ἀναψεν ἀλλ' ἀπέτυχεν, τότε ὁ Καλογιάννης ἐπιπεσὼν ἐξ ἀριστερῶν μὲ τὸ πυρπολικόν του τὸ ἐπέθεσεν εἰς τὸ αὐτὸ Βρίκι καὶ τὸ ἐπερίπλεξεν, δὲν ἀπέρασεν ἐν $1\frac{1}{4}$ καὶ τὸ Βρίκι ἀναψεν ὅλον, τὸ πῦρ διαδοθὲν εἰς τὴν παρουτοθήκην ὕστερον ἀπὸ ἱκανὸν χρότον ἐσκόρπησεν. Ἐν τασούτῳ ἄλλα πυρπολικὸν τοῦ Φιλιππάγγου βλέπομεν νὰ ἀνάψῃ χωρὶς αἰτίαν καὶ χωρὶς κανένα λόγον, μ' ὅλον ὅτι ἦτον τὸ καλλιώτερον πυρπολικόν, ἐπροφασίσθη δὲ ὅτι εἶχεν εἰδῆ δύω βάρκαις νὰ ὠρμήσαν κατ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐχθρῶν, μ' ὅλον τοῦτο τὰ ἐχθρικά ὅλα τρέπονται περισσότερον εἰς φυγὴν ἡμεῖς ἀκολουθοῦντες κατόπιν τοὺς κανονβολίζομεν ἀπὸ τὴν πλώρην, αὐτῶν δὲ αἱ φεργᾶται φεύγουσαι καθὼς τὰ λοιπὰ ρίπτουν μόνον ἀπὸ τὴν πρῆμην. Περὶ δὲ τὰς 7 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ κπ. Κωνσταντῆς Νικόδημος Ψαῤῥιανὸς ὠρμήσας ἐναντίον ἐνὸς Κορβέτου μετέδωκεν εἰς αὐτὸ τὸ πῦρ τόσον εὐστόχως ὥστε μετὰ πέντε στιγμᾶς τὸ ἐχθρικὸν κορβέτο ἔγεινε πυρὸς παρανάλωμα. Τὸ αὐτὸ Κορβέτο εἶχε 9 κανόνια κατὰ πλευρὰν καὶ δύο εἰς τὴν πρῆμην, τὸ δὲ Βρίκι εἶχε 12 κανόνια. Οἱ ἐχθροὶ ὁλοένα φεύγουσι ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς ὁ ἄνεμος Ο. Σ. καὶ ἡμεῖς τοὺς διώκομεν. Διάφοροι Τοῦρκοι περιπλέουν τὴν θάλασσαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἦτον εἰς τὰ καμμένα πλοῖα. Ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ πολλοὺς συλληφέντας, ὅτι τὸ μὲν Βρίκι εἶχε μέσα 75 τακτικούς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ χωρὶς τοὺς ναύτας, τὸ δὲ κορβέτο 180 Ἐξ ὧν ἔπιασαν ἱκανοὺς τὰ πλοῖα μας καθὼς καὶ μαύρους καὶ συγχρόνως ἕνα μυτιληναῖον καὶ ἕνα Χιόν. Ἀπὸ τὸ κορβέτο ἐπιάσαμεν καὶ ἡμεῖς τρεῖς τούρκους, τοὺς δύο τοὺς ἐσκότωσαν οἱ ναῦται, τὸν ἕτερον ἐπήραμεν ἐπάνω. Αὐτὸς εἶναι Κέρτσαλης, χαρακτηῖρος γενναιοτάτου καὶ κπ. εἶχε δὲ δύο μαχαίριας εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ στίγματα παλαιᾶ, τὸ ὅποσον ἀποδεικνύει περισσότερον πόσον ἦτον διάβολος, ἐμάθομεν δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ Τοπάλης ὑπάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ δύο φεργάταις. Αὐτὸς ποτὲ δὲν ἐδείλίαςεν καὶ ἔχοντας πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον ὁμιλοῦσεν μὲ ἄκραν ὑπεροψίαν, τὸ ὅποσον ἔκαμε τοὺς ἰδικούς μας νὰ τὸν κρεμάσουν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. Εἶναι ἄξιος ἐπαίνου ὁ ῥηθεὶς πυρπολιστὴς Νικόδημος ψαῤῥιανὸς τόσον διὰ τὴν μετριοφροσύνην του καθὼς καὶ διὰ τὸν πατριωτισμόν του. Οὗτος μ' ὅλον ὅτι ὁ Ναύαρχος του ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν στόλον, δὲν τὸν ἠκολούθησεν, ἀλλ' ἠκολούθει τὸν στόλον μόνος αὐτὸς ἐκ τῶν ψαρρικανῶν διὰ τὸ ὅποσον καὶ ἐπέτυχεν. «Ἐγὼ δουλεύω, εἶπε τὸ ἔθνος μου καὶ ὄχι τὸν Ναύαρχον τῶν Ψαρρῶν. δι' ὃ καὶ θέλω ἀκολουθῆσω τὸν Μισαούλην ὅστις τρέχει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ». Δὲν τὸν ἐμιμήθη ὅμως ὁ πυρπολιστὴς Μπρατζάνος, ἀλλ' ὑπήκουσεν τὸν Ναύαρχόν του. Τέλος πάντων διώκοντες ὁλοένα τὸν ἐχθρὸν καθ' ὅλην τὴν νύ-

κτα, μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχομεν ἄλλο πυρπολικόν, εἰμὴ τὴν Ρομπότζην καὶ ἓνα μικρὸν σπετζότικον. Δι' ὃ περὶ τὰς 11 τῆς νυκτὸς ὀλίγον τι πρὶν νὰ ζημερώσῃ ὁ ῥηθεὶς Ρομπότζης ὤρμησε γενναίως κατὰ τινος Κορβέτου, τὸ ἐπλησίασεν καὶ μὲ ὅλον τὸν ἀκατάπαυστον πυροβολισμόν τουφεκίων ὁποῦ τοῦ ἐτραβοῦσαν, ἐπέπεσε καὶ περιέμπλεξε τὸ πυρπολικόν του εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ κορβέτου δηλ. εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον, σοτοβέντω. Ὁ ἄνεμος ἦτον εἰς τὸ ἀριστερὸν τοῦ Κορβέτου, ὅθεν καὶ ἡ φλόγα δὲν ἐπήγαγεν εἰσὼν εἰς αὐτὸ, διὰ τοῦτο τὸ πυρπολικόν μ' ὅλον ὅτι κολ. λημένον, οἱ ἐν τῷ Κορβέτῳ μ' ὅλον ὅτι μέρος ἐπесαν εἰς τὴν θάλασσαν οἱ ἄλλοι ἀπήλαυσαν νὰ τὸ ἀποσπᾶσιν περιμαζεύσαντες τὰ πανιὰ τοῦ Κορβέτου τὰ χαμηλὰ, ὅθεν καὶ ἀπέφυγον τὸν κίνδυνον. Ἄν ἦτον ἐκεῖ κοντὰ καὶ ἓνα ἄλλο πυρπολικόν νὰ τοῦ πέσῃ σοδράνῳ, βέβαια ἐκαίετο. Τὸ μικρὸν πυρπολικόν σπετζότικον εἶχε μείνῃ ὀπίσω καὶ τότε ἔτρεξε κατὰ τοῦ Κορβέτου ὅπου τὸ ἦτον ἤδη ἔξω κινδύνου καὶ μεμακρυσμένον, τὸ δὲ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη ἐκάη ἐπὶ ματαίῳ, τὴν σκαμπαδίαν τοῦ ὁποίου ἐπίασεν ὁ κπ. Σαχίνης.

Σεπτεμβρίου 25 Πέμπτη. Ἦτον ἡδὴ ἡμέρα ὅπου τὸν αἰ ἐχθρικοὶ φεργᾶται καὶ Κορβέται θαρρυνθεῖσαι ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πυρπολικοῦ Ρομπότζη ἐβάλλθησαν εἰς Γραμμὴν πλησίον τῆς Μυτιλήνης ἔχοντες τὰ Βρίκια τῶν σοτοβέντω. Ἡμεῖς ὕστερον ἀφ' οὗ ἐχάσαμεν καὶ τὸ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη (ὅστις μ' ὅλον ὅτι ἀπέτυχεν ἐδείξεν ἄκρην γενναϊότητα κατὰ τοῦ κορβέτου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποτυχία εἶναι μία αἰτία καὶ ἡ ὀλίγη καὶ κακὴ φωτιὰ ἦν ἔκαμεν τὸ αὐτὸ πυρπολικόν) δὲν μᾶς ἔμενεν ἄλλο παρὰ ἓνα σπετζότικον μικρὸν. Μὴν ἔχοντες λοιπὸν πυρπολικὸν ὀρτζάρομεν, καθὼς καὶ αἱ φεργᾶται καθ' ἡμῶν διὰ ἱκανὴν ὥραν. Τὸ ὀγλήγορον Ἰμβρίκι τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἦλθε καὶ μᾶς ἐπλησίασε τραβόντας· μάλιστα καὶ μερικαῖς κανονιαῖς, ἀλλὰ τὸ μικρὸν πυρπολικόν σπετζότικον ὤρμησεν κατ' αὐτοῦ τὸ ἐστρεφεν εἰς φυγὴν. Τότε ὁ κόρφος τῆς Σμύρνης μὲ τὸ νὰ εὐγαζεν ἀέρα ἔκαμε νὰ ἀπαντήσωσι τινὰ τῶν πλοίων μας S. Λ. Τὸ δὲ πέλαγος ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Χίου καὶ Ψαρρῶν Ο Γ' καὶ ἐν τῷ μέσῳ τούτων καραντί. Διηρέθημεν διὰ τοῦτο εἰς δύο πτέρυγας, ἡ μὲν κατὰ τὰ καράπουρα ὁμοῦ μὲ τὸν Μισαούλην, ἡ δὲ κατὰ τὰ Ψαρρᾶ εἰς τὴν καὶ ὁ ἡμέτερος Ἀντιναύαρχος. Τότε ἐστάθημεν ἀλλὰ κάππα περιμένοντες τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' αἱ φεργᾶται τότε δὲν ἠθέλησαν νὰ προχωρήσουν διὰ νὰ μὴν ἐμβοῦν ἐν τῷ μέσῳ μας καὶ εἰς καραντί. Ταιαύτης λογῆς ἀπέραςεν ὅλη ἡ ἡμέρα.

Πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας ἰδόντες τὸν ἐχθρόν ὅτι ἐτραβήχθη κατὰ τὴν Μυτιλήνην, καὶ ὅτι ὁ ἄνεμος ἐφορτζάρησεν ἐτραβήχθημεν ὅλοι κατὰ ταῖς σκαμαδούραις (οἰνούσας) τῆς Χίου. Τὸ δὲ ἐσπέρας διὰ σημείου Ναυαρχικοῦ ἐκάμαμεν πανιὰ ὅλοι διὰ τὰ Ψαρρᾶ, μάλιστα διότι ἐτραβήξαν κατ' ἐκεῖ καὶ τὰ σπετζότικα.

Σεπτεμβρίου 26 Παρασκευή. Πλέομεν μὲ ἄνεμόν S. $1\frac{1}{4}$ λ. καὶ ὀρτζάρομεν διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σάμον, ἐβραδιάστημεν μεταξύ

Σκύρου καὶ Χίου, καὶ τότε εἶδομεν νὰ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς τὸ ἕτερον πυρπολικὸν ψαρριανὸν τοῦ Μπρατζάνου.

Σεπτεμβρίου 27 Σάββατον. Περὶ τὰς 8 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου ὅλη ἡ μοῖρα τῶν Ὑδραίων πλὴν τριῶν ὁμοῦ μὲ δὺς Σπετζότικα καὶ τὸ ψαρριανὸν πυρπολικόν. Τὰ λοιπὰ σπετζότικα ἐτράβηξαν κατὰ τὸν κάβο Ντόρον.

Σεπτεμβρίου 28 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βαθύ. Ἐφθασαν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς μοίρας μας μὲ τινα σπετζότικα.

Σεπτεμβρίου 29 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βαθύ. Ὁ Λυκούργος καὶ λοιποὶ πρόκριτοι Σαμίου ἦλθον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου.

Σεπτεμβρίου 30 Τρίτη. Σήμερον πρὶν ξημερώσῃ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ σημείου Ναυαρχικοῦ, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περιερχόμεθα ἔξω ἀπὸ τὸ Βαθύ. Τὰ σπετζότικα ἐτράβηξαν κατὰ τὰ νησιά. Πυρπολικά ἔχομεν μόνον τὴν Λεύκαν διότι καὶ ὁ Μπρατζάνος ἐτράβηξεν τὸν δρόμον τῶν σπετζότων.

Ὀκτωβρίου 1 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν κατὰ τὸ Ἰκάριον πέλαγος μὲ τραμοντάνα κανένα ἀξιοσημεῖωτον.

Ὀκτωβρίου 2, Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Μᾶς ἔλειπον 6: πλοῖα ἐκ τῆς Μοίρας μας.

Ὀκτωβρίου 3, Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τοῦ στενοῦ τῆς Χίου· μεγάλη γαλήνη.

Ὀκτωβρίου 4, Σάββατον. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τοῦ Βενέτικου μὲ τὴν ἰδίαν γαλήνην. Τὸ μησοτάχυνον ἐπισκέφθημεν ἕνα Ἴονικόν πλοιάριον προερχόμενον ἀπὸ Σύραν καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὰ Ψαρριανὰ καὶ σπετσότικα τινὰ εὐρίσκονται ἐκεῖ. Ὁ ἄνεμος ἐγύρισεν εἰς Ο. Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Ναύαρχος κάμνει σημεῖον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του καὶ εἰσέρχεται τὸ στενὸν τῆς Χίου. Εἴμεθα 27: πλοῖα ὅλα Ὑδραϊκά μὲ ἐν μόνον πυρπολικόν τοῦ ὁποίου ἡ βάρκα ἔσπασεν ὡς λέγει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στενοῦ αὐτὸ ἦτον ἡ Λεύκα ἥτις ἤξεύρει νὰ ληστεύῃ καὶ κίχῃ ὅχι ὅμως νὰ κάμνῃ καὶ τὸ χρέος τῆς ἐν καιρῷ. Ἡ Ὁς. φορτσάρη ἀπερνοῦμεν ταῖς Αἰγνούσαις, ὁ Λαλεχός, ὁ Ζάκας, προπορεύονται καὶ ἐπισκέπτονται δὺς προσερχόμενα πλοῖα, ἐξ αὐτῶν τῶν ὁποίων ἔμαθεν ὁ Λαλεχός ὅτι οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι στέκουν ἀραγμένοι εἰς Μυτιλλήνην, ὁ δὲ Τοπάλης ὅτι ἔφυγεν διὰ τὰ Δαρδανέλια μὲ 2: φεργάδαις. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα εὐρισκόμεθα κάτωθεν τῆς Χίου.

Ὀκτ. 5. Κυριακή. Μὴν ἔχοντες μαζὶ μας πυρπολικά ἀπεφασίσσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν ὡς ἐκάμαμεν ὀρτζάροντες κατὰ τὰ Ψαρρά, ὁ ἄνεμος Ο. .ΟΣ, καὶ Ο, Γ.

Ὀκτ. 6. Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν μεταξὺ Σκύρου καὶ Ψαρρῶν. Ὁ ἄνεμος Π.Γ. Τὸ πυρπολικόν δὲν φαίνεται, διὰ τοῦτο ὁ Ναύαρχος ἔστειλε τὸν κ.π. Σαχίνην νὰ τὸ ζητήσῃ. Εἶδομεν ἀγγλικὸν Κορβέτο ἀναβαίνον κατὰ τὰ Ψαρρά. Τὸ ἑσπέρας ἐπισκέφθημεν ἕνα Ἀμερικανικὸν Βρίκι, ὁ

κπ. Μ. Τουμπάζης τὸ ἐπισκέφθη, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθεν ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ μᾶς προσφέρουσι δῶρον ἓνα ἀτμοκίνητον πλοῖον 24. κανονικῶν τῶν 48. λιτρῶν καὶ 200. χιλ. ταλλήρων.

Ἰουλ. 7 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ κανάλι τῆς Χίου. Ἡ Τερψιχώρη μᾶς ἔφερεν τροφὰς τὰς ὁποίας καὶ διεμοιράσθημεν.

Ἰουλ. 8 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὃ ἄνεμος Τρ. δυνατώτατος, ἡμεῖς κρατοῦμεν κατὰ τὰ ἀσπραχώματα, ἀλλὰ τέλος πάντων ἠναγκάσθημεν νὰ ποδίσωμεν καὶ ἔλθωμεν εἰς τὸ Μαραθόκαμπον τῆς Σάμου ὅπου ἀράξαμεν εἰς τὰς δύο τῆς νυκτός.

Ἰουλ. 9 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Μαραθόκαμπο. Τὴν νύκτα ἡ ὥρα 2: εἶδομεν τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους ἀπερνώντας ἐξωθεν τῶν Φούρνων μὲ Τ. δυνατὴν καὶ διευθύνονται κατὰ τὴν Κω: Ὁ Ναύαρχος ὕψωσε τὸ μυστικὸν σημεῖον καὶ ἐτράβηξεν δύο ἢ τρεῖς κανονιαῖς.

Ἰουλ. 10 Παρασκευῇ. Εἰς τὴν ἄγγυραν, εἰς Μαραθόκαμπον. Εἴμεθα 24: μόνον Ὑδραϊκά πλοῖα ἀραγμένα τὰ λοιπὰ ἀνεχώρησαν.

Ἰουλ. 11 Σάββατον. Τὸ μεσημέρι ὁ Ναύαρχος ἐβάλθη εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἔως εἰς τὸ ἐσπέρας ὅλοι οἱ ἄλλοι εἴμεθα ἐξω τῆς Σαμιοπούλας, ὃ ἄνεμος Τ.

Ἰουλ. 12 Κυριακῇ. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σημεῖον νὰ τραβήξωμεν τὸν δρόμον του καὶ τραβᾷ κατὰ τὴν Κω. περὶ τὰς 12. ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κω, καὶ εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ ἱκαναῖς φεργάταις καὶ ἄλλων διαφόρων εἰδῶν ἐχθρικά. Ἡ Γολέτα τοῦ Λευτέρη τὴν ὁποίαν εἶχομεν στείλῃ εἰς Λέρο μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς Βαρκάρει τὰ στρατεύματα εἰς τὰ πλοῖα ὡς ἔμαθε.

Ἰουλ. 13 Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ εἰς Τζατάλια. 15 ἐχθρικά εὐγῆκαν καὶ περιέρχονται κατὰ τὴν Κω. διὰ Γαρδακόστας. Ὁ ἄνεμος Βορριάς μέτριος.

Ἰουλ. 14 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος μᾶς ἐφθασαν δὲ ἄλλα πέντε πολεμικά καὶ δύο πυρπολικά (τοῦ Ῥομπότση ἀπὸ Ὑδραν καὶ Ματρόζου ἀπὸ Σάμου) ὥστε εἴμεθα ὅλα 31. καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν Γέροντα.

Ἰουλ. 15 Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Γέροντα. Ὁ Πινότσης τὸν ὁποῖον εἶχομεν διωρίσῃ Γαρδακόστα ἐγύρισεν ἀπὸ ἐκεῖ λέγων ὅτι ὀλιγόστευσαν αἱ προσθοφυλακαὶ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἰουλ. 16 Πέμπτη. Σήμερον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ. Μετ' ὀλίγον ἐφουρτούνιασεν καὶ ὑπάγομεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Λειψῶ ὅπου ἐμβήκαμεν τὸ ἐσπέρας ὁμοῦ καὶ ἓνα σπετζότικον.

Ἰουλ. 17 Παρασκευῇ. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λειψῶ.

Ἰουλ. 18 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λειψῶ. ἀλλὰ τὸ μεσημέρι ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφουρτούνιασε τὸ ἐσπέρας ἐπήγαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τοὺς Ἀρκιούς.

Ὁκτ. 19 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Ἀρχιούς. . . Σήμερον μᾶς ἔφθασεν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάριου καὶ ἡ Λεῦκα.

Ὁκτ. 20 Δευτέρα. Τὸ πρωὶ ἐβλήθημεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ Βοροέα λεπτόν, τὰ σπετζότικα ὁμοῦ μὲ πέντε ψαρριανὰ ἐσηκώθησαν καὶ αὐτὰ ἀπὸ Πάτμον. Πρὸς τὸ ἐσπέρας εἵμεθα ἔξω τῆς Λέρο.

Ὁκτ. 21 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ πρωτεύοντος χωρίου τῆς Λέρου κατὰ ἀνατολάς· ὁ ἄνεμος S. καὶ προμηνύει τρικυμίαν διὰ τοῦτο ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν κατ' ἄρκτον κείμενον λιμένα τῆς αὐτῆς Νήσου Λέρου. Τὰ 6: Ψαρριανὰ 2: σπετζότικα καὶ τινα ἰδικὰ μας ἐπῆγαν καὶ ἀράξαν εἰς Λειψώ.

Ὁκτ. 22 Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος S. ἔπειτα Λ. εἶτα Γ. καὶ τέλος T. Ἦλθε δὲ σήμερον μία μεγάλη τούρ- κικη σκαμπαβία εἰς τὸν στόλον μας καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον μὲ 12 Κασσίους καὶ ἓνα Τοῦρκον Κρητικὸν ἀναχωρήσαντας ἀπὸ τὴν Κω. Οὗτοι μᾶς λέγουν ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ φύγουν τὴν Παρασκευὴν, λέ- γουν, διὰ Μωρέα, ὅτι ὁ Ἰμβραῖμ πασσᾶς ἐξισάσθη (ἐσυμφώνησε) μὲ τὰ Ἀγγλικά φορτικά διὰ ἓνα μῆνα ἀκόμη, ὅτι εἶναι κυριευμένοι ἀπὸ μέ- γαν φόβον, ὅτι ἀποθνήσκουν 15 ἂ 20: ἀράπιδες τὴν ἡμέραν, καὶ ὅτι τὸ ράζο Βασίλο τοῦ Ἰμβραῖμ πασσᾶ εἶναι γεμάτο ἀπὸ λίρα μὴν ἔχον- τας μπικῦρι ἀπὸ κάτω.

Ὁκτ. 23 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ καίρὸς πο- τε T. πότε λεμπίτζη (Γαρμπής) μὲ Βροχίν.

Ὁκτ. 24 Παρασκευῇ. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος ὡς καὶ χθές.

Ὁκτ. 25 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος T. τὸ ἐσπέρας O.

Ὁκτ. 26 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Πρεβέντζα δυ- νατή. Ἐνα τραμπακουλάκι Ἰωνικὸν μᾶς ἔφερε τινὰ γράμματα ἀπὸ τὸν Πασσᾶ πρὸς τὴν Κρήτην, εἰς τὰ ὅποια ἔγραφεν ὅτι ξεκινεῖ διὰ τὸν Μωρέα.

Ὁκτ. 27 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ καιρὸς T. καὶ Γρ. Τρ.

Ὁκτ. 28 Τρίτη. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ. Ὁ ἄνεμος ἀνατολικός. Τὸ μεσημέρι εἵμεθα ἔξω τῆς Καλύμνου κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος. Ὁ Αντιναύαρχός μας εὐγῆκεν εἰς τὰ παράλια τῆς Κα- λύμνου καὶ ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται ὑπὸ κάτω ἀπὸ τὰ Νίσου- ρα. Ἡμεῖς ὁμοῦ μὲ τὰ σπετζότικα καὶ ὀλίγα Ψαρριανὰ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Ἀστροπελιάν. Ὁ Ἄνεμος Νότιος καὶ Νοτιοδυτικός.

Ὁκτ. 29 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν Ἀστροπε- λαίαν καὶ ἔμπροσθεν ἀπὸ ὅλα τὰ πλοῖα μας. Εἵμεθα δὲ τότε ὅλα 52: εἶδομεν μακρόθεν ἀπὸ τὸ ὕψηλόν τοῦ καταρτίου ἕως 25 πλοῖα τοῦ ἐχ- θρικοῦ στόλου, ἕως τὸ μεσημέρι ἐφάνησαν 160. Σχεδὸν τὸ ἐσπέρας ἄκρα γαλήνη. Ἐκάμαμεν σημεῖον εἰς τὰ ὅπισθεν ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρὸς.

Ὁκτ. 30, Πέμπτη. Οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι φαίνονται ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ ἐχθρικός ὅστις σκεπάζει τὴν θάλασσαν μὲ τὰ πλοῖα του, κρατεῖ καθ' ὅλα τὰ σποράδην ἐρημονήσια κείμενα ἐκεῖ κοντὰ κατὰ τὸ μέρος τοῦ 8: μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς 8: ἄ. 10: μίλια χωρὶς νὰ δύναται νὰ προχωρήσῃ βῆμα διὰ τὴν ἄκραν γαλήνην. Τὰ ἰδικὰ μας ὁμῶς προχωροῦν ὀλίγον τι. Εἰς τὰς 8: τῆς νυκτὸς ἐπλησιάζαμεν καὶ ὁ πυροβολισμὸς ἄρχισεν. Δύω πυρπολικά μας διευθύνονται κατ' αὐτῶν. Οἱ ἐχθροὶ ἔρριψαν ὑπὲρ ταῖς 300 κανονιαῖς ὅλαις μὲ μακάσια, ἀλλὰ κανένα δὲν μᾶς ἔβλαψεν. Ἡμεῖς μετὰ τινων πλοίων τοὺς ἀντιβολίζομεν, ἡ ἄκρα ὁμῶς γαλήνη δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ πλησιάζωμεν, ἔπαυσε διὰ τοῦτο ὁ πυροβολισμὸς καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Ὁκτ. 31, Παρασκευή. Οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι στέκονται ἓνα τραβίγμα κανονίου μακρὰν ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου. Ὁ ἐχθρὸς ἔχει ἐμπρὸς ὅλα τὰ φορτικά συντροφευμένα ἀπὸ 10 ἄ. 15: φεργάταις ἀπὸ ὀλίγα εἰς ὀλίγα. Ὁ δὲ Ἰμβραῖμ πασσᾶς μὲ 14 ἄ. 15 φεργάταις στέκει ὀπίσω ἀπὸ ὅλα παριστάνων ἓνα νέφος πεπυκνωμένον ἀπὸ τὸ Ἐρημονήσι Πλάκα ἕως εἰς τὴν Κρήτην γεμάτον ἀπὸ Πανιὰ καὶ κατάρτια. Ἡμεῖς δὲ ἐπλησιάζαμεν μόνον 42: μὲ τὰ πυρπολικά, τὰ λοιπὰ ἔμειναν ὀπίσω, μὴν ἔχοντες ὁρεξιν νὰ προχωρήσουν ἴσως. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωὶ ἄκρα γαλήνη. Ὅθεν καὶ μὲ ταῖς βάρκαις ὅλα τὰ πυρπολικά μας ἐπῆγαν καὶ ἐπλησίασαν ταῖς φεργάταις τοῦ ἐχθροῦ μέχρι βολῆς κανονίου καὶ ἔτι μᾶλλον. Περὶ τὰς 4: τῆς ἡμέρας ἐφύσησεν ὀλίγος ἄνεμος ἐξ ἀνατολῶν εἰς τρόπον ὥστε ἔκαμε τὸν ἐχθρὸν νὰ θαρρυνθῇ ὀλίγον, ἄρχισαν διὰ τοῦτο αἱ φεργάται νὰ ἔρχονται καθ' ἡμῶν, μάλιστα διότι μ' ὅλον ὅτι αὐτοὶ εὐρίσκοντο εἰς λεπτὸν ἄνεμον, ἡμεῖς ὁμῶς εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρισκόμεθα δὲν ἔφθανε διόλου εἰς τὰ πανιὰ μας. Στρέφονται λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς αἱ φεργάται βάζοντες ἐμπρὸς ἄλλη τρεῖς καὶ ἄλλη ἕξ βάρκαις νὰ τὴν τραβοῦν διὰ νὰ στρέψῃ πρὸς ἡμᾶς καὶ βάζοντας ἐπάνω ὅλους των τοὺς Κοντρίλιους καὶ Κουρτελάτζαις. Ἐνόμιζον ὅτι μετὰ ὀλίγας στιγμὰς ἤθελον θρυαμβεύσῃ καθ' ἡμῶν. Ἐφώναξαν διὰ τοῦτο τὸ Οὖρα καὶ Ἐλαμνον διὰ νὰ πλησιάζουν πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἡμεῖς ἀπεμακρύνθημεν, ὀλίγον ἕως οὔτου εὐγῆκαμεν ἔξω βολῆς κανονίου καὶ τότε ἐσοπράραμεν, ὁ λεπτὸς ἀνατολικὸς ἀῆρ ἦτο προσωρινὸς καὶ μετ' ὀλίγον αὐθις γαλήνη, διὸ καὶ αἱ ἐλπίδες τῶν στραβοαράπιδων ἐπῆγαν αὐθις εἰς μάτην. Τότε ὁ Ἰμπραῖμ Πασσᾶς θέσας ὑπὲρ ταῖς 15: βάρκαις διὰ νὰ καμῇ νὰ σταθῇ πλαγίως ἡ φεργάτα του ἔρριψεν ὅλην τὴν μπαταρίαν καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς, τάχα ὅτι μᾶς διώκει. Ἀλλ' ἡ θάλασσα ἥτις ἐδέχετο τὰ βόλια του πολλὰ ὀλίγον τὴν ἔμελλεν ἀπὸ τὸν παιδαριώδη θυμὸν του. Ἐπικρατούσης ἄκρας γαλήνης ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας ἐστεκόμεθα βλέποντες ὁ ἓνας τὸν ἄλλον. Τὸ δὲ ἑσπέρας ἄρχησεν ὀλίγος ἄνεμος μεσημβρινοδυτικὸς σχεδὸν ἀνεπαίσθητος· μ' ὅλον τοῦτο τὰ πλοῖα ὅσον τὸ δυνανὸν ὀρτζάρουν ὀλονένα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐνῷ τὰ ἐχθρικά τραβοῦν πῆρλεβάντε ποδιστὰ, δηλ. ὁ Ἰμ-

πραΐμ πασσᾶς με 10:ᾱ12: φεργάταις, τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ στόλου του ὀρτζάρουν κατὰ τὴν Κρήτην. Προϊούσης τῆς νυκτὸς ὁ ἄνεμος Λεμπίτσι (Γαρμπῆς) αὐξήσεν, καὶ ἡμεῖς ὀρτζάραμεν εἰς τόσον ὥστε μόλις ἐβλέπομεν τὸν Ἱμπραΐμ πασσᾶ, προσπαθοῦμεν δὲ ὀλονένα νὰ πάρωμεν τὰ ὑπερδέξια ὅλου τοῦ Κονβόγιου τοῦ ὁποίου ἡ ἄκρα ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ ἐρημονῆσι Πλάκα ἕως εἰς τὰ πλησίοντῆς Κρήτης.

Ἡ ἐν Κρήτῃ τελευταία μεγάλη ναυμαχία πρὸς ὠφέλειαν τῶν Ἑλλήνων.

Νοεμ. 1 Σάββατον. Δὲν εἶχομεν ἀκόμη κρατήσῃ τὰ ὑπὲρ ἄνεμον ὅλου τοῦ Κονβόγιου ὁπότεν ἐξημέρωσε καὶ εἶδομεν τὸν Ἱμβραΐμ μόλις φαινόμενον με ταῖς φρεγάταις του κατὰ ἀνατολάς. Ὁ σκοπὸς του βέβαια διὰ νὰ πάρῃ τὴν βόλτα καὶ νὰ μᾶς κρατήσῃ τὰ ὑπερδέξια. Ὁ ἄνεμος Γαρμπῆς μέτριος. Ἡμεῖς ὀρτζάρομεν ὀλονένα διὰ νὰ λάβωμεν τὰ ὑπερδέξια εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγᾶ τοῦ ἐχθροῦ. Περί τὰς 4 τῆς ἡμέρας τὸ ἐπιτύχαμεν. Ὁ Ζάκκας ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν, τὸ ἰδικόν μᾶς πλοῖον καὶ τὸ πυρπολικόν τοῦ Θεοδωράκη ἐπροπορεύοντο. Τότε ὁ ὀγκώδης Αἰγυπτιακὸς ἐκεῖνος στόλος ἐπόδησε καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν. Τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα τὸν διώκουν. Ἦτον ἄξιον θεωρίας νὰ βλέπῃ τινας τότε ὑπὲρ τὰ 200 πλοῖα φυγαδευμένα ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, καὶ μ' ὅλον ὅτι οὗτοι δὲν ἦτον περισσότεροι ἀπὸ 45. Τινὲς φεργάταις ἔμενον ὀπίσω με τινα κορβέτα ἀγκαλὰ πάντοτε ποδισμέναι. Καὶ τότε ὁ κπ. Θεοδωράκης Θ. Βῶκος ἐρρίφθη κατ' αὐτῶν ποδιστὰ με τὴν γενναιοτέραν ὁρμὴν, ὁ παρευρεθεὶς πλησίον τοῦ Ναύαρχος Σπετσῶν τὸν συνοδεύει, καὶ ἦτον ἤδη πολλὰ πλησίον μιᾶς μεγάλης φεργάτας, ὁπότεν μία μεγάλη σκαμπαβία ἐχθρική με 40 σχεδὸν ἐχθροὺς ἐπῆγε νὰ πιάσῃ τὴν βάρκα τοῦ Πυρπολικοῦ, ἀποσταλμένη ἀπὸ τὴν κινδυνεύουσαν φεργάτα, ἀλλ' οἱ γενναῖοι συντροφοναῦται τοῦ γενναίου πυρπολιστοῦ Θεοδωράκη, ἀντιπολεμοῦσαν κατ' αὐτῆς με γενναιότητα. Οἱ ἐχθροὶ ἀπὸ τὴν πλώρην τοῦ πυρπολικοῦ ἀνέβησαν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτοῦ κατὰστρωμα, ἀλλ' ὁ Θεοδωράκης στεκόμενος με τινας ἄλλους ἀπὸ τὰ μετερίζια ἀπὸ Γούμενα, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν πρήμην, ἐσκότωσεν μερικοὺς καὶ ἔκαμεν καὶ ἄλλους νὰ πέσουν εἰς τὴν θάλασσαν. Συγχρόνως ἡ αὐτὴ σκαμπαβία με ἄλλους εὐρισκομένους ἐν αὐτῇ ἐχθροὺς παλεύουσα με τὴν τοῦ πυρπολικοῦ ἐκυριεύθη παρὰ τῶν πυρπολιστῶν μας. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ φεργάτα ἔλαβε καιρὸν καὶ ἀπεμακρύνθη, ὁ δὲ πυρπολιστὴς Θεοδωράκης τοῦ ὁποίου τὰ μισδράλια καὶ βόλια τῆς φεργάτας εἶχον σπάσει τὸ κοντραμπαστοῦνι, ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μισκούλην με τὴν σκαμπαβίαν τὴν ἐχθρικήν. Ἐν τούτοις τὰ πλοῖα μᾶς κανονοβολίζουν ἀκατάπαυστα τὸν ἐχθρὸν στρεμμένον εἰς φυγὴν, δὲν τρέχουσιν ὁμῶς ὀλονένα ὀπισθεν αὐτῶν ὅλων, βλέποντες τὸν Ἱμπραΐμ πασσᾶ ἀναβαίνοντα με σκοπὸν νὰ τοὺς πάρῃ τὰ ὑπερδέξια, ὁ Ἀντιναύαρχος, με τὴν γολέτα τοῦ Λευθήρη, καὶ με ἄλλα δύο πλοῖα Σπετζότικα ἐπήγαμεν καὶ ἐκόψαμεν τὸν δρόμον τῆς

ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ ἐχθροῦ ἦν καὶ ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν κανονοβολίζοντες καὶ κανονοβολιζόμενοι. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα 6 ὁπότεν ὁ Ρομπότσης πυρπολιστῆς ὤρμησε κατόπιν τῆς ἰδίας φεργάτας ἥτις ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον, τὴν ἐπλησίασεν, καὶ ἦτον ἤδη πλησίον νὰ ἐπιθέσῃ κατ' αὐτῆς τὸ πυρπολικόν του, ὁπότεν τὰ μπαλαστρόνια μιᾶς ἐχθρικῆς κανονιᾶς ἐπῆγαν καὶ ἔπεσαν ἐπάνω εἰς τὴν μῆναν κειμένην εἰς κιβώτιον ἐπάνω εἰς τὸ πομπρέσω. Ἡ μῆνα ἄναψε καὶ τὸ πῦρ διεδόθη ἐν τῷ ἅμα εἰς τὰ τῆς πλώρης μέρη τοῦ πυρπολικοῦ καὶ ἄρχισε νὰ ἀνάπτῃ. Οἱ δὲ πυρπολισταὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναχωρήσωσιν μὲ τὴν σκαμπαβίαν, καὶ κατέφυγον εἰς τὰ πλοῖα μας, τὰ ὁποῖα ἔχοντας πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ἀναβαίνοντα Ἰμπραίμ πασσᾶ, ἐκανονοβολοῦσαν μὲ τὰς παρεμπιπτούσας ἐχθρικὰς φεργάτας χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς συγχωρήσουν νὰ τοὺς πάρῃ τὰ ὑπερδέξια.

Ὁ πυρπολιστῆς Κανάριος ὅστις μὲ τὸ νέον πυρπολικόν του εὗρίσκετο μόνος ἐκ τῶν ψαρριανῶν παρὼν (ὥσάν ὁποῦ οἱ ἄλλοι 6 ἐστέκοντο 6 ἂ 8 μίλια σοβράνω) μεθ' ἐνὸς ἄλλου πυρπολικοῦ ὑδραῖκου ὤρμησαν ἐναντίον ἄλλης φεργάτας, ἀλλ' αὕτη δίδουσα γεμάτα φεύγει ἀκαταπαύστως, δι' ὃ καὶ εἰδόντες ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν φθάσουν ὀρτζάρησαν. Πολλὰ τῶν φορτικῶν, καὶ πολεμικὰ βρίκια τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἔχουσι βάρκαις ἐμπρὸς διὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἡμεῖς μὲ τὴν ῥηθεῖσαν Γολέτα τοῦ Λευθέρη τὰς κανονοβολίζομεν. Συγχρόνως ὁ Ναύαρχος μεθ' ὧν τῶν λοιπῶν εὕρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον κανονοβολίζει τὸν ἐχθρὸν στριμμένον πάντοτε εἰς φυγὴν. Πρὸς τὸ βασίλευμα τοῦ Ἡλίου ἐφθάσε καὶ ὁ Ἰμπραίμ πασσᾶς μὲ 12 φεργάταις, νέος πόλεμος ἄρχησεν. Ὁ Ναύαρχος, ὁ Τσαμαδὸς, ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ Παναγιώτας, ὁ Ζάκας, ὁ Τουμπάζης, ὁ Ραφαήλ, καὶ ἄλλοι διάφοροι Ὑδραῖοι. Καὶ ἐκ τῶν Σπετζότων ὁ Ναύαρχος Καλανδροῦτζος, ὁ Ἀντιναύαρχος Μπότασης, ὁ Ἀνάργυρος, ὁ Λεωνίδας καὶ ἄλλοι διάφοροι ὁμοῦ μὲ ὅλα τὰ πυρπολικὰ ῥίπτονται κατ' αὐτῶν κανονοβολοῦσι καὶ κανονοβολίζονται. Τὰ ἰδικά μας ὅμως πάντοτε κρατοῦν τὰ ὑπερδέξια. Ἦτον ἤδη νύκτα σχεδὸν ὁπότεν ὁ Ἰμπραίμ πασσᾶς μὲ τινὰς ἄλλας φεργάτας ἐκανονοβολοῦσαν εἰς τὸν ἄερα. Τότε ἡμεῖς συγκεντρωθέντες ὅλοι οἱ κπ. ἀπεφασίσαμεν νὰ ὠρμήσωμεν κατ' αὐτῶν, οἵτινες ἤδη χωρὶς πλεόν νὰ ζητοῦν ἡμᾶς ἀπεμακρύνοντο ὁλονένα.

Ἀρχισαν τὰ σημεῖα τῆς νυκτός καὶ τότε βλέπομεν τὰ ἐχθρικὰ ὅλα μὲ φανάρια, Ὁ ἄνεμος Γαρμπῆς μέτριος, ἡμεῖς χωρὶς φανάρια ὀρμῶμεν κατ' αὐτῶν. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔχοντας εἰς τὸ μποῦμι 4: φανάρια σημεῖον τοῦ νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος τὸν δρόμον του περιείρητο ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τραβῶντας κατ' αὐτῶν κανονιαῖς ὅλοι οἱ λοιποὶ γενναῖοι κπ: τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου Ὑδραῖοι καὶ Σπετσῶται ἕως 20: τὸν ἀκολουθοῦν ὁμοῦ καὶ τὰ πυρπολικὰ τὰ ὁποῖα καὶ προπορεύονται, ὁ Τσαμαδὸς, ὁ Σαχτούρης, ὁ Παναγιώτας, ὁ Ζάκας, ὁ Σαχίνης, ὁ Φόνος, ὁ Μπιλιμπῖνος, ὁ Τουμπάζης, ὁ Ραφαήλ, ἡ Ναβέ-

τα, ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν, ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅλοι οἱ γενναιότεροι ρίπονται βελοειδῶς, διέρχονται τῆδε κακείσε τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τὸν κανονοβολίζουν. Θέαμα φρικτὸν καὶ ἀξιοπερίεργον, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐτολμοῦσε πλέον νὰ ρίψῃ μῆτε μίαν κανονιάν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀλαζὼν Ἰμπραῖμ πασσᾶς δὲν ἔκαμεν ἄλλο παρὰ νὰ φεύγῃ καὶ νὰ κατευάσῃ τὰ φανάρια τοῦ διὰ νὰ μὴν γνωρίζεται ὅτι εἶναι αὐτός, μὴν ἠθέλαμεν τοῦ ρίψῃ κανένα πυρπολικόν. Ἀπὸ μίαν ὥραν εἰς ἄλλην αἱ φρεγάται ὕψωναν τινὰ φανάρια καὶ εὐθὺς τὰ ἐκατευάζον διὰ νὰ δείξουν τὸν δρόμον ὅπου κρατοῦν εἰς τοὺς ἰδικούς των. Ἡμεῖς ὁλονένα κατ' αὐτῶν, δι' ὃ καὶ περὶ τὰς 5 τῆς νυκτὸς, τὸ πυρπολικόν ἡ Λεῦκα ἐπιπεσοῦσα κατὰ τινος Ἰμβρικού, μετέδωσε τὸ πῦρ, ἀλλ' ἀπέτυχε, διότι τὸ πυρπολικόν δὲν ἐπεριπλέχθη εἰς αὐτό. Ἄλλο πυρπολικόν τοῦ Μαντρῶζου ἐρχόμενον ὅπισθεν ρίπτεται κατὰ τοῦ ἰδίου Βρικού, τοῦ ἐπέθηκε τὸ περιέμπλεξεν ἀλλ' ὅχι τόσον καλῶς. Τὸ Βρίκι ὀρτζάρει ὀλίγον, καὶ οὕτω τὸ πυρπολικὸν ἀπεσπάρθη. Ἡ φλόγα μ' ὅλον τοῦτο τῶν δύο καιομένων πυρπολικῶν ἔκαμεν ὅπου νὰ φοβηθῇ τόσον ὁ ἐχθρὸς ὥστε ὁ Ἰμπραῖμ πασσᾶς ἔκαμε σημεῖον «Salva chi Salva». Τότε τὰ ἐχθρικά ἄλλα μὲν τὰ ἔδωσαν γεμάτα κατὰ τὴν Ῥόδον, ἄλλα κατὰ τὴν Κάρπαθον, ἄλλα κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἄλλα κατὰ τὴν Σπίνα λόγγα τῆς Κρήτης, ἀκόμα καὶ αὐταὶ αἱ φεργάται. Ὁ ἄνεμος ἐσηκόνετο ὁλονένα ἀπὸ Λεμπε εἰς Μ εἰς Μ. Τ. καὶ τέλος Τρ. δυνατός. Τοιούτως ἡμεῖς περιερχόμεθα κρατοῦντες κατὰ τὴν Κάσσον ὕστερον ἀφ' οὗ ἐμβῆκαν οἱ ἐχθροὶ εἰς ἀκροτάτην ἀταξίαν καὶ διαίρεσιν διεσπαρμένοι ὡς εἴπομεν.

Νοεμβρίου 2. Κυριακή. Ἦτον ἤδη παντελῶς διαλελυμένοι ὁ Ὀγκώδης οὗτος καὶ τρομακτικὸς στόλος τοῦ Ἰμπραῖμ Πασσᾶ, ὁπότεν εἰδόντες οἱ Ἕλληνες ὅτι δὲν ὠφελεῖ πλέον νὰ τὸν διώκωσιν εἰς τὰ μεγάλην πελάγῃ μὲ ἓνα τόσον δυνατόν Βορρέα ἀπεφάσισαν νὰ ἄρτζάρουν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἐξημερώθημεν τέσσαρα μίλια μακρὰν ἀπὸ τὴν Κάσσον, ὁ Ζάκας, ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν, ὁ Παναγιώτας, καὶ ὁ ἴδιος Ναύαρχος Μιαούλης ἦτον ἤδη κοντὰ μας, ὁπότεν εἰδομεν κατὰ τὴν Κάρπαθον 4. πλοῖα ἃ 5 ἐχθρικά, ὀρτζάρομεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν διὰ νὰ τὰ συλλάβωμεν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ μίαν ἐπίπονον λοξοδρομίαν (διότι κοντὰ εἰς τὸν ὑπερβολικὸν ἄνεμον ἦτον καὶ μέγας κλείδων τῆς θαλάσσης) ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτά. Ὁ Ζάκας ὅστις εὐρέθη σοδράνω ὁμοῦ μὲ ἓνα σπετζότικον ἔβαλαν εἰς τὸ μέσον μίαν μεγάλην Σακολέβαν γεμάτην στρατεύματα Αἰγυπτιακά. Τὴν κανονοβολοῦσι τὴν διώκουσι καὶ μετὰ μίαν ὥραν παρεδόθη εἰς τὸν Ζάκαν. Τότε βάζοντάς την ἐμπρὸς ἐπῆγεν εἰς τὴν Κάσσον, ὅπου ἐφαίνετο καὶ κατέφυγον καὶ ἄλλα πλοῖα μας ἐξ αἰτίας τοῦ δυνατοῦ ἀνέμου. Ἡμεῖς ὁλονένα προσπαθοῦμεν νὰ πλησιάσωμεν τὰ ἄλλα 4. ἐπλησιάσαμεν τὸ πρῶτον Βρικίκι Ἀγγλομαλτεζικόν κπ. Φορτουνάτο Βάρβαρον Βριγ. Ὀδησεύς, τὸ ὁποῖον εἰς πρώτην πρόσκλησίν μας ἐστάθη ἀλλὰ κάππα, ἐκαταλάβσαμεν ὅτι εἶναι ἐκ τῶν φορτηγῶν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῶμεν ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα

τοῦ εἴπαμεν νὰ τραβῶ ὁρτζα διὰ νὰ ἀπαντήσῃ τὰ ἐδικὰ μας, ὡς ἔκα-
 με τῷ ὄντι καὶ συνελήφθη παρὰ τοῦ Ναυάρχου μας. Ἦτον ὅμως ἐτι
 ἄρκετόν διάστημα ἕως νὰ φθάσωμεν τὰ ἄλλα τρία Τὸ ἐπίπονον τῆς λο-
 ξοδρομίας ἔκαμε τοὺς ἄλλους νὰ παραιτήσουν. Ἡμεῖς ὅμως δὲν ἀπαυ-
 δήσαμεν καὶ μετὰ ἱκανὴν ὥραν τὰ ἐπλησιάσαμεν. Πρῶτον ἓνα ἄλλο
 Βρίκι Ἀγγλικὸν Ἡὼς, κπ. Καφφιέρο, μὲ στρατιώτας καὶ Ἴππους, καὶ
 ἱποκόμους. Ἐστείλαμεν ἀμέσως 4. ἀνθρώπους μας μὲ τὸν ἀξιωματικὸν
 Γεώργην Μαῖ διὰ ἐπίσκεψίν του, ἀμέσως δὲ τραβοῦμεν εἰς ἐπίσκεψιν
 μιᾶς Νάβε ἣτις εἶχε σημαίαν Αὐστριακὴν ἀκολουθοῦσα ἓνα Βρίκι πο-
 λεμικὸν χωρὶς σημαίαν. Ἐρρίψαμεν μίαν κανονιὰν μὲ μπάλα κατὰ τῆς
 Νάβε ὅχι ὅμως ἐπάνω, ἀλλὰ, διὰ νὰ βαλθῇ εἰς ὑποταγὴν. Αὕτῃ δὲν
 ὑπήκουσεν, ἐρίψαμεν διὰ τοῦτο καὶ ἄλλην καὶ τότε ἐρολιάρησε τὴν
 παντιέραν τῆς καὶ ἐσοπράρησεν, πλησιάσαντες εἰς αὐτὴν εἶπομεν τοῦ κπ.
 νὰ ἔλθῃ ἐπάνω, μᾶς ἐπρότεινε δυσκολίας τοῦ ἀνέμου καὶ λοιπά. Ἡμεῖς
 διὰ τοῦτο καταιβάσαντες τὴν Πάσσαραν ἐστείλαμεν ἐπάνω 6. ἀνθρώ-
 πους μας νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν. Καὶ ἐν τούτοις παρατηροῦμεν τὸ πολε-
 μικὸν Βρίκι ἐρχόμενον καθ' ἡμῶν χωρὶς σημαίαν, εἰμεθα εἰς ἀμφιβο-
 λίαν ἂν ἦναι Εὐρωπαϊκὸν ἢ οὐ, ἀλλὰ πλησιάσαν περισσότερο, παρα-
 τηρήσαμεν ὅτι εἶναι ἐχθρικόν. Τὰ κανόνια τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς ἃς ἦναι
 ἐτοιμα φωνάζει ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ὀρμῶμεν κατ' αὐτοῦ, ἐρχόμενοι
 δὲ πλάγι καὶ πλάγι, κρατοῦντες τὰ ὑπερδέξια ἐρρίψαμεν κατ' αὐτοῦ
 τρία κανόνια τὰ ὅποια τοῦ διεπέρασαν τὸ σκάφος, αὐτὸ ἔρριψε μόνον
 δύο καὶ ἀμέσως ἐπόδησε, τοῦ ἐπετέθημεν κατόπιν καὶ τοῦ ἐρρίψαμεν
 ἄλλα δύο, αὐτὸς δὲ μᾶς ἔρριψεν ἄλλο ἓν ἀπὸ τὴν πρῆμην καὶ τὰ ἐγέ-
 μυσε κατὰ τὴν Κάσσον. Τότε ἡμεῖς πλησιάσαντες εἰς τὸ Ἀγγλικὸν
 Βριγαν. καὶ πληροφορηθέντες ὅτι φέρουν ἄλογα Ἴπποκόμους καὶ στρα-
 τιώτας τοὺς ἐδιορίσαμεν νὰ μᾶς στείλουν τὰ ἄρματα, πλησιάσαντες
 δὲ εἰς τὴν Νάβε καὶ πληροφορηθέντες ὅτι ἔχει καὶ αὕτῃ Ἴππους, ἱπ-
 ποκόμους καὶ στρατιώτας, ἐδιορίσαμεν καὶ αὐτὴν νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον,
 ἀλλ' ἐν τοσούτῳ πλησιάσαντες εἰς αὐτὴν ὄντας ὁ καιρὸς καὶ ὁ κλύδων
 τῆς θαλάσσης δυνατότατος, ἡ ἀπὸ σφάλμα τοῦ κρατοῦντος τὸ τιμόνι,
 ἡ δὲν ἤξεύρω πῶς ἄλλως, κκκὴ τύχῃ, ἐπήγαμεν καὶ ἐρρίφθη τὸ πλοῖον
 μας ἐπάνω εἰς τὴν Νάβε, Τὸ πομπρέσο μας ἔπεσεν εἰς τὴν κόντρα μεν-
 τζάνα τῆς Νάβης καὶ ἔσπασε τὸ μικρὸ καὶ μεγάλον μπαστοῦνι, τὸ ἄλλο
 μπαστοῦνι ὅπου ἔκειτο ἐπάνω τῆς φιγούρας ὁμοῦ καὶ τὸ στήριγμα τῆς
 ἀγγυρας. Τῆς δὲ Νάβης ἐσπᾶσαμεν τὴν καππονιέραν μίαν βάρκαν ὅπου εἶχεν
 εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν διάφορα παταράτζα τῆς κόφας τῆς μικρῆς
 καὶ ἐσχῆσαμεν εἰς δύο μέρη καὶ τὴν γάμπιαν τῆς Μεντζάνας. Ἀλλ' ἄς
 δοξάσωμεν τὸν Κύριον καὶ ἕως ἐδῶ ὡσάν ὅπου μὲ ἐκείνην τὴν τρικυμ-
 μίαν ἐκινδυνεύσαμεν νὰ χαθῶμεν καὶ τὰ δύο πλοῖα. Τέλος πάντων ἡ
 Νάβε ὀρτζάρησεν, ἡμεῖς ἐποντζάραμεν καὶ οὕτω ἀπεφύγομεν μεγάλη-
 τερον συντριμνόν. Ἀπέρασαν ὑπὲρ ταῖς δύο ὥραις ἕως νὰ διωρθώσωμεν
 τὸ πομπρέσο μας, καὶ τὰ δύο φορτικὰ εὐρωπαϊκὰ τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ

στέκουσι περιμένοντα. Τὸ ἑσπέρας τοὺς εἰδοποιήσαμεν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον μας, καὶ νὰ ἀποκρίνωνται εἰς τὸ σημεῖον μὲ φανάρι ὅπου τοὺς κάμωμεν, διὰ νὰ ἀκολουθοῦν· μᾶς τὸ ὑπεσχέθησαν, καὶ ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκάμαμεν τινὰ σημεῖα ἴσως φανή κανένα ἄλλο ἰδικόν μας καὶ πλησιάζῃ, καὶ ἀφ' οὗ ἐπήραμεν τὰ ἄρματα τῶν ἐχθρῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ Βριγαντίνῳ, ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Ἀστροπελιὰν μὲ ἄνεμον Μ. Τ. ὁρτζάροντες ὅσον τὸ δυνατόν.

Νοεμβρίου 3 Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν σοβράνῳ τῆς Καρπάθου. Ὁ ἄνεμος ὀλιγώστευσεν. Εἶδομεν μακρόθεν τὸν Παναγιώταν, τοῦ ἐκάμαμεν σημεῖον μᾶς ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπαμεν νὰ ὑπάγῃ νὰ ῥιμουλκισθῇ τὸ ἀγγλικόν ὅπου ἔμενεν ὀπίσω. Ἐπῆγε λοιπὸν καὶ τὸ ἔδесεν ὀπίσω του, ὡς ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν Νάβε, καθὼς πέρνοντάς τους συγχρόνως καὶ τὰ ἄρματα. Ἡ Νάβε εἶχε 228 Τούρκους τακτικούς καὶ 32 ἵππους μὲ 22 Ἱπποκόμους. Τὸ Βρίκι 58 τακτικούς καὶ ἀτάκτους μὲ 27 ἄλογα, ἐβραδιάστημεν ἔξω τῆς Ἀστροπελιᾶς ὁ ἄνεμος Γαρμπῆς φρέσκος, εἰς τὴν Νάβε ἐβάλαμεν 14 ἀνθρώπους ἰδικούς μας.

Νοεμβρ. 4 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν κοντὰ εἰς τὸ Ἐρμημονῆσι λεγόμενον Βούδια, ὁ ἄνεμος ὁ ἴδιος Γαρμπῆς καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Μύκωνον, ἐβραδιάστημεν ἔξω τῆς Μυκόνου ἔχοντες δεδεμένην τὴν Νάβε, ἐνῶ ἐπιπεσὼν ἐξαίφνης ἄνεμος σφοδρὸς ἔκαμε νὰ σοπράρουν τὰ πανιά μας καὶ ἂν δὲν ἐταχύναμεν νὰ λύσουν τὴν Νάβε εἴμεθα εἰς κίνδυνον νὰ πέσωμεν αὐθις ἐπάνω εἰς τὴν Νάβε· ἐτραβίξαμεν διὰ τοῦτο ἀνοικτὰ κατὰ τὸ Ἰκάριον Πέλαγος καὶ ἐδοκιμάσαμεν μεγάλην τρικυμίαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα λοξοδρομοῦντες μὲ μόνον τὸν τρίγγο καὶ τὴν γάμπια.

Νοεμβρ. 5. Τετράδη. Ἐξημερώνοντας ἠναγκάσθημεν νὰ ποδίσωμεν καὶ περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Πάρον εἰς τὸν Λιμένα Τριό, ὁμοῦ καὶ ἡ Νάβε ἥτις μ' ὅλον ὅτι τὴν ἐκράξαμεν νὰ πλησιάσῃ ἀράξε πολλὰ ἀνοικτὰ. Ἡ κακοκαιρία πηγαίνει αὐξάνουσα μὲ δυνατοτάτην Τραμοντᾶνα ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας, καθ' ὃ ἡ ὥρα 11. ἐνῶ ἡ Νάβε ἐστέκετο μὲ δύο ἄγγυρες τὴν ἐπῆρε σθάρνα, οὔσα πολλὰ ἀνοικτὰ ἀραγμένη. Ἡ τρικυμία αὐξάνει ὁλονένα μὲ βροχὴν καὶ Χιόνι ὥστε περὶ τὴν Ἀπὸ τῆς νυκτὸς δὲν τὴν ἐβλέπαμεν πλέον, ἡμεῖς δὲ ἠναγκάσθημεν νὰ ῥίψωμεν καὶ ἄλλην ἄγγυραν νὰ κατευδάσωμεν τὰ τζιμπούκια καὶ νὰ στεκόμεθα προσεκτικοὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διὰ νὰ μὴ μᾶς πάρῃ σθάρνα. Ἡ κακοκαιρία ἕως εἰς τὰς 4. ὥρας ἠύξανε μὲ βροχὴν καὶ χάλαζα. Μετ' ἑπειτα Γ. Τ. εἶτα Γρεγ. δυνατοτάτος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Νοεμβρ. 6. Πέμπτη. Σήμερον ἐξακολουθεῖ ὁ ἄνεμος μὲ τὴν ἰδίαν δραστηριότητα, φορτοῦνα μεγάλη ἕως εἰς τὸ ἀπόγευμα. Τὸ σκυῦρο καὶ νεφῶδες τὸ ἴδιον, περὶ τὰς 12. ἔρριψεν αὐθις ὀλίγην χάλαζαν ὅθεν καὶ στεκόμεθα ἀραγμένοι στανικῶς.

Νοεμβρ. 7 Παρασκευῇ. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιά, εἰς ζήτησιν τῆς Νάβε μὲ μετριότερον ἄνεμον, περὶ τὰς 2. εἶδομεν

7. πλοῖα τοῦ Στόλουμας Ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν Ζάκα καὶ τοῦ ἐδό-
σαμεν δὺν ἀρρώστους ὅπου εἶχομεν τὸν Κοταρὰ καὶ τὸν Πασχάλην. Ἐ-
μάθαμεν παρ' αὐτῶν ὅτι ὁ Μιαούλης καὶ Τουμπάζης ἐπίασαν ἄλλα
δύω καράβια. Ἡμεῖς τραβοῦμεν πὲρ Π. ὁ ἄνεμος Γ. Ἐδυνατός.

Νοεμβρ. 8 Σάββατον. Ἐξημερώθημεν κοντὰ εἰς τὸν κάθον
Μαλιὰ ἐπισκέφθημεν ἑνα αὐστριακὸν ἐξ οὗ ἐμάθομεν ὅτι ὁ Πασσὰς στέ-
κεται εἰς τὰ Δαρδανέλια καὶ δὲν θέλει νὰ ἐμβῇ φυβούμενος μὴν τὸν χά-
λαση ἢ Πόρτα. Ὅτι ἀπὸ τὸ Κορβέτο ὁποῦ ἐπεσεν ἔξω εἰς τὰ καράπουρ-
να, τὰ περισσότερα κανόνια του τὰ ἐπίασεν οἱ ἐδικοί μας. Μετ' ὀλίγον
εἶδομεν τὸν κπ. Ἰω. Δαλεχὲν ὅστις μᾶς εἶπεν ὅτι ὅπισθεν τοῦ Τζιρίγου
εἶδε μίαν Νάβε μὲ τὰ Τζιμπούκια κατευασμένα. Ἐσυμπεράναμεν νὰ ῥ-
ναι ἡ ζητουμένη αὐστριακὴ. Ἐτραβήξαμεν διὰ τοῦτο ἀνοικτὰ ἀλλὰ
μέχρι τὸ ἑσπέρας δὲν τὴν εἶδομεν. Ὁ καιρὸς ἐγαλήνευσεν ἀπεράσαμεν
λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα ἄγρυπνοι καὶ ἀνήσυχοι.

Νοεμβρίου. 9 Κυριακή. Μόλις ἐχάραξεν καὶ εἶδομεν ὀπίσω
μας τινὰ πλοῖα. Ἐνα τούτων εἰς τὸ ὅποῖον ἔκραξε ὅλην μας τὴν προ-
σοχὴν ὁμοιάζε τῆς ζητουμένης Αὐστριακῆς Νάβε, ἀλλὰ δὲν ἐλανθάστη
μεν. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου τὸ ἐγνωρίσαμεν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἡμᾶς
οἵτινες ῥίψαντες ἀμεσῶς μίαν φελοῦκαν εἵρχοντο πρὸς ἡμᾶς ὄντας γα-
λήνη. Τέλος πάντων ἐπλησιάσαμεν καὶ ἐστείλαμεν ἐπάνω τὴν μεγάλην
σκαμπαβίαν ἣτις μετέφερεν ταῖς παλάσκαῖς τῶν στρατιωτῶν καὶ ἔτι
50: α' 60: τακτικῶν εἰς τὸ πλοῖον μας. Ὅθεν καὶ τραβοῦμεν διὰ
τὴν Ὑδραν. Οἱ 14 ἄνθρωποι μας τοὺς ὁποῖους εἶχομεν διωρίστη εἰς τὴν
Νάβε, ἀξιωματικοὶ τῶν ὁποίων ἦτον ὁ Γ Μάης καὶ ὁ Γ Παππουτζάλωφ,
μᾶς διηγοῦνται ὅτι τοὺς ἔσπασεν ἡ μία ἄγγυρα καὶ διὰ τοῦτο τοὺς
ἐπῆρε σβάρνα. Ὅτι ἐκοψαν μὲ μπαλτὰ τὴν μίαν Γούμενα διὰ νὰ γλυ-
τώσουν τὸν κίνδυνον μὴν πέσουν εἰς τὴν Πολύκαντρο, ὅτι εὐρισκόμενοι
ἔξω τῆς Κρήτης οἱ Τοῦρκοι ἐζητοῦσαν νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ. πλὴν ὅτι ὁ κπ:
δὲν ἔστερξε, καὶ τέλος ὅτι ἂν δὲν ἐπαρουσιαζόμεθα ἡμεῖς σήμερον ὅτι
ἐφοβοῦντο καμμίαν νέαν ταραχὴν ἀπὸ τοὺς ἀράπιδες. Ὁ Ῥηθεὶς Παπ-
πουτζάλωφ ὠφέλησε μεγάλως ὁποῦ εὐρέθη εἰς αὐτὴν διότι μὲ τὴν γλυ-
κύτητα τῶν λόγων του κατέπειθε καὶ καθησύχαζε τοὺς ἀξιωματικούς
τῶν τακτικῶν οἵτινες ἦτον 7: ἓνας Γεωργιάνος, ἓνας Κύπριος, ἓνας Κων-
σταντινοπολίτης καὶ ἓνας Ἀνατολίτης, ἓνας Ρουμελιώτης καὶ δύο Ἀ-
ραβες. Οἱ δὲ ναῦται μας μὲ τὴν μεγάλην πείραν των εἰς τὴν θάλασσαν
συνήργησαν μεγάλως πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου τῆς Τρικυμίας.

Νοεμβ. 10 Δευτέρα. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν γαλήνη. Ἀπε-
ράσαμεν τὸν κάθον Μαλέα.

Νοεμβ. 11 Τρίτη. Καὶ σήμερον ὁμοίως. Εἵμεθα ἐμπρὸς εἰς
τὴν Μονεμβασίαν. Ἐπήραμεν μέσα τὸν κπ: τῆς Νάβες καὶ τοὺς ἀξιω-
ματικούς τῶν τακτικῶν καὶ τοὺς ἐπεριποιήθημεν τὸν μὲν κπ. ὡς ἀδελ-
φόν, τοὺς δὲ ἀξιωματικούς ὡς ἐλευθέρους, μὲ καφέ, ροῦμι, φαγὶ κλ.

Νοεμβ. 12 Τετράδη. Καὶ σήμερον γαλήνη. Περὶ τὰς 6: λε-

πτότατος ἀήρ· Ο. καὶ πλέομεν πρίμα. Αὐθις τὴν νύκτα γαλήνη. Σήμερον ἐπροσκαλέσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν τὸν κπ. τῆς Νάβες.

Νοεμ. 13. Πέμπτη. Τὸ πρωὶ γαλήνη. Τὸ ἑσπέρας ἐφύσησε Ὁστρία. Ὅθεν περὶ τὰς 11 1/2 ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Δοκὸ καὶ ἔχοντες δεμένην τὴν Νάβη ἐχαιρετήσαμεν τὴν Ὑδραν ῥίπτοντες 3 κανονία. Συγχρόνως ἐφθασε καὶ ὁ Παναγιώτας ἔχων καὶ αὐτὸς δεμένον τὸ Βριγαντῖνον ὅπου τοῦ ἐπαρადώσαμεν. Περὶ τὴν 1/2 τῆς Νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς τὴν χώραν τῆς Ὑδρας, μὲ Καλὸν κατευόδιον Νικηταὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἴθε πάντοτε.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΦΕΤΕΙΝΩΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1824

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ Η ΑΘΗΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2 ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΟΛΟΥ
ΤΗΙ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1825

Μαρτίου 31. Τρίτη. Χχες τὸ δηλινὸν εὐγῆκεν εἰς τὰ παντὰ τὸ Πλοῖον μας (('Αθηνᾶ)) ὁμοῦ με ἄλλα δύο, καὶ περιῆλθεν ἄχρι τὴν σήμερον ὅποταν ἦτον ἤδη εὐγαλμένα καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα, διὸ καὶ ἐξεκινήσαμεν διευθυνόμενοι πρὸς τὰ ἐπάνω ἑνδεκα πολεμικὰ καὶ τέσσαρα Πυρπολικὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα συνιστῶσι τὴν δευτέραν Ὑδραϊκὴν Μοίραν. 1) Καπετ. Λάζαρος (Φόνος) Παπαῖ Μανόλη. 2) Καπ. Λάζαρος Πινότζης. 3) Καπ. Ἰωάνν. Ἀντων. Βούκου 4) Καπ. Γκίκας Μεθενήτης. 5) Καπ. Γκίκας Ἰωάν. (Ψεύτη) 6) Καπ. Ἀθνασίος Κριεζῆς. 7) Καπ. Νικόλας Βόκος. 8) Καπ. Δημήτ. Ἀντ. Εόκος. 9) Καπ. Ἡλίας Χ. Τζώρζου. καὶ 10 Καπ. Δημ. Ἀναστ. Θεοδωράκης.

Ἰωάννης Στίπας. Μανόλης Μπούτης. Ἰωάννης Μαντρόζος καὶ Δημ. Ἀλεξανδρῆς Πυρπολισταί. Ὅλα εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀντιναυάρχου Γεωρ. Σαχτούρη.

Ἀπριλίου 1, Τετράδη. Ἐξημερόθημεν πλησίον τοῦ νησιῦ Σάν Τζώρτζη με γαλήνην, τὸ ἑσπέρας εἴμεθα εἰς τὸ μέρος κάβου κολλόνες.

Ἀπριλίου 2, Πέμπτη. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περιφερόμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸν Ζέαν ὅπου ἐπισκέφθημεν τρία αὐστριακὰ προερχόμενα ἀπὸ Μάλτα, διὰ 16. ἡμέρας, καὶ ἓνα Ἀμερικανικὸν ἀπὸ Λιβόρνου, ἐκ τῶν πρώτων ἐμάθομεν ὅτι τὸ τρίτον ἤρχeto κατόπιν.

Ἀπριλίου 3, Παρασκευή. Καὶ σήμερον περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος περιμένοντες τοὺς Σπετσιώτας.

Ἀπριλίου 4, Σάββατον. Μαθόντες ὅτι οἱ Σπετσιώτες τραβοῦν κατὰ τὴν Σύραν, διευθυνόμεθα καὶ ἡμεῖς πρὸς ἀντάμωσίν των. εἰς τὸ βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου εἴμεθα ἐμπρὸς εἰς τὴν Νῆσον Σύραν, ὅποταν ὁ Καπετὰν Γκίκας Μεθενήτης ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς Σύραν με τὸ καράβι ὄντας ἄρρωστος.

Ἀπριλίου 5, Κυριακή. Σήμερον εἰμεθα ἐμπρός εἰς τὴν Τήνον ἐχαιρετήσαμεν τὴν Παναγίαν μὲ ἓνα κανόνι, ἐπροσκαλέσαμεν εἰς τὸν στόλον τὸν Νικολάκην Ἱατρόν· ἀνταμόσαμεν τὸν ναύαρχον Σπετζῶν μὲ 6. Καράβ. καὶ ἐπληροφορήθημεν διὰ τινος ἀμερικανικοῦ ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἦτον ἀραγμένος εἰς Μυτιλήνην. Τραβοῦμεν δι' ἐκεῖ, εἰς τὰς 2. τῆς νυκτὸς ὁ Καπ. Γκίκας ἐτρακάρισε μὲ τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Μαντρόζου καὶ τοῦ ἐτσάκησε τὴν πλώρην τῆς ὀλίγον. Ὁ ἄνεμος ὄστρια εὐδιος.

Ἀπριλίου 6, Δευτέρα. Περί τὰς 4. τῆς ἡμέρας εἴλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν ὀπισθεν λιμένα τῶν Ψαρρῶν, διότι ὁ ἄνεμος ὄστρια αὖξανε ὁλονένα· ἐμάθομεν παρὰ τινος καλογήρου εὐρισκομένου ἐκεῖ μετὰ δύο ἄλλων, πῶς ἓνα τουρκικὸν καράβι εἶχε ἔλθῃ προχθὲς καὶ ἐστάθῃ ἕως χθὲς εἰς τὸν μόνον τῶν Ψαρρῶν, καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε μίαν ἄγκυραν μεγάλην ἀνεχώρησεν, ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ Σιρόκος, ἀπέρασε δὲ ἓνα Ἱμπεριάλ. Δελίνι ἀπὸ τὰ ἔξω καὶ μᾶς ἔβαλε σημαίαν.

Ἀπριλίου 7, Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν δὲ τοῦ ὀπισθεν μεγάλου λιμένος τῶν Ψαρρῶν, τὸ πρῶτον ἐδιορίσαμεν Γορδακόσταν (πρόσκοπον) τὸν Καπ. Δημ. Α. Βοκὸν καὶ Καπ. Γκίκαν Μεθενήτην. Τὸ ἑσπέρας ἦλθε καὶ ἀράξε μία Γολέτα ρουσικὴ τοῦ Καπ. Ἰωάν. Φορμόζη Τηνιακοῦ ὀνόματι Ἀντέλα ἀπὸ Μυτηλίνης, διὰ 3. ἡμέρας μὲ λάδδια διὰ Σύραν, ἥτις μᾶς εἶπεν ὅτι 2 Κορβέτα, 2 Βρίκια, 1 γολέτα, 2 τρασπόρτια μὲ 6. μικρὰ ἐχθρικά ἦτον μόνον ἐκεῖ καταφθασμένα καὶ ὅτι εἶδεν ὅτι ἀνεχώρησαν διὰ τὰ Δαρδανέλια, ἅμα ἐμαθον ὅτι εὐγῆκαμεν ἡμεῖς ὅτι ὁ ριαλάμπης ἦτο καταφθασμένος εἰς τὰ Κάστρα μὲ 26. κομάτια ὅτι ἡ φεργάτα εἰς ἣν θέλει ἔμβῃ ὁ Καπετ. Πασσᾶς δὲν εἶναι ἀκόμη ἑτοιμῇ, καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔκαμαν εἰς Μυτηλίνην ἓνα Βρίκη ὅτι ἀπὸ τὸ Πλουμάρι ἐπῆραν ὀλίγον κερσετὲ (ξυλείαν), ὅτι εἶχον μάθει ἀπὸ δύο χριστιανούς ὅπου ἦτον μέσα, πῶς αὕτῃ ἦτον πολλὰ ἀδύνατη, καὶ ὅτι δὲν εἶχον ἱκανοὺς ἀνθρώπους μέσα, καὶ ὅτι ἀκουον πῶς ἡ ἀρμάδα εἶχε σκοπὸν εὐγένοντα ἀπὸ τὰ Κάστρα νὰ ὑπάγῃ εἰς Σαλονίκη. Ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ Ὁστρια δυνατὴ.

Ἀπριλίου 8, Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγκυραν ἐπέστρεψαν αἱ Γαρδακόσται, ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπαν κανένα ἀξιοσημείστον· ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος.

Ἀπριλίου 9, Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν, ὁ καιρὸς ἐμαῖστράλισε. Πρὸς τὸ μεσημέρι ἔφθασαν εἰς τὸν ἄλλον λιμένα τῶν Ψαρρῶν 8. Σπετζότικα καὶ πέντε Ψαρριανά, ἐστείλαμε τὸν κύριον Παπουτζάλωφ νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τί νέα, καὶ ἐπιστρέψας μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν δὲν εἶχεν εὐχαρίστησιν νὰ τραβίξωμεν ἐμπρός, ἂν καὶ ὁ Μαῖστρος πέσῃ, ὁ ἀντιναύαρχος ἦτον τῆς ἐναντίας γνώμης, οἱ δὲ Ψαρριανοὶ οἱ νεοστὶ φθάσαντες ἀπὸ Σύρον μᾶς εἶπον ὅτι ὁ Πρόεδρος ἐπέστρεψεν ἀπὸ Τριπολιτζάν, ὅτι οἱ Τούρκοι ἐκατέβησαν εἰς τὸ μακρινόρος ὅτι ἡ μεγαλειτέρα μάχη ὅπου εἶχε γίνῃ εἰς Νεόκαστρον ἦτον ἐκείνῃ τῆς νέας Τρίτης (τοῦ Ἰλᾶσχα), ὅτι τὸ δάνειον ἔφθασε.

Παρασκευὴ 10 Ἀπριλίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν, ὁ ἄνεμος ἔγινε τραμοντᾶνα· ὁ Καπετὰν Γεωργης Σαχτούρης ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Σπετζίτοψαριανῶν καὶ ἔμειναν σύμφωνοι νὰ συκωθοῦν αὐριοι καὶ νὰ τραβιξοῦν ἐπάνω, ἦτον μαζί του καὶ ὁ Καπετ. Πινώτζης, καὶ Κπ. Μπατσακῆς. Πρὸς τὸ μεσημέρι πρεβέντζα, ἥτις ἐκράτησε πολλὰ ὀλίγον. πρὸς τὸ ἐσπέρας ἄνεμος Νοτιοδυτικός. Τὰ Ψαριανὰ καὶ Σπετζίτικα ὅπου ἦτον ἀραγμένα εἰς τὸ ἄλλο πόρτο εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιά.

Σάββατον 11 Ἀπριλίου. Αὐγῆς οὔσης ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά, ἀλλ' ὄντας ὁ ἄνεμος λαμπρός. Ἐπίασε καραντὶ ἐμπροσθεν τοῦ λιμένος καὶ διὰ τοῦτο ἀργοπορήσαμεν ἕως εἰς τὰς 3 τῆς ἡμέρας, περὶ τὰς 6 εἵμεθα ἐμπρὸς εἰς τὴν Μυτιλήνην, καὶ εἶδομεν τὰ Σπετζίτοψαριανὰ κατὰ μεσημβρίαν ἠνώθημεν μετ' αὐτῶν, καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀπεράσῃ, ἀπὸ τὸ ἔσω μέρος τῆς Μυτιλήνης, ἥτοι ἀπὸ τὰ Μοσχονήσια· τὸ ἐσπέρας εἵμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸ Πλουμᾶρι, ὁ ἄνεμος ὄστρια, μετὰ τὰ μεσάνυχτα τὰ ἐπρυμήσαμεν καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

Κυριακὴ Ἀπριλίου 12. Ἐξημερόσαμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρπον Γέρα, ἀπεράσαμεν ἡμέρα ἀπὸ τὸ κάστρο τῆς Μυτιλήνης, καὶ περὶ τὰς δύο τῆς ἡμέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὰ Μοσχονήσια ὅπου εὕρισκετο ἓνα αὐστριακὸν Τραμπάκουλο τὸ ὅποῖον ἐπισκέφθησαν, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι προήρχετο ἀπὸ Σμύρνην διὰ 2 ἡμ. ὅτι πρὸ 20 ἡμερῶν εἶχον φύγει ἀπὸ ἐκεῖ 5 μπαϊράκια στρατεύματα διὰ τὰ κάστρα, ὅτι ἡ φεργάτα ἦτον ῥηγμένη εἰς τὴν θάλασσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐτοιμάζετο νὰ κατέβῃ μετὰ τοῦ Καπτ. πασσᾶ εἰς τὴν Καλλιπόλιν, ὅτι χθὲς τὸ ἐσπέρας ἔφυγεν ἀπὸ Μυτιλήνην ἓνα μπρίκη πολεμ., 3 μαρτηγάνες, καὶ 2 σακολέδες· ὅλα τουρκικὰ φορτομένα λάδια σαπούνια καφέ καὶ λπ. διὰ Κωνσταντινουπόλ. καὶ πρὸ 6 ἡμερῶν ἦτον ἐδῶ ἀραγμένη μία συνοδία τουρκικὴ ἀπὸ 3 Κορβέτα 10 μύστικα ψαριανὰ καὶ δύο Βρίκια τὰ ὅποια ἔφυγον διὰ τὰ ἐπάνω, ὅτι τὸ Βρίκι τῆς Μυτιλήνης ἦν 36 πηχῶν 11 κανονιῶν περμπάντα, ὅλα μπρούτζινα· ὁ αὐτὸς πηγαίνει διὰ Αἴνο μὲ κολλονιάλλε—(ἀποικιακά).

ΣΗΜ. Ψαριανὰ ἐννοεῖ ἀπὸ τὰ συλληφθέντα κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Παρρῶν.

Δευτέρα 13 Ἀπριλίου. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πνιὰ, μὲ τὸ νὰ ἐγύρισεν ὁ ἄνεμος Τραμοντᾶνα καὶ τὰ ἐπρυμνίσσαμεν διὰ τὰ κάτω μέρη.

Τρίτη 14 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Πλουμᾶρι, ἐπεσκέφθημεν πλοῖον ῥωσικὸν Βεργ. οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Καπ. Ἰω. Γριμᾶλδῃ κάρηκο μὲ ἀλεύρη καὶ κριθᾶρι διευθυνόμενον διὰ τὰ Ἰωνικὰ νησία. Λαβόντες ὑποψίαν ὅτι πηγαίνει διὰ τὰ Κάστρα τοῦ Μωρέως, συσκεφθέντες ὅλοι, ὁ Ναύαρχος καὶ Πλοίαρχοι ἱκανῶς, καὶ μὴ εὐρόντες ἄλλο τί. παρὰ ὑποψίας, ἀπεφασίσθη καὶ τοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια, ἀφοῦ ἐτοκάραμεν τὴν πιστοποιήσιν τῆς υἱείας τοῦ πλοίου. Εἰδοποιοῦντες τὸν ὅτι κάμνουμεν πολιορκεῖαν εἰς τὰ φρούρια τοῦ Μωρέως καὶ ἂν τυ-

χών θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ θέλει συληφθῇ καὶ δημευθῇ παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλ. πλοίων. Ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν μετὰ τῶν περισσοτέρων πλοίων τῆς Μοίρας του, ἔφυγε διὰ Σκύρον διὰ κρασί κλ.

Τετάρτη 15 Ἀπριλίου Περιφερόμεθα μὲ γαλήνην ἐμπρὸς εἰς τὸ Σίγκρι, καὶ πρὸς τὸ μεσημέρι ἓνα πλοῖον Σπετζιώτικον τοῦ Καπ. Ἀθανάση, ἔφερε δύο καράβια αὐστριακὰ, τὸ μὲν τοῦ Καπετ. Marco Lucovich Brig Orisca μὲ κριθάρι διὰ τοὺς Κορφοὺς καὶ διὰ λ)σμὸν του, τὸ δὲ τοῦ Καπετ. Giorgio Ganbrih Brig. Cadano μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι διὰ τὰς Ἰωνικὰς νήσους διὰ λ)σμὸν τοῦ υἱοῦ fverbia αὐστριακοῦ· προερχόμενα ἀπὸ Κωνσταντίν. διὰ 6 ἡμέρας, κρίναντες καὶ ἀνακρίναντες, ὅλοι οἱ Καπετ. μετὰ τοῦ Ναυάρχου, μὴν εὐρίσκοντες κανὲν ἰσχυρὸν ἐπιχειρήμα μὲ τὸ νὰ εἶχον τὰ χαρτιά των τακτικὰ ἀπαράλλακτα τοῦ πρώτου ἀνεβλήθη ἡ ἀπόφασις ἕως αὐρίου.

Πέμπτη 16 Ἀπριλίου. Περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος μὲ τὴν αὐτὴν γαλήνην, τέλος πάντων ὕστερον ἀπὸ μίαν δυνατὴν ἐξέτασιν καὶ σκέψιν ἀπεφασίσαμε νὰ τὰ ἀφίσουν τὰ αὐτὰ αὐστριακὰ δύο πλοῖα, μ' ὅλον ὅτι εὗρον εἰς τὸ ἓνα τούτων παρούτι καὶ σκάγξα τὰ ὀποῖα δὲν ἦτον εἰς τὸ μαυιφέστο, ἐπήραμεν δὲ καὶ τινὰς ἐξετάσεις τοῦ Καπετ. Λούκοβιτ τοῦ ὁποίου εἴπωμεν νὰ τὰς ὑπογράψῃ καὶ μάς εἶπεν ὅτι τότε θέλει τὰς ὑπογράψῃ ὁπόταν τοῦ δώσωμεν τὴν ἀπόφασιν, ὅτι εἶναι κρατημένος, καὶ θέλει φερθῇ διὰ τὸ Ναύπλιον, μ' ὅλα αὐτὰ οἱ Ναύαρχοι ἀπεφάσισαν νὰ τὰ ἀφίσουν μὴ εὐρόντες εἰς αὐτὰ ἄλλο παρὰ ὑποψίας τὰ ἀφίσαμεν, ἀφοῦ ἐτοκάραμεν τὰ μαυιφέστα των, (δηλωτικὰ) καὶ οὕτω ἀνεχώρησαν. Μετ' ὀλίγον ὁ Καπ. Ἀθανάσης Γεωργίου Πάνος ἔφερεν ἓνα ἄλλο Βριγ. Ἱμπεριάλ τοῦ Καπ. Pasquale Bruta Brig austriaco Nicomir διστινάτο διὰ Κορφοὺς μὲ 1764 σακιά καὶ κόφας ἢ ζεμπίλια ἀλεύρι δηλ. κοιλὰ 6913 $\frac{1}{2}$, ὀκάδας 38270 καὶ πρὸς τούτοις 5700 κοιλὰ κριθάρι διὰ λ)σμὸν τοῦ Giorgi Ντάντες frutt αὐστριακοῦ. Εἶχε καὶ οὗτος τὰ χαρτία του τακτικὰ καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι, τοῦ ἔγιναν διάφοραι ἐξετάσεις διὰ λόγου, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔλεγεν ἄλλο εἰμὴ ὅτι δὲν ἔχει ἄλλα χαρτιά, δι' ὃ καὶ μὴ εὐρόντες πάτημα ἀπεφασίσαμεν νὰ τὸν ἀφίση καὶ αὐτὸν σημειώνοντες εἰς τὸ μαυιφέστον του, ὅτι τοῦ ἐδώσαμεν τὴν εἰδησιν τῆς πολιορκίας τὴν ὀποίαν τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα κρατοῦν, πρὶν ὅμως νὰ τοῦ δώσωμεν τὴν ἄδειαν καὶ τὰ χαρτία του διὰ ν' ἀναχωρήσῃ, ἐμάθομεν παρὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ρηθέντος Καπετὰν Πάνου ὅτι στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τοὺς μπαμπαφίγγους εἶδον ὅπου ἓνας ἄνθρωπος τοῦ αὐτοῦ Αὐστριακοῦ πλοίου ἔβριψε χαρτία εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὥραν ὅπου ἐπῆγεν ἡ πάσαρὰ τοῦ Καπτ. Πάνου ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ αὐστριακόν, ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ τοῦ γίνῃ αὐρίου μία γενικὴ ἐξέτασις τοῦ πλοίου καὶ μερικὴ τῶν ἀνθρώπων κατὰ μέρος.

Ἀπριλίου. 17. Παρασκευῇ. Ἐξημερώθημεν αὐθις μὲ γαλήνην, ἐκάμαμεν τὴν γενικὴν ἐξέτασιν εἰς τὸ πλοῖον Nicomir καὶ ἀ-

να καλύψαμεν ἀπὸ τὸν καμαρότον ὅτι τὰ χαρτιά ὅπου ἐρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ἦτον Τουρκικά, καὶ ὅτι ἐμελλον μετὰ τοῦ φορτίου νὰ τὰ παραδίδουν εἰς τὴν Πρέβεζαν εἰς τοὺς Τούρκους, διὰ τοῦτο τὴν ἐδιωρίσαμεν καὶ ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ θεωρήσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μὲ γράμματα.

ῥιθ. 1

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Δὲν ἀμφιβάλλουν οἱ ὑπογεγραμμένοι ὅτι πρὸ καιροῦ ἐφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ σεβαστοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὅτι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐμελλον νὰ εὗγουν διάφορα Εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ πλοῖα μὲ τροφὰς καὶ πολεμοφόδια ναυλομένα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς διὰ τὰ φρούρια τοῦ μορέως καὶ ἄλλα μέρη τουρκικά, ἦτον πιθανὸν νὰ ἀπαντήσωμεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπεριμέναμεν διαταγὰς κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἄχρι τοῦδε δὲν ἔχομεν καμίαν ὁδηγίαν· πρυχθὲς ἐπιάσαμεν τρία ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' εὐρώντες τὰ ἐφόδιαστικὰ τῶν τακτικῶν, μὲ ὅλον ὅτι φορτομένα ἀλεύρια καὶ κριθάρια, καὶ δὲν μᾶς ἔμενεν ἀμφιβολία, πῶς πηγαίνουν διὰ τὰ πελοπονισιακὰ φρούρια τὰ ἀφίσαμεν μὴν εὐρόντες ἄλλο πιάσιμὸν εἰμὴ ὑποψίας, ὅλα ὁμῶς φέρουσι τὰ χαρτιά τῶν τακτικότητων τὰ ὅποια σκεπάζουν ἐντελῶς τὸ φορτίον, χθὲς ἐσυλάβομεν ἐν ἑτερον αὐστριακὸν Βρεγαντίνον, τὰ αὐτὰ ἐφοδιαστικά, μεταχειρίσθημεν γλυκίτητα ἄκραν, καὶ ὑποσχέσεις διὰ νὰ ξεσκεπάσωμεν πραγματικῶς τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὅποιον καὶ ἀπελάσαμε· ὁ ῥηθεὶς καπετάνιος καὶ γραμματικός του, μᾶς ἐφάνέρωσεν ὅτι ἐπήγεναν διὰ πρέβεζαν τὸ κριθάρι καὶ ἄλευρα ὅπου φέρουν, καὶ ὅτι ἐκρατοῦσαν καὶ γράμματα τουρκικά τὰ ὅποια καὶ ἔρριψαν εἰς θάλασσαν ἅμα μᾶς εἶδον, μ' ὅλον ὅτι ὕστερον τὸ μετανόησαν· μὲ τὸν ὁμοιον τρόπον μᾶς λέγουσι ὅτι ἦτον οἰκονομιμένα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κάρικα· ἡμεῖς λοιπὸν διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ αὐτοῦ φιλέλληνος καπετάνειου καὶ γραμματικοῦ ἐμεταχειρίσθημεν τὸν τρόπον ὅπου βλέπετε εἰς τὰς ἰταλιστὶ ἐξετάσεις ὅπου τοῦ ἐκάμαμε αἵτινες διαλαμβάνουν ἐν τῷ τέλει, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνεκαλύψαμεν ἀπὸ τὸν καμαρότον· παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ θεωρήσῃ τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ μᾶς δοθῇ εἰδήσις διὰ τὴν ἀπόφασιν ὅπου κάμει περὶ αὐτῆς· τοῦτο μᾶς ἔκαμε νὰ στείλωμεν ἐν καρᾷ νὰ συλλάβῃ ἄλλα δύο ὅπου εἶχον προπεράσει διωρίζοντές το νὰ τὰ φέρῃ αὐτοῦ διὰ νὰ τὰ ἐξετάσετε, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἐμαρτήρησεν ὁ ἴδιος ὅτι καὶ αὐτὰ ἦτον τῆς ὁμοίας κατηγορίας καθὼς καὶ ἄλλα διάφορα ὅπου μέλει νὰ εὗγουν· δι' ὃ καὶ περιμένομεν ὁδηγίας τοῦ Σ' Ὑπουργείου εἰς τὸ πῶς μέλλομεν νὰ φερθῇ, ὅταν τὰ Τουρκικὰ χαρτιά εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ εὗρωμεν.

Μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένομεν

Οἱ Ναύρχοι τῶν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου Ἑλληνικῶν Μοιρῶν

Γόρας καὶ Σπετσιοτικῆς καὶ Ψαριατρῆς

Τῇ 17 Ἀπριλίου 1825 ἀντικρὶ τῆς Μιτυλήνης.

Ἀριθ. 2

Πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Νήσου Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Διὰ τὰ μὴν ἀποσπάσωμεν κανένα πολεμικὸν ἀπὸ τὴν Μοίραν μας δὲν σὰς ἐγράψαμεν ἄχρι τοῦδε τὰ καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀκόλουθος ὁμῶς περίστασις μᾶς ἀναγκάζει νὰ σὰς στείλωμεν ἐπίτιδες ἓνα Ψαρριανὸν τοῦ Καπ. Κωσταντῆ Χ. Ἀγγελή, εἰδοποιῶντας σὰς τὰ ἀκόλουθα. Ὑστερον ἂν οὐ ἐπεριμέναμεν καὶ ἠνώθημεν μετὰ τῶν συναδέλφων Σπετζωτῶν καὶ Ψαρριανῶν εἰς Ψαρρά, τῇ 11. τοῦ παρόντος ἐμβήκαμεν εἰς τὰ παντὰ διευθυνόμενοι διὰ Τένεδον, μὲ τὸ νὰ ἐμάθαμεν ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἦτον σχεδὸν ὅλος κατεβασμένος εἰς τὰ Δερδανέλια· ὁ σφοδρὸς ἄνεμος μ' ὅλον τοῦτο μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἀράξωμεν εἰς τὰ Μοσχονήσια, ἀπὸ ὅπου συκωθέντες τῇ 13. ἰδίῳ εὐρέθημεν εἰς Γαλήνην ἔξω τοῦ Σίγαρη, καὶ ἤδη τρεῖς ἡμέρας περιφερόμεθα εἰς τὰ ἴδια νερὰ μὲ λεπτοὺς ἀνέμους, καθ' ἃς ἐχομεν ἤδη. 3. Καράβια ὅπου ἐπεσκέφθημεν αὐστριακὰ καὶ Ῥωσικὰ προερχόμενα ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν μὲ ἀλεύρια καὶ κριθάρια· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον εὐρόντες τὰ χαρτιά του τακτικά, μ' ὅλον ὅτι ὑποπτον, τὸ ἀφίσαμεν ὕστερον ἀπὸ ἱκανὴν σκέψιν μετὰ τῶν ἄλλων δύο Ναυάρχων Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, ὕστερημένοι ὄντες τῶν κατὰ τοιαύτην περίστασιν ἀπαιτουμένων Ἑρμινειῶν καὶ διαταγῶν, χθὲς ἐπεσκέφθημεν τ' ἄλλα δύο Αὐστριακὰ ὄντα, κρατῶντα τὰ ἐφοδιαστικά των τακτικὰ κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον τοῦ πρώτου φέροντα καὶ αὐτὰ ἀλεύρια καὶ κριθάρι, διευθυνόμενα καὶ τὰ τρία διὰ τὰς Ἴονικὰς Νήσους, ἐλείποντα τὸ μὲν 5. τὸ δὲ 6. ἡμ. ἀπὸ Κωνσταντινούπολ. Δὲν μᾶς μένει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὰ καὶ ἄλλα διάφορα ὅπου ἔρχονται κατόπιν μὲ παρομοίας τροφάς, νὰ ἦν τὰ ἴδια περὶ τῶν ὁποίων εἴσθε ἡ Εὐγενεία σας εἰδοποιημένοι πρὸ καιροῦ, ὅτι ἔμελλον νὰ ἐκπλεύσουν ἐκ Κωνσταντιν. διὰ τὰ Φρούρια τοῦ Μωρέως, ἀλλὰ πῶς ἡμποροῦμεν νὰ τὰ κρατήσωμεν μὲ μόνην τὴν βάσιν ἀπλῆς ὑποψίας; Τοὺς ἐγίνε ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πλοῖα μεγάλη, ἀλλ' οὔτε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡμπορέσαμεν νὰ εὐρωμεν τί ὅπου νὰ μᾶς κάμῃ νὰ τὰ κρατήσωμεν καὶ στείλῃ αὐτοῦσε· αὐτοῖς εἶναι ἐφοδιασμένοι κοντὰ εἰς τὰ Μανιφέστα (Δηλωτικά) πόλιτσε (φωρτωτικάς) πιστοποιήσεις ὑγείας, μὲ συμφωνητικὰ ναύλων, Ἑρμινεῖας τῶν φορτοτῶν, ὑπηκόων αὐστριακῶν, ὅλα ἐπικυρωμένα τακτικῶς ἀπὸ τὰς Κεχγελαρίας Ῥωσικὴν καὶ Αὐστριακὴν, ἀπεφασίσθη λοιπὸν κοινῇ γνώμῃ νὰ τὰ ἀφίσωμεν καὶ αὐτὰ, ἀφ' οὗ τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν πολιορκίαν Μοθοκωρώνων, καὶ Πάτρας, ἐδιωρίσαμεν ὁμῶς τὸν ἐπιφέροντα νὰ τὰ συντροφεύσῃ μακρόθεν, καὶ φθάσαντες εἰς τὰ αὐτοῦ μέρη νὰ ἔλθῃ νὰ σὰς δώσῃ τὴν εἰδησιν, καὶ νὰ κάμετε περὶ αὐτῶν ὅπως εἰρήτε εὐλογον. Ἄν εἴχαμεν ἐδῶ τὴν Γολέταν ὡς μᾶς ὑποσχέθητε, δὲν ἠθέλαμεν ἀπαμακρύνει ἀπὸ τὸν Στόλον μας τὸ αὐτὸ Ψαρριανὸν πολεμικὸν εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν περιμένομεν νὰ εὐγῇ ὁ ἐχθρικός Στόλος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπληροφορήθημεν παρὰ τῶν

ρήθέντων καπετανέων ὅτι τὰ εἰς τὰ Δαρδανέλια εὐρισκόμενα καὶ περιμένοντα τὸν Καπετὰν Πασσὰ εἶναι 40. κομμάτια. δλδ. 2. Φεργάδες, 6. Κορβέταις, καὶ τὰ λοιπὰ Βρίκια Γολέταις καὶ Μύστικ, ὁ δὲ Καπετ. Πασσᾶς εἶχε σχεδὸν ἑτοιμον τὴν νέαν Ἀης τάξεως Φεργάταν του, καὶ θέλει εὐγὴ μὲ ἄλλα 15. α. 20. κομμάτια, εἰς τρόπον ὅτι θέλει εὐγὴ καθὼς συμπεραίνεται μὲ 60. πανιὰ περίπου. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ μᾶς στείλητε ὀπίσω τὸ ῥηθὲν Ψαρριανὸν ὅσον τάχυστα, καὶ καμμίαν Γολέταν διὰ Ἀγγελίας, καὶ διορίζοντάς μας πῶς εὐρίσκεται εὐλογον νὰ πράξωμεν διὰ ἄλλα φορτικά ὅπου πιθανὸν νὰ πιάσωμεν ὅμοια τῶν εἰρημένων πρὸς ὁδηγίαν μας. Ὁμηλήθη νὰ βάλωμεν εἰς αὐτὰ μερικοὺς ἄνθρώπους καὶ νὰ τὰ στείλωμεν αὐτοῦ. ἢ εἰς τὴν Διοίκησιν, ἀλλὰ προβλέποντες τὰ ἐπακίλουθα, μετεβάλλομεν σκοπὸν λάβετε λοιπὸν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, διότι ὑπὲρ τὰ 20. καράβια ἔρχονται κατόπι φορτωμένα μὲ τὸν ὅμοιον τρόπον αἱ Ἑρμηνίαι τὰς ὁποίας κρατοῦν οἱ Καπεταν. ἀπὸ τοὺς φορτοτάς των, τοὺς κάμνουν πληρεξουσίου ὄλου τοῦ φορτίου διὰ νὰ τὸ πωλήσουν ὅπου θέλουν. τοὺς ἐπροτεῖναμεν νὰ τὸ ἀγοράσωμεν, καὶ μᾶς ἐζήτησαν εἰς μὲν τὸ ἀλεύρι 12 Γρόσια τὸ κοιλόν, καὶ διὰ τὸ κριθάρι 6. Γρόσια, καὶ ἔστω εἰς ὁδηγίαν σας ἂν ἔχετε χρειάν. Εἰς γνωστοποιήσιν τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰ Μοθωκώρωνα Πλοίων μας, καὶ εἰς Πάτραν (ἂν εὐρίσκονται) εἰς πολιορκίαν, ἐφκνερώσαμεν εἰς τὸ Μανιφέστον καὶ πιστοποιήσιν ὑγείας, ὅτι ἐπεσκέφθησαν παρ' ἡμῶν, καὶ εἰδοποιήθησαν τὴν ἐκεῖ πολιορκίαν μας, καὶ ὅτι τοὺς εἶναι ἐμποδισμένη ἡ εἰσοδος εἰς τὰ Φρούρια. Ὁ Καπετὰν Πασσᾶς σκοπεύει νὰ βαρκάρη ἕως 3. χιλιάδ. Γινὰτ Καζάκιδαις τοὺς ὁποίους ἡ Πόρτα ἐκτέθασε μὲ πληρωμὴν μεγάλην, οἵτινες ἐμπίπτοντες εἰς διαφωνίας μετὰ τινων Γιανιτζάρων εἰς Κωνσταντίν. ἐζήτησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ἴδια, ἀλλ' ὁ Καπετ. Πασσᾶς τοὺς καθισίχασε· εἰς τὰ Δαρδανέλια Ἰμβαρκάρονται ἕως 5. χιλιάδ. στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ἄδeto λόγος εἰς Κωνσταντινούπολι ὅτι διενθύνοντο κατὰ Σάμου, καὶ κατὰ Σύρας, καὶ ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος θέλει ἀπεράσει καὶ ἀπὸ Σαλονίκην διὰ νὰ Ἰμβαρκάρη καὶ ἄλλα· ἡ νεοκατασκευασθεῖσα Φεργάτα εἰς ἣν ἐμβῆκεν ὁ Χοτσετ Μεϋμέτ Τοπάλ Πασσᾶς, εἶναι 16. κανονίων πὲρ πάντα. Ὁ νόματα τῶν ρηθέντων Καπετ. μὲ τροφάς. Βρεγαντίνον Ἑρσικὸν λί trè fratelli Καπετ. Τζιοβάννης Γριμάλδης μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι φορτωμένος ἀπὸ τοὺς ἐν Κωνσταντινούπολει fratelli Privileggio, ὑπηκόους Αὐστριακοὺς διὰ τὰς Ἰονικὰς νήσους. — Βρίκιον Αὐστριακὸν Κάδμος Καπετ. Ἰωανν. Γαρμίτζ. μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι φορτωμένος ἀπὸ τοὺς ἰδίους διὰ τὰς Ἰονικὰς νήσους Βρεγαντ. Αὐστριακὸν L. Orisea, Καπετ. Marco Λούκορβιτζ. μὲ κριθάρι φορτωμένον ἀπὸ τοῦ Giou bravich. διὰ Κορφοὺς.

Τῇ 16. ' πριλίου 1826.

Με βαθύτατον Σέβας Μένομεν.

Ὁ Ἀρτιναύαρχος τῆς Ὑδραϊκῆς Μοίρας Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Ἀπριλίου 18. Σάββατον. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ ἀπὸ τὸν καθο Μπαμπὰ 20. Μίλλ, συνελεύσεως γενομένης ἀπεφασίσαμεν νὰ υπάγωμεν ὑποκάτω τῆς Μυτηλίνης διὰ νὰ ἀράξωμεν, ὅπου ποδίσαντες διαμένομεν, ἔχοντες μαζί μας μίαν Πολλάκα πιασμένην (εἶδος Πλοίου Γαβάρα Μυοδρόμων) ἀγγλικὴν μὲ κριθάρι διὰ Κορφοῦς, καὶ μίαν Γολέταν Ἴονικὴν, καὶ τὸ μὲν ἀγγλικὸν ἕως εἰς τὸ μεσημέρι τοῦ ἐδώσαμεν τὴν ἄδειαν καὶ ἀνεχώρησε, τὴν δὲ γολέταν κρατοῦμεν διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν ἕως αὖριον ἔχοντες ὑποψίαν ὅτι εἶναι ἐχθρικὸν φορτίον τὸ ὁποῖον φέρει, μάλιστα, διότι τοῦ εὐρέθησαν δύο Τοῦρκοι κρυμμένοι, καὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἐφρανέρωσε κατὰ πρῶτον, καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἦτον ἀπερασμένοι πουθενά, οὔτε εἰς τὴν πατέντα μῆτε εἰς τὸν ῥόλον τοῦ (Ναυτολόγιον. Τὸ ἐσπέρας ἐρείψαμεν ἄγγυραν εἰς τὴν Ἐρισὸ ἀλλὰ παρευθὺς ἐσυκώθημεν αὐθὺς, μὲ τὸ νὰ μὴν ἄρесе τὸ μέρος εἰς τοὺς δύο ἄλλους Ναυάρχους οἵτινες ἐφοβήθησαν μὴν πέσουν ἔξω.

Ἀπριλίου 19 Κυριακή. Ἐξημερόθημεν σοτοβέντο τῆς Μυτηλίνης μὲ Τραμοντ, καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ Ψαρρὰ νὰ ἀράξωμε διὰ νὰ παλαμίσωμεν, τὸ ἐσπέρας ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὰ Ψαρρὰ, περὶ δὲ τῆς Γολέτας, ἀπεφασίσθη νὰ τὴν λεσεντάξωμεν ὁμοῦ με τοὺς Τούρκους.

Ἀπριλίου 20 δευτέρα. Σήμερον ἐπαλαμήσαμεν τὸ πρῶτ, τὸ μεσημέρι ἰδόντες μίαν κλεφτριανὴν Ψαρριανὴν ὅτι ἐπῆγε νὰ πιάσῃ τὴν ῥηθείσαν Ἴονικὴν γολέταν, ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανγὰ διὰ νὰ πιάσωμεν τὴν αὐτὴν γολέταν

Ἀπριλίου 21 Τρίτη. Ἐξημερόθημεν ἐν τῇ μέσῳ τοῦ πελάγους, ἀλλὰ μὴ ἠμπορέσαντες νὰ πιάσωμεν τὴν ῥηθείσαν κλεφτρίναν, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν αὐθὺς εἰς τὰ Ψαρρὰ, τὸ ἐσπέρας μὲ μίαν ἄλλην κλεφτρίναν Ψαρριανὴν ἐγράψαμεν τοῦ ἐπάρχου Σύρου, ὅτι ἔνα κενούριον μυστικὸν μικρὸ ἐπίασε μίαν γολέταν ῥουσικὴν καὶ τὴν ἔγδισε, ὅτι αὐτὸς εἶναι γαμπρὸς τοῦ Κοτζιά, καὶ ὅτι ἐπῆρε μάλιστα ἱκανὰ τάλληρα ἀπὸ αὐτὴν τὴν Γολέτα, διὰ τοῦτο τὸν διορίζομεν νὰ τὴν ἐρεστήρῃ, καὶ νὰ μὴ δώσῃ ἄδειαν, καὶ γράψῃ δὲ καὶ τοῦ ἐπάρχου τῆς Τηνου νὰ τὸν πιάσῃ ἂν υπάγῃ ἐκεῖ.

Ἀπριλίου 22 Τετράδη. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὰ Ψαρρὰ καὶ ἐπισκέφθημεν δύο Ὀλανδέζικα τὸ ἓνα Βασιλικόν. Χθὲς ἐπισκέφθημεν ἓνα μυστικὸν Ψαρρικὸν Ἀμυράνθη, μὲ ἓνα κανόνι τοῦ Καπετ. Νικολῆ γεωργίου Διοματάρι Ψαρριανοῦ μὲ 32 Ναύτ. Ἐκρατοῦσε χαρτὰ κατὰδρομείως δοσμένα ἐκ τοῦ ὑπουργείου. τῇ 8. 7βρίου 1824. διὰ 6. μ. ἄδεια, ὑπογεγραμμένα μόνον ἀπὸ τὸν Κούππα. Τὸ μεσημέρι ἐφθάσαμεν αὐθὺς εἰς Ψαρρὰ, καὶ ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Ψεῦτης ἔφυγε διὰ Σκύρον νὰ κάμῃ προβιζιόνες, χωρὶς ἄδειαν. Εἶδομεν εἰς τὰ πανγὰ καὶ τοὺς Ναυάρχους Σπετσῶν καὶ Ψαρρὰ ἀλὰ κάπα, ἀλλ' ἰδόντες ἡμᾶς ὅπου ἀράξαμε, ἤλθον εὐθὺς καὶ αὐτοὶ καὶ ἄραξαν. Ἐδιωρίσαμεν διὰ προσθοφυλακὴν τὸν Καπ. Λάζαρον παπ. Μανώλῃ καθὼς καὶ οἱ Σπετσιόται ἓνα

ἄλλο οὔτινες τὸ ἐσπέρως ἐπισκεφθέντες ἓνα αὐστριακὸν ἐμάθομεν, ὅτι ἡ ἄλλη μοῖρα κροτήσασα πόλεμον μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον ἔσπασαν τὰ κατάρτια μιᾶς φρεγάτας, καὶ ἔρριξαν ἔξω ἐν Βρικάκι, καὶ ὅτι ἄλλος πόλεμος ἐκροτεῖτο τὴν Παρασκευὴν ἕως εἰς τὸ σάββατον, τοῦ ὁποῦ τοῦ ἀποθησόμενον εἶναι ἄγνωστον ἀκόμη. αὐτὸς ἤρχετο ἀπὸ Σούδαν. Μᾶς ἐπαρεπονέθη ὅτι ἓνα πολεμικὸν μας ἔμπροσθεν τῆς Ζέας τὸν ἐπεσκέφθη καὶ τοῦ ἐπῆρε 3. κομμάτια πανιὰ ἓνα λαχουρί καὶ 15 ὄρνιθας.

Ἀπριλίου 23 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρᾶ σήμερον ἦλθε ὁ Καπ. Γεώργιος τοῦ Μηκὲ Ψαρριανὸς τὸν ὁποῖον εἰχομεν στείλη νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Καπ. Κωνστ. Χ' Ἀγγελῇ καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ νὰ κρατήσῃ τὰ δύο καράβια ὅπου ἐσυντρόφευσεν ἀπὸ μακράν καὶ νὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς Ὑδραν. Ὁ αὐτὸς μᾶς εἶπε διαφόρους εἰδήσεις ἀπὸ Σύρον ἀπὸ ὅπου ἔφυγε τὴν Κυριακὴν δῆλ: ὅτι εἰς τὰς 7. οἱ ἄραβες ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν ἰδικῶν μας ἐσκότωσαν ὡς 300 καὶ ὅτι 3. καπ. τοὺς τὸν Εὐδὴν τὸν ῥαφαὴλ Ὑδραῖον, καὶ ἓνα Μωραΐτην, καὶ πρὸς τούτοις ἐζώγρησαν τὸν Ζαφυρόπουλον· ἐπομένως οἱ ἄραβες ἐγύρισαν αὐτοὺς εἰς τὸ Νεόκαστρον, καὶ τοσοῦτον ὥρμησαν ὥστε μὲ τοὺς μπαλτάδες ἐζήτουν νὰ σπᾶσουν τὴν θύραν τοῦ φρουρίου, πλὴν ὅτι τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα πλοῖα συνήργησαν μεγάλως εἰς τὸ νὰ διώξουν τοὺς ἐχθροὺς ἀφοῦ ἔπεσαν ὑπὸ τὰ τοίχη ἕως 1500 ἄραβες, καὶ σὺν τούτοις ἐπληγώθη ἓνα σημαντικὸν ὑποκείμενον, καὶ ὑποθέτουν νὰ ἦναι ὁ Ἰμβραῖμ Πασσᾶς, καὶ ὅτι ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ ὀπισθοδρόμησαν· ὅτι ὁ πρόεδρος ἐστέκετο εἰς τὸ (σπελᾶ—δυσανάγνωστον) μὲ 3. χιλ. καὶ ἐτοιμάζετο νὰ ὑπάγῃ νὰ κτυπήσῃ τοὺς ἐχθροὺς, ὅτι ὁ Λόντος, Ζαΐμης καὶ Νικήτας εἰλθον εἰς τὸν Μωρέα καὶ ἐπήγαινον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Προέδρου. Μᾶς εἶπε καὶ περὶ Ναυμαχιῶν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἐκροτεῖτο ἔξω τῆς Σούδας, καὶ ὅτι οἱ ἰδιοὶ μας ἔρριψαν κάτω τὰ κατάρτια μιᾶς φρεγάτας, καὶ ἔρριψαν ἔξω ἓνα Βρικάκι, καὶ συνέλαβον ἓνα φορτικὸν μὲ κριθήν. Ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἄχρι τοῦ Σαββάτου ἕως εἰς τὰς 3. ἐκροτεῖτο ἄλλη Ναυμαχία, τὸ ἀποθησόμενον ἄγνωστον πλὴν ὅτι μὲ τὸ νὰ ἄκουον κρότον κατὰ τὴν Κρήτην ἐσχάτως, ἐσυμπέρανον νὰ ἐτράπη εἰς φυγὴν ὁ ἐχθρικός στόλος· ὁ ῥηθεὶς Ψαρριανὸς ἔφερε γράμματα ἀπὸ Σύρον πρὸς τὸν Ναύαρχον Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν. Τὸ ἐσπέρως ἦλθε καὶ ἡ ἀγγλικὴ Σιρίγγα Δετάν, διὰ τὰς κλεφτεῖνας.

Ἀπριλίου 24 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρᾶ. κανένα νέον.

Ἀπριλίου 25 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρᾶ, σήμερον ἐπέστρεψεν ὁ Κουτσουῆκος Ψαρριανὸς ἀπὸ Σάμον φέρων 5. Βόδια τὰ ὁποῖα διεμοιράσθημεν· ἐμάθομεν δὲ ἀπὸ ἓνα Κεφαλονήτην ὅτι ὁ Καπ. Πασσᾶς κατέβη εἰς τὸ Τζαρδάκη, καὶ ὅτι εἶναι ἔτοιμος νὰ ἐξέλθῃ, ὅτι ὅλα τὰ πολεμικὰ εἶναι 45. τὰ δὲ φορτικὰ ἕως πενήντα τὰ περισσότερα αὐστριακὰ μὲ σκοπὸν ὡς ἄδετο διὰ Μωρέα· μεταξὺ τῶν φορ-

τικῶν εἶνε δύο Κεφαλωνῆτες με ῥωσικὴν σημαίαν, ὀνόματι ὁ εἰς Καπ. Σπύρος Μουσούθης (δυσανάγνω), καὶ ὁ ἕτερος Καπ. Ἀθανάσης δαλέντζας (δυσανάγνωστ.). Εἰς τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἔφθασεν ἡ Σπετζότικη προσθοφυλακὴ ἣτις ἔφερε ἓνα φορτικὸν Ἰμπεριάλ. με κριθάρι διὰ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν, προσθέτουν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εἶνε ἕτοιμος νὰ εὐγῇ.

Ἀπριλίου 26 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγκυραν. Τὸ φορτικὸν ὅπου ἡ Σπετζότικη προσθοφυλακὴ ἔφερε προχθὲς ἔφυγε διὰ νυκτός· χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ἡ προσθοφυλακὴ ἣτις εὐγῆκεν εἰς ζήτησιν, σήμερον τὸ πρωὶ ἔφερον μία ἄλλη προσθοφυλακὴ Ψαρριανὴ δύο αὐστριακά. Brig. austr. Ypopotamo Cap. Christoforo. Gercorich Corfu. Con 1192 Sachi, farina 2815 Chilo orzo. Brig. d'. Arietta Cap. Steffano Andricovich gd. le isole Ionie Con 7040 chilo orgo. alla ruifusa. (δυσανάγνωστον). Ἐξετάσαντες τὰ ἐφοδιαστικά των εἶναι καὶ αὐτὰ οἰκονομικὰ ὡς τὰ ἄλλα ὅλα τῶν προλαβόντων καὶ συμπεραίνομεν ὅτι καὶ αὐτὰ διευθύνονται διὰ τὴν Πρέβεζαν· ἀλλὰ μὴν εὐρόντες τί ἄλλο Τουρκικὸν καὶ μὴ ἔχοντες ἀπόκρισιν τινα, περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ φερθῶμεν τὰ ἀφήσαμεν σημειώνοντας εἰς τὸ Μανιφέστο τοὺς ὅτι τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν πολυορκίαν τῶν φρουρίων τοῦ Μωρέως. Ἐγράψαμεν εἰς Σάμον νὰ εἰδοποιήσῃ τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα δύο Πλοῖα μας νὰ ταχύνουν νὰ ἔλθουν ἐδῶ.

Ἀριθ 3.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Α. Ανκουργον Καπετ. Κωνσταντὶ Λαχανά, καὶ Καπ. Σταμάτη

Αἱ εἰδήσεις τοῦ ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐτιμάζεται αὐθις ὁλαῖς δυνάμει διὰ νὰ κτυπήσῃ τὴν Σάμον, μᾶς ἔκαμε νὰ προχωρήσωμεν ἕως εἰς τὴν Τένεδον, ἐμάθομεν δὲ κατ' αὐτὰς ὅτι ἱκανὰ πλοῖα ἦτον κατεβασμένα καὶ ἕτοιμα περιμένοντα τὸν Τοπάλην διὰ νὰ εὐγουν ἀπὸ τὰ Κάστρα φέροντα Ἰμβρακὰτα ἱκανὰ στρατεύματα. Ἐστοχάσθηκα διὰ τοῦτο συμφέρον νὰ τὸν περιμένω ἐδῶ ἐπάνω, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν Θεῖαν βοήθειαν νὰ ἀναχαιτήσωμεν αὐθις τὰς ὑπερφηάνους ιδέας του. Ἐν τούτοις κρίνω χρέος μου νὰ συστήσω καὶ πρὸς τὴν Γενναιότητά σας ἵνα μεταχειρισθῇτε τὴν συνηθισμένην σας καρτεροψυχίαν, καὶ νὰ στέκεσθε προσεκτικοὶ καὶ προπαρασκεασμένοι κατ' ὅλα τὰ ἀναγκαιότερα, μὴν ἀφιβάλλοντες ὅτι νέον στάδιον δόξης ἀνοίγεται αὐθις διὰ τοὺς Σαμίους, καὶ ὅτι ἐκ μέρους μου θέλω συνεργῆσαι τὸ κατὰ δύναμιν διὰ νὰ ματαιώσω αὐθις τὰ πονηρὰ σχέδια του.

Ταῦτα μ' ὅλον ὅτι περὶ τὰ πρὸς τὴν δεδοκιμασμένην Γενναιότητά σας, μὴν τὰ ἀποδόσετε παρακαλῶ εἰς ἄλλο παρὰ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἔχω νὰ ἰδῶ θριαμβεύουσιν αὐθις τὴν κλεινὴν Σάμον. Καὶ με τοιαύτην πληροφορίαν σᾶς ὑποσημειοῦμαι Φίλος καὶ Ἀδελφός.

Ἀπὸ τοῦ Ἀντίναυαρχικοῦ πλοίου ἡ Ἀθηνᾶ τῇ 27 Ἀπριλίου 1825.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τοὺς Γερραισιτάτους Δ. Λυκοῦργον Καπ. Λαγαρά
καὶ Καπετὰν Σταμάτη.

εἰς Σάμον.

Μὲ βίαν σὰς γράφομεν εἰδοποιούντας σας ὅτι ὁ Τοπάλης ἐκατέθεε εἰς τὰ κάστρα καὶ σήμερον ἢ αὔριον πρέπει νὰ εὕγῃ, διὰ τοῦτο εἰδοποιήσατε ἀμέσως τὰ αὐτοῦ δύο καράβια ἐδικὰ μας, ἂν εἰσέτι παρ' ἐλπίδα εὗρισκονται αὐτοῦ νὰ ἐλθουν καὶ νὰ ἐνωθῶσιν τὸ ὀγληγορώτερον μαζί μας.

Τῇ 26 Ἀπριλίου 1825.

Σὰς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ὁ Ἀντιναύαρχος
Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Ἀπριλίου 27 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Ψαρρά, περιμένομεν ὁλονένα τὰ ἀποσταλέντα εἰς Σάμον Πλοῖα διὰ τροφάς· ὁ Φόνος ἀκόμη δὲν ἐπέστρεψε. Πρὸς τοῦς ἐσπέρας μία γολέτα Ψαρριανὴ φθάσασα ἀπὸ Μήκωνον μᾶς λέγει ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν Ναυμαχίαν μᾶς ἐκάησαν 3. πυρπολικά ματαίως, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος εἰς 95 κομμάτια ἐτράβηξε διὰ κάτω, ἤτοι διὰ τὰ Μοθοκόρονα, καὶ ὅτι τὰ ἐδικὰ μας ἦτον κατόπιν του, ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ εὕγουν οἱ ρουμελιώταις ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ὅτι θέλει ἄρχουν αὐθης ὁ Νικήτας, Λόντος, Ζαίμης, καὶ ὅτι θέλει ἀπεράσουν εἰς Πελοπόννησον οἱ εἰς Ὑδραν εὕρισκόμενοι. Περὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς ὅτι ἐπαρὰδόθη, τῷ ὄντι εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ὅτι ἐδημεύθησαν τὰ φορτία ὅπου τοὺς ἐστείλαμεν πρὸς τούτοις ὅτι ἡ Διοίκησις στέλλει εἰς τὸ Ταλαντονήσι δύο καράβια, τὴν Ναβέταν καὶ μίαν Ὑδραϊκὴν Γολέταν διὰ νὰ πολιορκήσῃ τοὺς Τούρκους τοὺς εὐριοκομένους ἐκεῖ πολιορκουμένους ἀπὸ τὸν Γκούραν, ὅτι εἰς Ὑδραν καὶ Σπέτζες μέγας φόβος, ὅτι μεταξύ τῶν καμμένων πορπολικῶν εἶναι καὶ ἡ Minerva μετὰ τοῦ Πιπίνου καὶ ραφαλιά. Ἐμάθομεν πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν ἴδιον ὅτι μία Ἀγγλικὴ φεργάτα ἔφερε τὴν εἶδῃσιν εἰς Ναύπλιον, ὅτι ὁ Μεχμέτ ἀλῆς ἐπέθανε καὶ ὅτι τοὺς εἶπε ἡ αὐτὴ φεργάτα, νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐκτείνουν τὰ ὅρια των, ἐπειδὴ καὶ ἕως εἰς τὸν Μάϊον, μέλλει νὰ ληφθοῦν μέτρα περὶ Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς.

Ἀπριλίου 28 Τρίτη. Ὁ Καπετὰν Γκίκας Μεθενίτης ἐπιστρέψας σήμερον μᾶς λέγει ὅτι ἐπεσκέφθη τὴν Ναβέταν τοῦ Κόλε Μπότασι ἥτις τοῦ εἶπεν ὅτι τὰ Πυρπολικά ὅπου ἐκάησαν εἶναι ὁ Θεοδωράκης Θεοφάνης, ὁ ἀδελφὸς Ἀντώνης, καὶ ὁ Μιχαλάκης Μπουντούρης, ὅτι ἐπῆσαν καὶ μερικὸς Τούρκους εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτι ἐστάλησαν ἄλλα πλοῖα ἀπὸ Σπέτζαις καὶ Ὑδραν διὰ βοήθειαν τοῦ Στόλου μας, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς Στόλος ἐτράβιζεν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ Τζιρίγο, καὶ ὁ ἰδικὸς μας ἀπὸ μέσα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωθεν ἀπὸ τὴν Γολέταν.

Ἀριθ. 5.

*Πρὸς τοὺς Προκρίτους Ὑδρας
Εὐγενέστατοι καὶ Σεβαστοὶ μου Κύριοι !*

Βεβαιούντες σας τὰ ὅσα κοινῇ γνώμῃ ὅλων τῶν Ναυάρχων σᾶς προεγράψαμεν μετὰ τὸν Καπετ. Χ. Ἀγγελῇ Ψαρριανὸν καὶ μετὰ τὸν ἰδικὸν μας Γεώργη Κρίε, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς προσθέσω ὅτι πληροφορηθέντες πῶς ὁ Τοπαλῆς Πασσᾶς εἶχε κατεύῃ μετὰ ὅλην του τὴν συνοδίαν εἰς τὸ Τζαρδάκι, ἀπεφασίσθη νὰ ἐλθωμεν ἐδῶ εἰς Ψάρρὰ διὰ νὰ συγυρίσωμεν τὰ πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ τοῦ Στόλου μας, καὶ ἅμα φθάσουν τὰ δύο καράβια, ἐν ὑδραϊκὸν καὶ ἐν Σπετζώτικον ὅπου εἴχομεν στείλῃ εἰς Σάμον διὰ τροφᾶς, νὰ ἐξέλθωμεν αὐθις εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ, πολὺ δὲ περισσώτερον διὰ νὰ ἀποφύγωμεν ὅποιανδήποτε ἐνδεχομένην βλάβην τῶν Πυρπολικῶν ἐξ αἰτίας τῶν δυνατῶν ἀνέμων. Ἐν τοσοῦτῳ ἀγγελθέντες διὰ τὸν Καπετ. Ἀναργύρου Σπετζώτου, διευθυνόμενος διὰ τὴν Αἴγυρον, ὅτι γνώμῃ τῆς Διοικήσεως εἶναι νὰ κρατῶνται καὶ στέλλωνται εἰς Ναύπλιον ὅσα πλοῖα ἀπαντήσωμεν μετὰ τροφᾶς, μετὰ ὑποψίαν ὅτι εἶναι ἐχθρικά διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν καὶ στέλλομεν ἐκεῖ καὶ τὸν παρόντα Ρούσσον μετὰ ἀλεύρι καὶ κριθᾶρι διευθυνόμενον οἰκονομικῶς διὰ Κορφοῦς καὶ ἐπομένως τῆς ἰδίας κατηγορίας τῶν πρώτων, ἀναβάσαντες εἰς τὸ αὐτὸ πλοῖον δύο ναύτας μας ἐκάστης Μοίρας. Τὸ αὐτὸ πλοῖον ἐκρατήθη ἀπὸ ἑνα Σπετζώτικον, προλαβόντως εἶχον κρατηθῇ ἄλλα τρία ἀπὸ τὰς προσθοφυλακᾶς μας Ὑδραϊκὴν καὶ Ψαρριανὴν, καὶ μὴ ἔχοντες τὴν κατὰ τοῦτο συναίνεσιν σας τὰ ἀφήσαμεν. Εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως θέλει κρατήσωμεν ὅσα ἠθέλαμεν ἀπαντήσῃ, καὶ διευθύνομεν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἕως νὰ λαβῶμεν διαταγὰς σας εἰς τοῦτο προσθέτοντάς σας ὅτι διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ μεταξὺ ἡμῶν σύμπτωσις ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐννοοῦνται κοινὰ δι' ὅλον τὸν ἐδῶ Στόλον μας, ὅσας λείας τὰς ὁποίας ἠθέλαμεν κάμει εἰς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν.

Αἱ ἀλεπάλληλαι εἰδήσεις τὰς ὁποίας μαθητόμεθα ἀπὸ τὰ ὅσα πλοῖα ἐπισκεπτόμεθα εἶναι ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἔτοιμος νὰ εὐγῇ ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια, τινὲς λέγουσιν μετὰ τὸ μπαϊράμι, καὶ ἄλλοι προτοῦ, μαθητόμεθα δὲ παρὰ πολλῶν ὅτι κοντὰ εἰς τὰ 40 ἢ 45 πολεμικὰ ὅπου φέρει, ἔχει καὶ ἄλλα τόσα φορτικὰ μετὰ Αὐστριακὰς καὶ Ῥωσικὰς Σημαίας, καὶ τινὰς Ἀγγλικὰς, μετὰ τροφᾶς καὶ ἐφόδια πολεμικὰ, τέσσαρα τούτων εἶναι φορτωμένα ἀσθέστην, καὶ δύο μετὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα ἥτοι Τσάπες, μπαλτάδες, ἀραμπάδες καὶ λ. π. Τινὲς μᾶς λέγουσιν ὅτι διευθύνεται διὰ Σάμον, ἄλλοι διὰ Σύραν, τῶν πλειοτέρων ὅμως ἡ γνώμῃ εἶναι διὰ τὰ πελοποννησιακὰ φρούρια ἕως εἰς Πρέβεζαν, διὰ νὰ βοηθήσῃ τῶν Ἀλβανῶν εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἐχθρὸς στηρίζει τὰς μεγαλλητέρας ἐλπίδας του, εἶναι καὶ ἄλλη ἰδέα ὅτι θέλει τραβίξῃ κατευθείαν διὰ τὸ Νεόκαστρον διὰ νὰ στρατοπεδεύσῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ. Τὰ στρατεύματα ὅμως ὅπου ἐμβαρκάρει δὲν εἶναι τόσον πολλὰ, οἱ Γινὰτ καζάκιδαις μό-

λις ἀναβαίνουν εἰς τοὺς 600 εἰς δὲ τὰ Κάστρα τὰ συναγμένα στρατεύματα μόλις νὰ συμποσοῦνται δύο χιλιάδες. Ἡμεῖς ἔχομεν ἐξ πλοῖα περιφερόμενα κατὰ τὴν Μιτηλήνην διὰ προσθοφυλακᾶς, αὐριον ὅμως ἐμβαίνομεν αὐθις εἰς τὰ πανιά διὰ τὰ ἐπάνω, ἀκόμη νὰ μὴ φανοῦν τὰ δύο πλοῖα τῆς Σάμου, τὰ ὅποια πρὸ ἱκανῶν ἡμερῶν περιμένομεν. Εἰς τὴν νεοκατασκευασθεῖσαν Φεργάταν τοῦ διεδόθη φωτεῖα ἐξ ἀπροσεξίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἐσβυσαν τιναῖς Γραικοὶ εὐρισκόμενοι ἐν αὐτῇ· συμβεβηκὸς τὸ ὅποτον οἱ ἐχθροὶ ὑπέλαβον διὰ κακὸν οἰωνόν.

Μὲ τὸ προσήκον σέβας μένω.

Τῇ 29 Ἀπριλίου, Ψαρρὰ 1825.

Ὁ πατριώτης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Ἀπριλίου 29 Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Σήμερον ἐφθασεν ὁ Ἀνάργυρος ἀπὸ Σπέτζες φέρων τροφὰς καὶ μισθοὺς τῶν Σπετζωτῶν, ἔφερε δὲ καὶ μία προσθοφυλακὴ Σπετζώτικη ἑνα Ρωσσικὸν μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι τοῦ Καπετ. Ἀλεξάνδρου Σκαρναίου, Βριγαντ. ἀνήκον εἰς Ἀλεξάνδ. Ἀδελφούς, τὸ ὅποτον ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν, βάζοντες εἰς αὐτὸ ἀπὸ δυο ἀνθρώπους καθε ἑνας Ναύαρχος, ἐπιάσαμε καὶ μίαν Σακολέβαν Ναπολιτάνικην, ἀλλὰ τὴν ἀφίσαμεν, ἰδόντες ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι τουμπεκὴ.

Ἀπριλίου 30 Πέμπτη. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιά, μετὰ μεσιμβρίαν ἐφθασαν τέλος πάντων τὰ δύο πλοῖα ἀπὸ Σάμον μὲ τροφὰς, συγχρόνως καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Μαγκιῶρου ἀπὸ Ὑδραν μὲ ψωμί τυρὶ καὶ μὲ τοὺς λουφέδες, καὶ τὸ κάτωθι ἐγγραφον τῆς κοινότητος Ὑδρας. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψαμεν καὶ ἀράξαμεν αὐθις εἰς Ψαρρὰ.

Ἀριθ. 6.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους, Ἀτιναύαρχον Καπιτάνους καὶ συντροφοναύτας τῶν πλοίων τῆς νήσου Ὑδρας. Ὁμοίως καὶ πρὸς τοὺς συναδέλφους Γενναιοτάτους Ναυάρχους, Καπετάνους καὶ συντροφοναύτας Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν.

Μὲ εὐχαρήστησιν ἐλάβομεν τὰς δύο ἐπιστολάς σας τῶν 16 τρέχοντος ἀπὸ τὸν Καπε. Κωνσταν. Χ. Ἀγγελὴ καὶ διευθύνωμεν ἀμέσως τὰς ὁποίας ὁδηροῦσε δύο λείας ἰωσσικὴν καὶ Αὐστριακὴν, πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν γραψάντες πρὸς αὐτὴν νὰ κυταχθῇ ἐν τάχει, καὶ ἐν τάξει ἡ κρίσις των, καὶ νὰ κρατῇται ἀκριβῆς καὶ χωριστὸς λογαριασμὸς τῶν ὅσα συναῖζονται ἀπὸ τὰς λείας τῆς Μοίρας σας.

Ἐλάβομεν ὁμοίως καὶ τὴν ἄλλην ἐπιστολὴν σας τῶν 17 τοῦ αὐτοῦ, καὶ διευθύνωμεν καὶ τὴν ἄλλην Αὐστριακὴν λείαν ἀμέσως πρὸς τὴν Διοίκησιν. Σὺς ἰδεάζομεν δὲ ὅτι, εἰς τὸ ἐξῆς ὅσα ἄλλα τοιαῦτα πλοῖα ἀπαντήσετε, νὰ τὰ διευθύνετε ὅλα κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Διοίκησιν· καθότι τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησις τῆς Σ. Διοικήσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γλῆγορα θέλει σὰς σταλῇ καὶ διαταγὴ περὶ τούτου, φθάνει μόνον νὰ

προσέχετε ὅσον τὸ δυνατόν νὰ μὴν ἀποσπῶνται πλοῖα ἀπὸ τὴν Μοῖραν σας, καὶ ἐλαττοῦται ἡ δύναμίς σας· διὰ τοῦτο προσέχετε νὰ στέλλετε τὰς τοιαύτας λείας μόνον μετ' ἀνθρώπους τινάς, καὶ ἂν ποτε συμπέσῃ νὰ συλλάβετε πολλὰς συγχρόνως, τότε μένει εἰς τὴν κρίσιν σας νὰ τὰς ἀποστέλλετε μετ' ὅποιον σᾶς φανῇ ἀρμοδιότερος καὶ συμφερότερος τρόπος, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθῇ ἀργοπορία, καὶ σημαντικὴ τῆς Μοίρας σας ἐλάττωσις.

Αὔριον κινούμεν τὴν ὁποίαν σᾶς εἶχαμεν ὑποσχεθῇ Γολέτταν, μετ' ὦμι καὶ τυρὶ, καὶ δι' αὐτῆς θέλομεν σᾶς γράψῃ πόθεν ἔχει νὰ σᾶς ἔλθῃ καὶ τὸ κρασί. Ἐν τούτοις δὲ, μένομεν μετ' τὰς πλέον χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι θέλετε μᾶς εὐαγγελίσει νίκας λαμπράς ἐντὸς ὀλίγου, ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὴν ἀξιότητα τῆς Γενναιότητός σας, καὶ εἰς τὴν σύμπνοιαν, καὶ ὁμόνοιαν, μετ' τὴν ὁποίαν ὡς βλέπομεν προθυμεῖσθε συγκεντροῦντες τὰς εἰς ἑν τῶν τριῶν Νήσων δυνάμεις, νὰ καταπαλέσητε τὸν ὑπερήφανον, καὶ ἀχρεῖον ἐχθρόν μας.

Τῇ 23^ῃ 'πριλίου 1825 ἐν "Υδρᾷ.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου "Υδρας.

Μαΐου 1 Παρασκευή. Ἐξ αἰτίας τοῦ δυνατοῦ Νότου ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πανιᾶ, καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν ὀπισθεν λιμένα Ψαρόρων ὕλος ὁ στόλος, εἰς τὸ ἔμβασμα ἐτρακάραμε μετ' τὸν Μπατζαζή, ὅστις ἦλθε καὶ ἔδесεν ἐπάνω μας ὄντες ἀραγμένοι, διὰ τοῦτο μᾶς ἔσπασε τὴν τζιβχᾶν, ἔφθασε καὶ ὁ Καπετ. Κωσταν. Χατζῆ Ἀγγελῆς φέρων τὰ τῆς Διοικήσεως γράμματα διὰ νὰ κρατήσωμεν ὅλα τὰ ὑποπτα πλοῖα μετ' τροφάς.

Μαΐου 2 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν, μία προσθοφυλακὴ Ψαρρίανη τοῦ Καπετ. Γεώργη Χ. Μικὲ ἔφερε δύο Ἱμπεριαλικά μετ' ἀλεύρι καὶ κριθάρι, τοῦ Καπετ. Ἀντώνι Μαρτσίν Βιργαντ. «Ἀντίοχος» μετ' 5.873 κοιλὰ ἀλεύρι, καὶ 4.145 $\frac{1}{2}$ κριθάρι καὶ τοῦ Καπετ. Ἀντών. Μιδανικ Βρεγαντ. «Οὐρμάνι» μετ' 3.400 κοιλὰ κριθάρι, τὰ ὁποῖα ἐξετάσαντες ἀπεφασίσσαμεν νὰ στείλωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Κυριακὴ 3 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγγυραν, ἐξετάσαντες τὰ ρηθέντα αὐστριακὰ εὐρεθέντα ὑποπτα. Ὁ ἄνεμος Νότος δυνατός.

Δευτέρα 4 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγκυραν ὁ ἴδιος ἄνεμος.

Τρίτη 5 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγκυραν διεμοιράσθη καὶ τὸ κρασί κουμῳτικόν τὸ ὅποῖον μᾶς ἔστειλαν ἀπὸ "Υδραν μετ' τὴν σκούναν, τὸ ὅποῖον εὐγῆκεν ὁκᾶδ. 5187 καὶ διὰ τὸ ὅποῖον τοῦ ἐδώσαμεν ἀπόδειξιν.

Τετάρτη 6 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγγυραν.

Πέμπτη 7 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγγυραν, σήμερον ἔφυγον τὰ ἄνωθι αὐστριακὰ διὰ τὴν Διοίκησιν συντροφευμένα ἀπὸ τὴν Γολέτταν τοῦ Μαγιόρου· μᾶς ἔφθασε δὲ καὶ μία σακολέβα ἀπὸ Σάμον καὶ διεμοιράσθημεν.

Γομάρ. (ἦτοι φορτώματα ζώων) 90 τὰ ὁποῖα ἔφερον ὁ Σοφούλης, γομ. 133 τὰ ἔφερον ὁ Φαράκλης, γομ. 70 τὰ ἔφερον ὁ Σκλάβος ἀπὸ

Βαθύ, γυμάρ. 53 τὰ ἔφερεν ὁ Κουτσοῦκος ἀπὸ Θ., τὸ ὄλον 345. Βόδια 5 μὲ Κουτσοῦκον καὶ βόδια 22 μὲ Μπατζαζή, τὸ ὄλον 27.

Παρασκευὴ 8 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγκυραν, σήμερον ἐπέστεψε ἡ προσθοφυλακὴ Πινότζης ὅστις μᾶς ἔφερε τὴν εἰδήσιν ὅτι οἱ ἰδιοίμας ἔκαυσαν ἔξω τοῦ Νεοκάστρου 6 καράβια τοῦ Μεχμέτ. Ἀλή, καὶ εἰς τὴν Μοθώνην ἄλλα 26, ὅτι ὁ Τζαμαδὺς καὶ Σαχίνης ἐσκοτόθησαν, καὶ ὅτι ὁ Κολοκοιτρόνης ἐπέρασεν εἰς Ναύπλιον, κατὰ τὸ ἀντίγραφον ὅπου μᾶς παρέδοκε.

Σάββατον 9 Μαΐου. Σήμερον ἐσυκώθημεν ἀπὸ τὸν λιμένα διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἄλλον ὀπισθεν, ἐπὶ σκοπῶ νὰ διορθωθῶμεν καὶ νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ τὰ ἐπάνω μετὰ τὸ γεῦμα ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα ἔμπροσθεν τῆς χώρας, καὶ ρίξαντες ἄγκυραν, ἐσκουπίσαμεν τὰ πλοῖα οἱ περισσότεροι.

Κυριακὴ 10 Μαΐου. Εἰς τὰς 3. τῆς ἡμέρας ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιᾶ, πλὴν τινῶν Ψαρριανῶν ἅτινα ἔμειναν παλαμιζοντα, τραβήξαμεν κατὰ τὸ Σίγρι· τὸ δὴλι ὁ Πινότζης μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ μίαν μπρατζέραν ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ Δαρδανέλια· ὁ ψεύτης ἐπεσκέφθη ἄλλο Ἰονικόν, καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἴδια, τὸ ἐσπέρας ἦλθεν εἰς τὸν στόλον ἓνα μύστικον κενούργιον Ψαρριανὸν τοῦ Γιάννη Νικολίδη καὶ μᾶς ἐπαρουσίασε τὰ χαρτιά ἐνὸς Βριγαντ. Αὐστρ. Σλάβικο, Καπ. Μάρκος· Ὁβιλοβίτζ μὲ 6707. Κοιλὰ ἀλεύρι καὶ 3500 κριθάρι, ἐξετάσαντες καὶ ἰδόντες ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸ ὡσὰν τὰ ἄλλα, τὸ ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν μὲ τὸ ἴδιον Μύστικον δίδοντες γράμμα μας· ὁ καιρὸς γρήγος καὶ προχωροῦμεν κατὰ τὸ Σίγρι ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 11 Μαΐου. Ἐπισκέφθημεν ἔξω τοῦ Σίγρι μίαν Βρατζέραν Ἰωνικὴν, Καπ. Ἰω. Γιοβχλὰς μὲ σιτᾶρι καὶ χαψί, διὰ Σύραν. Βριγαντ. ρωσικὸν Κεφαλονίτικον «Λεωνίδας» Καπ. Γεωρ. Σβορόνος μὲ σιτᾶρι καὶ μπιζέλια διὰ 10 ἡμέρας ἀπὸ Κωνστ. διὰ Σύραν.

Τρίτη 12 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ἔξω ἀπὸ τὸ Σίγρι ἀνοικτὰ ἕως 8 μιλ. ὁ ἄνεμος γαλήνη, πρὸς τὸ μεσημέρι Πονέντες, καὶ προχωροῦμεν μὲ βόλτες κατὰ τὴν Ἴμπρον, μὲ τὸ νὰ ἐξεμάκρυνε δὲ τὸ πυρπολικόν μας ἡ Νάβς μείνασα ὀπίσω ἐγυρίσαμεν εἰς ζήτησιν τῆς, τὴν ὁποίαν εὐρόντες ἐπήραμεν ἀρεμούριο, ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας, καθ' ἣν ἐνωθέντες μὲ τὸν λοιπὸν στόλον ἦλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὴν Ἴμβρον μόνον ἡ ἰδική μας μοῖρα, οἱ δὲ λοιποὶ ἦτον εἰς τὰ πανιᾶ, ἐδιωρίσαμεν τὸν Καπ. Θεοδωράκην νὰ ὑπάγῃ ἔμπρὸς εἰς τὰ Κάστρα (Ἑλλησπόντου) διὰ νὰ κάμῃ τὴν φυλακὴν. Ἀπὸ τὸν Καπ. Πινότζην ὅστις ἐπεσκέφθη δύο καράβια, ὅπου εὐγαινὸν ἀπὸ τὸ μπογαζί (Ἑλλήσποντον), ἔμαθοντες ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ εὐγῇ, καὶ μόνον περιμένει καιρὸν διὰ τοῦτο. Τὸ ἐσπέρας ἐπεσκέφθημεν αὐστριακὸν προερχόμενον ἀπὸ Λαγὸν μὲ καπνὸ διὰ Κωνσταντίν. θεωρήσαντες καὶ εὐρόντες τὰ χαρτιά του τακτικὰ τὸ ἀφίσαμεν, αὐτὸ εἶχε πιασθῇ ἀπὸ τὸν

Καπετ. Ἀθανάση Κριεζῆ, φθάσαντες δὲ εἰς Ἰμβρον ἀράξαμεν ἐκεῖ κατὰ τὸ Νότιον μέρος.

Τετράδῃ 13 Μαΐου. Ἀραγμένοι εἰς Ἰμβρον, μετὰ τὸ μεσημέρι ἦλθαν καὶ τὰ Σπετζιώτικα καὶ λοιπὰ πλοῖα ὅπου ἔλειπον καὶ ἀράξαν καὶ αὐτὰ πρὸς τὸ δῆλι ὁ Καπ. Δ. Θεοδωράκης μᾶς ἔφερεν δύο πλοῖα τὸ μὲν αὐστριακὸν τὸ δὲ ῥωσικὸν μὲ ἄλευρι καὶ κριθάρι, τὰ ὁποῖα ἀποφασίσαντες κοινῇ γνώμῃ ἐστάλησαν εἰς τὴν Διοίκησιν, αὐτὰ εἶναι ὀλίγον προτιήτερα τοῦ Βασιλεύματος τοῦ ἡλίου, μᾶς ἔφθασαν ἀπὸ Σύρον ὁ Καλαφάτης δηλοποιῶντας μᾶς τὸν ἐμπρισμὸν τῶν ἐν Μοθῶνι ἐχθρικῶν πλοίων. Ἐρίψαμεν διὰ τοῦτο 5 κανόνια ἀπὸ κάθε πλοῖον.

Πέμπτῃ 14 Μαΐου. Εἰς τὰς 3 ὥρας τῆς ἐπελθούσης νυκτὸς ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανιά διὰ Λήμνον, ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην μετὰ Λήμνου καὶ Ἰμβρου, καὶ περὶ τὰς 4 τῆς ἡμέρας εἶδομεν μακρόθεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐξελθόντα ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια, ἐκάμαμεν σύσημον, ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρὸς, καὶ ὀρτζάρομεν διὰ νὰ ἀνταμοθῶμεν μὲ τὰ Σπετζιώτικα ἅτινα ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὸν ἅγιον Στράτην καὶ τὸ κρατοῦν ἀστόχο μὲ μέτριον ἄνεμον μελτέμι, πρὸς τὸ μεσημέρι ἐνώθημεν, ὅθεν καὶ ὀρτζάρομεν διὰ νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸν ἐχθρὸν, ὅστις γινόμενος εἰς δύο σώματα ὀρτζάριζε τὸ μὲν κατὰ τὴν Ἰμβρον, τὸ δὲ κατὰ τὴν Τένεδον μὲ ἄνεμον μελτέμι κρατῶντας τὰ ὑπερδέξια. Ἡμεῖς δὲ αὐξήσαντες πανιά διευθυνόμεθα κατὰ τὴν Τένεδον ὀρτζάροντες ὅσον τὸ δυνατὸν διὰ νὰ τὸν πλησιάσωμεν. Ἐπαρατηρήσαμεν δὲ ὅτι τὸ ἐν σῶμα τοῦ ἐχθροῦ συνίστατο ἀπὸ 1 κορβέτο, καὶ τὰ λοιπὰ Βρίκια, εἰς δὲ τὸ ἄλλο εἶναι δύο φεργάδες καὶ ἄλλα διάφορα ὅλα ὁμοῦ ἕως 35. Ἡ νύξ ἄρχισε, καὶ ὀλιγοστεύσαμεν πανιά διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν μὲ τοὺς λοιποὺς Ναυάρχους ὅπου ἔμειναν ὀπίσω, διωρίζαντες τὰ πλοῖα νὰ πάρουν τὴν βόλταν διὰ νὰ πάρωμεν τὰ ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκ τοῦ ὅλου στόλου ἐλίπνε καράβια 6. Συνομηλήσαντες μὲ τοὺς λοιποὺς Ναυάρχους ἀπεφασίσθη νὰ τραβίζωμεν κατὰ τὴν Λίμνον μὲ νὰ τὸ ἐφορτζάρισεν ὁ καιρὸς ὅπου φθάσαντες διετρίψαμεν ἕως τὸ πρωί.

Παρασκευῇ 15 Μαΐου. Ἀνατείλαντος τοῦ Ἡλίου εἶδομεν κατὰ τὸν καθὼ μπαμπά τινὰ ἐχθρικὰ, καὶ σοταβέντο μᾶς 6 πλοῖα, 2. ἐδικὰ μᾶς καὶ 4 μῆστηκα φορτικὰ τὰ ὁποῖα ἀπεφασίσθη νὰ στείλωμεν πρὸς τὴν Διοίκησιν. Ἡ Νάβε τρεῖς Ἐρινεῖαι προφασίζομένη ὅτι εἶδε τὸν ἐχθρὸν ἐξέπεσεν ὀλίγον σοταβέντο. Μὲ τὸν Καπ. Παν Χ. Ἀλεξανδρῇ Ψαρριανὸν ἐστείλαμεν 4 φορτικὰ πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν ἐξοδὸν τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὸν πορθμὸν (Ἑλλίσποντον) ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν.

Ὁ ἐχθρὸς περιφέρετο κατὰ τὴν Τένεδον καὶ μπαμπά ἡμεῖς ὀρτζά

ΣΗΜ. Ὅρα ἐν τῇ ἡμερολογίῳ τὴν Ἡμερομηνίαν 21 Μαΐου 1825 κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκεται καταχωρημένον τὸ ὑπ' ἀριθ. 7. ἔγγραφον. τῆς κοινότητος Ὑδρας.

ραμεν διὰ νὰ λάβωμεν τὰ ὑπερδέξια, ὁ ἄνεμος μελέμι λεπτόν, πρὸς τὸ ἐσπέρας εὐρισκόμεθα εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ἰμβου, ὁ ἄνεμος ἔπεσε διὰ τοῦτο ἀνεβάλομεν τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιπέσωμεν τοῦ ἐχθροῦ, μὲ τὸ νὰ εὐγαζαν τὰ μπογάζια, ἐπῆραμεν διὰ τοῦτο τὴν βόλταν κατὰ τὴν Λήμνον.

Σάββατον 16 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην μεταξὺ Τενέδου καὶ Λήμνου, ἄρχισεν ἄνεμος τοῦ μπογάζιου γρεγάλε· ὁ Ἐχθρὸς τραβᾷ κατὰ τὸ ἄκροτ. Λίατον (ἡ μπαμπὰ) ἡμεῖς ὀρτζάρομεν ὀλονέναν· μετὰ μεσημβριάν γαλήνην περὶ δὲ τὰς 9¹/₂ ὥρας 6⁴. πλοῖα τοῦ στόλου μας 4. Σπετζοτ. καὶ 2. Ψαρριανὰ ἐπλησίασεν καὶ ἐκανόνιζεν τὸν ἐχθρόν, αὐτὸς συνίστατο εἰς 26. Βρίκια 14 Γολέτες, 2. Φεργάδες. 2: Φρεγαδόνια, καὶ 9. κορθέτα, καὶ ἔτι 11. φορτικά, ὅλα ὁμοῦ 64. κομ. ἐκανόνιζαν καὶ κανονίζοντο· ἕως μίαν ὥραν, ὁ ἐχθρὸς διώρισε τὰ Βρίκια ὅλα νὰ πολεμοῦν, καὶ αὐτὸς ἐτραβῆξε κατὰ Μυτηλήνην διὰ νὰ μᾶς πάρῃ τὰ σοβράνω, περὶ δὲ τὰς 11¹/₂ ὁ ἄνεμος ἐγύρισε ὄστρ. Σιρ. δυνατὸς διὰ τοῦτο ἡμεῖς ὀρτζάραμεν διὰ νὰ μὴ μᾶς πάρῃ τὰ σοβράνω καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐτραβούσαμεν καθ' ὅσον μᾶς ἐσύκωνεν ὁ ἄνεμος.

Κυριακὴ 17 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν σοβράνο τοῦ Ἀγίου Στρατή, ἐπῆραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μητηλίνην μὲ Ο. Σ. δυνατὴν, εἶδομεν τὸν ἐχθρόν σοτοβέντο τῆς Μητηλίνης ἕως εἰς Λῆμνον· περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ἐπῆραμεν αὐθις τὴν βόλτα κατὰ τὴν Σκυρον, περὶ τὰς 7. φθάσαντες ἕως 10. μίλλια μακρὰν ἐπῆραμεν αὐθις τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μητιλήνην, ἔπειτα αὐθις κατὰ τὴν Σκυρον.

Δευτέρα 18 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς τῆς Σκύρου μὲ γαλήνην, περὶ τὰς 6¹/₂ εἰδοποιηθέντες ἀπὸ τὸν Πινόττην τὸν ὅποιον εἶχομεν στείλῃ διὰ προσθοφυλακὴν ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρικός Στόλος. Τὸ ὅπλι εἶδομεν νὰ διευθύνεται πρὸς ἡμᾶς, ὅθεν καὶ ὀρτζάραμεν ὅσον τὸ δυνατόν, ὁ ἄνεμος μακίστράλε, μετὰ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἐγύρισε εἰς Ὅστρ. μὲ τὴν ἐποίαν ἐλοξοδρομούσαμεν ὅλην τὴν νύκτα, καθ' ἣν εἶχομεν ἀποφασίσει νὰ κτυπήσωμεν διὰ νυκτός, ὅθεν καὶ εἶχομεν κάμει τὰ ἀνήκοντα σύσημα (Σήματα) ἀφοῦ ἐπῆραμεν τὰ ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ τὸν πλησιάσωμεν.

Τρίτη 19 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην· ὁ ἐχθρὸς κρατεῖ κατὰ τὸν κόβο Δόρος ἡμεῖς μεταξὺ τῆς Σκύρου καὶ Ψαρρῶν, συσκεφθέντες μετὰ τῶν Σπετζοτοψαρριανῶν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κτηπήσωμεν τὸν ἐχθρόν, ἀρμενίζομεν μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν ἅμα φυσίση ὁ ἄνεμος, περὶ τὰς 7. τῆς ἡμέρας ἐπῆρε ὀλίγον σιροκαλί καὶ τραβοῦμεν ὀρτζα, ἡ νύξ ἤρχισε μὲ γαλήνην.

Τετράδη 20 Μαΐου. 1823 Ἐξημερόθημεν ἔχοντες ὑπ' ὅψιν τὸν ἐχθρόν ὄντα κατὰ τὴν Ἀνδρον, ἡμεῖς ὀρτζάρομεν μὲ Μακίστραλάκι κατὰ τὸν κόβο Δόρον μὲ σύσημον (Σήμα) ὅλα τὰ πλοῖα νὰ κρατοῦν πολλὰ πανιὰ, προχωροῦντες εἶδομεν ὅλην τὴν μικρὴν ἀρμάδα ἣτις ἦτον

ἤδη ἀπερασμένη τὸν κάβο τῆς Ἀνδρου· ἀλλ' εὐρίσκετο εἰς γαλήνην εἰ-
 δομεν δὲ καὶ ἕως 20. κομ. μεγάλα περιμαζευμένα εἰς ἓνα αὐλάκι τῆς
 Ἀνδρου, ὅθεν καὶ αὐξήσαντες πανιὰ προχωροῦμεν ἐμπρὸς μὲ λεπτόν ἄ-
 νεμον μαῖστραλάκι. Ἐφάγαμεν τὰ σενιάλα μὲ ταῖς σάγουλες κάμνον-
 τες ἀκαταπαύστως σημείον. «Τὰ ὀπισινὰ πλοῖα νὰ φορτζάρουν πανιὰ»
 δὺς Σπετζιώτικα τοῦ Καπ. Γιάννη Ἀναστάση, καὶ τοῦ Ἀναργύρου,
 Ἀναστασιὰ ἢ Ἀναστασίου (δασανάγνωστον) ἐπροπορεύοντο· ἡμεῖς ὁμῶς
 σοταθέντο καὶ πλησιέστερον εἰς τὸν ἐχθρόν, καὶ μὲ μουραρισμένα πα-
 νιὰ τρέχουμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἓνα ἀγγλικὸν Βρίκι διέρχεται ἀπομα-
 κρυνθὲν ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, οἱ Σπετζῶτες τοῦ τραβοῦν μίαν κα-
 νονιὰ καὶ πηγαινάμενοι κοντὰ διὰ νὰ τὸ βιζητάρουν ἔμειναν ὀλίγον ὀ-
 πίσω· ἡμεῖς προπορευόμενοι ἔχοντες κατόπιν τὸν Πινότηζην μὲ ἓνα πυρ-
 πολικόν, ὅθεν καὶ περὶ τὰς τρεῖς ὥρας κάμνοντες σημείον «Νὰ ἐτοι-
 μασθοῦν διὰ πόλεμον καὶ νὰ φορτζάρουν πανιὰ τὰ ὀπισινὰ» ὁρμοῦμεν
 κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ ῥηθέντα πολεμικὰ ἐχθρικὰ ὅπου ἔμειναν ὀπίσω
 προχωροῦν ἐμπρὸς χωρὶς νὰ ἀντισταθοῦν, ἅμα ὁμῶς ἔφθασαν κοντὰ εἰς
 τὰ ἰδικὰ των ὅλα τὰ Βρίκια τοῦ ἐχθροῦ ἐμβαίνουν εἰς γραμμὴν, αὐτὰ
 ἦτον τὰ περισσότερα Ψαρριανὰ, (ἀπὸ τὰ συλληφθέντα εἰς τὴν κατα-
 στροφὴν των) ἡμεῖς ὁρμοῦμεν κατ' αὐτῶν τοὺς κανονοβολίζομεν δρα-
 στηριοδῶς καὶ ἀναχαιτίζομεν τώρα τὸν ἓνα καὶ τώρα τὸ ἄλλο. Τινὰ
 κορβέτα εὐρισκόμενα κατὰ τὴν Κάριστο, ὀρτζάρομεν λοξοδρομοῦντες,
 ἐν τοσοῦτο ἔφθασαν καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα μας ἀλλὰ μόνον ὁ Πινότηζης
 καὶ ὁ Καπετ. Ἰωαν. Ἀναστάση, Ἀναγν. Ἀναστασιὰ, καὶ ὁ Ἀναργυρος
 Καλαφάτη μᾶς κάμουν ὀλίγην βοήθεια, ἐξαιρέτως ὁ Πινότηζης, καὶ ὁ
 Ἰωαν, Ἀναστάση, τρέχοντες δὲ τώρα ἐδῶ καὶ τώρα ἐκεῖ κτυποῦμεν
 τὸν ἐχθρόν· βλέποντες δὲ ὅτι αἱ κορβέται καὶ τὰ φεργαδόνια ἐστέκον-
 τοκκατὰ τὴν Κάριστον, ἀπεφασίσσαμεν νὰ ὁρμίσωμεν καὶ κατ' αὐτῶν καὶ
 βοηθοῦμενοι ἀπὸ τὸν Ἰωαν. Ἀναστ. Μπότασι τὸν κανονοβολίζομεν δρα-
 στηριοδῶς, μόνον τὸ πυρπολικόν τοῦ Μαντρόζου μᾶς βοηθεῖ, αὐτὸς ἐ-
 στέκετο ἔμπροσθεν, ἀλλὰ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ὁρμήσῃ φοβούμενος ταῖς
 βάρκαις αἵτινες ἐστέκοντο ἑτοιμαὶ νὰ τὸν συλλάβουν, ἡμεῖς πλησιάζο-
 μεν εἰς αὐτὸν τὸν ἐνισχύομεν καὶ τοῦ κάμνομεν νεῦμα νὰ ὁρμήσῃ· ἐν το-
 σοῦτω ὁλονὲν ἐκτυπόμεθα μὲ ταῖς φεργάδαις καὶ κορβέταις· τότε μᾶς
 ἐπλησίασε καὶ ὁ Καπετ. Ἀθανάσης Κριεζῆς, καὶ ὁ Καπ. Ἠλία (Χ.
 Τζώρτζου οἵτινες ἔρριψαν καὶ αὐτοὶ ὀλίγα κανόνια. Ἐπλησίασε πρὸς
 τούτοις καὶ ὁ Μπάμπας Σπετζιώτης· ἀλλὰ διὰ τὴν ἀξιόμειπτον ἀδιαφο-
 ρίαν τῶν ὀπισινῶν πλοίων ἢ πλάστιγξ τοῦ πολέμου ἐστέκετο ἀμφιρεπῆς,
 ἐφάγαμεν τὰ σενιάλα διορίζοντες τοὺς ὀπισινοὺς νὰ ὁρμήσουν κατὰ τοῦ
 ἐχθροῦ, ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοῦ στόλου μας βλέποντες ὅτι ὀρτζάρι, διο-
 ρίζομεν δύο πυρπολικά νὰ ὑπάγουν εἰς βοήθειάν των, ἡμεῖς δὲ μετὰ
 τῶν ῥηθέντων μόνον Σπετζιωτῶν, τοῦ Πινότηζης τοῦ Ἠλία καὶ τοῦ Ἀ-
 θα. Κριεζῆ βοηθοῦμενοι ἀπὸ ἄλλα δύο πυρπολικά τοῦ Μαντρόζου καὶ
 τοῦ Λαζάρου Σπετζιώτου ὁρμῶμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ σπᾶσαντες τὴν

δεξιάν μεγάλην πτέρυγάν του βάζομεν εἰς ἀταξίαν, ἐν τοσούτῳ παρατηροῦμεν ὅτι μιᾶς φεργάτας ἐσπασαν τὰ κατάρτια τῆς, ἀλλ' ὄντες πολλὰ σοταθέντο (ὑπηνέμως) ἦτο ἀνάγκη νὰ διώξωμεν τὸν ἐχθρὸν διὰ νὰ προχωρήσωμεν ἕως εἰς αὐτήν, ἐκάμαμεν διὰ τοῦτο σενιάλο εἰς ὅλον τὸν στόλον νὰ ἀκολουθῇ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ δρόμον εἰς τὸν πόλεμον, χωρὶς νὰ προσέχῃ εἰς τὰ κινήματα τοῦ Ναυάρχου· ὅθεν καὶ ὁρμοῦμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τὰ δύο ῥηθέντα πυρπολικά ἦτον πλησίον μας, μία Φεργάτα ἔρχεται καθ' ἡμῶν μὲ μίαν κορβέτα, ἡμεῖς τὰς πολεμοῦμεν μέχρι μανίας καὶ ἀπολαμβάνομεν νὰ τὰς τρέψωμεν εἰς φυγὴν καὶ τότε πλησιάζομεν εἰς τὴν φεργάταν τῆς ὁποίας τὰ κατάρτια ἦτον σπασμένα ἀπὸ τῆς κόφης καὶ ἐπάνω· αὕτη εἶχε δύο βάρκες ἐτοιμαίαι διὰ τὰ μπουρλότα διὰ τοῦτο καὶ οἱ πυρπολισταὶ μας ἐφοδοῦντο νὰ ῥιφθοῦν κατ' αὐτῆς· ἀλλ' ἐνισχυόμενοι παρ' ἡμῶν τὰ συνοδεύομεν ἕως τὸρα τουφεκιᾶς στεκόμενοι εἰς τὴν πρύμνην τῆς, δι' ὃ καὶ τὰ πυρπολικά μούραρον πανιὰ καὶ πηγαίνουν κατ' αὐτῆς, ὅθεν καὶ (οὐριοδρομήσαντα) περὶ τὰς 9. ὥρας τῆς ἐπесαν ἐπάνω καὶ τὰ δύο, καὶ παρευθὺς ἄναψεν. Οἱ ἐν αὐτῇ ἐχθροὶ δὲν ἤξευραν τί νὰ κάμουν, τότε καὶ πολλοὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν, πολλοὶ ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν πρήμνην καὶ ἐτουφέκιζον ταῖς βάρκες τῶν μπουρλότων, ἀλλὰ τὸ πῦρ διεδόθη πανταχοῦ καὶ μετὰ 10 λεπτὰ ἐσκόρπησεν ἡ Φεργάτα ἣτις ἔκαμε τόσον κρότον, ὥστε ἐπέταξεν εἰς τὸν ἀέρα διαφόρους τούρκους, κανόνια, ξύλα, σίδηρα ἀγγύρας καὶ λοιπά, μὲ τὸ νὰ ἦτον δὲ γεμάτη πολεμοφοδία, πλῆθος κουπραδῶν ἐπέταξαν εἰς τὸν ἀέρα, ἡ θάλασσα ἐγέμισε ἀπὸ ἀνθρώπους σκοτωμένους καὶ λαβωμένους, καὶ ζῶντας γυμνοὺς, ἡμεῖς δὲν ἐζητούσαμεν ἄλλο εἰμὴ νὰ διασώσωμεν ταῖς βάρκες τῶν πυρπολικῶν, δι' ὃ καὶ στεκόμενοι πλησίον τοὺς διεσώσαμεν. Ἐν τοσούτῳ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ βλέποντας τὴν καυθεῖσαν φεργάταν ἄρχισε νὰ δηλιά, ὁ Καπ. πασᾶς ὅστις εἶχεν πλησιάσει διὰ βοήθειαν τὴν ἀριστεράν του πτέρυγαν ἐτράπη εἰς φυγὴν ὁπόταν εἰδὼν εἰς τὴν ἀριστεράν του πτέρυγαν ἕνα ἄλλο κορβέτο καιόμενον, εἰς τὸ ὅποιον ἐπέπεσε τὸ πυρπολικὸν Κέρβερὸς τοῦ Καπτ. Μανόλη Μπούτη, ἐν τοσούτῳ ἕνα φεργαδόνι τοῦ Ταχὺρ Πασᾶ ὁμοῦ μὲ δύο τρία Βρίκια καὶ Κορβέτα ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς σοπράρομεν καὶ τοῦ ἀντιστεκόμεθα, ἀλλὰ τέλος πάντων ἐτράπησαν καὶ αὐτὰ εἰς φυγὴν· ὅθεν καὶ ἡ νίκη μας ἐπεκυρώθη. Ἡ Δικροτος φεργάτα ἦτον ἡ Χαζενὲ γγεμισὶ 62 κανονιῶν, τὸ δὲ κορβέτο 32. Ἐκ τῶν δύο πυρπολικῶν οἵτινες κατέφυγον εἰς τὸ πλοῖον μας ἐλαβώθησαν 6. ἀνθρώποι καὶ ἐσκοτώθησαν ἑταῖροι δύο, ἕως τὸ ἐσπέρας ἀπέθανεν εἰς τὸ πλοῖον μας ἑτερος λαβομένος. Τὸ κορβέτον εἶχε 300. ἀνθρώπους ἐξ ὧν τινὲς Ἀρμεναῖοι, τινὲς Εὐρωπαῖοι, τινὲς χριστιανοί, καὶ τινὲς Τοῦρκοι, ἡ Φεργάτα εἶχε καὶ διάφορα σάλια (Σχεδιάς) διὰ τὸ Μισολόγγι καὶ 150 πυροβολιστάς. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα γαλήνην καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Σύραν, διόκοντες δύο τρία ἐχθρικά ὧν τὸ ἕνα Κορβέτο, ὁ ἐχθρὸς διεσπαρμένος σοδράνο τῆς Ζέας εἰς Γαλήνην, ἀλλὰ

καὶ τὰ ἐδικὰ μας διεσπάρθησαν, δύο Σπετζότικα ἔπιασαν δύο λείας μὲ πολεμοφόδια κατὰ τὴν Κάριστον.

Πέμπτη 21 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν τὰ $\frac{1}{2}$, σχεδὸν πλοῖα τοῦ Στόλου μας ἔχοντες ἐμπρὸς τὸ κορβέτον τὸ ἐχθρικὸν τὸ ὅποιον ὅλαις δυνάμεσι ζητεῖ νὰ φύγῃ ὅθεν καὶ διὰ νὰ μὴν ξεπέσωμεν (δυσανάγνωστον) παραπολὺ ἐδιωρίσαμεν 5 καράβια μὲ ἓνα μπουρλότο εἰς διωξίν του· ἐκ τῶν ἡμετέρων τὸν Καπ. Πινότζην καὶ τὸν Καπ. Μπατζακσὴν. Ἡμεῖς δὲ ὀρτίζομεν κατὰ τὴν Τζέαν, ἀλλὰ καὶ τὸ πυρπολικὸν νάβει, μ' ὅλον ὅτι τοῦ ἐκάμαμεν σενιάλα νὰ γυρίσῃ ὀπίσω δὲν ὑπήκουσε παρὰ ἐπῆγε καὶ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κορβέτου. Ἡμεῖς ἐστάθημεν εἰς τὸν Κάβον τῆς Ζέας ὁ ἄνεμος μαῖστραλάκι· ὅθεν καὶ ὁ Τοπάλης μὲ τὸν διαμεινάντα στόλον του τραβᾷ ἐμπρός, ὕστερον ἀφοῦ ἐχαιρέτισθη μὲ μίαν Φρεγάταν τὴν ὁποίαν ἐτυμπερίναμεν νὰ ἦναι Ἀγγλική· μετρῶντες δὲ τὸν στόλον ὅλον τοῦ Τοπάλη εὗρομεν αὐτὸν συγκείμενον ἀπὸ 34 Κομάτια. Πρὶν τοῦ μεσημεριοῦ ἀνεχώρησεν ὁ πυρπολιστὴς Μαντρόζος διὰ Ὑδραν, καὶ τὸ ἐσπέρας ὁ Μπούτης.

Ἀριθ. 7.

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ἀρτιναύρχον Κ. Γεώργιον Σαχτούρη καὶ λοιποὺς Καπετάνους καὶ ναῦτας τοῦ στόλου μας.

Ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ 13 παρόντος δεδομένον γράμμα σας εἰδοποιῶντες σας τὴν παραλαβὴν τῶν δύο καραβίων σταλέντων παρὰ τῆς Γενναιότητός σας διὰ τὰ ὑποῖα θέλομεν πράξῃ καθὼς τὰ λοιπὰ κρατηθέντα ὑποπτα. Δὲν ἐλείψαμεν ὁμοίως κατὰ τὰ γραφόμενά σας διὰ νὰ ἐκβάλλωμεν δύο πλοῖα πολεμικὰ τὴν Γολέτα τοῦ Καπετ. Λαζάρου Μπρούσκου καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Μακρυμούρα, τὸ μὲν ἐν νὰ φυλάξῃ εἰς τὸν Κάβο-Ντόρον, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸ στενόν, διὰ νὰ φυλάξουν καὶ νὰ συλλάβουν τὰ ὑποπτα πλοῖα.

Ἀδελφοί! περιττὸν ἦνε διὰ νὰ σας εἰποῦμε διὰ τὸν ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν σας ὅπου τέσσαρα ἔτη ἐδείξατε, μὴν ἀμφιβάλλοντες καὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι θέλετε φανῇ μὲ τὴν συνηθισμένην σας γενναιότητα διὰ νὰ κατατροπώσητε τὸν ἐχθρόν, ὅπου νὰ μὴν ἡμπορέσῃ νὰ βλάβῃ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ μάλιστα νὰ φανῇτε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι καθὼς καὶ πάντοτε.

Κατ' αὐτὰς μὲ λύπην μας πληροφοροῦμεθα ὅτι τὸ φρούριον Νεοκάστρου ὕστερημένον τροφῶν καὶ σφικτῶς πολιορκημένον παρὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ μὴν λαμβάνοντας ἐν καιρῷ τὴν διὰ ξηρᾶς βοήθειαν, ἐβιάσθησαν οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ μὲ συνθήκας ἐλευθερίας τῶν ἑσῶ, τὸ ἐπαράδωσαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς. Ἦδη ὁμως ἐκίνησαν καὶ κινοῦν καθὼς μανθάνομεν τὰ διὰ ξηρᾶς στρατεύματα Πελοποννησιακὰ καὶ ἐλπίζομεν νὰ γείνῃ ὁ ἀφανισμὸς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ἐκεῖνο τὸ φρούριον. Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 18 Μαΐου 1825

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 8.

Πρὸς τοὺς Προκρίτους Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι καὶ Σεβαστοὶ μοι Κύριοι !

Σπεύδω νὰ σᾶς δώσω τὴν χαροποιὰν εἰδήσιν, ὅτι σήμερον κροτήσαντες συστάδην Ναυμαχίαν μεταξύ τοῦ Κάβου Ντόρου καὶ Ἀνδρου ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ ἑσπέρας εὐμεθοδέστατα ἐκαύσαμεν τὴν Καπ. τοῦ

Σουλτάνου Φρεγάταν καινούργια, ἔχουσαν ἐπιβιθασμένους 750 στρατιώτας, ὁμοῦ καὶ ἔτι ἓνα Κορβέτο μεγάλον, τὴν μὲν Φρεγάταν ἀφοῦ ἐσυντρόφευσα εἰς αὐτὴν δύο Πυρπολικά, δηλαδή ὁ «Χάρων» τοῦ Καπετὰν Μαντρόζου καὶ ἓνα Σπετσότικον, τὸ δὲ Κορβέτον ἐκαυσεν ὁ «Κέρβερος» τοῦ Μανώλη Μπούτη.

Ὁ Συστάδην πόλεμός μας ἐστάθη τριούτος, ὁποῖος δὲν ἔγεινεν ἀκόμη μεταξύ τῶν ἡμετέρων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐλάβομεν μερικὰς μικρὰς ζημίας, παρακαλῶ νὰ μᾶς εὑρετε ὅσον τάχιστα μίαν ἀντένα τοῦ τρίγκου καὶ νὰ μᾶς στείλετε τὸ ὀγλιγορότερον ὁμοῦ καὶ δύο τόπια πανιὰ ῥεβεντούκη ὅπου μᾶς ἐπῆρε μία μπάλα εἰς τὴν ἀντένα τοῦ Τρίγκου καὶ τὴν ἔσπασε, μᾶς ἐφυτεύθη καὶ μία ἄλλη εἰς τὴν Κολόμπα τοῦ μεγάλου καταρτίου, ὁμοίως καὶ τὰ πανιὰ μας ἐστραπατσarisθησαν ἱκανῶς. Οἱ σύντροφοι καὶ ὅλοι τοῦ Καραβιοῦ εἴμεθα ὅλοι ἀβλαβεῖς καὶ ὑγιεῖς. Ἀπὸ τὸ κοινὸν γράμμα βλέπετε τὴν περιγραφὴν τοῦ πολέμου, μένει δὲ νὰ σᾶς παρακαλέσω, Μπουρλότα καὶ πάλιν Μπουρλότα νὰ μοῦ στείλετε, ἐπειδὴ καὶ ἔχομεν βαλμένον ἐμπρὸς τὸν Τοπάλη.

Σᾶς προσκυνῶ μὲ βίαν καὶ μένω.

ὁ ἰδικός σας

ΓΕΩΡΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

ἡ νικητὴ ἢ μεταξύ Γιοῦρα καὶ Ζέας τῇ 20 Μαΐου 1825

Ὁ Καπετὰν Γεώργης κράξας τοὺς Καπεταναίους ἐπρότεινε διὰ νὰ ὁρμίσῃ κατόπιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν πυρπολικῶν μερικῶν τῶν Καπεταναίων δὲν τὸ εὔρον εὐλογον, ὁ ἐχθρὸς τραβᾷ κατὰ τὴν Μῆλον.

Ἀριθ. 9

Πρὸς τοὺς Γερραιοτάτους Ἀρτινάρχον Καπιτάνους καὶ συντροφο-
ραύτας τῶν πλοίων τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ὁ Καπετὰν Ἰωάννης Ν. Ἀλεξανδρῆς ψαρριανὸς μᾶς ἐνεχείρισε σήμερον τὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 15 τρέχοντος, φθάσας ἐνταῦθα μὲ τὰς 4 λείας τὰς φορτωμένας ὁμοίως ἀλεύρια καὶ κριθάρια ἀπὸ Αἶνον. Ἰπμεῖς ἀμέσως ἐμβάσαμεν εἰς αὐτὰς ἰδικούς μας ἀνθρώπους, καὶ τὰς διευθύνσαμεν ὡς τὰς λοιπὰς πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν· τὸ δὲ πολεμικὸν ψαρριανὸν πλοῖον ἐπιστρέφει ἐν τῷ ἅμα διὰ νὰ πορευθῇ ἐγκαίρως εἰς τὸν ἀγῶνα σας. Ἐτοιμάζομεν ἐνταῦθα ἐν ἄλλο πυρπολικὸν διὰ τὴν μοίραν σας, τὸ ὅποιον ἐπειδὴ θέλει ἀναχωρήσει ἐντὸς δύο ἡμερῶν δὲν σᾶς γράφομεν

κατὰ τὸ παρὸν ἐκτεταμένα. Σὰς ἰδεάζομεν μόνον ὅτι ἡ Πατρίς περιμένει κεχνηεῖα νὰ ἀκούσῃ καὶ τοὺς ἰδικούς σας θριάμβους, τὸ ὁποῖον σὰς εὐχόμεθα ἀπὸ ψυχῆς εἰς καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μένομεν.

Τῇ 20 Μαΐου 1825 ἐν Ὑδρᾷ.

(Τ. Σ).

Οἱ Προχρίτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 10.

*Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Ἐπαρχον Κέας
Κύριον Ἀνδρέαν Σγούτα.*

Μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ὁ στόλος εἰς τὴν προχθεσινὴν πεισματώδη Ναυμαχίαν μεγάλην βλάβην εἰς τὰς ἀποσκευάς του, ἐξαιρέτως δὲ τὸ πλοῖον μας τοῦ ὁποίου ἔσπασε μία ἀντένα καὶ ἐτρύπησε τὸ μεγάλο Κατάρτι εἰς τρόπον ὥστε καταντᾷ νὰ μείνῃ ἄχρηστον εἰς τὸ ἐξῆς, θέλει λάβετε τὴν φροντίδα νὰ κρατήσῃτε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σας ὅλας ἐκεῖνας τὰς ἀποσκευὰς τὰς ὁποίας οἱ κάτοικοι τῆς νήσου σας ἤθελαν περιμαζεύσει ἀπὸ τὰ καυθέντα πλοῖα ἐχθρικὰ φεργάταν καὶ φεργαδόνι, δηλ. ὡσὰν κατάρτια ἀντέναις καὶ κάθε ἄλλο τὸ ὁποῖον ἡμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὰ ἐλληνικὰ πλοῖα. θέλει δὲ ἀνταμείψωμεν τὸν κόπον ἐκεῖνων ὁποῦ τὰ περιμαζεύσουν. Εἴσθε παρακαλεμένοι νὰ δώσητε ἰδιαίτεράν προσοχὴν κατὰ τοῦτο, καὶ νὰ μᾶς δώσητε ἐν καιρῷ εἰδήσιν.

Τῆς εὐγενείας σας πρόθυμος.

Ὁ Ἀντιναύαρχος

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Τῇ 22 Μαΐου 1825. Ἐν τῇ Ἀντιναυαρχίδι.

Παρασκευὴ 22 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ἐμπροσθεν τῆς Ὑδρας, ἐχαιρετήσαμεν τὴν Νῆσον μας μὲ τρία κανόνια· ἐν τούτοις μᾶς ἔφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ Καπ. Κιοσὲς μὲ 3 πυρπολικά, τοῦ Δημαμά, τοῦ Πολίτη, καὶ τοῦ Πιπίνου, ἦλθε καὶ ὁ Καπ. Σταμ. Ράφτης μὲ τὸν ὁποῖον ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν. Τὸ ἑσπέρας ἐδώσαμεν τὰ σενιάλα τῶν πυρπολιστῶν, καὶ ἔχοντες ἐμπρὸς τὸν ἐχθρὸν πηγαίνομεν κατόπιν του, τὰ πολεμικά μας ὅμως διεσπάρθησαν καὶ μόνον ἐμείναμεν 15—16 πολεμικά· τὸ ἑσπέρας ὁ καιρὸς μαῖστράλε δυνατὸς καὶ ὀρτζάραμεν.

Ἀριθ. 11

Πρὸς τοὺς Προχρίτους Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Τὰ τρία πυρπολικά ὅπου μᾶς ἐστείλατε συντροφευμένα μὲ τὸν Κπ. Δημήτριον Κιοσὲ-εὐχαρίστως ἐλάβομεν σήμερον, καὶ μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν καὶ προθυμίαν τρέχομεν διὰ νὰ φθάσωμε τὸν Τοπάλην, καὶ ἐλπίζομεν νὰ σᾶς χαρποποιήσωμεν ἐκ νέου. Χωρὶς δὲ νὰ σᾶς ἐπαναλάβωμεν τὰ ὅσα μὲ τὸν Μαντρόζον καὶ Μπούτην τοὺς Γενναίους πυρπολιστάς μας σᾶς ἀναγγείλαμεν, σᾶς προσθέτομεν εὐχαρίστως ὅτι ἐλάβομεν εἰδήσιν πῶς ἐκαυσαν καὶ τὸ Φεργαδόνι, ὅπου σᾶς ἐλέγαμεν, τὰ

πέντε Καράβια ὅπου εἶχομεν στείλει κατ' αὐτοῦ. Πιθανὸν νὰ ἴδετε πρὶν, τῶρα τὰ πέντε φορτηγὰ εὐρωπαϊκὰ μὲ πολεμοφόδια ὅπου ἔπιασαν δὺς Σπετζώτηκ, καὶ τὰ συντροφεύουν διὰ αὐτόθι, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ μᾶς στείλετε τὸ ὀγληγορώτερον τὸ ἀνάλογόν μας, μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν μεγάλην ἔλλειψιν, καθὼς σᾶς εἶπα μὲ χθεσινόν μου, λάδι δὲν ἔχομεν διόλου, καὶ νὰ μᾶς προφθάσετε ὅσον τάχιστα. Μὲ τὴν Γολέταν ἥτις θέλει σᾶς φέρει ὀπίσω τὸ ψωμί καὶ μπακαλάκον, τὰ ὁποῖα σᾶς εἴπομεν, ὅτι δὲν ἐλάβομεν καιρὸν νὰ περιλάβωμεν, καὶ νὰ μᾶς τὰ στείλετε ὀπίσω, μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν καὶ ἀπὸ τροφᾶς μεγάλην χρείαν. Στείλετέ μας 15 Σύσημα διὰ τοὺς Σπετζώτας.

Σᾶς προσκυνῶ ὡς εἰκὸς καὶ μένω τῆς εὐγενείας σας πρόθυμος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τῇ 22 Μαΐου 18825. Πλησίον τῆς Παραπόλεως.

Σάββατον 23 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν κατὰ τὴν Μῆλον, ὁ ἐχθρὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν ὄρασίν μας, τὸ μεσημέρι εἶδομεν τὸν Ζάκκαν, προσθοφυλακὴ τῆς Ἀγ. μοίρας, ἐπλησιάζσαμεν καὶ τοῦ ἐδώσαμεν γράμμα διὰ τὸν Ναύαρχον γράφοντες ὅτι σκοπεύομεν νὰ τραβίξωμε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἂν δὲν τὸν εὕρωμεν, ἢ μάθωμεν ὅτι ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σούδαν νὰ ἐπιστρέψωμεν μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπεφασίσθη νὰ στείλωμεν γαρδακίστα τὸν Κιοσὲ καὶ νὰ ὀρτζάρομεν κατὰ τὸν Κάβο Μαλιὰ ὡς καὶ ἐκάμαμεν.—περὶ τὰς 8 ὥρας ἠνώθημεν μὲ τὸν Ναύαρχον, τὸν ὁποῖον ἐχαιρετήσαμεν μὲ 3 κανονιαῖς καὶ μᾶς ἀνταπεκρίθη μὲ ἄλλαις τρεῖς, ἀπεφασισθέντος δὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς Μῆλον, ἐτραβήξαμεν ἀμέσως καὶ αἱ δὺς Μοίραι.

Κυριακὴ 24 Μαΐου. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐφθάσαμεν καὶ ἀρράξαμεν εἰς τὸν λιμένα ὅλα τὰ πλοῖα, μερικὰ πλοῖα καθὼς καὶ τὸ ἰδικόν μας ἐγυρίσαμεν τὸ Καράβι πάσα ἀλὰ πάντα, καὶ τὸ ἐπαλαμήσαμεν, ὄντας γαλήνη.

Δευτέρα 25 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἄρχισαν νὰ παλαμιζοῦν καὶ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ ἐξαιτίας τοῦ καιροῦ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ προχωρήσουν εἰς τὴν δουλίαν.

Τρίτη 26 Μαΐου. Εἰς τὴν ἄγγυραν, οὔτε σήμερον δὲν ἐτελείωσεν τὸ παλάμι ὅλων τῶν καραβίων, μᾶς ἐφθασεν ἡ Γολέτα Τατίδεφ (δυσανάγνωστον) καὶ ἐμοιράσαμεν τὸ ψωμί καὶ μπακαλάκον.

Τετράδῃ 27 Μαΐου. Σήμερον ἔφυγε ἡ Γολέτα Τατίδεφ διὰ Ὑδραν, ἔφυγε καὶ ὁ Πινότζης διὰ Σύραν διὰ τὰ ἄρματα καὶ λοιπὰ τῶν ἐκεῖ ἀποβάντων καὶ ζωγρηθέντων ἐχθρῶν, ἦλθε καὶ ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ μας ὁ Κιοσὲς, ὅστις μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Τοπάλης ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σούδα μὲ 34 μόνον κομμάτια καὶ προλαβόντως ὁ Αἰγυπτιακὸς μὲ 54 ὁ Μπατζακὸς ἐδιωρίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Διοίκησιν τοὺς ζωγρηθέντας ἐχθρούς.

Πέμπτῃ 28 Μαΐου. Σήμερον διὰ σήματος Ναυαρχικοῦ ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά, διὰ νὰ εὕρωμεν τοῦ λιμένος, ὁ ἄνεμος II. M. ὅθεν

καὶ περὶ τὰς 6 τῆς ἡμέρας εἵμεθα εὐγαλμένοι ἕως 20 πλοῖα, ἀνταμώ-
σαμεν τὸν Χαμίταν ἐρχόμενον ἀπὸ Ὑδραν μὲ ἓνα μπουρλότον τοῦ Κα-
ράντου, ὁ Χαμίτας φέρει μπαροῦτι καὶ βόλια διὰ τὸν στόλον, τὰ ὁ-
ποῖα καὶ διεμοιράσθημεν κατὰ τὸν κατάλογον τὸν ὁποῖον ἔκαμαν οἱ
Ναύαρχοι.

Παρασκευὴ 29 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ τὸν ἴδιον λεπτὸν
ἄνεμον ἐμπροσθεν τῆς Ἐρημομάλου, ἔφθασε καὶ ἡ σκούνα τοῦ Κατσου-
λιέρη μὲ τροφὰς διὰ τὸν στόλον, ἦτοι ψωμί καὶ λάδι τὰ ὁποῖα διε-
μοιράσθημεν, εὐγῆκαν καὶ τὰ Σπετζώτικα καὶ Ψαρριανὰ ἀπὸ Μήλου
καὶ τραβοῦμεν πὲρ Ο. Γ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 30 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ὅλος ὁ Στόλος πλησίον
τοῦ Κα. Μαλιὰ, ἀνοικτὰ ἕως 20 μίλλια, ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ
τὴν Κρήτην βάζοντες πλώρην πὲρ Σ. ὅσον ὁ καιρὸς μᾶς ἔπερνε.

Κυριακὴ 31 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ λεβ. γαληνιαῖον με-
ταξὺ Κάβου Μαλιὰ καὶ Μήλου, ὅλος ὁ Στόλος μας περιφέρεται εἰς τὰ
ἴδια, μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ φυσᾷ Μ. καὶ ὕστερον Τρ. ἔπειτα Γρ. λε-
πτὸς ὅθεν καὶ ὅλος ὁ Στόλος διευθύνετο κατὰ τὴν Σούδαν· περὶ τὰς 9
τὸ ἑσπέρας τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα ἀπαντήθησαν μὲ 14 κομμάτια τουρ-
κικὰ ἔξω τῆς Σούδας καὶ ἄρχισαν τὸν πόλεμον δηλαδὴ ὁ Ζάκας, ὁ
Μπάμπας, ὁ Ἰσούπας, καὶ μερικὰ ἄλλα, καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν τὰ ἔ-
τρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ τρέχουν νὰ ἐμβοῦν κατὰ τὴν Σούδαν, ἐκεῖ τὰ
ἐπροφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς ὁμοῦ καὶ ὁ Καπ. Ἰωάν. Ἀναστασίου Σπετζώ-
της, τοὺς ἐρίψαμεν διάφορα κανόνια, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐμπουκάρισαν τὰ
ἡμῖς, ἐστάθημεν διὰ τοῦτο ἀλακάπα. Τὰ λοιπὰ καθὼς καὶ τὸ ὀγλή-
γορον Βρίκι στέκονται ἔξω ὑποκάτω τοῦ Κάστρου· πρὸς τὸ Βασιλεῦμα
τοῦ Ἡλίου ὁ Καπ. Σάββας ἐπλησίασεν εἰς τὸ ἀμερικανικὸν Βρίκι (δη-
λαδὴ Ἀμερικανικῆς κατασκευῆς,) καὶ τὸ ἐκανσονόβησεν ζωηρότατα,
καθὼς καὶ δύο τρία Βρίκια καὶ ἓνα Κορβέτο, καὶ προχωροῦντας ὁ-
λονένα κατεπάνω τοὺς τὰ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, μετὰ ταῦτα ἐπλησίασαν
8 ἄ 10 Καράβια μὲ δύο τρία μπουρλότα, τοῦ Θεοδωράκη, τοῦ Δημα-
μᾶ, καὶ τοῦ Μπουντούρη, ἀλλὰ διὰ τὴν ὀγληγορότητα τῶν ἐχθρικῶν
δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὰ βλάψουν, μάλιστα διότι οἱ πυρπολισταὶ δὲν ὀρ-
μοῦσαν ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν, μὴν ἔχοντες ὄρδινον διὰ Βρίκια. Ἐν
τοσοῦτῳ ἔφθασεν ὅλος ὁ στόλος μας καὶ πέρνοντας τὴν βόλταν κατὰ
τὴν εἰσοδὸν τῆς Σούδας, ἐγύριζαν αὐθις πρὸς τὰ ἔξω, καθὼς καὶ ὁ
ἴδιος Ναύαρχος Μιαούλης, ὅστις πλησιάσας εἰς ἡμᾶς ὁμήλησε μὲ τὸν
Καπετ. Γεώργην, διὰ νὰ ὀρτζάρωμεν κατὰ τὸ Ρέθυμον τὴν νύκτα καὶ
νὰ εὐρεθῶμεν αὐριον ἐκεῖ ὅπου ἂν τὸ συγχωρήσῃ ὁ καιρὸς, νὰ ἐμβῶμεν
μέσα. Τὸ κᾶστρον τῆς Σούδας εἶν βενέτικον, μᾶς ἔριψε 3 ἄ 4 κανόνια
τὰ ὁποῖα δὲν κατζάρουν πολὺ. Τὴν νύκτα βροχὴ Σ. Φρέσκυς, ὅθεν καὶ
ἐσκόρπισαν τὰ καράβια.

Δευτέρα 1 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κάβου Μα-
λιὰ ἕως 30 μίλλ., τὰ ἰδικὰ μας διεσπαρμένα, ἐπήραμε τὴν βόλτα κατὰ

τὸν Μιαούλην, καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον καὶ τῶν λοιπῶν νὰ πάρουν τὴν βόλταν, τὰ ὁποῖα ἐσυνάχθησαν ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας, ὅθεν καὶ μετὰ λεπτὸν ἄνεμον ἐπλησιάζαμεν κατὰ τὸν κόρφον τῆς 'Ρεθύμνου, μετὰ τὸ νὰ ἐφυσοῦσε Ὁ. Σ. καὶ Σ. ὁμηλήθη διὰ νὰ ἐμβῶμεν μέσα εἰς τὴν Σούδα· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἦτον ὅλοι οἱ Καπεταν. σύμφωνοι, μάλιστα οἱ ναῦται δὲν ἤθελον διόλου· εὐθὺς ἄρχισε βροχὴ καὶ ἐκράτησεν ὅλην τὴν νύκτα, ὁ καιρὸς στριφογύριζεν, ὥστε καὶ νὰ θέλαμεν νὰ ἐμβῶμεν δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχωροῦσεν ὁ καιρὸς. Ἰκανοὶ ἐκ τῶν Σπετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν κρατοῦν ὀλονένα σοβράνο καὶ δὲν πλησιάζουν, τέσσαρες ὁμῶς ἢ πέντε ἐξ αὐτῶν ἀκολουθοῦν, δηλ. ὁ Ἰωάν. Ἀναστασ., ὁ Τσούπης, ὁ Μπάμπας, καὶ ἕτεροι δύο.

Τρίτη 2 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρφον τῆς Σούδας, ἡ κατὰ τὸ ἀκροτήριον κάθο Μαλέχα· εἶδομεν αὖθις τινὰ τῶν ἐχθρικών ἄτινα ἐξήλθον τῆς Σούδας, δηλ. 3. Κορβέτα, 1. Φεργαδόνι, καὶ 12. Βρίκια, 3. Γολέταις, καὶ 2. μύστηκα, τὰ ὁποῖα κρατοῦντα τὰ παράλια εὐγαινὸν τοῦ Κόρφου· ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο νὰ ἐτοιμασθῇ ὅλος ὁ στόλος διὰ πόλεμον, ἐν τοσούτῳ ἐφθασεν ὁ υἱὸς τοῦ Μιαούλη ἀπὸ Ὑδραν, ὁ ἄνεμος μελτεμάκι ἀλλὰ πολλὰ ἀδύνατον, ὁ Ναύαρχος προχωρεῖ καὶ κάμνει σημεῖον τῶν μπουρλότων νὰ προχωρήσουν. Τέσσαρα τούτων ἐπροπορεύοντο, ὁ Στίπας, ὁ μικρὸς Θεοφάνης, ὁ Διμαρᾶς, καὶ ὁ Γ. Πολίτης, ὁ πόλεμος ἄρχισεν, ὁ Καπ. Ἰωάν. Ἀναστασίου Σπετζότης, ὁ Ἰωάν. Μιαούλης, ὁ Σαχίνης, ὁ Λαλεχός, τὸ Πλοῖον μας, ὁ Ἠλίας καὶ τινες ἄλλοι Σπετζῶτες διέπρεψαν εἰς ταύτην τὴν μάχην καὶ ἀπήλασαν νὰ τρέψουν εἰς φυγὴν τὸν ἐχθρόν τοῦ Ἰωάν. Μιαούλη, τοῦ ἐπίασε καὶ τοῦ ἐτρέπησε τὸ κατάρτη ὑψηλά, καὶ διὰ τοῦτο ὀρτζάρισε, οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦν τὸν πόλεμον γενναῖοι, καὶ ὁ ἐχθρὸς φεύγει ὀλονένα καὶ κανονοβολεῖ ἀπὸ τὴν πρύμνην ἀλλ' ἡ νηνεμία αὐξάνει· ὁ Ναύαρχος ἐξακολουθεῖ τὸ σημεῖον τῶν μπουρλότων «Πήγαινε καὶ κώλησε εἰς τὸν ἐχθρόν», οἱ γενναῖοι πυρπολισταὶ προχωροῦν ὅσον ἢμποροῦν, ἀλλ' ἐξαιτίας τῆς νηνεμίας δὲν ἢμποροῦν νὰ πλησιάζουν τὸν ἐχθρόν. Ὁ ἐχθρὸς ρίπτει εἰς τὴν θάλασσαν βάρκες διὰ νὰ πιάσῃ ἐκείνους τῶν μπουρλότων, τὰ ὁποῖα ἐπλησίασαν, ρίπτοντες κατ' αὐτῶν τουφεκὲς καὶ φωνάζοντες «Κάψετο μορὲ κάψε το», ὁ Ναύαρχος μας ἐξακολουθεῖ τὸ σημεῖον τῶν μπουρλότων «Πήγαινε καὶ κώλησε εἰς τὸν ἐχθρόν». Ἡμεῖς βλέποντες ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ πλησιάζουν εἰς τὰ μπουρλότα καὶ βάρκες ἰδικαῖς μας, ρίπτοντες τὴν μεγάλην Σκαμπαβιάνειν τὴν θάλασσαν, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμά μας, τὴν ἔριψαν καὶ 3 α. 4 καράβια ἀκόμη, καὶ ἐτρεξαν εἰς βοήθειαν τῶν Μπουρλότων, ἀλλ' οἱ Πυρπολισταὶ Πολίτης καὶ Στίπας, ἀπελπισθέντες ἔβαλαν φωτιὰν εἰς τὰ μπουρλότα. [Ὁ Στίπας λέγει ὅτι τὸ μπουρλότον ἐπίασε ἀπὸ μπάλα ἐχθρικήν, μπάλα φογάτα]. Ἐν τούτοις τὸ πυρπολικὸν τοῦ Ἀντώνη Θεοφάνη ὁρμᾷ κατὰ τινος Κορβέτας, ἥτις ἔμεινεν ὀλίγον ὀπίσω, καὶ πλησιάζων τὸ ἐπρυσκύλησε, ἀλλὰ εἰς τὸ ὑπὴνμενον μέρος,

τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς τὴν πρύμνην τοῦ Κορβέτου, ἀλλ' ἦτον κίνδυνος νὰ τὸ σβύσουν οἱ ἐχθροὶ, ἂν ὁ Ἀναγ. Δημαμάς δὲν ὀρμούσε κατ' αὐτοῦ καὶ πλησιάσας ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πυρπολικόν του «Αἷτην» καὶ τοῦτο ἄρχισε νὰ ἀνάπτη ταχέως τὸ Κορβέτον καὶ περὶ τὰς 8 $\frac{1}{2}$ ὥρας ἐπῆρε τὸ πυροτοδοχεῖον μὲ μεγάλον κρότον καὶ ἐξεράγη εἰς δόξαν τῆς Ἑλλάδος!!!

Τότε οἱ ἐχροὶ ἐμβῆκαν εὐθὺς εἰς τὴν τρύπαν των. Ἡ γαλήνη ἐξακολουθεῖ ὀλονένα καὶ τὰ πλοῖα δὲν ἤμποροῦν νὰ πλεύσουν, ὅθεν καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ὀρτζάρωμεν διὰ νὰ εὐγοῦμεν ἀπὸ τὴν μπούκαν τοῦ Κόρφου. Ἡ βάρκα μας ἐπιάσε δύο Τούρκους ἀπὸ τὸ Κορβέτο, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμάθομεν ὅτι ἡ Κορβέτα εἶχε 26 κανόνια μπρούντζινα, ὅτι ἦτον Πολίτικη ὀνομαζομένη Τζεϊλὰν μπαϋρίν, ὁ Καπετ. αὐτῆς Ντζιρτζιν Οὔσεην καπετάν, τὰ κανόνια ἦτον 7 ὀκαδῶν (σφαίρας) εἶχε μέσα ναύτας καὶ στρατιώτας 170 : 24 γρεκοὺς καὶ 2 Ἰγγλέζους, ὅτι αὕτη εἶχε μείνει ἀπὸ ἐπέρσι μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον, καὶ ὅτι ἤδη ἦτον εὐγαλμένη διὰ προσθοφυλακὴν. Ἐπρόσθεταν ὅτι ὁ Οὔσεϊμπης συναζεί στρατιώτας 4,600, καὶ μὲ 400 ἵππους διὰ τὸν Μωρέα. Ὅτι ὁ ἴδιος Οὔσεϊμπης περιφέρεται ἔξω εἰς τὰς ἐξοχὰς διὰ στρατεύματα, καὶ ὅτι 10 ἂ. 12 βρίκια ἐπῆγαν εἰς Ῥέθυμνον διὰ νὰβάλουν στρατεύματα.

Τετράδη Ἰουνίου 3. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν τοῦ Κόρφου ἀνοικτὰ ἕως πέντε μίλλια· ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἔκαμε σινιάλο νὰ ἐτοιμασθοῦν τὰ μπουρλότα του καὶ τὰ καράβια ὁποῦ νὰ τὰ συντροφεύσουν, καὶ διευθυνόμενος κατὰ τὴν Σούδαν, φαίνεται δὲ νὰ ἔχη σκοπὸν νὰ κτυπήσῃ, ὅθεν τὸν ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅλοι· περὶ τὰς πέντε ἐπλησιάσαμεν ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς Ναύαρχος ἐστάθη ἀλακάπα, τὰ πολεμικὰ ἄρχισαν τὸν πόλεμον μὲ τὰς προσθοφυλακὰς τοῦ ἐχθροῦ ἕως 10 κομμάτια, ὁ Ἰωάν. Μπότας, ὁ Τσοῦπας, ὁ Μπάμπας, ὁ Λεωνίδας, καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Ζάκας, ὁ Λαλεχός, ὁ Κριεζής, ὁ Μιντότας, ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Γολέτας, ὁ Παναγιώτας, ἐπήγαιναν καὶ τοὺς ἐκτυποῦσαν ἀλληλοδιαδόχως, ὥστε τὰ εὐγαλαν ἀπὸ τὴν θέσιν τους, καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ἐμβοῦν μέσα προφυλατόμενα εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Φρουρίου τῆς Σούδας, τοῦτο ἐκράτησεν ἕως εἰς τὰς 7 ὥρας, καθ' ἃς ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κάμει σημεῖον, ὅλος ὁ στόλος νὰ ὀρτζάρῃ ὡς ἐκάμαμεν. Ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἐγγείρισεν ἓνα γραμμα μὲ τὰς Προκηρύξεις τὰς ὁποίας λέγει ἔλαβε πρὸ 5 ἡμερῶν, ἀναφορικὰς πρὸς τὰς Ναυμαχίας μας τῶν 20 Μαΐου. Ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ εἰδόμεν τὸν Μπατζακσὴν ὅστις ἦλθε μὲ ἓν μπουρλότο, ὁ καιρὸς ἐφορτζάρισε Μαῖστράλι δυνατὸν, καὶ ἐπήραμε τὴν βόλταν αὐτῆς κατὰ τὸν κάβο Μαλέχα, ὅπου ἐνυκτιάσθημεν, καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς φρέσκος καὶ ἐδέσκαμεν ὅλα τὰ τζαμαντάλια.

Πέμπτη Ἰουνίου 4 Ἐξημερώθημεν περιπλέοντες κατὰ τὸ ἀκροτήριον Μαλέχα μὲ δυνατὸν ἄνεμον Π. Μ. ὅλος ὁ στόλος μας περιφέρεται ἀνοικτὰ συμποσούμενος ἀπὸ 62 πλοῖα, ὁ ἄνεμος αὐξάνει καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα.

Παρασκευὴ Ἰουνίου 5. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς Σούδας ἐπὶ 15 μίλλια, ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος, ὁ Ναύαρχος μᾶς ἔκαμε μερικὸν σημεῖον καὶ ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτόν, ἐν τοσοῦτῳ ἀπεφασίσθη νὰ τραβήξωμεν διὰ τὰ Βάτικα, ὅθεν καὶ ὀρτζάραμεν μὲ ἄνεμον Π. Μ. δυνατὸν καὶ ἔπειτα Μ. τὸ Παλαιοσχυτοῦρη ἔπασεν ἐπάνω (συνεκρούσθη) μὲ τὸν Πιππίνον.

Σάββατον Ἰουνίου 6. Ἐξημερώθημεν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν Κρήτην, ὁ καιρὸς ἐφουρτούνασε καὶ πέρονμεν βόλτες ὅσον ἡμποροῦμεν διὰ νὰ κρατόμεθα· ἀνταμόθημεν μὲ τὸν Ναύαρχον Σπετζῶν καὶ τὸν εἰδοποιήσαμεν ὅτι πηγαίνομεν διὰ τὰ Βάτικα, ἐτραβήξαμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μῆλον.

Κυριακὴ Ἰουνίου 7. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τῆς Μήλου ἀνοικτὰ ἕως 10 μίλλια, ὁ ἄνεμος ἔπασε, καράβια ἰδικὰ μὲς πολλὰ ὀλίγα φανονται· πρὸς τὸ μεσημέρι εἶδομεν τὴν σκούναν τοῦ Παξινοῦ, τοῦ ὁποίου ῥίπτοντες ἕνα κανόνι ἐπλησίασε, καὶ πηγαينάμενος ἐπάνω ὁ Καπετ. Γεώργης, λέγων ὅτι φέρει ψωμί καὶ κρασί διὰ τὸν στόλον, μὲ καίκια ἄτινα στέκονται εἰς Μῆλον, καὶ τὸν ἐδιώρρησε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὰ πάρῃ καὶ φέρει εἰς Βάτικα, μᾶς ἔδωσε καὶ ἕνα γράμμα διὰ τὸν στόλον, τραβοῦμεν δὲ μὲ γαλήνην κατὰ τὸν Κάβο Μαλιᾶ.

Δευτέρα Ἰουνίου 8. Ἐξημερώθημεν μακρὰν τῆς Ἐρμηομήλου ἕως 20 μίλλια, ὁ ἄνεμος ὅστρια Γαρμπῆς, καὶ μόλις περὶ τὰς 1 ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Κάβο Μαλιᾶ, ἐστείλαμεν τὴν βάρκα διὰ νερόν, καὶ ἐμάθομεν ὅτι οἱ ἄραβες ἐφθασαν ἕως ταῖς Κυτριάς, πλὴν ὅτι τοὺς ἔκλυσαν οἱ ἰδικοὶ μας εἰς τὸ Πεταλίδι.

Τρίτη Ἰουνίου 9. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τοῦ Κάβο Μαλέα. ὁ ἄνεμος Πονέντες, καὶ περὶ τὰς 6 ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, ὅπου εὔρομεν τὸν Ναύαρχον μὲ 20 α 25. καράβια

Τετράδη 10 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐπαλαμίσσαμεν 6. $\frac{1}{2}$ μαδέρια, νέον μηδέν.

Πέμπτη 11 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν ὅπου περιμένομεν ἀπὸ Ὑδρα διαταγὰς τῶν Ναυάρχων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐπεριλάβαμε τὸ μηναῖον.

Παρασκευὴ 12 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν, περὶ τὴν Ἀθηνῶραν τῆς ἡμέρας μᾶς ἠκολούθησε τὸ λυπηρὸν συμβεβηκός, τοῦ νὰ πάρῃ φωτὶς ἡ μπαρουτοθήκη τοῦ Καπετὰν Ἀθανᾶ Κριεζή, καὶ οὕτω ἐσκόρπισε τὸ πλοῖον εἰς τὸ λιμάνι, καὶ ἐσκοτόθησεν ὅσοι εὑρέθησαν μέσα, μόνον δὲ ὁ Λοστρόμος διεσώθη.

ΣΗΜ. Ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη καταστροφὴ τοῦ τε Πλοίου καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων ἐξ Ὑδρας Πλοιάρχων τοῦ Ἀγῶνος Καπετὰν Ἀθανασίου Κριεζῆ καὶ τοῦ Πληρώματος αὐτοῦ, ἀπεδόθη εἰς τινὰς ἐκ τῶν Ἀράβων αἰχμαλώτων (θέσαντας πῦρ εἰς τὴν Πυριταποθήκην τοῦ Πλοίου) καὶ οὓς ἔφερον ὡς ἐπικούρους. Τοιοῦτους Ἀράβας εἰς πολλὰ πολεμικὰ πλοῖα τῆς Ὑδρας εἶχον διανείμῃ, ἐκ τῶν συλληφθέντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων ἐπὶ τῶν φορτηγῶν τοῦ Ἰμβραῖμ

Σάββατον 13 Ἰουνίου Εἰς τὴν ἄγγυραν.

Κυριακὴ 14 Ἰουνίου Εἰς τὴν ἄγγυραν κατὰ τὰ διετεταγμένα τῶν Ναυάρχων.

Δευτέρα 15 Ἰουνίου. Σήμερον τὸ πρῶτὸ διὰ συσῆμων Ναυαρχικῶν ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ περὶ τὰς 6. Εὐρισκόμενοι ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζιρήγο μεταξὺ καὶ Κάβου Μαλιά, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Σπετζότικι προσθοφυλακὴ εἶχεν εἰδεῖ χθές τὸν ἐχθρικὸν Στόλον ἕως 70. μεταξὺ τοῦ κάβου Σπάθη καὶ τοῦ Τζιρίγου· ἀμέσως ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν περιμαζεύσας τὰ πλοία του ἐτράβηξε μὲ Ο. Γ. νὰ σοδρανάρι τὸ Τζιρίγο· ὁ Μιαούλης ἐπέρασε ἀπὸ μέσα σοτοθέντο· πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἐπισκεύφθημεν ἓνα Τραμπάκουλο τοῦ Καπ. Jion del morte Αὐστρία, ὅστις προήρχετο ἀπὸ Τριέστη διὰ 24. ἡμέρ. καὶ Καλαμπάτα 2. διὰ Σύρον μὲ καλαμπόκι, ἐμάθαμεν δὲ ἀπὸ τινος ἐπιβάτην, ὅτι ὁ Κυλοκοτρώνης μὲ 15. χιλιάδ. ἔχει πολυορκισμένους τοὺς Ἀραβας εἰς τὸ Λιοντάρι. Τὸ ἑσπέρας Ὁστρ καὶ διευθυνόμεθα κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά.

Τρίτη 16 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τοῦ Κάβου Ματαπά ἕως 20. μίλλ. καὶ ἄλλα 20. ἀπὸ Τζιρήγου σχεδόν, ὅπου εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν Στόλον. Ἐκ τοῦ ἡμετέρου ἡμὲν Ὑδραϊκὴ Μοῖρα εὐρίσκετο κατὰ τὸν κάβο (δυσανάγνωστ.) συνιστάμενη ἕως 20. κοματ. καὶ ἡ Ψαρριακὴ ὅπου ἄλλα μόλις ἐφαίνετο, ἡ δὲ Σπετζῶτες κατὰ τὸ ἀνατολ. τοῦ Τζιρίγου· ὁ ἡμέτερος Ναύαρχος κάμνει σημεῖον νὰ συμαζεθῇ ἡ Μοῖρα του, καὶ περὶ τὰς 7^{1/2} νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς πόλεμον, καθὼς καὶ τὰ μπουρλότα πρὸς τὰς 8^{1/2}, νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἡ μοῖρα τῶν Σπετζωτῶν εὐρίσκετο σοταθέντο, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Ἀνάργυρος καὶ ἓν ἄλλο ὄρμισε (δυσαναγν.) κατὰ τοῦ στόλου, ἀλλ' αἱ δύο μοῖραι ἀπεῖχον ἕως 3. μίλλ. ἡ μία τῆς ἄλλης· ἐν τούτοις βλέπομεν τὸν Ζάκκον νὰ συντροφεύῃ ἓνα μπουρλότο, τὸν Γρουμπούγι ἄλλο καὶ τὸν Σαχίνην τὸ ἄλλο· τὸ μικρὸ μπουρλότον τοῦ Μπουντούρι ὀρμαῖ, οἱ ἐχθροὶ τὸν βολεῖζουν, ἀλλὰ γενναίως περιφέρεται προσπαθῶν νὰ πλυσισάσῃ εἰς τὴν μίαν (δυσανάγνωστ.) τῶν Φεργατῶν, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι αὐτὴ ἀπερνὰ ἐμπρὸς, ἡμεῖς κρατοῦντες τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ ἐχθροῦ, ἐν πολεμικόν, (δυσανάγνωστον) τοῦ Ταχίρη, μίαν γολέταν ὀγλήγορον καὶ ἓνα Φεργαδόνι, ὁ Γκιόνης μόνον εἶνε κοντὰ μας· τοὺς ἀναχατιζόμεν τὸν δρόμον, καὶ ἦτον πιθανὸν νὰ κάψωμεν τὸ φεργαδόνι, ἂν εἶχομεν πλησίον μας κανένα πυρπολικόν, ἀλλ' αὐτὰ ἦτον διωρισμένα δι' ἄλλους ἀπὸ τὸν Ναύαρχον, ἐν τούτοις πλῆθος Φεργατῶν καὶ Κορβετῶν πλησιάζουν, ἡμεῖς τραδοῦμεν τὴν μπαταρίαν μας, ὀρτζάρομεν βλέποντες

Πασᾶ, εἰς τὰς περὶ τὴν Κρήτην καὶ Κύθηρα Ναυμαχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου τῇ 9 Νοεμβρίου 1824.

Ἡ ὀλιβερά αὕτη εἰδῆσις διαβιβασθεῖσα εἰς Ὑδραν ἐξῆψε τὸ αἶσθημα τῆς ἀντεκδικήσεως εἰς τοὺς κατοίκους, εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν καὶ ἐπέφερε πανωλεθρίαν εἰς 300 σχεδὸν δυστυχεῖς αἰχμαλώτους Ἀραβας εὐρισκομένους τότε αὐτόθι, οὓς διεπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας σχεδὸν ἅπαντας.

μάλιστα ὅτι ὁ Ταχίρης μᾶς φθάνει εἰς τὸν δρόμον, ἐν τούτοις βλέπομεν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Μπουντούρη νὰ βάλῃ φωτειὰν ἀφου ὑπέφερε δυνατοτάτην φωτειὰν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὀρτζάρῃ, μάλιστα διότι ἐγκατελείφθη ἀπὸ ἐκείνους ὅπου τὸ ἐσυνόδευον, ὡς εὐρισκόμενος κατὰ τὸ κέντρον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ὁ ὑπερήφανος καὶ τρομακτικὸς Στόλος τοῦ Ἐχθροῦ προχωρεῖ τὸν δρόμον του, ἡμεῖς δὲν εἰχομεν εἰμὴ δύο ἄλλα πυρπολικά Ὑδραϊκά τὸν Θεοδωράκη καὶ τὸν Μαντρόζον οἵτινες ὁρμισαν καὶ οἱ δύο ἄλλα ὁμὲν πρῶτος ἰδὼν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν, ὀρτζάρισε, ὁ δὲ Μαντρόζος ὅστις εὕρισκετο εἰς τὸ ὑπάνεμον τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου μὴ ἠμποροῦντας ἴσως νὰ ὀρτζάρῃ ὁρμᾷ κατὰ τὸν Βρίκιον, εἰς τὸ ὅποιον ἀναγκάσθη νὰ ἐπιπέσῃ. (Ὁ ῥηθεὶς μπουντούρης, καὶ τοῦ ὁποίου ἐπίασε τὸ μπούμη καὶ τὸ ἔσθυσαν ὁ ἐχθρὸς) ὀρτζάρει ποντζάρει τὸ Βρίκι, καὶ ὁ Μαντρόζος κατόπιν του, ἕως οὐ περὶ τὰς 11¹/₂ πηγαίνόμενος ὁ Μαντρόζος νὰ μπρατζάρῃ, τοῦ ἦλθε μία μπάλα εἰς τὸ πλευρόν καὶ ἔπεσε, τότε οἱ σὺν αὐτῷ πυρπολισταὶ ἀπελπισθέντες ἔβαλαν φωτειὰν, καὶ οὕτω ἐκάη καὶ αὐτὸ ἐπὶ ματαίῳ. Ἐν τούτοις ὅλος ὁ στόλος ὀρτζάρισε καὶ ξεμακρύνεται ἀπὸ τὸν ἐχθρόν τραβόντας κατὰ τὸ Τζηρίγο, ὁ δὲ ἐχθρὸς ὀρτζάρει ὅλον ἕνα κατὰ τὸν Πονέντε.

Τετράδη 17 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Αὐγοῦ καὶ Τζηρίγου ὅλος ὁ Στόλος μας ὁ ἐχθρὸς δὲν φαίνεται ὁ ἄνεμος Π. Μ.

Πέμπτη 18 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἕως 60. Μιλλ. ἀνοικτὰ ἀπὸ τὸν Κάβο Παταπά περ Γαρμπί, ἐπισκέφθημεν ἕν Ἱμπεριάλ. τοῦ Καπετ, Μπαλτάσαρ vitacin (δυσανάγνωστ) μὲ σιτάρι ἀπὸ Ταγαρίκ, λοιπὰ διὰ Λισμπόνα Brig. Viter. καὶ ἕτερον (τὸ ὄνομα κ.τ.λ. δυσανάγνωστα). Ἡμεῖς δὲ τραβοῦμεν πὲρ 1¹/₄ Γ. μὲ καιρὸν Μ. κατὰ τὸν Μεσινιακὸν Κόρφον, περὶ τὰς 9. ὥρας ἐπισκέφθημεν ἕνα Βρίκι σκοῦνερ, ὄνομα Asaata (δυσανάγνωστον) Capit. G. Bitatasi girava (δυσανάγνωστον da Odessa con grano per Genova. Ὁ ἄνεμος Μελέμι.

Παρασκευή 19 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά, ἐπήραμεν τὴν βόλτα ἀνοικτὰ πὲρ Π. 1¹/₄ Γ. μετὰ τὸ μεσημέρι ἐγυρήσαμεν αὐθις κατὰ τὸν Μεσινιακὸν Κόλπον ὅπου ἐβραδιάσθημεν, ὁ ἄνεμ. Μ. Σήμερον ἦλθε καὶ ὁ Πινότζης ἀπὸ Ὑδραν διὰ 5. ἡμέρας.

Σάββατον 20 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ ἕως 20. μιλλ. ἀπὸ τὴν Μεθώνη, καὶ εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον τραβόντα κατὰ τὸ Νεόκαστρον ὅπου ἐμβῆκε μετὰ τὸ μεσημέρι μὲ κρότον κανονίων ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας, ἡμεῖς τότε ἀπεφασίσθη κοινῇ γνώμῃ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Ὑδραν, δι' ὅπου διευθυνόμεθα, μετὰ τὰς 2. τῆς νυκτός.

Κυριακὴ 21 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Κάβου Ματαπά μὲ ἄνεμον πρίμον καὶ διευθυνόμεθα διὰ τὸν κάβο Μαλέα, πρὸς τὸ δῆλι εὕρισκόμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζηρίγο, εἶδομεν τὸν Γιακουμάκη ὅστις ἐπῆγε εἰς τὸν Ναύαρχον, πρὸς τὰς 10. ἡμεῖς ὀρτζάραμεν, ὁ ἄνεμος Τρ. τὰ λοιπὰ τοῦ στόλου ἔμειναν ὀπίσω.

Δευτέρα 22 'Ιουνίου 1825. Ἐξημερόθημεν μὲ βόλτες στοταβέντο τῆς Παραπόλας, ὀρτζάρομεν ὁμοῦ καὶ ὁ Ζάκας καὶ Τζού-
 πας, ὁμὲν διὰ Σπέτζες, ἡμεῖς διὰ Ὑδραν μὲ Μαΐστρο καὶ Πονεντ. πε-
 ρὶ τὰς 12 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν εἰς τον λιμένα τῆς Ὑδρας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Τρίτη 'Ιουλίου 5. Σήμερον εὐγῆκαν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ὑ-
 δρας τινὰ καράβια ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀντιναυάρχου Γ. Σαχτούρη·
 μετὰ τὸ γεῦμα ἀπεράσαμεν εἰς Σπέτζες ὅπου ἐξῆλθεν ὁ ῥηθεὶς Σαχ-
 τούρης καὶ παρέδωκε τὸ γράμμα τῶν Προκρίτων διὰ νὰ ἐτοιμάσουν καὶ
 οὗτοι τὰ πλοῖα των, τὸ δειληνὸν ἐξεκινήσαμεν μὲ μπάτι διὰ τὰ ἐμ-
 προσθεν, καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα μὲ ὀλίγον ἄνεμον.

'Αριθ' 12.

Τὸ Κοινὸν τῆς νήσου Ὑδρας ὑπόσχεται τὴν ἐξῆς πληρωμὴν εἰς τοὺς
 Πυρπολιστάς ἐκείνους τοῦ Ναυτικοῦ του, οἱ ὅποιοι θέλουν ἐπιτύχει νὰ
 καύσουν κανένα ἀπὸ τὰ ἐξῆς ὠρισμένα Τουρκικὰ Πλοῖα. Ὅποιον Πυρ-
 πολικὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Φρεγάτα νὰ λάβουν ὁ Καπετάνιος καὶ ὁ
 κάθε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια ὀκτακόσια Ν: 800. Ὅποιον πυρπολι-
 κὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Φρεγαδὸν, ἢ Κορβέτον, νὰ λάβουν ὁ Καπε-
 τάνιος καὶ ὁ κάθε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια τετρακόσια Ν 400. Ὅποιον
 πυρπολικὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Βρίκιον νὰ λάβουν ὁ Καπετάνιος καὶ κά-
 θε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια διακόσια Ν 200. Ὅποιον πυρπολικὸν κό-
 λύσῃ εἰς ἐχθρικόν, Φρεγάταν, Φρεγαδὸν, Κορβέτον ἢ Βρίκιον χωρὶς
 ὅμως νὰ καῇ τὸ ἐχθρικόν, ἀλλὰ νὰ γλυτώσῃ δι' ὅποιαν δήποτε αἰτίαν,
 ὁ Καπετάνιος καὶ οἱ ναῦται τοῦ πυρπολικοῦ ἐκείνου δὲν ἔχουν νὰ λά-
 βουν οὔτε ὀβολόν. Εἰς τὸ κάθε πυρπολικὸν εἶναι ἐμποδισμένον νὰ ρι-
 φθῇ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων χωρὶς νὰ διωρισθῇ μὲ σενιάλο τοῦ Ἀρ-
 χηγοῦ· ὅποιον ὑπάγῃ χωρὶς σενιάλον τοῦ Ἀρχηγοῦ, καὶ ἂν ἐπιτύχη
 νὰ καύσῃ ἐχθρικὸν δὲν ἔχει μ' ὅλον τοῦτο νὰ λάβῃ οὔτε ὀβολόν. Εἰς
 ὅλους τοὺς Καπετάνιους τῶν Πυρπολικῶν εἶναι ἐμποδισμένον νὰ πά-
 ρουν ἄλλους συντροφοναύτας ἀπὸ ἐκείνους ὅπου διωρισθῶν νὰ πάρουν
 εἰς τὸν μισευμὸν τοὺς ἀπὸ ἐδῶ, καὶ ὅποιος ναύτης ἀπὸ ἄλλο καράβι
 ᾗθελεν ὑπάγῃ εἰς πυρπολικόν, καὶ τὸ Πυρπολικὸν ἐκεῖνο ἂν ἐπιτύχη
 νὰ καύσῃ ἐχθρικὸν Πολεμικὸν Πλοῖον, ὁ ναύτης αὐτὸς δὲν ἔχει νὰ λά-
 βῃ οὔτε ὀβολόν.

Εἰς ἐνδειξιν δὲ ἐγγράφη τὸ παρὸν ἐνσφράγιστον, ὑπογεγραμμένον καὶ
 ἀπὸ ἑκαστον Καπετάνιον Πυρπολικοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἐκά-
 στου ἴσον, τὸ δὲ καθολικὸν μένει εἰς τὴν Καγγελαρίαν· καὶ ὁ κάθε
 Καπετάνιος Πυρπολικοῦ χρεὸς ἀπαραίτητον ἔχει τὸ αὐτὸ ἴσον νὰ δια-
 βάσῃ νὰ ἀκούσουν ὅλοι οἱ ναῦται ὅπου ἔχει εἰς τὸ Πυρπολικὸν αὐτὴν

τὴν ἀπόφασιν. Πρὸς τούτοις δίδεται ἴσον καὶ εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ Ἀντιναύαρχον.

Ἔδρα τῇ 6 Ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἰδρας.

Τετράδῃ Ἰουλίου 8. Ἐξημερόθημεν κατὰ τὴν Παραπόλα μετὰ γαλήνην, πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ ἄνεμος ἐγύρισε εἰς Π. Γ. ἔχομεν μαζί μας τρία Πλοῖα τὸν Δ. Α. Βόκον τὸν Γκίκα Ψεύτη καὶ τὸν Μεθενήτην. Ὁ πρῶτος εἰδὼν ἕνα φράγγικον ἐπῆγε νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ, πλησιάσας δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἰδὼν ὅτι εἶναι αὐστριακὸν Βασιλικὸν ἀπεμακρύνθη, τὸ ἐσπέρας εἴμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζηρίγο καὶ (στίνομεν βόλτες) μετὰ τὸ Τζηρίγου καὶ Κάβο Μαλιά, εἶδομεν καὶ ἕνα ἰδικό μας σοταβέντο (ὑπηνέμως) τοῦ Κάβου Μαλιά.

Πέμπτῃ Ἰουλίου 9. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὰ Βάτηκαν καὶ εἶδομεν 11. ἰδικὰ μας ἀραγμένα εἰς τὰ Βάτηκα. ὅπου ἐπήγαμε, καὶ ἀράξαμεν τὸ πρωὶ εἰς τὰς 12 ὥρας. Μετ' ὀλίγον ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Πινότζης, ὁ Χριστόφιλος, ὁ Σάββας ὁ Ψεύτης, ὁ Ἀλεξανδρῆς τῆς Γολέτας (Τομπάζης), ὁ Λαλεχός, ὁ Διοκαράντος. ὁ Ρομπότζης, ὁ Δοκός, ὁ Μεθενήτης. Ἀπὸ τὸν Πινότζην ἐμάθομεν ὅτι ἡ Νάβε τοῦ Γιακουμάκη (Τομπάζη) ἐγύρισεν εἰς Ἰδραν μὲ 4. χιλιάδ. κριθὰρι καὶ σιτάρι, ἀπὸ τὸν Ψεύτη ὅτι ἐπεσκέφθησαν ἕνα Ἀγγλικὸν τὸ ὅποῖον ἔφερε πολεμοφόδια διὰ τὴν Κυβέρνησιν· ὁ Πινότζης ὁ Λαλεχός καὶ Σάββας θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Ἰδραν μὴ ἔχοντες τροφάς ὡς λέγουν. Περὶ Γιακουμάκη ἐμάθαμεν, ὅτι αὐτὸς ἐπέστρεψεν εἰς Ἰδραν μὲ πέντε φορτικά ἐξ ὧν τὸ ἕν συνέλαβεν ὁ Λαλεχός, καὶ τὰ ἕτερα 4. αὐτός, εὐρίσκοντες ἐδῶ ἀραγμένα καὶ 2 Σπετζότικα.

Παρασκευῇ Ἰουλίου 10. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτηκα, σήμερον ἐπροσκαλέσαμεν ὅλους τοὺς Καπεταναίους, τοὺς εἴπομεν τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχομεν νὰ κινήσωμεν ὅλοι διὰ τὸ Μεσολόγγι, ἀλλ' ὁ Πινότζης καὶ Σάββας προφασιζόμενοι ὅτι δὲν ἔχουν τροφάς, καὶ ὅτι οἱ σύντροφοί των (τὸ πλήρωμα) ζητοῦν τοὺς λουφέδες (τοὺς μισθοὺς) ἠθέλησαν νὰ φύγουν διὰ Ἰδραν, καὶ περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρ. ἐβάρθησαν εἰς τὰ πανιά (ἐξέπλευσαν)· τὸ αὐτὸ ἐζητοῦσαν νὰ κάμουν καὶ οἱ σύντροφοι τοῦ Ἀντ. Παυλῆ πυρπολιστοῦ πλὴν τοὺς ἐμποδίσαντες, τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη ἔφερεν ἕνα αὐστριακὸν προερχόμενον ἀπὸ Ὀδέσσα μὲ τυρί, μπαμπάκι καὶ κεχρὶ διὰ Τριέστη, τὸ ὅποῖον ἀφήταμεν ἐλεύθερον.

Σάββατον 11 Ἰουλίου. Σήμερον τὰ χαράματα ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πανιά διὰ Μεσολόγγι, ὁ Λαλεχός καὶ τὰ δύο Σπετζότικα δὲν μᾶς ἠκολούθησαν, διὸ καὶ εἴμεθα 9 Πολεμικά καὶ 3. Πυρπολικά, ὁ ἄνεμος Μ, μετ' ὀλίγον ὁ Ρομπότζης ἦλθε μὲ τὴν βάρκα καὶ μᾶς ἐζήτησε τὴν ἄδειαν διὰ ἕνα ἄρρωστον σύντροφον (Νκύτην), τί νὰ τὸν κάμῃ, τοῦ εἶπαμεν νὰ τὸν δώσῃ εἰς τὸ καράβι τοῦ Λαλεχοῦ ὅπου πηγαίνει εἰς Ἰδραν, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ἁμέσως, αὐτὸς ὁμῶς ἐπῆγε καὶ δὲν

ἐπέστρεψε πλέον. Πρὸς τὸ μεσημέρι εἶδομεν μίαν Γολέταν, ἐστείλαμεν ἐκείνην τοῦ Τουμπάζη νὰ τὴν θυζιτάρῃ (ἐπισκεφθῇ) καὶ μᾶς ἔφερε τὴν εἰδήσιν ὅτι τὸ Μεσολόγγι πολεμεῖται ὁλονένα ἀπὸ τὸν Τοπάλην δυνατὰ.

Κυριακὴ Ἰουλίου 12. Ἐξημερόθημεν μὲ Μαίστρον κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά, κρατοῦμεν δὲ ὀλίγα πανιά διὰ νὰ προφθάσῃ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη, καὶ ὁ Δοκὸς ὅπου ἔμειναν κατόπιν· πρὸς τὸ μεσημέρι ἔφθασαν, καὶ βολτατζάρομεν (λοξοδρομοῦμεν) ἔμπρὸς εἰς τὴν Μάνην μὲ ἄνεμον Μαίστρο καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐρεγολλάραμε (ἐκάνον-νίσαμεν) πανιά καὶ βολτατζάρομεν πρὸς δὲ τὸ βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου ἀπαντήσαμεν ἓνα μυστικὸν Ψαριανόν τὸ ὁποῖον ἐστέλετο εἰς τὸ Μεσολόγγιον ἀπὸ Ναύπλιον μὲ πολεμοφόδια καὶ τοῦ εἶπομεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.

Δευτέρα Ἰουλίου 13. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ὁ ἄνεμος Μ. περὶ τὰ 2. ὥρας τῆς ἡμέρας ἔφθασεν ὁ Καπ. Ἰωάν. Μπό-τασης Σπετζώτης μὲ πολεμοφόδια καὶ τροφὰς διὰ τὸ Μεσολόγγι, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μᾶς λέγει περὶ στρατευμάτων Μωραϊτῶν ὅτι τοὺς ἐβάλεν ἔμπρὸς ὁ Ἰμπραὶμ Πασσᾶς, καὶ διὰ Ῥομπότζην ὅτι ἔρχεται κατόπιν μὲν ἐν ἄλλο πολεμικόν τὸ ὁποῖον συμπεραίνομεν νὰ ἦναι ὁ Καμίνης, ὁ ἄνεμος Μαίστ. Βασιλεύοντος τοῦ Ἡλίου εἶδομεν τὸ αὐστριακὸν Βασιλικὸν καὶ ἓνα Κορβέτο ὀπίσω, καὶ ἐκατέβαιναν ἀπὸ ἐπάνω τραβύντας κατὰ τὸ Τζηρήγο. Μᾶς ἔλειπε τὸ Παλαιοσαχτούρη τὸ ὁποῖον μανθάνομεν ὅτι ἐπίασε μίαν πρέζαν (λείαν ἦτοι Πλοῖον φορτηγὸν τοῦ ἐχθροῦ) καὶ τὴν πῆρε καὶ ἔφυγε, ποῦ πηγαίνει δὲν ἤξεύ-ρομεν ὁ ἄνεμος Μαίστ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐβολτζάραμεν μὲ ὀλίγα πανιά.

Τρίτη 14 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς Μεθώνης ἀ-νοικτὰ ἕως 15. μίλλ. ἐκάμαμεν σενιάλο τοῦ Μεθενήτη νὰ πάρῃ ἀρε-μούλκιο τὸ ἓνα μπουρλότον, ἕως εἰς τὸ μεσημέρι ὁ ἄνεμος ἔκλινεν εἰς τὸν Π. Μ. καὶ ὀρτζάραμεν, πρὸς τὸ Βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου ἐλθὼν μέ-σα (ἐννοεῖ ἐντὸς τοῦ Πλοίου), ὁ Πυρπολιστῆς Γεώργ. Πολήτης, ἐμά-θομεν ὅτι τὸ φράγγικο ὅπου ἐπίασε τὸ παλαιὸ Σαχτούρη (τὸ πρῶτον πλοῖον τοῦ ὁποίου ἐπλοιάρχει ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης) εἶχε μέσα, καφέδες καὶ ρίζη ἀπὸ Ἀλεξανδ. διὰ Κορφοῦς μὲ ἄλλα διάφορα πράγμα-τα· ἐπῆραμεν τὴν βόλτα ἀνοικτὰ μὲ Μ.

Τετάρτη 15 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τῆς Ἀρκαδίας ἕως 25 μιλ. ἀ. 30. μὲ Π. Μ. ἐπῆραμεν τὴν βόλτα, καὶ ἐπισκέφθημεν δύο Ἰονικὰ τὰ ὁποῖα μᾶς εἶπον ὅτι τὸ Μεσολόγγι ἀντέχει, ὅτι ὁ ἐχ-θρικός στόλος στέκεται ἐκεῖ πολυορκῶντας το, ὅτι ἐζήτησαν οἱ ἐχθροὶ νὰ κάμουν τρεῖς φυραῖς ἔφοδον εἰς τὸ Βασιλάδι, καὶ ὅτι τὸ τοῖχος δια-τηρεῖται, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν μὲ βλάβην των. Ὀρτζάρομεν ὁλονένα κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὁ ἄνεμος Μ. δυναττότατος· τὸ ἐσπέρας εἰμεθα εἰς ταῖς Σκρόφαις.

Πέμπτη 16 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν μὲ τὸν ἴδιον καιρὸν

Μ. Τ. σοταθέντο (ὑπηνέμως) τῆς Ζακύνθου, ἀπόψε εἰς τὰς 3 τῆς νυκτός· ἐλάβομεν μὲ ταχύπλουν γράμματα ἀπὸ Ζάκυνθον δηλωτικὰ, τοῦ ὅτι τὸ Μεσολόγγι πνέει τὰ ὠλισθία καὶ νὰ προφθάσωμεν.

Ἄριθ. 13.

Γενναιότατε καὶ Ἀνδρειώτατε Κύριε

Τῇ 12 Ἰουλίου 1825. Ε. Π.

Καλλῶς ἡ Γενναιώτης σας γινώσκει ὅτι τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐξ οὗ κρέμματα ἡ Ἐλευθερία τοῦ Γένους εἶναι τὸ Μεσολόγγι. Αὐτὸ τόσον καιρὸν πολιορκισμένο στερεάς τε καὶ θαλάσσης, ἀνδρείως διασθεντεύεται παρὰ τῶν ἀειμνήστων Φρουράρχων, καὶ ἄλλων Πολεμικῶν ἡρώων χωρὶς καμμίαν βοήθειαν. Ἐὰν καὶ ἡ θαλάσσιος δύναμις λείψῃ βέβαια καὶ ἄσφαλτα πρέπει νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιορκούντων του κατ' ἀνάγκη. Μία μοῖρα Πλυίων ἐδιωρίσθη πρὸ πολοῦ νὰ συντρέξῃ, καὶ νὰ ἀποδιώξῃ ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Μεσολογγίου τὸν ἑχθρικὸν Στόλον, καὶ οἱ ἑχθροὶ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τοῦτο στέκονται τρομαμένοι. Τί ἔγεινε αὐτῇ ἡ Μοῖρα λοιπὸν; ἓνα ὁλόκληρον μῆνα τὴν προσμένουσιν. Ἐὰν εἰς τοὺς ἀνδρείους θαλασσίους, ἐὰν καὶ εἰς τὰς ἐναρτέους ψυχὰς σας ἐπροχώρησαν τὰ ἀσυγχώρητα ἐλατόματα τῶν περισσοτέρων τῆς Στερεᾶς, τὸ Πᾶν ἐχάθη, καὶ τὰ πλέον οὐσιώδη κατορθώματα ἤχρειώθησαν, καὶ ἐξαλείπτετε αἰώνιος ἡ Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων. Τότε ἄλλο δὲν μένει παρὰ ἡ καταφρόνησις τοῦ Κόσμου, καὶ τὰ Οὐαὶ καὶ ἀλοῖμονον!

Πρόθυμος τῶν ἐπιταγῶν σας

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΔΕ ΡΩΜΑΣ.

Ἄριθ. 14

Ἰσον ἀπαράλακτον τοῦ πρωτοτύπου ὑπ' Ἀριθ. 1,144 σταλέντος εἰς Ζάκυνθον ἐκ Μεσολογγίου.

Πρὸς τοὺς Κυρίους Γ. Λαδόπουλον καὶ Μ. Σεβαστόν.

Ἀφοῦ τόσας καὶ τόσας φορὰς ἀδελφοὶ σᾶς ἐγράψαμεν τὰς ἀνάγκας τούτου τοῦ μέρους, τὸ τελευταῖον μας ἦτον ἀπὸ 2 τοῦ τρέχοντος, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπληροφορήθηται τὴν ἐλεεινὴν Κατάστασίν μας, διότι ἐπολιορκήθημεν καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ δὲν βλέπομεν εἰς τὸν λιμένα μας κανένα Πλοῖον διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσῃ μὲ τροφὰς καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐνεστῶσαν πολιορκίαν. Τώρα δὲν ἔχομεν ἄλλο νὰ σᾶς προσθέσωμεν εἰμὴ ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀκμὴν τῆς ἀπελπισίας, διότι μᾶς ἐσώθη διόλου καὶ ἡ πολλὰ ὀλίγη Μπαροῦτι τὴν ὁποίαν ἐξοδεύσαμεν μὲ ὅλην τὴν οἰκονομίαν, καὶ δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἀντικρούσωμεν τὸν ἑχθρόν. Ἐν ᾧ ὁ μὲν Κρουταχῆς Μᾶς γεμίζει τὰ χαντάκια μας, καὶ ὁ Τοπάλης Πολιορκεῖ διὰ θαλάσσης τὸ Βασιλᾶδι καὶ Προκοπάνιστον εἰς πᾶσα μέρος· συναδελφοὶ ἐγράψαμεν ἐγκαίρως ζητοῦντες Βοήθειαν τὸ ἐπληροφορήθητε ἀπὸ τὰ προλαβόντα μας, πλὴν ἀπὸ πουθενὰ δὲν ἴδαμεν καμίαν ἐξοικονόμισιν τὸ ὅποσον μῆτε ἐλπίζομεν, μῆτε ἔπρεπε νὰ γίνη. διότι τὸ Προπύργιον τῆς Ἑλλάδος πνέει τὰ

ολίσθια, καὶ μαζὺ μὲ αὐτὸ χάνεται ἐπομένως καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς. Ἡ παρούσα μας γραμμένη μὲ δάκρυα καὶ βαθεῖς στεναγμοὺς τῆς ψυχῆς μας, ἥ διὰ τῆς Γλαρέντζας θέλει διευθυνθῇ εἰς χεῖρας σας (ἀπελπιζόμενοι καθ' ὅλα ἀποφασίσαμεν νὰ κινδυνεύσωμεν μίαν λάντζαν, καὶ νὰ τὴν στείλωμεν μὲ ἀναγκαῖα γράμματα εἰς τὴν Γλαρέντζαν, ἀφ' ὅπου νὰ τὰ ἐξαποστήλῃ ὁ Κυβερνήτης αὐτῆς εἰς τὸν Κύρ. Γ. Σισίνην, καὶ ἡ Εὐγενία του νὰ τὰ στέλῃ μὲ πεζῶν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν) ἡ ἡ ἴδια λάντζα θέλει σᾶς τὴν φέρει, τὴν ὁποῖαν ἀφοῦ ἀναγνώσετε μὴν ἀφίνε-ται οὔτε στιγμήν νὰ ἀπεράσῃ, ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὴν Σωτη-ρίαν τῆς Πατρίδος νὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ μᾶς προφθάσετε πρὸ πάντων μὲ Μπαρούτι, ἐπειδὴ ὡς εἶπαμεν δὲν ἔχωμεν διόλου, καὶ δότε ὅλην τὴν Πίστην εἰς τὰ γραφόμενά μας, αὐτὰ εἶναι τὰ ὑστερινὰ γράμματα μας, καὶ ἃς ὀφονταὶ οἱ αἵτιοι. Ἐν τοσοῦτῳ στείλετέ μας καὶ μερικαῖς Μπάλαις. Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς εὐχόμενοι νὰ λά-βωμεν τὴν ἀπόκρισίν σας Ζωντανοί.

Μεσολόγγι τῇ 8 Ἰουλίου 1825.

Οἱ Ἀδελφοί σας

ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Δ. ΘΕΜΕΛΙΣ.

(Τ. Σ.)

Ὁ γενικ. γραμ.

Φ. ΠΑΙΤΑΣ.

Παρασκευὴ 17 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τῆς Ζα-κύνθου, εἶδομεν ἀναβαίνουσαν μίαν ἀγγλικὴν Φρεγάταν. Ἐπεσκέφθη-μεν πηγαινόμενοι εἰς τὸ μύστικον Ψαρριανὸν μὲ πολεμεφόδια διὰ Με-σολόγγι τοῦ καπετ. Δημ. Καραγεώργη Ψαρριανοῦ, καὶ τὸν ἐδιωρίσαμε νὰ ὑπάγῃ ὀπίσθεν εἰς Γλαρέντζα νὰ ἀράξῃ, διορίζοντάς τον νὰ προσέ-χῃ ὅταν βάλωμεν μίαν Ἑλλην. σημαίαν εἰς τὸ μεγάλο (κατάρτι), νὰ πλησιάζῃ· ὁ καιρὸς ἐγαλήνευσεν, ἡ Γολέτα Τομπάζη ἐστάθη ἀρκετὴν ὥραν ἔμπρὸς εἰς τὴν Ζάκυνθον διὰ νὰ εὐγάλῃ ἔξω δύο ἀμερικανούς. Ἐν τούτῳ ἡμεῖς ἐπροχωρήσαμε ἕως εἰς τὸν κάβον τῆς Κεφαλληνίας καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὰς Σκρόφας, εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς τὰ πανιὰ καὶ ὀρτζάριζεν· ὁ ἄνεμος στριφογύριζεν ἄστατος, πότε εὐ-γαζε ὁ Κόρφος (Πατρῶν), πότε τὸ κανάλι τῆς Ἰθάκης, καὶ πότε Ποι-μαῖστ. ἡμεῖς ὀρτζάρομεν δηλδ. τὰ 8 πλοῖα ὅπου εἴμεθα (διότι τὸ ἐν Πυρπολικὸν ἐπῆγε διὰ σαβούραν, καὶ τὸ ἄλλα εἶναι ἀκόμη κοντὰ εἰς τὴν Γλαρέντζα, ὁμοῦ καὶ ὁ Καπ. Ἰωάν. Μπότασης μὲ τὰ ἐφόδια) τὸ μύστικον στέκει ὀπίσω.

Ὁ ἐχθρὸς ἐγύρισε πάλιν πρὸς τὸ Μεσολόγγι ἀπὸ ὅπου εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ 29 κοράτια νὰ συκωθοῦν, ἡμεῖς ἐπήραμεν τὴν βόλταν αὐθις κατὰ ταῖς Σκρόφαις, τοιοιυτοτρόπως περιφερόμενοι μὲ Μοῖστρον δυα-τὸν, ὁ μὲν ἐχθρὸς προσπαθεῖ διηνεκῶς νὰ στέκεται *σοβράνω* (προσῆ-νεμον) ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ *σοτοβέιτο* (ὑπηνέμως) ἔμπροσθέν του ἕως ὅτου ἐνύκτωσε, καὶ ἀπεσύρθημεν ἁμφότεροι.

Σάββατον Ἰουλίου 18. Ἐξημερόθημεν μετ' ἡσυχίαν εἰς τὸν κάθον τῆς Κεφαλληνίας ἐμπρὸς εἰς τὰ ῥηχὰ, ὃ δὲ ἐχθρὸς κατὰ τὸ Μεσολόγγι. Ἐμάθαμεν ἀπὸ ἑνα καίκη ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὸν Κάλαμον ὅτι οἱ ἐχθροὶ δοκιμάσαντες ἔφοδον ἐσκοτόθησαν 3,800, ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων 178· ὅτι ἀνοίξαντες τὰς θύρας τοῦ τοίχους ἔθεσαν δύο κανόνια καὶ τοὺς ἔλεγαν νὰ ἐμβοῦν στεκόμενοι ἑτοιμοὶ ὅλοι εἰς τὰ ἄρματα, οἱ δὲ ἐχθροὶ δὲν ἐτόλμησαν, ὅτι ἐν ἀγγλικὸν Βρίκι τοὺς ἔδωκε μπαρούτι καὶ τροφὰς ὀλίγας, ὅτι τὸ Αὐστριακὸν Δελήνι μετ' ὅλην τὴν νύκτα ἐδέχθησαν, ἔρριψε τὴν μπαταρίαν του εἰς τὸ Βασιλαδί· ὅτι διὰ τοῦτο μία Κορβέτα Ἀγγλικὴ καὶ μία Γαλλικὴ φεργάτα τὸ ἐδίωξαν, ἐλέγετο προσέτι, ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ἐκράτησαν μίαν Φεργάδαν Αὐστριακὴν, καὶ ὅτι εἰς τὸν πόλεμον εἶχον εἰδήσεις πῶς ὁ Ἰμπραήμ Πασᾶς ἐλαβώθη, καὶ ὅτι ὁ Ὑψηλάντης ἐμβῆκεν εἰς τὴν Τροπολιτῆαν καὶ ἐθανάτωσε ὅλους τοὺς ἐκεῖ Ἀραβας. — Ἐν τοσοῦτῳ ἡμεῖς ἐπήραμε τὰ σοβράνω τοῦ ἐχθροῦ εὐρισκόμενοι κατὰ τὴν Ἰθάκην, ὃ δὲ ἐχθρὸς κατὰ τὸν Κάβο Πάπα καὶ Μεσολόγγι. — Τὴν νύκτα ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸν κάθον τῆς Κεφαλληνίας.

Κυριακὴ 19. Ἰουλίου Ἐξημερώθημεν μετ' ἡσυχίαν μεταξὺ τοῦ στενοῦ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, ἀπὸ δύο καίκια ὅπου ἦλθον ἐπάνω μας, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Φεργάτα, ἔδωκεν εἰς τὸ Μεσολόγγι 5 Βάρκες μπαρούτι, ὅτι ὅλος ὁ ἐχθρικός στόλος συνίσταται ἀπὸ 14 κομμάτια μεγάλα πολεμικά, ὅτι οἱ ἰδικοὶ μας ἔχουν μπαρούτι καὶ ψωμί ἀκόμη διὰ 20 ἡμέρας· ὅτι διὰ προδοσίας ἑνὸς Μεσολογγίτης λεγόμενος ἐμβάσαν ἀπὸ τὸ Στόμιον τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὸν λιμένα ἕως 40 φελοῦκες ἤτοι λάντζες, πλὴν οἱ ἰδικοὶ μας ἀντέχουν γενναίως ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. Ὅτι ὁ Πασᾶς κατὰ πρῶτον εἶχε ζητήσῃ τρία ὑποκείμενα δηλδ. τὸν Μακρὶ, τὸν Τζόγγα, καὶ Παππαδιαμαντόπουλον, οἵτινες ἐζήτησαν διορίαν τεσσάρων ἡμερῶν, ἐκ τούτου ἔγινε κατάπαυσις ἀρμάτων λέγοντάς των, πῶς ἐὰν δὲν ἔλθῃ θαλάσσιος δύναμις τότε ἐμβαίνομεν εἰς συνθήκας· τὰ αὐτὰ μᾶς ἐδιηγήθη ἑνας ψαρῆς Κεφαληναῖος Πέτρος Στεκούλης. — Τῷ ὄντι σήμερον ἠκούσαμεν νὰ πέσουν κατὰ τὸ Μεσολόγγι ἕως 50 κανονιαῖς, καὶ χθὲς ὁμοίως μερικαῖς μετὰ τὸ γεῦμα. — Ὁ ῥηθεὶς Στεκούλης μᾶς εἶπεν ὅτι στέκη ἀραγμένη ἀκόμη ἐκεῖ ἡ ἀγγλικὴ Κορβέτα, καὶ ὅτι ὁπόταν οἱ ἐχθροὶ διὰ νυκτὸς ἐπομπαρδάριζαν τὸ Μεσολόγγι, ἀνάγκασε τὸν Πασᾶ νὰ μετακινήθῃ καὶ ἀράξῃ μίαν κανονιὰν μακράν, διὰ νὰ μὴν ἤθελε βλαφθῇ, καὶ οὕτως ἠδυνήθη κριφίως νὰ δώσῃ τὸ μπαρούτι εἰς τοὺς ἰδικούς μας. Μᾶς ἐμπρόσθεσεν ὅτι δύο Αὐστριακὰ ἔφθασαν εἰς Πάτρας μετ' ἑξαπλὰ καὶ λιγάρια κτλ. πολεμοφόδια, κτλ. περὶ αὐστριακῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἔφθασε καὶ ὁ Καπ. Μπάμπας Σπετζιώτης, καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἄφισεν ὅλα τὰ Σπετζιώτικα κατόπιν, ὄντα ὅλα 18 πολεμικά καὶ 4 μπουρλότα. Μετὰ τὸ γεῦμα ὀρτζάραμεν κατὰ ταῖς Σκρόφαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ, ὅχι νὰ τὸν πολεμήσωμεν, παρὰ νὰ τὸν φοβή-

σωμεν, αὐτὸς μὲ ὅλας τοὺς τὰς δυνάμεις ἀντεπαρετάχθη διὰ νὰ πολεμήσῃ 12 σιτοκάραβα, ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἔχασε τὸν νοῦν τοῦ νὰ κροτήσῃ ναυμαχίαν μὲ 50 κομμάτια, ἕως νὰ ἔλθουν καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα μας.

Σήμερον μᾶς ἦλθε τὸ πυρπολικὸν ὁ Ντιοκαράντος, ὁ δὲ Πολίτης δὲν ἐφάνη, ἐγράψαμεν διὰ Κάλαμον τῶν ἐκεῖ караβοκυραίων Μεσολογγιτῶν νὰ πλησιάσουν, ὅταν ἐβγάλωμεν τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι διὰ νὰ ἐμβάσουν τὰ πολεμοφόδια. Ὁ ἐχθρὸς διηρημένος εἰς δύο, ὀρτίζαρισε καὶ ἡμῶν. Ἡμεῖς ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Αὐθις βλέπομεν τὸν ἐχθρὸν ὅτι ἐπῆρε τὴν βόλταν πρὸς τὸ Μεσολόγγι. Τὴν ἐπήραμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς ταῖς Σκρόφαις (νῆσοι) πλησιάσασα δὲ ἡ Γολέτα Τουμπαζή εἰς τὸ Κορβέτο τοῦ Ταχήρη ὅπου ἤρχετο κατ' αὐτῆς ἔριψε 6 κανόνια, ὁ Ταχήρης ἔριψε καὶ αὐτὸς 3 κατὰ μέρος, καὶ ἐπῆρε τὴν βόλτα. Τὴν νύκτα ἐτραβήχθημεν ὑπὸ κάτω τῆς Κεφαλληνίας, ἀπὸ τὴν Γλαρέντζα ἔκαμαν φωτεיאῖς ὅτι ἔρχονται καράβια.

Δευτέρα 20 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ὑπὸ κάτω τῆς Κεφαλληνίας, εἶδομεν πλησιάσαντα 3 Καράβια Σπετζιότικα, ὅθεν καὶ περιμένοντες τὰ ἐπίλοιπα, ἐπέρασεν ὅλη ἡ ἡμέρα καὶ εὕρισκόμεθα εἰς τὰ ἴδια νερὰ τῆς Κεφαλληνίας· μᾶς ἦλθε δὲ σήμερον καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη.

* ριθ. 15.

Γενναϊότατε Ἀντιναύαρχε Κύριε Γεώργιε Σαχτούρη σὲ ἀσπάζομαι.

Εἰς τὸ γράμμα τοῦ Γενναϊοτάτου ἀδελφοῦ Καπετὰν Ἀναγνώστη Ντετάκη πολιτάρχου μας, μὲ χαρὰν μου εἶδον τοὺς ἀδελφικούς σας ἀσπασμούς, περὶ δὲ τῶν Καραβίων ἀμέσως εὐχαλα ἐπίτηδες καίκη καὶ ὑπάγει ὅθεν τὰ εὔρη νὰ τοὺς παραστήσῃ τὴν μεγίστην ἀνάγκην καὶ κίνδυνον τοῦ Μεσολογγίου. Εἰς τὴν Δογὰνα ἐδιώρισα νὰ σᾶς στείλουν δέκα Γελάδια μὲ ἐπίτηδες καίκη, ὅπου εὕρισκεσθε γράφετέ μας ὅ,τι θέλετε, καὶ θέλει μὲ εὔρητε προθυμώτατον. Σήμερον ἐλάβομεν εἰδησιν, ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς μ' ὅλα τοὺς τὰ στρατεύματα ἄδισε τὴν Τριπολιτζὰν καὶ τραβᾷ κατὰ τὰ Μ. θωκόρωνα, καὶ χθὲς νὰ ἦτον εἰς τοῦ Σινάνου τὸν κάμπον, ὅθεν ἔγραψε ὁ ἀρχηγὸς Κολοκοτρώνης πρὸς ἀπαντας τοῦ ὀπλαρχηγούς νὰ τρέξουν νὰ πιάσουν τὰ Δερβένια. Ταῦτα καὶ μένω.

Ἐκ Γαστούνης τὴν 19 Ἰουλίου 1825.

Εἰς τοὺς ὀρισμούς σας πρόθυμος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΣΙΝΗΣ.

Γράφατέ μου καὶ ἡ Γενναϊότησας ὅ,τι νέον ἔχετε, καὶ πάντοτε μὴν ἀπολείπετε νὰ μᾶς ἰδιάζετε, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐπ' ἐδῶ. Ἐδιωρίσαμεν εἰς τὸ Κάστρον, ἅμα ὅπου φανοῦν τὰ Καράβια μας, νὰ βάλουν τρεῖς φανούς, καὶ τρεῖς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γλαρέντζας. Εἰδησις μᾶς ἦλθε ἀπὸ Ζάκυνθον τὴν ὁποίαν ἐπῆγε ἓνα Ἱμπρίκη Ἑγγλέζικο ὅπου εἰς τὸ Βα-

σιλάδι εὑρίσκεται, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἠθέλησαν νὰ κάμουν ρεσάλτο, καὶ ἐσκοτόθησαν ὀκτὼ χιλιάδαις ἐχθροί, ἐπῆραν καὶ οἱ Μεσολογγῆται τριάντα λαντζόνια. Ὁ ἴδιος.

Τρίτη 21 Ἰουλίου. Σήμερον ἔφθασαν καὶ τὰ ἄλλα Σπετζότικα, καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος Μιαούλης μόνος του, ἀφίσας τὴν Μοίραν του εἰς τὰ Βάτικα, ὁ Καπετὰν Γεώργης ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσίν του καὶ τοῦ ἐδιηγήθη τὰ τρέχοντα τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ὅτι ἀνάγκη νὰ δοκιμασῶμεν τὸν ἐχθρὸν ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἐμβάσωμεν τὰ πολεμοφόδια. Ἐμείναν δὲ σύμφωνοι καὶ μετὰ τὸν Ναύαρχον Ἀνδρουτζον ὅστις ἦτον ἡδη φθασμένος μετὰ τὴν μοίραν του καὶ μετὰ 3 πυρπολικά, διὸ καὶ κάμνοντες πανιὰ ἐκινήσαμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκινήσαντες ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ βαζόντες ἐμπρὸς τὰ Πυρπολικά, τρία Σπετζότικα εἶχον ριμουρκιαρισμένα τὰ τρία πυρπολικά, καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην παράταξιν ἐξεκινήσαμεν· μόλις ἤλαμεν εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου, καὶ παρευθὺς ἕνας σφοδρότατος ἄνεμος Π. Μ. πίπτει καθ' ἡμῶν· τὰ πυρπολικά μας δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ὀρτζάρουν καθὼς τὰ πολεμικά, ὅλα τὰ Πλοῖα ἀναγκάσθησαν νὰ δέσουν τζαμαντάλια (σειροδέτησις) καὶ μόλις 8. ἡ. 10. ἐπιάσαμεν ταῖς Σκρόφαις, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐπῆραν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὅπου ἰδὼν ὁ ἐχθρὸς μετὰ τὰ μεγαλῆτερα καὶ ὀγληγορότερα πλοῖα του ἐκίνησε κατ' αὐτῶν. Τὸ ὀγληγορότερον Κορβέτον τοῦ Ταχὴρ ἔτρεχεν ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα, ἀλλ' ἰδὼν τὸν Καπετ. Ἀνάργυρον νὰ στιγγκάρη (συστείλῃ τὰ ἱστία) ἐκόπη ὀλίγον ἢ ὁρμὴ του, τέλος πάντων ὁ ἐχθρὸς ἐπῆρε τὴν βόλτα αὐθις πρὸς τὰ ἀριστερὰ περὶ τὴν πρώτην τῆς νυκτός. Περὶ τὰς 2. ἡκούσαμεν κανονιαῖς πρὸς ταῖς Σκρόφαις, καὶ συμπεράναμεν ὅτι οἱ ἐκεῖ ἐχθροὶ ἐκτυπήθησαν κατὰ λάθος, εἰς τὸ μεταξὺ τῶν ἡ νύξ ἀπέρασε μετὰ ἄνεμον Πονέντ.

Τετράδη 22 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν πλησίον εἰς ταῖς Σκρόφαις ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ συμαζοχθῇ ὁλος ὁ Στόλος, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἔκαμε τὸ ἴδιον· περὶ τὰς 3 τῆς ἡμέρας ἐγαλήνευσεν, ὁ ἐχθρὸς εὑρίσκετο σοταθέντωμας ἕως τρεῖς κανονιαῖς μακράν, ὄντας παρατεταγμένος εἰς γραμμὴν καὶ συνιστάμενος ἀπὸ 34. κομάτια ὅλα πολεμικά· πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ Ταχὴρης, μερικὰ ἄλλα Κορβέτα εὑρίσκοντο κάτω τῆς Κεφαλληνίας, πρὸς τὰ ὅποια πλησιάζαντες τινὲς Καπετάνιοι Σπετζότες τοὺς ἔριψαν μερικαῖς κανονιαῖς, καὶ ἀντιπυροβόλιζον παρομοίως, μετ' ὀλίγον τὰ μεγάλα τοῦ ἐχθροῦ ἐτράβηξαν πρὸς τὰ ἔξω, ἡμεῖς δὲ κατὰ ταῖς Σκρόφαις αὐθις ἕως ὅτου μετὰ λεπτότατον ἄνεμον περὶ τὰς 11 πλησιάζαντες εἰς τὸν Ναύαρχον ἀπεφασίσθη, νὰ μὴ πάρωμεν (δλδ. διαμεινομεν) εἰς τὸ Μεσολόγγι τὴν νύκτα, ὡς ἡκολούθησε.

Πέμπτη 23 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν πλησίον τῶν παραλίων τοῦ Μεσολογγίου, καὶ βλέπομεν δύο Βρίκια, τρεῖς Γολέταις καὶ ἕνα Τραμπάκουλον νὰ εὐγούν εἰς τὰ πανιὰ, ἀφοῦ τὸ Βρίκι ἔρριψεν ἓν κανόνι· ἡ νηνεμία μᾶς ἐμπόδιζε νὰ πλησιάζωμεν, ἀλλὰ τέλος πάντων πε-

ρι τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἑλίου ἤρχισαμεν τὸν κανοβολισμόν κατὰ τοῦ Βρίκιου, τοῦ ἐρρίψαμεν ἕως 30 κανονιαῖς· ἀκολουθῶς ἡμῶν τοῦ ἔριπτε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ὅθεν καὶ μετὰ δύο τρεῖς ὥρας φθάσαντες καὶ ἄλλοι Καπεταν. καὶ στενοχωρηθέντες οἱ ἐχθροὶ ἐγκατέλιπον τὸ ἕνα Βρίκι καὶ φεύγουν ἀφοῦ τοῦ ἔβαλαν φωτειὰν καὶ ἐκάη ὁμως κατὰ μέρος· δι' ὃ καὶ οἱ ἐδικοί μας μὲ τὰς σκαμπαβίαις ἐπῆγαν καὶ τὸ ἐγδυσαν. Ἡμεῖς πίπτομεν κατόπιν τοῦ ἄλλου τὸ ὅποιον καὶ ῥίπτοντες κανονιαῖς ἔφευγε γιὰλὸ γιὰλὸ, ἕως ὅτου κυνηγούμενον ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, ἐπῆγε καὶ τὸ ἔρρηψε ἔξω, ἀφοῦ εὐγῆκαν οἱ ἐν αὐτῷ ἐχθροὶ οἱ περισσότεροὶ ἔξω μὲ ταῖς σκαμπαβίας (λέμβους μεγάλας, ἥτοι ἀκάτους). Ὑστερον δὲ ἀπὸ ἱκανὴν ἀντίστασιν παρεδόθη καὶ ἐμνηνάριζε (κατεβίβαζε) τὴν Παντέραν. Ὁ Ναύαρχος ὅστις ἦτον ἀραγμένος εἶχε κραζῆν τὸν Καπ. Γεώργη, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ Πλοῖον ἐκάμαμεν σε-νιᾶλο τῶν καραβίων ὅπου ἦτον σοτοβέντο, νὰ ὀρτζάρουν, διότι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται, ἀλλὰ δὲν ὑπήκουσαν, διότι ἐκαταγίνοντο νὰ λαφυραγοῦν τὸ παραδοθὲν Βρίκι· ἡμεῖς δὲ ἐπῆγαμεν καὶ ἀράξαμεν ὁμοῦ εἰς τὰ ἄλλα, καὶ ἄρχισαν νὰ εὐγάζουν ἔξω τὰ πολεμοφόδια. Μετὰ τὸ μεσημέρι τὰ ἐχθρικά ἤρχοντο πρῦμα καθ' ἡμῶν· ἡμεῖς ἐμβήκαμεν ὅλοι εἰς τὰ πανιὰ καὶ λοξοδρομοῦντες κατὰ τὸ μπογάζι μεταξὺ κάβο Πάπα καὶ Μισολόγγι, ἐμβήκαμεν εἰς γραμμὴν τὰ περισσότερα πλοῖα, ἐξαίρετως δὲ ἡμεῖς πρῶτοι καὶ ἐπομένως ὁ πλησίον μας Παναγιώτας, Ἀναγ. Ἀναστασίας καὶ Δοκὸς ἐσοπράραμεν περιμένοντες τὸν ἐχθρόν, κατόπιν μας ἤρχετο ὁ Ναύαρχος μὲ τὴν ἰδίαν τάξιν· ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἐπῆρε τὴν βόλτα ἀνοικτὰ ἀλλ' ἐπέστρεψε καὶ αὐτὸς ἰδὼν τοὺς ἄλλους νὰ πάρουν τὴν βόλτα, τοιουτοτρόπως τὰ σοτωβέντο καράβια τὰ ὅποια ἐλαφυραγογοῦσαν ἔλαβον καιρὸν νὰ ὀρτζάρουν. Τοιουτοτρόπως παρατεταγμένοι ἐπεριμέναμεν τὸν ἐχθρόν, μ' ὅλον ὅτι σοτοβέντο, ἔχοντες ἐμπρὸς δύο μπουρλότα. Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὅστις διηρημένος εἰς τρεῖς πτέρυγας, εἶχεν εἰς μὲν τὴν δεξιὰν ὅλα τὰ Κορβέτα τὰ ὅποια ἔμελλον πρῶτα νὰ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον, εἰς τὸ κέντρον ταῖς Φρεγάτες καὶ Δελίνια καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ τὰ Βρίκια καὶ Γολέταις, τοθράνο (προσηνέμως) δὲ τούτων ὅλων τιναῖς Γολέταις, μ' ὅλον ὅτι εἶχε τοιαύτας τρομακτικὰς δυνάμεις, βλέπομεν παρ' ἐλπίδα τὰ Κορβέτα καὶ ὀρτζάρουν κατὰ τὸ μέρος καθ' ὃ ὀρτζάριζεν ὁ Κολανδρουτζος. (Ναύαρχος Σπετσῶν). Τοιουτοτρόπως διεδέχθησαν καὶ Φεργάται καὶ δελίνη δίκροτον Ἀλλιγγερίνικον, ἀλλὰ φοβηθεῖσαι, μὴ ἡξέυροντας ὀρτζάρισαν καὶ αὐτὰ χωρὶς νὰ μᾶς πλησιάσουν ὁποῦ τοὺς ἐπεριμέναμεν, ἡμεῖς τότε δὲ μὲ δύο Πυρπολικά ἐμπρὸς, τοὺς βαζόμεν ἐμπρὸς καὶ πλησιάζοντες εἰς αὐτοὺς τοὺς κανονοβολοῦμεν, αὐτοὶ μᾶς ῥίπτουν ἀλλὰ φεύγοντας καὶ ὀρτζάροντες ὁλονένα· ἐδῶ οἱ Πυρπολισταὶ Πολήτης, καὶ οἱ δύο Σπετζότες ἐδειξαν μεγάλην γενναϊότητα, καὶ πλησιάζοντες γενναίως καὶ θαρραλαίως εἰς τὸν ἐχθρόν τὸν ἔκαμον νὰ φεύγῃ ὀρτζάραντας, εἰς τρόπον ὥστε περὶ τὸ βασίλεισμα τοῦ Ἑλίου τοὺς ἐπῆγαμεν ἕως εἰς ταῖς

Σκρόφαις, καὶ ἀφίσαντες τοὺς Ναυάρχους Ὑδρας καὶ Σπετζῶν μετὰ τὴν Μοίραν των, νὰ τοὺς ἀκροβολίζουν, πέρνοντες τέσσαρα πολεμικὰ ἓνα πυρπολικόν, καὶ ἐκεῖνο τοῦ Καπ. Γιάννη Ἀναστ. μετὰ πολεμοφόδια ἤλθομεν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Μισολόγγι διὰ νὰ εὐγάλωμεν τὰς τροφὰς κτλ. Εἰς ταύτην τὴν ἀξιόλογον Ναυμαχίαν παρευρέθη ἓνα Βρίκι Ἀγγλικόν τὸ ὁποῖον καὶ ἔριψε ὁ κανονιστὴς καὶ τὸν (δυσανάγνωστ) δύν.

Παρασκευὴ 24 Ἰουλίου. Ἀραγμένοι εἰς Μεσολόγγιον.

Σάββατον 25 Ἰουλίου. Σήμερον ἐσुकώθημεν εἰς τὰ πανιά, καὶ προχωρήσαντες ὀλίγον εἶδομεν τὸν Στόλον μας ἐρχόμενον, ὅθεν τὸν ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἤλθομεν αὐθις καὶ ἀράξαμεν εἰς Μεσολόγγι. Τὸ ἑσπέρας οἱ ἐν Μεσολογγίῳ Ἕλληνες εὐγῆκαν ἔξω εἰς δίωξιν τῶν ἐχθρῶν· τὸ ἀποθησόμενον ἀγνοεῖται.

Κυριακὴ 26 Ἰουλίου. Σήμερον αὐθις ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά εἰς ζήτησιν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου· ὁ Μιαούλης ἔμεινεν εἰς Μεσολόγγι ὁμοῦ καὶ μερικὰ ἄλλα Καράβια· ὁ καιρὸς Μαῖστ.

Δευτέρα 27 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν μετὰξὺ Γλαρέντζας καὶ Ζακύνθου μετὰ γαλήνην, μετὰ τὸ μεσημέρι Πονέντε Γαρμπῆς καὶ ἐκάπαμεν πανιά μαθόντες ἀπὸ ἑνα φράγγικο ὁποῦ ἐβίβη τὰρῃσεν ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὅτι ἐτραβοῦσεν ὁ ἐχθρὸς πρύμα ἔξω ταῖς Σαπιέντζαις.

Τρίτη 28 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόρπον ἐμπρὸς μετὰ καραντί, περὶ τὰς 10· ἐπισκέφθημεν Ἰωνικὸν ἀπὸ Κωνσταντινούπ., καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἔχει ἑτοιμον ἕν Δελήνι καὶ δύο Κορβέτα· τὸ ἑσπέρας ἀπαντήσαμεν τὸν Σαχίνην.

Τετράδη 29 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τσιρίγο μετὰ Τραμ. καὶ τραβοῦμεν διὰ Βάτικα ὅπου ἐφθάσαμεν μετὰ τὸ γεῦμα· σήμερον ἐγράψαμεν τὰ πάντα εἰς Ὑδραν μετὰ ἐξπρέσο.

Πέμπτη 30 Ἰουλίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐπέρασε ἔξω τῆς Κρήτης.

Παρασκευὴ 31 Ἰουλίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα, σήμερον αὐθις ἐγάψαμεν εἰς Ὑδραν μετὰ τὸν Ντιοκαράντον ὅστις προφασισθεὶς ὅτι δὲν ἔχει τροφὰς, ἠθέλησε καὶ ἐφυγε διὰ Ὑδραν.

Σάββατον 1 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐσηκώθη εἰς τὰ πανιά ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν μετὰ τὴν Μοίραν του· τὸ ἑσπέρας ἐφάνησαν καὶ ἰδικὰ μας μετὰ τὸν Μιαούλην, ὅθεν ἐκάμαμεν σενιάλο νὰ μισεύσῃ ὁ Στόλος, τραβόντας καὶ μίαν κανονιά, μετὰ τὸ νὰ ἦτον τινα καράβια ὀλίγον μακρὰν, περὶ τὰς 12 εἴμεθα ὅλα σχεδὸν εἰς τὰ πανιά.

Κυριακὴ 2 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Κάβου Μαλέα εἶδομεν τὸν Μιαούλην καὶ ἐπλησιάζαμεν· ὁ Καπετὰν Γεώργης ἐπέστρεψεν φέρων ἔγγραφα νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Βάτικα διὰ νὰ περιμένωμεν τὰς τροφὰς κτλ. ἀπὸ Ὑδραν· ἐνῶ δὲ ἐπιστρέφομεν [μόνη ἡ Ὑδραϊκὴ μοῖρα, διότι ἡ Σπετζῶτικὴ δὲν μᾶς ἠκολούθησε] ἐπῆρε σφοδρότατος ἄνεμος Π.Μ. ὥστε δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Βάτικα ὅλα

τὰ πλοῖα μάλιστα τὰ μπουρλότα, τὰ ὅποια ἔμειναν ὀπίσω. Εἶδομεν ἕνα μπουρλότο τοῦ Φωτειᾶ νὰ κάμῃ σημεῖον ὅτι ἔχει νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Ναύαρχον, μάλιστα τὸ ἔκαμε καὶ ὁ Χριστόφιλος ὅστις ἦτο κοντὰ εἰς αὐτά, ἀλλὰ δὲν ἐπλησίασε κανέναν ἡμεῖς βλέποντες ὅτι κατὰ τὸ Κάβο Μαλέα εἶχε πολὰ σαγανάκια, ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸ Τσιρίγο. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὁ Στόλος· ἐνῶ δὲ ἡμεῖς ἐτοιμαζόμεθα νὰ πάρωμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν ῥόταν (Πορείαν) τοῦ Ναυάρχου, εἶδομεν αὐθὺς νὰ ὀρτίζῃ, καλάροντας (κάμνων) καὶ τὴν Μπούμαν (ἱστιόν) πρὸς τὸ Τσιρίγο, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐκρατήσαμεν τὸν αὐτὸν δρόμον· διὰ δὲ τὸ μπουρλότο τοῦ Φωτειᾶ δὲν ἤξεύρο-
τι ἀπέγινε, καθὼς καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα τὸ κρατοῦ-
μεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τσιρίγο, ὁ δὲ Ναύαρχος ἐπροσπέρασε κατὰ τὰ Βάτικα.

Αὐγούστου 3 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζιρίγο καὶ ἤλθομεν περὶ τὰς 3. καὶ ἀράξαμεν αὐθὺς εἰς Βάτικα πλησίον τοῦ Ναυάρχου.

Αὐγούστου 4 Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· ὁ Ναύαρχος ἔλαβε σήμερον γράμμα ἀπὸ Μονεβασίαν καὶ τοῦ γράφουν ὅτι οἱ Κρήτες ἐπῆραν τὴν Γραμπούσα.

Αὐγούστου 5 Τετάρτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· ὁ Σα-
χίνης ἐστάλη εἰς Γραμπούσαν μὲ πολεμοφόδια, ἡ δὲ Γολέτα διὰ Με-
σολόγγι.

Αὐγούστου 6 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· σήμε-
ρον ἐπέστρεψεν ὁ Σαχίνης ἀπὸ Κρήτην φέρων τὴν εἰδήσιν ὅτι οἱ Κρή-
τες ἐκυρίευσαν Στρατηγηματικῶς τὴν Γραμπούσαν, εὐγῆκαν εἰς τὴν
ξηρὰν καὶ ἐπολέμησαν καὶ τοὺς Τούρκους καὶ ἐφόνευσαν 35· ὅτι ἐπρο-
χώρησαν ἕως εἰς τὴν Κίσαμον τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν, καὶ πρὸς τούτοις
9. χωρία. Ἐγράψαν δὲ εἰς τὴν Διοίκησιν ζητοῦντες Ἀρχηγόν· ὁ Ναύ-
αρχος διέταξεν ἐπομένως καὶ ἐπανηγυρίσαμεν τὴν εἰδήσιν μὲ τρεῖς
κανοβολισμοὺς καθ' ἓν Πλοῖον.

Αὐγούστου 7 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· κα-
νὲν ἀξιοσημεῖοτον.

Αὐγούστου 8 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα, σή-
μερον μᾶς ἦλθε μετζίλη ἀπὸ Ὑδραν, τοῦ Καπ. Γ. Σάββα μὲ ψωμί,
ἐλῖατς, ῥίζι καὶ λάδι.

ἱερ. 16.

Πρὸς τὸν Γενναϊότατον Ἀρτιναύαρχον κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἐχθὲς ἐγράψαμεν κοινῶς εἰς ὅλον τὸν Στόλον μας, σήμερον δὲ
ἀποκρινόμεθα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν πατριωτικὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 15.
τοῦ ἐνεστῶτος ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰ-
δοποιήσωμεν ὅτι ταύτην τὴν ὥραν ὁ σκοπὸς μᾶς ἀναγγέλλει ὅτι ἔρχε-
ται ὁ Καπετὰν Γκίκας Μανώλη Σάρπα μὲ τὴν λείαν· βεβαιωθῆτε λοι-
πὸν ὅτι θέλομεν φροντίσει μετὰ τὸν ἐρχομόν του, τὸ μὲν καράβι νὰ

ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀγῶνα, ἡ δὲ λεία νὰ μείνῃ ἐδῶ καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι.

Εἶδομεν ἀδελφοὶ μὲ λύπην μας τὸ ὅποτον ἐδοκιμάσετε ἐμπόδιον ἀπὸ τὸν ἐναντιὸν ἀνεμον διὰ νὰ φθάσῃτε ἀρχήτερα εἰς τὸ Μεσολόγγιον· ἐλπίζομεν ὅμως ἐντὸς ὀλίγου νὰ χαροποιηθῶμεν, ὅχι μόνον μὲ τὴν εἰδησιν τοῦ εὐοδίου σας, ἀλλὰ καὶ τινος λαμπροῦ κατορθώματος πρὸς διάλυσιν τῆς πολιορκίας ἐκείνης.

Ἐρρωσθε καὶ νικάτε

Ἰῦδα 23 Ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ἰῦδας.

Αὐγούστου 9 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἔφυγεν ἡ Γολέτα τοῦ Σάββα διὰ Ἰῦδραν, καὶ ἦλθεν ἓνα Τριχαν-τῆρι μεζίλι, τὸ ὅποτον ἐπέτρεψε τὸ ἑσπέρας διὰ Ἰῦδραν.

Αὐγούστου 10 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐνεφανίσθησαν τὰ Σπετζότικα κατὰ τὸν Κάβο Μαλιὰ· ἦλθον καὶ τὰ Ψαρριανὰ ἀπὸ Σύρα, καὶ μᾶς εἶπον πῶς ἤκουσαν ἀπὸ ἓνα Ἴονικόν, ὅτι τὰ μπουρλότα εἰς Ἀλεξάνδρεια ἔκαυσαν 72 κομμάτια. Ὁ ἀνεμος Π.

Αὐγούστου 11 Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· τὰ Σπετζότικα ἔφυγον διὰ Ἀστροπαλιάν. Τὰ Ψαρριανὰ παλαμίζουν. Ἐνα τούτων ἐπῆγεν εἰς τὸ Μαραθονῆσι διὰ τροφάς. Ὁ ἀνεμος Γαλήνη.

Αὐγούστου 12 Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· χθὲς τὸ ἑσπέρας ἔφθασεν ἡ Γολέτα Τομπάζη ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, καὶ μᾶς λέγει ὅτι ὁ Τοπάλης εὐρίσκεται κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἀρβανιτιᾶς ἄνωθεν τῶν Κορφῶν καὶ τὸ κρατεῖ εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὸ μέρος τοῦ Παλέρμου· ὅτι ὁ Κιουτάγχιος ἐπίασεν ἓνα μέρος τοῦ Τοίχους τοῦ Μεσολογγίου καὶ ὅτι οἱ ἰδιοὶ μας εἶχον κάμει 4 ἐξόδους καὶ ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι. Μετὰ τὸ γεῦμα ἔφθασε ἓνα μεζίλι μὲ κρασί, καὶ ὁ Ψεύτης μὲ τοὺς Λουγρέδες.

Αὐγούστου 13 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα. Διανέμοντες τὸ Κρασί καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπεφασίσθη νὰ μησεύσωμεν πρὸς τὰ ἐπάνω κατὰ τοὺς Κορφοὺς εἰς ζήτησιν τοῦ Τοπάλη (ἤτοι Τοπαλ-πασά)· τὸ ἑσπέρας ἦλθε καὶ ἄραξε μία Ἀγγλικὴ Κορβέτα.

Αὐγούστου 14 Παρασκευή. Σήμερον ἐμβήκαμεν τὸ πρῶτ' εἰς τὰ πανιὰ διὰ Σημείου Ναυαρχικοῦ. Μία Κορβέτα Ἀγγλικὴ ἦλθε καὶ ἄραξεν εἰς Βάτικα· ὁ Ναύαρχος μὲ τὸν Σαχίνην ἐπῆγαν νὰ τὸν ἐρωτήσουν, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρομεν τί τοὺς εἶπε. Διευθυνόμεθα κατὰ τὸ Ἀκροτήριον Ματαπά, μὲ εὐδίων ἀνεμον Λεβ. ἐβραδιασθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρπον τῆς Μεσσηνίας.

Αὐγούστου 15 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς ταῖς Σαπιέντζες, ἀνοικτὰ ἕως 20 μίλλ. διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας ἐρρίψαμεν ἓνα κανόνι κάθε Καράβι.

Αὐγούστου 16 Κυριακή. Ἐξημερόθημεν ἄνω τοῦ Νεοκάστρου καὶ πλησίον τῆς Πρώτης, ἀνοικτὰ ἕως 15 μίλλ. μὲ Π. Μ. λεπτόν, τὰ Ἱυρπολικὰ ἔμειναν ὀπίσω μ' ὅλον ὅτι ἡμεῖς πλέομεν πολὺ ἀργά· ὁ

Ναύαρχος διώρισε πέντε Καράβια νὰ ὑπάγουν νὰ ῥυμουλκήσουν τὰ Πυρπολικά.

Αὐγούστου 17 Παρασκευή. Ἐξημερόθημεν πλησίον εἰς τὰ Στροφάδια· τὸ ἐσπέρας ἐφάνη ὁ Φόκας μὲ ἓνα Μίστικον, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρομεν τί εἶπον, διότι πηγαινάμενος ὁ Καπετ. μὲ τὴν φελοῦκαν εἰς τὸν Ναύαρχον δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸν φθάσῃ, μὲ τὸ νὰ ἐπῆρεν ἀέρας καὶ ἔφυγεν ὁ Ναύαρχος, ἔμαθε δὲ ἀπὸ ἓνα Ψαρριανὸν ὅτι τὸ Μεσολόγγι πηγαίνει καλῶς, καὶ ὅτι ἐπέρασαν ἐκεῖ καὶ ἄλλοι στρατιῶται.

Τρίτη 18 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὴν Γλαρέντζα μὲ Μαϊστράλ· πέρνομεν βόλτες ἕως εἰς τὴν Ζάκυνθον. ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ Γολέτα τὴν ὁποίαν εἶχε στείλει ὁ Ναύαρχος εἰς Ζάκυνθον νὰ μάθῃ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου ποῦ εὐρίσκεται. τὸ δὴλι ἐπέστρεψε καὶ μᾶς λέγει ὅτι τῷ ὄντι, ὁ ἐχθρὸς εἶνε εἰς τὴν Αὐλῶνα. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἦλθε καὶ ὁ Κιοσὲς, καὶ μᾶς λέγει ὅτι τὸ Μεσολόγγι ἀντέχει καλῶς· διευθυνόμεθα διὰ Κορφοῦς· ἐκεῖ ἐστάλη ὁ Πινότηζηςὼς ἐμπροσθοφυλακῇ.

Αὐγούστου 19 Τετράδη. Περιφερόμεθα μὲ γαλήνην μεταξὺ Σκρόφων καὶ Θιακιοῦ· τὸ ἐσπέρας ἐφύσισε μπάτης, καὶ προχωροῦμεν κατὰ τὴν Ἀγίαν Μαῦραν· ὁ Ναύαρχος μὲ τὰ περισσότερα πλοῖα ἀπέρασε κάτωθεν τοῦ Ἐρημονησιοῦ, ἡμεῖς μὲ δύο ἄλλα ἀνωθεν.

Αὐγούστου 20 Πέμπτη. Ἐξημερόθημεν μεταξὺ τοῦ Κάβου τῆς Κεφαληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας 17 Καράβια, ἡμεῖς προπορευόμεθα· ὁ ἄνεμος Π. Μαῖστρο.

Παρασκευὴ 21 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην εἰς τὸ ἴδιον μέρος· μετ' ὀλίγον ἐφύσισεν Λεβ. καὶ διευθυνόμεθα πρὸς Τραμ. ἐμπρὸς εἰς τοὺς Παξοὺς, ἀπαντήσαμεν ἐν Ἀγγλ. Βρίκη, τὸ ὅποιον ἐρωτήσαντες δὲν ἐμάθομεν τί περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, ὁ καιρὸς Νοτ. καὶ ἐβραδιασθημεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς Κορφοῦς. Ὁ Φόνος, καὶ ὁ Ἀθροινὸς ἔμειναν εἰς Ἰθάκην διὰ νερόν.

Αὐγούστου 22 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν δίπλα (πλαγίως) εἰς τὴν Μερλέραν μὲ Λεβαν. δυνατὸν, καὶ φουρτούνα, θάλασσα χονδρὴ ὁμοῦ βροχή· πλησιάσαντες δὲ πρὸς τὴν ξηρὰν κατὰ τὸν Κάβο Σάζινο, ἐπῆγε (ὁ ἄνεμος) Τραμ. δυνατῇ, καὶ διὰ τοῦτο ἐποδίσσαμεν. Τὸ ἐσπέρας ἠύραμεν τὸν Πινότηζην καὶ τὸν Φόνον, ἀλλὰ περὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Στόλου τίποτε δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ. Διευθυνόμεθα μὲ Φουρτούνα πρὸς τὸ Στόμιον τῆς Ἀγίας Μαύρας καὶ Κεφαληνίας.

Κυριακὴ 23 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸν Κόρφο τῆς Πάργας, ὀρτζάρομεν, καὶ πρὸς τὰς 3 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Κάβο Δουκάτο τῆς Ἀγίας Μαύρας, ἐκεῖ ἐστάθημεν ἀλακάπα καὶ ἔγινε συνέλευσις εἰς τὴν Ναυαρχίδα, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ δώσῃ καθε πλοῖον ἐν βαρέλι μπαρουτι διὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ οὕτω ἐστάλησαν τὰ δύο Καράβια τοῦ Φόκα καὶ Μπατζακσί· ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον διὰ Βάτικα μὲ ἄνεμον πρῦμον.

Δευτέρα 24 Αύγουστου. Ἐξημερόθημεν ἔξοθεν τοῦ Νεοκάστρου εἰς τὰς 3. τῆς ἡμέρας μὲ πρύμον (οὐρίον) ἄνεμον, περὶ τὰς δύο δὲ τῆς νυκτὸς ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, καὶ κατόπιν ὅλος ὁ Στόλος.

Τρίτη 25 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα.

Τετράδη 26 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα.

Πέμπτη 27 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· ἀπόψε ἔφυγε ἡ Γολέτα τοῦ Σάββα διὰ Ὑδραν. Περὶ Παναγιώτα ἐμάθομεν ὅτι στέκει εἰς Μισολόγγι πωλοῦντας μίαν πρέζαν (λείαν) ὅπου ἔπιασε.

Αύγουστου 28 Παρασκευή. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ Σημείου. Ναυαρχικοῦ καὶ διευθυνόμεθα διὰ Ἀστηπαλαίαν· ὁ ἄνεμος δυνατὸς Γ. Τρ. τὸ μεσονύκτιον καραντί.

Αύγουστου 29 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν Μῆλον πρὸς Ὅστρ. μίλλ. σχεδὸν 20. καὶ προοδεύομεν μὲ γαλιναῖον ἄνεμον· τὸ ἑσπέρας ψιλὴ βροχὴ ἥτις καὶ ἔπαυσε παρευθὺς.

Αύγουστου 30 Κυριακή. Ἐξημερόθημεν κά-θοθεν τῆς νήσου Ἀνάφης μὲ Μελτέμι· περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ἐλάβομεν ἀπόφασιν (δυσανάγνωστον) νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Σίμην, νὰ κατασκοπεύσωμεν τοὺς ἐχθροὺς. Ἐβραδιδάσθημεν πλησίον εἰς τὰ Νήσυρα, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἄνεμον Μ. Τραμ. πηγαίνομεν τὸν δρόμον μας διὰ Σίμην.

Αύγουστου 31 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν πλησίον τῆς νήσου Γραλὴ καὶ εἶδομεν τρία Σπετζότικα, τὸν Ἀνάργυρον, τὸν Τζούπην, καὶ τὸν Ἰωάν. Σκληρὰν· εἰς τὰς 6. ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Σίμης καὶ ἀράξαμεν. Παρὰ τῶν προκρίτων τῆς Σίμης ἐμάθομεν ὅτι ὁ Τοπάλης ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν μὲ 36 κομματ. πρὸ 20 ἡμερῶν ἤδη, ὅτι ὁ ἴδιος Μεχμέτ ἀλῆς ἐβάλλθη εἰς τὴν Φρεγάταν τῆς Ρόδου διὰ νὰ συλλάβῃ τὰ Πυρπολικά ὅπου ἐπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ὅτι κατόπιν τούτου μὲ ἄλλο παρτίδο (Πλοῖον) εὐγῆκε καὶ ὁ Μπιλὰρ Ἀγᾶς, ὅτι ὁ πρῶτος ἐπῆγε καὶ ἄραξε εἰς τὸ Φοίνικα, ὅπου ὀλίγον μακρύτερον εἶχεν ὑπάγῃ ὁ Τομπάζης καὶ ἄραξε· ὅτι τὰ φράγγικα ὅλα εἶχον εὐγῆ ἀπὸ τὸ μεγάλο λιμάνι διὰ προσταγῆς τοῦ Πασᾶ, καὶ ὅτι ἐδιωρίσθησαν 2 καράβια νὰ στέκονται ἔξω τοῦ Πόρτου, ὅτι ὁ Πασᾶς εἶχεν εὐγῆ μὲ 3 Παρτίδα (Πλοῖα), καὶ κατόπιν ὁ Μπιλὰρ μὲ ἄλλα τρία· μ' ὅλον τοῦτο ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δύο μὲ τὸ φθάσιμον τοῦ Τοπάλη ἐκεῖ· ἀδεταὶ νὰ ὀργανίζεσθαι μία ἀποστασία κατὰ τοῦ Μεχμέτ πασᾶ, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον καιρὸν, μὲ τὸ νὰ ἐφθασεν ὁ Πασᾶς ὀγλήγορα καὶ τοὺς καθυσόχασεν, ὅτι τὰ Στρατεύματα τὰ ὅποια θέλει ἐμβαρκάρει, εἶναι κατ' ἄλλους 8 χιλιάδ. καὶ κατ' ἄλλους 9 μὲ ὀλίγον ἱππικόν, ἀλλ' ὀλίγοι τούτων εἶναι τακτικοί· οἱ Πρόκριτοι Σίμης ὀνομάζονται: Κύριοι Σίμων Κώστα. Ἰωάν. Χ. Μιχάλη. Χ. Ἀγαπητός. Διάκος Μπογιαζί.

Τρίτη 1 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σίμη.

Τετράδη 2 Σεπτεμβρίου. Τὸ πρῶτ' ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ, ἐμπρὸς εἰς τὸν λιμένα ἀπαντήσαμεν ἐν Βρεγαντ. Τοσκανικὸν ὀνομαζ.

Vetore Kap. Vincenzo de orsga ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ 19 ἡμέρας καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα εἶχε φθάσει εἰς Ἀλεξάνδρ. εἰς $1/_{13}$ Αὐγούστου μὲ 40. σχεδὸν Πλοῖα, ὅτι ἐπλησίασεν εἰς μίαν, τὸ Πυρπολικὸν μας εἶχεν ἐμβῆ εἰς τὸν λιμένα, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε κανένα ἀποτέλεσμα, ὅτι ὁ Τοπάλης εἶχεν εὐγὴ ἔξω ἀφοῦ ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχεν ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν δίωξιν τῶν Πυρπολικῶν μας, καὶ ὅτι μετὰ 20 ἡμέρας, στοχάζεται, εἶχεν ἔλθῃ ἡ ἀρμάδα· περὶ τὰς 6. εὐρέθημεν ἔξω τῆς Σίμης κατὰ τὸ μέρος Τραμ. τὸ ἐσπέρας πλησίον τοῦ Κάβου Κρίο μὲ Μελτέμι, Π. Μ, μᾶς ἀκολουθεῖ δὲ ὁ Τζούπας.

Ἑβρίου 3 Πέμπτη Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην κατὰ τὴν Κάρπανθον ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν, ὁρτζάρομεν δὲ κατὰ τὴν Ἀστροπαλίαν.

Ἑβρίου 4 Παρασκευή. Ἐξημερόθημεν μὲ Νότ. ἄνεμον ἐμπρὸς εἰς τὴν Ἀστυπαλιάν, ὅπου ἀπαντήσαμεν τὸν Ναύαρχον Μιαούλην μὲ τὴν Σκάδραν (Μοίραν του) καὶ τοῦ εἶπομεν τὰς εἰδήσεις ἃς ἐμαθομεν εἰς Σίμην ὅστις καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχει γράμμα ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν καὶ διὰ τοῦτο εἶναι χρεῖα νὰ περιφερόμεθα εἰς τοῦτα τὰ νερὰ μὴ τύχη καὶ φανῇ ἡ ἀρμάδα ἀπὸ κάτω μὲ Νοτιά, διὰ τοῦτο περιερχόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ Ἀστυπαλιάν ἕως Ἀνάφη μὲ Ο.Σ. πολὺ δυνατόν, ὥστε ἐδέσαμεν ὅλα τὰ Τζημαντάλια [ἢ Σειροδέτησιν (μεγάλων ἰστίων) ὅλων τῶν σειρῶν.]

Σάββατον 5 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερόθημεν κάτωθεν τῆς Σαντορίνης μὲ καραντί, μετ' ὀλίγον Μαῖστραλάκι, καὶ ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ἀκροτήριον τῆς Σαντορίνης 21 Καράβια μὲ τὰ μπουρλότα ὅλα Ὑδραϊκά.

Κυριακὴ 6 Σεπτεμβρ. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην. Ἠκούσαμεν διὰ φήμης, ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολ. ἐβούλωσαν (ἐσφράχισαν) τὰ Σπίτια τοῦ Τοπάλη, ὅτι ὁ Ἰμπραῖμ Πασσᾶς εἶναι μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ναυπλίου.

Δευτέρα 7 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην. Παρὰ τοῦ Καπετ. Ἀναργύρου Σπειτζώτου ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχεν ἑτοιμὰ 4 χιλιάδες στρατεύματα διὰ Κρήτην νὰ στείλῃ, μὲ 36 Κομμάτια [πλοῖα] ἐξ ὧν τὰ $1/_{2}$ ἦτον ἤδη ἐμβαρκαρισμένα, ταῦτα ἔμαθεν ἀπὸ 3 Καράβια ὅπου ἐβυζιτάρισεν ἔξω τῆς Ῥόδου 12 ἡμέρας σήμερον ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν.

Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην. Πλοῖον ὑπὸ Ἰωνικὴν Σημαίαν ἐλθὼν ἀπὸ Ἀλεξάνδρεια τοῦ Καπετ. Χαράλαμπου Ἀλθανήτη ἐλλίπον ἡμερας 13 φέροντάς μας εἰδήσεις περὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου, ὅτι ἔχει συναγμένους 4. χιλιάδ. Στρατιώτας τακτικούς διὰ Κρήτην, διότι τοῦ ἔστειλαν εἰδήσιν διὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ θέλει δὲ τοὺς ἐμβαροκάρει εἰς 30. Πλοῖα Πολεμικὰ, προσέτι συναρίζει ἄλλας 4. χιλιάδ. διὰ νὰ τοὺς στείλῃ μὲ τὸν Τοπάλ Πασσᾶ διὰ Πάτρας Εὐρωπαϊκὸν πλοῖον δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Στόλον τοῦ ἐχθροῦ, μάλιστα

οἱ περισσότεροι ναῦται λείπουν, δι' αὐτὸ ἀναγκάσθη νὰ ξαρματώσῃ 4. Φεργάδες τοῦ Βυζαντινοῦ Στόλου, νὰ δίψῃ τοὺς ναύτας εἰς ἰδικὰ του Πλοῦα.

Τετράδη 9 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην. Σήμερον ἦλθε ἓνα Βρίκη Ὀλλανδέζικο Βασιλικόν τοῦ ὁποῦ τοὺς Καπ. ἐχαιρέτισεν ὁ Ναύαρχος ὅπου ἐπῆγεν εἰς ἐπίσκεψίν του, καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸ Βρίκη του, αὐτὸ δὲ ἀνταπεκρίθη μὲ ἄλλα 9 κανόνια.

Πέμπτη 10 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην. Σήμερον ἔφθασεν ὁ Ῥομπότζης, ὁ Ζάκας καὶ ἡ Λεύκα, μπουρλότον ἀπὸ Ὑδραν.

Παρασκευὴ 11 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Σάββατον 12 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην, ἕως εἰς τὰς 2 τῆς ἡμέρας, καθ' ἧς ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ μισεύσῃ ὅλος ὁ Στόλος, καὶ οὕτω ἐβάλλθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ ὁ ἄνεμος Μαῖστρ. δι' ὃ ἀκολουθοῦντες ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν ὅλος ὁ Στόλος εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου Σαντορίνης περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας.

Κυριακὴ 13 Σεπτεμβρίου. Ἀφ' ἑσπέρας περὶ τὰ μεσάνυχτα ὁ καιρὸς ἀνέβη Τρ. ὁ δὲ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ σηκόσουν τὴν ἄγγυραν, περὶ τὰς 10. τῆς νυκτὸς εἵμεθα ὅλοι εἰς τὰ πανιὰ καὶ περιφερόμεθα ἀπὸ Ἀνάφη ἕως Σαντορίνην, ἡμέρας γενομένης εἶδομεν τὸ πλοῖον τοῦ Γιουμποῦγη, περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο ν' ἀράξῃ ὅλος ὁ Στόλος, διὰ τοῦτο ἀράξαμεν εἰς τὸ Νότιον μέρος τῆς νήσου Σαντορίνης ὅπου εἵμεθα τὸ πρῶτον.

Δευτέρα 14 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Τρίτη 15 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν εἰς ἄγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Τετράδη 16 Σεπτεμβρίου. Σήμερον τὸ πρῶν ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ τραβοῦμεν πὲρ Πονέντε, ἐξημερόθη δὲ εἰς τὸν Στόλον μας ἡ Ναβέτα τοῦ Γιακουμάκη (Τομπάζη).

Πέμπτη 17 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τοῦ μεγάλου Κάστρου τῆς Κρήτης ἕως 25 Μίλλ. καὶ μὲ ἄνεμον Ο. Γαρμ. προχωροῦμεν μὲ ὀλίγον ἄνεμον κατὰ τὴν Σούδα. Τὸ ἑσπέρας καραντί καὶ ἔπειτα Πονέντης δυνατὸς καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 18 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸν ἴδιον ἄνεμον Πονέντι δυνατὸν ἀνοικτὰ τῆς Κρήτης ἕως 40 Μίλλ. ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο νὰ ἀκολουθοῦμεν ὅλοι τὰ κινήματά του καὶ νὰ φορτζάρωμεν πανιὰ, τὰ ὀπισινὰ τινὰ ἐχώρισαν κατὰ Γ., εἶδομεν τὸν Γιακουμάκη νὰ τραβᾷ κατὰ τὴν Κρήτην διωρισμένος, εἵμεθα ὑπ' ὅψιν μόνον 22 Καράβια.

Σάββατον 19 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθαμεν μὲ Τραμ. κάτωθεν τῆς Μήλου ὅπου τὸ κρατοῦμεν ὥς νὰ μαζευθοῦν ὅλοι, τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν 1ην τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς τὸ στενὸν μεταξύ Μύλου καὶ Κιμώλου.

Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Κίμωλον.

Δευτέρα 21 Σεπτεμβρίου. Χθές τὴν νύκτα 4 ὥρ. ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανγὰ διὰ Ἵδραν, διὰ νὰ διορθώσωμεν τὸ Πλοῖον καὶ νὰ ἀλλάξωμεν τοὺς ναύτας· ἐξημερώθημεν εἰς τὰ Γερακούλια, τὸ μεσιμέρι εἰς τὴν Παραπόλιν μὲ Τ. καὶ Γ: Τ: τὸ ἑσπέρας ἔξω τοῦ Δοκοῦ.

Τρίτη 22 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀπὸ μέσα τοῦ Δοκοῦ ἀφοῦ ἐκάμαμεν βόλτες (λοξοδρομίας) ὅλην τὴν νύκτα ἐξ αἰτίας τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου Τραμ. περὶ δὲ τὰς ὥρας ἐμβήκαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἵδρας. Πάντα κατευόδιον.

Ἰσχυρότεες ἴστασθε ὅτι
μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1825

BIBLION ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ
ΟΝΟΜΑΤΙ ΑΘΗΝΑ ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ, ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ
ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ ΥΔΡΑΙΟΥ.

*Μὲ δόξαν Κυρίου κινῆται ἀπὸ τὸν λιμένα Ἵδρας
τῇ 9 Ὀβρίου 1825.*

Παρασκευὴ 9 Ὀκτ. Ἐμισεύσαμεν ἀπὸ Ἵδρα εἰς τὰς 8. ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ ἐτραβήξαμεν διὰ νὰ συναπαντήσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν στόλον μας· (τὴν μέλλουσαν) τὴν Κυριακὴν 11 τοῦ μηνὸς εἰς τὰς 4 ὥρας, ἔξω ἀπὸ τὴν Μῆλο, ἐνωθήκαμε μὲ τὸν στόλον τῶν Σπετζωτῶν μᾶς εἰδοποίησαν διὰ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ὅτι ἔφθασεν εἰς τὴν Ῥόδον, συμποσούμενα ἕως ἑκατὸν δέκα πλοῖα, μέρος ἀπ' αὐτὰ τοῦ πολέμου, καὶ μέρος φορτηγά, καὶ μὲ ἀσκήρια (στρατόν) δὲν εἴξευρον ὅμως διὰ ποῦ ἦτον (διευθύνετο). Εἰς τὰς 13 τοῦ μηνός, ἡμέρα τρίτη, εἰς τὰς 3 1/2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἤλθαμεν εἰς Κύμωλον, ὁμοῦ μὲ τὸν Σπετζώτικον στόλον, μήπως ἐκεῖ ἐπιτύχωμεν τὰ ἐδικὰ μας καράβια, μᾶς εἰδοποίησαν ὅτι ἦτον, πλὴν ἐμισευσαν διὰ Ἵδρα. Εἰς τὰς 15 τοῦ μηνός ἐμισεύσαμεν ἀπὸ Κύμωλον διὰ τὸ μέρος τῶν Χανίων, ἐπειδὴ καὶ ἤλθεν ὁ Καπετὰν Σταμάτης Δοκοῦ, ὅπου αὐτός ἦτον γουάρδα κῆστα καὶ δὲν εἴξευρεν νὰ μας εἰπῇ καμμίαν εἴδησιν· τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπαντήσαμεν, ἀναμεταξὺ Κύμωλον καὶ Μῆλον, μίαν Γολέταν μὲ σημαίαν Ἀγγλικήν, μᾶς εἶπεν διὰ τὴν ἀρμάδα τὴν Τουρκικὴν πῶς τὴν εἶδεν σοβράνω (προσηνέμως) ἀπὸ τὴν Μῆλο, ἕως σαράντα καράβια. Εἰς τὰς 16.

τοῦ μηνὸς πρὸς τὸ ἐξημέρωμα ἐποδείσαμε διὰ Ὑδρα, καὶ ἐκεῖθεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὅμως ἐξημερόθημεν σοταθέντο ἀπὸ Ὑδρα, δίπλα μὲ 7. Σπετζότικα, καὶ ἐνταῦτὸ ἀνοίξαμε κατὰ τὸ πέλαγος Σάββατον ἡμέρα, ὥρα 6 τῆς ἡμέρας, εὐρίκαμε δὺν καράβια ἔξω ἀπὸ τὰ Χανιά· ἡμεῖς ὅμως εἴμεθα ἔξω κατὰ τὴν Σοῦδα καὶ δὲν ἡδυνήθημεν νὰ τὰ βιζιτάρουμεν, μὲ τὸ νὰ εὕρισχόμεθα εἰς γαλήνην, τρεῖς ὥρας νὰ βραδιάσῃ, ἐπῆγεν ὁ Καπετάνιος μας ἐπάνω εἰς τοῦ Καπ. Λαζάρου Λαλεχοῦ, ὁμοῦ καὶ οἱ δύο Σπετζῶται διὰ νὰ συνομιλήσουν· συγχρόνως ἐφίστησεν ἀέρας πονέντες δυνατός, καὶ φοβούμενοι ἀπὸ τὴν τραμουντάνα, μήπως καὶ δὲν μᾶς εὐγάλη, ἐγειρήσαμε τρεῖς ἡ ὥρα, ὁποῦ δίπλα εἰς τὴν Μῆλο ὁμιλήσαμε μὲ τὸν Καπ. Λαλεχό, καὶ εὐθὺς τὰ ἐγυρίσαμε καὶ ἐξημερόθημεν εἰς Σαντορίνην· ἐπήγαμεν ἔξω, πλὴν δὲν εἴξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτα, καὶ οὕτω ἐτραβίξαμε διὰ Ἀστροπελιά ἕως Σίμην νὰ μάθωμεν διὰ τὴν ἀρμάδα. 18 Ὀκτ. ἡμέρα Κυριακὴ τρεῖς ὥρας νὰ βραδιάσῃ εἴμεθα κοντὰ εἰς Ἀστροπαλιά, ἀρμενίζοντας ὅλην τὴν νύκτα, ἐξημερόθημεν δίπλα εἰς τὸν κάβο Κρίω καὶ εἶδωμεν μερικὰ βόδια, ὅθεν καὶ ἐρίξαμεν τὴν βάρκαν μας, εὐγῆκαμεν ἔξω, καὶ ἐπιάσαμεν μερικὰ ἀπ' αὐτὰ. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν εὐθάσαμε εἰς Σίμην, ἐκεῖ ἀράξαμεν καὶ ἐκάμαμεν δύο ἡμέραις, διὰ νὰ μάθωμεν καμμίαν εἰδησιν περὶ τῆς ἀρμάδας, ὅμως δὲν εἴξευραν περὶ αὐτῆς οὐδὲν νὰ μᾶς εἰδοποιήσουν. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀκούσαμεν τὴν νύκτα περισσὰ κανόνια, ἡ ὥρα 5 τῆς νυκτός, τὸ πόθεν ὅμως ἐπευταν, δὲν ἠμπορέσαμε νὰ καταλάβωμεν, εἰς τὰς 21 τοῦ μηνός, ἐκινήσαμεν ἀπὸ τὴν Σίμην τὸ πρῶτ' διὰ τὴν Ῥόδον, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπιτύχωμε κανένα πλοῖον νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ· μερικοὶ Σιμιακοὶ μᾶς εἶπον, ὅτι ἡ ἀρμάδα δὲν εὐγῆκεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια· τὸ εἶχαν μάθει ἀπὸ ἓνα καράβι, αὐτὸ ὅμως ἔλειπεν 28 ἡμέρας. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἡ ὥρα 6 εἶδομεν ἓνα καράβι σοταθέντο ἀπὸ τὴν Ῥόδον, πλὴν ἐπρόφθασε καὶ ἄραξε χωρὶς νὰ ἠμπορέσωμε νὰ τὸ βιζιτάρουμε, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ κσμμίαν εἰδησιν· καὶ οὕτω ἐγυρήσαμε διὰ τὰ νησιά μας, καὶ αὐτὸ διότι ἀπεράσαμεν ἀπὸ τὴν Νήσουρα ὅπως πάρωμε ὀλίγον κρασί διὰ προβιζιόνε, καὶ ἐκεῖ μᾶς εἶπον διὰ τὴν ἀρμάδα, ὅτι ἦτον ἓνα καῖκι φερμένο, καὶ τοὺς εἶπεν ὅτι ἀπὸ ἓνα ἄλλο καῖκι Κασιότικο, ὅπου ἀντάμωσεν εἰς τὸν δρόμον ἐρχόμενον ἀπὸ Κρήτη, τοὺς εἶπεν ὅτι τὴν ἀρμάδα τὴν εἶδον σοταθέντο ἀπὸ Ἱερόπετρα ἕως 120 πλοῖα καὶ ἡ εἰδησις ἦτον ἕως 8 ἡμερῶν, καὶ εἰς τὰς 22 τοῦ Ὀκτωβρίου λοιπὸν εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτός ἐμισεύσαμε, καὶ τὴν μέλλουσαν (ἀκολουθον) ἡμέραν πρὸς τὰς ὥρας 12 βασιλευόντος ἡλίου εὐρέθημεν σοταθέντο τῆς Ναξίας· ἐκεῖ ἀπαντήσαμε δὺν καῖκια Σαμιότικα, τὰ ὁποῖα ἤρχοντο ἀπὸ Σύρα, καὶ μὲ μία κανονιά μᾶς ἤλθον δίπλα· ἐρωτήσαμεν καὶ αὐτοὺς διὰ τὴν ἀρμάδα, ὅμως δὲν εἴξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτες· ὁμοίως τοὺς ἐρωτήσαμεν διὰ τὸν ἰδικὸν μας στόλον, καὶ μᾶς εἶπον ὅτι ἦτον εὐγαλμένος, εἰ μὴ ὁ Ναύαρχος ἦτον ἀκόμη εἰς Ὑδραν, διὰ τὸν Μωρέα, μᾶς εἶπον ὅτι

ἦτον ἡτυχος εἶδε διὰ τὸν Ἰμβραίμ πασσαῖ δὲν εἶχον καμίαν εἰδήσιν
 Τὴν ἰδίαν ἡμέρα τὴν νύκτα εἰς τὰς 10 ³/₄ ὥρας πλησίον Ναξίας ἀπαν-
 τήσαμε ἓνα Σπετσότικο ἀρμαμέντον ἤρχοντο ἀπὸ τὸν στόλον του, καί
 ἐπήγαινε διὰ τὴν Σύρα τὸν ἐρωτήσαμε διὰ τὸν ἐδικόν μας στόλον,
 μᾶς εἶπεν ὅτι ἦτον εὐγαλμένος Πέρα εἰς τὴν Στεριὰν (Περιβολαν), ὁ δὲ
 Ναύαρχος Μιαούλης ἦτον εἰς Ὑδραν, ἡλπιζεν ὅμως ὅτι ἕως σήμερον
 νὰ ἦναι εὐγαλμένος. Τότε τὸν εἶπαμε καὶ ἡμεῖς, τὰ ὅτι εἰξεύραμε, καί
 οὕτω ἀνεχωρήσαμε. Σάββατον ἡμέρα, ὥρα 9 ¹/₂ Ὀκτ. 24. εἰμεθα σο-
 ταθέντο ἀπὸ Κύμωλον μὲ σκοπὸν νὰ ἀράξωμε, μὲ τὸ νὰ εἶδομεν τὸν
 στόλον τῶν Σπετζιωτῶν· μὰ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ στόλος εὐγαινεν εἰς τὰ
 πανιᾶ διὰ τὸν φόβον τοῦ καιροῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπήραμε τὴν βόλτα
 μας κατὰ τὸ πέλαγος διὰ νὰ σμιζώμε μαζύ, εἰς τὰς 25 τοῦ μηνὸς
 ἡμέρα Κυριακὴ τὸ πρωί, ἀνταμώσαμε μὲ αὐτούς, ἐρρίψαμεν τὴν φε-
 λούκαν μας, ἐπῆγεν ὁ Καπετάνιος μας εἰς τὸν Ναύαρχον τῶν Σπετζω-
 τῶν διὰ νὰ τοὺς εἶπῃ τὰς ὅσας εἰδήσεις εἰξεύραμε, ἀπὸ τὴν Σίμη,
 ἕως τὴν Ῥόδον ὅπου εἰμεθα γουαρδακόστες ἡγουν Καπ. Γεώργης Σαχ-
 τούρης, Λάζαρος Παλεχοῦ, Γκίκας Τσουπάς. Κυριακὴ ἡμέρα ἔφθασε καὶ
 ἡ Σπετζιώτικη Ναβέτα, ὅπου ἦτον σταλμένη διὰ Γουαρδακόστα εἰς
 Χανιά ἕως Τζιρίγο, ὅστις ἐζύγωσεν εἰς Τζιρίγον, καὶ ἐκεῖ τοῦ εἶπαν
 ὅτι τὴν ἐχθρικὴν ἀρμάδα τὴν εἶδαν σοβράνο τοῦ Τζιρίγου, καὶ ἐτρα-
 βοῦσε διὰ τὰ ἐδικὰ του μέρη, καὶ διὰ τοῦτο μὲ βίαν ἦλθε νὰ μᾶς ἀν-
 ταμώσῃ καὶ νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὴν τὴν εἰδήσιν, διὰ νὰ εὐγοῦμεν εἰς τὰ
 πανιᾶ τὸ ὀγλιγωρότερον· περιπλέον μᾶς εἶπεν, καὶ διὰ τὸν Κοχκράν
 τὸ νὰ τοῦ εἶπον ὅτι ἔρχεται, καὶ ὅτι εἰς Ζάκυνθον ἔφθασε καὶ ἓνα κα-
 ράβι μὲ τὰ δάνεια. Στὰς 25 Ὀκτωβρ. Κυριακὴ ἡμέρα, βασιλεύοντος
 ἡλίου εἶδομεν τὸν ἐδικόν μας στόλον, κατὰ τὴν Νησοπούλα Πα-
 ραπόλα καὶ Μονοβάσια τέλος τοὺς ἐφθάσαμε, καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν
 τῆς νυκτὸς ἐπῆγεν μὲ τὴν βάρκαν ὁ Καπετάνιος μας ἐπάνω εἰς τὸν
 Ναυαρχόν μας Μιαούλη καὶ τοῦ εἶπεν τὰς ὅσας εἰδήσεις ἤξεύραμεν
 26 8βρ. Δευτέρα ἡμέρα, ἐσμύζαμε οἱ δύο στόλοι, ἡγουν ἐδικός μας,
 καὶ Σπετζιωτῶν κατὰ τὰς 11 ὥραις τῆς ἡμέρας· ὁ ναύαρχος μας Μιαού-
 λης, ἔριξεν τὴν βάρκα του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν ναύαρχον Σπετζιωτῶν,
 καὶ συνομιλοῦντας ἀπεφάσισαν νὰ σταθῶμεν ἀπὸ Παραπόλα ἕως Μο-
 νοβάσια δι' ὅλην τὴν νύκτα, ὄντας πολλὰ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ ἐνάν-
 τιος. Εἰς τὰς 27 ὁβρίου ἐβαστάξαμεν πάντα κατὰ τὴν Μονοβάσια ὄν-
 τας πολλὰ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ ἐνάντιος. Εἰς τὰς 28 8βρίου ἡμέ-
 ρα Τετράδη, πάλιν εἰς τὸ ἴδιον τόπον, ἐψίλωσεν ὅμως ὁ καιρὸς εἰς
 τὸν πουνέντε. Εἰς τὰς 29 8βρ. ἡμέρα πέμπτη, εἰς τὰς ὥρας 7·
 ἀνταμώσαμεν ἓν Ἀγγλικὸν πλοῖον ἐμπορικόν, τὸ βυζιτάραμε πλησίον
 τοῦ Τζηρίγου, καὶ κάθο Μαλιᾶ. αὐτὸ ἤρχονταν ἀπὸ Λόνδρα μὲ ἐφό-
 δια πολεμικὰ διὰ τὸ Γένος μας· ἀποσταλμένα, ἔλειπεν ἀπὸ Λόνδρα
 ἡμέρας 45· μᾶς εἰδοποίησε διὰ τὸν Λόρδον Κοχκράν, ὅτι ἔπειτα ἀπ'

αὐτὸν ἦτον νὰ κινήσῃ διὰ τὸν Λεβάντε· μᾶς εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἡ ἀρμάδα ἡ Τουρκικὴ ἐπῆγεν εἰς Νεόκαστρον.

Παρασκευὴ 30 Ὀκτωβρίου. Ἀράξαμεν εἰς Βάτικα ὅλοι οἱ στόλοι, ἤγουν ὁ ἐδικός μας καὶ Σπετζιωτῶν· καί ἦτον ἓνα καίκεν μὲ διαφόρους ἀνθρώπους, καὶ βλέποντές μας ἐφοβήθησαν καὶ ἔφυγαν· ὅταν ὅμως μᾶς ἐγνώρισαν, ἐγύρησαν ὀπίσω, καὶ ἐρωτήσαντάς τους μᾶς εἶπον ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα ἦτον εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι νὰ εὕγαλεν ἕως ἑνδεκα χιλιάδας ἀσκέρη ἔξω· αὐτὸ τὸ καίκεν ἤρχονταν ἀπὸ Μαρθονήση. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας εὐγῆκαμεν εἰς τὰ πανιά ἀπὸ Βάτικα, ἐπὶ σκοπῷ διὰ Μεθώνη καὶ Νεόκαστρον (ὁ στόλος ὅμως τῶν Σπετζιωτῶν) ἀνέμινεν μὲ ἀέρα ἐναντίον πλὴν πολλὰ λεπτόν.

Σάββατον 31 Ὀκτωβρ. Ἐξημερόθημεν σοβρᾶν (προσηνέμως) τοῦ κάβο Ματαπὰ καὶ μὲ ὀλίγον Πρεγάλη ἐτραβούσαμεν ὑποκάτω τοῦ κάβου καὶ εἶδωμεν 5. πλοῖα, καὶ ὄντας πολλὰ πουρνὸ δὲν ἐκαλογιωρίζονται, πλὴν ἀπὸ τὰ κινήματά τους ἐσυμπεράναμεν μήπως καὶ ἦταν γουάρδια κόστες Τουρκικῆς, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναυαρχός μας ἐδιόρισεν καὶ ἐκάμαμεν περισσότερα πανιά νὰ τὰ προφύλαξωμε, ὄντες ἡμεῖς ἐμπροσθεν ἀπὸ ὅλα, καὶ ἐτοιμάσαμε καὶ τὰ κανόνια μας. Κατὰ ταῖς 3 ὥραις τῆς ἡμέρας ἐξηγώσαμε τὰ εἰρημένα 5. πλοῖα καὶ ἐγνώρισαμε νὰ ἦναι ῥωμαϊκά εὐγαλμένα ἀπὸ Τζίμοβα· ἐζυγόσαμε εἰς τὸν κάβο Γρόσο, ἐστήλαμε τὴν φέλουκαν μας ἔξω διὰ νὰ μάθωμεν, καὶ εὐγένοντας ἔμαθον ἀπὸ κάποιους Μανιάτας· ὅτι τὴν ἀπερασμένην Κυριακὴν, ἤγουν 25 8βρίου ἐμβῆκεν ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς Νεόκαστρον, πλὴν πόσα πλοῖα δὲν ἤξευρον· εἶπαν ὅτι εἶχον στείλει πεζὺν διὰ νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἐπρόσμεναν. Γυρίζαμεν ἡ φελοῦκα μας ἐβυζιτάρισεν ἓνα μαρτηγὸν καὶ ἦτον ἀπὸ τὰ εἰρημένα ὅπου εἶδωμεν τὸ πρῶν· ἐκεῖνοι εἶπων, ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος ἦλθεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφυγον 30 πλοῖα, τὸ πόθεν ἐτραβῆξαν ὅμως δὲν ἤξευρον, πλὴν μὲ συμπερασμὸν εἶπαν, μήπως καὶ ἐπῆγαν κατὰ τὸ Μεσολόγγι· ἀπὸ ἄλλην γνώμην (εἰδησιν) πάλιν μὲ τὸ νὰ εἰδόθησαν (ἐφάνησαν) πολλὰ φανάρια ἀναμεταξὺ Σέρφου καὶ ἄλλα νησιᾶ· ἐκεῖθεν, συμπερένου μὴπως ὁ Τοπάλης ἐπέρασεν διὰ Κωνσταντινούπολιν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ στόλου μας, ὥρα 5 τῆς ἡμέρας ἀπέρασε μία Κορβέτα Φραντζέζικη, ἐτραβούσε κατὰ τὰ Μεθωκόρων. Εἰς τὰς 7 ὥρας εἰδόθησαν (ἐφάνησαν) πλατιά (μακρὰν) τοῦ κάβου Γρόσου 6 πλοῖα· ὁ ἀέρας ἐδυνάμωσεν ὀλίγον, καὶ οὕτω αὐξήσαμε τὰ πανιά μας κατ' ἐπάνω τους· ἐφθάσθησαν τὰ εἰρημένα πλοῖα, ἦτον ἐν μικρῷ μπρίκι καὶ 5 πραγματευτάρικα, ὅλα Ἱμπεριαλικά (αὐστριακὰ) φορτομένα φρούτα ἀπὸ Σμύρνη καὶ Τζεσμέ, τὸ ταξειδιὸν τους διὰ τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀνταμώθημεν μὲ τὸν ναύαρχόν μας (Μιαούλη), καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι σήμερον τὸ πρῶν ἐβυζιτάρισεν ἓνα καίκεν, ὅπου ἤρχονταν ἀπὸ Μαρθωνήσι, μέσα εἰς αὐτὸ ἦτον ἓνας δοῦλος, τοῦ ποτὲ Δεσπότη (ἐπισκόπου) Μεθώνης (αἰχμαλώτου) καὶ αὐτὸς ὁ δοῦλος αἰχμαλώτος ὦν

ἔφυγεν· ὅθεν αὐτὸς εἶπεν ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ πασὰς σκοπεύει διὰ Ὑδρα καὶ Σπέτζες, καὶ ἀμέσως ὁ ναύαρχος (Μιαούλης) ἔστειλεν τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενήτη μὲ γράμματα διὰ Ὑδρα, νὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς Μονοβάσια, καὶ ἐκεῖθεν νὰ τὰ στείλουν εἰς Ὑδρα, διὰ νὰ ἔχουν τὰ μέτρα τους.

Κυριακὴ 1 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ Κόλπου Καλαμάτας καὶ ἀνοικτὰ ὀλίγον τῆς Κορώνης, καὶ τόσον ὅπου ἐθεωρούσαμεν μὲ τὸ γιγαλὴ (τελεσκοπίον) καὶ τὸ σαντάρδο μὲ τὴν ὥθω-μανικὴν σημαῖαν ἐπάνω τοῦ αὐτοῦ φρουρίου. Ὁ ἀέρας (γρεγάλη) μέτριος πλὴν διὰ τοῦ σενιάλου εὐρισκόμεθα μὲ ὀλίγα πανιὰ, διὰ νὰ μαζευθοῦν ὅλα ὁμοῦ τὰ πλοῖα μας, μὲ τὸ νὰ εἴμεθα σκόρπιοι, καὶ ἐπλησιάζαμεν εἰς τὸν ἐχθρόν. Πρὸς τὰς 4 ὥρας πάλιν εὐρέθησαν ἡ Κορθέτα Φραντζέζικη (ὅπου εἶδαμε χθὲς) ἐνῶ ἀναμεταξὺ τοῦ στόλου μας, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐφανίσθη καὶ μία Γολέτα Φραντζέζικη· ὡς φαίνεται ἐκροζαρίζε ταῦτα τὰ μέρη Μοθωκορόνων· ἡ Κορθέτα εἶδαμεν καὶ τοῦ ἔκαμεν σενιάλον καὶ εὐθὺς ἐγύρησεν κατὰ τοῦ Κορθέτου καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἀντάμωσαν, ὅθεν καὶ τὰ δύο μαζὺ διευθύνοντο μὲ τὴν ἐδική μας ῥότα (πορείαν)· μάλιστα ἡ αὐτὴ Γολέτα ἔπειτα ὀλίγον ἐζύγωσε μὲ τὸν Ναύαρχον (Μιαούλη) καὶ ὁμήλησεν· ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς τὰ ὅσα εἶπαν. Πρὸς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας εἴμεθα πλησίον τῆς Νήσου Βενέτικον, καὶ ἀντύκρυ Σαπιέντζας, καὶ καμίαν Γουάρδα κόστα Τουρκικὴ δὲν εἶδωμεν, εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα κατὰ ταῖς Σαπιέντζες ἐφάνη ἓνα μικρὸν πλοῖον. Ὁ Καπετὰν Λαλεχὸς τὸ ἐπρόφθασεν καὶ τὸ ἐρώτησεν· τοῦ εἶπαν ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Κεφαλινία, καὶ ὅτι περὶ τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος δὲν ἤξευρεν τίποτες, εἰμὶ ἐξω τοῦ λιμένος Νεοκάστρου εἶδεν 5 καννάρια, ποίας γενεᾶς ὁμως ἦτον δὲν ἐκατάλαβεν, ἤκουσεν νὰ πέσουν καὶ 5 ἢ 6 κανονιαῖς. Ἡμεῖς μὲ μικρὸν καὶ ἀρμόδιον καιρὸν (ἄνεμον) εὐρισκόμεθα μέσον Νήσου Σαπιέντζας· πρὸς τὰς 11 ὥρας ὁ Ναύαρχος μας, ἔκαμεν σενιάλο νὰ σταθῶμεν ὅλοι ἀλακάππα, καθὼς καὶ ὅλοι ὁμοῦ τὸν ἀκολουθήσαμε εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἦλθεν ἐπάνω μας μία φελοῦκα ἐνὸς πυρπολικοῦ, τοῦ Καπ· Ἀναγνώστη Δημαμά, ὅστις ἦλθεν ὁ ἴδιος καὶ ἐζήτησεν τοῦ καπετάνιου μας Ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη ἓνα κανόνι διὰ τὴν βάρκα του, ὅτι δὲν εἶχε παντελῶς, καὶ τοῦ τὸ ἔδωκεν. Μὲ ἄλλο σενιάλον πάλιν ὁ Ναυαρχὸς μας ἔκραξε μερικούς, τοὺς κάτω σημειουμένους Καπετανέους, ἤγουν δυὼ πλοῖα, καὶ τὴν Γολέτα τοῦ Καπ. Τομπάζη, τὰ μὲν δύο πλοῖα ἐδιόρισεν διὰ Μισολόγι νὰ ὑπάγουν, καὶ τὴν Γολέτα διὰ Ζάκυνθο, νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ εἰδήσεις περὶ τῆς ἀρμάδας τῆς Τουρκικῆς.

Ὅροιματα πλοίων διὰ Μεσολόγγι.

Τὸ μὲν τοῦ Καπετὰν Χ : Σταμάτη Ραύτη.

Τὸ δὲ τοῦ ποτὲ Καπετὰν Καμούση.

Τὸ τρίτον τοῦ Καπετὰν Τουμπάζη ἡ γολέτα διὰ Ζάκυνθον.

Δευτέρα 2 Νοεμβρίου. Πολλὰ πρωὶ εὐρέθημεν πλησίον τῆς

Σαπιέντζας· ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμε σενιάλον νὰ κάμωμεν πανιὰ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, αὐτὴν τὴν στιγμήν πρῶτῃ ἦλθεν ἐπάνω μας μετὴν φελούκαν του, ὁ Καπ. Τομπάτζης, καὶ ἐπῆρεν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας Καπ. Σαχτούρη, καὶ ἐπῆγαν ὁμοῦ εἰς τὸ καράβι τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) διὰ νὰ συνομηλήσουν. Εἰς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας ἀντικρήσαμεν πολλὰ πλησίον τοῦ φρουρίου Μεθώνης, καὶ εἶδαμεν ἀραγμένα 7 τρασπόρτα χωρὶς σημαῖα, καὶ ἓνα μπρίκη γολέτα Τουρκικόν· ἐκεῖ ἦτον ἀραμένη καὶ ἡ Γαλλικὴ Γολέτα ὁμοῦ καὶ Κορβέτα, ὅπου τὴν ἐχθὲς εἴχαμεν ἐν τῷ ἀναμεταξύ μας. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐγύρισε καὶ ὁ καπετάνιος μας ἐκ τοῦ Ναυάρχου. Εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας εὐρισκόμεθα ἐμπρὸς τοῦ Νεωκάστρου, εἶδαμεν τὸν στόλον τὸν Τούρκικον ἀραγμένον μέσα τοῦ λιμένος Νεοκάστρου, ἀμέσως ὅπου μᾶς εἶδαν· εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ 2 Βρίκια, καὶ γαλήνη ὄντας ἐτριγύριζαν εἰς τὴν μποῦκα. Τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Σαῖνης μετ' 2 πυρπολικά ὀπισθεν τοῦ, ἐζύγοσεν καὶ ἄρχισαν ἀπὸ τὸ νησὶ νὰ τοῦ ρίκτουν κανονιαῖς, καθὼς καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ εἰς τὰ πανιὰ 2 Βρίκια, ὁ δὲ Σαῖνης δὲν ἔλειψε νὰ τοὺς ρίξη καὶ αὐτός. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον, διὰ ὅλα τὰ μπροστινὰ πλοῖα νὰ ὀλιγοστεύσουν πανιὰ, καὶ πάλιν ἄλλο σενιάλο, νὰ πάνε ὅλοι οἱ Καπετανεῖοι ἐπάνω του νὰ ὀμηλήσουν, συγχρόνως καὶ ἄλλο σενιάλο καὶ κράζει τοὺς πυρπολιστάς. Αὐτὴν τὴν στιγμήν βλέπομεν τὰ ἐχθρικά πλοῖα νὰ κάμουν πανιὰ διὰ νὰ εὐγοῦν ἀπὸ τὸν λιμένα Νεοκάστρου, ἡμεῖς εὐρισκόμεθα πολλὰ ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν μπούκαν (στόμιον τοῦ λιμένος) Νεοκάστρου, μετ' ὀλίγον ἀέρα γεγολεβάντε, καὶ ἐδῶ πλέον βολτατζάρωμεν. Εἰς τὰς 11 ¹/₂ ὥρας πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου, ἐγύρισε ὁ Καπετάνιος μας ἀπὸ τὸν Ναύαρχον, οἱ ὅποιοι ἀπεφασισαν, ἐὰν ὁ καιρὸς τὸ συγχωρήσῃ, νὰ πάνε ἀπόψε 4 πλοῖα ἀπὸ τὰ πυρπολικά, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα σημειώνονται κάτωθεν· οἱ ἐπίλοιποι ὅμως καπετανεῖοι τῶν πυρπολικῶν δὲν ἔσπερξαν, ἀλλὰ ἤθελαν νὰ πάνε ὅλοι, καὶ ἐπειδὴ μετὰ πολλὰ καὶ διάφορα δικαιώματα δὲν ἡδυνήθησαν νὰ τοὺς πληροφορήσουν (πείσουν), οὕτω καὶ ὁ Ναύαρχος μετ' ὅλους τοὺς καπεπαναίους, τοὺς ἐδιώρισαν νὰ μὴν ὑπάγῃ κανένας. Ὁ Καπετὰν Σαῖνης ὄντας κοντὰ τοῦ λιμένος Νεοκάστρου καὶ τοῦ ἔρικταν ταῖς κανονιαῖς, ἔλαβεν καιρὸν καὶ ἐμέτρησε τὰ τουρκικὰ καράβια, καὶ ἦταν ὅλα ὡς εἶπεν τζίρικα 77 ἀπὸ τὰ ὅποια εἶδεν 8 φρεγάτες, 5 κορβέτες καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα Βρίκια 19. Ἀπὸ αὐτὰ ὅλο ἓνα εὐγένουν ἐξω μετὰ γαλήνην. ὄντας νύκτα, ἡμεῖς ἐτραβίξαμεν ἀνοικτὰ μετ' ὀλίγον ἀέρα Γρέγο. Εἰς τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὄστρια γαρμπὴ μέτριος ὅμως, καὶ ἐγυρίσαμε κατὰ τὴν στερεάν, καὶ ἐξημερώθημεν πάλιν ἐξω τῆς Σαπιέντζας, τὰ δὲ Τουρκικὰ δὲν τὰ ἐβλέπωμεν ὄντας πολλὰ πρῶτῃ, καὶ τραβῶντας τὴν ρότα μας πάλιν κατὰ τὸ Νεόκαστρον εἶδομεν τὸν στόλον τῶν Πετζιωτῶν, ὅπου αὐτὴν τὴν νύκτα ἦλθαν, καὶ ἀνταμώθημεν.

Οἱ πυρπολισταί, ὅπου ἐδιωρίσθησαν καὶ ἔπειτα ἐμποδίσθησαν, εἶναι

οὔτοι: ὁ Καπ. Μαρίνης, ὁ Καπ. Δήμα Φωτιάς, ὁ Καπ. Ἀναστάσης Ῥομπότσης καὶ ὁ Καπ. Ἀντώνης Παυλῆ.

Τρίτη 3 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀπ' ἔξω Σαπιέντζας, εὐρέθημεν Οἱ δύο στόλοι μαζὺ, ἤγουν Ὑδρας καὶ Σπετζιωτῶν· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Ὅστρια γαρμπῆ· ἀνοικτὰ εἶδομεν 5 ἀ. 6 πλοῖα· τὰ ἐνομίσαμεν διὰ ξένα, πλὴν ἦτον ἰδικά μας. Εἰς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμερὸς εἰδόθησαν (ἐφάνησαν) τὰ ἐχθρικά πλοῖα, καὶ ἐβαστοῦσαν κατὰ τὸ Νεόκαστρον. Τὴν ἀπερασμένην νύκτα ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ἐπесεν (συνεκρούσθη) μετὰ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) καὶ τοῦ ἔκαμεν ζημίαν, ὅθεν ἐστειλεν σήμερον τὸ πλοῖόν του εἰς Ὑδραν διὰ νὰ τὸ διορθώσουν, ὁ δὲ Ναύαρχος ἀνέμεινε, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Τρυπάζη νὰ ἐκπληρῇ τὰ χρεῖα του· μετὰ τὸ πλοῖον λοιπὸν τοῦ Ναυάρχου, ἐστειλεν καὶ ὁ Καπετὰν Γ. Σαχτούρης γράμμα εἰς Ὑδραν πρὸς τὸν Καπ. Φραντζέσκον Βούλγαρη. Εἰς τὰς 8 1|2 ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μετὰ φρέσκον Γαρμπῆ, ἐζυγώσαμεν τὸν ἐχθρὸν. ὅπου ἐσυνίστατο ἀπὸ 45 ἄρμαμένα, ἀπὸ αὐτὰ τὰ 16 μεγάλα, καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα Βρίκια καὶ μία Γολέτα. Ἐβάλαμεν τὰς θριάμβους σημαίας μας, καθὼς οἱ Τοῦρκοι τὰς ἰδικὰς των. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐζύγωσεν ἓν πλοῖον ἐδικόν μας πρὸς τὴν Τουρκικὴν Γολέταν, καὶ ἄρχισεν ταῖς κανονιαῖς· ὅλα τὰ Τουρκικὰ ἐπόδισαν κατὰ τὴν στερεὰν (ξηρὰν) καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπηγάναμεν κατόπιν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδην, ἐζυγώσαμεν μερικὰ ἀπὸ τὰ Τουρκικὰ, καὶ ἐρίκτικαν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους καὶ τοῦ ἄλλου διάφορα κανονιαῖς, ἔπειτα ὅμως ὄντας ὁ ἀέρας Γαρμπῆς δυνατὸς καὶ νύκτα τὰ Τουρκικὰ ἐτραβοῦσαν κατὰ τὴν στερεὰν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς, συγχρόνως ἐπίασεν καὶ βροχὴ καλὴ, ἐδάστιζεν ἕως ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας, καὶ λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα ὁ αὐτὸς ἀέρας καὶ δυνατός· μετ' ὀλιγώτατα πανιὰ, ἐξημερώθημεν κατὰ τὸν Κάβο Γρόσο, διεσπαρμένους ὅμως ὁ στόλος μας· τὰ δὲ Τουρκικὰ πλέον δὲν τὰ εἶδαμεν.

Τετάρτη 4 Νοεμβρίου. Κατὰ τὴν Μάνην τὸ πρῶτ' μετὰ ἀέρα δυνατότατον· πρὸς τὴν 1 1|2 ὥραν τῆς αὐγῆς ἔκαμε σεναῖλον ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης) καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (ξηρὰν), καὶ ὄντας ἀνοικτά, πρὸς τὰς ὥρας 4 1|4 ἐγέννηεν σκότος, καὶ βιαῖα μπόρα, καὶ οὕτως ὅλα τὰ πλοῖα μετὰ βίαν ἐδέσαμεν τὰ πανιὰ μας, καὶ ἐμείναμεν ξυλάρμενα σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἔπειτα ἐγεινεν καραντί χοντρὸν ἕως τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτός, καὶ πάλιν ἐπῆρεν ὁ Γαρμπῆς μετὰ δύναμιν, καὶ μετ' αὐτὸν ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα μετὰ πανιὰ ὀλιγώτατα.

Νοεμβρίου 5 Πέμπτη. Μετὰ τὸν Γαρμπῆ ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κάβο Ματαπά, καὶ μετ' ὀλίγα πανιὰ τραβοῦμεν τὴν ῥότα μας Πονέντε 1|4 Μαῖιστρο· ἀπὸ ὅλον τὸν στόλον μας δὲν βλέπομεν εἰμὴ μόνον καράβια 26· αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ βάρδια μας λέγει ὅτι βλέπει ἄλλα 6 καράβια, καὶ ἔρχονται μετὰ τὴν ῥόταν μας· πρὸς ταῖς 2 1|2 ὥρας ἐγέννηεν σκότος καὶ ἐφοβέριζεν σφοδρὸν ἀέρα, καὶ εὐθύς διό-

ρισεν ὁ Καπετάνιος μας καὶ ἐμάζωζαν τὰ πανιὰ ὅλα, τὸ αὐτὸ ἔπρα-
ξαν καὶ τὰ πλοῖα ὅπου ἦτον πλησίον μας. Πρὸς τὰς 3 ὥρας ἔφθασεν
μὲ βίαν ἀέρας δυνατότατος μὲ ὀλίγην βροχὴν καὶ ἐβάσταξεν σχεδὸν
1 1/2 ὥραν. ἔπειτα ἐκαθάρισεν, καὶ πάλιν μὲ ὀλίγα πανιὰ ἀκολου-
θοῦμεν τὸν ἴδιον δρόμον μας· μετὰ τὸ ἐκαθάρισμα, εἶδομεν καὶ μερικὰ
πλοῖα μας, καὶ ἐστοχάσθημεν νὰ ἦναι ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης), ἐπειδὴ
καὶ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τὸ πρῶν δὲν τὸν ἠξεύραμεν πόθεν εὕρισκε-
ται, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐγνωρίσαμεν, ὅτι τῳόντι αὐτὸς ἦτον, ὅστις
ἐτραβοῦσε πρὸς τὸν κάβο Ματαπὰν, καθὼς καὶ ἡμεῖς καὶ ὅλος ὁ Στό-
λος τὸ ἴδιον ἀκολουθήσαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 7 1/2 πάλιν σκότος ἐγει-
νεν καὶ μὲ βροχὴν ὀλίγην, πλὴν δὲν ἐβάσταξεν πολὺ, καὶ μετὰ ταῦτα
ἔστρωσε (ἐτακτοποιήθη) ὁ ἀέρας Γαρμπῆς, καὶ ἐτραβήξαμεν ὅλα πρῶμα
κατὰ τὰ Βάτικα. Πρὸς τὰς ὥρας 10 3/4 ἐδώσαμεν φόντο) ἀγκυροβολί-
καμε) εἰς τὰ Βάτικα, ὅλην τὴν αὐτὴν νύκτα ἀπεράσαμε μὲ σκληρὸν
Γαρμπὴ καὶ βροχαῖς.

Παρασκευὴ 6 Νοεμ. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα. Εἰς τὰς 5 1/2
ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος μας εἰς τὸν Ναύαρχον (Μιαού-
λη) διὰ νὰ συνομηλήσουν εἰς τὴν αὐτὴν στιγμήν ἔφθασεν ἀπὸ Ζάκυνθο
καὶ ὁ Καπ. Ἡλίας Τζώρτζου, χωρὶς νὰ ἀράξῃ, ἀλλὰ εἰς τὰ πανιὰ
τὸν ἐρώτησαν, ἔλλειπεν ἀπὸ Ζάκυνθο 6 ἡμέρας καὶ νέον κανένα δὲν ἤ-
ξευρεν νὰ μᾶς εἰπῇ, καὶ οὕτως ἐτραβήξεν διὰ Ὑδρα. Πρὸς τὰς ὥρας 9
ἐστάλη κατὰ τὸ Τζηρίγο διὰ βαρδακώστα (πρόσκοπος) ὁ Καπ. Γκέ-
λης. Εἰς τὰς ὥρας 4 τῆς αὐτῆς νυκτός, ἔφθασεν ἀπὸ Ζάκυνθον ἡ Γο-
λέτα τοῦ Καπ. Τομπάζη, ὅπου ἐκεῖ ἦτον (μαζοὺς σταλμένη—μὲ ἀ-
ποστολὴν ὠρισμένην) καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἶδεν ἔως 120 καράβια
τουρκικὰ καὶ ἐτραβοῦσαν διὰ Μεσολόγγι μέρος ἀπὸ αὐτὰ ἦτον κατὰ
τὸ Κατάχολον, καὶ μέρος κατὰ τὰ Στροφάδια. Αὐτὴν τὴν εἰδήσιν, ὁ
Ναύαρχος (Μιαούλης) ἔστειλεν εἰς Ὑδραν μὲ ἓνα πυρπολικὸν πλοῖον.

Σάββατον 7 Νοεμ. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα· πρὸς τὰς 5 ὥρας
ἀπερνοῦσεν ἓν ξένον πλοῖον καὶ ἀμέσως ὁ Ναύαρχος ἔστειλεν τὸν γραμ-
ματικὸν τοῦ μὲ μίαν φελοῦκα, νὰ τὸ προφθάσουν καὶ νὰ ρωτήσουν τὸ
τί καράβι, καὶ πόθεν ἔρχεται, καὶ ποίας εἰδήσεις ἔχουν· ἐπῆγεν λοι-
πὸν ἡ φελοῦκα, πλὴν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸ φθάσουν.

Κυριακὴ 8 Νοεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα, προσμένον-
τες καμμίαν εἰδήσιν ἀπὸ Ὑδρα, καὶ ἴσως ἰδοῦμεν καὶ τὸν στόλον τῶν
Σπετζωτῶν, καθὼς καὶ τῶν Ψαρριανῶν· οὐδὲν ὅμως εἶδομεν, οὔτε
ἀκούσαμεν.

Δευτέρα 9 Νοεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα. Ἦλθεν ὁ
γουνάρδα κύστα Καπ. Γκέλης, ὅστις εἶπεν ὅτι ἐβιζιτάρισε μίαν τρά-
ταν, ὅπου ἔλειπεν τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ Νεόκαστρον, καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν
πῶς ὁ Ἱμπραὶμ Πασσᾶς εὐγαλεν εἰς Νεόκαστρον ἀπὸ τὸν στόλον τοῦ
ἔως 6. χιλ. ἀσκέρι δηλ. ὅσους ἀτάκτους καὶ ὅσους πλέον ἀδυνάτους
καὶ ὅσους ἀρρώστους, καὶ πάλιν ἔμβασε εἰς τὸν αὐτὸν στόλον τοὺς

ὅσους καλοὺς τακτικοὺς ὁποῦ εἶχεν πρωτύτερα ἔξω, καὶ μὲ αὐτοὺς ἐμπαρκαρίσθη καὶ ὁ ἴδιος Ἰμπράιμ Πασσᾶς καὶ ὑπάγει διὰ Μεσολόγγι· καὶ πάλιν ἐβιζιτάρισε καὶ ἄλλο πλοῖον ὁποῦ ἤρχονταν ἀπὸ Μάλτα, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι τὸν Κοχκράν τὸν ἀλικόνδισαν (ἐμπόδισαν) εἰς Λόντρα ἀπὸ τὴν ἐτοιμασμένην του ἐκστρατεία διὰ τὴν Γραικίαν, καὶ ὅτι ἡ Γολέτα ὁποῦ ἦτον σταλμένη εἰς Μάλτα διὰ προβλέψεις πανιῶν, ἦτον ἐτοιμη διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Ὑδραν· πρὸς τὰς 7 ὥρας τῆς ἡμέρας, πάλιν ἐφανίσθηκεν εἰς τὰ πανιά ἡ προαπερασμένη Φραντζέζικη Κορβέτα, καὶ περιφέρετο διὰ τῆς ὥρας ἐδῶθεν. Πρὸς τὰς 11 ὥρας κατὰ τὸ βασιλευμα ὁ Νάυαρχός μας ἔκαμε σεναῖλο, νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ στόλος εἰς τὰ πανιά.

Τρίτη 10 Νοεμβρίου. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς αὐγῆς ἐσαλπάρ-
ραμεν, ἀπὸ τὰ Βάτικα, ὅλος ὁ Ὑδραϊτικὸς στόλος, οἱ δὲ Σπετζῶται καὶ
Ψαρριανοὶ δὲν εἰδῶθησαν (ἐφάνησαν). Πάλιν μὲ ἀέρα ὄστρια γαρμπή
καὶ μὲ βόλτες τραβοῦμεν τοῦ Τζηρίγου τὸ μογαζί· εἰς τὰς ὥρας 5.
εἶδαμεν τὰ δύο σταλθέντα εἰς Μεσολόγγι καράβια νὰ ἔρχονται ὀπίσω,
καὶ ἐτραβοῦσαν ἐπάνω μας. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπέρασε πλησίον μας
μὲ ἀέρα πρύμον μία Ἀγγλικὴ ἐμπορικὴ Σκούνα, τὴν ἐρωτήσαμε εἰς
τὰ πανιά, μᾶς εἶπεν ἤρχονταν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν, ἦτον φορτω-
μένη, μᾶς εἶπεν ὅτι καμμίαν εἰδησιν δὲν εἴξευρε νὰ μᾶς εἰποῦν. Εἰς
τὰς ὥρας 6 1/2, ἐφθασαν καὶ ἐνώθησαν εἰς τὸν στόλον μας τὰ δύο ἐκ
Μεσολογγίου πλοῖα, ὁ Καπ. Χ. Σταμάτης Ραύτης, καὶ ὁ Καπ. Καμού-
σης, καὶ ἀμέσως ὁ Καπετάνιος μας ἐρίξε τὴν βάρκαν του, καὶ ἐπῆγε
εἰς τοῦ Νάυαρχου (Μισούλη) ὅθεν ἐπῆγαν καὶ οἱ ἀπὸ Μεσολόγγι Κα-
πετανεῖοι, καὶ αὐτοὶ ἐδιηγήθησαν, ὅτι οἱ Μεσολογγῆται εἶναι καλὰ,
καὶ στέκουν μὲ μεγάλῃν γενναϊότητα, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν παραμικρὰν
δειλίαν καὶ φόβον, τόσον ἀπὸ τὴν θαλασσίαν Τουρκικὴν ἀρμάδα, κα-
θὼς καὶ ἀπὸ τὰ δυσπάρκα (ἀποβάσεις στρατοῦ) ὁποῦ φοβερίζουν διὰ
νὰ κάμουν· μάλιστα οἱ Μεσολογγῆται αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἶχον κατα-
χαλάσῃ, ὅλαις τοῦ πολέμου μηχανικαῖς τέχναις τῶν Τούρκων, καθὼς
καὶ τὸ ὀρδίτους ἐχάλασαν, καὶ ἐκατασκορπίσαν· ὁ Καραϊσκάκης πάλιν
ἀπὸ ἄλλην θέσιν του ἐπολέμησε καὶ ἐθυσίασε πολλοὺς Τούρκους, ἀπῆ-
λαυσεν καὶ πολλὰ ἐφόδια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔστειλεν καὶ εἰς Μεσολόγγι·
οἱ ἀπὸ Σάλωνα πάλιν ἔδωσαν ἄλλον κτύπον τῶν Τούρκων, καὶ τοὺς
ἐπῆγαν ἔως εἰς τὸ Ζητούνη, τοὺς ἐπῆραν καὶ μίαν μεγάλῃν ποσότη-
τα φορτία ἀπὸ ἐφόδια, καὶ ζωτροφίας· ὅθεν ἔγραψαν εἰς Μεσολόγγι
ἂν ἔχουν χρεῖαν διὰ μεντάτι (ἐπικουρίαν) νὰ ὑπάγουν καὶ αὐτοί, καὶ
φαίνεται νὰ τοὺς ἐκάλεσαν εἰς τὸ νὰ ὑπάγουν, καὶ ἔτζι λοιπὴν εὐρί-
σκονται εἰς Μεσολόγγι μὲ εὐχαρίστησιν καὶ γενναϊότητα μεγάλῃν· ἡ
δὲ ἀρμάδα ἡ Τουρκικὴ ἀπέρασε καὶ ἐπῆγεν εἰς Πάτρα, χωρὶς νὰ ῥίξῃ
οὔτε μίαν κανονιά, μάλιστα ἡ ἀρμάδα τοὺς ἐκατασκορπίσθη μὲ ἐκεί-
νην τὴν μπόρα τῆς 4 Νοεμβρίου καὶ ἴσως ἐχαλάσθησαν καὶ μερικὰ κατὰ
τὴν Γλαρέντζα, ὁποῦ ἐκεῖ τὰ εἶχεν ἡ φουρτοῦνα στενοχωρημένα· τὸ
πρῶν κάμνοντας πανιά ἀπὸ τὰ Βάτικα ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, μὲ τὴν

βόλταν του ἐζύγωσε εἰς ἓνα χωρὶς τοῦ Τζηρίγου, καὶ ἐκεῖθεν ἔμαθεν, ὅτι τὴν προχθὲς νὰ ἀπέρασεν ἐν Βρίκη Βασιλικὸν Ἑγκλέζικον, τὸ ὁποῖον ἐπήγαινε εἰς Ναύπλη μὲ τὸ δάνειον, καὶ ὁ κοματάντες αὐτοῦ εἶπεν ὅτι δύο φεργάδες τοῦ γένους μας ἀπὸ τὴν Ἀμερὶκα ἐφθασαν εἰς Λόνδρα, ὅθεν καὶ μὲ αὐταῖς ἐτοιμάζεται ὁ Λόρδ. Κοχκράν νὰ ἔλθῃ εἰς Γραικίαν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰς τὰ εἰδήσειν, τραβοῦμεν τὴν ρόταν μας διὰ Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 11. ὁ ἀέρας φρέσκος πολλὰ σκοτινὸς καὶ μὲ βροχὴν ὀλίγην· ἐδέσαμε δύο μούδες τζαμαντάλια, ὁ δὲ Ναύαρχος μᾶς ἔκαμε σενιάλον νὰ κάμωμεν τὴν βόλταν μας, τὴν νύκτα νὰ μὴ μακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸν στόλον. Ὡρα 1. τῆς νυκτός, ἐδιπλασίασε τὸ σκότος, καὶ ἀέρας βίαιος καὶ σφοδρότατος· ἐκατεβάσαμεν ὅλα τὰ πανιὰ ἐβάστιξεν ἕως 1 ¹/₂, ὥραν ἔπειτα ἔπεσεν καὶ ἔγινε καραντι ἕως τὰ μεσάνυκτα καὶ κατὰ τὰ μεσάνυκτα ἐπῆρεν λεβάντες φρέσκος, καὶ μὲ αὐτὸν ἀρμενίζαμε ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 11 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν κατέμπροσθεν τοῦ Νεοκάστρου, ὀλίγον πλατιά, μὲ ἀέρα λεβάντε καὶ θάλασσα μεγάλη· ὁ στόλος δὲν εὗρέθη τόσο πολλὰ σκόρπιος, καὶ ἀρμενίζαμε μὲ τὸν τρόπον διὰ νὰ ἐνωθῶμεν, καὶ ἡ ρότα μας διὰ Μεσολόγγι· πρὸς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἔγινε σκότος καὶ ἀέρας δυνατός μὲ βροχὴν, πάλιν ἐρεγουλάραμε (ἐκανονίσαμε) τὰ πανιὰ μας· ἐντὸς ὀλίγου ὀλιγώστευσεν ὁ ἀέρας, πλὴν πάντα σκότος καὶ βροχὴ ἀκατάπαυστη, ἀέρας Γρέγος. Εἰς τὰς 10 ὥρας ἐκαθάρισεν ὀλίγον καὶ εἶδομεν τὴν χώραν Ζακύνθου καὶ ἀντικρυ τὴν Γλαρέντζα, μὰ ὄντας πολλὰ τοῦ στόλου μας πλοῖα ὀπισθέν μας, ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο, τὰ ἔμπροσθεν πλοῖα νὰ ὀλιγοστεύσουν πανιὰ καὶ οὕτως ἐπράξαμεν· ἡ νύκτα μᾶς ἐφοβέριζε μεγάλον χειμῶνα, καὶ οὕτω μὲ ἄλλα σενιάλα ὁ Ναύαρχος μᾶς ὁδήγει ὅσον τὸ βολετὸν νὰ μὴ ξεμακρύνωμεν ἓνα τὸ ἄλλο, διὰ τὸ πρῶϊ πάλιν νὰ ἐνωθῶμεν. Αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδομεν δύο ἀνεμότρατες μακρὰν ἡμῶν καὶ μία σκοῦνα· ἡ ὁποῖα ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἐζυγόσαμεν· ἦτον ῥωμαϊκὴ καὶ φορτωμένη πρόβατα διὰ Ζάκυνθον, καὶ ὄντας θάλασσα μεγάλη, καὶ ὁ ἀέρας φρέσκος, δὲν ἡδυνήθημεν, καλῶς νὰ τὴν ἐξετάσωμεν, εἰμὴ μόνον μᾶς εἶπεν ὅτι ὅλη ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα εἶναι ἀραγμένη εἰς τὰ Καστέλια, τὸ δὲ Μεσολόγγι ἦτον ἐλεύθερον. Ἔως εἰς τὰ μεσάνυκτα, ὁ ἀέρας ἦτον δυνατός καὶ ἐβόλτατζάραμε κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλλονιά, ἔπειτα ὁ ἀέρας ἐγήρισε Τραμοντάνα καὶ ἐκαθάρισεν ὁ καιρὸς.

Πέμπτη 12 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν ἀντικρυς τῆς χώρας Ζακύνθου· ὁ ἀέρας μέτριος εἰς τὴν Τραμοντάνα καὶ τὰ πλοῖα μας ὅλα ὅχι τόσο ἐνωμένα· ἀπλώσαμε τὰ πανιὰ μας ὑπὲρ τὸ πλεῖστον, διὰ νὰ στεγνώσουν· μὲ γαλήνην ὅλην τὴν ἡμέραν. Πρὸς τὰς 7 ¹/₂ ὥρας τῆς ἡμέρας ἐξανοίξαμεν κατὰ τὸν κάβο Πάππα εἰς τὰ πανιὰ ἐχθρικὰ πλοῖα 36. Ὁ ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον νὰ συμαζωχθῇ ὁ στόλος, ὅτι εὐρισκόμεθα σκόρπιοι· ἀκολουθῇ γαλήνην ὅλην τὴν ἡμέραν καθὼς καὶ τὴν ἐπελθοῦσα νύκτα, καὶ μὲ ὀλίγην βροχὴν· εἰς τὰς ὥρας 3 ¹/₂ τῆς

νυκτὸς ἐκαθάρισεν καὶ μὲ σενιάλο τοῦ Ναυάρχου εἰς φανάρια, ἐστάθη-
μεν ἄλλα Κάπα· Αὐτὴν τὴν ὥραν ἀπέρασεν ἐν Ζακύνθιον καίκι ἀπὸ
Μισολόγγι διὰ Ζάκυνθου, καὶ ἐρωτῶντας τὸ μᾶς εἶπεν ὅτι εἰς Μισολόγ-
γι στέκουν καλὰ, κατὰ τῆς Γαστούνης ὅμως ἦλθεν ὁ ἴδιος Ἱμπραϊμ
πασσὰς καὶ λείλατιζει καὶ σκλαβώνει τοὺς χριστιανούς, οἱ ὅποιοι ἐκα-
τασκοπίσθησαν, καὶ ὅτι εἰς τὸ κάστρον Γαστούνης εὐρίσκονται ἕως 4
χιλιάδες ψυχαὶς ὅλαι πτωχολογιά, οἱ δὲ στρατηγοὶ ἔφυγαν εἰς τὰ βου-
νά. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἐστρώσαμεν πάλιν τὰ πανιά μας πρὸς τὸν
δρόμον μας μὲ πολλὰ ὀλίγον ἀέρα τοῦ Κόλφου.

Παρασκευὴ 13 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν ἀπὸ μέσα τοῦ
κάβο Γλάντζας μὲ ὀλιγώτατον ἀέρα τοῦ Κόλφου, ἐκάμαμεν ὅλα μας
τὰ πανιά καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν κόστα (παραλίαν) Γαστούνης· εἶ-
δαμεν πάλιν τὰ ἐχθρικά 36 πλοῖα καὶ ἔστεκαν ἄλλα Κάπα· πρὸς τὰς
ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ τὰ αὐτὰ ἐχθρικά μὲ πρύμον ἀέρα ἔρχονται κατ' ἐπάνω μας
εἰς τὰς ὥρας 4 ἔκαμε σενιάλον ὁ Ναύαρχος «τὰ ἀδύνατα πλοῖα νὰ ἀ-
λαργεύουν, καὶ ἀμέσως ἐτραβίζαμεν ἐπάνω τοῦ ἐχθροῦ, πλην ὁ καιρὸς
Γαλήνη αὐτὴν τὴν ὥραν περνοῦν 3. καίικια Ζακύνθια, ἐν ἀπὸ αὐτὰ
ἐκράχθη εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ εἰδήσεις, οἱ ὅποιοι ἔφερναν χριστια-
νοὺς εἰς τὰ νησιά· εἰς τὰς 4 $\frac{1}{2}$ ὥρας εἶδαμεν σενιάλο τοῦ Ναυάρχου
μας· νὰ μαζευθῇ ὁ Στόλος μας· ἡμεῖς ὑποκάτω τῆς Γλαρέντζας, ἐθεω-
ροῦσαμεν ἐπάνω εἰς τὸ Κάστρον πολὺν λαόν, καθὼς καὶ εἰς ἓνα ἐκεῖ κον-
τὰ μικρὸν νησόπουλον. Ὁ Ναύαρχος τότε ἐδιώρισεν τὴν Γολέτα τοῦ
Τουμπάζη νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον, παριστάνοντας τὴν δυστυχίαν αὐτῶν
τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι νὰ ἐσπλαχνισθοῦν νὰ στείλουν νὰ τοὺς γλυτώ-
σουν. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ὁ καπετάνιος μας ἐπήγεν καὶ ἀντάμωσεν τὸν
Ναύαρχον, διὰ νὰ συμβουλευθοῦν. καὶ μὲ βίαν ἐγύρησεν· κατ' αὐτὴν
τὴν ὥραν ἐζυγώσαμε τὸν ἐχθρόν, καὶ ὅσα πλοῖα εἴμεθα κοντὰ ἐστα-
θήκαμε ἄλλα κάππα, καὶ ἐτοιμάσθημεν εἰς πόλεμον, ἓνα ἀπὸ τὰ μπουρ-
λότα μας ἐκοντοζύγωσεν, καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἄρχισαν ταῖς κανονιαῖς·
μὰ ἐπειδὴ ἦτο σοταβέντο, καὶ δὲν ἐδύνονταν νὰ εὐτυχῇ ὁ Ναυαρχὸς μας
τοῦ ἔκαμεν σενιάλον καὶ ἐγύρισεν, μάλιστα μὲ τὴν φελοῦκαν ἦλθεν εἰς
τὸν Ναύαρχον διὰ ὀρδινιά. Εἰς τὰς ὥρας 6. ὁ ἐχθρὸς πλησιάσας εἰς
ἓνα τῶν πλοίων μας καθὼς καὶ εἰς ἓνα τῶν μπουρλότων μας, καὶ τοὺς
ἐριπταν ἀδιακόπως κανονιαῖς, ἡμεῖς αὐτὰς τὰς ὥρας οὐδὲν ἡμπορού-
σαμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης Γαλήνης, εἰς τὰς
ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρε μέτριον ἀεράκι, καὶ ζυγώνοντας μὲ τὰ ἐχθρικά· ἓνα
μέρος ἀπὸ τὰ πλοῖα μας μὲ τὸ νὰ ἦτον τὰ περισσότερα μεμαχρυσμένα,
ἐκροτίθησαν εἰς πόλεμον· εἰς τὰς ὥρας 8 ἐζυγώσαμε καὶ ἡμεῖς καὶ
ἀρχίσαμε γεναίως ταῖς κανονιαῖς μας, καὶ μὲ τὴν βοήθησαν τοῦ Θεοῦ·
καὶ γενναιότητα τῶν ἡρώων μας, διὰ μιὰν ὥραν ἀδιακόπως ὁ πόλεμος·
μερικὰ Τούρκικα ἔλαβον ζημίαν, καὶ ἀμέσως ἐπόδισαν τὰ Τούρκικα,
βαρόντας μας ἀπὸ τὴν πρύμνη τῶν καραβιῶν τους, καὶ μὲ τὰς φελοῦ-
κας των τὰ ἐτραβοῦσαν ὄντας γαλήνη καὶ ἀλάργευαν (ἀπομακρύνοντο)

ἀπὸ ἡμᾶς· τότε ἔπαυσε καὶ ὁ κρότος τοῦ πολέμου. Μία μπάλα τοῦ ἐχθροῦ ἐκτύπησε τὴν μεγάλην μας φελούκα, τὴν ἐτρίπησεν μὲ τσάκισμα ἐνὸς μαδερίου, καὶ μὲ τὴν ὁρμὴν τῆς ἐκτίπησεν εἰς ἓνα τῶν κανονιῶν μας καὶ ἐγένεν αὐτὴ ἡ μπάλα εἰς κομάτια 3, καὶ δοξασμένος ὁ Θεός, ἄνθρωπος κανένας δὲν ἐβλάβη· τὴν δὲ φελούκαν ἐδιόρθωσαν πάραυτα· ἡ δὲ Ρεάλα τους, «Ταήρης» λεγόμενος ἀδιακόπως ἔρισκε κανόνια εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τὸ νὰ εἴμεθα ὀλίγον μεμακρυσμένοι· εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ὁ ναύαρχός μας ἔκαμεν σενιάλον, καὶ κράζει ὅλους τοὺς καπετανέους διὰ νὰ συμβουλευθῶν, τὸ πῶς νὰ φερθῶν τὴν ἀκόλουθον νύκτα, καὶ ἀναχωρῶντας ὁ καπετάνιος μας ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἐπίλοιποι καπετανεοὶ, καὶ ὁ Τοῦρκος Ταήρης ἐξακουλουθοῦσε ταῖς κανονιαῖς του, ὑπὲρ τὸ πλεῖστον ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖο τοῦ Τομπάζη, ὅθεν καὶ ὁ Ναύαρχος (δηλαδὴ ὅπου εὕρισκετο ὁ Ναύαρχος), οὕτως ἠθέλησαν, καὶ ἀπὸ τοῦ Καπ.Τομπάζη νὰ ἀποκριθῶν μὲ κανονιαῖς τοῦ αὐτοῦ Τοῦρκου Ταίρη· ὅθεν καὶ μὲ τὴν τρίτην κανονιὰν τοῦ ἔσκασε τὸ κανόνι καὶ τοῦ ἐσκοτώθη εἰς τὸν τόπον ἓνας, ἄλλος ἐπληγώθη τοῦ θανάτου, δύω ἄλλοι κακὰ πληγωμένοι καὶ τρεῖς ἡ τέσσαρες ἄλλοι μὲ ὀλιγωτέραν πληγὴν· ὁ καπετάνιος πάλιν μὲ τὴν φελούκαν του ἐπῆγεν νὰ ἰδῇ τὸ ἀνέλπιστον συμβεβηκός. Ὅλην τὴν νύκτα γαλήνη μεγάλη, καὶ ταξειδεύομεν μαζὺ μὲ τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα ὥστε ὅπου καὶ ταῖς φωναῖς τους ἀκούομεν· ἀπερνῶντας τὸ μεσονύκτιον ἐβγαζεν ὁ Κόλφος ὀλίγον ἀεράκη καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ Πυρπολικά μας ἐζύγωνεν εἰς μίαν Τουρκικὴν φρεγάδα καὶ αὐτὴ φοβούμενὴ δὲν ἔπαυαν νὰ τοῦ ρίκτουν ἀδιακόπως κανονιές. Κατὰ τὰς 9 ὥρας τῆς νυκτὸς οἱ Τοῦρκοι τὰ ἐγύρισαν κατὰ τὸν κάβο Πάππα καὶ ἡμεῖς κατὰ τὰς νήσους Σκρόφες· τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἔπιασε βροχὴ καὶ εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ αὐτοῦ χαράγματος, ὁ καπετὰν Ἰωάννης Ζάκας μὲ τὸ καράβη του ἐφθασε κοντὰ εἰς τὴν στεριὰν τῶν Σκρόφων καὶ γυρεύοντας νὰ τὰ γυρίσῃ τὸ καράβη του ἐκάθησεν· ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον βοηθείας τοῦ αὐτοῦ καραβίου, καὶ ἔτζι ἐπῆγαν μὲ βίαν πολλαῖς φελούκας, μάλιστα ἐπῆγεν καὶ ὁ ἴδιος καπετὰν Γεώργης Σαχτούρης, ἔκαμεν μεγάλας μεθόδους καὶ μὲ κάθε βοήθειαν τὸ ἐβγαλαν.

Σάββατον 14 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν πολλὰ πλησίον τῶν νησιῶν Σκρόφες· ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα, ὄντας σκοτεινὰ καὶ ψιλὴ βροχὴ, δὲν ἐφαίνονταν· πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐφάνη ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα καὶ ἐβαστοῦσε τὴν ρόταν τῆς κατ'ἐπάνω μας· εἰς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ μᾶς ἐζύγωσεν ἀπὸ σοβράνο μας. Ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμεν εὐθὺς σενιάλον νὰ πάνε τὰ διορισμένα πλοῖα πρὸς φύλαξιν τῶν πουργλότων, ὁμοίως καὶ τὰ μπουρλότα νὰ ἐτοιμασθῶν· ὁ ἀέρας ὀλίγο γινομένος, (γινομένος ἐννοεῖ δηλαδὴ σφοδρός), τὰ μπουρλότα μας δὲν ἔχασαν καιρὸν, ἀλλὰ ἔκαμαν ὅλα τὰ πανιὰ τους, καὶ μὲ γεναίαν ψυχὴν τρέχουν κατ'ἐπάνω τῶν Τουρκῶν εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος τῶν Σκρόφων ἐφάνη εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἓνα Ἐγκλέζικον Βασιλικὸν Βρίκι

καὶ τραβᾷ τὴν ῥότα τοῦ καθῶς καὶ ἡμεῖς, ὀλίγον ἀνοικτὰ ὅμως καὶ στοταθέντο μας· εἰς τὰς ὥρας 5 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν μὲ τὰ Τουρκικὰ ἀνάμεσα Σκρόφες, Μεσολόγγι καὶ κάβο Πάπα, καὶ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος καλᾶ, ὅχι ὅμως μὲ ὅλα μας τὰ καράβια, ἀλλὰ μὲ ἓνα μέρος, ὅτι ἦτον μακρὰν, καὶ ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου, ἐφάνη ἀπὸ τὸν Κόλπον (Πατρῶν) καὶ ἄλλη ἀρμάδα Τουρκική· σενιάλον ἔκαμεν ὁ Ναύαρχός μας εἰς τὰ μπουρλότα νὰ ὁρμίσουν μὲ γενναιότητα καὶ νὰ τὰ κολλήσουν, καὶ οὕτως τῇ ἀληθείᾳ ἐπράχθη· πλὴν τὰ Τουρκικὰ ὀγλήγωρα, καὶ δὲν τὰ ἐπρόφθαναν, μόλον τοῦτο ἐμβῆκαν εἰς τὴν μέσσην τους, τοὺς ἐτρόμαξαν εἰς τόσον ὅπου τοὺς ἐπόδισαν καὶ πάλιν μὲ ταῖς πύρμας τους μᾶς ἐπολεμοῦσαν ἐδέχθησαν τὰ αὐτά μας μπουρλότα ὅσα ἐζύγωναν, κανονιᾶς καὶ τουφεκιᾶς καὶ μεστράλια πλῆθος, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ τὰ φθάσουν ὀρτζάρισαν πρὸς τὰς 6 ὥρας, μέσον Τούρκων ἓνα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας, τοῦ καπ. Ἀντώνη Θεοφάνη, τοῦ ἔπεσεν μία μπάλα ἐχθρική εἰς τὰς μηχανικὰς τέχνας τοῦ πλοίου του, καὶ ἄρπαξεν φωτιά, τὸ ὅποτον ἐκάικεν ἀδίκως, ἡμεῖς ἐτρέξαμεν διὰ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι ἐγλύτωσαν ὅλοι, ἓνας μόνος ὀλίγον ἐπληγώθη μετὰ μιάμηση ὥρα ποῦ ἐβάσταξεν ὁ πόλεμος, καὶ τὰ τουρκικὰ ὡς εἶπον ἐπόδισαν, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἀκολουθοῦσαμεν καὶ βέβαια ἤθελεν τοὺς καύσωμεν πολλὰ, μὰ βλέποντας τὴν ἄλλην ἀρμάδα, ὅπου τοὺς ἤρχονταν μεντάτι (ἐπικουρία) ἐγύρισαν πάλιν κατ' ἐπάνω μας (τὰ πρῶτα καράβια ὅπου ἐπολεμοῦσαμεν ἦτον 36· τὰ ἐπτὰ φρεγάτες, καὶ τὰ ἐναποληφθέντα βρίκια) καὶ οὕτω ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμε σενιάλον καὶ ἐποδίσαμεν, εἰ δὲ τὰ τουρκικὰ μᾶς ἀκολουθοῦν καὶ τὸ Ἀγγλικὸν βασιλικὸν βρίκι ἐσκόπευεν (ἐθεώρει) ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τὰ κινήματά μας καὶ τῶν δύο μερῶν· ἡμεῖς λοιπὸν ἐτραβοῦσαμεν κατὰ τὸ Δραγαμέστο καὶ ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ νησόπουλα Σκρόφες καὶ Πεταλοῖ, τὰ δὲ τουρκικὰ ἐξ ὀπίσω μας ἐπέρασαν ἀπ' ἔξω· καὶ πρὸς τὰς 10 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐβγένοντας ἡμεῖς ἀπὸ τὰ νησιὰ πάλιν ἰδοθήκαμεν, τὰ ὅποια ἐμετρήσαμεν καὶ ἦτον ἕως 70 καράβι· ὁ καιρὸς ὅμως ἦτον σκοτινὸς καὶ ὀλίγον βροχώδης καὶ ἐφοβέριζεν φουρτοῦνα οἱ τοῦρκοι κάθε τόσο ἔρικταν ἀπὸ μία κανονιὰ καὶ φυσικὰ αὐτὸ ἦτον σινιάλα τους καὶ ὀδηγόντουσαν διὰ τὸ φοβέρισμα τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς νυκτός. Ἀπὸ ἓνα ἄλλο μπουρλότο ἐλαβῶθη ἓνας ὀνόματι Θωδωρῆς τοῦ Λινάρδου, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ καράβι μας (Ἀθηνᾶ) καὶ γιαιτρεύεται. Πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς νυκτός ὁ ἀέρας ἐφρεσκάρισεν καὶ ῥεγολάροντες τὰ πανιᾶ μας ἀρμενίζομεν μὲ βροχὰς ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 15 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Γλαρέντζας μὲ βροχὰς καὶ ὁ καιρὸς εἰς τὸν Γρεγολεβάντε μέτριος, ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν Γλαρέντζα· εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας πάλιν ἴδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον κατὰ τὸν κάβον Πάππα· εἰς τὰς ὥρας 5 ἀνεχώρησεν ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας διὰ Ὑδρα, ὁ Καπ. Θωδωρῆς Γκιώνης, ἐπειδὴ καὶ ἡσθένησεν ὁ καπετάνιος, μὲ αὐτὸ ἐστάλθησαν καὶ ὅλοι οἱ πληγωμένοι· μὲ

τὸ ἴδιον ἔστειλεν γράμμα ὁ ἀντιναύαρχός μας καπ. Γεώργ. Σαχτούρης τοῦ εἰς Ὑδραν καπ. Φραντζέσκου Βούλγαρη, καθὼς καὶ τῆς φαμελιάς του. Ἐγύρισε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη ἀπὸ Ζάκυνθον ὅπου ἦτον σταλμένη ἐξεπίτηδες, εἰς τὸ νὰ στείλουν νὰ γλυτώσουν ταῖς πολιορκιμέναις πτωχὰς φαμελιάς, οἱ ὅποιοι ἔστειλαν καὶ μερικὰ καϊκία νὰ τὰς συκώσουν· μάλιστα ἔστειλαν καὶ μερικὰς εἰδήσεις τῆς Λόνδρας αἱ ὑποταί εὐθμείωναν καλὸν διὰ τὴν Γραικίαν. Εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς τῆς ἡμέρας εἰμεθα ὑποκάτω καὶ πολλὰ πλησίον τῆς Γαστούνης, καὶ ὄντας γαλήνη μεγάλη, δὺν τρεῖς φελοῦκες τῶν καραβιῶν μας ἐβγήκαν εἰς τὴν στερεάν, ὅθεν ἦτον ἀπὸ ταῖς δύστυχαις φαμελιὰς κεκρυμμένες καὶ ἐπρόσμενον βοήθειαν, τὰ ἀπὸ Ζάκυνθον καϊκία ἐπέρναν ἀπὸ αὐτὰς καὶ ἀπερνοῦσαν εἰς Κάλαμον, μάλιστα καὶ ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης) ἔκαμεν μερικῶν σεναίων ὅτι ἔνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας νὰ ἐμπαρκάρη ἀπὸ αὐτοὺς ὅσους δυνηθῇ καὶ νὰ τοὺς ἐβγάλῃ εἰς τὸν Κάλαμον, καὶ οὕτω τὸ ἡκολουθησεν· ὁ καπ. Ἰωάννης τοῦ Βούλγαρη, ἐβγήκεν μὲ τὴν φελοῦκαν του καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καπ. Γεώργ. Σαχτούρης ἔξω καὶ ἐδιόρισε καὶ ὁμήλισεν ὅσα ἡ χρεῖα ἐκαλοῦσεν. μάλιστα τοὺς ἠρώτησεν ποῖοι Τοῦρκοι ἦτον ἔξω καὶ τοὺς ἐλεηλάτιζαν, καὶ οὔτε αὐτοὶ ἤξευραν, ἀλλὰ ἔλεγαν, μερικοὶ καθαλαριὰ ἦτον· ἤκουσαν τὸν πόλεμόν μας καὶ ἐδέοντο δι' ἡμᾶς, ὅτι ἡμεῖς ἦταν ἡ παρηγορία τους, καὶ ἀμέσως ἐπέστρεψεν. Ὁ στόλος ὁ Τούρκικος ἀντίκρη μας καὶ πλησίον, πλὴν καὶ αὐτὸς μὲ τὴν γαλήνην τριγυρίζει ὥς καὶ ἡμεῖς· πρὸς τὰς ὥρας 12 ἀλαργέψαμεν καὶ συγχρόνως ἔφερεν ἕνα σκότος μὲ ἀέρα πολὺν, μὲ βίαν ἐκατεβάσαμεν τὰ πανιὰ μας, καὶ ἐσταθῆκαμεν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ καιροῦ· μετὰ μίαν ὥραν ἔφερεν βροχὴν, καὶ κάμνοντας ὀλίγα πανιὰ ὀλιγοδρομούσαμεν τὴν ῥόταν μας κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Ὅλην τὴν νύκτα σχεδὸν βροχάδες, καὶ μὲ ἀέρα λεπτὸν ἐκάμαμεν βόλτες ἕως εἰς τὰς νήσους Σκρόφες, καὶ πάλιν ὀπίσω ἕως τὸ πρῶν.

Δευτέρα 16 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν μὲ λεπτὸν ἀέρα ἀνὰ μέσον Κεφαλληνίας καὶ Σκρόφες· ἡ Τουρκικὴ ἀρμαῖα φαίνεται κατὰ τὸν ἐχθесινὸν κόρσον (δρόμον) τῆς καὶ ἐγύριζεν ὥς καὶ ἡμεῖς, μάλιστα εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἔκαμαν ἀποιοὺν σεναίων τους μὲ μίαν, δὺν κανονίης· ὁ δὲ Ναύαρχος (Μιαούλης) ἔκαμεν σεναίων ὅτι ὁλος μας ὁ στόλος νὰ ἐνωθῇ. ὄντας γαλήνη, εὐρισκόμεθα ἀνὰ μέσον Σκρόφες, Πεταλὰ καὶ ἄλλα ἐκεῖ νησόπουλα· ὁ ἀντιναύαρχός μας Καπ. Γ. Σαχτούρης μὲ τὴν φελοῦκαν του ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, ἐκεῖ ἐπῆγαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς καπεταναίους τῶν πλοίων μας, καὶ ἐσταθῆκαν ὁμιλῶντες σχεδὸν ὥρας 5· συγχρόνως ἀπέρασεν ἐκεῖθεν καὶ ἕνα Ζακύνθιον καϊκι, τὸ ὅποιον ἐκράχθη ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου, ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ λοιποὶ Καπεταναῖοι, καὶ ἐρωτηθεῖς ὁ καραβοκύρης τοὺς ἐπληροφόρησεν ὅτι ἔλειπε δὺν ἡμέρας ἀπὸ Μεσολόγγι, καὶ ὅτι οἱ Μεσολογγῖται στέκουν γενναῖοι, πλὴν ἀπὸ ζωοτροφίας πάντα ἔχουν ἀνάγκην, περιπλέον τοὺς εἶπεν ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ πασσᾶς εἶναι φερμένος

εἰς Πάτρας καὶ ὅτι νὰ ἔγραψε τοῦ Κιουτάγια πασσᾶ πῶς ἀκόμη τοῦ δίνει διορίαν 10 ἡμέρας εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἂν εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας δὲν ἐξουσιάζῃ τὸ Μεσολόγγι, νὰ φύγῃ, ὅτι ἔχει νὰ ἔλθῃ αὐτὸς νὰ τὸ πάρῃ. Ἐνα πλοῖον ἀπὸ τοῦ στόλου μας εἶχε μερικὰ ἀλεύρια, καὶ οὕτω ὁ Ναύαρχος μετὰ τοῦ Ἀντιναύαρχου μας καὶ λοιποὺς καπεταναίους συμβουλευθέντες ἀπεφάσισαν αὐτὰ τὰ ἀλεύρια νὰ τὰ πάρουν καὶ μὲ κανένα εὐκολον τρόπον νὰ τὰ ἐμβάσουν εἰς Μεσολόγγι, ὥστε καὶ συνάλληλοί τους ἔκαμαν ἕναν ἔρανον καὶ ἐπλήρωσαν αὐτὰ τὰ ἀλεύρια (ἐπειδὴ καὶ χωρὶς πληρωμῆν ὁμπρὸς δὲν τὰ ἔδιδον)· καὶ ἤδη στοχαζόνται τὸν τρόπον διὰ νὰ τοὺς τὰ στείλουν, αὐθις δὲ ἐδιώρισαν καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον διὰ νὰ πασχίσουν νὰ στείλουν εἰς Μεσολόγγι ὅσα καίκια ἡμπορέσουν μὲ παξιμαδί καὶ ἀλεύρια, ἐπειδὴ καὶ σιτάρια δὲν ἔχουν ποῦ νὰ τὰ ἀλέσουν. Πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐφάνη ἐν βασιλικὸν Ἑγγλέζικον πλοῖον νὰ ἐβγαίῃ ἀπὸ τὸν λιμένα Δραγαμέστον. Εἰς τὰς ὥρας 9 1/2, ἡ Τουρκικὴ ἄρμαδα ἀπλώθη ἕως εἰς τὸν κάβο Γλαρέντζας, τὰ ἐδικὰ μας ἦτον σκόρπια, ἡμεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἴμεθα μέσον Ἰθάκης καὶ Σκρόφες· οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλαρέντζας ἐφαίνετο νὰ ἐκυνηγοῦσαν ἐν τῶν μπουρλότων μας, ὅπου εἶχεν τὴν βόλταν του ἐκεῖθεν, ὁ δὲ καπετ. Ἰωάννης Ζάκας τοῦ ἔριξε μίαν κανονιὰ σημεῖον νὰ μὴν φοβηθῇ, καὶ ἄμέσως ὅλοι μας μὲ βίαν ἐμουράραμεν (ἐκάμαμεν) ὅλα τὰ πανιὰ μας, πλην τὸ ἀεράκι ὀλίγον, καὶ ἐτραβήξαμεν κατ' ἐπάνω τους· πρὸς τὰς ὥρας 11 τὰ Τουρκικὰ, θεωρώντας μας ἐπόδισαν καὶ πάλιν τραβοῦν διὰ τὸν κάβο Πάππα, ἡμεῖς μᾶς ἐμπουνατσάρισεν μάλιστα καὶ βράδῃ, τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ ταῖς Σκρόφαις καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἐβολταντζάραμεν.

Νοεμβρίου 17 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἰθάκης, καὶ μὲ ὀλίγον ἀέρα (Γρέγον) ἐβολταντζάραμεν, τὰ δὲ τουρκικὰ πάλιν ὁμπρὸς μᾶς φαίνονται κατὰ τὸν κάβο-Πάππα, τὰ δὲ ἰδικὰ μας εὐρισκόμενα μεμακρυσμένα, καθὼς καὶ τὰ μπουρλότα μας κατὰ τὰ μέρη Ζακύνθου. Ὁ ἀέρας πρῶμος διὰ τὸν τουρκικὸν στόλον, ἐβαλαν πανιὰ καὶ κουρτελάτσες, καὶ ὀρμητικῶς ἐκατέβαιναν κατ' ἐπάνω μας, καὶ πρὸς τὰς 4 ὥρας τῆς ἡμέρας μᾶς ἐζύγωσεν, τὰ ἐμετρήσαμεν καὶ ἦτον 63 εἰς φρεγάτες καὶ βοίκια· δύω γολέτες ἀπὸ αὐτὰ πλέον ὀγλήγῳρες ἔφθασαν ἡμεῖς, ὄντα ὁμπρὸς ἀπὸ ὅλους, καὶ εὐθὺς ὁ Ἀντιναύαρχός μας Σαχτούρης ἐδιώρισεν καὶ ἐμβήκην εἰς τάξιν πολέμου, καθὼς καὶ μὲ μέγαν ἡρωϊσμὸν ἀρχησεν πρῶτος τὸν πόλεμον, ἡ γολέτα ἔφαγεν πολλαῖς κανονιαῖς, ἔλαβεν κάποιαν ζημίαν καὶ ἐπόδισεν, ἡμεῖς δὲ ἀκολουθήσαμεν τὴν φωτιὰ καὶ νὰ τὸν κτυπῶμεν· ἔπειτα ἐζύγωσαν καὶ ἄλλα καράβια μας, καὶ μὲ ἕτερα τούρκικα πλησίον ἐκτυπηθήκαμεν καλῶς, χωρὶς νὰ στοχασθῶμεν παντελῶς μίαν τοσαύτην τρομακτικὴν ἄρμαδα· ὁ πόλεμος ἐστάθη ὑπὲρ τὰς 2 ὥρας, καὶ μακρυνθέντες ὀλίγον ἐπαύσαμεν ἀπὸ τὸ μέρος μας τὸν πόλεμον, καὶ μὲ ὀλιγώτατον ἀέρα ἐτρα-

βούσαμεν ἀπὸ μέσα τῶν νησιῶν Πεταλίδων, καὶ τὰ τουρκικὰ ἐξ ὀπίσω
 μας δὲν ἔπαυσαν ταῖς κανονιαῖς· καὶ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν μικρὸν Κόλ-
 φον· μετὰ μεγάλην γαλήνην ἐνωθήκαμεν, ὅλα τὰ πλοῖα μας ἦτον 16, ὅτι
 τὰ ἄλλα μετὰ τὰ μπουρλότα ἦτον πολλὰ μεμακρυσμένα. Τὰ τούρκικα ἐ-
 προχώρησαν μέρος μέσα τῶν νησιῶν καὶ μέρος ἀπ' ἐξω, πλὴν ὅλα πλη-
 σίον, καὶ ἀδιακόπως μᾶς ἔριχταν κανονιῖς μπουνάτσα ὅμως καὶ διὰ τὰ
 δύο μέρη. Ὁ ἀντιναύαρχός μας Σαχτούρης ἔριξεν τὴν πασαρά του καὶ
 ἐπῆγεν εἰς τοῦ καπ. Ἀντώνη Κριεζῆ, διὰ ὁμηλίαν ὄντας κοντὰ τὰ δύο
 πλοῖα· πρὸς τὰς ὥρας 8 τῆς ἡμέρας ἐζύγωνταν τὰ τουρκικὰ καὶ πάλιν
 ἀρχήσαμεν τὸν πόλεμον, τὸ πλοῖον τὸ ἐδικόν μας καὶ τοῦ καπετὰν
 Ἀντώνη Κριεζῆ ὅπου ἡμεῖς ἐπλησιάζαμεν, ἔπειτα καὶ μέρος τῶν ἄλ-
 λων πλοίων μας, καὶ μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐδιαβολέψαμεν·
 πρὸς τὰς ὥρας 9 1)2 εἶδαμεν πολλὰς βάρκες τουρκικὰς, ὅπου ἐπήγα-
 ναν νὰ πιάσουν ἓνα τῶν μπουρλότων μας τοῦ καπ. Δημαμά, ὅπου ἐ-
 φαίνονταν μακρὰ ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ ὄντας γαλήνη δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ
 τοῦ δώσωμεν βοήθειαν· ἐζύγωνεν ἐκεῖθεν ὅμως ὁ καπ. Ἰωάννης Ζάκας,
 καὶ τόσον ὁ εἰς μετὰς κανονιῖς καὶ ὁ ἄλλος μετὰ ψιλῇ φωτιά (ὅπλα)
 τοὺς ἐκαταδίωξαν σκοτόνοντες πολλοὺς Τούρκους· αὐτὴν τὴν ὥραν ἤλ-
 θεν ἐπάνω μας ἓνας Μπόγας (Καίτιον) Μισολογγήτικος, καὶ ὁ καπετάν-
 νιος τοῦ ὀνόματι Γεώργιος Παλούκης, ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖόν μας, ἐδίω-
 ξεν τὸν Μπόγον, καὶ αὐτὸς ἔμεινε μετ' ἡμᾶς, μετὰ σκοπὸν ἡξεύροντας
 ὅλα τὰ νερά τῶν στενῶν τούτων τῶν νησιῶν, ἂν μὲν ἡ χρεῖα τὸ καλέ-
 ση, νὰ μᾶς ἀπεράσῃ ἀπὸ παντοῦ, χωρὶς καμίαν βλάβην. Εἰς τὸν πόλε-
 μον πολλὰς ῥόδους τῶν λέτων (διευθετῶν) ἡ κανονίων μας ἐτσακίσθη-
 σαν· ἡ ἔμπειρος ἀξίότης ὅμως τοῦ γενναίου ἀντιναυάρχου (καὶ ὀγλη-
 γορότητα τῶν ἡρώων ἀνθρώπων του) τὸ ἐν μέρος ἐδιορίζεν τὴν τάξιν
 τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μετὰ βίαν ἐδιορθόνοντο αἱ αὐταὶ τσακι-
 σμένα ῥόδους δηλαδὴ κενούργιες· εἰς τὰς 10 ὥρας ἀλαργεύσαμεν πολλὰ
 ὀλίγον, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς πάλιν ἔπαυσεν ὁ πόλεμος· ἀπὸ τὰ τουρκικὰ με-
 ρικὰ ἄρχισαν νὰ ὀρτζάρουν καὶ νὰ ἐβγαίνουν ἐξω τῶν νησιῶν Πεταλί-
 δι, εἰ δὲ μερικὰ ἕως τὸ βράδι μᾶς ἔριχταν κανονιῖς, πλὴν ὅλαις εἰς
 τὸν ἀέρα, ὅτι ἡ μπάλες τους δὲν μᾶς ἐφθάναν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα μετὰ
 τὴν γαλήνην ἐγυρίζαμεν εἰς ἓναν τόπον μαζύ. Εἰς τὰς ὥρας 3 μετὰ
 τὰ μεσάνυχτα μία τῶν φεργάδων τοὺς εὐρέθη πλέον ὀκνηρὴ καὶ εἰς μπου-
 νάτσα ὑποκάτω τοῦ νησιοῦ Πεταλίδης ἔμεινε μοναχὴ· ὁ Ἀντιναύαρχός
 μας ἔκαμεν μετὰ φανάρια σενιάλον διὰ νὰ ζυγώσῃ κανένα μπουρλό-
 τον, καθὼς καὶ μετὰ ἱκανὴν ὥραν ἐζύγωσεν ἓνα, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας
 τὸν ἐδιώρισεν μετὰ βίαν νὰ μουράρῃ πανιὰ καὶ νὰ τραβῇ ἐπάνω τῆς
 φεργάδας, καὶ βέβαια ἤθελεν γίνεαι θαῦμα, ἔχον καὶ δὲν ἐπετύχενεν ὀ-
 λίγον ἀέρα ἢ φεργάδα καὶ ἀλαργάρισεν ῥίπτοντας καὶ κανονιῖς ἀπὸ
 τὴν πρύμνην τῆς ἐπάνω εἰς τὸ μπουρλότο, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ
 πλοῖον μας τῆς ἐρίξαμεν μερικὰς, ὅθεν καὶ μὴ δυνάμενον τὸ μπουρλό-
 τον νὰ εὐτυχίσῃ ἐπόδισε κατ' ἐπάνω μας, ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος ἐτρά-

βηξεν ἀνοικτὰ, καὶ ἡμεῖς πάντα μὲ βόλτες (λοξοδρομίας) ὅλην τὴν νύκτα μέσον τῶν νήσων Πεταλίδων.

Νοεμβρίου 18 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν μέσον τῶν νησιῶν Πεταλίδων καὶ ἐν τῷ μεταξύ τῆς αὐγῆς ἐφανίσθη ἐν βρίκι Βασιλικὸν Ἰγκλέζικον ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τοῦ Δραγαμέστο καὶ ἡ ρότατου διὰ Κεφαλληνία· ὁ Ἀντιναύαρχος (μετὰ τοῦ γραμματικοῦ) ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσαράν του (κέλητα) ἐπάνω, νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδήσιν, ὅστις ἐδέχθη τὴν βίζिता μὲ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ μεγάλην χαρὰν ἐπήνεσεν τοὺς πολέμους μας, μὲ τὸ νὰ ἦτον αὐτόπτης εἰς ἐκείνους τοῦ Σαββάτου τῆς 14 Νοεμβρίου καὶ εἰς τὸν ἐχθесινόν· ὅθεν καὶ λαβὼν κάθε περίληψιν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀνεχώρησεν καὶ κατ' εὐθείαν ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) καὶ ὠμίλησαν τὰ ὅσα παρὰ τοῦ καπετάνιου τοῦ Βρικίου ἔμαθεν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς ἡμέρας πάλιν ἐφανίσθηκεν ὁ τουρκικὸς στόλος ἀνοικτὰ τῶν Σκρόφων. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἦλθεν ὁ Μισολογγίτικος μπόγος καὶ ἐπῆρεν τὸν καπετάνιόν του Γεώργη Παλούκη, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸ Δραγαμέστο, μὲ τὸν ὅποιον ἔστειλε γράμμα του ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοῦ Στρατηγοῦ Καραϊσκάκη, παραδίδοντάς του τὰ ὅσα ἐκαλοῦσεν ἡ περίστασις, τοῦ ἔστειλεν καὶ μία ζεμπίλα παξιμάδι. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, καὶ ἔτσι ὅλος ὁ στόλος μας ἔκαμε πανιὰ καὶ ἐτραβήξαμε κατὰ τὴν ρότα τῶν Τούρκων, δηλαδὴ κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὥς ὅπου ἡ μία ἀρμάδα καὶ ἡ ἄλλη εἴμεθα ἀντικρυ· πρὸς τὰς ὥρας 11 μᾶς ἐζύγωσαν μερικὰ Τουρκικὰ, μᾶς ἄρχισαν ταῖς κανονιαῖς, καθὼς καὶ ἡμεῖς ὅσα εἴμεθα πλέον πλησίον. Εἰς τὰς 12 ὥρας ἐπέσαμεν εἰς γαλήνην, τὸ ἴδιον καὶ τὰ Τουρκικὰ. Τέλος πάντων ἐβράδισσε καὶ ἐπαύσαμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ Τοῦρκοι ὅμως μᾶς ἔρρικταν ἀπὸ ὀλίγαῖς κανονιαῖς. Αὐτὴν τὴν βραδιάν ὅμως, ἔπесεν ἓνα σκότος, καὶ βέβαια ἦτον ἡ ὥρα διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτοὺς κανένα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας, ὥστε ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας αὐτὸ πολλὰ τὸ ἐστοχάζετο, πλὴν γαλήνη ὄντας ἐστενοχωρεῖτο ὅτι δὲν ἐκατόρθωνεν τὸν καλὸν λογισμόν του, μόνον τοῦτο ζυγόνοντας μὲ τοὺς μπουρλοτιέριδες τοὺς εἰδοποίησε νὰ ἔχουν τὸν νοῦν τους ἀπόψε, μήπως καὶ κάμωμεν πρᾶξιν καλὴν, καὶ νὰ μὴν ἀλαργεύσουν. Πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ στόλος μας, ἀγκαλὰ μπανάτσα, ἐγύρισε κατὰ τὰς νήσους, ἡμεῖς ἀργοποροῦσαμεν ὀλίγον, ἐβλέπαμεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ νεύματα (τὰς κινήσεις) τῶν Τούρκων, μὲ τὸ νὰ ἦτον αὐτὴν τὴν νύκτα μεγάλη ἡ προθυμία τοῦ Ἀντιναύάρχου μας, νὰ κάψῃ καμμίαν τουρκικὴν φεργάδα· ἐστέκονταν πλησίον μας ἓνα μπουρλότο, τοῦ Καπ. Ἀναγνώστη Παντελῆ Δημαμᾶ, ὁ τουρκικὸς στόλος σχεδὸν μισῆς κανονιαῖς μεμακρυσμένος, πλὴν σκότος, ἐκάμαμεν σιωπὴν, ὁμοίως καὶ οἱ Τοῦρκοι χωρὶς νὰ ρίξουν οὐδεμίαν κανονιά, ἀλλὰ ἀναψαν τὰ φανάρια τους καὶ ποδισμένοι ἔστεκαν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀέρος· πρὸς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, καὶ ἔτσι ὁ εἰρημένος Δημαμᾶς διὰ τὰς βραδυνὰς εἰδήσεις (ὁδηγίας) τοῦ Ἀντι-

ναύρχου μας δὲν ἔχασε καιρόν, ἀλλὰ μὲ γεναιότητα ὥρμησεν κατ' ἐπάνω μιᾶς φεργάδας, ἡμεῖς καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαμεν, καὶ ἐπέσαμεν σχεδὸν μέσον τῶν τουρκῶν, καὶ αὐτὸ ὅλον, ὅπου, ἂν τύχη καὶ εὐτυχήσῃ τὸ μπουρλότο νὰ γλυτώσωμε τοὺς ἀνθρώπους μας· ἐξύγωσε τέλος πάντων τὸ μπουρλότο, ἡ φεργάδα τὸ ἐννόησε καὶ ἀμέσως τὸν ἄρχισε ταῖς κανοναῖς, βάζοντας καὶ σενιαλο δύω φανάρια, ὡς φαίνεται, ἔκραζε βοήθειαν, πλὴν ὅλα τὰ ἄλλα ἐτραβοῦσαν τῇ ρότα τους· τέλος τοὺς ἐξύγωσε καὶ τότε ἐγένετο μέγας ἀλλαλαγμὸς τῶν Τούρκων, καὶ οὐχὶ μόνον μὲ κανονιᾶς τὸν ἐκτυποῦσαν, ἀλλὰ καὶ μὲ πλῆθος τουφεκιᾶς· (ἡμεῖς εἴμεθα ἕως μία πιστολιὰ τόπο καὶ ἐθεωροῦσαμεν τὸ πᾶν, μὰ ἐκάμαμεν σιωπὴν, διὰ νὰ μᾶς στοχάζεται καὶ ἡμᾶς μπουρλότο), καὶ ὅταν ἡ αὐτὴ φεργάδα εἶδε κίνδυνον, ἔπαυσε τὰ κανόνια, καὶ ἐμεταχειρίζετο κρανάτες καὶ ἀκατάπαυστη λιανὴ φωτιὰ, καὶ γιαγλίτικες πατσαδοῦρες μὲ σπύριτα· οἱ Τούρκοι σχεδὸν ἀπηλπισμένοι, ἄρχισαν νὰ ἐμπαίνουν μερικοὶ εἰς τὴν φελούκα τους, διὰ νὰ γλυτώσουν, ὥστε ὅπου τὸ μπουρλότο μας ἔτρωγε ψιλὴ φωτιὰ καὶ ἀπὸ τὴν Φρεγάδα καὶ ἀπὸ τὴν φελούκα· ποῖος νὰ διηγηθῇ τὴν ἀπόφασιν καὶ γεναιότητα τῶν πυρπολιστῶν μας; ἐκινδύνευαν ὡς τόσον καὶ ἐκεῖνοι, δὲν ἐστοχάσθησαν θάνατον, ἀλλὰ νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον· (μὰ φεῦ τῆς βασκάνου) ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὴν φεργάδα, μία μπάλα· φογάδα ἀνάψε τὸ μπουρλότο μας χωρὶς νὰ εὐτυχήσῃ, καὶ δοξασμένος ὁ Θεὸς, ὅπου εἰς τόσον κίνδυνον μόνος ἕνας ἐσκοτώθη, Παναγιώτης Καρλέτος λεγόμενος, οἱ δὲ ἐπίλοιποι μὲ τὴν φελούκα τους ἐγλύτωσαν, καὶ ἡμεῖς ὄντες κοντὰ ἀμέσως τοὺς ἐπιάσαμεν καὶ τοὺς ἐμβάσαμε εἰς τὸ πλοῖον μας· καὶ οὕτω τὰ ἐγυρίσαμε κατὰ τὰ νησιὰ Σκρόφων, ὅθεν ἐκροζαρίζεν ὁ στόλος μας, τὰ δὲ τουρκικὰ ἐτραβήξαν κατὰ τὸν Κάβο-Πάππα, καὶ οὕτω πάλιν μὲ τὴν γαλήνην ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέμπτη 19 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην μέσον Ἰθάκης καὶ νησιᾶ, τὰ δὲ τουρκικὰ, ὄντας πρῶτ' καὶ ἡ αὐγὴ σκοτεινὴ δὲν ἐφαίνονταν· πρὸς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκαθάρισεν, καὶ ἔφερεν αἰφνίδιον καὶ σφοδρὸν ἄνεμον εἰς τὸν Γαρμπι, καὶ κατεβάζοντας τὰ πανιὰ μας ἀμέσως φερόμεθα πλησίον Ἰθάκης καὶ τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν πάλιν ἐθεάθησαν τὰ Τουρκικὰ, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ρόταν ζυγώνουν κατ' ἐπάνω μας· ὁ ἀέρας ὅμως δυνατὸς καὶ τὰ Τουρκικὰ ἀλάργευαν. Ἀναμεταξὺ ἐφάνη καὶ μία Κορβέτα Ἀγγλική, καὶ ἐδιευθύνετο μέσον ἡμῶν καὶ Τουρκῶν· ἐμάθομεν ὅτι εἰς αὐτὴν ἦτον ὁ τῆς Ἀγγλίας Πρόεδρος, καὶ τὸν ἐπήγαγεν εἰς Κωνσταντινούπολιν· πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἔγεινε γαλήνη, καὶ ἡμεῖς εὐρέθημεν ὑποκάτω τοῦ βουνοῦ Κεφαλληνίας, καὶ ἐκεῖ πλησίον πολλὰ περιφερόμεθα, τὰ δὲ Τουρκικὰ ἀκόμη μὲ τὸν ἀέρα εὐρίσκονται κατὰ ταῖς Σκρόφαις ἀνοικτὰ· ὅλην δὲ τὴν νύκτα μὲ γαλήνην τὴν ἀπεράσαμε πλησίον Ἰθάκης καὶ νησιᾶ.

Παρασκευὴ 20 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τῆς

Ἰθάκης, καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ ταῖς Σκρόφαις, τὰ δὲ Τουρκικὰ ἐφάνηκαν ἀνοικτὰ τοῦ Κάβου Πάπα· πρῶτὴ ἀκόμη ἔκαμεν μερικὸν σενιάλο ὁ Ναύαρχος καὶ ἔκραξε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας, ὅστις ἐπῆγεν ἐπάνω, καὶ μετὰ ὀλίγον ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιώρισε μὲ τὴν πασαράν του, νὰ ρίξουν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν μεγάλην βάρκαν του, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ φορτώσῃ ἀπὸ τὰ ἀλεύρια ὅπου εἶχον ἀγοράσει ἀπὸ ἓν τῶν πλοίων μας (ὡς ἀρχήτερα ἐξηγηθήκαμε) καὶ νὰ τὸ πᾶνε εἰς τὸ στενὸν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ νὰ τὸ παραδώσουν τῶν εἰς Μεσολόγγι, καθὼς καὶ ἐφόρτωσαν ὁμοῦ αἱ ἄλλαι βάρκες φορτωμέναις καὶ τοὺς τὸ ἐπῆγαν αὐθις καὶ τοὺς τὸ ἐπαρέδωσαν· ἡμεῖς ἀπ' ἔξω μὲ μπονάτσα ἐπαρτηρούσαμε τὴν φύλαξίν τους, καὶ πρὸς τὸ βράδῳ ἐγύρισεν ἡ βάρκα μας, καθὼς καὶ ἡ ἄλλες, μὲ δεσκερὲ τῆς παραδόσεως ἀλευριῶν. Ὅλην τὴν νύκτα ἐπιφερόμεθα μὲ γαλήνην ἀπ' ἔξω ταῖς Σκρόφαις.

Σάββατον 21 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην μέσον νησιῶν Πεταλιούς, καὶ εἰς αὐτῶν ἐβολτῆζάραμεν. Ἡ ἀρμαδα ἡ Τουρκικὴ φαίνεται ἔξω ἀπὸ ταῖς Σκρόφας ἀνοικτά, καὶ μὲ ὀλίγον ἀέρα πρύμμον δι' αὐτοὺς ἔρχονται κατ' ἐπάνω μας. Πάλιν μία Κορβέτα Ἀγγλικὴ ἐμφανίσθη εἰς τὰ πανιά, ἡ ῥότα της (Διεύθυνσις) σχεδὸν μαζί μας· πρὸς τὰς ὥρας 4 μὲ σενιάλον τοῦ Ναυάρχου μας τραβοῦμεν ὅλα κατὰ τὸν λιμένα Δραγαμέστο· εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπλησιάσαμεν τὸν αὐτὸν λιμένα, καὶ μὲ μεγάλην γαλήνην περιφερόμεθα εἰς τὸ ἀντίκρυ τοῦ λιμένες καὶ νησόπουλων πολλῶν, ὅπου ἐδῶ εὐρίσκονται· ὁ δὲ Τουρκικὸς στόλος κατ' ἐπάνω μας, καὶ μὲ ἀεράκι· ἐπρὸς ἡχώρησαν καὶ αὐτοὶ μέσον τῶν νησιῶν Πεταλίδων, καὶ πάντα τραβοῦν κατ' ἐπάνω μας. Πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{3}$ τὰ Τουρκικὰ μᾶς ἐπλάκωσαν, καὶ ἄρχισαν ταῖς κανονιαῖς, καὶ ἡμεῖς ἀμέσως ἐβαλθήκαμεν εἰς τάξιν πολέμου· ὁ πόλεμος ἔδειξε πεισματώδης πολλὰ, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἔζωσαν ὅλα τὰ Τούρρικα μέσον τῶν νησιῶν Δραγαμέστου. Ἐν μέρος τῶν πλοίων μας ἐτραβήξαν ποδιστὰ σοταθέντο (ὑπηνέμως) ἀπὸ ἓνα τῶν νησιῶν, ἡμεῖς ἐτραβοῦσαμεν ἀκόμη σοθράνω (προσηνέμως) τοῦ νησιοῦ καὶ ἐθεωρούσαμεν ὅπου οἱ Τούρκοι ἐπολλαπλασίασαν ταῖς κανονιαῖς τους εἰς ἓνα τῶν ἀρμαμέντων μας καὶ εἰς ἓνα μπουρλότον μας· τὸ μὲν μπουρλότο μας μὴν ἠμπορῶντας νὰ ὑποφέρῃ ταῖς πολλαῖς φωτιαῖς ἐπόδισεν, οἱ δὲ Τούρκοι ἀπόλυσαν ἓνα τῶν μπουρλότων τους, τὸ μεγαλῆτερον, καὶ ὁ κομαντάντες τῶν μπουρλότων του (ὁ Ἀρχηγός). Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀντὶ νὰ ὀδηγηθῇ (διευθυνθῇ) καθὼς τὰ ἄλλα καὶ νὰ τραβῇ σοτοθέντο τοῦ νησιοῦ, τὰ ἐγύρισε κατὰ τὰ Τουρκικὰ, τὸ ἴδιον ἔπραξαν τὰ ὅσα εὐρέθησαν κοντά μας καὶ σουθράνο τοῦ νησιοῦ. Ἐδῶ βέβαια δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐξηγήσω τὴν γεναιότητα τοῦ Ἀντιναυάρχου μας Σαχτούρη, καὶ τὴν ἀνδρείαν καὶ ὀγλιγωρότητα εἰς τὸ ρίξιμον κανονιῶν τῶν παλλικαριῶν του, καὶ μὲ πόσον ζῆλον ἐκτυπώμεθα μὲ τὰ Τούρρικα, ὅπου μᾶς εἶχον τριγυρισμένους. Τὸ μπουρλότο τους τέλος πάντων ζυγώνει κοντά μας, ἡμεῖς πολεμῶντας μὲν, καὶ μὲ σπουδὴν τὸ ἄλλο μέρος ἐτοιμάζαμεν

τὴν λιανὴν φωτιάν μας, ὁμοίως καὶ τὴν μεγάλην βάρκαν μας ἔρριψαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ κανόνι καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πολέμου διὰ νὰ κτυπήσωμεν τὸ μπουρλότο τους, τὰ δὲ κανόνια μας μὲ μπάλες καὶ μισδράλια (Σφαιρίδια) ἀκατάπαυστα οὐχὶ μόνον τὸ μπουρλότον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρμαμέντων τους, ὅπου μᾶς εἶχον τριγυρισμένους· τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἄλλα κοντὰ μας ἀρμαμέντα μας· τέλος ἓνα τῶν μπουρλότων μας, τοῦ Καπ Μαρίνη, ἐζύγωσεν μὲ τὸ Τουρκικὸν μπουρλότον, καὶ γύρω τριγύρω, ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, ἀπερνᾷ ἀπὸ τὴν πρύμνη τοῦ Τουρκικοῦ ὁ Μαρίνης, ἡμεῖς μὲ μπάλες καὶ μιστράλια ἀδιακόπως, καὶ δυνάμει αὐτῶν ἐγλύτωσεν τὸ ἰδικόν μας, τὸ δὲ Τούρκικον ἐπῆρε φωτιὰ καὶ ἐκάικεν· ἔτρεξαν ἀμέσως αἱ Τούρκικες φελοῦκες, διὰ νὰ γλυτώσουν τοὺς ἀνθρώπους των, καὶ μὲ τὰ μιστράλια μας ἀφανίσσαμεν εἰς θάνατον πολλοὺς, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσουν, καὶ οὕτω ἀπὸ τὸ μπουρλότο ἐχάθησαν Τούρκοι πολλοί· ὄντες ὅμως κοντὰ εἰς τὴν στεριά ἑνὸς νησόπουλου ἐδυναστεύθημεν (ἐστενοχωρήθημεν) νὰ ἀπεράσωμεν ὅλα ὅσα εὐρέθημεν σοταθέντο, καὶ μὲ πολλὰ πανιὰ ἐπετάχθημεν ἀπὸ τοῦ νησιοῦ τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀμέσως πάλιν ἠρχίσασμε τὴν φωτιὰ εἰς ὅσα Τούρκικα ἦτον πλησίον, ὥστε ὅπου τοὺς ἐστενοχωρέσαμεν μέσον τῶν νησιῶν καὶ ἐβάλλθησαν εἰς φυγὴν, ῥίχνωντάς μας πολλαῖς κανονιαῖς ἀπὸ ταῖς πρύμναις των. Μιὰ ὀκνηρὰ φεργάδα τοὺς ἔμεινεν ἐδῶθε τοῦ νησιοῦ μονάχη τῆς καὶ εἰς μπονάτσ, ἡμεῖς καὶ ἄλλα πλοῖα μας τὴν ἐδιαβολέψαμεν ἀπὸ ταῖς κανονιῆς, ἐκείνη πολλὰ ὀλίγες μᾶς ἔρριπτεν ἀπὸ τὴν πρύμνην, καὶ μὲ ἐπτὰ φελοῦκες ἔμπροσθεν ἐπάσχιζε νὰ ἀλαργίσῃ· εἴχαμεν πλησίον τρία μπουρλότα, καὶ τὰ ἐγκαρδιόναμεν νὰ τρέξουν εἰς αὐτὴν τὴν φεργάδα, ὅτι βέβαια δὲν ἦτον διὰ νὰ γλυτώσῃ· μὰ ὄντας γαλήνη μεγάλη, καὶ αὐτὰ μας τὰ μπουρλότα δὲν ἐδύνονταν νὰ τὴν φθάσουν· ὁ πόθος τοῦ Ἀντιναυάρχου μας δὲν τὸν ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἀμέσως ἐδιώρισεν τὰ παλλικάρια του νὰ ἔμβουν εἰς τὴν μεγάλην βάρκαν του καὶ νὰ τρέξουν, νὰ ῥυμουλκιάρουν τὸ μπουρλότον· αὐτοὶ ἐπῆγαν μὲ σπουδὴν, καὶ βλέποντας ἡμᾶς ἔστειλαν ταῖς βάρκας τους καὶ ἄλλα δύο πλοῖα μας, καὶ ἐτραβοῦσαν δύο μπουρλότα, ἡμεῖς δὲ ἀδιακόπως τῆς ἐρρίκαμεν κανονιῆς. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἦλθον ἀπὸ τοῦ Καπ. Κωνσταντῆ Μπελεμπίνη καὶ ἐζήτησαν τοῦ Ἀντιναυάρχου μας μπαροῦτες, ὅτι δὲν εἶχον, καὶ τοῦ ἐδωσαν 3 βαρέλια, ἦλθον καὶ ἀπὸ τοῦ Καπ. Μήτρου Χρηστοδούλου, καὶ μᾶς ἐζήτησαν αὐγὰ διὰ μερικοὺς λαβωμένους, ὅπου τοὺς ἔσκασε ἓνα κανόνι τους καὶ τοὺς ἐλάβωσεν· ὅθεν μᾶς εὐρέθησαν αὐγὰ καὶ τοὺς ἐδώσαμεν. Ματαίως ἐκοπιᾷσαμεν διὰ τὴν φεργάδα, ὅτι μὲ ζώρη (δυσκολίαν) τραβώντας την μὲ ταῖς φελοῦκες καὶ μὲ κάποιον μικρὸν ἀεράκι ἐκαθαντζάρισεν τὸ νησί καὶ ἐγλύτωσεν· αἱ δὲ βάρκες μας καὶ μπουρλότα ἐπέστρεψαν. Ὁ πόλεμος ἐκροτήθη πεισματωδῆς καὶ ἐβάσταξεν ἕως 3 ὥρας, ἀγκαλὰ καὶ δὲν ἐπαύσαμεν ἕως τὰς 12 ὥρας τῆς ἡμέρας, πλὴν ἦτον ἀργὲς αἱ κανονιῆς μας, ὅχι ὥς εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἐνα καλὸν μέρος Τουρκικῶν ἀρμαμένων

καὶ μπουρλότων τοὺς ἐδιευθύνθη ὅθεν ἦτον ὁ ἄλλος στόλος μας, καὶ ἐβλέπομεν τὰ Τούρκικα νὰ ρίκτουν ἐκεῖθεν πολλαῖς κανονιές, καὶ φυσικὰ ἐπολεμοῦσαν καὶ ἐκεῖ μὲ τὰ ἐδικὰ μας, καὶ ὄντες σοταθέντο τοῦ νησιῦ δὲν ἐδιακρίναμεν καὶ δὲν ἐβλέπαμεν· πρὸς τὰς 12 ὥρας τὰ Τουρκικὰ ἐπόδισαν ὅλα καὶ μᾶς ἀλαργεύθησαν ὀλίγον, διότι ἦτον γαλήνη καὶ διὰ τὰ δύο μέρη, ὅθεν καὶ ἐπαύσαμεν τὸν πόλεμον. Εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ Ἀντιναύάρχός μας ἐβάλε φανάρια διὰ νὰ μᾶς γνωρίζουν τὰ ἰδικὰ μας καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθοῦν, ὅτι ἦτον μὲν σκότος, ὅτι δὲ, ὅπου εἴχαμεν τὰ Τούρκικα πλησίον καὶ ὑποπτευόμεθα νὰ μὴν πέσωμεν ἐπάνω τους, καὶ συχνὰ ἐσμίγαμεν μὲ τὰ ἰδικὰ μας, καὶ διὰ τὰς ὑποψίας ἕνας τοῦ ἄλλου ἐρωτώμεθα τὸ τί καράβι εἶναι ὁ καθείς. Τὸν Ναύαρχόν μας (ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ αὐτοῦ πολέμου) καθὼς καὶ ὅσα πλοῖα μας τὸν εἶχον ἀκολουθήσει, δὲν τὸν εἶχομεν ἰδεῖ, καὶ ζυγώνοντας οἱ καπεταναῖοι ὅπου εἶχον τὴν ῥότα τοὺς μὲ ἡμᾶς ἐρώτησαν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας, τί ἐμελλον νὰ κάμουν αὐτὴν τὴν νύκτα, καὶ τότε ὁ Ἀντιναύάρχός μας τοὺς ἀπεκρίθη, νὰ τὰ γυρίσωμεν πάλιν κατὰ τὸ Δραγαμέστο, νὰ σμίζωμεν μὲ τὸν Ναύαρχόν μας καὶ ἐπιλοιπούς Καπεταναίους μας, καὶ ἐντὸς ὀλίγου αὐτοὶ τὸ ἐπροᾶξαν· πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς τὰ Τούρκικα ἔρριξαν μερικὲς κανονιές ἴσως ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς καὶ σκοτεινὰ καὶ κοντὰ μας, νὰ μὴν ἐπήγενε κανένα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας ἐπάνω τους, καὶ αὐτὸ βέβαια ἤθελεν ἀκολουθήσῃ, ἂν δὲν ἦτον τόσον μεγάλη γαλήνη· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς εἰδομεν τὰ φανάρια τοῦ Ναυάρχου μας, ὅμως οἱ Καπετανεῖοι τῶν πλοίων μας, ὑποπτοὶ διὰ νὰ μὴν ἦτον τὰ Τουρκικὰ, μὲ τρόμπα μαρίνα ἕνα μὲ τὸ ἄλλο ἐρωτοῦσαν τὸ τί φανάρια ἦτον ἐκεῖνα· ὁ Ἀντιναύάρχός μας τοὺς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτον ὁ Κομαντάντες μας, καὶ ἔτσι ὅλα ἐτραβούσαμεν εἰς ἀντάμωσίν του, καὶ οὕτω ὅλην τὴν νύκτα μὲ μπονάτσα μὲ προσοχὴν καλὴν διὰ τοὺς Τούρκους ἀπεράσαμεν· πρέπει νὰ σημειώσω ἀκόμη ὅτι εἰς ὅλον τὸν αὐτὸν πόλεμον, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἦτον μακρόθεν μία Ἑγγλέζικη φεργάδα καὶ ἕως τέλος ἔκαμεν θεωρίαν· καὶ βεβαία θέλει ἀπορήσει καὶ αὐτὸς νὰ ἰδῇ ἕναν τρομακτικὸν στόλον νὰ τὸν ποδίζουν, καὶ μὲ ταῖς φελοῦκες νὰ πάσχουν νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ ἔτσι μικρὰ καὶ ὀλίγα ἑλληνικὰ καράβια· ἃς ἔχῃ δόξαν ὁ Πανάγαθος Θεός.

Κυριακὴ 22 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας ὑποκάτω Καλάμου καὶ ἄλλα Νησιὰ μὲ γαλήνην, καὶ ἡ ῥότα μας διὰ Σκρόφες. Ἡ Τούρκικη ἀρμάδα σοταθέντο τραβᾷ ἀνοιχτὰ· πρῶτ' ὄντας ἀνταμώθημεν μὲ τὸν Καπ. Ἀντώνη Κριεζῆ, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἀπὸ μπάλα κανονιῶν εἰς τὸν ἐχθρῶν πόλεμον ἐλαβώθη ὁ Καπ. Πινότσης· πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸ Δραγαμέστο, ἡ φελοῦκες ἐβγήκαν κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ νὰ ἐπιτύχουν νὰ κάμουν νερόν· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀντιναύάρχός μας ἔρριξεν τὴν πᾶσαράν του (κέλητα) καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ Ναυάρχου, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἔστειλεν εἰς τὸ πλοῖόν μας 2 βαρέλια μπαρούτι καὶ μερικὲς μπάλες· εἰς τὰς ὥρας 4

1]2 ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖόν μας ὁ Καπ. Μαρίνης μὲ ἓνα ὄρδινον τοῦ Ναυάρχου (Μισοῦλη), μὲ τὸ ὁποῖον ἐδιόριζεν, ὅλοι τοῦ στόλου οἱ Καπετανεῖοι νὰ τοῦ δώσουν φουσέκια, ὅθεν καὶ ἀπὸ τὸ μέρος μας τοῦ ἐδώσαμεν. Εἰς ἓνα τῶν Νησιῶν κοντὰ εἰς ταῖς Σκρόφαις ἐφθασαν καὶ ἄραξαν τέσσαρα καΐκια ἀπὸ Ζάκυνθον, τὰ δύο μὲ παξιμαδί καὶ τὰ ἄλλα δύο μὲ σιτάρι, καὶ ἀραποσίτι, λοιπὸν ἔγεινεν συνέλευσις, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν τὰ καράβια μας ταῖς φελοῦκες τους, νὰ πάρουν τὸ αὐτὸ παξιμαδί, καὶ νὰ τὸ πάνε αἱ ἰδίας εἰς Μεσολόγγι ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ στενοῦ, ὡσαύτως νὰ συνοδεύσουν καὶ τὰ δύο καΐκια μὲ τὸ σιτάρι καὶ ἀραποσίτι· καὶ οὕτως αἱ φελοῦκες ἐστάλθησαν καθὼς καὶ ἡ ἰδική μας, καὶ ἔπραξαν τὰ ὅσα ἄνω ἐξηγήθημεν, δηλδ. ἐπῆγαν ἐπαρέδωσαν τὸ αὐτὸ παξιμαδί, ὁμοίως ἐσυνόδευσαν καὶ τὰ 2 καΐκια μὲ τὸ σιτάρι καὶ ἀραποσίτι, καὶ ἐν ταυτῇ αἱ φιλοῦκες μας ἀνεχώρησαν καὶ πρὸς τὰς 5 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψαν εἰς τὰ πλοῖα μας, καὶ μὲ μεγάλην γαλήνην ἐβολταντζάραμεν εἰς τὰ νησόπουλα Πεταλίδων ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 23 Νοεμβρ. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος μας μετὰ ξὺ νησοπούλων καὶ Σκρόφες μὲ πολλὰ ὀλίγον ἀεράκι, καὶ εἶδαμεν δύο βαρδακώστες (πρόσκοπα) Τουρκικές, καὶ βλέποντάς μας αὐτοὶ ἐτράβηξαν πρύμα κατὰ τὸν Κάβο Πάππα· πρὸς τὰς ὥρας 3 πάλιν εἶδαμεν μίαν κορβέτα Ἰγγλέζικη εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὴν κόστα (παρالياν) Ἰθάκης· εἰς τὰς ὥρας 4 ἐμφανίσθη ὁ Τουρκικὸς στόλος ἀνοικτὰ ἀπὸ ταῖς Σκρόφαις καὶ ἐβαστοῦσε σχεδὸν ἕως τὸν κάβο Πάππα, ἡμεῖς μὲ ἄκρα γαλήνη ἐπεριφερόμεθα ἀπὸ μέσα ταῖς Σκρόφες· εἰς τὰς ὥρας 7. ὁ Ναύαρχος μὲ σεινάλον ἔκραζε ταῖς βάρκαις τῶν καρabiῶν μας διὰ νὰ πάνε νὰ φορτώσουν καὶ νὰ φέρουν παξιμαδί εἰς Μεσολόγγι, ὅπου αὐτὸ τὸ παξιμαδί ἦτον εἰς Πεταλὰ μέσα εἰς καΐκια ὅπου ἀπὸ Ζάκυνθον ἦτον φερμένον· ὅθεν ἐπῆγαν μερικὲς βάρκες, καθὼς καὶ ἡ ἰδική μας, τὸ ὁποῖον παξιμαδί ἐφόρτωσαν, τὸ ἐπῆγαν εἰς τὸ στενὸν τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ ἐπαρέδωσαν τῶν ἐκεῖ ἐπιστατῶν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψαν εἰς τὰ πλοῖα μας· τὴν ὥραν ὅπου ὁ Ναύαρχος ἔκραζεν τῆς φελοῦκες, ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τοῦ Ναυάρχου, ἐκεῖ εἶδεν δύο γράμματα ὅπου εἶχεν αὐτὴν τὴν ὥραν λαβημένα ὑπὸ Ναύαρχος, τὸ ἓν ἀπὸ Μεσολόγγι ὅπου ἔγραφαν μεγάλας εὐχαριστήσεις εἰς τὰ ὅσα τοὺς ὑπερασπιζόμεθα, χαίρομενοι εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν διὰ τοὺς συχνοὺς πολέμους ὅπου μὲ τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐκάμαμεν, αὐτοὶ δὲ ἐδέουνταν νὰ τοὺς ἔχωμεν πάντα τὴν ἔγνοιάν τους· τὸ δὲ ἄλλο γράμμα ἦτον ἀπὸ τὸν κομαντάντε Ἰγγλέζον τῆς Κροβέτας, ὅπου σήμερον εἰς τὰ πανιὰ εἶδομεν, μὲ τὸ ὁποῖον γράμμα μᾶς ἔλεγεν νὰ προσέχωμεν καλῶς ἐδῶθεν ὅπου περριφερόμεθα, νὰ μὴν ἐγγίζωμεν τίποτας τόσοις εἰς τὰ νησιά, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ καΐκια τους, ὅπου ἐδῶθεν ταξειδεύουν, ἐπειδὴ καὶ ὁ καπ. Πινότσης ἐβιζιτάρισε ἓνα καράβι ἐμπορικόν, ὅπου ἤρχονταν μὲ πράτιγον ἀπὸ Εὐρώ-

πην, ἡ ῥότα (διεύθυνσις) τοῦ ὁποίου ἦτον διὰ Ζάκυνθον, καὶ σχεδὸν κοντὰ εἰς τὸν λιμένα Ζακύνθου, τοῦ ἐβυζιτάρισεν (ἐπιθεώρησε) τὰ χαρτιά του καὶ τὸν ἐσπορκάρισεν (ἔθεσεν ὑπὸ κάθαριν). ὅθεν καὶ μᾶς εἰδοποιοῦσεν πῶς ὁ αὐτός καπ. Πινότσης ἀφεύκτως ἔχει νὰ πληρῶσῃ ὅλα τὰ ἐξοδα τοῦ σπόρκου του καὶ τὰ ἐξῆς· περιπλέον μᾶς ἔγραφεν, ὅτι ἔνα ἐμπορικὸν πλοῖον ἀπὸ Ναύπλιον ἔφθασεν εἰς Ζακύνθον, καὶ αὐτὸ εἶπεν ὅτι ὁ στόλος Πετζιωτῶν ἦτον ἕτοιμος διὰ ταῦτα τὰ μέρη, καὶ ἐχαρήκαμεν. Ὅλην τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν εἰς ταῦτα τὰ νησόπουλα μὲ μεγάλην βονάτσαν.

Τρίτη 24 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον ἀεράκι πλησίον Σκρόφες, καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν νῆσον Ζακύνθου, καὶ αὐτὴ ἐμετεχειρίσθημεν διὰ τὴν εἰδησιν ὅπου ἡ Κροβέτα Ἰγκλέζικη χθὲς μᾶς ἔδωσεν διὰ τὰ καράβια Πετσωτῶν, μήπως καὶ τὰ ἰδῶμεν, καὶ ἀνταμώσωμεν ὅπου μὲ μεγάλον πόθον τὰ προσμένομεν· πρὸς τὰς ὥρας 2 1)2 εἰδῶθη ὁ ἐχθρικός στόλος κατὰ τὸν κάβο-Πάππα, καὶ ὁδηγεῖται μὲ τὴν ῥόταν μας· ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν ἐν ἡσυχίᾳ, μὲ μεγάλην γαλήνην, καὶ ἐπεριφερόμεθα μέσον Ζακύνθου καὶ Γλαρέντζας.

Τετράδη 25 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν πλησίον Γλαρέντζας μὲ ὀλίγον τῶν στερεῶν (ἀπόγαιον) ἀεράκι, εἶδομεν πάλιν τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα κατὰ τὸν Κάβο Πάππα· πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν ὑποκάτω τῆς Γλαρέντζας καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· συγχρόνως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔρριξεν τὴν πᾶσαράν του (κέλητα), καὶ ἐπῆγεν ἔξω διὰ νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδησιν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἦτον ἔξω ὁμοῦ καὶ ἄλλαις ἰδικαῖς μας φελοῦκαις, ἀκούονται ἔξω πολλαὶς ντουφεκιαίς, ἡμεῖς ὅμως ἀπὸ τὸ καράβι δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ διακρίνωμεν τὸ τί ἄρα νὰ ἦτον· ἐστοχαζόμεθα ὑπὲρ τὸ πλεῖστον νὰ ἦτον Ρωμηοὶ καὶ νὰ ἔκαναν φέστα, κ' αὐτοὶ τ' ἀνάπαλιν ἦτον Τοῦρκοι καὶ ἐπολεμοῦσαν ἀδιακόπως ταῖς φελοῦκαις μας· πολλαὶς ψυχαῖς χριστιανῶν ἐκινδύνευσαν νὰ αἰχμαλωτισθοῦν, καὶ ἔκλαιγον καὶ ἐφώναζον βοήθειαν· ἐκεῖ ἦτον καὶ ἐπὶ τὰ καίκια Ζακύνθια, ἐξεπίτηδες διὰ νὰ γλυτώσουν ψυχαῖς, πλὴν διὰ τὴν υπερβολικὴν ψιλὴν φωτιὰν (ὅπλα) τῶν Τουρκῶν δὲν ἀποκοτούσαν νὰ ζυγώσουν· αἱ φελοῦκαις μας ἄρχισαν καὶ αὐταὶ νὰ κτυποῦν τοὺς Τούρκους· ἔτσι ἔλαβαν καιρὸν τὰ καίκια καὶ ἐφόρτωσαν πολλὰ γυναικόπαιδα ὁμοῦ καὶ ἄνδρας· ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐγλύτωσεν ὑπὲρ τοὺς 50 μὲ τὴν σκαμπαβίαν του, καὶ τοὺς ἔβανεν μέσα εἰς τὰ καίκια καὶ ἔπειτα ἦλθεν εἰς τὸ καράβι μας, αἱ δὲ ἄλλαις φελοῦκαις ἔμειναν ἀκόμη ἔξω καὶ ἐπολεμοῦσαν, οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἔρρικταν οὐχὶ μόνον ντουφεκιαίς, ἀλλὰ καὶ κανονιαίς τοῦ κάμπου· ἤθελαν σχεδὸν ὅλοι οἱ ἰδιοὶ μας νὰ εὐγοῦν νὰ τοὺς κυνηγήσουν τοὺς Τούρκους, μὰ δὲν τοὺς ἐβόλεσεν (ἐπετράπη), ἐπειδὴ καὶ ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐπλησίαζεν καὶ μὲ βίαν, μάλιστα τοῦ Ιαρθάρου δὲν τοῦ ἐφθάνεν ἕνας τοιοῦτος στόλος ἀπὸ 75 φεργάδαις καὶ βρίκια κατ' ἐπ' α-

νω μας, ἀλλὰ ἔφερε μαζί του σήμερον μόνον τὸ εἶδαμεν) καὶ ἓνα ἀτμοκίνητον πλοῖον. Εἰς τὰς ὥρας 4 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σιγῶν ὅλαις αἱ βάρκες ὅπου ἦτον ἔξω, νὰ ἔλθουν εἰς τὰ πλοῖα τους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἀνοίγοντας πολὺ ὀλίγον· πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Γλαρέντζαν, καὶ ἐδεκεῖ (αὐτόθι) ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν ὑποκάτω καὶ σιμὰ τοῦ κάστρου Γλαρέντζας· ἐκεῖ εἶδαμεν οἱ Τοῦρκοι τῆς στεριᾶς νὰ ἔβαλαν φωτιὰ καὶ ἐκατακέγαν τὰ μαγαζιά τῆς Γλαρέντζας, ἡ δὲ ἀρμάδα τους ἀπλωμένη ὅλη ἔμπροσθέν μας, ἕως τριῶν κανονιῶν τόπον διάστημα, καὶ μερικὰ ἦτον καὶ κοντήτερα πλησίον τῆς Ἰθάκης, μάλιστα ἐπίασαν καὶ ἓνα κατὰ Ζακύνθιον καὶ τὸ ἔφερον μαζί τους, δὲν ἤξεύρωμεν ἂν καὶ ἦτον ἄδειον, ἢ εἶχεν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς μέσα καὶ τοὺς ἐπήγαγεν εἰς τὰ νησιά· πρὸς τὰς ὥρας 11 τὸ ἀεράκι ὀλίγον, πλὴν πρῶμο διὰ ἡμᾶς, καὶ ἐπρολάβομεν νὰ ἔχωμεν τὰ σοβράνο, καὶ ἀμέσως αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σιγῶν νὰ ἐτοιμασθῶμεν εἰς πόλεμον, καὶ νὰ τὰ γυρίσωμεν κατὰ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, καὶ πάραυτα ἡμεῖς τὸ ἐμεταχειριστήκαμε, καθὼς καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας πρὸς τὰς 11 1/4 ὥρας τὰ ἐζυγώσαμεν, ἀρχήσαμεν τὸν πόλεμον πεισματῶδη καὶ ἐκτυπηθήκαμεν διὰ 1 1/2 ὥραν, ὦ τοῦ θαύματος, διὰ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ! μία ἀρμάδα τόσον τρομακτικῇ, καὶ ἡμεῖς ὀλιγώτατοι, ἐπώδισαν μὲ ὅσα πανιὰ ἠμποροῦσαν καὶ ἔφευγαν κατὰ τὸν κάβο-Πάππα· τοὺς ἐπήγαμεν ἕως μιστὴν ὥραν ἐξοπίσω τους, πλὴν ὄντας νύκτα καὶ σκότος, ἐτραβηχθήκαμεν καὶ ἐπαύσαμεν νὰ πολεμοῦμεν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου καὶ σκότους τῆς νυκτός, ὀλίγον ἔλειψε νὰ χαλασθῶμεν (συγκρουσθῶμεν): ὁ καπ. Λαζάρος Παναγιώτας ἔρχεται νὰ πῆσῃ ἐπάνω μας, καὶ μὲ τὴν ἐπιτηδειότητά του ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ὀγληγοράδα τῶν ἀνθρώπων του τὸ ἐξέφυγεν, τσακίζοντάς μας μόνον τὸ μπαστοῦνι τὸ κόντρα· ἀκολούθησεν καὶ ἄλλο συμβεβηκός, ὅπου ἀφοῦ ἐπαύσαμεν τὸν πόλεμον τὸ ἐμάθαμεν καὶ μᾶς ἐλύπησε μεγάλως, δηλαδὴ πολεμῶντας ἔτρεξεν τὸ μπουρλότον τοῦ Καπ. Θεοδωράκη Θεοφάνη ἐπάνω εἰς τὰ Τοῦρκικα, μήπως καὶ εὐτυχῆσῃ νὰ καύσῃ καμίαν φεργάδα, καὶ τὸν εἶδαμεν νὰ ἐζυγώσεν, τὸν ἄρχισαν κανονισμοὶ καὶ ἀπειρὴ λιανὴ φωτιὰ, καὶ αὐτὸς νὰ κολήσῃ· μπάλαι θεὸς νὰ ἔκοψεν τὸ σχοινίον τῆς φελούκας του (ἢ πῶς ἀλλέως ἐστάθῃ ἀγνοοῦμεν) καὶ εὐρέθῃ μεμακρυσμένη ἀπὸ τὸ πλοῖον μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφίνοντας μέσα εἰς τὸ μπουρλότο μόνον τὸν καπετάνιον καὶ ἔφυγαν· τὸ αὐτὸ μπουρλότο δὲν ἐκάηκε καὶ ἐστοχαζόμεθα τὸ τί νὰ ἐγείνεν, καὶ ἐνθυμῶντας νὰ μὴν μᾶς τὸ ἐπίασαν οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἐπικραίνεν ἕως θανάτου, τόσον διὰ τὸν καπετάνιον, καθὼς καὶ διὰ τὸ μπουρλότον τὸ καλλιότερον, νὰ μᾶς τὸ πιάσουν οἱ τοῦρκοι ζωντανόν (σῶον) ἐπαρηγορούμεθα ὅμως στοχαζόμενοι ὅτι οἱ Τοῦρκοι μὲ φόβον ἔφευγον, καὶ βέβαια δὲν εἶχον καιρὸν νὰ τὸ πάρουν, ἀλλ' οὔτε διὰ ὑποψίας καμίας μηχανικῆς (ὑπονοίας στρατηγῆματος) ἔτσι εὐκολὰ ἐπλησίαζαν· λοιπὸν περισσότερον ἐκρίναμεν ὅτι τὸ ἄφησαν, καὶ ὅτι νὰ

ἔμεινεν μοναχόν· ὅθεν καὶ ἀπεφάσισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἀγκαλὰ καὶ τὰ τουρκικὰ πλησίον καὶ μὲ ἓνα πλῆθος φανάρια ἔτρεχον τὴν ῥόταν τοὺς, νὰ τὰ γυρίσωμεν καὶ νὰ ὑπάγωμεν γυρεύοντάς το, καὶ συγχρόνως τοῦ αὐτοῦ στοχασμοῦ μᾶς ἐζύγωσεν καὶ ὁ Ναύαρχος μὲ τὸν ὁποῖον συνομιλῶντες διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ εἰρημένου μπουρλότου ἀμφοτέροι ἀποφασίσαμεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν νὰ ὑπάγωμεν γυρεύοντάς το, καὶ κατὰ τὴν ἀφού τὰ ἐγυρίσαμεν, ἀπέρασεν ἀπὸ κοντὰ μας τὸ μπουρλότο, ὁ Καπ. Μανώλης, τὸν ὁποῖον ἐρωτήσαμεν καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι νὰ τοῦ ἐφανίσθη ὡς ἓνα καράβι κατὰ ἐκεῖθεν ὅπου ἐτραβούσαμεν, καὶ νὰ πηγαίνωμεν ὅλο ἓναν δρόμον καὶ θέλει τὸ ἐπιτύχωμεν· ἡ νύκτα ὁμως σκοτεινὴ, καὶ ἕως εἰς τὰ μεσάνυχτα δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ τὸ ἴδωμεν· ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ἐπῆρεν ἀέρας Σιρόκο-λεβάντες δυνατός, καὶ ῥεγολάροντες τὰ πανιά μας πάλιν ἐγυρίζαμεν μήπως τὸ ἴδωμεν, πλὴν ματαιίως ἐκοπιᾶσαμεν, ὅθεν καὶ μὲ κακοκαιρίαν καὶ μὲ ἀέρα δυνατόν ἀπεράσαμεν αὐτὴν τὴν νύκτα.

Πέμπτη 26 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Γλαρέντζας καὶ Ζακύνθου, καὶ διὰ τὴν τριμυρίαν τῆς θαλάσσης τὰ καράβια μας εὐρέθησαν σκόρπια καὶ μεμαχρυσμένα ἓνα τοῦ ἄλλου· ὁ ἀέρας Σιροκο-λεβάντες δυνατός καὶ θάλασσα μεγάλη, ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανιά μας, καὶ ἐπήγαμεν κατὰ τῆς Σκρόφαις θεωρῶντας πάντα διὰ τὸ χαϊμένον μπουρλότον μας ἀκόμη καὶ διὰ τὸν Ναύαρχον, διότι δὲν τὸν ἐβλέπαμεν· ἡμεῖς λοιπὸν ἐμείναμεν μοναχοί· πρὸς τὰς 4 ὥρας τῆς ἡμέρας ὁ ἀέρας σχεδὸν ἀνυπόφορος, τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ πλησιάζοντας τὰ ἐγυρίσαμεν ἕως Γλαρέντζα καὶ ἐκεῖθεν πάλιν διὰ Ζάκυνθον· ὁ ἀέρας τόσο δυνατός, ὅπου εἰς μίαν τόσσην μακρυνὴν βόλταν (λοξοδρομίαν) μετὰ βίας ἐκερδίσαμεν ἓνα μίλλιον· ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας καράβια σοβράνω τῆς Ζακύνθου ἐβλέπαμεν 16, πλὴν τὸν Ναύαρχον δὲν τὸν ἐβλέπαμεν, 2 μπουρλότα μόνον μᾶς ἀκολουθοῦσαν, ὁ Μαρίνης καὶ Ἀντώνης Παυλῆς· μὲ τὴν τρίτην βόλταν ὅπου ἐζυγώσαμεν εἰς Ζάκυνθον καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Γλαρέντζαν, εἶδαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ζακύνθου νὰ ἐβγῇκαν εἰς τὰ πανιά ἓνας μπόγος Ἰγκλέζικος καὶ ἤρχονταν κατ' ἐπάνω μας, μᾶς ἔκανε σινιάλο καὶ ἔτσι ἐσταθήκαμεν ἀλά-κάπα, τέλος ἐπλησίασεν (μεγάλῃ θάλασσᾳ (κύματα) ὁμως) καὶ ἔφερεν ἓναν πλίκον γράμματα παρὰ τοῦ Κυρ. Σταμάτη Ν. Μπουντούρη διὰ τὸν Ναύαρχον, καὶ ἀπέξω τοῦ πλίκου εἶχε γραμμένον ὁ Κυρ. Σταμάτης, ὅτι ὁποῖος καπετάνιος τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου εὐρεθῇ καὶ λάβῃ, νὰ πληρώσῃ τοῦ καπετάνιου τοῦ μπόγου Πέτρου Μεσήνη (ἔτσι ὠνομάζονταν) τὰλληρα εἴκοσι, καὶ τὸν πλίκον νὰ δοθῇ τοῦ Ναυάρχου ὅσον τάχιστα, ὅτι ἦτον ἀναγκαῖα· ὁ Ἀντιναύαρχός μας λοιπὸν τὸν ἔλαβεν τὸν πλίκον, ἔδωκεν τοῦ καπετάν Πέτρου Μεσήνη ἀντὶ διὰ τὰλληρα (διότι δὲν εἶχεν) 4 χουσὲς στερλίνες, ἔγραψεν καὶ γράμμα μὲ τὸν ἴδιον Μεσήνην τοῦ Κυρ. Σταμάτη διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ μέτρημα ταλλήρων, καθὼς καὶ ἐν συντόμῳ τὸν ἐχθεραδυσινὸν πόλεμον, διὰ τὴν

ἔλειψιν τοῦ μπουρλότου, καὶ ὅτι ὁ Ναύαρχος δὲν ἤξευρεν ποῦ εὕρισκεται, μὲ τὸ νὰ ἐσκορπίσαμεν διὰ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος· καὶ οὕτω ἐκάμαμεν πανιὰ τὴν ῥότα κατὰ τὴν Γλαρέντζα. "Ὀλην αὐτὴν τὴν νύκτα, τόσον ἡμεῖς καθὼς καὶ τὰ δύο μπουρλότα ὅπου μᾶς ἀκολουθοῦσαν, ἀπεράσαμεν μὲ μεγάλην δυστυχίαν, διὰ τοῦ σφοδροῦ Σιροκολεβάντε, καὶ χωρὶς πανιὰ σχεδὸν ἐτραβοῦσαμεν τὴν βίλτα κατὰ τὴν Ζάκυνθον.

Παρασκευὴ 27 Νοεμ. Πολλὰ πρῶτῃ εὐρέθημεν ὑποκάτω τῆς Ζακύνθου, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ βαστήξωμεν, ὅτι ὁ ἀέρας ἦλθεν πύρινος, καὶ σκότος χειμῶνος μέγα ἐποδίσσαμεν διὰ τὸ μέρος τοῦ Δραγαμέστου, (ἐκάμαμεν καὶ σιγῶν τῶν δύο μπουρλότων νὰ μᾶς ἀκολουθήσου) ἐπὶ σκοπῶ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν καὶ νὰ εὐρωμεν καὶ τὸν Ναύαρχον, ὅπου ἀφεύκτως τὸν ἐνομιζάμεν ἐκεῖ ἄραγμένον μὲ ἄλλα τῶν πλοίων μας· μὲ ὅλην τὴν κακοκαιρίαν καὶ χειμῶνα ἀπερνῶντας ἀπὸ ταῖς Σκρόφες σοταβέντο, ἀπὸ σοδράνο ἐμετρήσαμεν 17 καράβια Τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ. Εἰς τὰς ὥρας 7 τῆς πρωΐας ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν ἀντικεῖ τοῦ Δραγαμέστου, σοταβέντο ἐνὸς νησίου, καθὼς ἐντὸς ὀλίγου ἐφθασαν καὶ ἄραξαν καὶ τὰ 2 μπουρλότα ὅπου μᾶς ἀκολουθοῦσαν. Μὲ τὸ ἄραγμα ἐτηράξαμεν καὶ δὲν εἶδομεν κανένα πλοῖον, οὔτε ἀραγμένον, οὔτε εἰς τὰ πανιὰ· ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐρριξεν τὴν σκαμπάβιαν του καὶ ἐβγήκεν εἰς τὸ νησί, ὅθεν εὐρέθηκε δύο γέροντας ποιμένας προβάτων καὶ αὐτοὺς ἐρώτησεν, ἂν ἦλθον καράβια ἐδικὰ μας ἢ ὄχι, ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν εἶδον. Πρὸς τὰς ὥρας 10 1]2 τῆς ἡμέρας ἦλθεν ἐπάνω μας ἓνας μπόγος Μεσολογγίτικος καὶ ἔφερεν ἓνα γράμμα παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς Μεσολογγίου διὰ τὸν Ναύαρχον, τὸν ἐπαράλαβεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ αὐτῷ τὸν ἠρώτησε διὰ τὰ καράβια μας ἂν τὰ εἶδον ἐδώθεν, καὶ εἶπον καὶ αὐτοὶ ὅτι δὲν εἶδον. "Ετσι λοιπὸν ἐμείναμεν μονάχοι μὲ τὰ δύο μπουρλότα καὶ ἄγρυπνοι ὅλην τὴν νύκτα διὰ τὴν καλὴν φύλαξιν, διότι οἱ Τοῦρκοι ἦτον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς.

Σάββατον 28 Νοεμ. Δύω ὥρας πρὶν ξημερώσῃ μὲ τὸν ἴδιον καιρὸν, πλὴν ἥσυχον, ἐσαλπάρσαμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ νησιὰ, ἐστείλαμεν καὶ τὴν φελοῦκαν μας καὶ ἔδωσεν εἰδησιν καὶ τοῦ μπουρλότου Καπετ. Καράντου, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἄραγμένον ὀπισθεν ἐνὸς ἄλλου νησίου ἐκεῖ πλησίον ὅπου εἵμεθα ἡμεῖς, καθὼς καὶ τοῦ ἄλλου μπουρλότου τοῦ Καπ. Μαρίνη, καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιὰ μαζί μας καὶ ἀπεράσαμεν σοταβέντο ἀπὸ ὅλα τὰ νησιὰ, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν κάθε ὑποψίαν τῶν Τουρκῶν, καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον. Κατὰ τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐξάνιξαμεν ἓνα πλοῖον κατὰ τὸν κάθον (νήσου) Ὁξιάς, τὸ ἐστοχάσθημεν διὰ βρῖκι Ἀγγλικόν· τὰ ῥηθέντα δύο μπουρλότα ὄντα ἀργοκίνητα, ἐσταθήκαμεν ἀλὰ-κάπα καὶ τὰ ἐπροσμέναμεν νὰ ζυγώσουν, καὶ τέλος ἐπλησίασαν· τοῦ μὲν Μαρίνη εἶπομεν νὰ κάμῃ πανιὰ καὶ νὰ τραβᾷ ἐμπρὸς, μάλιστα τοῦ ἐδώσαμεν καὶ ἕως 2 ὀκάδες λάδι, διότι δὲν εἶχεν παντελῶς, τὸ δὲ ἄλλο τοῦ Καράντου ἐτοιμάσαμεν ἓνα γουμένετο, διὰ νὰ τὸ δέσωμεν καὶ νὰ τὸ τραβῶμεν· ὁ καιρὸς σχεδὸν γαλή-

νη· ἦλθεν μὲ τὴν βάρκαν του καὶ μᾶς ἐζήτησεν ψωμί καὶ λάδι διὰ τὸ φῶς τῆς μπούσουλας, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐστερημένος μὲ τελειότητα (έντελως). οὕτω ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιώρισεν καὶ τοὺς ἔδωσαν 2 σακιά ψωμί καὶ μίαν οὐκὰ λάδι, καὶ δὲν τὸν ἐδέσαμεν ὄντας γαλήνη, καὶ ἐπεριφερόμεθα ὑποκάτω Ἰθάκης. Πρὸς τὰς ὥρας 6 εἶδομεν τὸ τῆς αὐγῆς πλοῖον ὅτι δὲν ἦτον Ἀγγλικόν, ἀλλ' ἦτον ἡ σκούνα τοῦ Καπ. Παξινοῦ, μᾶς ἔβαλεν τὴν σημαίαν του, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικήν μας, πλὴν γαλήνη καὶ δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ ζυγώσωμεν· ἡμεῖς καὶ τὰ ἴδια μπουρλότα εἴχομεν χρεῖαν ἀπὸ ζωτροφίας, καὶ αὐτὸ τὸ ἐστοχασθήκαμεν ὅτι εἶναι ἐπίτηδες ἀπεσταλμένον ἀπὸ Ὑδρα καὶ ὅτι φέρει καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἶδη. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔκραξε τὴν φελοῦκα τοῦ Μαρίνη καὶ ἐμβῆκεν ὁ ἴδιος νῆ ὑπάγῃ εἰς τὴν σκούνα μὲν διὰ νὰ μάθῃ εἰδήσεις καὶ διὰ νὰ πάρῃ προβιζιώνας, καὶ οὕτω ἐπῆγαν, πλὴν δὲν εἶχεν ζωτροφίας, ἀλλὰ ἔφερνε πολυμοφώδια, καὶ μάλιστα ὀλίγον ἔλειπεν νὰ πέσῃ εἰς τὰς παγίδας τῶν Τουρκῶν. Λοιπὸν ἔλαβεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας δέκα βαρέλια μπαρουτι καὶ μπάλαις (εἰς δύο φοραῖς) 593, καὶ οὕτω σχεδὸν βράδῃ ἐτραβούσαμεν τὴν ῥόταν μας, ὡς εἶπον, διὰ Ζάκυνθο· εἴμεθα μονάχοι, καὶ ἡ σκούνα δὲν ἀντάμωσε κανένα ἀπὸ τοῦ στόλου μας, καὶ μὲ μπουναῖσα ὁδηγόμεθα. Πρὸς δὲ τὰς 4 ὥραις τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι.

Κυριακὴ 29 Νοεμβρ. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τῆς χώρας Ζακύνθου, μὲ ἀέρα γρήγο λεβάντε, τὸ αὐτὸ πρῶτ' εἶδομεν νὰ ἔρχωνται ἐξ ὀπίσμως κύστα (ἐκ τῆς παραλίας) Ζακύνθου ἄλλα δύο πλοῖα, τὸ ἐκάμαμεν (ἐνομίσαμεν) τὸ ἐν ἀπὸ τῶν μπουρλότων μας καὶ τὸ ἄλλο φράγγικον, πλὴν μακρὰν καὶ καλῶς δὲν τὰ ἐγνωρίσαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρᾳ σοβράνω (προσηνέμως) τῆς Ζακύνθου εἶδομεν νὰ ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας ἓνα μεγάλο πλοῖον, καὶ τὸ ἐνομίσαμεν βέβαια νὰ ἦναι ὁ Ναύαρχος (Μισαούλης), μάλιστα πλησιαζόμενον ἔρριξεν μία κανονιάν, καὶ μᾶς ἐμφανίσθη νὰ ἔβαλεν καὶ σενιάλον· ὅθεν τοῦ ὑψώσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν σημαίαν μας, τὸ ὅμοιον ἔκαμεν καὶ ἡ σκούνα ὅπου ἦτον κοντά μας, μάλιστα τοῦ ἐβάλαμεν καὶ σημεῖον ὅτι τὸν ἐγνωρίσαμεν· ἐσταθῆκαμεν ὅμως ἀπατημένοι, διότι ἐγνωρίσαμεν νὰ ἦτον μία Κορβέτα Φραντζέζικη. Μὲ τὸ ἀεράκι, ἀγκαλὰ ἐναντίον, ἐσωθρανάραμεν καλὰ τὴν Ζάκυνθον, σχεδὸν εἴμεθα ἔμπροσθεν τοῦ Κατακόλου, μὰ ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο μπουρλότα μας Μαρίνη καὶ Καράντου, ἦτον πολλὰ ὀπίσω μεινεσμένα, ἔτζι ἐμαζώξαμεν μέρος πανιῶν καὶ ἐστάθημεν ἄλλα κάππα ἕως νὰ πλησιάσουν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ ὁ καιρὸς ἐσκοτίνιασεν καὶ ἐφοβέριζεν μεγάλην τρικυμίαν· εἰς τὰς ὥρας 9 ἔφε-
ρεν ἀέρα σφοδρότατον τοῦ σιρόκο λεβάντε, καὶ ῥεγολάροντας τὰ πανιά μας ἐμείναμε μὲ πολλὰ ὀλίγα· εἶδαμε τὴν σκούναν νὰ ποδίσῃ καὶ συγ-
χρόνως ἐποδίσσαμεν καὶ ἡμεῖς, βάζοντας καὶ σενιάλον νὰ ποδίσουν καὶ
τὰ μπουρλότα. Ὁ μὲν Καράντος ἦτο σοβραντζάδος τὸν κάθο Ζακύνθου
καὶ μᾶς ἠκολούθησεν, ὁ δὲ Μαρίνης δὲν ἠδυνήθη καὶ ἀπέμεινεν χωρὶς

πλέον νὰ τὸν ἴδωμεν, ὅτι ὁ καιρὸς ἐσχύλευσεν. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν διὰ τὸ πόρτο Κερή διὰ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμε, καὶ πλησιάζοντες εἶδομεν νὰ ἐπῆγαινε νὰ ἀράξῃ καὶ ἓνα ἄλλο τῶν πλοίων μας, καὶ ἦτο τοῦ Καπ. Ἰωάννη Μαρούκα, καὶ συγχρόνως πρὸς τὰς ὥρας 12 ἀράξαμεν εἰς τὸ Κερή. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀμέσως ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ Καπ. Μαρούκα διὰ νὰ μάθῃ διὰ τὸν Ναύαρχον καὶ διὰ ὅλου τοῦ στόλου, ἐποὺ ἡμεῖς τόσας ἡμέρας τοὺς ἐχάσαμεν καὶ ἐπηγαίναμεν ζητῶντας, καὶ ἔμαθεν ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν ἦτον ὅλοι μαζί, καὶ τὸ πόθεν εὐρίσκονται μὲ τὴν φουρτούναν, οὔτε καὶ αὐτὸς ἤξευρεν. Ὅλην τὴν νύκτα λοιπὸν ἀκολούθησεν πύρινος ἀέρας, εἰς τὸν γρέγο λεβάντε καὶ μεγάλη τρικυμία θαλάσσης καὶ σκότος μέγα μὲ βροχαῖς ἀκατάπαυσταις.

Δευτέρα 30 Νοεμβρ. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς τὸ πόρτο Κερή καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος σκληρότατος ἀέρας καὶ φουρτούνα, τὸν δὲ Μαρίνη δὲν εἰξεύρομεν βέβαια πόθεν εὐρίσκεται· συμπεραίνομεν ὅμως μῆπως καὶ ἐπῆγεν εἰς Ζάκυνθο. Εἰς Κερή ἐζητήσαμεν νερόν, καὶ δὲν μᾶς ἔδωσαν, οὔτε ἐδέχθησαν σχεδὸν νὰ ὁμιλήσωμεν· ἐστείλανε ὅμως εἰς τὴν χώραν Ζακύνθου τὸ τί καράβια εἴμεθα καὶ ἐσημείωσαν ὅτι εἴχαμεν καὶ χρειάν διὰ νερόν, καὶ ἐπρόσμενον τὴν ἀδειαν· πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ Καπ. Κυριάκος Παξινὸς ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν σκούνα του, μᾶς ἔφερε καὶ ἐλάβαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας εἰς δύο φοραῖς μπάλαις κανονιῶν 1968 καὶ δύο κόφαις μισθράλια. Ὁ Καπ. Κυριάκος Παξινὸς ἔφερε καὶ ἓνα Ἀμερικάνον, Βάσικτον τὸ ὄνομά του, ὅστις ἀρρώστησεν βαρέως, καὶ μὴ ἡμπορῶντας εἰς τὴν σκούνα νὰ κάμῃ, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐπαρκαλέσε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας νὰ μείνῃ εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅθεν καὶ τὸν ἐκράτησεν. Ἐπειτα ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Καπ. Ἰωάν. Μαρούκας, καὶ εἶπεν νὰ ὑπάγῃ ἐξω διὰ νὰ ζητήσῃ νερόν, ὅτι δὲν εἶχε παντελῶς· ἐπῆγαν μαζί μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας πλὴν ματαίως, ὅτι καμμίαν ὀρδινίαν δὲν εἶχον ἀκόμη· πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς ἡμέρας ἔδειξεν καλωσύνην, καὶ ἐστοχάσθημεν πρὸς τὰ μεσάνυκτα νὰ εὐγοῦμεν εἰς τὰ πανιά· ὁ καιρὸς ὅλην τὴν νύκτα λεπτὸς καὶ ἀκατάστατος, καὶ οὕτως ἐμείναμεν ἕως σχεδὸν τὸ ξημέρωμα ἀραγμένοι.

Τρίτη 1 Δεκεμβρ. Μίαν ὥραν νὰ ξημερώσῃ, ἀγκαλὰ καὶ ἔπιπτε βροχὴ φιλή, τὸ ἀεράκι ὅμως ἔδεικτεν ἀρμόδιον, καὶ οὕτω ἐσαλπάρωμεν καὶ ἐκάμαμεν πανιά· πρὶν ὅμως σαλπάρωμεν, ὁ Ἀντιναύαρχος ἔκαμε σενιάλο τοῦ μπουρλότου Κ. Καράντου νὰ κάμῃ ὅλα του τὰ πανιά, καὶ νὰ εὐγῇ νὰ τραβᾷ ἐμπρός, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ σκούνα, καὶ οὕτως τὸ ἐπραξάν. Ὁ δὲ Καπ. Μαρούκας μὴν ἔχοντας νερόν ἐστείλε εἰς ἡμᾶς καὶ τοῦ ἐγεμίσσαμεν μερικὰ βαρέλια· εἰς τὸ σαλπάρισμα ἡμῶν καὶ Καπ. Μαρούκα εἶδομεν ἀπὸ τὴν στερεῖα νὰ ἔρρικταν τουφεκιαίς· ὁ Ἀντιναύαρχός μας νομίζοντας μῆπως καὶ ἦλθε καμμία εἰδησις, ἐπῆγεν ὁ ἴδιος ἐξω πλὴν δὲν ἦτο τίποτας, ἀλλὰ μᾶς ἔκαμναν φέστα διὰ τὸ εὐοδίων μας· μάλιστα εἶπαν τοῦ Ἀντιναύαρχου μας ὅτι πολλὰ ἐλυπήθη-

σαν, ὅπου φεύγομεν χωρὶς νερόν, ὅμως δὲν ἦτο ἀπ' αὐτοὺς ἀλλὰ ἀπὸ ταῖς ὀρδινίαις ὅπου ἔχουν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας· τὸ ἑρακί πρύμν, ἐβάλαμεν τὸν δρόμον μας διὰ πατριώτισμα (τὴν Ὑδρα). Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδομεν τὸ μπουρλότο τοῦ Μαρίνη· οἱ ἄνω κονσέρβαις μας ἐτραβοῦσαν ἐμπρός, ἡμεῖς εἰς τὰς ὥρας 5 ἐκάμαμεν ὀλίγα πανιά προσμένοντας τὸ μπουρλότο Μαρίνη· αὐτὸ ὅμως πολλὰ ἀργοκίνητον, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ μᾶς πλησιάσῃ, καὶ οὕτω ὁ Ἀντιναύαρχος μας πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐδιώρισεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατ' ἐπάνω του· τέλος ἐπλησίασε καὶ μὲ τὴν φελούκα του ἦλθεν ἐπάνω μας, καὶ ἐζήτησε ψωμί, ὅτι ἦτο ἐλλειπὴς μὲ τελειότητα, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδώσαμεν διὰ ὀρδινίας τοῦ Ἀντιναύαρχου τέσσαρα τζουβάλια παξιμαδί, τοῦ ἐδώσαμεν δύο βαρέλια νερόν καὶ ὀλίγο λάδι, καὶ αὐτὸς ἀνεχώρησεν. Μὲ καραντί ὑποφέραμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ μέρος τῆς νυκτός· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτός ἐβάλεν ὀλίγον ἑρακί, πλὴν ἐναντίον καὶ μὲ βόλταις ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδῃ 2 Δεκεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὴν βόλτα μας ὀλίγον ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν στεριά τῆς Ἀρκαδίας μὲ τὸ ἴδιον ἑρακί τῆς νυκτός, ἐξοπίσω μας τὰ δύο μπουρλότα Καράντος καὶ Μαρίνης, οἱ δὲ Καπ. Μαρούκας, καὶ Καπ. Κυριάκος Παξινὸς μὲ τὴν σκούνα τους ἐμπρὸς ἡμῶν. Πρὸς τὰς 3 ὥρας εἶδομεν σότα-βέντο μας, ἐν τῶν ἄρμα-μέντων μας, δὲν τὸ ἐγνωρίσαμεν ἀνοικτὰ ὄντας· πρὸς τὰς ὥρας 5 εἶδομεν καὶ ἄλλα τέσσαρα Καράβια ἀπὸ σοβράνο μας καὶ ἐταξιίδευσεν μὲ βόλταις, ὁμοίως καὶ μίαν σκούναν Ἰονικὴν ἤρχονταν πρύμνα, ἡ ρότα τῆς διὰ Ζάκυνθο· ἡμεῖς πάντα μὲ γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὰ μεσάνυκτα· ἔπειτα ἐβάλεν ἑρακί, καὶ ἐτραβήχθημεν ὀλίγον· αὐτὴν τὴν νύκτα μᾶς ἐζύγωσεν καὶ μία βασιλικὴ Ἀγγλικὴ σκούνα· ἡ ρότα τῆς διὰ Τσιρῆγον.

Πέμπτῃ 3 Δεκεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν Νεοκάστρου ὀλίγον ἀνοικτὰ, πλησίον μας καὶ ἡ Ἀγγλικὴ σκούνα, τὰ δὲ δύο μπουρλότα ἐξοπίσω μας, μάλιστα εὐρέθη κοντὰ μας καὶ ἄλλο μπουρλότον τοῦ κπ. Μανώλη Μπούτη καὶ ἀπὸ σωβράνω μας ἐν τῶν ἄρμα-μέντων μας, τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ τὸν κπ. Λάζαρον Παναγιῶτα, ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγον ἑρακί ἔχομεν πλῆρη κατὰ μέρος τῆς Σαπιέντζας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 μὲ τὴν βόλτα μας ἐπέσαμεν μέσον (καὶ πλησίον) Νεοκάστρου καὶ Μεθώνης. Πρὸς τὰς ὥρας 7 1)2 εἵμεθα πλησίον φρουρίου Μεθώνης, εἶδαμεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου 4 καράβια, τὸ ἐν ἀπ' αὐτὰ μεγάλο μὲ τρία κατάρτια, τὰ δὲ ἄλλα βρίκια. Εἰς τὴν Μεθώνην ἀραγμένα ἕτερα καράβια τρία ὡς ἐμπορικὰ ἐδείκταν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐξανοίξαμεν ἀνοικτὰ μερικὰ πλοῖα, καὶ καλῶς θεωρώντας τα εἶδομεν νὰ ἦναι ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας ἄρμαμένα, καὶ ἐτραβοῦσαν τὴν ρόταν μας. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὸ μέσον τῆς νυκτός εἴχομεν γαλήνην μεγάλην, ἀπὸ δὲ τὸ μετονύκτιον ἐφύσησεν πουνέντε γαρμπῆς καὶ πρύμνα

τὰ παντὶά μας ἐτραβούσαμεν καλῶς τὴν ἴσιν ρόταν μας ἕως τὸ πρωί.

Παρασκευὴ 4 Δεκεμβρίου. Μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα ἐξημερώθη-
μεν μέσον Τζιρίγου καὶ Ἐλαφονήσια. Ὅπισθέν μας ἀκολουθοῦν τὰ
μπουρλότα, ἐδῶ τριγύρο μας καὶ ἄλλα πλοῖα ἐδικὰ μας καὶ μὲ τὴν
ἰδίαν ρόταν τραβοῦμεν ὅλα δηλαδὴ διὰ Ἵδραν. Ὁ ἀέρας ὠφέλιμος
καὶ δυνατὸς μᾶς εὐόδωσεν εἰς Ἵδραν καὶ εἰς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς
ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα Ἵδρας. Καὶ λοιπὸν ἔδωσεν τέλος διὰ τῆς
ὥρας ἡ παροῦσα ἐκστρατεία μας.

Ἵδρα τὴν 5 Δεκεμβρίου 1825.

Τὰ περιέχοντα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον, ἐκαταγράφησαν ὡς ἡκο-
λούθησαν, ὄντος αὐτόπτου ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως
τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὀδηγουμένης παρὰ τοῦ
Ἀντιναύρχου καπ. Γεώργη Σαχτούρη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΛΙΤΗΣ.

Ἀπὸ ταῖς μπάλαις ὅπου ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν Καπ. Κυριάκο Παξινὸν
ἐδώσαμεν εἰς Ἵδραν εἰς διαφόρους Καπετανέους, ὡς ἀκολούθως.

Ὁ καπ. Ἀντώνης Κριεζῆς ἐλάβεν μπάλες	500
Ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς	300
Ὁ καπ. Δημήτρης Χριστόφιλος	300
Ὁ καπ. Δημήτρης Βῶκος	300
Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης	200
Ὁ καπ. Ἀναγνώστης Πετροζότης	50

Ἰσχυρότεες ἡττάσθε
Ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΘ. 4 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1825

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ ΑΘΗΝΑ ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗ-
ΝΙΚΗΝ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΤΑΡΧΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

Μὲ Δόξαν κινεῖται ἀπὸ λιμένα Ἵδρας τῇ 21 Δεκεμβρίου 1825

Δευτέρα 21 Δεκεμβρ. Πολλὰ πρωὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ παντὰ
ἀπὸ τὸν λιμένα Ἵδρας, μὲ ἀέρα λεβάντε φρέσκο, καὶ ἡ ρότα μας (πο-
ρεία) διὰ τὸ Καστρί (Ἐρμιόνην), ὅπου ἐκεῖ ἐμελλε νὰ συναχθῇ ὁλος ὁ
ἐλληνικὸς στόλος μας. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τῆς ἡμέρας ἀράξαμεν εἰς τὴν
Ντάρδιζα, πλησίον Καστρίου, καὶ ἀμέσως ἐκάμαμεν νερόν, ἐπὶ σκοπῷ
τὴν μέλλουσαν ἡμέραν ὀλίγον τι νὰ παλαμίσωμεν, καθὼς καὶ ὁλος ὁ
διωρισμένος στόλος τὸ αὐτὸ ἤθελε νὰ ἀκολουθήσῃ, καὶ μετὰ τὴν δευ-

τέραν ἡμέραν τοῦ εἰρημένου ἔργου νὰ ἐκστρατεύσωμεν διὰ Μεσολόγγι· πρὸς τὰ μεσανύκτια ὅμως ἐχειμῶνιασεν, καὶ μὲ βροχὴν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 22 Δεκεμ. "Οντες ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα, ἀκολουθεῖ χειμῶνας καὶ βροχὴ, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐμποδίσθημεν ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ παλαμίσματος, καθὼς καὶ ὅλα τὰ συναγμένα πλοῖα τοῦ στόλου μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 ἕως τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας ἤλθον εἰς τὸν ἴδιον λιμένα Ντάρδιζα καὶ ἄραξαν 4 πλοῖα Ψαριανά, τὰ μὲν 3 τοῦ πολέμου, τὸ δὲ τέταρτον πυρπολικόν. "Ολην τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀκολουθεῖ φουρτοῦνα, ἀέρας σφοδρὸς καὶ βροχὴ ἕως τὰ μεσανύκτια, ἀπὸ δὲ τὸ μεσονύκτιον ὁ ἀέρας ἐγύρισεν εἰς τὴν Τραμουντάνα μὲ σκληρότητα καὶ φουρτοῦνα ὅλην τὴν νύκτα.

Τετάρτη 23 Δεκεμ. Ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Τραμουντάνα, ὅμως πλέον ταπεινός· ἀμέσως καὶ μὲ βίαν πολλὰ πρῶι ἐγυραν τὸ πλοῖόν μας διὰ πάστρευμα καὶ παλάμισμα, καθὼς καὶ τὰ πλησίον ἀραγμένα πλοῖα τοῦ στόλου μας ἔπραξαν τὸ ἴδιον. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς ἡμέρας ἐτελείωσεν τὸ αὐτὸ παλάμισμα, καὶ τὸ πλοῖον μας ἐγένεν κατὰ πάντα ἑτοιμόν· ὅλη ἡ νύκτα μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα καὶ χιόνια.

Πέμπτη 24 Δεκεμ. Ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα καὶ ὁ καιρὸς χιονιάς. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος ὁμοῦ καὶ ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι τῶν ἐδῶ ἀραγμένων πλοίων εὐρίσκονται εἰς Ὑδραν, καὶ μὴν ἔχοντες πλέον δουλιὰ εἰς τὸ πλοῖόν μας ἐν μέρος ἀπὸ τοὺς συντρόφους (ναύτας) σήμερον πολλὰ πρῶι ἀνεχώρησαν διὰ Ὑδραν καὶ αὐτοὶ, καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψωσιν μετὰ τοῦ Ἀντιναύαρχου μας· ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἀέρας εἰς τὴν Τραμουντάνα· ὀλίγον ἥσυχος, πλήν μὲ χιόνια.

Παρασκευή 25 Δεκεμβρ. (Εορτὴ τῶν Γενεθλίων τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ). Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα μὲ ἥσυχον ἀέρα τῆς Τραμουντάνας πλήν μὲ χιόνια. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν, διὰ τὸ χαρμόσουνον τῆς εορτῆς, τὸ πρῶι ὑψώνοντας τὴν σημαίαν μας, ἐρρίχθη καὶ μία κανονιά (καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἐδῶ ἀραγμένα τὸ αὐτὸ ἔπραξαν) καὶ ἐξ ἀπροσεξίας κατὰ δυστυχίαν τὸ μπαλαστροφί τοῦ κανονίου μας ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸ καράβι τοῦ Ναυάρχου (Μισαούλη) καὶ τοῦ ἐπροξένησε μικρὰν ζημίαν, χωρὶς ὅμως βλάβην τινὸς ἀνθρώπου. Ὁ Καπετὰν Γκίκας Ψεύτης ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας πρὸς χαιρετισμόν, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρος νὰ ἀπόθανεν, ἡμεῖς λοιπὸν περὶ τούτου χρειάζομεθα βεβαιώσεις. "Ολην αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ὀλιγώτερον ἀέρα τῆς Τραμουντάνας, καθὼς καὶ μὲ ὀλιγώτερα χιόνια.

Σάββατον 26 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζαν ἐξημερώθημεν μὲ ὀλιγωτάτην τραμουντάνα καὶ μὲ ὀλίγην χιονιά· ὁ καιρὸς μέτριος. Πρὸς τὰς 9 ὥρας μὲ τὸ μεζὶλ-καίκη ἦλθεν εἰς Ντάρδιζαν

καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ὁ ναύαρχος (Μισούλης)· αὐτὸς φαίνεται κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου εἶχεν νὰ μᾶς ἐβεβαίωσεν τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου. Εἰς μιὰν ὥραν τῆς νυκτὸς ἦλθεν ἀπὸ Ὑδρα καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας (ὁμοῦ καὶ ἄλλοι καπετανεῖοι τῶν ἐδῶ ἀραγμένων πλοίων), ὅστις ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου (Μισούλη) καθὼς ἐπῆγαν καὶ οἱ ἄλλοι Καπετανεῖοι καὶ ἐκεῖ ἐδιάτρισαν σχεδὸν 2 1/2 ὥρας, καὶ ἀφοῦ ἐσυνομίλησαν, ἀνεχώρησαν. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν βροχερῇ.

Κυριακὴ 27 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· τὴν ἐπελοῦσαν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ βροχὴν, σήμερον ἐξημέρωσεν μὲ γαλήνην, καὶ ὁ καιρὸς καθαρὸς, ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα γαλήνην, καὶ καθαρὸς καιρὸς.

Δευτέρα 28 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσε μὲ γαλήνην μεγάλην καὶ βροχὴν· πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐπῆρε Γαρμπῆς φρέσκος· πρὸς τὰς ὥρας 8 ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον μας ἀπὸ τὸ Ἰγκλέζικο βασέλο (ὅπου ἦλθεν ἀπὸ Κορφοῦς καὶ ὑπάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν πρέσβυν Ἀγγλίας, τὸ ὁποῖον σήμερον τὸ πρῶν ἐφθάσεν καὶ ἄραξεν ἐκεῖ κατὰ τὴν Ἀλικὴν Καστριού) (Θερμισίαν Ἐρμιόνης) δηλ. ἀντίκρυς Ὑδρας)· δύο ἀξιωματικοὶ Ἀγγλοὶ, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἔκαμαν ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας ὁμιλίαν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ ἐρωτήσεις, ἀνεχώρησαν μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ βασέλο τους μὲ τὴν πᾶσαράν του (κέλητα), καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ἔλαβαν διπλὴν εὐχαρίστησιν. Πρὸς τὸ βράδυ ἐπίασεν βροχὴ καὶ ἀκολούθησε ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 29 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσεν μὲ ἄερα Γαρμπῆ καὶ μὲ βροχὴν. ὅλην τὴν ἡμέραν ἀκολούθησε βροχὴ καὶ μὲ τὰς ὥρας 12 ἐγύρισεν εἰς τὸν Πονέντε ὀλίγον δυνατὸν ἕως τὸ πρῶν.

Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσεν μὲ πονέντε ἥσυχον καὶ μὲ καιρὸν καθαρὸν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον νὰ ἐτοιμασθῇ ὅλος ὁ Στόλος μας διὰ μίσευμα· ἐντὸς ὀλίγης ὥρας ὁ Ναύαρχος ἐκατέβασε σενιάλα ὅλα τῆς ἐτοιμασίας διὰ τοῦ μισευμοῦ, ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς πολλὰ ὀγρήγωρα ἐγύρισε εἰς τὸν Γαρμπῆ καὶ ἔδειξε φουρτούνα. Πρὸς τὰς ὥρας 8 μᾶς ἦλθεν μία βοή, ὅτι τὸν Ἰμπραῖμ-πασσά, εἰς τὸν δεῦτερον πόλεμον ὅπου ἔκαμαν εἰς Μεσολόγγι, νὰ ἐσκοτώθῃ, καὶ ἄμποτες, πλὴν χρειαζόμεθα βεβαιώσεις· πρὸς τὰς ὥρας 10 ἦλθον καίκια ἀπὸ Ὑδραν, καὶ ἐρωτήσαμεν ποῖα νέα ἔχουν, καὶ τί ἐτελεσφόρησεν ὁ Μαυροκορδάτος καὶ λοιποὶ τῆς συνοδίας τοῦ μετὰ τοῦ πρέσβεως Ἀγγλίας, ὅπου ἐξεπίτηδες παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεως ἦτον ἀπέσταλμένος, καὶ δὲν ἤξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτε· μάλιστα τὸ Ἀγγλικὸν Βασέλα μὲ τὸν πρέσβυν ἦτον 2 ἡμέρας μισευμένον, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος εἰς Ὑδραν δὲν ἦτον πηγαίμενος· αὐτὸ μᾶς ἔβαλεν εἰς ὑποψίαν, διότι ἐκείνην τὴν νύκτα, ὅπου ἀνεχώ-

ρησαν ἀπὸ τὸ βασέλο, ἔκαμεν ἓνας σφοδρότατος ἀέρας, καὶ μήπως ἐ-
συνέβη καμμία ἀνέλπιστος δυστυχία· ὅθεν προσμένομεν πληροφορίαν.
"Ὀλην τὴν ἡμέραν Γαρμπῆς, τὴν νύκτα ὅμως ἐδυνάμωσεν καὶ ἀκολού-
θησε μὲ σκότος καὶ φουρτούνα.

Πέμπτη 31 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα, ἐξημε-
ρώθημεν μὲ Γαρμπῆ πολλὰ δυνατὸν καὶ φουρτούνα καὶ σκοτεινὸς ὁ και-
ρὸς· πρὸς τὸ ἀργὸ τῆς ἡμέρας ἐμάθομεν διὰ τὸν Μαυροκορδά-
τον ὅτι εὗρέθη εἰς τὸν Πόρον καὶ ὅτι ἐκεῖθεν κάποιοι πειραταὶ (κλέπτει)
νὰ τὸν ἔγδυσαν Ἀκολούθησεν ὁ Γαρμπῆς ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ δὲ
βράδυ ἐδυνάμωσε πολλὰ, καὶ μὲ ραγδαίαν βροχὴν σχεδὸν ἕως τὸ πρωί.

Παρασκευή 1 Ἰανουαρίου. Καὶ πρώτη τοῦ εὐτυ-
χισμένου νέου χρόνου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα, μὲ ἀέρα
Γαρμπῆ, πλὴν ὅχι τόσοσιν δυνατὸν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ὁ
ναύαρχος (Μιαούλης) ἔκαμεν σενιάλον μισευμοῦ καὶ ἀμέ-
σως ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά, καθὼς καὶ
ὅλος ὁ στόλος, ἡ ρότα μας (διεύθυνσις) διὰ κάβο-Μαλέα·
μετὰ μίαν ὥραν ὁ ἀέρας ἐδυνάμωσε καὶ μεγάλως ἐφουρ-
τούνιασεν, ὥστε καὶ μὲ ὀλιγώτατα πανιά στράτα μπουρίνα (μὲ λοξο-
δρομίας ἐκ κεραίας) ταξειδεύομεν· εἰς τὰς ὥρας 5 ὁ ἀέρας ὠλιγόστευ-
σεν καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἔφερεν Πονέντε καὶ ἐπηγαίναμεν σχεδὸν πρύ-
μα· εἰς τὰς ὥρας 7 ἔγινε γαλήνη· πρὸς τὰς ὥρας 11 πάλι ὁ ἀέρας Πο-
νέντε Γαρμπῆς, σκοτεινὸς καὶ ἐφουβέριζε χειμῶνα, ὅλην τὴν νύκτα ὁ
αὐτὸς ἀέρας καὶ μέτριος, ὅθεν καὶ κατ' ὀλίγον ἐτραβούσαμεν ἐμπρός·
εἰς τὰς ὥρας 10 τῆς νυκτὸς ἀντικρίσαμεν τὸν κάβο-Μαλέα, καὶ πρὸς
τὰς 12 τὸν ἀπεράσαμεν καὶ ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα δηλ. κανάλι Τσιρί-
γου, ὁμοῦ καὶ ὅλος ὁ στόλος.

Σάββατον 2 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τσιρίγου καὶ
πρὸς τὰ Βάτικα· εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπλησιάσαμεν εἰς τὰ Ἐλαφονήσια,
ὅθεν καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸ Τσιρίγον· πρὸς τὰς ὥρας 3
ἐζύγωσεν κοντὰ μας ὁ Καπετὰν Ἀντώνιος Κριεζῆς, καὶ ἐρωτῶντας
τον μᾶς εἶπεν ὅτι πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἀντάμωσε μὲ τὸν Ναύαρχον
Σπετσιωτῶν Νικ. Ἀνδρουτσον, ὅστις ἐγύριζεν ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν
τοῦ Μεσολογγίου, καὶ μὲ βίαν ἐρωτήθησαν, διότι ἦτον ἀέρας καὶ θά-
λασσα, καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ὅλος ὁ στόλος Σπετσιωτῶν ἐπέστρεψεν καὶ ὅτι
τὸ Μεσολόγγιον ἔχει ψωμί καὶ ὅτι πόλεμον κανένα δὲν ἤκουσαν· τὸ
αὐτὸ γύρισμά τους βέβαια μᾶς ἐλύπησεν καὶ μάλιστα δὲν ἠδυνήθημεν
νὰ μάθωμεν παστρικὴν περίληψιν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐστάθησαν εἰς ἀρκε-
τὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ πλὴν ὀλίγον, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ διὰ
τὸν Ἀνδρουτσον πρύμος, ἐτράβηξε διὰ Σπέτσαις. Ὁ ἀέρας Πονέντε-
Γαρμπῆς καὶ βολτατζάρομεν (λοξοδρομοῦμεν) μέσον Τσιρίγου καὶ Ἐ-
λαφονήσια. Εἰς τὰς ὥρας 5 εἶδομεν ἓν πλοῖον καὶ ἤρχονταν κατ' ἐπά-
νω μας· ὁ Ναύαρχος ἐμπρὸς ἀπὸ ἡμῶς τοῦ ἔβαλεν πικνιτέρα, καθὼς
Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗ.—ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1825

καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν· τὸ ἐστοχάσθημεν διὰ Σπετσιώτικον, δὲν ἐπαρτηρήσαμεν καλὰ ὅμως, ἡ αἰτία ὅπου κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπρόφθασεν ἓνα μέγα σκότος καὶ μὲ φοβερισμὸν μεγάλῃς φουρτούνας, καὶ μὲ βίαν ἐμαζώξαμε πολλὰ πανιὰ καὶ ἐστάθημεν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ καιροῦ, πλὴν ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ φουρτούνα, ἔφερε βροχὴν καὶ σκότος μέγα· πρὸς τὰς ὥρας 8 εἶδομεν ἥλιον καὶ καραντὶ χωρὶς ἀέρα, οὔτε βροχὴν· ὁ Γαρμπῆς ὅμως πολλὰ σκοτεινός, καὶ μὲ σημεῖα πάλιν βροχῆς καὶ ἀέρος. Εἰς τὰς ὥρας 9 ὁ Ἀντιναύαρχος μας μὲ τὴν πᾶσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸν Ναύαρχον, ὅπως μᾶθη περὶ τοῦ εἰρημένου Σπετζώτικου πλοίου, καὶ ἐγύρισε εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, καὶ ἔμαθεν ὅτι αὐτὸ τὸ πλοῖον ἦτο τοῦ Καπετ. Κούτση καὶ εἶχεν μέσα μπαροῦτες ταῖς ὁποίαις ἐμελλον νὰ ταῖς ἐμβάσουν ἕως Μεσολόγγι· ὁ αὐτὸς Κούτσης ὅμως δὲν εἴξευρε νὰ εἴπῃ τίποτε, οὔτε διὰ τὴν Τουρκικὴν ἀρχαῖα, οὔτε περὶ Μεσολογγίου, μόνον εἶπε ὅτι ἤκουσε νὰ ἐγείναν ἓνα δύο πόλεμοι καὶ μὲ τὸ νὰ ἐσυμπέρανε τὸν Σπετζώτικον στόλον νὰ ἐτραβήχθῃ διὰ πατριωτισμὸν (εἰς Σπέτζαις), ἔτσι ἐγύριζεν καὶ αὐτὸς ἄνεργος καὶ μὲ ταῖς μπαρούταις εἰς Σπέτζαις· τοῦ εἶπαν νὰ ἀκολουθήσῃ ἡμᾶς, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ ἐμβάσωμε ταῖς αὐταῖς μπαρούτες εἰς Μεσολόγγι, ὅχι καὶ δὲν θέλει νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, νὰ μᾶς δώσῃ ταῖς μπαρούτες νὰ ταῖς πᾶμε ἡμεῖς· αὐτὸς καὶ ἔταξεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ. Ἐως τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἴχαμεν καραντὶ καὶ φοβέρα χειμῶνος· ὕστερον ἔφερον ὀλίγον ἀέρα ὄστρια, πλὴν δὲν ἐβάσταξεν, ἀλλὰ μάλιστα ἔφερον γαρμπὴ δυνατὸν καὶ τρικυμίαν μεγάλην καὶ σκότος, ὥστε καὶ μὲ βίαν ἐμαζώξαμεν ὅλα τὰ πανιὰ μας σχεδόν. Αὐτὸς ὁ ἀέρας ἐβάσταξεν ἔτσι δυνατός ἕως περασμένον τὸ μεσονύκτιον, ἔπειτα ἔφερον βροχὴν καὶ ἐγείνε καραντὶ χυδρόν, καὶ τέλος ἐξημέρωσεν ὅλο μὲ βροχαῖς καὶ σκότος· ὁ ἀέρας Γαρπινὸ (λίβας ὀλίγος) καὶ καραντὶ μέγαν.

Κυριακὴ 3 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τζιρίγου καὶ Μαραθωνῆσι, μὲ καραντὶ καὶ βροχὴς ἀδιακόπως, ὁ καιρὸς σκοτεινός καὶ πάλιν σημεῖα χειμῶνος, ὁ στόλος μας εἶναι ὅλος τριγύρω μας καὶ ὅχι τὸσον μεμακρυσμένους διὰ ταῖς κακοκαιρίαις τῆς νυκτὸς. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐκαθάρισε ὀλίγον, ἀκολουθεῖ ὅμως καραντὶ. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρε μέσα ὁ κύρπος τοῦ Μαραθωνηοῦ καὶ ἐστρώσαμεν τὰ πανιὰ μας πρῶμα κατὰ τὸν κάβο Ματαπάν. Εἰς τὰς ὥρας 7 πάλιν καραντὶ. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπῆρεν ὁ Πονέντης καὶ ἐβολτατζάραμεν ἀπὸ μέσα τὸν κάβο Ματαπάν. Εἰς τὰς ὥρας 12 ἀνοίξαμε τοῦ κάβο Ματαπά, μὲ πονέντε ἐτραβούσαμε τὴν ρόταν μας (πορείαν) ὀλίγον ἀνοικτὰ ἕως τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς, ἔπειτα ἐμείναμεν εἰς καραντὶ· πρὸς τὰς 9 ὥρας τῆς νυκτὸς ἔφερον ὀλίγην βροχὴν μὲ χαλάζι καὶ συγχρόνως ἔφερον ἀέρα Σιρόκο-λεβάντε καὶ μὲ αὐτὸν πρῶμα τὰ πανιὰ μας ἀκολουθοῦμεν τὴν διωρισμένην ρόταν μας.

Δευτέρα 4 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ κόλ-

που Καλαμάτις καὶ ἀντίκρυ Κορώνης καὶ νήσου Βενέτικου, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος μας, ὀλίγον ὅμως μεμακρυσμένοι, καὶ μὲ τὸν ἴδιον Σιρόκο - λεβάντε ἀκολουθοῦμεν τὴν ῥόταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Ἰλαρέντζαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τὸ πρῶτ' εἶδομεν ἓν πλοῖον, καὶ ὄρτσα ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας· τὸ ἐσυμπεράναμε Σπετσιώτικο, καὶ οὕτω ὀρτίζαμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγον διὰ νὰ τὸ ζυγώσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν εἰδήσεις· εἰς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$, ἐπλησίασεν τὸ Σπετσιώτικον, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πᾶσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω του, ὁ καπετάνιος τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἦτον ὁ Ἀναγνώστης Ἀναστασίας (Κυριακός) ὅστις ἤρχετο ἀπὸ Πεταλὰ καὶ εἶπεν ὅτι, μὴν ἔχοντες ψωμί τὰ πλοῖα τοὺς ἀνεχώρησαν διὰ τὰς Σπέτσας, αὐτὸς ὅμως καὶ ἄλλα δύο πλοῖα, ἤγουν ἓνα ἀρμαμέντο (πολεμικόν) καὶ ἓνα μπουρλότο ἀνέμειναν εἰς Πεταλὰ, καὶ ἀπέρασαν εἰς Μεσολόγγι 20 βαρέλια μπαρούτι καὶ μπάλαις 500· αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο, μὲ τὸ νὰ ἐμπαρκάριζαν αὐτὰ μερικὲς ψυχὰς χριστιανῶν, ὅπως νὰ τὰς ἀπεράσουν εἰς Ἰλαρέντζα, καὶ αὐτοὶ οἱ χριστιανοὶ ἀπηλπισμένοι ἐπήγαινον, διότι εἰς Κάλαμον δὲν εἶχον πῶς νὰ ζήσουν· εἶπε προσέτι ὅτι πόλεμος κανένας δὲν ἔγινε καὶ ὅτι εἰς Μεσολόγγι ἔχουν χρεῖαν διὰ ψωμί (τὸ ἐναντίον ἀπὸ ὅσα εἶπεν ὁ Ναύαρχός τους Καπ. Νικ. Ἀνδρουτσος τοῦ Καπετ. Ἀν. Κριεζῆ, εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου ὅπου ἀνταμώθησαν)· εἶπε πρὸς τοῦτοις ἡ ἀρμάδα ἡ Τούρκικη ἦτον ἀραγμένη εἰς Πατρας καὶ ὅτι εἰς τὸν κάβο Πάππα ἦτον 5 καράβια ἀραγμένα μόνον. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἀντικρυ καὶ πλησίον Μωθώνης, ἀγκαλὰ καὶ πρύμος ὁ ἀέρας, πλὴν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ γαρμπῆ ἐδείχθη ἓνα ροβερό σκότος, καὶ φοβερισμοῦ μεγάλης φουρτούνας· ἀμέσως ἐμαζώξαμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ ἐμείναμεν μὲ τρίγγο καὶ γάμπια καὶ αὐτὰ μὲ 2 μοῦδες τσαμαντάλια μαζωμένα· πρὸς τὰς ὥρας 6 ἤρχοντο 2 Σπετσιώτικα τὸ μὲν ἀρμαμέντο τοῦ Καπ. Ἰωάννου Τσοῦπη, τὸ δὲ μπουρλότον τοῦ Καπ. Ἀναργύρου Λεμπέση, καὶ αὐτὰ τὰ δύο ἦτον ὅπου εἶχεν ἀφίσει εἰς Πεταλὰ ὁ καπ. Ἀναγν. Ἀναστασίας (Κυριακός) καὶ καθὼς μᾶς εἶδαν ἐστάθηκιν ὄρτσα-λὰ-πάντα· μὲ τὸ τοῦ Καπ. Τσοῦπη ἐζύγωσεν ὁ Ναύαρχος (Μισούλης) καὶ ὠμιλοῦσαν, καὶ μὲ τὸν Καπ. Ἀναργυρον τοῦ μπουρλότου ἐπλησίασαμεν ἡμεῖς, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἀφοῦ ὠμίλησαν τὰ ὅσα ἦτον ἀναγκαῖα, τοῦ εἶπε νὰ ἐπιστρέψουν μαζύ μας, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶχαν ψωμί, ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοῦ εἶπεν ὅτι ἀπὸ ψωμί θέλει τοὺς προβλέψωμεν, μόνον ἂν ἔχαπουν ἄς γυρίσουν, καὶ τρόπον τινὰ εἶπεν δὲν ἔμπορουν νὰ ἐπιστρέψουν, καὶ μετ' αὐτὸ ἐπεχαιρετήθησαν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ καλὸν εὐόδιον. Ὁ Ναύαρχός μας ὅμως ἀκόμη ὠμιλοῦσεν μὲ τὸν καπ. Τσοῦπη· ἀγνοοῦμεν τὴν ὁμιλίαν τους· πλὴν εἰς τὰς ὥρας 8 εἶδομεν τὰ αὐτὰ Σπετσιώτικα νὰ γυρίσουν μαζύ μας. Ὁ καιρὸς μὲ ἀδιάκοπες βροχὰς καὶ ὁ ἀέρας πρύμα· εἰς τὰς ὥρας 10 ὁ ἀέρας ἦλθεν ἀπὸ τὴν στεριὰ καὶ ὀρτίζαμεν, πρὸς δὲ τὰς ὥρας 11 ἐδυνάμωσεν ὁ Σιροκολεβάντες καὶ ἦλθεν πολλὰ ὀρμητικὸς, καὶ μετ' αὐ-

τὴν τὴν ὀρμὴν βροχὴ ῥαγδαία. Ὅλη ἡ νύκτα μὲ ἀέρα σφοδρὸν φουρτοῦνα μεγαλωτάτη καὶ βροχὲς ἀκατάπαυστες, ὥστε ποῦ ἐκινδυνεύσαμεν μεγάλως.

Τρίτη 5 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν (ἀέρας Σοροκολεβάντες δυνατώτατος, φουρτοῦνα καὶ μὲ ἀδιάκμητες βροχὲς καθὼς τῆς ἀπερασμένης νυκτός) μέσον Κερί Ζακύνθου καὶ Στεριά· τὰ πλοῖα μας διὰ τῆς φουρτούνας τῆς νυκτός (καὶ ὅπου ἀκόμη ἀκολουθεῖ) ἀλαργέψαμεν, καὶ κατὰ τὰς ὥρας 4 ἀρχίσαμεν νὰ ἐνούμεθα μερικὰ, καὶ μερικὰ ἐτραβοῦσαν διὰ τῆς φουρτούνας κατὰ τὸ πόρτο Κερί. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐφθάσαμεν εἰς τὸν κάβο τῆς Γλαρέντσας, καὶ ἀμέσως μᾶς ἐβγαλεν τὸν ἀέρα ὁ Κόλφος τῆς Πάτρας καὶ οὕτω μὲ μπουρίνα στράτα (ἐκ κεραίας) ἡ ῥότα μας κατὰ ταῖς Σκρόφαις· πρὸς τὰς ὥρας 6 φαίνεται νὰ ἔπαυσεν ἡ βροχὴ καὶ νὰ ἐκαθάρισεν ὀλίγον, καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας· πρὸς τὰς 7 ὥρας αἰφνιδίως ἐκατέβασεν Γρέγο-Λεβάντε σκληρότατον καὶ φουρτοῦνα ἀνυπόφορη, ὥστε μὲ πολὺ ὀλίγα πανιὰ καὶ στράτα μπουρίνα ἐπάσχαμεν νὰ ταξειδεύσωμεν· ὁ ἀέρας καὶ τρικυμία ὅμως ἀνυπόφορη, φόβον μέγαν διὰ τὰ κατάρτια μας, μάλιστα ἐλάβαμεν καὶ ἓνα μέγαλον τρίζιμον, ὡς νὰ ἐτσακίσθη κάποιόν τι, καὶ ἀμέσως ἐρρίζαμεν τὴν γάμπια κάτω καὶ ἐπῆγαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐθεώρησαν, πλὴν δὲν ἤμπορεσαν νὰ καταλάβουν τί ἦτον· εἴμεθα πλησίον τῆς Ἰθάκης, ἦτον καὶ σχεδὸν 2 1)2 ὥρας νὰ βραδυάσῃ, ὅθεν καὶ πολλαῖς γνώμαις ἀγαποῦσαν, πρὶν βραδυάσῃ, ἐκεῖ νὰ πᾶμε νὰ ἀράξωμε, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν κάθε κίνδυνον τῆς νυκτός, ὅτι ἡ φουρτοῦνα ἦτον ἀβάστακτος, καὶ εἰς τοῦτο ἐκαταπεῖσθη ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ ἀμέσως ἐδιόρισεν νὰ μολύσουν Σκότα· μετὰ ἓνα κουάρτο τῆς ὥρας ὅμως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐμεταμелήθη καὶ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὰ νησόπουλα Πεταλιούς μὲ στράτα μπουρίνα· ὁ ἀέρας πολλὰ δυνατὸς καὶ ἀπ' ἐμπρός μας, παντελῶς δὲν μᾶς ἐδέχονταν· τέλος μὲ κίνδυνον φουρτούνας τοιαύτης καὶ κόπον πολὺν διὰ τῆς νυκτός ὅλο μὲ βόλτες, πρὸς τὰς ὥρας 9 1)2 τῆς νυκτός ἀράξωμεν εἰς ἓν μέρος τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς νήσου Ὀξιάς· ἐκεῖ ἦτον ἀρχήτερα ἀραγμένοις ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης) καὶ ὁ Καπ. Χριστόφίλος· ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνυποφόρου χειμῶνος μᾶς ἐσκορπίσθη ὁ στόλος καὶ πόθεν ὁ καθεὶς ἐσώθη, ἀγνοοῦμεν.

Τετάρτη 6 Ἰανουαρίου. (Καὶ μεγάλη ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων) εὐρέθημεν ἀραγμένοι, ὡς εἶπον, μέσον νήσων Ὀξιάς καὶ Στερεᾶς· ὁ ἀέρας ὁ ἴδιος, ὀλίγον ἥσυχος καὶ καθαρὸς· ἀμέσως τὸ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὸν Νάυαρχον, διὰ νὰ ἀποφασίσουν κάθε ἐπιχειρήματός· ὁ ἀέρας ὁ σφοδρὸς, ἡ φουρτοῦνα καὶ τὸ μέγα κρῦον ἔκαμεν ὡς φαίνεται τὸν ἐχθρὸν νὰ ἦναι ἥσυχος, ὅτι ἕως τώρα ἀκόμη καράβι κανένα δὲν εἶδομεν. Ὁ Ναύαρχος μετὰ τὸν πηγαῖμόν τοῦ Ἀντιναυάρχου ἔστειλεν τὴν φελούκα του μὲ γράμμα πρὸς τοὺς ἐν Μεσολόγγι, καὶ αὖθις νὰ παρατηρήσουν εἰς τὴν βάρδια διὰ τὰ Τουρκικὰ· αὐτὴν τὴν ὥραν 2 1)2 τῆς ἡμέρας ἐμφανίσθησαν 7 ἀπὸ τὰ κα-

ράβδια μας, καὶ ἔρχονται εἰς ἀντάμωσίν μας· ὁ Ἀντιναύαρχός μας, γυρίζοντας ἀπὸ τὸν Ναύαρχον ἀμέσως ἐπῆγεν μετὰ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὴν νῆσον Πεταλάν, ὅστις ἐρωτῶντας ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι πόλεμος κανέναν δὲν ἔγεινεν· οἱ ἐν Μεσολογγίῳ στέκουν γενναῖοι καὶ χωρὶς παραμικρὰν δειλίαν, πλὴν ἀπὸ ψωμὶ πᾶσχουν καὶ πεινοῦν, 15 ἡμέρας εἶχον νὰ ἰδοῦν ψωμὶ, εἰμὴ ὀλίγον σιτάρι εἶχαν καὶ τὸ ἐμοίραζαν καὶ βράζοντάς το ἔτρωγον, καὶ μετὰ αὐτὸ ἐζούσαν· ἡ αὐτὴ βία τῆς πείνας τοὺς ἐστενωχώρησεν, καὶ οἱ πρόκριτοι ἔκαμαν γράμμα πληρεξουσιότητος καὶ μετὰ αὐτὸ ἐστείλαν 2 τῶν στρατηγῶν τοὺς εἰς Πεταλᾶ, ὅπως νὰ ἐπιτύχουν καὶ νὰ ἀγοράσουν μετὰ ἰδιά τους χρήματα σιτάρι ἢ παξιμάδι, ἢ καὶ εἴ τι ἄλλο ζωοτροφίας, καὶ ἀκολουθῶς νὰ εἰποῦν τῶν καραβοκυραίων Ζακυνθίων καϊκιῶν νὰ τοὺς πηγαίνουν προδιζιόνες, καὶ θέλει πληρώνονται καθὼς θέλουν, χωρὶς νὰ ὑποπτευθοῦν καμμιᾶς λογῆς κατὰχρησιν, καθὼς τοὺς ἀκολουθήσεν πρότερον, καὶ διὰ αὐτὸ ἐγγυῶνται ὅλοι τῶν ἐν Μεσολογγίῳ· αὐτοὶ οἱ δύο στρατηγοὶ λοιπὸν ἦλθον εἰς Πεταλᾶ, πλὴν δὲν εὗρον οὐδὲν ἀπὸ ὅ,τι ποθοῦσαν· ἔμαθον ὅμως εἰς Κάλαμον νὰ εὐρίσκηται τινα καϊκί ὅπου εἶχεν σιτάρι, καὶ ἀμέσως ἐδιευθύνθησαν διὰ Κάλαμον· τοῦ εἶπον προσέτι ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς ἔλαβεν παρὰ τῆς Πόρτας τὴν πληρεξουσιότητα διὰ τὴν ἀπόκτησιν Μεσολογγίου, μάλιστα τοῦ ἐστείλαν καὶ δῶρον 150 ἀτία. Ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς ἀφ' οὗ ἐπροχώρησε καὶ εἰς αὐτὸ, ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑπουλόγητά του πρὸς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, ὅθεν καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, τοὺς ἐστείλεν ἕναν Ῥωμαῖον καὶ τοὺς εἶπεν ἐκ μέρους του, ὅτι νὰ στείλουν εἰς τὸν Ἱμπραῖμ πασᾶ ἕναν ἄνθρωπον, ὅπου νὰ ἡξέυρῃ τρεῖς διαλέκτους, ἡγουν Τουρκικά, Ἀλβανίτικα καὶ Φραντζέζικα, νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ αὐτὸν, καὶ νὰ μὴ φοβηθοῦν ὅτι θέλει τὸν πειράξῃ, καὶ ἂν ὑποπτεύωνται θέλει καὶ αὐτὸς τοὺς ἐστείλει ἐνέχυρον ὅποιον σημαντικὸν Τοῦρκον τοῦ ζητήσουν, καὶ νὰ τοῦ γράψουν καὶ ἕνα γράμμα, μετὰ τὴν ὑπογραφήν ὅλων τῶν στρατηγῶν καὶ προκρίτων Μεσολογγίου, καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ μὴ σημειώνῃ ἄλλο, εἰμὴ πῶς τὸν ἐδέχθησαν μετὰ τὸ καλὸν, καὶ τότε αὐτὸς ἠθέληεν τοὺς ἀσηκώσῃ στερεᾶς καὶ θαλάσσης τὴν πολιορκίαν, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἡσύχους καθὼς εὐρίσκονται, καὶ ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς νὰ τραβηχθῇ εἰς τὸν Μωρέα. Οἱ ἐν Μεσολογγίῳ ἀπεκρίθησαν διὰ ζώσης μετὰ τὸν ἴδιον ἄνθρωπον, ὅτι γράμματα δὲν ἡξέυρομεν, ἄνθρωπον μετὰ διαλέκτους δὲν ἔχομεν καὶ Πασᾶ δὲν γνωρίζομεν, ἀλλ' ὅ,τι προξενέψῃ τὸ σπαθὶ καὶ τὸ τουφέκι, καὶ μετὰ αὐτὰ ὁ ἀπεσταλμένος ἀνεχώρησεν. Ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας ὅπου ἦτον σκορπισμένα διὰ τῆς φουρτούνας, ἦλθαν σήμερον ἐδῶ ἄλλα ἐννέα καὶ ἄραξαν, τὰ δὲ ἐναπολειφθέντα εὐρίσκονται ἀραγμένα μέρος εἰς Πόρτο Κερί, καὶ ἄλλα εἰς Ἰθάκην. Ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Γρέγος δυνατὸς καὶ χιονώδης· εἰς κάβο-Πάππα ἐμφανίσθησαν ἀραγμένα 7 ἢ 8 Τουρκικά.

Πέμπτη 7 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένα ὅλα 12 τῶν πλοίων μας μέσον Νήσου Ὁξιζς καὶ Στερεᾶς μετὰ ἀέρα δυνατὸν Γρέ-

γο-λεβάντε· πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ συνομιλῶντας εὖρον δίκαιον καὶ εἶπαν, ἐνῶ οἱ Τοῦρκοι δὲν μᾶς ἐνοχλοῦν καὶ εἶναι τραθημένοι, νὰ ἀρματώσωμεν ταῖς σκαμπαβίες μας καὶ εἰς αὐταῖς νὰ βάλωμεν τὸ παξιμάδι καὶ ὅλαις μαζὺ νὰ πᾶνε μέσα εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἔπειτα νὰ ἐβγοῦμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ καὶ τότε, ἂν μᾶς ἴδουν τὰ Τοῦρκικα καὶ ἐλθοῦν κατ' ἐπάνω μας, αἱ βάρκες μας ἔχουν καὶ τὸ ἔργον τελειωμένον, ὅτι ἂν μὲν γυρέψωμεν νὰ ὑπάγωμεν μὲ τὰ καράβια μας, ἐξυπνώμεν τὸν ἐχθρόν, καὶ τότε θέλει εὖρωμεν δυσκολίαν μεγάλην· ὁ Ναύαρχος ὅμως δὲν ἐπληροφορήθη (ἐσυμφώνησεν) εἰς αὐτὸ λέγοντας, ὅτι τὸ διάστημα εἶναι μακρὸν, καὶ αἱ φελοῦκες θεὰ ἀργοπορήσουν, πάρα εἶπεν μὲ τὰ καράβια νὰ ζυγώσωμεν εἰς Μεσολόγγι καὶ μὲ κάθε ἐπιτηδεϊότητα καὶ βίαν νὰ τοὺς τὸ ἐβγάλωμεν, καὶ ἡ ἀπόφασις λοιπὸν ἔμεινεν εἰς αὐτό· εἰς τὰς ὥρας 10 ἦλθον μέσα εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ ἓναν μπόγον Ἑλληνικὸν ὁ κομαντάντες τῆς νήσου Πεταλὰ κύριος Κοσμάς Ποταμιάνος διὰ βύζιτα καὶ ὁ κύριος Ἰωάννης Δροσίνης φροντισταὶ Μεσολογγίου, καὶ ὁ καπετὰν Κωνσταντῆς Τρικούπης, ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἦτον φερμένοι εἰς Πεταλὰ διὰ φρόντισιν Μεσολογγίου, καὶ ἐρευνῶντες τοὺς περὶ εἰδήσεων μᾶς εἶπον τὰ ἴδια, ποῦ ἔμαθεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀρχήτερα εἰς Πεταλὰ, διὰ δὲ τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, εἶπον ὅτι αὐτοὶ στέκουν σταθεροί, καὶ δὲν ζητοῦν οὔτε λουφέδες διὰ τῆς ὥρας οὔτε σιτηρέσια, παρὰ ψωμί φωνάζουν· τοὺς εἶπομεν ὅτι ἡμεῖς τοὺς ἐφέραμεν μερικὰς, καὶ ὅτι θὰ πασχίσωμεν ἐνῶ εἴμεθα ἐδῶ, καὶ ἀπὸ Ζάκυνθον· αὐτοὶ ἔλαβαν εὐχαρίστησιν καὶ ἐχάρηκαν διὰ τὸν ἐρχομὸν μας μεγάλως, καὶ τόσῃ χαρὰν ἔλαβαν ὅπου ἐνῶ μᾶς βλέπουν, μένουν καὶ νηστικοὶ νὰ μὴν φᾶνε διὰ πέντε καὶ ἑξὶ ἡμέρας· διὰ τὸν ἀναχωρισμὸν ὅμως τῶν Σπετσιωτῶν ἐπαρAPONÉθησαν μεγάλως· μᾶς εἶπον ἀκόμη ὅτι φυσικὰ ἀπὸ δυσარέσκειάν του ὁ Κιουτάγια πασᾶς ἀπ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον χωρὶς νὰ ἀποφαίνεται τραβιέται τὸ ἄσκέρι του καὶ ἴσως μὲ τὸ θέλημά του, καὶ εἰ μὲν αὐτὸς δὲν δείξει προθυμίαν, βέβαια (πρῶτον ὁ Θεὸς) ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους δὲν φοβοῦνται μὲ τελειότητα. Πρὸς τὰ μεσάνυκτα ἔφθασαν καὶ ἄραξαν καὶ ἄλλα πλοῖα τοῦ Στόλου μας, ὥστε ὅπου ἀκόμη 5 τοῦ διωρισμένου ἀριθμοῦ μᾶς λείπονται. Ὡρας τρεῖς νὰ ξημερώσῃ ἦλθεν ἐπάνω μας ἓνας μπόγος μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν (σταλμένος ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν Μεσολογγίου διὰ Ζάκυνθον, ὅπως ἐκεῖ νὰ παρακινήσῃ καὶ νὰ συνοδεύσῃ τὰ καΐκια ὅπου ἤθελεν φέρουν προβεζιόνες διὰ τὸ Μεσολόγγι), καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσωμεν ὀλίγον ψωμί, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδόθη ἓνα σακὶ παξιμάδι καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν, ὡς εἶπον, διὰ Ζάκυνθον.

Παρασκευὴ 8 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι ὄντες, πολλὰ πρωὶ ἐσαλπάρουμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα ὅπου εὐρέθημεν συναγμένα· ὁ ἀέρας Γρεγάλη μὲν πλὴν γαλήνη· πρὸς τὰς ὥρας 2 ἡ βάρδρα μας εἶδεν εἰς τὸν κάβο-Πάππα 8 καράβια τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ, καὶ αὐτὰ φυσικὰ εἶναι ἡ βάρδα κόστες· εἰς τὰς ὥρας 3 τὰ εἰρη-

μένα Τουρκικά μᾶς ἐξάνοιξαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἔρριξαν μίαν κανονιά. ἤτον βέβαια σινηλὸν τῶν ἄλλων τῆς Πάτρας· μετὰ ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας ἔρριξαν κανονιᾶς καὶ τὰ 8 αὐτὰ τουρκικά· πλήν τόνον διὰ ἡμᾶς καθὼς καὶ διὰ αὐτοὺς μὲ μεγάλην γαλήνην περιφερόμεθα μὲ κοντοβόλτες· πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐβγήκαν καὶ ἄλλα καράβια ἀπὸ τὴν Πάτρα· βασιλεύοντος ἡλίου ἐμετρήσαμεν εἰς τὰ πανιὰ καράβια 16, τὰ δέκα ἀπὸ αὐτὰ σχεδὸν κοντὰ μας, καὶ ἀγκαλὰ γαλήνη, ὡς εἶπον, πλήν κάποια καὶ διάφορα ἀεράκια· τὸ βράδυ μᾶς ἐπλησίασαν πρὸς τὸν κάβο Βασιλάδι ὅπου ἐκεῖ ἐμελλεν νὰ ἐβγάλωμεν τὸ παξιμάδι, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιόρισε καὶ ἔρριξαν τὴν σκαμπαβίαν του εἰς τὸν αἰγιαλὸν, καὶ χωρὶς ἄργητα, ὄντας ἡ στιγμή ἀρμοδία διὰ τῆς γαλήνης, ἐρόρτωσεν τὸ ὅσον παξιμάδι εἶχεν εἰς τὸ πλοῖον του καὶ τὸ ἔστειλεν· ἔγραψε καὶ γράμμα καὶ ἔστειλεν πρὸς τοὺς ἐν Μισολόγγι ὀπλαρχηγούς καὶ ἐπιτροπὴν, τὸ ἔσον τοῦ ὁποίου εἶναι ὡς κάτωθεν. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἦλθεν ἐπάνω μας ἀπὸ Βασιλάδι μία φελούκα μὲ 2 ἄνδρας, ὁ εἰς Καπ. Ἀναστάσιος Παππαλούκας φρουράρχος τοῦ Καστελίου Βασιλάδι, καὶ ὁ ἕτερος Στρατηγὸς Δημήτριος Γεροθανάσης (ἀποσταλμένος ἀπὸ Μεσολόγγι μὲ γράμμα πρὸς τὸν Ναύαρχον, μὲ ὑπογραφὰς ὅλων τῶν Στρατηγῶν καὶ Ἀντιστρατηγῶν, ζητῶντες μὲ αὐτὸ νὰ τοὺς δοθῇ ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ ὑπάγουν εἰς Ναύπλιον δύο ἢ τρία ὑποκείμενα πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, παρουσιάζοντας νὰ τοὺς ὑποσχεθοῦν κάποια δίκαιά τους, καὶ πάλιν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον χωρὶς ἄργητα νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν εἰς Μεσολόγγι)· αὐτοὺς ἐδέχθημεν μὲ πᾶσαν μας εὐχαρίστησιν καὶ τοὺς ἐμεταχειρίσθημεν εἰς τὸ ὅσον ἔπρεπε, οἱ ὅποιοι ἐστάθησαν εἰς τὸ πλοῖον μας ἕως νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ νὰ πᾶνε ἐπάνω του· αὐτοὶ λοιπὸν ἐρωτῶντας τους, μᾶς εἶπον, ὁ Κιουτάγια Πασσᾶς, πολλὰ βεβαρυμένος ἀπὸ τὸν Αἰγύπτιον Ἱμπραῖμ-Πασσᾶ διὰ τὸ ἄδικον ὅπου τοῦ ἐπροξένησε, ὠμίλητεν μίαν καὶ δύο τῶν ἐν Μεσολογγίῳ μυστικῶς ὅτι αὐτὸς μέλλει νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ βέβαια δὲν θέλει τοὺς ἐστοχασθῇ διὰ Ἕλληνας, ἂν καὶ δὲν δείξουν τὴν ἀνδρείαν τους πρὸς τὰ ἀνδράποδα Αἰγυπτίους· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς δὲν σχολάζει νὰ στέλνῃ νὰ ὀμιλῇ μὲ τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, καὶ αὐτοὶ εἰς ἀπόκρισιν τοῦ δείκνουν τὸ τουφέκι. Μὲ 12 μορτάρια τοὺς μπομπαρδάρει, πλήν ὀλίγην ζημίαν τοὺς κάμει μὲ τὸ νὰ πίπτουν εἰς βάλτον καὶ πολλὰ ὅπου σβύνονται. Ἀπὸ τὰ ὑπέρογκα κρύα ἀπέθανον ἓνα καλὸν μέρος ἀράπιδων· οἱ ἐν Μεσολόγγι ἔχουν ἑτοιμὰς 2 μίνες, μᾶς εἶπον ἀκόμη, ὅτι ἓνας παππᾶς ἰδικὸς μας ἐπῆγεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀντάμωσεν τὸν Ἱμπραῖμ Πασσᾶ καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι οἱ Ρωμαῖοι ἀποθαίνουν τῆς πείνας, καὶ τῶρα εἶναι ὁ καιρὸς νὰ τοὺς κάμῃς ὡς θέλεις· καὶ ἔτσι ἐπῆγεν ἓνα πουρνὸ μὲ τὰ ταμπούρλα του καὶ τοὺς ἐδοκίμασε, πλήν ἔφαγεν τόσῃν φωτιά, ὥστε ὅπου ἔφυγε μετανωμένος, καὶ αὐτὸν τὸν προδότην παππᾶ ὁ Κιουτάγιας τοὺς τὸν ἐμόνησε τῶν Μεσολογγιτῶν.

Οἱ Μεσολογγῖται τρόπον τινὰ ἐπαινοῦν τὸν Κιουτάγχα Πασᾶν ὅτι ἐστάθη παλλικάρη, μὰ διὰ δὲ τὰ ἀνδράποδα Αἰγυπτίους ὀρκίζονται ὅτι δὲν θέλει ἀφήσουν ἀράπη ζωντανὸν νὰ γυρίσῃ εἰς Μωράν· ἀλήθεια ζητοῦν ψωμί, ὅτι ἀλλέως βέβαια δὲν ἤμπορουν νὰ ὑποφέρουν, ὅτι πολλοὶ ἀπόθαναν ἀπὸ τὴν πείναν, μάλιστα καὶ βιασμένοι ἔφαγαν καὶ τρεῖς ὄνους καὶ ἕξ καμήλες ὅπου ἄρπαξαν τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ. Ὁ Καραϊσκάκης ἐσκόρπισεν καὶ αὐτὸς διὰ τὴν χρεῖαν τοῦ ψωμιοῦ· ὅμως ἂν τοὺς προφθασθῇ, πάλιν συναζονται· εἶπον προσέτι ὅτι 10 ἢ 12 καίκια Ζακύνθια εἶναι φορτωμένα εἰς Ζάκυνθον μὲ προβεζιόνες· μέρος ἀπὸ αὐτὰ εἶναι παρὰ τοῦ εἰς Ζάκυνθον φροντιστοῦ τῆς Διοικήσεως, καὶ μέρος τὰ φέρουν μερικοὶ διὰ νὰ τὰ πωλήσουν καὶ προσμένουν καιρὸν διὰ νὰ περάσουν ἐδῶθεν· ὅθεν καὶ ἐρχόμενοι θέλει προσπαθήσωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ τοὺς τὰ ἐμβάσωμεν εἰς Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐγύρισε ἡ σκαμπασία μας ἀπὸ Βασιλαδί μὲ δεσκερὲ διὰ τὴν παράδοσιν ἐκεῖ τοῦ παξιμαδιοῦ· τῶν ἀνθρώπων μας ἔκαμαν μεγάλας ὑποδεξιώσεις καὶ ὅλοι γεμάτοι χαρὰν μὲν ὅπου εἶδον νὰ τοὺς ἐφέραμεν ψωμί, καὶ δι' ὅπου εἶδον τὸν στόλον μας καὶ τοὺς ἐνεψύχωσεν. Εἰς τὰς ὥρας 8 τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ἄερας Γρεγολεβάντες καὶ πλησιάσαντες εἰς τὸ φρούριον Βασιλαδί ἐδώσαμεν φόντο καὶ ἀράξαμεν, καθὼς καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας. Εἰς τὰς 9 ὥρας ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ὁ ῥηθεὶς φρούραρχος Βασιλαδί καὶ στρατηγὸς Δημήτριος, διὰ νὰ πᾶνε ἐπάνω τοῦ Ναυάρχου, (ὅπου καὶ αὐτὸς κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἄραξεν) μὲ τὸ γράμμα, ὡς εἶρηκα.

(Ἰσον γράμματος ὅπου ἐστάλη εἰς Μεσολόγγι).

Πρὸς τοὺς Γενναϊοτάτους ὀπλαρχηγούς, καὶ εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν Μεσολογγίου.

Μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀγαθῆς μοι ὑγείας Σας, σᾶς ἐπεύχομαι παρὰ Θεοῦ, εὐτυχισμένον τὸ νέον ἔτος, δὲν ἐκτείνομαι διὰ τὸ παξιμαδί ὅπου ἀπὸ Ὑδρα σᾶς ἐφέραμε, καὶ εὐρίσκεται διηρημένον εἰς ὅλα τὰ πλοῖα μας, ἐπειδὴ καὶ τὴν προχθὲς ὁ Ναύαρχός μας σᾶς ἔγραψεν περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ὅπου ἀρχινοῦμεν τὸ ἐμβασμά του· καὶ πάλιν ἐδῶθεν ὅπου περιφερόμεθα, μὲ κάθε μας προθυμίαν ἔχομεν τὴν ἔγνοιαν σας, νὰ σᾶς ἐμβάσωμεν καὶ ὅ,τι ἄλλο, ὅπου ἀπὸ Ζάκυνθο τὰ καίκια θέλει φέρουν, μόνον νὰ στέκεσθε γενναῖοι πάντοτε κατὰ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐδειχθήκατε, ὅχι μόνον μὲ μεγάλους ἐπαινούς τοῦ γένους μας, ἀλλὰ ὅπου ὁ αὐτὸς ἡρωϊσμός μας, ἐκνήχθη πανταχόθεν, καὶ κυρῆτται· λοιπὸν δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι αὐτὴ ἡ προθυμία τοῦ ἐνθουσιασμοῦ Σας κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας νὰ σώζεται, μάλιστα καὶ νὰ αὐξάνῃ ὅπου ὅταν ἀκούοντας τὰς ἀνδραγαθίας σας νὰ χαιρώμεθα. Ὅσον τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀδελφοί, εἶδατε εἰς τὴν ἀπελθοῦσαν ἐκστρατείαν μας εἰς τοῦτα τὰ μέρη πρὸς διαφέντευσιν, τὸ πόσον ἐφερ-

θήκαμε, καὶ πάλιν τώρα χωρὶς παραμικρὰν ἀργοπορίαν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἐδιευθυνθήκαμεν ἐδῶ ὡς μᾶς βλέπετε διὰ κάθε προσπάθειαν βοηθείας· θαρρεῖτε λοιπόν, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα καὶ πάσχομε μαζί σας, μὲ τὸ νὰ μᾶς χαροποιῇ, νὰ ἀκούωμεν τοὺς θριάμβους σας· μᾶς κάμνετε μεγάλην τὴν χάριν νὰ μᾶς στείλετε καμμίαν νέαν ἐφημερίδα καὶ ὅ,τι ἄλλην εἰδησιν ἔχετε πρὸς πληροφορίαν καὶ ῥέγουλάν μας.

Ἄς βασταῶμεν, ἀδελφοί, μὲ τοὺς πολέμους καὶ κακοπαθείας μας, ἀκόμη ἕναν δύω μῆνας, καὶ ἕως τότε ὁ Ἅγιος Θεὸς ἴσως μᾶς ἐξαπυστείλῃ, ὡς τὸ ἐλπίζομεν, καμμίαν ἀνεσιν ἡσυχίας, μὲ τὸ νὰ ἀπέρρασεν ἀπὸ Ἵδρα τὸ Ἀγγλικὸν βασέλον διὰ Κωνσταντινούπολιν, μὲ τὸν Πρέσβυν Ἀγγλίας, ἐκεῖ ὁμιλῶντας μὲ τοὺς Ἀπεσταλμένους, παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεώς μας, μᾶς ἔδωσεν πρὸς διόρθωσιν τῶν κινήματων μας, καλῶτατες ἐλπίδες. Στοχάζομαι νὰ σᾶς ἔγινε γνωστὸν καὶ ὁ θάνατος τοῦ Αὐτοκράτορος Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου, ὅθεν καὶ αὐτὸ εἰς κάποιαν ἄλλην μορφήν τὰ πράγματά μας θέλει ἔλθουν· καὶ λοιπὸν ἂς εἴμεθα γενναῖοι· ταῦτα, καὶ χαιρετῶντας σας ἀδελφικῶς σᾶς ἀσπάζομαι.

Σάββατον 9 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Βασιλαδί μὲ πολλὰ δυνατὸν ἄερα γρέγο λεβάντε· πολλὰ πρῶτῃ ἐκατεβάσαμεν τοὺς παππαφίγγους κάτω, μὲ τὸ ἐβγαλμα τοῦ Ἡλίου ὑψώσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα τὰς σημαίας μας, καὶ τὸ Βασιλαδί μᾶς ἔκαμε φέστα μὲ κανονιές, ὥσαύτως καὶ ἡμεῖς ἀπεκριθήμεν ὁ καθείς μὲ μία κανονιά. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐμφανίσθησαν εἰς τὴν βόλτα πέντε Τουρκικά· εἰς τὰς 3 ἐμφανίσθησαν εἰς τὰ πανιὰ 19 καράβια, ὁ ἀέρας ὅμως δυνατός, καὶ ὅρτσα φέρονται ἐδῶ τριγύρω. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐμφανίσθη ἀπὸ Ζάκυνθο καὶ ἕνα Κροβέτο Ἀγγλικόν, καὶ ἔρχεται ὅθεν ἡμεῖς· ὁ ἀέρας ΓΑ. δυνατώτατος. Τὰ τουρκικὰ τὰ περισσότερα ἐπόδισαν καὶ ἄραξαν κατὰ τὴν Πάτραν, τὰ δὲ 4 ἢ 5 μὴν ἡμπορῶντας νὰ ζυγώσουν ἐξωρίσθησαν· πόθεν ἐτράβηξαν ἀγνοοῦμεν. Εἰς τὰς ὥρας 7¹/₂ ἦλθεν καὶ ἡ κροβέτα ἡ Ἀγγλικὴ καὶ ἄραξεν πλησίον μας. Ὁ ἀέρας καὶ ἡ τρικυμία θαλάσσης ἔγεινεν ἀβάστακτος, εἰς τόσον ὅπου μᾶς ἐβίασεν καὶ ἐρρίξαμε καὶ τὴν Σπεράντισαν μας (μεγάλην ἄγκυραν)· πρὸς τὰς 10 ἐκατεβάσαμεν καὶ τὸ μποῦμι κάτω· ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὸν ἴδιον ἄερα καὶ φουρτούνα.

Κυριακὴ 10 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι μὲ 2 ἄγκυρες εἰς Βασιλαδί μὲ τὸν ἴδιον ἄερα Γρέγο-λεβάντε δυνατώτατον καὶ ὑποφέρομεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐμφανίσθησαν ἀπὸ τὸ μέρος Πάτρας εἰς τὰ πανιὰ (μ' ὅλον τὸν ἄερα καὶ ὑπέρογγη φουρτούνα) καράβια 3 καὶ ἤρχοντο πρῦμα κατ' ἐπάνω μας· ἐντὺς ὀλίγου εἶδαμεν ἄλλα 10 ὅλα 13, καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ φρεγάταις ἡμεῖς ἀραγμένοι, καὶ τὰ ἐπροσμέναμε, νὰ ἴδωμεν τί τὸ ἀποθησόμενον μὲ ἐκεῖνον τὸν ἄερα· μόλον τοῦτο ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σινιάλα ἐτοιμασίας πολέμου, ὅθεν καὶ ἐγίναμεν ἑτοιμοί. Εἰς τὰς 9 μᾶς ἐπρόφθασαν· μία ἀπὸ ταῖς φρεγάδες, ἐμβήκεν εἰς τὴν μέσσην μας, καὶ πολλὰ πλησίον, καὶ ἀρχίσαμεν τὸν πόλεμον,

ἡ φρεγάτα ἔρριχτεν κανόνια καὶ λιανὴ φωτιὰ, δῶα ἄλλαις φρεγάταις ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔκαμναν καὶ αὐταῖς τὸ ἴδιον· ὁ ἀέρας ὁμῶς σφοδρότατος δὲν ταῖς ἔδιδε πολὺν καιρὸν καὶ ἀπερνοῦσαν, ἀκολούθως ἐπλησίαζον τὰ ἄλλα, ὁ κίνδυνος ἔδειξε ὅχι τόσον ὠφέλιμος δι' ἡμᾶς, ὅντες ἀραγμένοι καὶ ὅλα μὲ 2 ἄγκυρες, καὶ ὑποπτοι ἀπὸ τινος κακοῦ προξενήματος· ἄρχισαν τὰ καράβια μας νὰ ἀπολοῦν ταῖς γούμενές τους εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ βίαν, καὶ ἐβγαίναν εἰς τὰ πανιὰ· μέρος ἔκοψαν τῆς γούμενές τους, ἡμεῖς δὲ μὲ μεγάλην βίαν ρίπτοντας κανονιὰς ἐτραβούσαμεν καὶ ταῖς ἄγκυρές μας, ὥστε ὅπου ἔδωσε ὁ Θεὸς καὶ τὰ Τούρρικα ἀπερνοῦσαν, καὶ ἡμεῖς ἐλάβαμεν καιρὸν καὶ ἀβλαβεῖς ἐσηκώσαμεν τὰς ἄγκυρας μας, καὶ ἐβγήκαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ, ἀκολουθῶντας νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὰ ἰδικὰ μας· μόνον τοῦτο ἐζημιώθημεν καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ μὲ τὸν δρόμον τοῦ καραβίου, ἀγκαλὰ καὶ σχεδὸν χωρὶς πανιὰ, καὶ θάλασσα μὲ μεγάλα κύματα, τὴν σκαμπαδίαν μας ἐσέρναμεν ὀπίσω, ἐπειδὴ καὶ ἐβγάλαμεν τὸ παξιμάδι, καὶ διὰ τὸν ἀέρα δὲν ἐπροφθάσαμεν νὰ τὴν πάρωμεν μέσα, τὴν ἐπρόλαβον τὰ κύματα καὶ τὴν ἀναποδογύρισαν· μὲ βίαν ἐφώναζεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, τὸ πόντζα, πλὴν ὥστε νὰ τὰ γυρίσωμεν, ἐκόπη ἡ μπαροῦμα, καὶ μόνον τοῦτο τραβῶντας ὄρτσα τὴν ἐπιάσαμεν μὲ ἓνα σίδερον, καὶ ἀμέσως ἐρρίξαμεν δεμένην τὴν πάσσαραν μὲ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι καὶ μισοπνιγμένην εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἔδεσαν, πλὴν ἀναποδογυρισμένην, καὶ τραβῶντας ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ καράβι ἐπάσχαμεν νὰ τὴν γλυτώσωμεν, ὁμῶς ματαίως ἐκοπιάσαμεν, ὅτι ἡ φουρτούνα ἦτον μεγίστη, καὶ μᾶς ἐκόπηκεν ὁ ντόνος καὶ ἐχάσαμεν ὅχι μόνον τὴν σκαμπαδίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ντόνον καινούριον. Βλέποντας ὁ Ἀντιναύαρχός μας ὅτι οὐδὲν κατορθώνομεν, μάλιστα ἐβράδυναζε, τὴν ἀπαράτησεν καὶ ἐτραβήξαμεν τὸν δρόμον μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν πάλιν εἰς τὸν πρῶτον τόπον, ἧγουν μέσον στερεᾶς καὶ νήσου Ὀξιάς, ὅθεν εὗρομεν ἀραγμένα ἓνα καλὸ μέρος ἀπὸ τοῦ στόλου μας· ὁ Ναύαρχος ὁμῶς, ὁ Λαλεχὸς Χαμίτας, Μαρούκας, ὁ Τσούπης καὶ ὁ Φόνος ἐστάθησαν εἰς τὰ πανιὰ μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς ὅλην τὴν νύκτα, τὴν αἰτίαν ὅπου δὲν ἄραξαν ἀγνοοῦμεν.

Δευτέρα 11 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὀξιά καὶ στεριά. Πρῶτῃ εἶδομεν τὸν Ναύαρχον καὶ τὸν Καπ. Λαλεχὸν καὶ πάσχουν μὲ βόλτες νὰ ἔλθουν νὰ ἀράξουν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν πρῶτῃ εἰς ἓνα πλοῖον Ψαριανὸν καὶ ἐκεῖ ἐπρόσμενε νὰ πλησιάσῃ ὁ Ναύαρχος καὶ νὰ ὑπάγῃ ἐπάνω του, ἐπὶ σκοπῷ, μήπως καὶ ἔχει χρεῖαν ἀπὸ κανένα πρᾶγμα νὰ τὸν προφθάσῃ. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐπλησίασεν ὁ Ναύαρχος καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσίν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ τὸν εὗρεν πολλὰ ἀδημονισμένον διὰ τὸ ἐχθесινὸν ἀνέλπιστον συμβεβηκὸς, καὶ ὅτι αἱ γούμενές του (τῆς ἄγκύρας) καὶ αἱ δύο τὴν μὲν μίαν τὴν ἔκοψαν, καὶ τὴν ἄλλην εἰς ἄλυσσον τὴν ἀπόλυσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἐσαλπάρισεν ἀπὸ τὸ Βασιλαδί εἰς τὴν ὥραν τοῦ πολέμου, χωρὶς νὰ ἔ-

χη τὴν παραμικρὰν εἶδῃσιν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τοῦ μόνου τοὺς τὸ ἔπραξαν, ὅστις δὲν εἶχεν ἄγκυραν νὰ ἀράξῃ, καὶ ὁ Καπ. Ἀνάργυρος Λεμπέσης τοῦ Σπετζιώτικου μπουρλότου τοῦ ἔδωσεν μίαν ἄγκυραν καὶ ἀράξεν. Ὁ δὲ Λαλεχὸς εἶχεν κομμένες καὶ ταῖς δύο γούμενές του, καὶ ἄγκυραν καμμίαν ἄλλην δὲν εἶχεν, ἐζήτησεν τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, καὶ τοῦ ἔδωσεν μίαν καινούρια μεγάλη, ὅπου ἐφύλαττε διὰ τὴν ἀνάγκην, καὶ με αὐτὴν ἦλθεν καὶ αὐτὸς καὶ ἀράξεν· τὸ ἴδιον ἐσυνέβη καὶ τοῦ μπουρλότου Καπ. Γεωργίου Πολίτη, ὅστις ἦλθεν με τὴν βάρκαν του καὶ ἐζήτησεν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, καὶ τοῦ ἔδωσεν μίαν ἄγκυραν μεσαίαν με τὴν γούμενά της μεσότριβη. Τὰ δὲ ἄλλα ἐποῦ λείπουν δὲν εἰξεύρομεν πῶς εὐρίσκονται· ὁ δὲ Καπ. Χαμίτας ἔμεινεν χωρὶς γούμενες καὶ ἄγκυρες, καὶ ὡς ἐμάθαμεν, ἔφυγεν διὰ Ὑδρα, χωρὶς νὰ εἶχεν κανέναν εἶδῃσιν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ Ἀντιναυάρχός μας με τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Ὁξιὰ, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν γουάρδια, καὶ θεωρῶντας με τὸ γυαλί, εἶδεν κατὰ τὸν κάβο Πάππα, ἀπὸ τὰ Τουρκικὰ καράβια 25, τὰ μὲν 12 ἦτον ἀραγμένα, τὰ δὲ ἄλλα εἰς τὰ πανιά, πλὴν καὶ αὐτὰ εἶχαν τὴν βόλτα τοὺς διὰ νὰ ἀράξουν· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Γρέγο· λεβάντες, καὶ με τὸν ἴδιον ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Τρίτη 12 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὁξιὰ με ἄερα Γρέγο· τραμοντάνα· πολλὰ κρύς, ὀλίγον ὅμως ἀγαθώτερος ἀπὸ τὴν ἐχθές. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐμφανίσθησαν ἀπὸ τὸ μέρος Ἰθάκης δύο ἀπὸ τὰ πλοῖα μας καὶ ἔρχονται κατ' ἐμᾶς, ὁμοίως εἰδῶθη καὶ ἓνα καράβι καὶ ἔρχεται ἐτοῦτα τὰ μέρη· συμπεραίνομεν νὰ ᾔναι ἡ Κορβέτα Ἰγγλέζικη. Πρὸς τὰς 5 ὥρας ἀράξαν τὰ δύο πλοῖα, ὅπου τὸ πρῶτ' εἶδομεν, καὶ ἦτον ὁ μὲν, Καπ. Ἀντώνης Κριεζῆς, ὁ δὲ, Καπ. Σταμάτης Δοκός. Εἰς τὰς ὥρας 8 ὁ Ἀντιναυάρχός μας ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, καὶ ἐκεῖ ἀπεφασίσθη ὅτι ὅλαις ἡ σκαμπαβίες, ἀπερνῶντας τὸ μεσονύκτιον, νὰ ὑπάγουν νὰ φορτώσουν τὸ παξιμαδί, καὶ νὰ τὸ πάνε εἰς τὰ ἐδῶ τοῦ Προκοπάνιστου, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ παραδώσουν· καὶ διὰ νὰ μὴ γίνεταί κατάχρησις καὶ σκορπισθῇ, ἀπεφασίσεν νὰ ὑπάγῃ εἰς παρατήρησιν καὶ ὁ ἴδιος Ἀντιναυάρχός μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐμφανίσθη ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς τὰ πανιά, καὶ ὁ Ναυάρχος ἔκαμεν σενιάλο νὰ ᾔναι ἐτοιμα τὰ καράβια, ὅτι ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει, καὶ πάλιν με ἄλλον του σινιάλον ἔκραζεν ὅλους τοὺς γραμματικοὺς τῶν πλοίων νὰ ὑπάγουν, καὶ ὁ καθείς τὸ σινιάλον του, καὶ αὐτὸ ἦτον διὰ νὰ ἀποθέσουν μερικὰς προσθήκας, καὶ οὕτω ἠκολούθησεν εἰς τὰς 11 ὥρας, ἦλθαν καὶ ἄλλα 2 πλοῖα μας καὶ ἀράξαν, ὁ μὲν Καπ. Φόνος, ὁ δὲ Καπ. Χριστόδουλος· ἦλθεν συγχρόνως καὶ τὸ Ψαριανὸν μπουρλότο τοῦ Καπ. Ὁ στόλος μας τώρα εἶναι ὅλος ἐδῶ συναγμένος, ἐξ ὧν ἡ Λεῦκα τὸ μπουρλότο μᾶς λείπει, εἰδόθη (ἐλέχθη) ὅτι εἰς τὸ πόρτο-Κερί, ἐβούλησεν τὸ μπουρλότο τοῦ Πιπίνου, καὶ ἡ Λεῦκα νὰ ἔβαλεν καὶ φέρει τὰ ὅσα (πράγματα) τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἐγλύτωσαν. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα

ἐπῆγαν ἡ σκαμπαβίες μας, ὡς εἶρηκα, ὡσαύτως ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μετὰ τὴν πᾶσαράν του.

Τετράδῃ 13 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι καὶ ὅλος ὁ στόλος, εἰς νῆσον Ὀξιά· πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$, εἶδομεν νὰ ᾔηται εἰς τὰ πανιὰ καράβια Τουρκικά. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἤλθεν ἐπάνω μας ἕνας Μπόγος Μεσολογγίτικος, ἐρωτήσαμεν αὐτοὺς ἐὰν καὶ τὰ Τουρκικά ἐπῆγαν καὶ ἐκοψαν τῆς τσαμαδοῦρες τῶν ἄγκυρῶν μας, ὅπου ἀφέθησαν εἰς τὸ Βασιλάδι εἰς τὰς 9 Ἰανουαρίου, καὶ μᾶς ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἦτον ἐκεῖ ζυγωμένον κανένα, ἀλλὰ περνοῦσαν μακρόθεν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ τὸ μέρος ἐδῶθεν τοῦ Προκοπανίστου, ὅθεν ἐπαρὰ δόθη ὅλον τὸ παξιμάδι, καὶ εἶπεν ὅτι ἐκεῖθεν εἶδεν μερικά μπρίκια Τουρκικά καὶ ἦτον ἀραγμένα πρὸς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐστοχάσθη βέβαια αὐτὰ νὰ ἐσήκωσαν ταῖς ἀφισμένες ἀπὸ ἡμᾶς ἄγκυρες, ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐκοψαν ταῖς τσαμαδοῦρες των, διὰ νὰ μὴ τὰς εὗρωμεν.

Πέμπτῃ 14 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὀξιά· ὁ καιρὸς πολλὰ κρυῶδες καὶ σκοτεινός, ἐσημείωνεν χιόνια καὶ βροχὴν, ὁ ἀέρας μέτριος εἰς τὸν Σιρόκον λεβάντε, ἴσως ἐξω ἔχει γαρμπίδες. Ὁ ἐχθρικός στόλος δὲν φαίνεται καὶ ἴσως ἀραγμένος εὐρίσκεται κατὰ τὸν κάβο Πάππα. Ἐνα πλοῖον ἔρχεται ἐδῶθεν, καὶ συμπεραίνομεν νὰ ᾔηται τὸ μπουρλότον μας ἡ Λεύκα. Καίτοι Ζακύνθιον ἀπέρασε μετὰ ἀλεύρια τοῦ λογαριασμοῦ του, καὶ ὑπάγει κατὰ τὸ Προκοπάνιστον Μεσολογγίου νὰ τὰ πωλήσῃ καὶ, ὄντας τὸ πέρασμά του ἀπὸ κοντὰ μας, μᾶς ἠρώτησεν ἐὰν τὰ Τουρκικά φαίνωνται ἐδῶ πλησίον, τοῦ εἶπαμεν νὰ ὑπάγῃ ἀφόβως, ὅτι τὰ Τουρκικά εἶναι ὅλα ἀραγμένα. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ λοιποὶ καπεταναῖοι μας, ἐπῆγαν εἰς τοῦ Ναυάρχου πρὸς συνομιλίαν. Μετ' ὀλίγον ἀπέρασεν καὶ ἄλλο καίτοι μετὰ 38 σακιά ἀλεύρι τοῦ Γένους διὰ Μεσολόγγι καὶ ὑπάγει εἰς Προκοπάνιστον, ὅτι εὐγάζουν κάθε προβεζιόνες, καὶ ὁ φροντιστὴς τὰς παραλαμβάνει καὶ τὰς στέλνει μετὰ μονόξυλα εἰς τὸ Μεσολόγγι. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἤλθεν καὶ τὸ μπουρλότο μας ἡ Λεύκα, πλήν καὶ αὐτὴ ἀπὸ ταῖς φουρτοῦνες καταζημιωμένη. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἤρχονταν καὶ ἐν μπρίκι Ἀγγλικὸν καὶ εἰς τὰς 6 ὥρας μᾶς ἐπλησίαζεν, ἐδιωρίσθη παρὰ τοῦ Ναυάρχου (παρόντες καὶ ὅλοι οἱ κατεταναῖοι), ὁ γραμματεὺς Νικόλαος Τζιγκλιτήρας νὰ ὑπάγῃ ἐκ μέρους του εἰς βύζιτα αὐτοῦ καὶ αὐθις νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδήσιν, καθὼς καὶ ἐπῆγεν ὁ γραμματεὺς· εἰς τὰ πανιὰ ὄντας τὸ αὐτὸ μπρίκι δὲν εἴξευρε νὰ μᾶς εἰπῇ τίποτε, εἰμὴ ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Ἀγία Μαύρα, καὶ κάμνει τὴν κροζέρα του εἰς αὐτὰ τὰ μέρη· αὐτὸς ἔκαμε ἐρωτήσεις, καὶ τοῦ εἶπαμεν ὅτι εἰς Μεσολόγγι ἐμβάσαμε μερικὸ ψωμί καὶ ὅλον ἕνα πᾶσχομεν νὰ τοὺς ἐμβάσωμεν, καὶ ἔλαβεν εὐχαρίστησιν· τοῦ εἶπαμεν καὶ τὸ συμβεβηκὸς τῆς 10 Ἰανουαρίου καὶ ὅτι ἀφήσαμεν τοῖς ἄγκυρές μας, καὶ πλέον εἶπεν χρειάζεται ὑπομονή· τὸ αὐτὸ μπρίκι ἔπερνε βόλτες διὰ νὰ ἀράξῃ, καὶ οὕτω ἀμεχώρησεν ὁ Ἰρχιματεὺς καὶ ἤλθεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, ὅθεν καὶ ὅλοι

οἱ καπεταναῖοι, καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν τὰ ὅσα ὠμιλήθησαν. Ὁ Ναύαρχός μας ἔλαθεν ἓνα γράμμα ἀπὸ Τριέστη τὴν 14/26 Νοεμβρίου ἀπελθόντος ἔτους, μὲ τὸ ὅποτον τοῦ λέγουν, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐκυρήχθη διάδοχος τοῦ θρόνου ὁ ἀδελφός του Κωνσταντῖνος, ὅστις ἐμβήκεν μὲ αὐτοκρατορικὴν πομπὴν καὶ ὅλα τὰ ἄρματα Ῥωσσίας ὠρκώθησαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοῦ νέου Αὐτοκράτορος, καὶ ἀμέσως ἔβαλε εἰς τάξιν ὅλα τοῦ στρατεύματα, καὶ μὲ βίαν ἠτοίμασε μίαν ἐκστρατείαν διὰ τὴν Τουρκίαν (χαροποιά εἰδήσεις). Ὁ καπετ. Σταματῆς Δοκὸς ἐδιωρίσθη διὰ Ζάκυνθον, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 1)2 ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὸ Δραγαμέστο ἐμάθομεν ὅτι ἦλθεν ὁ Καπ. Πιπῖνος μὲ ἓνα τραμπάκουλον, τὸ ὅποτον ἐναύλωσεν εἰς Πόρτο-Κερὶ, καὶ ἐφόρτωσεν ὅλα τὰ τοῦ βουλιασμένου μπουρλότου εἰς Κερὶ καὶ εἰς τὸ αὐτὸ Κερὶ ἄφισε μόνον ταῖς ἄγκυρές του καὶ κατάρτια. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας πάλιν ἐπῆγεν μὲ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὴν γουάρδια τῆς νήσου Ὁξιᾶς, καὶ ἐθεώρησεν ὅλα τὰ Τουρκικὰ εἰς Πάτρας ἓνα καλὸν μέρος, καθὼς καὶ 25 εἰς Κάβο - Πάππα ἀραγμένα· πρὸς τὰς ὥρας 10 μὲ κοινὸν δεσπερὲ τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) ὅλοι οἱ καπεταναῖοι νὰ λάβουν τὴν καλωσύνην καὶ νὰ δώσουν τοῦ καπ. Ἀνδρονίκου Χωτζᾶ ἀπὸ μισοῦ καντάρι ψωμί, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ τοῦ τὸ ἐδώσαμεν.

Παρασκευὴ 15 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι μὲ ἀέρα Γρέγο-Τραμουντάνα καὶ κρῦο πολὺ. Εἰς τὰς 3 ὥρας ἀπέρασαν 2 μπραρτσέρες ἀπὸ κοντὰ μας μὲ ἀλεύρια καὶ ψωμί διὰ λογαριασμό τους καὶ τὸ ἔφερναν διὰ Μεσολόγγι διὰ νὰ τὸ πωλήσουν ἐν φ. ἡμεῖς φυλάττομεν ἐδῶθεν, τὰ καΐκια δὲν ἔπαυσαν ἀδιακόπως νὰ φέρουν εἰς Μεσολόγγι προβιζιόναϊς. Τὸ Ἀγγλ. μπρίκι ἀκολουθεῖ νὰ εὐρίσκεται ἀραγμένον πλησίον τοῦ Στόλου μας, τὰ δὲ Τουρκικὰ ὅλα καὶ αὐτὰ ἀραγμένα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ὁ Ναύαρχος ἔκαμε μερικὸ σεναῖλο καὶ ἔκραξεν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας, ὅστις καὶ ἐπῆγεν ἀμέσως, τὸ κρᾶξιμο ἦτον διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ ὅλους τοὺς καπετάνους νὰ πληρώσῃ ὁ καθεὶς τὸ ἀνάλογόν του ἕως τὸ ποσὸν ταλλήρων 120, ὅπως μὲ αὐτὸ νὰ πληρωθῇ ὁ ναῦλος τοῦ τραμπάκουλου, ὅπου ἔφερε τὸν Καπ. Πιπῖνον ἀπὸ τὸ Πορτο-Κερὶ μὲ ὅλα ὅσα ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸ μπουρλότου του, ὅθεν ἐπλήρωσεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας τάλληρα 8 εἰς τὸ ἀνάλογόν του. Πρὸς τὰς ὥρας 7 μᾶς ἐδόθη ἡ εἰδήσις ὅτι μία Κορβέτα Τούρκικη ἐκάθησεν εἰς τὴ ρήχὰ τῶν Σκρόφων, καὶ ἔπασχον οἱ Τοῦρκοι νὰ τὴν βγάλουν· ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πᾶσαράν του ἐπῆγεν εἰς τὴν γουάρδια, διὰ νὰ βεβαιωθῇ τὸ κάθισμα Κορβέτας· πρὸς τὰς ὥρας 10 1/2, ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σεναῖλο νὰ σηκωθῇ ὁ στόλος εἰς τὰ πανιά· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέσρεψε καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ τὴν γουάρδια καὶ εἶπεν ὅτι ἡ Κορβέτα ἦναι τῳόντι καθισμένη καὶ μία ἄλλη φρεγάτα ἐκεῖ ἀραγμένη καὶ 3 ἄλλαι εἰς τὰ πανιά, καὶ εὐθὺς ἐσαλπάραμεν, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μὲ ἀέρα Μαίστρο, πλὴν ὀλιγώτατος· τέλος διὰ νυκτὸς ἀρμενίζοντες μὲ τὸ

ὀλίγο ἀεράκι ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν καθισμένην Κορβέτα, καὶ βάρκαις Τούρκικαῖς, ὅπου μὲ βίαν καὶ τέχνας ἐπασχον νὰ τὴν βγάλουν, καὶ μολονότι καθισμένη, ἄρχισεν ἀδιακόπως νὰ μᾶς ῥίχτη κανονιαῖς, ἡ δὲ Φεργάτα ἀραγμένη καὶ αἱ τρεῖς εἰς τὰ πανιὰ ἐτραβήχθησαν καὶ ἐδι-αφεντεύοντο σχεδὸν ὑπὲρ τὰς 3 ὥρας μὲ ταῖς κανονιαῖς των, ἡμεῖς τριγύρω της ὁμοίως καὶ τὰ μπουρλότα μας· καὶ ἐν συντόμῳ εἰς τὰς ὥρας 10 ¹/₂, τῆς νυκτὸς ἐζύγωσεν ὁ Καπ. Γεώργης Πολίτης μὲ τὸ μπουρλότο του καὶ ἐκύλλησεν εἰς τὴν κορβέτα καὶ δίδοντας φωτὰ ἀναψεν ἡ κορβέτα· τὸ τί φωναῖς ἐγίνονταν ἐκείνην τὴν ὥραν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, δὲν δύναται τις νὰ ταῖς παραστήσῃ! ἐσκοτώθη καὶ ἀπὸ τὸ μπουρλότο καὶ ἕνας ἐδικὸς μας (ὁ υἱὸς τοῦ Παππαπάνου). Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπήγαγεν καὶ ὁ Κανάρης εἰς τὴν Κορβέτα· καὶ ἀγκαλὰ δὲν ἐπρόφθασεν, πλὴν πεγαινάμενος μὲ βίαν ἐκάθησεν εἰς τὰ ῥηχά· ἡμεῖς εἵμεθα πλησίον, ὅμως σκαμπαβίαν δὲν εἴχομεν, ὄντας χαϊμένη, ὡς ἐδιηγήθημεν ἀρχήτερα, διὰ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν, καὶ μὲ βίαν ὁ Ἀντιναύρχος μας, ἔκαμεν σενιάλον βοήθειας καὶ ἔτρεξαν αἱ φελοῦκες μας καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐβγαλαν. Οἱ ἄνθρωποι μας ἐπῆγαν εἰς τὴν Κορβέτα μὲ τὴν πάσσαράν μας καθὼς καὶ ἕνα καλὸν μέρος σκαμπαβίαις τῶν πλοίων μας, καὶ ἐπῆραν διάφορα πράγματα, καὶ ἔπιασαν καὶ διαφόρους Τούρκους καὶ Ῥωμαίους· οἱ περισσότεροὶ Τούρκοι σημαντικοὶ ἔφυγαν μὲ ταῖς σκαμπαβίαις τους· ἔφε-ρren καὶ ἡ πάσσαρά μας ἕναν Ῥωμαῖον, καὶ ἐρευνῶντας τον μᾶς εἶπεν, ὅτι ἦτον ἡ κορβέτα ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δώδεκα κανονιῶν, καὶ οἱ ἄνθρωποι της ὅλοι ἦτον 150, ὁ καπετάνιος της ἦτον Τζεσμελής, Μουσταφᾶς λεγόμενος· ἡ πυρκαῖα τῆς κορβέτας ἐβάστασεν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ πρὸς μίαν ὥραν νὰ ξημερώσῃ ἔπιασε ὁ τζεπχανές της· μεγὰ λην ταραχὴν ἔκαμεν· καὶ τέλος πάντων ἡ πυρκαῖα ἐβάσθηξεν ὅλην τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. Οἱ εἰς Μεσολόγγιον, ἀπὸ τὴν μεγάλην τους εὐχαρίστησιν, τὴν νύκτα δὲν ἔλειψαν νὰ κάμουν χαραῖς μὲ τουφεκίσματα, ἡ δὲ κορβέτα καὶ Βρίκιον Ἀγγλικὰ ἀραγμένα καὶ παρόντα φυσικὰ ἐθαύμαζον.

Σάββατον 16 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον μαῖ-στράλι ἄντικρυς Μεσολόγγι, καὶ ὑποκάτω τοῦ κάβο-Πάππα. Τὰ Τούρ-κα ὅλα εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὴν Πάτρα, καὶ ὄντας ἡμεῖς σοβράνω τους, αὐτοὶ τραβιῶνται μέσα τῆς Πάτρας, καὶ ἡμεῖς τοὺς πηγαίνομεν ὅλο ἐν ἐξ ὀπίσω τους, καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ φεύγουν, πάσχομεν νὰ λάβωμεν καιρὸν νὰ εὐγάλουν τὰ πλοῖα μας ταῖς γούμεναις τους καὶ ἀγκυραῖς, ὅπου εἰς τὰς 10 Ἰανουαρίου ἀφίσαμεν· ὁ ἀέρας ὅμως ἥλλαξεν καὶ εὐγα-λεν ἡ Πάτρα, καὶ πρὸς τὰς 5 ὥρας τὰ Τούρκικα ὅλα 32, λαμβάνοντας τὸν ἀέρα τους πύμον, ὥρμησαν μὲ ὅλα τους τὰ πανιὰ καὶ κορτελά-τσαις κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς μὲ τὴν ἰδίαν ῥόταν μας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐπροσμέναμεν· εἰς τὰς ὥρας 5 ¹/₂ μᾶς ἐζύγωσαν καὶ ἄρχισαν τόσον πι-σματώδικον πόλεμον, ὅπου τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἀπερίγραπτος· ἡμεῖς ἀνα-λόγως τοὺς ἀποκρινόμεθα, μὲ τὰ μικρά μας κανόνια, δηλαδὴ ὅλος ὁ

στόλος μας· ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου ἔκαμαν κάποια σενιάλα καὶ ἐν-
τὸς ὀλίγου εἶδομεν νὰ ἐβγάλουν ἀπὸ τὸν Κόλπον Παιρῶν 4 μπουρλό-
τα τους· καὶ αὐτοὶ καθὼς εἶδον ὅτι τὰ μπουρλότα τους μᾶς ἐπλησία-
ζαν καὶ οἱ κανονιές μας, ἀγκαλὰ μικρὲς, τοὺς ἐδαιμόνισαν, τὰ Τούρ-
κικα ἀμέσως ἐπόδισαν, καὶ ἐμεῖς, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς οὐδὲν
δειλιάσαντες ἐπηγαίναμεν μᾶλλον ἐπάνω τους· ὁ πόλεμος ἐστάθη σχε-
δὸν 2 ὥρας, καὶ ἔπειτα ἔπαυσεν, τὰ δὲ μπουρλότα τους ἤρχονταν ἐ-
πάνω μας. Οἱ Μεσολογγῖται ἐσκοτίσαν (ἐθαύμασαν) βέβαια, καθὼς ἔ-
πειτα τὸ ἐκήρυξαν, τὸ νὰ βλέπουν τὰ καραβάκια μας νὰ σταθοῦν μὲ
τύσον ἡρωϊκὸν στῆθος εἰς τόσα βουνά, καὶ ὄχι καράβια, καὶ αὐθις νὰ
τὰ κάμουν νὰ ποδίσουν· ἀπόρησαν, οὐδεὶς λόγος, καὶ τὰ δύο Ἀγγλι-
κὰ ὅπου ἀραγμένα ὄντα ἐθεωροῦσαν. Εἰς αὐτὴν τὴν Ναυμαχίαν ὁμως,
ἐπάνω εἰς τὴν γαρὰν τῆς νίκης ὅπου εἴχαμεν, μᾶς ἀκολούθησεν μέγα
καταδίκης συμβεβηκός, ἐπειδὴ καὶ κατὰ δυστυχίαν, ρίκτοντας κανό-
νια, μᾶς ἔσκασεν ἓνα κανόνι καὶ θανατηφόρος μᾶς ἐπλήγωσεν ὁ ἀν-
θρώπους (τὰ ὀνόματα αὐτῶν κάτωθεν καταγράφονται)· εἰς τὸ πᾶν αὐ-
τὸ 2 βάρκες ἀπὸ τῶν μπουρλότων μας καλὰ ἀρματωμένες ἔτρεξαν εἰς
ἐν τῶν Τουρκικῶν μπουρλότων καὶ τὸ ἔρπαξαν ζωντανὸν, καὶ αὐτῆς
τῆς ὥρας ἠκούσθησαν ἀπὸ ὅλου τοῦ στόλου μεγάλαις φωναῖς χαρᾶς·
ὁ Ἀντιναύαρχός μας λυπηθεὶς διὰ τοὺς ἀνθρώπους του ὅπου ἐλαβώ-
θησαν, ἀμέσως μὲ τὴν πάσαράν του ἐπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς Μισολόγγι διὰ
ἱατρὸν· ἐμεῖς κατὰ τὴν ὀρδινίαν του μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἐκάμαμεν βόλ-
τες μικρὲς, αὐταῖς ταῖς κοντοβόλτες κάμνοντες ἀπεράταμεν πλησίον
τῆς Ἀγγλικῆς κροσέτας καὶ Βρικίου, καὶ τὰ δύο πλοῖα αὐτὰ μᾶς ἠ-
ρώτησαν ἂν καὶ ἄνθρωποι μας ἐσκοτώθησαν, τῶν ὁποίων τοὺς εἶπαμεν
τὰ γενόμενα· ἐχάρηκαν εἰς τὸ ἄκρον διὰ τὸν πόλεμόν μας καὶ ἔδωσαν
καταισχύνην τῶν Τουρκῶν ὄχι ὀλίγην. Εἰς τὰς ὥρας 2 1)2 τῆς νυκτὸς
ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ Μεσολόγγιον, ἔφερε καὶ ἱατρὸν
διὰ τοὺς λαβωμένους· ὁ καιρὸς ὁμως Πονέντε-Μαίστρος καὶ ἐν ἄκρῃ
γαλήνῃ, καὶ ὄντας καὶ νύκτα ἀράξαμεν. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐλάβαν
καιρὸν τὰ πλοῖα μας καὶ ἔβγαλαν ταῖς γούμενες καὶ ἄγκυρές τους, πολ-
λὰ ὀλίγες λοιπὸν ἐχάθησαν, δηλαδὴ ὅσαις ἦτον κομμένες καὶ δὲν εἶχαν
ταῖς τσαμαδούραις τους, ὡς καὶ ἐκείνη μὲ ἄλυσσον τοῦ Ναυάρχου εὐ-
ρέθη καὶ ἐπίσθη.

Ὅροματα τῶν λαβωμένων.

Δημήτριος Κοταρᾶς
Κωνσταντᾶκης Δ. Μαρηγκούνης
Νικόλαος Καραμανώλης
Δημήτριος Γκιτζας

Ὑδραῖοι

Νικολῆς Ἀργύρη Μανιάτη, ψαριανὸ παιδὶ τὴν ἡλικίαν χρονῶν 12.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν θανατηφόρων πληγωθέντων κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω περιγ-
φομένην ναυμαχίαν, ἐκ τοῦ διαραγέντος πυροβόλου, οἱ μὲν δύο πρῶτοι Δημή-
τριος Κοταρᾶς, καὶ Κωνσταντᾶκης Δ. Μαρηγκούνης, ἀμφότεροι σύγγαμβροι τοῦ

Ἀρχιναύαρχου Σαχτούρη, καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου τοῦ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἀγῶνος τυγχάνοντες. Ὁ μὲν Δημήτριος Κοταρᾶς (πατὴρ τοῦ ἀποστρατευθέντος πλοιάρχου τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κ. Ἑμμανουὴλ Δ. Κοταρᾶ) βράεως πληγεὶς κατὰ τὴν πλευρὰν ἐκ τεμαχίου τοῦ ἐκτραχέντος πυροβόλου, ἀπεβίωσεν ἐκ τῆς πληγῆς μετὰ τινὰς μῆνας ἐν Ὑδρᾷ.

Ὁ δὲ Κωνσταντᾶκης Μαρηγκοῦνης ἐπίσης, θραυσθείσης τῆς δεξιᾶς κνήμης αὐτοῦ, ἐπέζησε· βαθμολογηθεὶς μετὰ τὴν ἔλυσιν τοῦ μακαρίτου Βασιλέως Ὁθωνος ὑποπλοίαρχος τοῦ Βασιλ. Ναυτικοῦ, διετέλεσε διοικητὴς τοῦ ἐν Πόρῳ λόγου τῶν πρεσβυτῶν, ὅπου καὶ χωλὸς ἀπεβίωσε περὶ τὸ ἔτος 1854.

Ὁ δὲ παῖς Νικολῆς Ἀργύρη Μανιάτη, κατὰ τὴν ναυμαχίαν, ἐπὶ τοῦ προστέγου τοῦ πλοίου ἰστάμενος καὶ θεωρῶν τοὺς πυροβολισμούς, ἐβλήθη κατ' ἀμφοτέρας τὰς κνήμας, αἰτίνες ἐθραύσθησαν ἐκ τῶν τεμαχίων τοῦ πυροβόλου.

Ὅτε δὲ ὁ Ἀντιναύαρχος μετέφερεν εἰς τὸ πλοῖόν του ἐκ Μεσολογγίου τὸν χειροῦργον ἱατρὸν, καὶ ἐξήτασε τὸ βαρέως πληγωμένον παιδίον, ἀπελπισθεὶς ἐπρότεινε, ὅπως σώσῃ αὐτὸ ἐκ βεβαίου θανάτου, νὰ ἀποκόψῃ ἀμφοτέρας τὰς κνήμας του, καὶ ἐπέμενε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐγχείρησιν.

Τοῦτο ἀκούσας ὁ παῖς, θερμῶς καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ, ἐκραύγαζεν ἱκετεύων τὸν Ἀντιναύαρχον «Μή! μή! τὰ ποδαράκια μου κόψῃτε, Καπετὰν Γεώργη, καὶ ἄς ἀποθάνω». Εὐσπλαχνισθεὶς τότε καὶ συγκινηθεὶς ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἱατρὸν τὴν τοιαύτην του ἐγχείρησιν, καὶ διὰ τῶν τότε προχείρων μέσων περιέδεσαν τὰς κνήμας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων συμπληρωθέντων ἀπεβίωσε μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Ὑδραν, ἐσύστησε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς θεραπείας τοῦ παιδίου εἰς τοὺς οἰκείους αὐτοῦ, καὶ ἔκτοτε δὲν εἶδεν αὐτό.

Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους 1838, ὅτε ὁ Ἀντιναύαρχος διετέλει Διευθυντὴς τοῦ ἐν Πόρῳ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου, νέος τις Κύριος εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος παρουσιασθεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐζήτηε νὰ ἴδῃ τὸν Καπετὰν Γεώργη, ὅπως τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τινὰ μεγάλην ἐκδούλευσιν ἣν κατὰ τὸν Ἀγῶνα παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν.

Εὐνόητον ὅποια ἡ συγκίνησις καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Ἀντιναυάρχου ἐπαναβλέποντος τὸν ὡς τεθνεῖστα νομιζόμενον μικρὸν του συναγωνιστὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀκμαῖον καὶ ἀρτίους ἔχοντα τοὺς πόδας.

Κυριακὴ 17 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Μεσολόγγι, ὁ ἀέρας γαλήνη. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας πολλὰ πρῶτ' ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸν Ναύαρχον, διὰ νὰ ἀποφασίσουν, τὸ τί ἐμελλε νὰ κάμῃ με τοὺς λαβωμένους, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ εἶπεν νὰ ἐτοιμασθῶμεν διὰ Ὑδρᾶ, καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν ἐδιωρίσθη νὰ πάρωμεν καὶ τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ διωρισμένους στρατηγούς διὰ νὰ πᾶνε εἰς τὴν Διοίκησιν [ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὰς 8 Ἰανουαρίου] καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μετὰ τὴν πᾶσαράν του εἰς Μεσολόγγι. Τὰ Τούρκικα ἄρμαμένα, ὅλα εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἀντίκρυ μας, τὰ δὲ ἰδικὰ μας ὡσαύτως εἰς τὰ πανιὰ καὶ φυλάττουν τὸ Μεσολόγγι. Τὰ καίκια μὲ προβιζιόναις ἀνεμποδίστως κουβαλοῦν εἰς τὸ Μεσολόγγι ζωοτροφίας. Εἰς τὰς ὥρας 4 1/2, ὁ Καπετ. Ἰωάννης Ζάκας ἐπῆγεν μετὰ ἕνα πυρπολικὸν ἀπὸ μέσα τοῦ κάβου-Πάππα καὶ ἐπέτυχεν καθισμένο τὸ μπουρλότο τοῦ μακαρίτου Καπ. Θεοδωράκη Βώκου, ὅπου εἰς τὴν ἄλλην ἐκστρατείαν μας, τὸ εἶχαν πιασμένο οἱ Τούρκοι, καὶ μετὰ τὴν σκαμπαβίαν του ἐστείλεν καὶ τοῦ ἔβαλαν φωτιὰ καὶ τὸ ἔκαυσαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἀραγμένοι ἐθεωρούσαμεν μετὰ τὸ γυαλὶ εἰς τὴν στερεὰν καὶ ἐβλέπαμεν τὸν λαὸν τοῦ Κιουταχῆ-Πασσᾶ καὶ ἀνα-

χωροῦσαν ἀπὸ τὸ στρατόπεδόν τους, καὶ ἔκαυσαν καὶ μερικὰ καλύβια τους (τζαντίρια). Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύχος μας ἀπὸ Μεσολόγγι μὲ τοὺς Στρατηγούς τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι κάτωθεν σημειωμένα, καὶ μαζή τους, ἄλλους 50 στρατιώτας, ἔφεραν καὶ τὸν ἱατρὸν διὰ τοὺς λαβωμένους, ὀνομαζόμενον Βιτζέντζο Μαουρίτζη ῥωμάνον καὶ τὸν φέρομεν μαζή μας. Εἰς τὰς ὥρας 4 τὰς νυκτὸς ἐσαλπάρσαμε καὶ ἐβγήκαμε εἰς τὰ πανιά διὰ Ὑδρα.

Τὰ ὀνόματα τῶν στρατηγῶν

Σπῦρος Μήλιος, Ἀνδρέας Ἴσκος, Λάμπρος Βέικος, Χρῆστος Κουτσονίκας, Ἀποστόλης Κουσουρή, Νικόλαος Ζέρβας.

Δευτέρα 18 Ἰανουαρίου. Εἰς τὰ πανιά ἐξημερώθημεν ὀλίγον τι σοδράνω τῆς χώρας Ζακύνθου, μὲ ψιλὴν βροχὴ καὶ σκότος, ὁ ἀέρας εἰς τὸν Γρέγον πλὴν γαλήνη· εἰς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ ἐβιζιτάραμεν ἓνα Ἰονικὸν Βρίκι τοῦ Καπ. Παναγῆ Πανᾶ φορτωμένον σιτάρι προερχόμενον ἀπὸ Σύρον διὰ Κεφαλληνίαν, καμμίαν εἰδησιν δὲν ἤξευρεν, εἰμὴ μόνον τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, καὶ ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν ἦτον κάποια σύγχυσις καὶ ἐστάθη καὶ πυρκαϊὰ μεγάλη· πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐπῆρεν Σορόκο-Λεβάντες δυνατὸς μὲ πολὺ σκότος καὶ βροχὴ καὶ ἐφοβέριζε τρικυμία μεγάλη· ὁ Ἀντιναύαρχός μας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ κάθε συμβεβηκὸς κινδύνου τῆς μελλούσης νυκτὸς, ἐδιώρισεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Πόρτο-Κερί καὶ ἐκεῖ ν' ἀράξωμεν, καὶ οὕτως πρὸς τὰς ὥρας 10 ἀράξαμεν. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ σκότος μέγα καὶ βροχὴ καὶ φουρτούνα.

Τρίτη 19 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Κερί, μὲ τὸν γθεσινὸν ἀέρα πλὴν μέτριον· πρὸς τὰς ὥρας 2 ὁ ἀέρας ἔδειξεν εἰς τὸν Μαίστρο-Τραμουντάνα, καὶ ἀμέσως ἐσαλπάραμεν καὶ εὐγήκαμεν εἰς τὰ πανιά· ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ μέτριον ἀεράκι, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ὡσαύτως.

Τετάρτη 20 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην 5 μίλια ἀνοικτὰ τοῦ Νεοκάστρου καὶ πολλὰ πρῶτ' εἶδομεν ἓνα Βρίκι-Γολέτα ἕως 4 μίλια ἀνοικτὰ τῆς Μεθώνης καὶ ἐτραβήξαμεν ἀμέσως κατ' ἐπάνω του· γαλήνη ὅμως, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ πλησιάσωμεν. Ἐντὺς ὀλίγου ἡ γουάρδια μας εἶδεν μίαν φελουῦκαν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν γαλήνην ἐπήγαινε κατὰ τὴν στερεὰν τῆς Μεθώνης· εἰς τὰς 3 ὥραις ἐκοντοζυγώσαμε μὲ τὴν αὐτὴ Βρικο-γολέτα, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔρριξεν τὴν πάσαράν του, καὶ μὲ τὸν γραμματικὸν του ἐπῆγεν ἐπάνω της, καὶ ἐμβαίνοντας μέσα ἤψαμεν ἓναν Τούρκον Μεθωναῖον Χασάνη τὸ ὄνομά του. Τὸ μπρίκι αὐτὸ ἦτον Φραντζέζικον ἐμπορικόν, ὀνομαζόμενον (l' amabile), ἀπὸ τονολάτες 104, ὁ Διοικητὴς αὐτοῦ, Β. Ντελανζέ (V. Delanzg)· φορτωμένον ἀπὸ Σμύρνη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ (ὡς τὰ γράμματά του) Α. Μπλάκονε καὶ συντροφία (A. Blangue e Combp.), τὸ δὲ φορτίον του ἀπὸ φορέματα, παπούτζια τούρκικα, καπνοὺς, πετζιά, τζι-

μπονκόβεργες, χαλβάδες, και άλλα πολλά διάφορα πράγματα ζωοτροφιών, και ήτον δια Ζάκυνθον· αι πραγματεΐαι βεβαιώτατα είναι δια τὴν στόλον τὸν Τούρκικον εἰς Πάτρας, και με τρόπον πλαστὸν ἐπέτλ-
λοντο εἰς Ζάκυνθον· ἐρωτήσαμεν καλῶς τὸν καπετάνιον, και με κά-
ποιον τρόπον ὁ καπετάνιος ἔκαμε σημεία, ὅτι νὰ ήτον Τουρκικὰ ἀπὸ
Σμύρνη, ήλθεν συντροφευμένος ἀπὸ μία Γαλλικὴ Κροβέτα ἕως εἰς τὸν
κάβο-Γρόσο, και ὅταν ἐξύγωσεν ἕως ἐκεῖ, τὸν ἀπαράτησε φυσικὰ νὰ
ἔμβῃ εἰς Μεθώνην, και κατὰ τύχην ἐπεσεν εἰς χεῖρας μας· ἡ φελοῦκα,
ὅπου ἡ γουάρδια μας εἶδεν τὸ πρῶν και ἐπήγαινε κατὰ τὴν στερεάν,
ήτον ἡ ἐδική του, με τὴν ὁποίαν εὐγαζεν ἕνα ἄλλον Τούρκον, σύντρο-
φον ἐκείνου ὅπου εὐρήκαμεν μέσα, ὅστις (ὡς μᾶς ἐξηγήθησαν) ἐπή-
γεγενε εἰς Μεθώνη νὰ φέρῃ μίαν ἄλλην βάρκα, με τὴν ὁποίαν νὰ παρῇ
καὶ τὸν ἄλλον Τούρκον, ὅπου εὐρομεν μέσα με τὰ καλαμπαλίκια τους·
ὡς φαίνεται, τὴ αὐτὴ Γαλλικοφορτικὸν ήτον δια Πάτρας· κοντράτο
δὲν μᾶς ἔδειξεν ὁ καπετάνιος, λέγοντας ὅτι δὲν εἶχεν κοντράτο (πράγ-
μα παράδοξον)· ὡς τόσον ἡμεῖς τοῦ ἐπήραμεν τὸ μανιφέστον του, και
τὸ δὲ Καρικὸν του (φορτίον), ὅπου κάμνουν τὸν ἴδιον καπετάνιο οἰκο-
κῆρη, νὰ πουλήσῃ ταῖς φορτωμέναις πραγματεΐαις του· τοῦ ἐβάλαμεν
ὁ ἄνθρωπος μας, τὸν ἐδέσαμεν και τὸν φέρομεν μαζί μας, ἐπειδὴ
και τὸ φορτίον ἐκαταλάβαμεν βέβαια δια Τουρκικόν· ἡ δὲ φελοῦκα του
με 2 μαρινάρους του, ὅπου ἐδγῆκεν ἔξω, δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἐπιστρέψῃ
και ἀνέμεινε εἰς Μεθώνην. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμπρὸς Νεοκαστροῦ και
Μεθώνης με γαλήνην, πρὸς τὸ βράδυ ἤφερεν ὠφέλιμον μαϊστράλι, και
ἐτραβόμειν, και μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἐπῆρεν ὁστρια πλὴν ὀλιγοστή,
και με αὐτὸν ἐταξιδεύσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 21 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν με γαλήνην πλη-
σίον τοῦ Κ-Γρόσου, εἶδαμεν κατὰ τὴν στερεάν μίαν πρατζέραν, τὴν
ἐστοχάσθημεν μανιάτικη, ὅπου ταξιδεύουν τὴν κύστα· ἀπέξω πάλιν
ἀνοικτὰ μίαν ἄλλην Γολέταν· πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐξυγώσαμεν τὸν Κά-
βον-Ματαπάν, και εἰς αὐτὸν τὸν κάβο Ματαπάν ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρ-
χός μας με τὴν πάσσαραν του ἐβγαλεν τὸν τεθνεῖτα Νικόλαον Καραμα-
νῶλη Ὑδραῖον, και με τὴν πρέπουσαν εὐταξίαν τὸν ἐνταφίασεν· ὅλην
τὴν νύκτα μέσον Τζιρίγου και Βάτικα με ὀλιγώτατον ἀεράκι.

Παρασκευή 22 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν με γαλήνην σο-
βράνῳ τὰ Βάτικα και πλησίον τοῦ κάβο Μαλέα, και φερόμεθα με βόλ-
τες ὅλην τὴν ἡμέραν και ὅλην τὴν νύκτα με ὀλίγον ἀεράκι εἰς τὸ λε-
βάντε, τὰ ρεύματα πολλὰ δυνατὰ δὲν μᾶς ἄφησαν παντάπασιν νὰ
αὐξήσωμεν.

Σάββατον 23 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ὑπὸ τὸν κάβο-
Μαλέα, φερόμεθα με βόλτες· πολλὰ πρῶν εἶδαμεν 2 τρεχαντήρια σιμὰ
τῆς στερεᾶς κάβο-Μαλέα και ἀνοικτὰ 2 Βρίκια ἐμπορικὰ· πρὸς τὰς
ὥρας 2 1/2 ἐπλησίασαν τὰ εἰρημένα 2 Βρίκια, ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν
μας, ἔκαμαν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιον με Ἀγγλικὴν σημαίαν, ἤρχονταν ἀπὸ

Ὁδέσσα διὰ πονέντε, εἰδῆσιν καμυῖαν δὲν εἶχον νὰ μᾶς δώσουν. Πρὸς τὸ βράδυ ἐπῆρεν Γρέγου-λεβάντες δυνατός, τὴν νύκτα ἐφουρτούνησεν πολλὰ καὶ μὲ βόλτες ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 24 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ μὲ τρικυμίαν μεγάλην· καὶ μὲ τὸ νὰ ἐδειξεν ὁ καιρὸς ἐπικίνδυνος, ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς Μονεμβάσια νὰ ἀράξωμεν, καὶ οὕτως ἠκολούθησεν εἰς τὰς 3 ὥρας λοιπὸν ἀράξαμεν, ὁ ἀέρας Γρεγο-λεβάντες σφοδρότατος μᾶς ὑποχρέωτε νὰ ῥίξωμεν 2 ἄγκυρες. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν μὲ τὴν πᾶσσαράν του εἰς Μονεμβασίᾳ διὰ νὰ ἐπιτύχη ψωμί, ὅτι δὲν εἶχαμεν πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐφθασεν ἓνας Μαρτῆγος Ἑλληνικὸς ἀπὸ Σύραν σχεδὸν πνιγμένος, ἔκαμε χύσι πράγματος, ἐπέταξεν καὶ τὴν φελοῦκα του ἀπὸ τὸ καράβι μας ἐπῆγαν καὶ τοῦ ἑκαμαν κάθε βοήθειαν· ὁ Μαρτῆγος αὐτὸς ἦτον Σπετζιώτικος καὶ εἶχεν μέσα τὸν καπ. Γεώργι Μαλοκίνην μὲ τὴν φαμελιά του, ὅπου ἤρχονταν διὰ Σπέτσας· πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ἀντιναύαρχος μὴ δυνάμενος διὰ τῆς μεγάλης τρικυμίας νὰ γυρίσῃ μὲ τὴν πᾶσσαραν τὴν ἄφισεν μὲ 2 ἀνθρώπους εἰς Μονεμβασίαν καὶ ἐπέστρεψεν διὰ ξηρᾶς μὲ 4 καντάρια ψωμί· εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ὁ ἀέρας ἐγενεῖν σκληρότατος, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, διὰ κάθε ὑποψίαν κινδύνου, ετοίμασε καὶ τρίτην ἄγκυραν· εἰς αὐτὸ τὸ πᾶν ἀκούσαμεν μὲ βίαν νὰ μᾶς φωνάζουν ἀπὸ τὸν εἰρημένον Μαρτῆγον· ἐπῆγεν ἡ βάρκα μας καὶ εἶδεν ὅτι ἔσυρεν (τὰς ἄγκυρας) καὶ ἐκινδύνευεν, ὅθεν ἐμβῆκεν εἰς τὴν φελοῦκαν μας ὁ καπ. Γεώργης Μαλοκίνης μὲ τὴν φαμελιάν του καὶ ἄλλοι τρεῖς νέοι συγγενεῖς του καὶ ἤλθον εἰς τὸ καράβι μας νὰ προφυλαχθοῦν· ὁ Ἀντιναύαρχος τοῦ· ἐδέχθη καὶ τοὺς ἔκαμεν κάθε ὑπεράσπισιν· ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος σκληρὸς καιρὸς, καὶ μὲ βάρδιες καλές.

Δευτέρα 25 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Μονεμβασίαν μὲ ἀέρα ἀνυπόφορον καὶ μεγίστην τρικυμίαν· οἱ ἐκ Μεσολογγίου στρατηγοὶ θεωρῶντες τὸν δύστυχον καιρὸν καὶ ὅτι ἀκολουθεῖ εἰς τὸ χειρότερον, ἰδόντες μάλιστα ὅπου ἐσώσαμεν καὶ τὰς ζωοτροφίας μας καὶ ὑποφιαζόμενοι νὰ ἀργοπορήσουν, ἀπεφάσισαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων των, νὰ στρατεύσουν εἰς Ναύπλιον διὰ ξηρᾶς, καὶ οὕτως πρὸς τὰς ὥρας 2 1)2 τοὺς ἐβγάλαμεν, καὶ μὲ τοὺς ἀγωγιάτας, ὅπου χθὲς ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔφερεν το ψωμί ἀπὸ Μονεμβάσια, ἐστράτευσαν ἐβγάζοντάς τους τοὺς ἐρρίχθησαν καὶ διὰ φέστα τρεῖς κανονιές. Βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, ὁ ἀέρας ἐδειξεν πλεόν ἡσυχας, μάλιστα τὸν ἐγύρισεν εἰς τὴν τραμουντάνα, καὶ οὕτως ἀκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα· τρεῖς ὥρας ὅμως νὰ ξημερώσῃ, ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔστειλεν ἀνθρώπους του εἰς Μονεμβασίᾳ διὰ ξηρᾶς, διὰ νὰ ἡμπορέσουν νὰ φέρουν τὴν πᾶσσαράν του, ὅπου ἐκεῖ διὰ τὴν φουρτούναν τὴν εἶχον ἀφισμένην.

Τρίτη 26 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Μονεμβασίαν, ὁ ἀέρας ὅμως ἡσύχασε καὶ ἐδειξεν Μαῖστράλι· ἀμέσως ἐσαλπάρσαμεν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ, ὁ δὲ καπ.

Γεώργης Μαλοκίνης με τὴν φαμέλιά του καὶ ἀνθρώπους του, τοὺς ἐβγάλαμεν, καὶ εἰς ἄλλο πλοιαρίον ἐμβαρκαρίσθησαν διὰ Σπέτσες· μᾶς ἐφθασεν τέλος πάντων καὶ ἡ πᾶσαρά μας, καὶ με ὀλιγώτατον ἀερόκι εἰς τὸν Μαΐστρον, ἐπορεύθημεν ὅλην τὴν ἡμέραν· ἡ νύκτα ἀπέρασεν με μεγάλην γαλήνην.

Τετράδη 27 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιὰ πλησίον Τρίκερι, πλὴν με μεγάλην γαλήνην ὅλην τὴν ἡμέραν, με τὴν αὐτὴν γαλήνην οὐδὲν ἐκερδίσσαμεν πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐπῆρεν ὀλίγος βορρέας.

Πέμπτη 28 Ἰανουαρίου. Με διάφοραίς βόλτες, ὄντας ὁ ἀέρας ἐνάντιος, ἐπλησιάζαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑδρας, καὶ τέλος εἰς τὰς ὥρας 4 1)2 ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν καὶ ἐδώσαμεν αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας τέλος.

Ὑδρα τῇ 29 Ἰανουαρίου 1826.

Τὰ περιέχοντα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκαταγράφησαν καθὼς ἡκολούθησαν, ὄντος αὐτόπτου, παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀντιναυάρχου καπ. Γεωργίου Σαχτούρη.

Ὁ Γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

Ἰσχυρότερος ἡττάσθῃ
Ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΘ. 5 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1826

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ [ΠΡΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑΝ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ] ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ «ΑΘΗΝΑ»
ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

Με δόξαν Κυρίου κινῆται ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας
τῇ 19 Μαρτίου 1826.

Σάββατον 20 Μαρτίου. Πρωτὶ εὐγῆκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας, καθὼς καὶ ἓνα μέρος τοῦ στόλου μας, σὺν Θεῷ, διὰ Μεσολόγγι, με ἀέρα Πονέντε, καὶ περιφερόμεθα με βόλτες εἰς τὸ κανάλι (στενὸν) Ὑδρας. Ἐπῆραμεν ἀπὸ Ὑδραν διὰ νὰ τοὺς ἐβγάλωμεν εἰς Μεσολόγγι τοὺς στρατηγούς Σπύρον Μήλιον καὶ Ἀντιστράτηγον Χρῆστον Βάρφα με δύω ἀκόμη καπετανεῖους καὶ τέσσαρας ἄλλους

ἀνθρώπους των, ὅλοι αὐτοὶ ἐκ τῆς Μεσολογγίου φρουράς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔπαυσεν ὁ Πονέντες καὶ ἐφύσησεν Λεβαντιέρα· ἐπρυμνήσαμεν τὰ πανιά μας καὶ ἡ ῥοτα μας (πορεία) κατὰ τὰς Σπέτσας· εἰς τὰς ὥρας 11 ἄρχεν εἰς Σπέτσες ὁ Ναύαρχος Μιαούλης, οὕτω ἀράξαμεν καὶ ἡμεῖς καθὼς καὶ τὰ ὅσα πλοῖα τοῦ στόλου μας ὅπου ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ὑδραν. Ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον πρὸς ὁμιλίαν, ἡ δὲ νύκτα ἐπέρασεν μὲ πολλὰ μικρὸν γρεγάλι.

Τὰ ὀνόματα τῶν καπετανέων τῆς Ὑδρας ὅλης αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας εἰσὶν τὰ ἀκόλουθα·

Ὁ Ναύαρχος Α. Μιαούλης	Πυρπολικὰ
Ὁ Ἀντιναύαρχος Γ. Σαχτούρης	Ὁ Καπετὰν Μαρίνης
Ὁ Καπετὰν Κιοσὲς (μπρίκι Τομπάζη)	Ὁ » Μανώλης.
Ὁ » Σταμάτης Φώκας	
Ὁ » Γκίκας Κοσμάς (Κολμανιάτης)	
Ὁ » Γεώργιος Νέγκας, (Γολέττα Κουντουριώτου)	
Ὁ » Σταμάτης Δοκός	
Ὁ » Λάζαρος Παναγιώτας	
Ὁ » Μητρος τοῦ Χριστόφилου (Μητριχριστόφιλος)	
Ὁ » Δημήτρης Βώκου	
Ὁ » Ἰωάννης Ζάκας	

Ἡ Νάβε τοῦ Καπετὰν Τομπάζη· (δὲν μνημονεύεται ὁ Πλοίαρχος αὐτῆς)· καὶ Γκίκας Ψεύτης.

Κυριακὴ 21 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν εἰς Σπέτσες ἀραγμένοι μὲ ἀέρα γρεγάλη σιγαλόν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσαράν του (Κέλητα) ἐπάνω εἰς τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) καὶ ἀφοῦ ἐσυνομίλησεν, μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον του, καὶ ἀμέσως ἐτοιμάσθη καὶ ἐβγήκεν ἔξω εἰς Σπέτσες, ὅστις ἀνταμώθη μὲ τοὺς ἐκεῖ πλοίαρχους μὲ τοὺς ὁποίους ὠμίλησεν πολλὰ περὶ τῆς περυστάσεως Μεσολογγίου καὶ τοὺς ἐπαρακίνησε νὰ ἔβγουν καὶ αὐτοὶ ὅσον τάχιστα, τὸ δὲ μεσημέρι ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον του· ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ ἴδιος ἀέρας, τὸ δὲ βράδυ σκοτεινὸν καὶ μὲ πολλὰ ὀλίγην βροχήν· ἡ νύκτα πάντα σκοτεινὴ καὶ μὲ συχνὰς περαστικὰς πρεβέντσες.

Δευτέρα 22 Μαρτίου. Πολλὰ πρωὶ ὁ ἀέρας γαληνιαῖος, ἐβγαζεν ὁ Κόλφος (Ναυπλίου)· τότε ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ὕψωσεν σενιὰλα μισεύμακτος, καὶ ἀμέσως ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά· ἀπὸ δὲ τὰ πλοῖα Σπετσιωτῶν δὲν ἐβγήκεν οὐδὲ ἓνα, μὴ ὄντας ἀκόμη ἑτοιμα, ὡσαύτως καὶ ἀπὸ Ὑδρας δὲν ἐφανίσθησαν νὰ ἔβγουν τὰ ὅσα πλοῖα ἦσαν διωρισμένα διὰ τὴν παροῦσαν ἐκστρατείαν Μεσολογγίου. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς αὐγῆς ἐφανίσθη ἓνα πυρπολικὸν ψαριανὸν τοῦ Καπ. Νικοδήμου, καὶ ἕως τὰς ὥρας 3 1) 2 ἐνώθηκε μαζύ μας. Ὁ ἀέρας γρέγος· τραβοῦμεν τὴν ῥοταν (πορείαν μας) διὰ κάθο Μαλέα. Πρὸς τὰς ὥρας 12, βασιλεύμα ἡλίου ἀπεράσαμεν τὸν κάθο Μαλέα καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνην ἐπεριφερόμεθα εἰς τὸ κανάλι (στενὸν) Τσιρίγου καὶ Βάτικα.

Τρίτη 23 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ λιμένος Βάτικα, καὶ οὔσης γαλήνης, καὶ ὁ ἀέρας ἐδείκνυε εἰς τὸν Πονέντε, περιφερόμεθα μὲ βόλτες· εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα Βάτικα εὐρήκαμεν ἀραγμένα 3 ἀπὸ τοῦ στόλου μας τὰ πλοῖα, δηλ. τὰ 2 ἀραγμένα (πολεμικὰ) τοῦ Καπ. Σταυράτη Δοκοῦ καὶ τοῦ Καπ. Λαζάρου Παναγιώτα καὶ ἓνα πυρπολικὸν τοῦ καπ. Μαρίνη. Εἰς τὴν ὥραν πρώτην τῆς αὐγῆς ὁ Ναύαρχος ὕψωσεν σενιάλο μισεύματος, καὶ ἀγκαλὰ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιά, πλὴν τὰ σενιάλα ἦτον διὰ νὰ μὴν ἀράζωμεν, καὶ τὰ ἀραγμένα νὰ ἐβγουν εἰς τὰ πανιά· καὶ ἐπειδὴ γαλήνη, καὶ μὲ βόλτες (λοξοδρομίας) περιφερόμεθα εἰς τὸν λιμένα· ἐστείλαμεν τὴν σκαμπαβίαν ἐξω νὰ κάμωμεν νερόν. Ὁ Πονέντες ἐδυναμώσεν καὶ ἡμεῖς πάντα μὲ βόλτες πρὸς τὰ Ἐλαφνήσια καὶ κάβο Τζιρίγου. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἤρχετο πρύμα ἐν πλοῦν τὸ ὅποτον ἐζύγωσεν, πλὴν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν διὰ τῆς τρικυμίας καὶ ἐναντίου καιροῦ· τὸ εἶδομεν νὰ ἦναι χωρὶς φορτίον, τοῦ ὕψωσαμεν τὴν σημαίαν μας, ἀμέσως καὶ αὐτὸς τὴν ἐδικήν του, ἦτον Σβετζέζικον. Ἐως τὸ μεσονύκτιον ἔπαυσεν ὁ Πονέντες καὶ μὲ καραντί ὀλίγου διαστήματος, ἔπειτα ἔβγαλε ὀλίγον ἀεράκι ὁ κόλφος τοῦ Ἑλους, ἐπρυμίσσαμεν τὰ πανιά μας καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ὕψος (παράταξιν) ἐπορεύθημεν ἕως εἰς τὸ πρωί.

Τετράδη 24 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Πόρτο Κάγιο μὲ τὰ πανιά μας πρύμα, ὁ ἀέρας ὁμως πολλὰ λεπτός, καὶ κα θαρὸς, πλὴν ἡ τρικυμία ἐκ τοῦ ἐναντίου καιροῦ τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς μᾶς ἐσκόρπισεν, καὶ ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας τὸ πρωὶ μόνον πέντε εὐρέθημεν ἐνωμένα· πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐπῆρεν Μαΐστρος δυνατὸς καὶ ἐδέσαμεν ἀπὸ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια καὶ ἐτραβήξαμεν τὴν βόλταν μας ἀνοικτά. Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδομεν ἕτερα δύο ἀραγμένα μας πολλὰ ἀνοικτὰ καὶ μὲ τὴν βόλτα τους ἤρχονταν κατ' ἐπάνω μας. Τὰ δὲ πυρπολικά, ἦγουν Μαρίνος καὶ ὁ ψαρριανὸς Νικόδημος, δὲν ἐφάνηκαν, ὅθεν ἐσυμπεράναμεν ὅτι νὰ ἐπέστρεψαν εἰς Βάτικα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐπῆραμεν τὴν βόλταν κατὰ τὴν στερεὰν πάντα μὲ ἀέρα Μαΐστρο δυνατὸν ὡς τὸ μεσονύκτιον, ἔπειτα ὁ ἴδιος πλὴν γαλήνῃς· μόνον τοῦτο εἰς ὅλην τὴν νύκτα ἡ βόλτα μᾶς ὠφέλησεν καλῶς.

Πέμπτη 25 Μαρτίου. Μὲ μέτριον ἀέρα Μαΐστρο ἐξημερώθημεν ἀπερασμένον τὸν Κάβο Γρόσο καὶ μὲ τὴν βόλτα μας ἀνοικτά, εἰμεθα κατὰ τὸν Κόλπον Καλαμάτας καὶ ὅλος ὁ στόλος μας [ὅπου συνίσταται κατὰ τὸ παρὸν εἰς πλοῖα ὀκτώ] μαζὴ μας, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἀέρα Μαΐστρο τραβώμεθα ἐμπρός. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεὰν καὶ μᾶς ἐβράδυσεν εἰς τὸ νησόπουλον Βενέτικον· σχεδὸν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς τὰ ἐγυρίσαμεν τὸ πέλαγος καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλταν ἐξημερώθημεν.

Παρασκευὴ 26 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὴν βόλτα ὅλης τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς ἀνοικτὰ τῆς στερεᾶς· τὰ τοῦ στόλου μας πλοῖα δὲν εἶδομεν, εἰμὴ ἐν τοῦ Καπ. Λαζάρου Παναγιώτα φυσικὰ

τὰ ἐναπολειφθέντα ἐπῆραν τὴν βόλτα τοὺς κοντινὴ κατὰ τὸ μεσονύκτιον. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν στερεάν, μαζὴ μας καὶ ὁ Καπ. Παναγιώτας. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπλησιάζαμεν τὰ πλοῖα μας ὑποκάτω Σαπιέντζες. Πρὸς τὰς 2 $\frac{1}{2}$, ὥρας ἐξανόξαμεν τρία ξένα πλοῖα. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ ἐγυρίσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἰς ἀντάμωσιν τῶν εἰρημέων τριῶν πλοίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δύο ἦτον Ἰονικὰ, καὶ τὸ τρίτον ἦτον ἓνα μπρίκι Γολέτα Σπετζιώτικη, ἣ ὁποῖα διατρίβει εἰς τὰ Μεθωκόρονα διὰ κοῦρσο (λείαν). Πρὸς τὰς 6 ὥρας τὰ ἐγυρίσαμεν εἰς τὴν στερεάν καὶ πρὸς τὰς 10 $\frac{1}{2}$, ἔγεινε σκότος καὶ ἐφοβήριζεν βροχὴν μεγάλην, πλὴν ἐστάθη μικροτάτη, καὶ εἰς τὰς 11 $\frac{1}{2}$, ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου, καὶ πολλὰ πλησίον τοῦ αὐτοῦ λιμένος ἐπῆραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ με αὐτὴν τὴν βόλταν με μέτριον Μαῖστράλι ἐτραβήξαμεν ἀνοικτὰ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 27 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τὸ πέλαγος, καὶ πολλὰ πρωὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν με μέτριον ἀεράκι πλὴν χωρὶς στάσιν, ὅτι συχνὰ ἐμεταβάλλετο, τὰ δὲ πλοῖα μας ὀλίγον διηρημένα τὸ ἐν ὑπὲρ τοῦ ἄλλου, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀνταμώθημεν, καὶ ὄντας μπροστὰ ἀπὸ ἡμᾶς ἐβυζιτάρισεν μίαν Ζακυνθίαν μπρατζέρα, καὶ ἡμεῖς πλησιάζοντάς τοὺς τοὺς ἐρωτήσαμεν τὸ τί ἐμαθον, καὶ μᾶς ἐδιηγήθησαν, τὸ νὰ τοὺς εἶπον ἀπὸ τὴν μπρατζέραν, ὅτι τὸ Μεσολόγγι σώζεται, ὅμως διὰ πολλὰ ὀλίγων ἡμερῶν ζωοτροφίαν, καὶ ὅτι τὸ Ἀνατολικὸν δὲν ἐξουσιάζοι ἀπὸ Ἀσάλτο, (ἐφοδον), ἀλλὰ οἱ Ρουμελιῶται καὶ Σουλιῶται, ὅπου τὸ ἐφύλαττον, φαίνεται νὰ ἐσφίχθησαν ἀπὸ τὸ πολιορκισμα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὕτω ἔφυγον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐμβήκαν εἰς Μεσολόγγι. Ὁ δὲ Προεστὴς, Μέγα Πάνος λεγόμενος, ἔμεινε μέσα καὶ ἐπροσκύνησε με τοὺς εὐρεθέντας. Ὁ Ἱμπραὶμ Πασὰς ἐσύναξεν ὅλους μικροὺς τε καὶ μαγάλους, ταῖς γυναῖκες, καὶ τοὺς ἐστεῖλεν εἰς τὴν Πρεβεζάν, καὶ οὕτω τὸ ἐκυρίευσεν· εἰς δὲ τὸ Βασιλαδί ἔχει φρουρὰν ἕως ἀνθρώπους τετρακοσίους. Τὸ Μεσολόγγι πολεμεῖται με δραστηριότητα ἀκαταπαύστως, καὶ ἕως αὐτὴν τὴν στιγμὴν οἱ Ἀραβες καὶ ἄλλοι Τούρκοι εἶχον κάμη εἰς τοῖχον Μεσολογγίου ἕως δέκα-ὀκτὼ γιουρούσια· εἰς αὐτὰ ἐσκοτώθησαν πολλότατοι Ἀραβες καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Τούρκους, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδικούς μας ἐσκοτώθησαν ἐπέκεινα τῶν τριάκοντα. Ὁ ἀέρας γαλήνη καὶ χωρὶς στάσιν, καὶ οὕτω ἐπεριφέρθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 28 Μαρτίου. Με γαλήνη πάντοτε ἐξημερώθημεν εἰς τὸ κανάλι Ζακύνθου καὶ στερεᾶς, τὰ πλοῖα μας σχεδὸν κοντὰ ἐνα τοῦ ἄλλου, καὶ με γαλήνη περιφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ στόλου μας ἓν Ἰονικὸν μπρίκι τοῦ Καπ. Σπύρου Σπαθᾶτου, προσερχόμενον ἀπὸ Ἰθάκην, καὶ ἐδιευθύνετο [ὡς εἶπεν] διὰ Μάνην καὶ Σύρα, καὶ ἀγκυλὰ τὸ ἐβυζιτάρισαν τὰ ἐμπροσθινὰ ἐδικὰ μας πλοῖα, μ' ὅλον τοῦτο ἐπλησίασεν καὶ εἰς ἡμᾶς· τὸν ἐρωτήσαμεν διὰ

καμμίαν ἐξωτερικὴν εἶδῃσιν, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ἀτμοκίνητον Πακέτο τῶν Κορφῶν δὲν ἦτον ἀκόμῃ φερμένον, ὅπου μὲ αὐτὸ ἐπρόσμενον νὰ μάθουν· μὲ φωνὴν ὅμως ἀδεται ὁ πόλεμος Ρωσσίας μὲ Τουρκίαν· διὰ δὲ τὸ Μεσολόγγιον βασιτέται, πάσχει ὅμως ἀπὸ ζωοτροφίας· καὶ εἰ μὲν ἐφοδιασθῇ, βέβαια δὲν ἔχει φόβον, καὶ ὅτι πολεμοῦν ἀκατάπαυστα, καὶ ὅτι Τούρκοι ἐσκοτώθησαν πολλοί· μέσα εἰς τὴν λίμνην, εἶπεν νὰ ἦναι ἕως 170 λαντζόνια Τούρκικα, καὶ ὅτι εἶναι ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένον τὸ Μεσολόγγι. Τὸ Βασιλαδι τὸ ἐξουσιάζουν οἱ Τοῦρκοι καθὼς καὶ τὸ Ἀνατολικόν, εἰς τὸ ὁποῖον [αὐτὸς λέγει] ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ Πασῆς νὰ ἐθυσίασεν πολλοὺς Χριστιανοὺς. Ὁ Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς καὶ προεστὼς Τάτζι Κωνσταντίνου Μαγκίνα καὶ ἄλλοι προεστοὶ ἐπιάσθησαν ζωντανοὶ (αἰχμαλῶτοι). Ἡ γαλήνη μᾶς ἐβράδιασεν σοταθέντο Ζακύνθου καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὴν αὐτὴν γαλήνην ἐπεριφερόμεθα.

Δευτέρα 29 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην πλησίον τῆς χώρας Ζακύνθου· εἶδομεν μίαν Μεσολογγίτικη μπρατζεροῦλα δεμένη εἰς τὸ καράβι τοῦ καπ. Λαζάρου Παναγιώτα· ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀμέσως ἐπῆγεν νὰ μάθῃ τι καίνον· αὐτὴ ἡ μπρατζέρα ἦτον σταλμένη ἐπίτηδες ἀπὸ Μεσολόγγιο εἰς Ζάκυνθον μὲ γράμματα, καὶ ἔλειπεν ἡμέρας ἔνδεκα. Κατὰ τύχην ἐπερνοῦσεν ὁ στόλος μας, οἱ ἐν Ζακύνθῳ μᾶς ἐγνώρισαν καὶ ἀμέσως μὲ τὴν ἰδίαν Μπρατζεροῦλαν ἔστειλαν γράμμα πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιαούλην· μὰ ἐπειδὴ καὶ ὁ Ναύαρχος ἦτον ὀλίγον μακράν, ἤρε πρῶτον τὸν καπ. Λάζαρον Παναγιῶτα καὶ ἐδέθη εἰς αὐτὸν, ἕως νὰ σμίξῃ τὸ καράβι τοῦ Ναυάρχου. Ὁ καρaboκύρης τῆς αὐτῆς μπρατζέρας λοιπὸν εἶπεν, ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ πασᾶς κάμνει φθορὰν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀκολούθως· τὰ περὶ Ἀνατολικοῦ καὶ Βασιλαδι σχεδὸν ὠμοιάζον τῶν ἄλλων ὅπου χθὲς ἐμάθαμεν καὶ ἐκαταγράψαμεν. Ὁ Ναύαρχος πλησιάσας εἰς Ζάκυνθον ἔστειλεν τὴν σκαμπαβίαν τοῦ ἑξῶ· διὰ τί τὴν ἔστειλεν καὶ τὸ τί ἔκαμεν ἀγνοοῦμεν. Ἀπὸ ἄλλην μπρατζέραν ὅπου ἐβυζιταρίσθη ἀπὸ τὸν Καπ. Σταμάτιον Δοκόν, εἶπεν ὅτι ἐπῆγεν μία Ἀγγλικὴ φεργάδα εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἱμπραὶμ πασᾶ, πλὴν τὸ τί ὠμιλήθη δὲν ἤξευρεν, καὶ ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ πασᾶς σκληρότερα πολεμεῖ τὸ Μεσολόγγι, καὶ ὅτι οἱ ἐν Μεσολόγγι Ἕλληνες δαφεντεύονται ἡρωϊκῶς καὶ ὅτι νὰ ἐσκοτώθῃ πλῆθος Τούρκων, καὶ διὰ τὴν ὀλιγόστευσιν, ὡς φαίνεται, τοῦ στρατοπέδου του, αὐτὸς ὁ Πασσᾶς ἐδιώρισεν νὰ συναχθῇ κοντὰ τοῦ ὄση τουρκικὰ εὐρίσκεται εἰς τὸν Μωρέα. Διὰ δὲ τὸ Ἀνατολικόν εἶπεν, ὅτι ὄντας στενώτατα πολιορκημένον καὶ εἰς ἓν Νησόπουλον τοῦ αὐτοῦ Ἀνατολικοῦ εὐρίσκετο μία μικρὰ Ἑλλήνων φρουρά, καὶ πολεμῶντας ἡρωϊκῶς ἐθνατώθησαν πολλοί, καὶ στοχαζόμενοι ὅτι ἔμελον νὰ χαθοῦν, ἀπεφάσαν διὰ νυκτὸς τόσον αὐτοὶ τοῦ νησιοῦ, καθὼς καὶ ἄλλοι τῶν ἀρμάτων ὅπου ἦτον μέσα εἰς τὸ Ἀνατολικόν, καὶ ἀνεχώρησαν καὶ ἐσώθησαν εἰς Μεσολόγγι. Τότε οἱ προεστοὶ ὅπου εὐρέθησαν εἰς Ἀνατολικόν ἐπχρεκίνησαν ὅλον

τὸν ἐκεῖ λαόν, ὅπου ἐσυνίστατο (ὡς λέγουν) εἰς πέντε χιλιάδας ψυχάς, καὶ εἰσακούσθησαν μὲ τὸν Πασᾶ καὶ ἐπροσκύνησαν μὲ κάποιαν συνθήκην νὰ ἀφίσῃ τοὺς ἄνδρας μὲ τ' ἄρματα τοὺς, καὶ αὐθις νὰ τοὺς δώσῃ καὶ ἀπὸ γρόσια 500 τοῦ καθ' ἑνός, καὶ οὕτω νὰ μείνουν καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ, καθὼς καὶ ἠκολούθησεν· καὶ ἀφοῦ ἐξουσίασεν τὸ Ἀνατολικόν, ταῖς μὲν φαμελιαῖς ταῖς ἔστειλεν εἰς Ἄρταν, τοὺς δὲ προεστοὺς ἢ καὶ κανέναν Στρατηγόν καὶ ἐπιλοῖτους ἄνδρας ὅπου τὸν ἠκολούθησαν, ὡς εἶπον, τοὺς ἐκατέβασαν εἰς ἓν μέρος τοῦ στρατοπέδου του καὶ μετὰ ὀλίγας ἡμέρας μεταμεληθεὶς τῆς ὑποσχέσεώς του ὅλους τοὺς ἐθυσίασεν· εἶπεν πρὸς τοὺτοις ὅτι δώδεκα στρατιῶται διὰ τῆς δειλίας ἔφυγον ἀπὸ Μεσολόγγι, τοὺς ὁποίους ἐπίασαν καὶ τοὺς ἐθυσίασαν· εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἔβγαλεν τοὺς θαλασσίους του ἀπὸ τὰ καράβια του καὶ διαικοῦν τὸ Βασιεῖλάδι, καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους του θαλασσίους ἔβγαλεν καὶ ἔβαλεν εἰς ὅλας τὰς σαλούπας ὅπου ἔχει εἰς τὴν λίμνην, ὥστε ὅπου ὑστέρησεν τὰ καράβια τοῦ στόλου του, καὶ μόνον 16 καράβια ἔχει εἰς τὰ παντὶ καὶ περιφέρονται Σκρόφες. Μεσολόγγι καὶ Κάβο Πάππα, τὰ δὲ ἄλλα εἶναι τραβηγμένα μέσα εἰς τὸν κόλπον Πατρῶν. Εἰς τὰς ὥρας 4 εἶδομεν κατὰ τὸν Πάππα μέρος τούρκικα, καὶ πάλιν ἄλλο μέρος κατὰ ταῖς Σκρόφαις. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδομεν καὶ ἓν μπρίκι ἐμπορικὸν ὅπου εὐγαίνειν ἀπὸ Πάτρας· πρὸς τὰς ὥρας 6 πλησίον Γλαρέντζας μᾶς ἐζύγωσεν τὸ αὐτὸ μπρίκι, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, ὁμοίως καὶ αὐτὸ ἔβαλεν τὴν ἐδικήν του, ἦτον Ἀγγλικόν, ὁ καπετάνιος Μαλτέζος. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπάνω του, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἐπῆγεν εἰς Πάτρας διὰ νὰ βάλῃ μερικῶν βουτζιῶν κερσετέ, ἡ ρότα του διὰ Ζάκυνθον· αὐτὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ἀσκέρι τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν μὲν ἀπὸ τὴν παιδείαν, δὲ καὶ ἀπὸ τὴν πείναν, ὅτι σχεδὸν αἱ ζωτροφίαι τοὺς ἄρχισαν νὰ σώωνται καὶ τοὺς δίδει πολλὰ ὀλίγας, καὶ μὲ τὸ ζῆγν· εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἀπὸ μίαν μεγάλην τρικυμίαν, ὅπου ἠκολούθησεν ταῖς ἀπελθούσαις ἡμέραις, δύο ἀπὸ ταῖς Κορθέτες τοὺς, ἐδυθίσθησαν καὶ ἐπνίγη τὸ ἀσκέρι τοὺς σχεδὸν ὅλον· εἶπεν πρὸς τοὺτοις ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς ἔμαθεν τὴν Ἑλληνικὴν θαλάσσιον ἐκστρατείαν ἀπὸ πλοῖα 80. καὶ ὅτι φέρνουν μαζί τοὺς καὶ Μύστικα, καὶ ὅτι διὰ ξηρὰς ἔρχονται πρὸς βοήθειαν δεκατρεῖς χιλιάδες Ἕλληνες, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν φωνὴν τοὺς ὑπάρχει φόβος οὐκ ὀλίγος· ἔμαθεν ἀκόμη καὶ ταῖς ὅσαις λείαις ἐκάμαμεν καὶ αὐτὰ ὅλα βέβαια κάποιον φίλον ἔχει εἰς Ναύπλιον καὶ τὸν εἰδοποιεῖ. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ καπ. Λάζαρος Παναγιώτας ἐζύγωσεν μὲ τὸν Ναύαρχον, καὶ ἀμέσως ἀπόλυσεν τὴν Μεσολογγίτικην μπρατζερούλα μὲ τὸ γράμμα Ζακύνθου, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον· τὴν ἐβάστηξεν καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ἔστειλεν τὴν ἀπόκρισιν εἰς Ζάκυνθον. Πρὸς τὰς ἑννέα ὥρας ἔκαμεν σενιάλον ὁ Ναύαρχος νὰ ἠκολουθῶμεν τὴν ρόταν του, ὅθεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ζάκυνθον· πηγαινάμενοι ἐξανοίζαμεν καὶ ἄλλα δύο πλοῖα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας νὰ ἔρχωνται πρὸς ἀν-

τάμωσιν μας, καὶ ὄντας μακρὰν δὲν ἐγνωρίσαμεν τὰ ποῖα ἦτον· πρὸς τὰς ὥρας 11 1/2 ἐπλησίασαμεν τὴν χώραν Ζακύνθου καὶ ἀμέσως τὰ ἐ-
 γυρίσαμεν κατὰ ταῖς Σκρόφες. Τὸ ἀεράκι εἰς τὸν Μαίστρον γαληνὸν
 καὶ μὲ τὴν αὐτὴν βόλταν ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 30 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τοῦ βουνοῦ Κε-
 φαλληνίας. Τὰ δύο ἐδικὰ μας χθεσινὰ πλοῖα ἦτον ὁ καπ. Μῆτρος τοῦ
 Χριστόφилου καὶ ὁ καπ. Δημήτρης Βῶκος. Πολλὰ πρῶτ' ὁ καιρὸς γαλή-
 νιος· ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν μερικὸν σενιάλον καὶ ἔκραζεν τὸν Ἀντιναύαρ-
 χὸν μας ὅστις καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν. Αὐτὴν τὴν ὥραν μᾶς ἐφθασεν καὶ
 ἐνώθη μὲ τὸν στόλον καὶ ἡ Νάβε τοῦ Καπ. Τουμπάζη. Εἰς τὰς ὥρας
 2 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ἔφερεν τρεῖς
 ἄλλους Ἕλληνας μαζί του. Ἐλαβεν ὀρδινίαν νὰ μουράρη πανιὰ καὶ νὰ
 φθάσῃ ὅσον τάχιστα εἰς τὸ νησίον Ὀξιὰ, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω νὰ κάμῃ νὰ
 ἀνάψουν τρεῖς φωτιαῖς καὶ ἐν ταυτῷ νὰ ῥίξῃ καὶ 3 κανονιαῖς, μὲ τὸ
 ὁποῖον σημεῖον νὰ εἰδοποιηθοῦν οἱ ἐν Μεσολόγγι ὅτι ἐφθάσαμεν. Ὁ
 καπ. Μῆτρος τοῦ Χριστόφилου ἦτον μέσα εἰς τοῦ Ναυάρχου καὶ ἐδῶ-
 σεν τὴν εἰδησιν, ὅτι κατόπιν του ἤρχετο καὶ ὅλος ὁ Ὑδραϊκὸς στό-
 λος· μάλιστα εἶδον καὶ ἄλλα 6 καράβια κατὰ τὰ Μοθωκόρωνα, καὶ
 ἐσυμπέραναν νὰ ἦναι τὰ Σπετζώτικα· τὰ ἐγυρίσαμεν λοιπὸν κατὰ τὴν
 Ὀξιὰ. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐφθασεν καὶ ὁ καπ. Ἰωάννης Ζάκας, καὶ ἐνώ-
 θηκεν μὲ τὸν στόλον μας. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἤρχονταν μιὰ Θιακχὰ μπρα-
 τζέρα ἀπὸ τὸν Πεταλᾶ, καὶ ὅταν μᾶς ἐπλησίασεν, ὁ Καραβοκύρης μὲ
 τὴν φελοῦκα του ἦλθεν ἐπάνω μας, καὶ ἐρωτῶντας τον μᾶς εἶπεν, ὅτι
 εἶναι ἓνας πόρος ἀνοικτός, διὰ τοῦ ὁποίου δύναται διὰ νυκτὸς νὰ ἐμ-
 βουν εἰς Μεσολόγγι ζωοτροφίαι. Αὐτὸς μᾶς ἐδιηγήθη μεγάλας ἀνδρα-
 γαθίας τῶν Μεσολογγιτῶν, ὅπου εἰς ὅλα τὰ γιουρούσια τῶν Τούρκων
 οἱ Ἕλληνες τοὺς ἔκαμαν μεγαλῶτατον θρῆνον, καὶ ὅτι ἐπίασαν καὶ
 ζωντανούς, μάλιστα νὰ ἐπίασαν καὶ δύο σημαντικοὺς μεγάλους· τοῦ
 ἑνὸς ἀπ' αὐτῶν τοῦ εὐρῆκαν μίαν ποσότητα χρημάτων. Μέσον τῆς
 λίμνης Μεσολογγίου εὐρίσκεται ἓνα νησόπουλον ὀνομαζόμενον Κλείσο-
 βα, καὶ αὐτὸ ἐδυνάμωσαν οἱ Ἕλληνες, διότι ὄντας αὐτὸ ἐλεύθερον,
 ἐδύνονταν νὰ ἐμβάζουν ζωοτροφίας, καὶ οὕτω ἐστάλη ὁ Κίτσο Τζαβέ-
 λας μὲ 180 στρατιώτας νὰ τὸ διοικῇ. Ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς ἐθεώρησεν
 ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξουσιάζῃ αὐτὸ τὸ νησόπουλον, ὅπως στενοχωρή-
 σῃ τοὺς ἐν Μεσολόγγι παντάπασιν. Ἐκινήθη λοιπὸν μὲ πολλὰς δυνά-
 μεις καὶ σχέδια εἰς τὰς σαλούπας του, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελ-
 λισμοῦ ἐδόθη μέγας πόλεμος, εἰς τόσον ὅπου ἐσκοτώθησαν ὑπὲρ τὰς
 δύο χιλιάδας Τούρκοι, ἐσκοτώθησαν καὶ μερικοὶ Ἕλληνες· ἐφρίζαν
 καὶ οἱ ἴδιοι Ἕλληνες ἔπειτα τοῦ πολέμου, νὰ εἰδοῦν τὴν θάλασσαν
 βαρμένην ἀπὸ αἵματα καὶ σῶματα τῶν Τούρκων· ἐσύναζαν καὶ ἕως
 1800 τουφέκια καὶ μπαγιονέταις, καὶ πολλὰ ἄλλα τουφέκια χωσμένα
 εἰς τὴν λάσπην, τοὺς ἐπῆραν καὶ ἀπὸ ταῖς σαλούπας των ὀκτώ, ὥστε
 ὁποῦ οἱ Τούρκοι ἐκατέφυγον νικημένοι μὲ μεγάλην τους ζημίαν, καὶ

τό νηόπουλον σώζεται εἰς τοὺς Ἕλληνας, τὸ ὅποτον ἔχει πόρον ἀνοικτόν, καὶ διὰ νυκτὸς τοὺς ἐμβάζουν προβιζίνες· εἶπεν ἀκόμη ὅτι εἰς Κάλαμον εἶναι πλοιάρια μὲ ἀλεύρια καὶ σιτᾶρι ὅπου ἔστειλαν οἱ συνδρομηταὶ διὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ κάθε βράδυ ἀπὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοὺς τὸ ἐμβάζουν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδυ ἐζυγώσαμεν τὸ νηόπουλον «Ὁξιά»· ἀμέσως ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν ἔξω, καὶ εὗρηκε πολλοὺς καταφευγάτους Ἕλληνας, τοῦ ἑκαμαν φέστα μὲ τουφεκίαις καὶ ἔλαβον ἄκραν χαρὰν διὰ τὸν ἐρχομὸν μας· τοὺς ἐδιώρισεν λοιπὸν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, καὶ νὰ κάμουν τρεῖς φωτιαῖς· τοῦ ἐδιηγῆθησαν καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια, ὅπου ἀρχήτερα ἐκαταγράψαμεν, μάλιστα τοῦ εἶπον εἰς τὴν αὐτὴν μάχην τῆς Κλείσοδας, νὰ ἐσκοτώθῃ ἓνας σημαντικὸς γαμβρὸς τοῦ Μεῖμετ Ἀλῆ. Μετὰ μίαν ὥραν ἐγύρισεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ κατὰ τὴν ὀρδινίαν ἐρρίξε καὶ τρεῖς κανονιαῖς. Ὁλην τὴν νύκτα μὲ γαληνότατον καιρὸν ἐπεριφέρθημεν μέσον νηόπουλον Πεταλιούς. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος εἰς τὰ παντὶ ἀναμεταξὺ Μεσολόγγι καὶ κάβο Πάππα· εἰς τὸ βασίλευμα ἡλίου ἐμετρήσαμεν 27 ὅλα μεγάλα καὶ τὰ κουμάντα τους, ἤγουν τοῦ Πασσᾶ Ῥεάλα καὶ Πατρόνα (πιθανὸν νὰ ἐνιοῇ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου)

Τετράδη 31 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ μεγάλην γαλήνην πλησίον τοῦ Πεταλᾶ ὁμοῦ καὶ ἡ Γολέτα Καπ. Γεωργίου Νέγκα, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐστάλθη διὰ ὀρδινίας. Πολλὰ πρῶτὴ μὲ τὴν πάσαράντου ὁ ἀντιναύαρχος ἐπῆρε τοὺς στρατιηγούς (ὅπου ἐφέρναμεν διὰ Μεσολόγγι), καὶ εὐγῆκεν εἰς Πεταλᾶ. Ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ὅπου λείπει ὁ Ἀντιναύαρχος, μᾶς ἤλθον δύο μονόξυλα ἐπάνω, ὅπου ἔλειπαν ἀπὸ Μεσολόγγι τὴν ἐχθές, μάλιστα τὸ ἓνα ἦτο φορτωμένο ἀλεύρια, καὶ ἐπρόσμενε νὰ νυκτώσῃ διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς Μεσολόγγι μὲ ἄλλα δώδεκα μονόξυλα φορτωμένα καὶ αὐτὰ ἀλεῦρι, καὶ εὐρίσκονταν εἰς Πεταλᾶ. Ἐρωτήσαμεν καὶ αὐτούς, καὶ μᾶς εἶπαν τὸν θόρυβον τῶν Τούρκων, καὶ ὅλα τὰ ἴδια ὅπου ἐκαταγράψαμεν· μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι εἰς ὅλαις αὐταῖς ταῖς μάχαις νὰ ἐχάθησαν ἕως πέντε χιλιάδες Τούρκοι, ἐχάθησαν ὅμως καὶ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διάφοροι σημαντικοὶ καὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ὅτι οἱ τούρκοι ἔλαβαν καὶ ἔχουν φόβον, ὅταν ἤθελε ἰδοῦν τὸν στόλον μας, ἐπειδὴ καὶ ὅλους τοὺς ναυτικούς του σχεδὸν τοὺς ἔχασεν εἰς τοῦ Μεσολογγίου τὴν λίμνην καὶ τὰ καράβιά των εὐρίσκονται εἰς ὀλίγην καλὴν κατὰστασιν. — Ὁ Στόλος μας ὅλος περιφέρεται κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνία. Πάλιν ἠκολούθησαν νὰ ἔλθουν ἐπάνω μας τέσσαρα ἄλλα πλοιάρια, τὸ φορτίον τους ἀλεύρια ὅλα διὰ Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 4 μὲ τὴν βόλταν μας ἀνοίξαμεν τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἀπὸ καράβια μεγάλη 23, καὶ μὲ τὸ ἀεράκι πρῶμα ἤρχετο κατὰ τὴν Ὁξιά, ὅθεν ἡμεῖς μὲ βόλταις ἐπεριφερόμεθα. Τότε ἡμεῖς ἐρρίξαμεν ἓνα κανόνι πρὸς εἰδήσιν τοῦ Ἀντιναυάρχου ὅπου εὐρίσκετο ἔξω εἰς Πεταλᾶ, ὅστις ἀμέσως ἐμβῆκεν εἰς τὴν πάσαράν του, καὶ εἰς τὰς ὥρας 5 ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁμοῦ μὲ τοὺς ῥηθέντας

στρατηγούς, ἤγουν τὸν Σπύρο Μήλιο, Ἀποστόλη Κουσοῦρη, καὶ Χρήστο Βάρφα. Μᾶς εἶπαν τὰ ὅσα ἔπραξαν οἱ ῥηθέντες στρατηγοὶ ἔξω εἰς Πεταλᾶ, ἤγουν, ἔγραψαν γράμματα εἰς Μεσολόγγι καὶ τοὺς ἐδιηγούντο τὸ φθάσιμον τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὅστις φέρει μαζί του πολεμοφόδια καὶ ζωτροφίας διὰ Μεσολόγγι· εἶπον ἀκόμη ὅτι ὁ Κιουταγῆ Πασᾶς ἐλαβῶθη κακῶς, ὁ δὲ Χουσεϊμπέης γαμβρὸς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἐσκοτώθη εἰς τὸν τόπον κ.λ.π. Πρὸς τούτοις τοὺς ἐσχεδιάζαν καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου εἶχαν νὰ ἔμβουν εἰς Μεσολόγγι. Ἐξω ὄντας ἔμαθον, ὅτι εἰς Καλαμὸν εὐρίσκοντο πολλοὶ τραβηγμένοι Ἕλληνες καὶ ὅλοι τοῦ τουφεκιοῦ καὶ κάθονται ἄεργοι, ὄντας χρειαζόμενοι διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου· ὅθεν ἔγραψαν πάλιν γράμματα καὶ διὰ Κάλαμον εἰς μερικοὺς φίλους των φιλογενεῖς, ὅπως μὲ ὅλους τοὺς τρόπους νὰ τοὺς παρακινήσουν νὰ πάρουν τ' ἄρματα καὶ νὰ συντρέξουν καὶ αὐτοὶ εἰς ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς αὐτὰ τὰ γράμματα τῆς παρακινήσεως ὑπογράφη καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας. Ἐμαθον καὶ τὰς ἀνδραγαθίας τῶν Μεσολογγιτῶν εἰς ὅλας των τὰς μάχας αἱ ὁποῖαι καὶ δὲν παραλλάζουν ἀπὸ αὐταῖς ὅπου ἔχομεν ἀρχήτερα καταγεγραμμέναις· ἀκόμη εἰδοποιήθησαν ὅτι ἐζύγωσαν κατὰ τὸ στατόπεδον τῶν Τούρκων ἕως πέντε χιλιάδες Ἕλληνες, καὶ ἔγραψαν εἰς Μεσολόγγι, ὅπου συμφώνως νὰ κτυπήσουν τὸν ἐχθρόν. Μᾶς εἶπον ἀκόμη καὶ ἔξωτερικὰς εἰδήσεις, ὅτι ἀπὸ Κορφοῦς ἔλαβον γράμμα αἱ ἐν Μεσολόγγι παρὰ τῆς ἐκεῖ ἐπιτροπῆς των καὶ τοὺς βεβαιώνει ὅτι ὁ Λορδ. Κόχκραν πρώτῃ Μαρτίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν διὰ ἐδῶ, καὶ ὅτι ὁ Μινίστρος Βέλικτων ἐμίσειυσεν ἄφρευκτα διὰ τὴν Ῥωσσίαν, καὶ ἐκεῖ ὁμοῦ νὰ ὁμιλήσουν περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλο ἄτομον πάλιν ἔλαβε εἰς Μεσολόγγι γράμμα ἀπὸ Τρίγκαλα παρ' ἐνός του φίλου καὶ τοῦ σημειώνει τὸν πόλεμον Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας. Ἀκολουθοῦν τὰ Τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ σχεδὸν κοντὰ μας, ἡμεῖς χωρὶς ἄερα περιφερόμεθα καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ τοῦ στόλου μας, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Καπ. Γκίκα Νέγκα ὅπου εἴμεθα μαζί εἰς Πεταλᾶ. Πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς ἐπλησιάζσαμεν τὸν στόλον μας καὶ μαζὴ του μὲ γαλήνη ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 1 Ἀπριλίου. Πάντα μὲ γαλήνη καὶ κάποτε ὀλίγον ἁεράκι ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον πλησίον Κεφαλληνίας, τὰ δὲ ἐχθρικὰ φαίνονται κατὰ τὸν Πάππα. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἔγεινεν σενιάλον παρὰ τοῦ Ναυάρχου, νὰ ὑπάγουν ὅλοι οἱ καπετανέοι εἰς ἀντάμωσιν του, καθὼς καὶ ἐπῆγαν. (N. B. Notta Bene) ὅτι χθὲς καὶ σήμερον ἔφθασεν σχεδὸν ὅλος ὁ στόλος μας καὶ ἡ γαλλιότα τοῦ Καπ. Πολίτη, ὁμοίως καὶ τὰ Σπετζιώτικα, καθὼς καὶ ἓνα μόνον μύστικον). Μὲ τὰς ὥρας 2 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ εἶπεν ὅτι εὐρίσκεται μία κρυφὴ λίμνη σοβράνω τοῦ Βασιλαδίου, αὐτὴ εἶναι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ πλησίον τοῦ Μεσολογγίου, ἔφερνε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Γ. Νέγκα καὶ ἓνα ν τοῦ Βασιλαδίου ἄνθρωπον, ὁποῦ τοῦ

ὑπόσχονταν νὰ κάμῃ τὸν Κολαοῦζον (ὁδηγόν) διὰ ἐκεῖνο τὸ παράσκαλον· ὅθεν καὶ συμφώνως νὰ γεμίσουν ὅλαις αἱ φελοῦκες παξιμάδια καὶ νὰ ὑπάγουν νὰ τὰ εὐγάλουν ἐκεῖ, καὶ οἱ Μεσολογγῖται μὲ τὰ μονόξυλά τους νὰ τὰ παραλάβουν. Τὸ σχέδιον καλὸν, καθὼς εἶπεν εἰς τὴν ὁμήγυριν τῶν Καπετανέων ὁ Ἀντιναύαρχος, πλὴν ἔπρεπεν πρῶτον νὰ ἔχουν εἰδῇσιν οἱ Μεσολογγῖται διὰ νὰ ἔχουν ἔτοιμα τὰ πλοιάρια τῶν, νὰ τὰ παραλάβουν ἀμέσως, εἰ δὲ χωρὶς εἰδῇσιν, τὸ σχέδιον βέβαια δὲν ἤθελεν κάμει ἔκβασιν καλὴν· ὡς τόσον ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως ἔτι ἀπεφασίσθη, καὶ εὐθὺς ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας ὅλος ὁ στόλος κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁποῦ βραδιαζόντας νὰ τελειώσῃ ἡ ἀπόφασίς των. Ἐνῶ ἐγένετο τὸ συμβούλιον αὐτὸ, ἐπῆγαν διὰ ὀρδινίας μερικὲς βάρκες εἰς τὸ Καράβι τοῦ Καπ. Σαίνης, καὶ ἐλάμβαναν ἀπὸ τὰ παξιμάδια ὅπου ἦτον φορτωμένοι ἀπὸ τὴν Διοίκησιν διὰ ἐφοδίαςιν τοῦ Μεσολογγίου. Πρὸς τὰς ὥρας 7 μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν, ὡς εἶπον, κατὰ ταῖς Σκρόφαις· ὁ ἐχθρικός στόλος ἀπὸ 36 πλοῖα ἐτραβοῦσεν τὴν βόλτα τοῦ ἀνοικτὰ τῆς Γλαρέντζας, σχεδὸν ἐπλησίαζεν εἰς Ζάκυνθον· αὐτὸ τὸ κίνημα τούς δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ διακρίνωμεν καὶ πολλὰ γινῶμαι ἦτον, ὅτι ἀπεφασίσεν νὰ φύγῃ, καὶ βέβαια ὄντας οὕτω, μεγάλη ἡ εὐχρηστικὴς μας. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐβγήκαν ἄλλα 12 ἐχθρικά ἀπὸ τὴν Πάτρα, καὶ ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν κατ' ἐπάνω τους. Εἰς τὰς ὥρας 10 τὰ εἰρημένα ἐχθρικά 36 ἐγύρισαν τὴν βόλτα τους πάλιν κατὰ τὴν Γλαρέντζα ἀνοικτὰ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶχον πρῦμα τὸν ἀέρα γεμάτα τὰ πανιά τους ἔρχονταν κατ' ἐπάνω μας, Εἰς τὰς ὥρας 12 ἔπεσαν τὰ πολλὰ εἰς γαλήνην, καθὼς καὶ ἕως 13 ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μας ἔμειναν εἰς τὴν ἰδίαν γαλήνην· ἡμεῖς δὲ ἀκόμη μὲ ἀεράκι ἐφθάσαμεν τὰ ῥηθέντα 12· καὶ ἀγκαλὰ βράδῃ ἀρχίσαμεν τὸν κανονιοβολισμόν, ὅστις ἐβῆσθηξεν ὑπὲρ τὴν 1 ¹/₂ ὥραν, καὶ ἔπειτα ἀλάργευσαν ὀλίγον, καὶ ἐπαύσαμεν. Διὰ τὴν αἰτίαν λοιπὸν τῆς μάχης δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἐβγάλωμεν εἰς τὸ παράσκαλον τὸ παξιμάδι, ὅθεν καὶ μὲ γαλήνη ὅλην τὴν νύκτα ἐπεριφερόμεθα, καθὼς καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸ αὐτό, καὶ πλησίον μας. Αὐτὴν τὴν νύκτα κατὰ δυστυχίαν ἐκάθησαν εἰς τὰ ῥηχὰ 4 ἀπὸ τοῦ Στόλου μας· ὁ καπ: Σταματῆς Δοκός, ὁ καπ: Τσαμαδός, ὁ καπ: Χριστόφιλος, καὶ ὁ καπ: Σαίνης. Ὁ Χριστόφιλος ἐπέταξε εἰς τὴν θάλασσαν 200 σακιὰ καλαμπόκι καὶ ἄλλα πράγματα· ὁ Σαίνης ἔρριξεν ὅλαις ταῖς μπάλαις, μπόμπαις καὶ 70 σακιὰ παξιμάδι, καὶ τέλος μὲ κάθε μηχανικὸν τρόπον ἐξεκόλλησαν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιά μαζί ἡ μας.

Παρασκευὴ 2 Ἀπριλίου. Τὰ χαράματα αὐγῆς τὰ τουρκικὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐνώθησαν ὅλα ὁμοῦ 48· καὶ ἡ λίνεα τους (γραμμὴ) ἐβαστοῦσεν ἀπὸ τὸν Κ. Πάππα, καὶ ἕως ἑνα καλὸ διάστημα κατὰ τῆς Γλαρέντζας· τέσσαρα πλοῖα ἰδικὰ μας διὰ τῆς γαλήνης εὐρέθησαν ὑποκάτω τους, καὶ ἦτον τοῦ καπ: Τουμπάζη καὶ ἄλλα, οἱ ὅποιοι καὶ κανονιοβολίστηκαν καλῶς. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν ἐπάνω τους, πλὴν ἡ γαλήνη μᾶς ἐδυσκόλευεν, μ' ὅλον ὅπου ἔμεθα ὅλος ὁ στόλος πλησίον ἕως

όπου δὲν ἔφθανεν τὸ βόλι· τέλος ἐζυγώσαμεν πρὸς τὰς 11 ὥρας τῆς αὐγῆς, καὶ ἀρχίσαμεν, ὅσα πλησίον, τὸν κανονιοβολισμὸν σχεδὸν μίαν ὥραν καὶ μισήν. Τὰ ἐχθρικὰ ὅπου ἦτον κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλαρέντζας ἐκανονοβολίσθησαν πάλιν μετὰ ἄλλα τὰ ἐδικὰ μας, όπου ἐκεῖθεν ἀπὸ τὸ βράδυ εἶχαν μείνει εἰς γαλήνην. Πρὸς τὴν 1 ὥραν τῆς ἡμέρας ὁ ἐδικός μας στόλος καὶ ὁ ἐχθρικός ἀλαργεύθημεν ἕως μιáμιση κανονιὰ διάστημα καὶ ἐπαύσαμεν τὴν μάχην· αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος πάλιν ἔκαμεν σινιάλον νὰ συναχθοῦν ἐπάνω του οἱ Καπετανεοὶ· ἐπῆγεν λοιπὸν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἐπῆγεν μαζὴ του καὶ ὁ στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος, εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπέστρεψαν. Ἡ συναξίς των ἦτον εἰς διάφορα σχέδια, πλὴν εἰς κανένα δὲν ἐκρίθη εὐλογον. Ὁ στρατηγὸς Μήλιος τρόπον τινὰ ἐστάλθη εἰς Πεταλᾶ, μήπως καὶ δυνηθῇ νὰ συνάξῃ ἀνθρώπους καὶ μήπως καὶ μετὰ τὰς σκαμπαβίας μας γείνη κανένα δεσμπάρχο μέσα τῆς λίμνης καὶ τὰ ἐξῆς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 1/2 ἕνα μεγάλο μπρίκι ἐχθρικὸν ζυγῶσαν μετὰ ἄλλο ἰδικό μας ἐκανονοβολίσθη διὰ δεκαπέντε λεπτά, ἔπειτα ἐτραβήχθη μετὰ πολλὰ τους. Πρὸς τὰς ὥρας 10 πάλιν μετὰ σινιάλον τοῦ ὁ Ναύαρχος ἔκραζεν τοὺς καπετανεοὺς καὶ συνημιλοῦντας ἔγεινεν ἀπόφαισις νὰ φορτώσουν παξιμαδι καὶ νὰ τὸ ἐβγάλουν εἰς ἐκεῖνο τὸ παράσκαλον ὅπου ἀρχήτερα ὠμιλήσαμεν· καὶ τέλος αὐταὶ αἱ φελοῦκαι μετὰ βίαν ἐφόρτωσαν ἀπὸ τὸ κάθε πλοῖον καὶ ἐξεκίνησαν ἐφωδιασμέναις μετὰ ἀνδρας γενναίους καὶ μετὰ ἄρματα τους, ὁμοίως καὶ ὁ κολαοῦζος όπου ἤξευρεν, ὡς ἔλεγεν, ἐκείνην τὴν τοποθεσίαν. Ἡμεῖς δὲ μετὰ τὰ καράβια ἐπεριφερόμεθα μετὰ γαλήνην, ἐκεῖ τὸ γῦρον ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 3 Ἀπριλίου. Πάντα μετὰ γαλήνην ἐξημερώθημεν ἀναμεταξὺ Σκρόφαις καὶ Ὁξία. Τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα 48 ὅλα εἰς τὰ πανὶ καὶ πλησίον μας. Εἰς τὸ ἐβγαλμα τοῦ Ἡλίου ἔφθασαν ὅλαις αἱ φελοῦκαις μας πάλιν γεμάταις μετὰ τὸ παξιμαδι χωρὶς οὐδ' ἕνα ἔργον, ἐξ αἰτίας ἔτι ὁ κολαοῦζος δὲν τοὺς ἐπῆγεν εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸ μπογάζι, ἀλλὰ τοὺς ἔφερεν εἰς τόπον, ὅθεν ἦτον φύλακες Τούρκοι, καὶ πλησιάζοντας ἢ βάρδια τοὺς ἐφώναξεν, ἐγνώρισαν ὅτι ἦτον Ἕλληνες, τοὺς ἀρχισαν μετὰ τουφέκι, ὥστε οἱ ἐδικοὶ μας ἐτραβήχθησαν καὶ ἔστρεψαν ὀπίσω κατακοπιασμένοι διὰ τὴν παιδείαν (κόπωςιν) ὅλης τῆς νυκτός, καὶ ἄεργοι. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς μετὰ τὸ φθάσιμον τῶν φελοῦκων, ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν τὸ μερικὸν σινιάλον τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, ὅστις καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω του. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐδώσαμεν τοῦ Καπ: Γεώργη Λαλεχοῦ πέντε ἦτοι 5 βαρέλια μπαρουτι. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Τσαμαδὸς ζυγώσας εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐκανονοβολίζονταν, καὶ πάλιν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέστρεψεν, εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅστις ἐδιόρισεν νὰ ὑπάγωμεν κατὰ τῶν Τούρκων πρὸς διαφέντευσιν τῶν ἐδικῶν μας, όπου ἐκτυπίνονταν. Ἡ γαλήνη ὅμως μᾶς ἀργοποροῦσεν καὶ εἰς τὸ ἀναμεταξὺ ὅπου ἐπηγαίναμεν, μᾶς εἰδοποίησεν μετὰ δυσαρέσκειάν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὅτι τὸ Μεσολόγγι κλονίζεται, ἐπειδὴ καὶ ἔλαβεν γράμμα ὁ Ναύαρχος

παρὰ τῶν ἐν τῷ Μεσολόγγι, καὶ τὸν εἰδοποιουῖσαν ὅτι τὰ ἀλεύρια, ὅπου τὴν προχθὲς τοὺς ἐπήγαιναν τὰ πλοιάρια τὰ ἔπιασαν ὅλα οἱ Τοῦρκοι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐχάλασαν, ὅθεν καὶ λέγουν ὅτι εἶναι τρεῖς ἡμέραι νηστ.κοί, καὶ μετὰ βίας νὰ βαστάξουν καὶ σήμερον, ἂν δὲν τοὺς προφθάσωμεν ζωοτροφίας· ὥστε καὶ ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένοι, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα πόθεν καὶ ἀπὸ ποῖον πόρον νὰ τοὺς βοηθήσωμεν· λοιπὸν χαμένοι οἱ κόποι μας, πρέπει τὸ Μεσολόγγι νὰ χαθῇ, τὸ ὅποτον καὶ μᾶς ἐλύπησεν σφοδρὰ· ὡς καὶ τὸ μέρος ὅπου χθὲς βράδῃ ἐγυρεύσαμεν νὰ τοὺς ἐβγάλωμεν τὸ παξιμαδί, ἀμέσως τὸ πρῶτ' οἱ Τοῦρκοι τὸ ἔπιασαν καὶ αὐτό. Πρὸς τὴν 1 ¹/₂ ὥραν ἐζυγώσαμεν μὲ τὸν ἐχθρὸν ἕνα καλὸν μέρος τῶν πλοίων μας καὶ μὲ δραστηριότητα ἀρχίσαμεν τὸν κανοβολισμόν· ἀναμεταξὺ μισθῆς ὥρας τῆς αὐτῆς ὀρμητικῆς μάχης κατὰ δυστυχίαν μᾶς ἔσκασεν πάλιν ἕνα κανόνι, καὶ ἐσκότωσεν 5 ἄνδρας εἰς τὸν τόπον [τὰ ὀνοματὰ των κάτωθεν σημειόνονται], καὶ ἕνας ἐλαβώθη ὀλίγον ὅμως. Καὶ εὐθὺς ἐποδίσαμεν, ἀγκαλὰ γαλήνη, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὁ Ναύαρχος ἔβαλεν μερικὸν σενιάλον τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, ὡς φαίνεται, νὰ μάθῃ τί ἐπάθομεν, καὶ μὲ ἄλλο σενιάλο μας τοῦ ἀπεκρίθημεν· ὥστε διὰ ὀλίγα λεπτὰ ὅπου ἐβάλαμεν εἰς ἕνα μέρος τοὺς σκοτωμένους, πάλιν ἐγυρίσαμεν εἰς ἀπάντησιν τῆς μάχης καὶ πεισματωδῶς ἐκανονοβολίσαμεν τὸν ἐχθρὸν.

Τῇ ἀληθείᾳ μέγας ἡρωϊσμὸς εἰς τοὺς Καπεταναίους μας, ὅτι ὅλοι ὡς λέοντες ἔπεσαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· φόβος μέγας βέβαια ἦτον ὁ πολυάριθμος κανονοβολισμὸς τῶν ἐχθρῶν καὶ πλέον ἀνακατευμένοι ἀδιακόπως ἢ φωτιὰ τοῦ ἐνὸς μέρους καὶ τοῦ ἄλλου δὲν ἔπαυεν. Ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι μὲ τὸ ὅποτον ἐπήραμεν τὰ σοβράνω τοὺς. Ὁ Ναύαρχος πολεμᾷ σκληρὰ, καὶ κάμνει σενιάλον νὰ βαστάξωμεν τὸν πόλεμον καὶ ἡ νίκη εἶναι ἐδική μας· ἕνα πυρπολικὸν σπετζιώτικον ὥρμησεν εἰς μίαν φεργάδα, πλὴν αἱ πολλαῖς κανονιαῖς καὶ μισδράλια τὸ ἐσακάτευσαν καὶ ἐπόδισεν, ἄλλο πυρπολικὸν Ὑδραιώτικον τοῦ Καπ. Μαρίνη ἔφθασεν εἰς Μίαν κορβέταν καὶ τοῦ ἔδωσεν φωτιὰ, πλὴν ἔμεινεν ἀπρακτον, διότι μὲ ἐπιτηδεϊότητα οἱ τοῦρκοι τὸ ἐξεκόλλησαν ἀπὸ κοντὰ τοὺς. Εἰς τὰς 5 ¹/₂ ὥρας φαίνεται νὰ ἔπαυσεν ὁ μέγας κανονοβολισμὸς ὀλίγον, μ' ὅλον ὅπου εἴμεθα μίᾳς κανονιαῖς διάστημα πολεμῶντας, τὸ γαληνὸν ἀεράκι μᾶς ἐκατέδασεν καὶ ταῖς δύο ἀρμάταις ἕως εἰς τὴν Κεφαλληνίαν· τότε οἱ Τοῦρκοι τὰ ἐγύρισαν κατὰ ταῖς Σκρόφαις, ἡμεῖς πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ τὴν ἰδίαν ῥότα κάμνομεν· ἐπῆραν ὅμως τὰ σοβράνω καὶ ἄρχισαν ἐκ νέου νὰ κανονοβολοῦν μὲ δευτέραν ὁρμὴν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον. Ἀφθασαν εἰς τὸ Νησίον Ὁξίας, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐστενοχώρησαν τὸν Ναύαρχον καὶ τὸν Καπ. Τομπάζην, καὶ τρία ἄλλα σοταβέντω τῆς Ὁξίας, τὸν καπ. Παναγιῶτα, τὸν καπ. Ἀνάργυρον σπετσιώτην καὶ τὸν Πυρπολιστήν. Τὰ μὲν τρία ὅπου ἐστοχαζόμεθα εἰς πλέον κίνδυνον, ἀβλαβεῖς ἐπέρασαν, ὁ δὲ Ναύαρχος καὶ καπ. Τομπάζης ἐκανονοβολίστηκαν καλῶς, ὁμοίως καὶ αὐτοὶ τῶν Τοῦρκων,

ὥστε ὁποῦ ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ νησί· τότε ἀργὰ ἔρριπταν ταῖς κανονιαῖς καὶ ὅλος σχεδὸν ὁ στόλος ὁ τουρκικὸς ἐμβήκεν ἀπὸ μέσα τῆς 'Οξίας· ἡμεῖς καὶ ὅλα τὰ τοῦ στόλου μας εἰμεθα ὀλίγον ἀνοικτότερα. Ὁ 'Αντιναύαρχός μας ἔκαμεν σενιάλον τῶν μπουρλότων μας, ὁποῦ εἶχεν ὀλίγον ἀεράκι, νὰ ὀρμήσουν ἡρωϊκῶς πρὸς τὰ τούρκικα, καὶ ἐκινήθησαν. πλὴν ἐμπονατζάρισεν, καὶ οὕτως ἐμείναμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ Τοῦρκοι εἰς γαλήνην καὶ ἔπαυσεν καὶ ὁ πόλεμος, ὄντας ὁποῦ καὶ τὰ κονόνια δὲν ἦτον ἀρκετὰ νὰ φθάσουν αἱ μπάλαις των. Εἰς τὰς ὥρας 8 τὰ τουρκικὰ ἐπόδισαν, διὰ νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ μέσα τῶν νησιῶν· τότε ἡ Γολέτα τοῦ Καπ. Γ. Πολίτη μὲ τὰ κουπιὰ ἐφθασεν τὴν ὑστερινὴν φεργάδα τοῦ Ταίρη καὶ τῆς ἔρριξεν μερικαῖς κανονιαῖς, ὅμως ὁ Ταίρης τοῦ ἀντίκρισεν, ὁμοῦ μίαν ἄλλην φεργάδα μὲ πολλοτάταις κανονιαῖς, καὶ ἔτξι ὁ Πολίτης ἀνεχώρησεν. Τὰ μὲν Τουρκικὰ λοιπὸν ἐτράβηξαν ἔξω τὴν θάλασσαν, καὶ ἡμεῖς ἐτράβηχθημεν κατὰ τὰ Νησιὰ Πεταλιούς. Εἰς τὰς ὥρας 10 ἐβγάλαμεν τοὺς πέντε σκοτωμένους ἄνδρας εἰς ἓνα νηόπουλον, ἔμπροσθεν τοῦ Πεταλαῖ καὶ τοὺς ἐνταφιάσαμεν. Ὁ Σημερινὸς πόλεμος ἐστάθη τόσο σκληρὸς, ὥστε ὁποῦ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πλοῖα μας ἐσκοτώθησαν καὶ ἐλαβώθησαν πολλοί. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ἦλθεν ὁ χειροῦργος ἱατρὸς διὰ νὰ ἰδῇ ἐὰν ἔχωμεν λαβωμένους νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, καθὼς τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ εἰς ὅλα τὰ καράβια. Ἡμεῖς λοιπὸν εἴχαμεν ἓναν, μικροτάτη ἡ λαβωματιά του, μ' ὅλον τοῦτο τοῦ ἐκάμαμεν τὰ ὅσα τοῦ ἔκαναν χρεῖα· αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ὁ 'Αντιναύαρχος ἀπέξω ὅπου ἦτον πηγαίμενος, καὶ ἐνταφίασεν τοὺς σκοτωμένους, καὶ ὄντας εἰς τὸν Πεταλαῖ ἀραγμένα τρία ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, ἐδιώρισεν καὶ ἀράξαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐστάθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

Ὁρόματα τῶν σκοτωμένων

Ἰωάννης Μανώλη, Νικ. Ἐλευθέρη, Δημήτρης Σταμπολῆς Ὑδραῖοι. Δημήτρης, Νικολός, Ποριῶται. Δημήτρης Σπύρου Γερακίτης ἐκ Πελοποννήσου.

Κυριακὴ 4 Ἀπριλίου. Πολλὰ πρωὶ ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μὲ γαλήνη, καὶ εὐθὺς ἐστάλθη ἡ βάρκα νὰ κάμῃ νερόν, ὄντας ὁ ποταμὸς πλησίον. Ὁ ἐχθρικὸς στόλος ὅλος εἰς τὰ πανιά ἀπέξω ταῖς Σκρόφικς, ἡμεῖς δὲ μέσον τῶν Νησιῶν περιφερόμεθα· κανένα πλοιάριον δὲν εἶδαμεν νὰ ἔλθῃ ἐπάνω μας καὶ φοβούμεθα ὅτι τὸ Μεσολόγγι ὑπάγει νὰ κλίνη τὸν αὐχένα. Πρὸς τὰς 3 ὥρας ἔστειλεν ὁ Ναύαρχος καὶ τοῦ ἐδώσαμεν 10 ἥτοι δέκα βαρέλια μπαρουτι. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὥραν ἐπῆγεν καὶ ὁ 'Αντιναύαρχός μας πρὸς ὁμιλίαν εἰς τοῦ Ναυάρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπέστρεψεν ὁ 'Αντιναύαρχός μας χωρὶς νεώτερον, ἀλλὰ μάλλον μελαγχολικὸς, διὰ ὁποῦ δὲν ἐβλεπεν κανὲν μέσον βοήθειας τοῦ Μεσολογγίου· μάλιστα ὁποῦ ἄλλοτε ἤρχοντο σοριδὸν τὰ πλοιάρια ἐπάνω μας καὶ τώρα δύο ἡμέρας ἡμεῖς ἐδῶ καὶ δὲν ἐμφανίσθη κανένα· ὅθεν καὶ περιφερόμεθα ἄεργοι. Ὁ ἐχθρὸς ἐ-

πολιορκήσεν μὲ δυνάμεις ἀπὸ παντοῦ, καὶ σχεδὸν ἀντίστασις δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ, ὅτι δὲν εἴμεθα ἀρκετοί. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν βλεπόμενοι μὲ τὸν ἐχθρὸν ἡσυχοί.

Δευτέρα 5 Ἀπριλίου. Μὲ γαλήνη ἐξημερώθημεν μέσον Ὀξίας καὶ Ἰθάκης. Ὁ ἐχθρικός στόλος πάντοτε εἶναι ἀντικρὺ μας καὶ περιφέρεται, καθὼς καὶ ἡμεῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 5 διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου μὲ δεσπερὲ, ἐδώσαμεν τοῦ καπ. Δημήτρη Βώκου μπαρουτι βαρέλια 6, ἤτοι 6. Ἔως εἰς τὸ βράδυ καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνη περιφερόμεθα μὲ βόλτας μέσον νησιῶν Πεταλᾶ

Τρίτη 6 Ἀπριλίου. Μὲ γαλήνην ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος μας μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς. Ὁ ἐχθρικός στόλος ἀπ' ἔξω τῆς Ὀξίας περιφέρεται. Εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 ἀπ' ἔξω τοῦ Πεταλᾶ ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Χρήστος Φάρφας καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι διὰ τὸ Μεσολόγγι δὲν εἶναι πλέον ἐλπίς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ στρατηγὸς Σπύρος Μήλιος ἀπέρασεν μὲ ἐπίτηδες μπρατζέρα εἰς Ζάκυνθον νὰ μεσολαβήσῃ, εἰ δυνατόν, εἰς τοὺς Ἀγγλους, μήπως καὶ στείλουν καμμίαν φρεγάταν καὶ νὰ τελειώσῃ καμμίαν συνθήκην μὲ τὸν Ἰμπραῖμ Πασᾶ, διὰ νὰ γλυτώσουν αἱ ψυχαὶ ὅπου εὐρίσκονται εἰς Μεσολόγγι. Αὐτοὶ οἱ στρατηγοὶ εἰς Πεταλᾶ ὄντας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβουν καμμίαν ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς ἐν τῷ Μεσολόγγι, ὄντας ἀπὸ παντοῦ στενότερα πολιορκημένοι. Ἀνθρώπου ἐφθασαν νὰ δώσουν γρόσα 500, ὅπως μὲ καμμίαν μηχανὴν ἡμπορέσῃ νὰ ὑπάγῃ ἓνα γράμμα, καὶ διότι δὲν ἦτο κανένας πόρος, κανεὶς δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ. Τὴν ἀπερασμένην νύκτα μᾶς ἐφθασαν ἄλλα δύο σπετζώτικα πυρπολικά καὶ ἓνα μύστικον, μὲ τοὺς ὁποίους πρὸς τὰς 2 ὥρας ἐσμίξαμεν. ἔλειπαν ἀπὸ Σπέτζαις ἡμέρας 11, καὶ ἐρχόμενοι ἀνταμώθησαν μὲ μίαν Ἀγγλικὴν Κροβέτα, καὶ τοὺς εἰδοποίησεν ὅτι μία νέα Τούρκικη ἀρμάδα ἐβγήκεν διὰ ταῦτα τὰ μέρη. Πρὸς τὰς ὥρας 5 διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου ἐδώσαμεν πάλιν τοῦ Καπ. Γεωργίου Λαλεχοῦ μπαρουτι βαρέλια 5. Εἰς τὰς ὥρας 7 ὁ καιρὸς ἐχάλασεν καὶ ἐπῆρε μαϊστράλι ὀλίγον ὀρμητικόν· ὁ Ναύαρχος ἔκλειμεν σενιάλον νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν, καθὼς καὶ τὸ ἐμεταχειρίσθηκεν ὅλος ὁ στόλος· ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τὸ μαϊστράλι πλέον ὀρμητικόν· ἐξυγώσαμεν εἰς τὸν κάβο Ἰθάκης, καὶ πολλὰ πλησίον αὐτοῦ ὅλοι ἐπῆραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ὀξίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ὁ καιρὸς ἐσκοτεινίασεν καὶ ὁ Ἀδριατικὸς κόλπος ἄρχισεν συχναῖς ἀστραπαῖς, ὥστε ὅπου ἐφοβέριζεν ἀέρα σφοδρόν, καὶ οὕτω ἐμαζώξαμεν τὰ πανιὰ μας καὶ μὲ μόνον τὴν γάμπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ δεμένα ἀπὸ μία μούδα τζαμαντάλια, ἐπὶρευόμεθα. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον, ὅτι ὅλος ὁ στόλος νὰ ἦναι ἐνωμένος· καθὼς ἔδειξεν ὅμως ὁ καιρὸς, τόσον ἀέρα δὲν ἔφερεν, καὶ οὕτω ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 7 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Ὀξίας καὶ Κεφαλληνίας μὲ ἀέρα μέτριον Μαϊστράλι· ἡ αὐγὴ ὅμως σκοτεινὴ καὶ ἐν-

τὸς ὀλίγου ἄρχισαν βροχαῖς καλαῖς, καὶ ἀκολουθεῖ νὰ βρέχῃ· ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος πάντοτε ἔμπροσθέν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀπὸ ἄλλο πλοῖόν μας ὅπου ἐπλησίασεν κοντά μας ἐμάθαμεν, ὅτι ἀπὸ Ζάκυνθον μὲ ἓνα καΐκι ἔλαβεν γράμματα ὁ Ναύαρχος, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πάσσαράν τοῦ ἐπῆγεν ἐπάνω του διὰ νὰ μάθῃ τι καίνόν. Ἐντὸς ὀλίγου ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ἐπειδὴ καὶ ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀέρας ἐδυνάμωσαν, ὅστις εἶχεν καὶ ἐδικόν του γράμμα ἀπὸ Ζάκυνθον, καὶ μᾶς λέγουν, ὅτι ἔφθασεν ἐκεῖ ὁ Λόρδ Γόρδων καὶ ὅτι ἔφερεν μαζὴ του καὶ χρήματα ἄρκετά, καὶ ὅτι ὁ ἐρχομός του θέλει μᾶς χρησιμεύσῃ, πρὸς τούτοις λέγουν ὅτι εἰς Ναύπλιον ἔφθασεν ἓν Ἀγγλικὸν πλοῖον ἀπὸ Ἀγγλίαν φορτωμένον κάρβουνα, τὰ ὁποῖα θέλουν χρειασθοῦν διὰ τὰ ἀτμοκίνητα ὅπου καὶ αὐτὰ ἐρχονται ἐξοπίσω, διὰ δὲ τὸν τακτικόν μας (Στρατόν) ἔμαθον ὅτι εὐτυχεῖ εἰς Κάρυστον καὶ ὅτι ἐπροχώρησεν μὲ μπαταρίαις νὰ πολιορκῇ τὸν Εὐριπον. Πρὸς τὰς ὥρας 1 τῆς ἡμέρας ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Ναύαρχος στέλνει τὸ Μπρίκη τοῦ Τομπάζη εἰς Ὑδραν. Ὁ Πουνέντες Μαΐστρο δύνατός καὶ βροχή. Ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς, πλὴν δὲν ἐπροφθάσαμεν, ὅτι τὸ μπρίκι ἔφυγεν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐφανίσθη ἀπὸ μέσα τοῦ κόλπου Πατρῶν βασιλικὸν Μπρίκη Ἀγγλικὸν καὶ πλησίασεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μιαούλη ἐστάθη ἀλὰ κάπα, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος μας, τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ Ἀγγλος. Ὁ Ναύαρχος εὐθὺς ἔστειλε τὴν φελοῦκαν του καὶ μετὰ ὀλίγον ἐπέστρεψεν τὸ Ἀγγλικὸν λοιπὸν καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐστεκόμεθα διὰ μίαν ὥραν, καὶ αὐτὸ ἦτον διότι ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν γράμματα διὰ Ζάκυνθον καὶ τὰ ἔδωκεν τοῦ Ἀγγλου νὰ τὰ ὑπάγῃ, ὅτι διὰ ἐκεῖ ἐδιευθύνετο· ὅθεν καὶ ἐγχειρίσας τὰ γράμματα, τὸ Ἀγγλικὸν ἀνεχώρησεν, ἡμεῖς δὲ ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας, τραβοῦμεν τὴν βόλτα μας. Πρὸς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ὁ Π. Μαΐστρος ἐδυνάμωσεν πολὺ, εἰς τρόπον ὅπου ἐμαζέψαμεν τὰ πανιά μας καὶ μὲ μόνον Γάμπια καὶ Παροκέτο, καὶ αὐτὰ μὲ δύο μούδαις τζαμαντάλια, ἐπεριφερόμεθα, τὸ αὐτὸ καὶ ὅλος μας ὁ στόλος. Τὰ δὲ τούρκικα κατὰ τὸν Πάππι. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τραβῶντας τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν Ὁξιᾶ, τέσσαρα πλοῖα ἀπὸ τοῦ στόλου μας ἐπόδισαν νὰ ὑπάγουν νὰ ἀράξουν· οὕτω καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ βάσανον τῆς νυκτός, ὅτι ὁ καιρὸς ἐφουρτούνιασε καλὰ, ἐδιώρισε τὸ ἄραγμα, καὶ τέλος πρὸς τὰς 11 $\frac{1}{2}$ ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς Πεταλὰ καὶ ἀράξαμεν, ὅθεν ἦτον καὶ τὰ ἄλλα τέσσαρα ἀρχήτερα ἀραγμένα, ὁ δὲ Ναύαρχος καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα μας ἐστάθησαν εἰς ταῖς βόλταις.

Πέμπτη 8 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Πεταλᾶ μὲ τὴν ἴδιον φουρτουνῶδὴ ἀέρα, τὰ Τούρκικα κατὰ τοῦ Πάππα, τὰ δὲ ἐδικὰ μας μέσον Ὁξιᾶς καὶ Ἰθάκης. Πολλὰ πρῶι ὁ Ἀντιναύαρχός μας εὐγῆκεν εἰς Πεταλᾶ νὰ δώσῃ γράμμα του διὰ Ζάκυνθον καὶ αὐθις νὰ μάθῃ κανὲν νέον περὶ Μεσολογγίου, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἀκούαμεν οὔτε κανονιαῖς οὔτε μπόμπαις νὰ πέφτουν, καθὼς προτῆτερ· δὲν ἐμαθεν ὅμως τι ποτὰ, μάλιστα εὗρεν ἔξω ὅλους μὲ μίαν πανικὴν λύπην· ὁ

ἄνθρωπος, ὁποῦ ἦτον σταλμένος μὲ γράμματα διὰ Μεσολόγγι, ἐγύρισεν ἄπρακτος, μὲ τὸ νὰ μὴν ᾤσυν πόρον νὰ προχωρήσῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀκούσαμεν μόνον τέσσαρες κανονιαῖς ἢ πέντε εἰς Μεσολόγγι, καὶ αὐταῖς μὲ ὀλιγωτάτῃ βοή. Ἡ σιωπὴ αὕτη βέβαια σημειώνει κίνημα χαῖμου, καὶ τὸ κακὸν ὁποῦ ἀπὸ κανένα μέρος δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ μάθωμεν. Ὁ γλήγορα ἐγύρισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ Πεταλᾶ καταπικραμένος. Ἦλθον διάφοροι καπεταναῖοι μας εἰς τὸ πλοῖον μας, περίεργοι ὁ καθείς νὰ μάθῃ, καὶ ὅλοι ἀναχωροῦσαν πληρεῖς μελαγχολίας, μὴν ἠξέχοντες τὸ τί νὰ εἰποῦν καὶ τί νὰ ἀποφασίσουν. Ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ δυνατὸς καὶ τὰ πλοῖα μας ἔρχονται ὅλα ν' ἀράξουν· καὶ ἕως τὰς 10 ὥρας ὅλα ἀράξαν, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀραγμένοι. Ἐνα καλὸν μέρος καπεταναίων ἦλθον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀντιναύαρχου μας, καὶ ἡ ὁμιλία των ἐτελείωνεν εἰς οὐδέν, μὴ εἰξεύροντας τί νὰ διακρίνουν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδυ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναύαρχου Νικόλα Ἀνδρούτσου, ὄντας πλησίον μας ἀραγμένου, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν χωρὶς νεώτερον κανένα.

Παρασκευὴ 9 Ἀπριλίου. Ἀραγμένοι εἰς Πεταλᾶ. Ὁ ἀέρας ἴδιος πλὴν πλέον ἥσυχος· τὰ τούρκικα περιφέρονται κατὰ τοῦ Πάππα. Σήμερον δὲν ἀκούνται παντάπασιν κανονιαῖς, καὶ βέβαια καμμία συνθήκη γίνεται, καὶ ἄμποτες νὰ ἔκλινε τὸ ἀνδράποδον ὁ Ἰμπράιμ Πασᾶς νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέρους τοὺς Χριστιανούς. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναύαρχου νὰ συνομιλήσουν. Εἰς τὰς 2 1/2 ὥρας ἐπέστρεψαν χωρὶς νεώτερον, μᾶλλον μὲ συλλογὴν καὶ μελαγχολίαν διὰ τὴν σιωπὴν τοῦ Μεσολογγίου· φαίνεται νὰ ἐπαρὰδόθη, καὶ οἱ κόποι μας σβύνονται εἰς μάτην. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Νικόλας Ἀνδρούτσου καὶ αὐτὸς καταζαλισμένος, ἐστάθη ὀλίγον ὀρθίος καὶ μὲ βίαν ἀνεχώρησεν διὰ νὰ ἔβγουν εἰς τὰ πανιά, ὅτι εὐρέθημεν ἀραγμένοι, καὶ ὁ ἐχθρικός στόλος ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας, καὶ ἔττι μὲ βίαν ἐβγήκαμεν ὅλοι εἰς τὰ πανιά· ὀλιγώτατον ὅμως τὸ ἀεράκι καὶ ἐπεριφερόμεθα. Τὰ Τουρκικὰ ὀρτζάρισαν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (πέλαγος), καὶ μὲ γαλήνην ὅλην τὴν νύκτα ἐκάμναμεν βόλτες τριγύρω τὰ νησιά Πεταλιούς.

Σάββατον 10 Ἀπριλίου. [Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου]. Ἐξημερώθημεν σοταθέντω τῆς Ὁξιᾶς. Ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος σοβράνω τῆς Ὁξιᾶς, καὶ μὲ ἀεράκι εἰς τὸν πουνέντε τραβοῦν τὴν ρόταν τους ἐπάνω μας. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔκαμεν σενιάλο, ὅτι ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ σοταθέντου νὰ ὀρτζάρουν, καὶ μὲ πολλὰ πανιά νὰ ἐνωθῇ ὁλος ὁ στόλος μας· πρὸς τὰς ὥρας 2 1/2, τὰ τουρκικὰ ἐπροχώρησαν ἀπὸ μέσα τῆς Ὁξιᾶς, ἡμεῖς πλησίον τους, πλὴν πάσχομεν νὰ τοὺς πάρωμεν τὰ σοβράνω. Ὁ Ναύαρχος ἐζύγωσεν εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσσαράν του εἰς ἀντάμωσιν αὐτοῦ. Σενιάλο βαστᾷ ὁ Ναύαρχος νὰ τὸν ἀκολουθεῖ ὁλος ὁ στόλος. Ἐγύρισεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἔμαθεν ὁ

Ναύαρχος ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Πεταλαᾶ, ὁποῦ ἐπῆγαν εἰς τὸ πλοῖον του, ὅτι ἀπὸ τὴν γουάρδια, ὁποῦ φαίνεται ἡ Λίμνη καὶ τὸ Μεσολόγγι, νὰ ἤκουσαν πολὺν κανονοβολισμόν, καὶ αὐτὸ μᾶς ἔκαμεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἀκόμη ἀναπνέει τὸ Μεσολόγγι. Πρὸς τὰς ὥρας 11 εἴχαμεν ἓνα καλὸν μέρος τῶν πλοίων μας παρμένα τὰ σοβράνω τῶν ἐχθρῶν, καὶ τότε τὰ Τούρκικα ὀρτζάρισαν καὶ ἀλαργεύουν. Ἡμεῖς ἓνα μέρος ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐζυγώσαμεν, πλὴν ἐβράδυασεν· μᾶς ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμόν, ἡμεῖς ὅμως οὐδὲν ἀπεκρίθημεν, μ' ὅλον ὅπου ἐτοιμάσθημεν εἰς πόλεμον· τὸ ἀεράκι ἦτον πολλὰ λεπτόν, καὶ μὲν διὰ τοῦ ἀέρος, δὲ διατὶ ἦτον νύκτα, ἐστάθημεν μαζὴ τοὺς σχεδὸν δύο ὥρας αὐτοὶ δὲν ἔπαυον τοὺς κανονοβολισμούς· εἶδομεν ὅτι οὐδὲν κατορθώνομεν, οὕτω ὀρτζάραμεν ὅλα τὰ καράβια καὶ ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον. Πρὶν ὅμως βραδυάσῃ, ἐγύρισε καὶ ὁ Στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος ὁποῦ ἐπίτηδες ἐπῆγεν εἰς Ζάκυνθον, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ἐκεῖ Διοίκησιν, ἂν καὶ εἶναι βολετὸν νὰ γλυτώσουν αἱ ψυχαὶ τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἐπρωτοπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου καὶ ἐκεῖ ἔμεινε ὅλην τὴν νύκτα. Ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον δι' ὅλης τῆς νυκτός.

Κυριακὴ 11 Ἀπριλίου. [τῶν Βαίων]. Ἐξημερώθημεν ὑπὸ κάτῳ τῆς Ζακύνθου μὲ πολὺ λεπτὸν μαῖστράλι. Ὅθεν πρῶτ' ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ὀξιά· τὰ τούρκικα, ὄντας πρῶτ', δὲν φαίνονται· ἐξέπεσαν, ὡς συμπεραίνομεν, κατὰ τὸν κάβο Πάππα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σινιάλο νὰ ὑπάγουν ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι εἰς ἀντάμωσιν του· ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπέστρεψεν. Ἡ σύναξις ἦτον διὰ νὰ ἀναγνώσουν τὰ γράμματα ὅπου ἔφερον ἀπὸ Ζάκυνθον ὁ Στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος, τὰ ὅποια ἔλεγον, ὅτι τὸ γένος συνίσταται εἰς τὰ καράβια, καὶ λοιπὸν νὰ σταθοῦν μὲ γενναϊότητα, νὰ καταρηνώσουν τὸν ἐχθρόν, ὡς ἄλλοτε κτλ. Διὰ δὲ τῶν Ἀγγλων ἔλεγον, ὅτι αὐτῶν δὲν τοὺς εἶναι συγχωρημένον νὰ ὁμιλήσουν, πάρεξ ἔχει νὰ ἔλθῃ ταῦτα τὰ μέρη καμμία φεργάδα, καὶ μὲ αὐτὴν ἡμεῖς πάλιν θὰ μεσολαβήσωμεν, καὶ ἔσως προσπαθήσουν διὰ ταῖς ὅσαις ψυχαῖς εἶναι εἰς Μεσολόγγι. Πρῶτον ὁποῦ ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ εἶναι μεγάλη εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς δὲ τὴν στεργιά εἶναι ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένον ἀπὸ τὸ πλῆθος τῆς Τουρκίας, πόρος ἀπὸ κανένα μέρος διὰ ἐμᾶς δὲν εἶναι, λοιπὸν πῶς δύναται τίς νὰ κάμῃ ἀνδραγαθίαν; διὰ δὲ φεργάδα ὁποῦ λέγουν, ἡμεῖς καμμίαν δὲν βλέπομεν, ὅθεν ἡμεῖς σώνομεν καὶ ταῖς προβιζιόναις μας. Τὸ Μεσολόγγι διὰ τὴν αὐτὴν ἀργοπορίαν κλονίζεται, λοιπὸν ἀπὸ παντοῦ στενά, εἰς μάτην κοπιᾶζομεν. Μ' ὅλον τοῦτο ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι εἶπον τὴν γνώμην τους, νὰ γράψουν εἰς ἀπόκρισιν τῶν ἐν Ζακύνθῳ, ὅτι τὰ καράβια χωρὶς προβιζιόναις δὲν ἔμπορουν νὰ σταθοῦν, καὶ ἂν ἦναι τὸ βολετὸν νὰ στείλουν ἀπὸ Ζάκυνθον μέρος προβιζιόναις καὶ μετρητὰ διὰ μισὸ μηνιαῖο, τότε βέβαια κάθονται, καὶ πληθρύνουν τὸ χρέος τοῦ πολέμου ὅσον τῆς δυ-

νάμεώς των· ὅθεν καὶ με αὐτὸν τὸν τρόπον εἶπεν νὰ γράψῃ ὁ Ναύαρχος, καὶ ἀναχωρῶντας οἱ Καπεταναῖοι, ἐβάλαμεν τὴν πλώρην μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὅπου ἐκεῖ νὰ ἐπιτύχῃ κανὲν καίκι καὶ νὰ τὰ στείλῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 5 πλησιάσας εἰς Ζάκυνθον, ἔπесαν πολλαῖς κανονιαῖς καὶ ἀπὸ παντοῦ τοῦ Νησιοῦ, καὶ ἐστοχάσθημεν ὅτι ἦτον διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα των. Ὁλὴν τὴν ἡμέραν ἐπεριφερόμεθα με καραντί μέγα· εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ἀέρας ὥσαν Π. γαρμπῆς με τρικυμίαν, ὥστε ἐδέσσαμεν δύο μούδαις ντριτζαρόλια (τζαμαντάλια). Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς μᾶς ἐσχίσεν ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω τὸν τρίγχο καὶ με βίαν τὸν ἐκατεδάσαμεν, καὶ τέλος με φουρτούνα, ἡ ῥότα μας κατὰ τὰ νησιὰ Πεταλιούς, ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 12 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν πάλιν με καραντί, σοδράνω Ἀγίας Μαύρας καὶ Καλάμου καὶ περιφερόμεθα χωρὶς ἀέρα. Πολὺ πρωτὶ ἐβάλλθησαν καὶ ἐδιόρθωσαν τὸν τρίγχο. Ὁ Τουρκικὸς στόλος δὲν ἐφάνη, ὁ δὲ ἐδικὸς μας στόλος περιφέρεται μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς καὶ ὅχι τόσον ἐνωμένως. Εἰς τὴν 1 ὥραν εἶδομεν ἕνα δύο καράβια ἀραγμένα σοδράνω τοῦ Πεταλᾶ, τὰ ἐστοχασθήκαμεν διὰ ἀρμαμέντα Ἀγγλικά, ὅμως καλὰ δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὰ διακρίνωμεν, ὄντας ὅπου τὰ ἐσκέπαζεν ἕνα νησί· ἡ ῥότα μας κατὰ τὸν Πεταλᾶ. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Ναύαρχος ὑποκάτω τοῦ Πεταλᾶ ἔκαμεν σιγῆλο, καὶ κράζει ὅλους τοὺς Καπεταναίους, ὅθεν ἀμέσως ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας. Ἀναμεταξὺ ὅπου ἔλειπεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἐθεωρούσαμεν ταῖς βάρκαις τῶν ἄλλων καρabiῶν μας καὶ ἐπηγαινοήρχοντο, αἱ ὁποῖαι ἔφερον ἀνθρώπους καὶ ἐμβαζαν εἰς τὰ πλοῖα τους· κατὰ τύχην ἀπερνοῦσεν μία βάρκα ἀπὸ κοντὰ μας καὶ ἐρωτῶντας τους, μᾶς ἔδωσαν τὴν θλιθεράν εἰδήσιν, ὅτι τὸ Μεσολόγγι εἰς τὰς 10 τοῦ τρέχοντος ξημερώνοντας ἡ Κυριακὴ τῶν Βαίων, τρεῖς ὥρας νὰ φέξῃ, οἱ ἐν Μεσολόγγι ἐπαράτησαν αὐτὸ τὸ φρούριον, καὶ ἔκαμαν γιουρούσι (προσβολὴν), καὶ πλέον τὸ πόσοι ἐσκοτώθησαν καὶ πόσοι ἐγλύτωσαν δὲν ἤξεύρομεν. Ἐντὸς ὀλίγου ἐπέστρεψεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ μᾶς εἶπεν τὰ ἴδια, ὅπου τοῦ Ναυάρχου τοῦ τὰ εἶπεν ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου Ἀγγλικοῦ, ὅπου ἦτον εἰς Βασιλάδι ἀραγμένον· ὅστις ἐρεύνησεν τοὺς Τούρκους καὶ τοῦ εἶπαν, ὅτι μόνον 40 ἄνθρωποι ἐγλύτωσαν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἐν φόνῳ ἀπέθανον, καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες φεύγοντες ἀπὸ τὸ φρούριον εἶχαν τρεῖς μίναις ἑτοιμαῖς καὶ ταῖς ἐβαλαν φωτιά, καὶ ἐκατασκοτώθησαν ὅλαις αἱ φαμίλιας, καὶ αὐτὰ ὅλα διὰ νὰ μὴν πιασθοῦν σκλάβαις· αὐτὰ εἶπεν τὸ Ἀγγλικὸν Βρίκι· τὸ βέβαιον ὅμως τὸ πόσοι ἐγλύτωσαν δὲν εἰξεύρομεν. Πρὸς τοῦτοις τὸ αὐτὸ Μπρίκι ἦλθεν ἀπὸ Βασιλάδι καὶ ἄραξεν εἰς Πεταλᾶ ἐπίτηδες μὲν νὰ μᾶς ἐσμιξῇ καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν αὐτὴν θλιθεράν εἰδήσιν, καὶ δέ, διὰ νὰ διώξῃ καὶ ὅσοι εἶχον καταφύγει εἰς Πεταλᾶ, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κανὲν συμβεβηκός, ἐπειδὴ ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς ἐφοβέριζεν καὶ ἐκεῖ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς κόψῃ. Ἐτζι λοιπὸν ὁ Ναύαρχος ἐδιώρισεν νὰ ὑπάγουν αἱ φελοῦκαις νὰ σηκώσουν

τοὺς ὅσους εὐρίσκοντο εἰς Πεταλᾶ. Ἐπῆγαν τέλος πάντων καὶ αἱ ἐδικαί μας. Πολλοὶ ἀνέμειναν εἰς Πεταλᾶ καὶ ἐγράφησαν μὲ ὄρκον σούδιτοι (ὕπηκοι) Ἀγγλοὶ, καὶ οὕτως ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου τοὺς ἔδωκε πασαπόρτε καὶ τοὺς ἔκραξεν ἐλευθέρους κλπ. Οἱ Στρατηγοί, ὅπου ἀπὸ Ναύπλιον καὶ Ὑδραν ἐπήραμεν διὰ Μεσολόγγι, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κάμουν καμμίαν πράξιν, καὶ πάλιν αὐτοὶ καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν Πεταλᾶ ἐθαγκαρίσθησαν καὶ τοὺς φέρνομεν ὀπίσω. Ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου εἶπεν ἀκόμη, ὅτι ὄντας εἰς Βασιλάδι εἶδεν ὅτι, μ' ὄλον ἰποῦ οἱ Τοῦρκοι ἐπῆραν τὸ Μεσολόγγι, δὲν ἦτον τόσον χαροποὶ καὶ ἐσυμπεράναμεν μήπως καὶ εἰς τὸ γιουρούσι (προσβολήν) ἐσκοτώθη κανένας σημαντικός. Ὡς τόσον ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως ἐματαιώθημεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ Μεσολόγγι, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν πλώρη ὅλος ὁ στόλος διὰ τὴν πατρίδα μας Ὑδραν ὅτι δουλιὰ καμμία πλέον δὲν ἦτον. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἔχομεν τὸν Στρατηγὸν Σπύρο Μήλιον, ὅστις ἦτον φερμένος ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ γράμματα Ζακύνθου ἔμαθεν βεβαίως ὅτι ἡ Τριπολιτζᾶ νὰ ἐξουσιασθῇ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας μὲ συνθηκας, καὶ ἀπὸ ἄλλαις γραφαῖς πάλιν, ὅτι εἰς Ῥωσσίαν γίνεται συνέλευσις ἀπὸ τοὺς πρέσβεις ὅλων τῶν Αὐλῶν καὶ ὁμιλοῦν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας· ὀλίγην πίστιν ὅμως ἐδώσαμεν. Μὲ μεγάλην φουρτούναν, ἀέρα τραμοντάνα ἐκινήσαμεν, ὡς εἶπον, διὰ Ὑδραν χωρὶς πανιὰ καὶ μὲ δύο μούδαις τζαμαντάλια ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 13 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ἀέρα δυνατώτατον Ὅστρια Γάρμπη μὲ Γάμπια καὶ Παροκέτο καὶ μὲ τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια· ὅλος ὁ στόλος ὑποκάτω τῆς χώρας Ζακύνθου καὶ σχεδὸν ἀπὸ μέσα τοῦ λιμένος· ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν θάλασσαν, καὶ μετὰ δύο ὥρας πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὥστε ἡ βόλτα μᾶς ἔφερεν πάλιν εἰς τὸν λιμένα Ζακύνθου, καὶ φθάσαντες πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλτα πλέον ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν. πλησίον Ζακύνθου ἐπέρασεν καὶ ἓνα ἐμπορικὸν Βρίκι Ἱμπεριαλικὸν ἄδειον, ἡ ρότα τοῦ πρύμα διὰ Ζάκυνθον· ἡ τρικυμία ὁμως δὲν μᾶς ἐσυγχώρησεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν. Εἰς τὰς ὥρας 9 ἔπαυσεν ὁ ἀέρας καὶ ἔμεινεν καραντί μὲ θάλασσαν μεγάλην, καὶ μὲ αὐτὸ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 14 Ἀπριλίου. Μὲ καραντί καὶ θάλασσα χονδρὴ ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς Ἀρκαδίας. Εἰς τὰς 2 ὥρας ὠλιγόστευσεν τὸ Καραντί καὶ ἔδειξεν ἀέρα τοῦ Γαρμπῆ· ὅθεν ἀνοίξαμεν πανιὰ περισσότερα· εἰς τὰς ὥρας 3 τὸ ἀεράκι ἔδειξε πρύμο, ὥστε ἀνοίξαμεν ὅλα τὰ πανιὰ, ἐβάλαμεν ἐπάνω καὶ τοὺς Παπαφίγγους καὶ Κόντρα (ὅπου διὰ τῆς φουρτούνας τὰ εἶχαμεν κατεβασμένα) καὶ τὰ ἀνοίξαμεν. Ἡ ρότα μας κατὰ τὸ Τζιρίγον· τὸ ἀέρι ἔστρωσε πρύμο καὶ μὲ αὐτὸ ἐταξιδεύσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 15 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω τοῦ Κάβου Μαλέα μὲ ἀέρα εἰς τὸν Πονέντε καὶ ἀκολουθοῦμεν τὴν ρόταν μᾶς διὰ

Ἵδραν, ὁμοῦ καὶ ὅλος ὁ στόλος μας. Μὲ τὸν ἴδιον ὠφέλιμον πρύμον ἄερα εὐδοθήμεν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 9 ἀράξαμεν εἰς Ἵδραν καὶ ἔδω-
σεν τέλος καὶ ἡ νῦν ἐκστρατεία.

Ἵδρα τῇ 15 Ἀπριλίου 1826.

Τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκαταγράφησαν ὡς ἡκο-
λούθησαν, (ὄντος αὐτόπτου), παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμμα-
τέως τῆς Β'. Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὁδηγουμένης παρα τοῦ
Ἀντιναυάρχου Καπ. Γεώργη Σαχτούρη.

Ὁ Γραμματεὺς
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΛΙΤΗΡΑΣ

Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ. ΑΡΡΙΘ. 6 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1826

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΑΜΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΕΧΘΡΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ.
ΜΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ Η΄ «ΑΘΗΝΑ».

Με θέλημα Κυρίου ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ἵδραν τὴν 10 Ἰουλίου 1826.

Σάββατον 10 Ἰουλίου. Εἰς τὰς ὥρας 7. ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν
λιμένα Ἵδρας καὶ μὲ ὀλίγον ἀερχί ἐπέρναμεν βόλταις, ὥστε νὰ μᾶς
ἔλθῃ ὁ Ἀντιναύάρχος μας, ὄντας ἀκόμη εἰς τὴν στερεάν, καὶ μὲ αὐ-
τὸν τὸν τρόπον μὲ βόλταις ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 11 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τῆς Ἵδρας
καὶ ἀκολουθήσαμεν μικραῖς βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἦλθεν ὁ Ἀν-
τιναύάρχος καὶ ἀμέσως ἐβάλθημεν εἰς δρόμον· ἡ ῥότα μας διὰ Τήνον,
καὶ μὲ ὀλίγον ἄερα εἰς τὸν Σορόκο Λεβάντε ἀκολουθοῦσαμεν. Πρὸς τὰ
μεσάνυχτα ἐφορτσάρισεν ὁ ἴδιος ἄερας καὶ μὲ αὐτὸν ἀρμενίζαμεν ὅλην
τὴν νύκτα.

Δευτέρα 12 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Κέας καὶ Μα-
κρονήσου μὲ τὸν ἴδιον ἄερα· πρὸς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπέσαμεν
ὑποκάτω τῆς χώρας τῆς Τήνου· ἐκεῖ εὐρίσκοντο ἀραχμένα ἐν Βασιέλο,
μία φρεγάτα καὶ τρία ἄλλα ἀρμαμένα, ὅλα (Πολεμικά) (Αὐστριακὰ)
Ἱμπεριαλικά (τὰ ὁποῖα εἶχαν κρατημένα τρία καράβια τοῦ πολέμου ἐ-
δικά μας. Τὰ μὲν δύο Σπετζιώτικα μὲ κάποιαν πληρωμὴν τὰ ἐλευθέ-
ρωσαν, τὸ δὲ Ὑδραϊκὸν τοῦ καπ. Λαζάρου Λαλεχοῦ τὸ ἐβαστοῦσαν
ζητῶντας 10 χιλιάδας τάλληρα, καὶ οὕτω νὰ τὸ ἀφήσουν.) Ἐν πλοῖον
τοῦ στόλου μας τοῦ καπ. Φώκα ἀπερνώντας ἀπὸ τὴν πλώρη τοῦ Ἱμ-

περιάλικου Βασιλείου τοῦ ἐτραβήξεν μὲ μπάλαις καὶ μηχανικαῖς φωτιαῖς, τὸ αὐτὸ ἐπραξάν καὶ τὰ ἄλλα ἀραγμένα, ὥστε ὅπου τοῦ ἐχάλασαν τὸ κατάρτι του· καὶ μὴ ἡμπορῶντας νὰ βαστάξῃ, [χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ καμμίαν κανονιά, ἀλλ' οὔτε εἰξεύραμεν διατὶ τὸ ἐκτυποῦσαν] ἐτραβήξεν διὰ τὴν Σύρον καὶ ἐκεῖ ἄραξεν. Ἡμεῖς εἶχαμεν σκοπὸν νὰ ἀράξωμεν εἰς Τήνον, καὶ ὕστερον νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ τραβήγματος καιονιδῶν, καθὼς καὶ διὰ τὸ κράτημα καραβιοῦ Λαλεχοῦ, πλὴν ἡ μεγάλη ταραχὴ τοῦ ἀέρος καὶ ἡ τρικυμία δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησε, καὶ οὕτως πάλιν ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν θάλασσαν (πέλαγος). Ἀμέσως ὅπου ἐπήραμεν, ὡς εἰρηκα, τὴν αὐτὴν βόλτα, εἰδόμεν καὶ ἐβγῆκεν εἰς τὰ πανιὰ μία βασιλικὴ Γολέτα Ἱμπεριάτικη καὶ ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας, μάλιστα μᾶς ἔβαλεν καὶ σημαίαν Παρλαμεντάρια· ἡμεῖς ἐσταθήκαμεν ἀλὰ-κάπα νὰ ἀκούσωμεν. Μετὰ ὀλίγον μᾶς ἐφθασεν, ἔφερε χαιρετισμοὺς παρὰ τοῦ Ἀρμεράλιου τους, καὶ ὅτι νὰ προσέχωμεν κάθε ἀταξίας κίνημα καὶ ὅτι τὰ κανόνια ὅπου ἐρριζαν τοῦ Φώκα ἦτον, διότι δὲν ἐφέεθη τακτικῶς, καὶ τρόπον τινὰ ἐζητοῦσεν συμπάθειο (συγχώρησιν), αὐτὰ εἶπεν καὶ ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦσαμεν τὴν βόλτα μας. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ¹/₂, ἐλάβομεν γράμμα ἀπὸ τὴν Τήνον παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ Ὑδρα καὶ Σπέτζαις συστημένης (διωρισμένης) οὔτινες μᾶς ἔλεγαν νὰ ἀνταμωθῶμεν καὶ νὰ συσκεφθῶμεν διὰ τὸ καράβι Λαλεχοῦ. Ἡμεῖς μὴν ἡμπορῶντας οὔτε νὰ ἀράξωμεν οὔτε νὰ τοὺς ἐσιζώμεν, ἐπεράσαμεν μὲ βόλταις ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 13 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τήνου καὶ Σύρας· καὶ ὄντας ὁ ἀέρας ὀλίγον ἱλαρός, αὐξήσαμεν πανιὰ καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Τήνον, τὰ μὲν πλοῖα μας διὰ τὸν κακὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς ἐμακρύνθησαν, μάλιστα καὶ μέρος ἐπήγαν εἰς Σύρον, καὶ μέρος ἄραξαν, πρὸς τὸ ξημέρωμα εἰς Τήνον. Τὴν ἀπελθοῦσαν νύκτα ὁ Αὐστριακὸς Ἀρμιράλιος ἔκαμε πολλὰ σενιάλα μὲ φωτιαῖς, τὸ δὲ πρῶτ' ὅν τὸν εἶδαν εἰς τὰ πανιὰ μὲ ὅλην τὴν φλόγα του (στόλον) μαζὶ του καὶ τὸ καράβι τοῦ καπ. Λαλεχοῦ. Εἰς τὰ πανιὰ λοιπὸν αὐτὸς καὶ ἡμεῖς πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀρμιράλιου, ἀμέσως μὲ τὴν πάσσαν μας ἐπήγαμεν εἰς τὸ Βασέλο του, δηλαδὴ ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὁ Καπ. Λαζαρος Λαλεχὸς καὶ ὁ Γραμματέας Ν. Τσικλιτήρας· ἀνταμώνοντες λοιπὸν μέσα εἰς τὸ Βασέλο του τὸν αὐτὸν Ἀρμιράλιον, ὅστις μᾶς ἐδέχθη μὲ κάθε εὐγένειαν, τοῦ ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ τὸ καράβι τοῦ καπ. Λαλεχοῦ, ὅπου εἶχεν κρατημένον καὶ τὸ ἔφερεν μαζὶ του· μᾶς ἀπεκριθῇ μὲ διάφορα δικαιώματα, καὶ ὅτι διὰ νὰ τὸ παρατήσῃ, ἐζητοῦσεν 10 χιλιάδας τάλληρα· ἐπάνω εἰς τοῦτο τοῦ ἐπερουσιάζαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ὅσα δικαιώματά μας εἶχαν τὸν τόπον τους, πλὴν αὐτὸς ἐπέμενε εἰς τὰ ἐδικὰ του, χωρὶς νὰ κλινῇ νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὸ τὸ καράβι. Θεωρῶντας μετὰ ἱκανὴν ὥραν τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του τὸν ἐπαρακαλέσαμεν νὰ φερθῇ εἰς Ὑδραν καὶ ἐκεῖ νὰ εἰσακουσθῇ διὰ τὰ ζητήματά του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ καράβι, τὸ ὅποιον καὶ

ἔταξε νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ, μάλιστα ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ γράμμα διὰ τοὺς προκρίτους Ὑδρας καὶ τοῦ τὸ ἔδωσεν γεγραμμένον μέσα εἰς τὸ ἴδιόν του Βασέλο. Μετ' αὐτὸ ἀναχωρήσαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας, τὸν ἐχαιρετήσαμεν μὲ 17 κανονιαῖς, μᾶς ἀπεκρίθη μὲ 13 κανονιαῖς· τὸν δὲ καπ. Λάζαρον Λαλεχῶ τὸν ἐμπαρκάραμεν εἰς τὸ καράβι τοῦ καπ. Σταμάτη Δοκοῦ νὰ τὸν ἐβγάλῃ εἰς Σύρον, καὶ ἡμεῖς ἐβάλαμεν ἀμέσως τὴν βόταν μας διὰ Σάμον, κάμνοντες σενιάλο ὅλου τοῦ στόλου μας νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ· ἦτον ὅμως πολλὰ ἀραγμένα εἰς τὴν Τήνον καὶ μέρος εἰς Σύρον, καὶ μόνον πέντε ἦτον εἰς τὰ πανιὰ καὶ μᾶς ἠκολούθησαν, ὥστε καὶ μὲ μέτριον μαϊστραλάκι ἀρμενίζαμεν καλῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 $1\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς εἶδομεν πλοῖον ἐμπρὸς μας σχεδὸν πλησίον Σάμου, τοῦ ὑψώσαμεν τὸ μυστικόν μας σενιάλον, καὶ μᾶς ἀπεκρίθη κάμνοντας μας καὶ ἄλλο σενιάλον, ὅτι εἶχεν ἀνάγκη νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ μετὰ ὀλίγον λοιπὸν ἐξηγώσαμεν καὶ εἶδαμεν νὰ ἦτο ἡ Γολέττα τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ Ῥαφαήλ, ὅστις καὶ μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἡ ἀρμάδα τοῦ ἐχθροῦ ἦτον ἀπὸ ἀρμαμέντα 24 καὶ ἔως 100 ἄλλα πλοιαρία· τρανσπόρτα (φορτηγά), καὶ ὅτι οἱ Σάμιοι ἦτον ἔτοιμοι νὰ ἀντισταθοῦν· χωρὶς ὅμως τὴν θαλάσσιον δύναμιν, ἡ δύναμις τῶν ἤθελεν εἶναι νεκρά. Καὶ τέλος ἀπέρασεν οὕτως ἡ νύκτα.

Τετράδη 14 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον ἀεράκι ὑποκάτω τῆς Σάμου καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν ἐφθάσαμεν μὲ τὰ ἑξ πλοῖα μας καὶ ἡ Γολέττα 7 εἰς Καρλόβασι, χωρίον σοβράνω τῆς Σάμου· εἶδαμεν καὶ μίαν ἐχθρικὴν φρεγάδα κατὰ τὴν στεριὰ Γουάρδα Κώστα. Ἀμέσως ἔγραψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας γράμμα πρὸς τοὺς προκρίτους καὶ ὀπλαρχηγούς τῆς Σάμου, σημειώνοντάς τους τὸ φθάσίμὸν μας καὶ νὰ στέκωνται γενναῖοι κλπ. Ἐντὸς ὀλίγου ζυγώσας εἰς τὸ χωρίον Καρλόβασι ἤλθον εἰς τὸ καράβι μας ἕνα μέρος Σαμίων καὶ μᾶς εἰδοποίησαν καὶ αὐτοὶ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου [τὰ ὁμοίως μᾶς εἶπεν καὶ ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς] Ἰκανὴν ὥραν ἐστάθησαν οἱ αὐτοὶ Σάμιοι μέσα, εὐχαριστημένοι μὲ μεγάλη χαρὰν διὰ τὸν ἐρχομὸν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἠκούσαμεν κανονιαῖς εἰς Σουατζίκι καὶ μετὰ μίαν ὥραν εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ τὴν Τούρκικη ἀρμάδα ἀπὸ 14 καράβια, ἦτον 2 τῆς λίνεας (γραμμῆς) Βασέλα, 7 Φρεγάδες καὶ 5 Κορβέταις. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρεν ἀέρας μελτέμι, ὥστε ἐτραβούσαμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν ἀρμάδα καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν Σάμον· εἰς τρόπον ὥστε βολλατζάροντας ἐζυγώσαμεν ὡς 1 $1\frac{1}{2}$ κανονιά διάστημα, καὶ ἀγαλὰ νὰ ἤμεθα ἡμεῖς μόνον καράβια 7, καὶ δὲν ἐδυνάμεθα νὰ τοὺς κάμωμεν τίποτα, πλὴν καὶ αὐτοὶ δὲν ἔρριζαν καμμίαν κανονιά, καὶ αὐτὸ τὸ ἐσυμπεράναμεν, νὰ μὴν ἀκούσῃ τὸ ἀσκέρι (ὁ στρατὸς) ἀπ' ἐξω καὶ καταλάβουν τὸν ἐρχομὸν μας καὶ σκορπίσουν. Εἴμεθα εἰς ὀλίγον στοχασμὸν διὰ τὸν στόλον μας ὅπου δὲν ἐφάνετο καὶ τέλος πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐξανόιζαμεν τὰ ἐδικὰ μας ὅπου ἤρχοντο, τὸ καὶ μᾶς ἔδωσεν εὐχαρίστησιν. Ἡ δὲ Τουρκικὴ ἀρμάδα βλεποντάς τα ἀλάργευσε κατὰ τὴν στερεά, καὶ τὴν ὥραν

1 τῆς νυκτὸς ἐνώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὄντας ἡ νύκτα σκοτεινὴ, τοῦ εὐλογοφάνη νὰ στείλωμεν ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας νὰ δοκιμάσωμεν τὴν τύχην, καὶ μετὰ τὸν αὐτὸν στοχασμὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ναύαρχον καπ. Νικόλα Ἀνδρουτίζον καὶ συνομιλῶντας τὸ ἀπεφάσισαν νὰ σταλθῇ ἓνα μπουρλότο ἐδικὸν μας καὶ ἐν ἐδικὸν τους, καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω μὲ τὸν στόλον μας νὰ δράμωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀμέσως ἐπράχθησαν οἱ μπουρλοτιέροι, μάλιστα τοῦ ἐνὸς ἐδώσαμεν καὶ ἓνα κανόνι ὅπου δὲν εἶχεν, καὶ τοὺς ἐγκαρδιώσαμεν, ὅτι εἶναι ὁ καιρὸς ἀρμόδιος καὶ καλὸς νὰ ὀρμήσουν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐκάμαμεν καὶ σενιάλο, εἰς τὸ νὰ μαζευθῇ ὅλος ὁ στόλος καὶ νὰ στενωχωρήσωμεν τὸν ἐχθρόν. Μὲ μεγάλην προθυμίαν ἐπηγαίναμεν· μὰ κατὰ δυστυχίαν μετὰ μίαν ὥραν ἔγεινε γαλήνη καὶ καταχνιὰ μὲ ὑπέρογκη δροσιὰ, ὅθεν καὶ μὴ βοηθῶντας μας ὁ καιρὸς, τὸ σχεδιὸν ἔμεινεν ἀνενέργητον, καὶ οὕτως τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Σάμον, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν γαλήνην ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 15 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας μεταξὺ Σάμου καὶ στερεᾶς μὲ γαλήνην, ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος ἀντικρὺ μας. Σήμερον ἐξημερώθησαν εἰς τὸν στόλον μας ἕτερα δύο πυρπολικά καὶ ἓνα ἀρμαμέντο ψαριανόν. Πολὺ πρωτὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πασαράν του ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον Νικόλα Ἀνδρουτίζον νὰ συνομιλήσουν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐγύρισεν, καὶ ἀμέσως ἐδιώρισεν καὶ ἐβάλαμεν σενιάλο νὰ ἔλθουν εἰς ἀντάμωσίν του ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι, καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τους ἐσχεδιάσαν καὶ ἀπεφάσισαν. Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐτραβοῦσεν ἀνοικτὰ καὶ διὰ νὰ μὴ μάς κάμῃ παιγνίδι καὶ μάς ἀνοίξῃ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μένοντας ὁ τόπος ἀνοικτός, ἀπολύση τὰ πλοιαρία μὲ τὰ ἀσκήρια κατὰ τὴν Σάμον, καὶ οὕτως νὰ τελειώσῃ ὁ σκοπὸς του· λοιπὴν διὰ νὰ γίνῃ καλὴ φυλακὴ, ἐδιωρίσθησαν ἐννέα ἀρμαμέντα καὶ ἐν πυρπολικὸν νὰ βαστοῦν κοντὰ τῆς Σάμου, καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα νὰ βαστῶμεν ἐξοπίσω τὴν ἀρμάδα. Ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 ἐδιωρίσθησαν μέρος ἰδικά μας καὶ μέρος Σπετζιωτῶν καὶ ἐτράβηξαν, ὡς εἴρηκα. Ἡμεῖς δὲ ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν ἀρμάδα, τὴν ὁποίαν ἐδαστούσαμεν πάντα σοταθέντω. Πρὸς τὰς ὥρας 9, ὡς φαίνεται, εἶδεν ὁ ἐχθρὸς ὅπου τὰ καράβια μας τὰ ἐκάμαμεν δύο μοίραις, καὶ ὑποψιαζόμενος ἔστειλεν καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ Σουατζίκι ταῖς πέντε Κροβέταις του ταῖς ὁποίαις εἶδαμεν ἰνποῦπα (οὐριοδρομούσας), ἐκεῖ νὰ πηγαίνουν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$, ἐκάμαμεν σενιάλο, ὅτι τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα νὰ πάρουν τὴν βόλτα τους. Εἰς τὰς 11 ἐμουράραμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ τραβοῦμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις εὐρίσκετο μὲ τὴν ἴδιαν ἰδικήν μας ῥότα καὶ πλησίον μας. Εἰς τὰς ὥρας 12, βασιλευμα Ἡλίου, ἐπλησίασαμεν εἰς τὸν Ναύαρχον Νικόλα Ἀνδρουτίζον καὶ συνομιλῶντας ἀπεφάσισαν νὰ κτυπήσωμεν τὴν ἀρμάδα καὶ μὲ τὰ μπουρλότα μας νὰ κάμωμεν καμμίαν καλὴν τύχην. Εἰς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$, τῆς νυκτὸς τὰ ἐπρυμνίσσαμεν κατεπάνω τους· εἰς τὰς 2 ἐκροτήθη ὁ πόλεμος, τὰ μπουρ-

λότα ὤρμησαν ἐπάνω τους· εἰς τὰς 2 1)2 ἔφθασαν δύο μπουρλότα καὶ τὰ ἀναψαν εἰς 2 φεργάδας· ἡ μία ἦτον τοῦ Ταίρη καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Χατζῆ Μπεχλεθάνη, πλὴν δὲν ἐκόλλησαν καλὰ καὶ μὲ σπουδὴν οἱ Τοῦρκοι τὰ ἀλάργευσαν· ἔλαβον μ' ὅλον τοῦτο ὀλίγην ζημίαν καὶ ἐκάηκαν μικρὸν μέρος· ἀπὸ τὸν φόβον τους ὅμως οἱ Τοῦρκοι ἔπесαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὥστε ὁποῦ ἐγένονταν εἰς τὴν θάλασσαν φωναὶς μεγάλαις. Ἐτρεξαν αἱ βάρκαις μας καὶ ἄλλους ἐφόνευσαν, ἄλλοι ἐπνίγησαν, καὶ διαφόρους ἀπὸ αὐτοὺς ἐπιάσαμεν. Ἀναμεταξὺ Τούρκων ἦτον καὶ Ῥωμαῖοι, ἦτον καὶ Ἀρμένιδες, ἐπιάσαμεν καὶ ἡμεῖς ζωντανούς δύο Ῥωμαίους καὶ ἕνα Ἀρμένη· τὰ τουρκικὰ λοιπὸν ἐπόδισαν καὶ κακῶς ἐφυγαν ἀπὸ κοντὰ μας. Εἰς τὰς ὥρας 3 ἔπαυσε ὁ πόλεμος, καὶ ἡμεῖς ἐτραβήξαμεν ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τὴν Σάμον. Τὰ πυρπολικά ὅπου ἐκάηκαν εἰς τὴν παροῦσαν Ναυμαχίαν ἦτον Σπετσιώτικα, τὸ μὲν τοῦ καπ. Λαζάρου Μουσοῦ, τὸ δὲ τοῦ καπ. Πέτρου Σπαΐ.

Παρασκευὴ 16 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας ὑποκάτω τῆς Σάμου καὶ μὲ γαλήνη περιφερόμεθα. Πρὸς τὴν ὥραν 1 ἀντὶ διὰ 14 ἄρμαμένα, εἶδαμεν νὰ ἔγειναν 27. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας μᾶς ἐπεριτριγύρισαν καὶ πολλὰ πλησίον, ὅθεν καὶ ἐκινήθη ὁ πόλεμος, ὅστις πεισματωδῶς ἐβάσταξεν ὑπὲρ τὰς 4 ὥρας. Τὰ καράβια ὅλα τοῦ στόλου μας ἐδείξαν στῆθος μεγάλης ἀνδρίας, καὶ ἡρωικῶς ἐπολέμησαν, ὥστε ὁποῦ ἕναν τοιοῦτον τρομερὸν στόλον ὡς πρόβατα τὸν ὠπισθοδρόμησαν καὶ ἔφρουγον. Ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν πάντα ἐξοπίσω τους καὶ τοὺς ἐκανονοβολούσαμεν· ὤρμησαν τὰ μπουρλότα μας κατεπάνω τους· τοῦ καπ. Κανάρη πλέον ὀγλήγορον ἔφθασεν εἰς μίαν φεργάδα, πλὴν μὲ ὀρμὴν ὁποῦ ἐπήγαινε, ἐκτύπησεν εἰς τὴν φεργάδα, ἔφαγε πολλὰς κανονιαῖς καὶ ἀνοίξεν ἡ πλώρη του· τοῦ ἔδωσεν φωτιά μὰ οὐδὲν ἐκατόρθωσεν, ὅτι ἀνοικτὸ ὄντας ἀμέσως ἐθύθισεν, καὶ οὕτως δὲν εὐτύχησεν. Βασιλεύοντος ἡλίου, ἔπαυσε ἡ ναυμαχία. Τότε ἡμεῖς τὰ ἐγυρήσαμεν κατὰ τὸ μπουγάζι Σάμου καὶ Ἰκαρίας καὶ μὲ γαλήνην ἀπερξάμεν ὅλην τὴν νύκτα. Εἰς αὐτὴν τὴν Ναυμαχίαν λοιπὸν ἐκάηκεν (ἐθύθισεν) τὸ πυρπολικὸν τοῦ Καπ. Κανάρη, χωρὶς νὰ εὐτυχῇ.

Σάββατον 17 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην καὶ ὅλος ὁ στόλος ἀναμεταξὺ Σάμου καὶ ἀναικτὰ Ἰκαρίας, ἡ δὲ ρότα μας κατὰ τὴν Σάμον. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἔφθασεν καὶ ἡνώθη μαζὶ καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, καὶ διὰ νὰ τὸν δεχθῶμεν καὶ μάθωμεν τι καινὸν, ἐστάθημεν ἀλὰ κάπα (εἰς ἀναχωρήν). Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤρχετο μὲ τὴν βόλτα του τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Γεώργη Λαλεχοῦ μὲ ὀρμὴν ἐπάνω μας, καὶ μὴ ἡμπορῶντας νὰ ποδίσῃ οὔτε νὰ ὀρτζάρῃ, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐκυβέρνησεν καλῶς, ἔπесεν ἐπάνω μας καὶ μᾶς ἔκαμεν μεγάλην ζημίαν εἰς τὴν πρύμνην τοῦ καραβιοῦ μας, μᾶς ἐσύντριψεν ταῖς δύο πᾶσσάραῖς μας, καὶ μὲ σπουδαίαν ἐπιμέλειαν ἀφίνοντας τὴν ἀγκυρὰν του εἰς τὴν πρύμνην μας ἀπὸ μέσα τοῦ πορτέλου κρεμασμένη, ὁποῦ ἐχῶθη μέσα καὶ ἐκοψεν τὴν γούμενα, καὶ οὕτως ἐλκρυγέυσαμεν. Πρὸς

τὰς ὥρας 6 ἐτραβούσαμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὸ Σουατζίκι, καὶ ὁ σκοπὸς μας διὰ νὰ ξανοίξωμεν τί ἄρα γίνεται ἐκεῖ. Μέρος καρabiῶν μας ἐπρόφθασαν καὶ εἶδαν πλοιάρια καὶ μπρίκια καὶ Γολέταις, ἐβουλήθημεν, ἂν δυνατόν, νὰ πράξωμεν εἰς αὐτὰ κανένα κακόν, καὶ εἰ μὲν εὐτυχούσαμεν, βέβαια ἐσθύνονταν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ τουρκικὴ ἀρμάδα ὁμῶς βλέπουσα τὰ κινήματά μας, τὰ ἐπρύμνισεν κατ' ἐπάνω μας, ἡμεῖς τότε ὀρτζάραμεν καὶ ἐπάσχαμεν διὰ νὰ ἔχωμεν τὰ σοδράνω. Πρὸς τὰς ὥρας 10 1)2 πάλιν ἡ τουρκικὴ ἀρμάδα τὰ ἐγύρισεν καὶ ἀνοίχθη ἀπὸ ἡμᾶς. Ἡ ρότα μας ὅλην τὴν νύκτα μὲ ὀλίγον ἀεράκι κατὰ τὴν Ἰκαρία.

Κυριακὴ 18 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μέσον Ἰκαρίας καὶ Σάμου ὀλίγον ἀνοικτά. Οἱ τουρκικοὶ στόλοι ἀντικρύ μας, καὶ μὲ βόλταις αἱ δύο ἀρμάδες περιφερόμεθα. Πολὰ πρωτὶ ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Νικόλ. Ἀνδροῦτζος, καὶ συμφώνως εἶπαν νὰ στείλουν καμμιὰ δεκαριά καράβια εἰς τὴν στερεὰν κατὰ τὴν Βρωμολίμνη (Πόρτο), ὅπου ἐκεῖ ἐμάθαμεν νὰ ᾔναι ἀρμαμέντα τουρκικὰ ἀραγμένα, καθὼς καὶ πλοιάρια τρανσπόρτα (φορτηγά), καὶ ἴσως μὲ τὴν παρουσίαν των δώσουν κρότον φόβου εἰς τὰ ἀσκήρια τοὺς καὶ σηκωθοῦν καὶ φύγουν, ὥς καὶ ἄλλοτε οὕτως τὸ ἔκαμαν· καὶ οἱ ἐπίλοιποι νὰ στεκώμεθα ἀπέξω εἰς φυλακὴν τῆς μεγάλης ἀρμάδας. Γινόμενος αὐτὸς ὁ στοχασμὸς, ἐντὸς ὀλίγου ὁ ἐχθρικός στόλος ἐδείξεν ὥσάν νὰ τὰ ἐπρύμνισεν κατ' ἐπάνω μας, ὅθεν ἔμεινεν ἡ ὑπόθεσις ἕως νὰ ἔδωμεν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς πάλιν τὰ τούρκικα ὀρτζάρισαν καὶ ἐμάκρυναν, ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ καὶ εὐρέθημεν μὲ ὀλίγον ἀεράκι, ἐκρίθη καλλιώτερον νὰ γυρίσωμεν κατὰ τὴν Σάμον, ἐκεῖ νὰ κάμουν καὶ νερόν ὅσα καράβια εἶχον χρειάν, καὶ οὕτως ἡκολούθησεν. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν εἰς Σάμον καὶ μὲ καίκι μερικὸν (ἰδιαιτέρον) ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Κωνσταντῆς Λαχανᾶς, κύρ. Γεώργιος Δ. Κριεζῆς, ὁμοῦ καὶ ἄλλοι Σάμιοι, καὶ ἀφοῦ ὠμιλήθη μαζὴ τοὺς κάθε ὑπόθεσις περὶ τῆς Σαμου καὶ περὶ τῶν χρημάτων, ὅπου ἦτον διωρισμένοι νὰ δώσουν διὰ τὴν ἀνάγκην τῶν στόλων Ὑδρας τε καὶ Σπετσῶν, νὰ βιαστοῦν νὰ τὰ ἐτοιμάσουν καὶ νὰ μᾶς τὰ δώσουν, διὰ νὰ τὰ στείλωμεν εἰς Ὑδραν τὸ συντομώτερον. Ἐγχειρίσθησαν τοῦ ἰδίου Λαχανᾶ τὸ γράμμα τῆς κοινότητος Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ γράμμα μερικὸν τῶν Ναυάρχων πρὸς τοὺς Σαμίους, καὶ ὅλη ἡ οὐσία αὐτῶν, βία μεγάλη, διὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὴν αὐτὴν διορισθεῖσαν σοῦμα (ποσότητα) χρημάτων. Ἀναχωρησάντων αὐτῶν, ἤλθεν καὶ ἡ βάρκα μας μὲ τὸ νερόν, καὶ ἀμέσως ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν (ἐξεπλεύσαμεν) καὶ ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ὁ καιρὸς ἐδείξεν σκληρὸς, ἀφήσαμεν μόνον παροκέτο καὶ τρίγκο, καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια. Ὁ ἀέρας τραμοντάνα δυνατὴ, ἀρμενίζομεν πάντα μὲ βόλταις. Πρὸς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς ἔπεσεν ὁ ἀέρας, καὶ μὲ τὸ σύνηθες ἀρμένισμα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 19 'Ιουλίου. Μὲ γαλήνην ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας ὀλίγον σκόρπιοι, διὰ τὸν ἀέρα τῆς ἀπελθούσης νυκτός, μετὰ τὴν πλῶρην μας κατὰ τὴν Σάμον, τὰ δὲ Τούρκικα ἐφάνησαν πλὴν με μακρυσμένα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς, ἐδιώρισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας νὰ ὑπάγουν τρία καράβια κατὰ τὸ μέρος τοῦ Πόρτου Βρωμολίμνης, καὶ νὰ ξανοίξουν τί ἄρα ἐκεῖθεν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ εἶδαμεν νὰ ἐβγῆκαν δύο μικρὰ πλοῖα ἐκεῖθεν, καὶ ἐτραβοῦσαν διὰ Σουατζίκι. Πρὸς τὰς ὥρας 8 μ.ξ. ἐπλησίασεν ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι εἰς τὴν Βρωμολίμνην εἶδεν νὰ ἦναι ἀραγμέναις 5 κορβέταις καὶ διάφορα πλοιάρια τρανσπόρτα. Ὁ ἐχθρικός μεγάλος στόλος ἐτραβοῦσεν κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς καὶ ὀρτζάραμεν ὅσον τῆς δυνάμεως, διὰ νὰ τοὺς βαστώμεν τὰ σοβράνω, πλὴν πρὸς τὰς ὥρας 10 ζυγώνοντάς μας, τὰ ἐγύρισεν καὶ ἀλάργευσεν. Ἡμεῖς ὅθεν εἴμεθα σκόρπιοι, πάλιν ἠνώθημεν καὶ με ὀλίγον ἀέρα καὶ βόλταις ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 20 'Ιουλίου. Ἐξημερώθημεν μεθ' ὅλου τοῦ στόλου καὶ εἰς γαλήνην πλησίον Σάμου, ὁ δὲ τουρκικός στόλος πάντα ἀντικύ μας Πολὺ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας ὕψωσεν σενιάλον, καὶ ἐκραζεν ὅλους τοὺς καπεταναίους μετὰ τοὺς ὁποίους ἔμεινεν σύμφωνος, ὅτι σήμερον πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου, ἓνα μέρος καραβιῶν μας μαζῇ καὶ ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχός μας, καὶ μ' ἓνα μπουρλότο νὰ πλησιάσουν κατὰ τὸ μέρος ὅπου εἶνε ἀραγμέναις αἱ Κορβέταις, καὶ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ στόλου νὰ στέκη ἀπέξω εἰς φυλακὴν τῆς Ἀρμάδος, καὶ πρὸς τὰ ξημερώματα νὰ γείνη καμμία ἐπιχειρήσις καὶ ἴσωςπραχθῇ ἔργον καλὸν κατὰ ταῖς αὐταῖς τούρκικαῖς κορβέταις. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ναύαρχος Νικόλ. Ἀνδρουτζος εὐρίσκετο μεμακρυσμένος, ἐφορτζάραμεν πανιὰ νὰ τὸν φθάσωμεν καὶ νὰ τὸν εἰδοποιήσωμεν εἰς τὸ ῥηθὲν ἀποφασισθὲν σχέδιον· δηλαδὴ ἂν ἀγαπᾷ νὰ ὑπάγουν Ὑδραῖκα καὶ Σπετσιώτικα μαζῇ, καὶ πάλιν Ὑδραῖκα καὶ Σπετσιώτικα νὰ μείνουν ἔξω εἰς φυλακὴν, ἢ νὰ ὑπάγῃ ὅλη ἡ μοῖρα ἢ Ὑδραϊκὴ, καὶ αὐτὸς μετὰ τὸν στόλον τοῦ νὰ φυλάττῃ ἀπ' ἔξω· ἢ τὸ ἀνάπαλιν νὰ ὑπάγῃ αὐτὸς μετὰ τὴν μοῖραν τοῦ, καὶ ἡμεῖς νὰ μείνωμεν ἔξω εἰς παρατήρησιν τῆς Ἀρμάδος. Ἐφθάσαμεν τέλος πάντων τὸν Ναύαρχον. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εὐθὺς μετὰ τὴν πάσσαράν τοῦ εἰς ἀντάμωσίν τοῦ ὀμιλῶντες τοῦ ῥηθέντος στοχασμοῦ ἐσυμφώνησαν νὰ σταλθοῦν μέρος Ὑδραῖκα καὶ μέρος Σπετσιώτικα. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἦλθαν ἓνα μέρος ἐδικοὶ μας καπεταναῖοι εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἀνέφερον περὶ τῶν διωρισμένων χρημάτων ὅπου ἔμελλον οἱ Σχῆμοι νὰ δώσουν, ὅθεν καὶ ἐκρίθη εὐλογον [μετὰ τὸ νὰ βλέπωμεν σιωπὴν τῶν Σχημίων], νὰ ὑπάγῃ ἓνα ἐδικός μας καπετάνιος καὶ ἓνας Σπετσιώτης ἔξω καὶ συντροφιασμένοι μετὰ διαταγὰς τῶν Ναυάρχων, καὶ διὰ ζώσης νὰ τοὺς βιάσουν. Ὅθεν καὶ ἐγράφθησαν πρὸς τοὺς Σχημοὺς τὰ ὅσα ἔκαναν χρεῖα, καὶ ἀπεφάσισαν μετὰ αὐτὰ τὰ γράμματα καὶ ἔστειλαν τὸν Καπ. Ἰωάννην Μακρυμούραν καὶ ἀπὸ μέρος Σπετσῶν τὸν γραμματικὸν Ναύαρχου Παναγιώτην Ἰωάν-

νου· ἡμεῖς δὲ μὲ βόλταις ἐπεριφερόμεθα, ὥσαύτως καὶ τὰ Τούρκικα, μάλιστα μᾶς ἦτον καὶ πλησίον χωρὶς νὰ μᾶς ἐγογγλήσουν εἰς πόλεμον. Πρὸς τὰς 9 ὥρας ἐξανοίξαμεν ὅτι αὐξήσαν τὰ Τούρκικα καράβια μὲ τὸ νὰ ἐφάνηκαν ὀλίγον ἀνοικτὰ ἄλλα 6 καράβια περισσότερα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 παρατηρῶντας ἀκριβῶς ἐγνωρίσαμεν ὅτι τὰ αὐτὰ ἐξ καράβια δὲν ἦτον Τούρκικα, ἀλλὰ Εὐρωπαϊκὰ Ἀρμαμέντα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 βράδῳ ὀρτίζαμεν κατὰ τὴν ρόταν τῶν Τούρκων, καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἶδαμεν μίαν μεγάλην πυρκαϊάν εἰς τὴν στερεάν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ὅπου τὴν ἡμέραν ἐσχεδιάζαμεν νὰ πᾶμε. Παρόμοια φωτιά ἄλλη βραδὺ δὲν εἶδαμεν, καὶ βέβαια τὸ ἐστοχασθήκαμεν αὐτὸ διὰ σενιάλο τῶν Τούρκων. Εὐθὺς ἐκάμαμεν σενιάλο, ὅτι ὅλος ὁ στόλος νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καθὼς καὶ ἠκολούθησεν, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ καταλάβωμεν, τί ἄρα τὸ σημεῖον αὐτό. Πλὴν ὅταν ἐζυγώσαμεν, ἔπαυσεν ὁ ἄερας ἐγεννήθη γαλήνη, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὕστερον τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν Σάμον ὅθεν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλταν ὄντας γαλήνη, ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδῃ 21 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀνοικτὰ καναλίου Σάμου καὶ Ἰκαρίας, εἶδαμεν τὰ Τουρκικὰ εἰς τὴν ἰδίαν χθεσινὴν γραμμὴν, τὰ δὲ 6 Εὐρωπαϊκὰ ἀρμαμέντα, ὅπου τὸ ἀπελθὸν βράδῳ ἐφάνησαν, ἔπεσαν πλησίον μας καὶ ὕψωσαν γαλλικὴν σημαίαν [ὁμοίως καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικὴν μας·] καὶ ἀγκαλὰ γαλήνη, ἡ ρότας τοὺς ἐδειχνε διὰ κάτω τὰ νησιά. Εἰς τὰς ὥρας 2 τὰ αὐτὰ Γαλλικὰ ἀρμαμέντα δὲν τὰ εἶδαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 εἶδαμεν 4 Μπρίκια τουρκικὰ νὰ ἐβγουν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸ Σουατζίκι, ἀρμενίζοντα τὴν ἄκρην τῆς στερεᾶς, καὶ ἐπήγαιναν νὰ ἀνταμωθοῦν μὲ τὰ πολλὰ τῆς ἀρμάδας τοὺς. Ὁ Πασσᾶς τῶν φαίνεται νὰ ἐβγαλεν ὅλην τὴν ἀρμάδα τοῦ ἀπὸ τὸ Σουατζίκι· ποῖος ὁ σκοπὸς τοῦ ὅμως δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ καταλάβωμεν. Ἐσυμπεράναμεν μ' ὅλον τοῦτο ὅτι ἄφησεν μόνον τὰ τρασπόρτα καὶ ἄνεργα, μὴν ἔχοντας ἀρκετὰ ἀσκήρια διὰ τὸν σκοπὸν τοῦ κατὰ τῆς Σάμου. Ἡμεῖς δὲν λείπομεν νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν πρὸς τὰς ὥρας 7 πάλιν εἶδαμεν νὰ ἐρχηται κατὰ τὴν Σάμον μία γαλλικὴ φεργάδα ἵν' ποῦπα ἀπέρασεν πλησίον Σάμου ἀνοικτὰ ἀπὸ ἡμᾶς, ὅθεν καὶ ἀγνοοῦμεν τὸ πέραμά της καὶ χωρὶς νεώτερον ἀπέρασε ὅλη ἡ νύκτα.

Πέμπτῃ 22 Ἰουλίου. Μὲ τοὺς ἰδίους ἄερας ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ὑποκάτω τῆς Σάμου, καὶ μετὰ τὸ ἐβγαλμα Ἡλίου τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν στερεάν. Ἡ Ἀρμάδα ἡ τούρκικη δὲν φαίνεται, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλτα ἐπλησιάσαμεν τὴν στερεάν, ἡμεῖς καὶ μὲ 7 ἄλλα ἀρμαμέντα μας καὶ 3 Μπουρλότα, τὰ δὲ ἄλλα ἦτον μεινεσμένα εἰς τὸ μπογάζι Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶδαμεν διόλου τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπεφάσισεν νὰ τραβήξωμεν ὅλον ἐκεῖνον τὸ γύρο τῆς στερεᾶς ἕως τὸ Σουατζίκι, διὰ νὰ σκοπεύσωμεν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Πολὺ κοντὰ λοιπὸν παντοῦ ἀπε-

ράσαμεν, καὶ τίποτα δὲν εἶδαμεν, εἰ μὴ μόνον εἰς τὸν λιμένα Σουα-
τζίκι ἐξανοίξαμεν ἀπέξω 7 ἃ 8 σακολέβαις ἀραγμέναις, τὰ δὲ ἄλλα
πλοιάρια ὡς φαίνεται ἦσαν ἀπὸ μέσα τοῦ λιμένος καὶ δὲν ἐφαίνοντο, εἰς
τόσον ὁποῦ ἐπαρτηρήσαμεν τζαντήρια πουθενά δὲν εἶδαμεν· μάλιστα
αἱ κροβέταις ὁποῦ ἦτον ἀραγμέναις εἰς Βρωμολίμνη (πόροτο) μὲ πολ-
λὰ πλοιάρια, ἀπεράσαμεν πλησίον καὶ ἦτον παντάπασι ἔρημη, καὶ ὡς
φαίνεται τὴν ἄλλην βραδὶν ὁποῦ εἶδαμεν τὴν φωτιάν, ἐσηκώθησαν αἱ
αὐταὶ κροβέταις, καὶ ἐπῆραν καὶ τὰ πλοιάρια μαζί τους, καὶ ὄντας
νύκτα, τὰ πλοιάρια ἀπερνοῦσαν κοντὰ τῆς στερεᾶς καὶ δὲν τὰ εἶδαμεν.
Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐφορτζάρισεν τὸ μελτέμι καὶ οὕτως ὀρτζάραμεν κατὰ
τὴν Σάμον, καὶ τέλος μὲ τὸ αὐτὸ δυνατὸν μελτέμι ἐβολταντζάραμεν
ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτός
ὅμως ἤκουσαμεν μία κανονιὰ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Χίου καὶ ἐσυμπερά-
ναμεν, ὅτι ἡ τούρκικη ἀρμάδα νὰ εὐρίσκεται ἐκεῖ ἀραγμένη.

Παρασκευὴ 23 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν πρὸς τὸ κανάλι
Σάμου καὶ Ἰκαρίας, μὲ ὅλον τὸν στόλον μας καὶ ἐκεῖνον τῶν Σπετσῶν,
καὶ ἀκολουθοῦμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Ἰκαρίαν καὶ χωρὶς νὰ βλέπω-
μεν παντελῶς τὴν Τούρκικη ἀρμάδα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς
ἐξανοίξαμεν ἀνοιχτὰ ἐν πλοῖον νὰ ἔρχεται πρῦμα κατ' ἐπάνω μας, εἰς
τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν, ὅθεν καὶ ἐδείξαμεν σενιάλο τῆς
Γολέτας καπ. Ἀλεξανδρῇ (Ψαράῃ) νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ βιζιτάρῃ, ὅστις
καὶ εὐθὺς ἐγύρισεν κατ' ἐπάνω του, ἐντὸς ὀλίγου τὸ αὐτὸ πλοῖον μᾶς
ἐζύγωσεν καὶ ὕψωσε σημαία Ὀλανδέζικη, ἦτον Μπρίκι Γολέτα Βασι-
λική, ὥστε καὶ ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τοῦ ἔκαμε τὴν βίζιτα· πρὶν ὅμως
νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς δώσῃ εἰδησιν ἀπὸ τὰ ὅτι τοῦ εἶπεν, ἐπλησίασεν ὁ καπ.
Ἰωάννης Φώκας κοντὰ μας καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ καπ. Σαββάς ἐβιζι-
τάρισεν ἐν πλοιάριον ἐρχόμενον ἀπὸ Σύρον, καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἡ ἄλλη
ἀρμάδα τοῦ Μεῖμετ Ἀλῆ ἐφθασεν εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς Ὑδραν μανθά-
νοντές τα μὲ βίαν ἐτοίμαζαν καὶ τὴν πρώτην Μοίραν τῶν στόλων μας
νὰ ἐβγῇ κατ' ἐκεῖνα τὰ νερά τῆς Ῥόδου. Πρὸς τὰς ὥρας 4 μᾶς ἐζύ-
γωσεν ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ καὶ μᾶς εἰδοποίησαν, ὅτι ἡ
Ὀλλανδέζικη Βασιλικὴ Μπρίκι Γολέτα τοῦ εἶπεν, ὅτι εἶδεν ἔξω ἀπὸ
τὸ Βενέτικον τὴν τουρκικὴ ἀρμάδα, καὶ ἐτραβοῦσε πὲρ Τρεμοντάνα.
Πρὸς τὰς ὥρας 6 ὁ καπ. Γεώργης Λαλεχὸς μᾶς ἐδείξε σενιάλο ὅτι
εἶχε χρεῖαν νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ οὕτως ἐποδί-
σαμεν κατ' ἐπάνω του. Εἰς τὰς ὥρας 7 1/2 ἐπλησιάσαμεν, καὶ ἦλθεν
μὲ τὴν βάρκα τοῦ ἐπάνω μας, ὅστις ἔφερεν ἐν πληκὸν γράμματα, στα-
λμένα παρὰ τῆς συστημένης τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύναξιν
τοῦ δανείου ἀπὸ τὰ Νησιὰ τοῦ Αἰγείου Πελάγους, μὲ τὰ ὅποια ἐγρα-
φον καὶ τῶν δύο Ναυάρχων τούτης τῆς Μοίρας διὰ νὰ συνάξουν τὸ
διωρισμένον δάνειον τῆς Σάμου καὶ τὰς προσόδους αὐτῆς. Εἰς τὰς
ὥρας ἑννέα ἐπλησιάσαμεν μὲ τὸν Ναύαρχον Νικόλ Ἀνδρουτζον καὶ μὲ
τὴν πάσσαράν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπάνω του καὶ μαζὶ

ὁμιλῶντας ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν δύο Βάρδα Κώστας ἕως Ψαρρὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ πῆριξ, νὰ σκοπεύσουν καὶ νὰ μάθουν περὶ τῆς τούρκικης ἀρμάδας πόθεν ἐτράβησεν· ὅθεν καὶ ἀμέσως ἐδιώρισαν ἀπὸ μὲν τῶν ἐδικῶν μας τὸν καπ. Γ. Λαλεχὸν ἀπὸ δὲ τῶν Σπετσῶν τὸν καπ. Μπουκουβάλα.

Ἀναχωρῶντας λοιπὸν ἡ βάρδα κόστες, ἡμεῖς καὶ ὅλος ὁ στόλος ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγωμεν εἰς νῆσον Ἰκαρίας καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν, νὰ κάμωμεν νερὸν καὶ ἄλλας ζωοτροφίας· ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 ἐκάμαμεν σενιάλο ὅλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθῇ τὸν Ἀντιναύαρχό μας τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ ἀπὸ Σπέτσαις. Ἐτραβήξαμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν στερεὰν ἕως τὰς ὥρας τῆς νυκτός, ἀπὸ δὲ τὰς ὥρας 5 τὰ ἐγαρίσαμεν κατὰ τὴν Ἰκαρίαν καὶ μετὰ αὐτὴν τὴν βόλτα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 24 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἰκαρίας καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαμεν εἰς Ἰκαρίαν. Ἀκολούθως ἀράξεν ὅλος ὁ στόλος μας καθὼς καὶ ἐκεῖνος τῶν Σπετσῶν ὁ ἀέρας Μελτέμι δυνατὸν.

Κυριακὴ 25 Ἰουλίου. Ἀραγμένοι ὄντες πολλὰ πρωτὶ ἐκράξαμεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμούρα καὶ ἀπὸ μέρος τοῦ Ναυάρχου Κολ. Ἀνδρούτζου τὸν γραμματικὸν τοῦ Παναγιώτην Ἰωάννου καὶ τοὺς ἐδώσαμεν τὰ γράμματα τῆς διοικήσεως ὅπου εἴχαμεν λάβει παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς συντροφιασμένα μετὰ δραστήρια γράμματα ἐδικά μας, καὶ ἐστάλησαν μετὰ τὸ ἴδιον πλοῖον Καπ. Μακρυμούρα εἰς Σάμον διὰ νὰ παραλάβουν τοῦ δανείου καὶ τῆς προσόδου τὰ μετρητὰ, ὁμοίως νὰ συναῶν καὶ τὰ κατὰ μέρος διωρισμένα παρὰ τοῦ ἀρχιερέως Σάμου, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐμίσεισαν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἔφθασεν ἀπὸ Σύρον ἓν Σακολέβι τοῦ Καραβοκώρη Σκρεπετοῦ καὶ ἔφερεν γράμματα Ὑδρας καὶ διὰ τοὺς δύο Ναυάρχους Ὑδρας τε καὶ Σπετσῶν μετὰ μερικαῖς ἐφημερίδες, καὶ ἓν γράμμα πάλιν διὰ τοὺς Σαμίους διὰ τὸ δάνειον καὶ τῆς προσόδου τὸ δόσιμον.

Δευτέρα 26 Ἰουλίου Ἐξημερώθημεν μ' ὅλον τὸν στόλον μας ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν, αὐτὸ τὸ πουργὸ εὗρέθη ἀραγμένον ἓνα Γολετάκι προερχόμενον ἀπὸ τὴν Σύρον, κατὰ τὰ γράμματά του, μετὰ σημαντὴν Σπανιόλικη καὶ ἐπήγαιεν διὰ Σάμον. Πολλὰ πρωτὶ διὰ ὀρδινίας ἐμίσεισεν διὰ Σάμον ὁ καπ. Γεώργης Καμίνης μετὰ τὸ πλοῖον του διὰ νὰ φέρῃ μερικὰ βώδια διὰ τὸν στόλον. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐγράψαμεν διὰ Ὑδραν τὰ περιστατικά μας ἕως αὐτῆς τῆς ἡμέρας καὶ πὲρ βία Σύρας (μέσον Σύρου) μετὰ τὸν ἴδιον Σκρεπτὸν τὰ ἐστείλαμεν ὁμοίως ἐγράψαμεν καὶ τῆς ἐπιτριπῆς Σύρας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἦλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας μερικὸι ἐνὸς χωρίου Ἰκαρίας [φανάρι λεγόμενον] προσκλαιόμενοι μετὰ ἀναφορὰν τοὺς διὰ τὰς ζημίας ὅπου οἱ Ἕλληνες τῶν δύο νῦν στόλων μας τοὺς ἐπροξένησαν, καὶ ἐζήτησαν διαταγὴν τῶν Ναυάρχων ὅπου αὐτὴ ἡ ζημία νὰ μὴ μείνῃ εἰς μόνους αὐτοὺς, ἀλλὰ

νὰ πέσῃ ἀναλογία εἰς τὰ τρία χωρὶὰ τῆς Ἰκαρίας μὲ τὰς ἐπαρχίας τους, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθη ἀπὸ τοὺς δύο Ναυάρχους ὑπογεγραμμένη. Εἰς τὴν ἰδίαν αὐτὴν διαταγὴν ἐδιωρίσθησαν ὅλοι οἱ Ἰκαριῶται μὲ διορίαν ὅκτῳ ἡμερῶν νὰ ἐτοιμάσουν τὰ γρόσια χίλια, ἥτοι γρ. 1,000 τὸ δάνειον τῆς ἀναλογίας των. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν νῆσον Πάρον ἡ ψαριανὴ Γολέτα, ὅπου ἦτον σταλμένη διὰ Ὑδραν μὲ ταῖς φελούκαις τῶν καυμένων μπουρλότων, ἡ ὁποία, ὅταν τὴν ἐστείλαμεν [αὐτὴν διὰ Ὑδραν], ἐπῆγεν εἰς Σύρον καὶ ἐκεῖθεν ἐστείλειεν διὰ Ὑδραν ταῖς φελούκαις, καὶ αὐτὴ ἐπῆγεν εἰς Πάρον καὶ ἐπαλάμisen (ὡς εἶπεν), καὶ ἀπ' ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν ἐδῶ. Μᾶς εἰδοποίησεν τὴν στενὴν πολιορκίαν Ἀθηνῶν παρὰ τῶν Τούρκων, εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ὁ Κιουταχὴ Πασᾶς, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν Μωρέα ὅλη ἡ Τουρκία σχεδὸν ἐσυνάχθη εἰς Τριπολιτσά.

Τρίτη 27 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἔφθασαν καὶ ἄραξαν καὶ αἱ δύο βάρδα κόστες καπ. Γ. Λαλεχὸς καὶ καπ. Μπουκουβάλας· αὐτοὶ μᾶς εἰδοποίησαν μὲ βεβαιότητα, ὅτι ἡ Τούρκικη ἀρμάδα, συνισταμένη ἀπὸ 36 κκράβια, ἀπέρασεν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἐπῆγεν καὶ ἄραξεν εἰς Μητηλίην ἀφίνοντας ἔξω μόνον δύο βάρδα κόστες, καὶ ὅτι ἀπὸ πλοῖα ὅπου ἐβιζιτάρισαν ἔμαθαν, ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Σμύρνην ἀκολουθεῖ μεγάλη ἀσθένεια Πανώλης καὶ ὅτι εἰς Σμύρνην φαίνεται νὰ συναζέται ἄσκέρι (τρατὸς) διὰ Κουσάντασι· ὁμῶς, ὡς ἐβεβαιώθησαν, ἦτον ὀλίγη τουρκία συναγμένη. Εἰς τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐλάβαμεν δύο γράμματα τὸ ἓν ἀπὸ Σύρον τοῦ κύρ. Γκίκα Γκιώνη καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ Ὑδρα παρὰ τοῦ χαρτοφύλακος Παπαντῶνη.

Τετράδη 28 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν. Πολλὰ πρῶτ' ἦλθεν ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος εἰς τὸ πλοῖον μας, ἦλθον ἐντὸς ὀλίγου (μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐκράξαμεν μὲ τὸ σενιάλο) καὶ οἱ καπεταναῖοί μας, συμβουλευόμενοι διὰ τὸ τί ἔμελλον νὰ μεταχειρισθῶν διὰ τὸ ἐρχόμενον μηνιαῖον τοῦ στόλου μας, μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ὁ πληρωμένος μῆνας νὰ τελειώσῃ· ὅθεν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγουν εἰς Σάμον καὶ οἱ δύο Ναύαρχοι τῶν στόλων μας, καὶ μὲ δρκατηριότητα νὰ τοὺς εἰποῦν, εἰ μὲν καὶ θέλουν νὰ σταθῇ ὁ στόλος διὰ διαφέντευσιν τοῦ νησιοῦ τους ἀπὸ τὴν σκληρὰν φοβέριτα πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Τούρκους, νὰ πληρώσουν τὸ αὐτὸ μηνιαῖον, καλὸν ἐστὶ· εἰ δὲ ἀλλέως νὰ προκηρύξουν εἰς ὅλα τὰ χωρία τῆς Σάμου εἰς ὕφος διαμαρτυρήσεως, ὅτι ἀναχωροῦμεν καὶ ὅ,τι θὰ πάθουν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν μετὰ τὸν χωρισμὸν μας, νὰ εἴμεθα ἀθῶοι, καὶ τὸ σφάλμα νὰ ἦναι ἐδικόν τους, καὶ οὕτως μὲ κοινὴν γνώμην ἀποφασίζοντας, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀνεχώρησαν μαζὴ καὶ οἱ δύο Ναύαρχοι μὲ ἓν πλοῖον τοῦ καπ. Τζέτ. Διὰ ὀρδινίας τους ἔπειτα ἐβγάλαμε δύο βάρδα κόσταις, τὸ ἓν Ὑδραϊκὸν τοῦ καπ. Ἰωάννη Γκέλη συντροφευμένον μὲ γράμμα διπλωματικὸν καὶ τὸ ἄλλο Σπετσιώτικον τοῦ καπ.

Σάντου. — Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπέρασεν ἐν Ῥωσικὸν πλοῖον τοῦ καπ. Σπύρου Βαλλιάνου, τὸ ὄνομα τοῦ καραβιοῦ του «ἡ Μαδόνα τοῦ Στάτου» προερχόμενον ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ Σαντορίνην, ἔλειπεν ἡμέραις ὅλαις 16, ἦτον ἄδειον, ἡ ρότα του διὰ Κωνσταντινουπόλιν· μᾶς εἶπεν, ὅτι με βεβαιότητα εἶχαν εἰδῆσιν εἰς Ζάκυνθον, ὁ Κόχραν νὰ ἔφθασεν εἰς Νεάπολιν, καὶ ἀπὸ Σαντορίνην ἡ τετραμελής ἐπιτροπὴ ἐσύναξε σχεδὸν τὸ δάνειον ὅλον τῆς Σαντορίνης.

Ἀριθ. 1

*Εὐχερέστατοι Κύριοι Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.
Κύριοι !*

Μετὰ δύο ἡμέρας, ἀφοῦ ὁ ἐχθρικός στόλος ἐχάθη ἀπὸ τὴν ὁρασίῳ μας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ στείλωμεν δύο πλοῖα βαρδακόστα (πρόσκοπα), ἵνα πληροφορηθοῦν, διὰ ποῦ διευθύνθη. Ἡμεῖς δέ, τόσον διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ νεροῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ναυτῶν, ἠναγκάσθημεν νὰ ἀράξωμεν, καὶ ἐπωφελέστερον μέρος ἐκρίναμεν τὴν νῆσον Ἰκαρίαν.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας, ἀφοῦ περιῆλθον τὰ παράλια Χίου καὶ Ψαρρῶν αἱ ῥηθεῖσαι βαρδοκόσται, ἐπληροφορήθησαν βεβαίως καὶ μᾶς ἔφερον τὴν εἰδησιν, ὅτι ὁλος ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται ἀραγμένος εἰς Μυτιλήνην· τὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν.

Χθὲς συμφώνως μετὰ τοῦ Ναυάρχου τῶν Σπετζῶν ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀπεράσαμεν εἰς ταύτην τὴν νῆσον μὲ ἓν πλοῖον, μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν σύναξιν δανείου προσόδων κ.τ.λ. ἀλλ' εἰς μάτην, διότι μόλις τὸ δάνειον συναίεται ἔως μεθαύριον, αἱ δὲ πρόσδοι, Κύριος οἶδε πότε. Τὸ Δάνειον ἅμα τὸ συνάξωμεν, θέλει σᾶς σταλῇ ἀμέσως με ἀσφαλῇ εὐκαιρίαν.

Ἡμεῖς δὲν παύομεν εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῶμεν κάθε δραστήριον μέσον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς πράξεως. Ἐὰν ἀπαντήσωμεν ἀργοπορίαν διὰ τὴν σύναξιν τῶν προσόδων, τότε θέλομεν ἀφίσει ἐνταῦθα τοὺς ἀναγκαίους ἀνθρώπους διὰ τὴν φροντίδα αὐτῶν, καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκπλεύσωμεν ἐκ τῆς Ἰκαρίας διευθυνόμενοι κατὰ τὴν Μυτιλήνην, ἥ ὅπου ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται.

Με σέβας βαθύτατον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἴμαι τῆς εὐγενείας σας

Ἐκ τῆς χώρας Σάμου τὴν 30 Ἰουλίου 1826.

Εὐπειθὴς Πατριώτης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Υ. Γ. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Ἰκαρίαν, διωρίσαμεν ἐν Ὑδραϊκὸν καὶ ἐν Σπετζιώτικον νὰ ἐκπλεύσουν εἰς κατασκόπευσιν τῶν κινήματων τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἐπαναλαμβάνω πάλιν ὅτι, διὰ τὴν σύναξιν τῶν προσόδων θὰ δο-

κιμάσωμεν ἀργοπορίαν. Περιμένομεν ἀνυπομόνως ἀποκρισίν σας πρὸς ὁδηγίαν μας.

ὁ ἴδιος

Τῇ αὐτῇ ἡμερομηνίᾳ.

Πέμπτη 29 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι με ὅλον τὸν στόλον. Πρὸς τὰ ξημερώματα ἔφθασεν καὶ ἄραξεν ἀπὸ Σπέτσαις ἐν σακολέβι· ὁ κυριεύων (κυβερνῶν) αὐτὸ Σπετσιώτης ἔλειπεν ἡμέρας 4 με βουτσιὰ ἄδεια, ἐπῆγεν διὰ Σάμον. Αὐτὸς μᾶς εἶπεν, ὅτι, ὄντας εἰς τὰ πκνιὰ πλησίον τῶν Σπετσῶν, εἶδε 4 Μπρίκια καὶ 2 φρεγάδες ἐρχόμενα ἀπὸ Πουνέντε καὶ ἐμβαιναν εἰς Ναύπλιον καὶ ὅτι εἰς Ναύπλιον ἤκουσε πολλαῖς κανονιαῖς· τὸ τι ὅμως ἦτον ἀγνοεῖ. Εἶπε προσέτι ὅτι ἀπὸ Ὑδραν ἔχουν ἑτοιμα τρία μπουρλότα νὰ μᾶς στείλουν, καὶ ἀπὸ Τριπολιτσᾶ, μάχης γενομένης με τοὺς Τούρκους, νὰ ἐσκοτώθῃ ἐν καλὸν μέρος καὶ ὅτι νὰ ἐπιέσθησαν καὶ τριακόσιοι Τοῦρκοι ζωντανοί. Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἄλιν οἱ ἐδικοὶ μας Ἕλληνες ἐκτύπησαν κακῶς τὸν ἐχθρὸν καὶ τοὺς ἔσπρωξαν με φθορὰν τοὺς Τούρκους ἕως 6 ὥρας μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπὸ μέρος τοῦ Ἀγκῶνος ὁ Πάπας ἐστείλε καὶ ἐτοιμάζει ἀκόμη νὰ στείλῃ εἰς τὸ γένος μας πολλὰ πλοῖα με προβιζιόνας. (Εἰδήσεις ὅλαις παρὰ τοῦ σακολεβιοῦ σπετζιώτικου). Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἔφθασεν καὶ τὸ ψκριανὸν Μπρίκι, ὁποῦ ἦτον καὶ αὐτὸ με ταῖς φελούκαις τῶν καυμένων μπουρλότων διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ὑδραν, καὶ αὐτὸ ἀπὸ Σύρα, ταῖς φελούκαις ἐστειλεν εἰς Ὑδραν, καὶ αὐτὸς ἐπεριφέρετο εἰς τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους· εἶδον ἐν κέρμιν δὲν μᾶς ἔφερεν, πάρεξ κάποιαν μικρὴν ὀμιλίαν περὶ Μωρέως καὶ Ἀθῆνας, ὁποῦ ἀρχήτερα εἶχαμεν μάθει πλέον ἐκτεταμένα.

Παρασκευή 30 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι με ὅλον τὸν στόλον μας. Πολλὰ πρῶτῃ ἦλθεν καὶ ἄραξεν ἐν πλοιάριον σπετζιώτικον, 2 ἡμέρας ἀπὸ Ὑδραν, γράμματα δὲν ἔφερεν, μᾶς εἶπεν ὅτι ἦτον 15 καράβια ἑτοιμα διὰ νὰ ἔλθουν νὰ ἐνωθοῦν μαζὶ μας, τὰ μὲν 10 Ὑδραϊκὰ τὰ δὲ 5 Σπετσιώτικα καὶ 3 μπουρλότα. Ἀπὸ Ἀθῆνας, ἐρρίζαν οἱ Τοῦρκοι 30 σκάλαις διὰ βεσάλτο, καὶ οἱ Ἕλληνες με ὁρμὴν ἀρπαζαν ταῖς αὐταῖς σκάλαις καὶ ἐσκότῳσαν Τούρκους πολλούς, ὥστε καὶ τοὺς ἀλάργευσαν. Εἰς Ἐλευσίνα ἦτον συναγμένοι πολλοὶ Τοῦρκοι, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀπ' ἐξω ἐφτιασαν καὶ μίαν μέθοδον θαλάσσιον καὶ ἐπῆγαν ἓνα καλὸν μέρος πλοιάρια με πλαστὴν σημαίαν, ἤγουν ἀγγλικήν, καὶ καθὼς ἐζύγῳσαν τοὺς ἀρχισαν διὰ θαλάσσης με μισδράλια καὶ οἱ ἄλλοι τῆς στερεᾶς τοὺς ἐκαταβυσίασαν, καὶ κακῶς ἐφυγαν ἕως ἓνα καλὸν διάστημα. Ἡδὴ εὐρίσκονται ἐκεῖ ἀρκετὰ στρατεύματα Ἑλλήνων, καθὼς καὶ ὁ Φχιερὸς με ὅλα του τὰ τακτικὰ στρατεύματα, ἐσήκωσεν μαζὶ του καὶ ἐκεῖνα τῆς Ὑδρας. Εἰς Τριπολιτσᾶ ἐγένιν ἄλλη μάχη, ἐσκοτώθησαν διέφοροι Τοῦρκοι. ἔφεραν εἰς Ναύπλιον καὶ ζωντανούς (αἰχμαλώτους) μέρος Ἀραβας. Με τὸ ἴδιον αὐτὸ πλοιάριον, ἐπειδὴ καὶ ἐπῆγινεν εἰς Βαθὺ Σάμου, ἐγράψαμεν τῶν Ναυάρχων μας ὅλας αὐτὰς τὰς εἰδήσεις πρὸς πληροφορίαν τους. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀνεμὸς σφοδρὸς·

πρὸς τὰς 8 ὥρας ἀπερνοῦσεν μία σκούνα καὶ ἐπήγαιναν ἐν πούπα εἰς Σάμον, τὴν ἐγνωρίσαμεν νὰ ἦναι Ὑδραϊῖκη, τῆς ἐβάλαμεν τὴν σημαίαν μας μὲ σημεῖα διὰ νὰ ζυγώσῃ νὰ τὴν ἐρωτήσωμεν τί καινόν; αὐτὴ ἐτράβηξεν χωρὶς νὰ ὑπακούσῃ. Ὁ ἄνεμος πάντα σφοδρὸς ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 31 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι μὲ τὸν ἴδιον ἄερα σφοδρόν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἀπέρασεν μία μικρὴ Γολέττα ἐν πούπα διὰ Σάμον, τῆς ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν νὰ πλησιάζῃ, αὐτὴ δὲν ὑπήκουσεν· ἐβάλεν ὅμως καὶ αὐτὴ σημαίαν ἐδικήν μας καὶ ἐτράβηξεν διὰ Σάμον. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα Βορρέας σφοδρὸς.

Κυριακὴ 1 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ ἄνεμον Βορρέαν σφοδρόν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐπέρασεν ἀπὸ σοταθέντω μία σακολέβα καὶ ὄντας ἀνοικτὰ ἐπήγαιναν διὰ Σάμον· δὲν τὴν ἐβιζιτάραμεν. Πρὸς ὥρας 8 πάλιν ἀπέρασαν σοβράνω ἄλλα 3 πλοιάρια ἐν πούπα ἐπήγαιναν διὰ Σάμον, χωρὶς νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τὰ βιζιτάρωμεν, ὅτι ἦτον ἀνοικτὰ πολὺ. Ὁ ἄερας εἰς τὴν Τραμοντάναν σφοδρὸς ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 2 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ Τραμοντάναν φρέσκη. Πολὺ πρῶτ' ἤλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας δύο πλοίαρχοι, ὁ μὲν καπ. Σταμάτης Δοκός, ὁ δὲ καπ. Γ. Παλεχός, καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀντιναύαρχός μας λείπει εἰς Σάμον μὲ τὸν ἄλλον ναυάρχον ὁμοῦ Κολανδρουτζίον, ἐρώτησαν ἡμᾶς τί ἔχομεν νὰ κάμωμεν φοβούμενοι μήπως καὶ πάρῃ ἄερας εἰς τὸν Γρέγο καὶ τότε δὲν ἡμποροῦμεν νὰ σταθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα, μάλιστα καὶ διὰ νὰ ἐβγῶμεν ἔχωμεν νὰ στενοχωρηθῶμεν, καὶ καθὼς εἴμεθα ὅλα μαζί ἀραγμένα, θὰ λάβωμεν μεγάλον σακατλίκι τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο. Μᾶς ἐδιώρισαν λοιπὸν καὶ ἐβάλαμεν σενιάλο καὶ ἐκράξαμεν ὅλους τοὺς πλοιάρχους, ὅπως νὰ συμβουλευθῶν καὶ νὰ ἀποφασίσουν. Τέλος ἐσυνάχθησαν, καὶ ἔμειναν νὰ ἰδοῦν τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου ἕως τὸ μεσημέρι. Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδαμεν τὰ 2 πλοιάρια μὲ τοὺς Ναυάρχους μας καὶ ἐβγήκαν ἀπὸ Κολώναις εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἤρχοντο πρὸς ἡμᾶς. Πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐφθασαν καὶ ἄραξαν, καὶ ἀμέσως ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐμβήκεν εἰς τὸ πλοῖον του, ἐδιώρισεν καὶ ἐσαλπάραμεν, καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸν σοταθέντω κἄθον τῆς Ἰκαρίας, διὰ καλλιώτερον στάσιμον, καὶ ἄραξαμεν, καθὼς τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ ὅλα τὰ καράδια μας τοῦ στόλου. Καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ εὐρέθησαν ὅλα ἀραγμένα. Ἀπὸ Κολώναις Σάμου ἔφεραν λοιπὸν μετρητὰ τοῦ δανείου λογαριασμὸν γρόσσα 67,226 καὶ ἀπεφάσισαν τὴν αὔριον νὰ τὰ στείλουν εἰς Ὑδραν. Ὁ ἄερας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα πολλὰ σφοδρὸς.

Ἀριθ. 2

*Κύριοι Πρόκριτοι, Δημογέροντες, Καπεταναῖοι καὶ λοιποὶ
κάτοικοι τῆς νήσου Σάμου.*

Ὁ κύριος Λ. Λυκουργος, ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἔργων του ἀνεφάνη πιστὸς εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἐπειδὴ αἱ πράξεις του ἐκρίθησαν ἐπωφελεῖς, κατὰ τὴν κοινὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων αὐτῆς τῆς νήσου πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, καὶ κατὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Σ. Διοικήσεως πρὸς τοὺς αὐτοὺς κατοίκους ὑπ' ἀριθ. 11662, συμβουλευόντας καὶ ἐπιτρέποντας ἅπαντας νὰ υπάγωνται εἰς αὐτὸν εἰς ὅσα ἀφορῶσι τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος, συμφώνως καὶ ἡμεῖς μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Σ. Διοικήσεως γνωρίζοντες καὶ ἡμεῖς ἰδιαίτέρως τὸν πατριωτισμὸν ἐκ πείρας, ἐπιστρέφωμεν καὶ διατάττομεν ἅπαντας τοὺς κατοίκους ταύτης τῆς νήσου νὰ προσφέρωσι πᾶν σέβας καὶ ὑποταγὴν, πειθόμενοι καὶ πράττοντας τὰς πατριωτικὰς του διαταγὰς ἀναντιρρήτως.

Πρὸς τοῦτοίς, ἐπειδὴ ἡ Σ. Διοίκησις καὶ αἱ ναυτικαὶ Νῆσοι ἔχουν μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του, διὰ τοῦτο ἐπιφορτίζομεν καὶ τὴν Εὐγενίαν του νὰ φροντίσῃ κατὰ χρέος διὰ τὴν ὅσον τάχιον εἰσπραξίν τῶν δεκάτων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 726 διαταγὴν. Καὶ ὅσοι ἀντιπατριῶται ἢ μᾶλλον φατριασταί, νὰ μεταιώσουν τὰς φαντασίας των καὶ παύσουν εἰς τὸ ἐξῆς τὰς ἀντενεργείας των, διὰ νὰ μὴ διαλύσουν τὴν κοινὴν ἀρμονίαν τοῦ Λαοῦ. ὅσοι δὲ εἰς τὸ ἐξῆς φανοῦν τοιοῦτοι, ἀφοῦ γνωστοποιηθοῦν τὰ ὀνόματά των, δὲν θέλει ἀποφύγουν τὴν αὐστηρότητα τῶν Νόμων.

Ἐκ τῆς χώρας Σάμου τῇ 1 Ἰουλίου 1826.

Οἱ Ναύαρχοι τῆς κατὰ τὴν Σάμον πλεούσης Ἑλλην. Μοίρας.

Ἀριθ. 3

Πρὸς τοὺς Εὐγενεστάτους Προκρίτους τῆς νήσου Ὑδρας.

Μὲ τὸ ὕστερόν μας τῶν 26 ἀπελθόντος Ἰουλίου σᾶς ἐγράψαμεν τὰ δέοντα, ἐλπίζομεν πρὸ ἡμερῶν νὰ ἐλάβατε αὐτήν, καὶ τὴν πρώτην μας τῶν 17 Ἰουλίου, ὅπου εἰς αὐτὰς σᾶς ἐπεριγράψαμεν τὰ πραχθέντα μας ἕως ἐκείνης τῆς ὥρας, καὶ καλῶς νὰ εἶδατε. Ἀραγμένοι λοιπὸν εἰς Ἰκαρίαν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐχθρικός στόλος ἀνεχώρησε καὶ ἄραξεν εἰς Μυτηλίνην, καὶ τὰ σχέδιά του φαίνεται κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας νὰ ἐματαιώσαμε, δὲν μᾶς ἀνέμεινεν ἄλλο, εἰ μὴ νὰ στοχασθῶμεν τὴν σύναξιν τῶν χρημάτων Σάμου, τόσον τοῦ θανείου καθὼς καὶ τὴν τῶν προσόδων, ὥστε δὲν ἀρκεῖ ὅπου εἰς αὐτοὺς μὲ δραστηριότητα τοὺς ἐγράψαμεν μίαν καὶ δύο, καὶ μὲ τὰ αὐτά μας γράμματα ἐστείλαμεν τὸν Καπετ. Ἰωάν. Μακριμούραν μὲ τὸ πλοῖόν του, ὅπου μὲ τὴν ἐπιρροὴν του νὰ πασχίσῃ τὴν παραλαβὴν των. Τὴν πρώτην φορὰν μᾶς ἔδωσαν λόγον μὲ τὸν ἴδιον Μακριμούραν, ὅτι ἦτον ἔτοιμα, καὶ μετὰ 4 ἡμέρας,

νὰ στείλωμεν νὰ τὰ λάβωμε· πάλιν λοιπὸν ἐστείλαμεν τὸν καπ. Μακκριμούραν, καὶ τοὺς ἐδίδαμεν διορίαν ὥρας 24. Πηγαίνόμενος ὁ καπ. Μακκριμούρας, οὔτε χρήματα εἶχον συναγμένα, οὔτε τίποτε, ἀλλὰ ἀμέριμνοι μᾶς ἐκαιροπερνοῦσαν. Θεωρῶντας λοιπὸν τὴν ἀργητὰ τοῦ Καπ. Μακκριμούρα καὶ στενοχωρημένοι ἡμεῖς τὸ τί θὰ κάμωμεν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐχθρὸς τραβηγμένος, καὶ ἐδῶ φόβος διὰ τῆς ὥρας δὲν ἦτον, καὶ συμβουλευθέντες ὅλοι ὁμοῦ, ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγωμεν εἰς Σάμον οἱ δύο Ναύαρχοι ταύτης τῆς μοίρας μὲ ἐν πλοῖον, καὶ νὰ τοὺς στενοχωρήσωμεν, καὶ οὕτως ἠκολούθησε· πρὶν ὅμως ἀναχωρήσωμεν, ἐδιωρίσαμεν πάλιν δύο βαρδακώστες, νὰ περιφερθοῦν ἕως πλησίον Μυτηλίνης καὶ νὰ παρατηροῦν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ ὥστε ἐδιωρίσθη ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ὁ καπ. Ἰωάν. Γκέλης, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ καπετ. Σάντος. Ἐν συντομίᾳ ἐπήγαμεν οἱ δύο Ναύαρχοι μὲ ἐν πλοῖον· καὶ μὲ ποῖον πολιτικὸν, καὶ ἔπειτα μὲ ποῖαν δραστηριότητα ἀκολουθήσαμεν, βέβαια δὲν καταγράφεται· μ' ὅλα ταῦτα τί νὰ τοὺς κάμωμεν; καὶ μὲ πολὺν κόπον τοὺς ἐσυνάξαμεν διὰ 6 ἡμέρας, ὅπου ἐκεῖ ἐσταθήκαμεν, ἀπὸ τοῦ διωρισμένου δανείου μόνον γρόσια 67 χιλιάδας καὶ ἀγανακτησμένοι πλέον δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ καθίσωμεν· ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀφίσαμεν πάλιν τὸν καπετ. Μακκριμούραν νὰ συναῖξη τὰ κουσούρια, ἕως τὰς 75 χιλιάδας· καὶ διὰ δὲ τὰ τῆς προσόδου ἐκάμαμεν ἐν συμφωνητικὸν νὰ τὰ δώσουν διὰ 11 ἡμέρας σᾶς λέγομεν ὅμως, ὅχι 11 ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ τρεῖς μῆνες μετὰ βίας νὰ τὰ σώσουνε, ὅτι καλῶς μᾶς ἐκόστισε νὰ δοκιμάσωμεν τὰ ὑποκείμενά τους· ἡμεῖς βέβαια δὲν ἦτον χρέος ἐδικὸν μᾶς αὐτό, διότι ἤλθομεν τὸν ἐχθρὸν νὰ καταδιώξωμεν, καὶ νὰ ἀποβάλωμεν τοὺς σκοποὺς του, μὰ ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἐδιωρίζετε, καὶ τὸν ἐχθρὸν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐματαιώσαμεν καὶ τὸν ἀλαργεύσαμεν, ἐκάμαμεν καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον, καὶ ὡς τουρκικοὶ τσαοῦσιδες ἐπήγαμεν ἐπάνω τους, πλὴν τὴν ψυχὴν βέβαια δὲν ἤμποροῦμεν νὰ τοὺς πάρωμεν.

Εὐγενέστατοι, σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰπώμεν, ἂν καὶ τοῦτο τὸ δόσιμον δὲν ἦτον, ἡμεῖς ἤθελε τραβήξωμεν κατὰ τὴν Μυτηλίην νὰ δοκιμάσωμεν καὶ ἐκεῖ τὴν καλὴν τύχην, ἀλλὰ τοῦτο μᾶς ἔκαμε μὲ στενοχωρίαν μᾶς καὶ καθήμεθα ἐδῶ, λείποντάς μας καὶ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωτροφίας μας, χωρὶς νὰ δοκιμάζωμεν παραμικρὰν εὐχαρήστησιν, καὶ οἱ ναῦται μας διὰ τὴν κακοπέρασιν μουρμουρίζουν· ἀπὸ τοὺς Σαμίους ταξίματα καὶ λόγια πολλὰ, οὐσία ὅμως καμμία· μετὰ βίας ὅπου μᾶς ἐφεραν ὀλίγον κρασί καὶ μερικὸν κρέας καὶ ὅχι ἄλλο, καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς γίνῃ φθορά, ἤλθαμε καὶ ἀράξαμεν εἰς τοῦτο τὸ ἐρημόνησον Ἰκαρίας.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὅπου σᾶς στέλλομεν μὲ τὸν καπετ. Σταμ. Δοκὸν ὅσα ἐσυνάξαμεν γρόσια 67 χιλιάδας· πρέπει ὅμως νὰ ἤξεύρετε, ὅτι τὸ μηχανεῖον ἐσώθη, καὶ οἱ ναῦται μας μουρμουρίζουν, αἱ ζωτροφίαι μας ἐσώθησαν, ψωμί πλέον εἰς τὸν στόλον δὲν εἶναι, τὰ καράβια μᾶς σχεδὸν ἀνάξια ὅτι ἐπιασαν χόρτον, καὶ χρειάζονται παλάμισμα, καὶ ἄλειμα δὲν ἔχομεν. Λοιπὸν ὅλα αὐτὰ στοχασθῆτε καὶ ἀποφασίσετε τὸ τί

νὰ κάμωμεν, καὶ δεόμενοι, πρὶν γίνῃ κανὲν σχίσμα, ἀμέσως νὰ λάβετε τὴν καλousύνην νὰ μᾶς ἀποκριθῇτε τὸ τί νὰ κάμωμεν. Ὁ ἐχθρὸς ἐπιμένει, κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου ἔχομεν, ὅτι ἡ σήμερον ἢ αὐριον τὴν Σάμον τὴν θέλει, καὶ προσμένει ἕως νὰ βαργεστήσωμεν, νὰ φύγωμεν· καὶ εὐθὺς νὰ κάμῃ τὰ τέλη τοῦ σκοποῦ του εἰς τὴν Σάμον, ἐνῷ ὁμως ὁ στόλος μας ἐδῶ δὲν ἐνοχλεῖται. Πάρετε λοιπὸν τὸν καλλιῶτερον τρόπον, καὶ εἰ μὲν ἀγαπᾶτε νὰ καθήσωμεν, νὰ μᾶς στείλετε τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δύναμιν ἀπὸ πουρλότα διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ συναπαντήσωμεν. Ἀπέρασαν ἐδῶθεν διάφορα πλοιάρια προερχόμενα αὐτόθεν, καὶ καμμίαν ἐγγραφον εἰδήσιν σας δὲν ἐλάβομεν, καὶ εὐρισκόμεθα βέβαια περὶ τούτου παραπονεμένοι, ὅθεν προσμένομεν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον, ὅπου σᾶς φέρει τὰ χρήματα καὶ τὴν παροῦσαν μας, τὴν ἀπόκρισίν σας καὶ ἐπευχόμενοί σας παρὰ Θεοῦ ὑγιαίνοντες.

Ἰκαρία τὴν 3 Αὐγούστου 1826,

Ὁ Ἀντιναύαρχος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τρίτη 3 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ἄνεμον πολλὰ δύνατον εἰς τὴν Τραμοντάνα. Πολλὰ πρῶτ' ἐκράχθησαν ὅλοι οἱ πλοίαρχοι ἐδικοί μας, Σπετζῶται καὶ Ψαρριανοί, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ εἰς Ὑδραν μὲ τὰ συνηγμένα ἄσπρα (χρήματα) ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός, ὅθεν καὶ τοῦ τὰ ἐμβαρκάραμεν, τοῦ ἐδώσαμεν καὶ τὰ ἀναγκαῖα γράμματα διὰ τὸ κοινὸν Ὑδρας αὐτὸς ἑτοιμος ὄντας. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐπρόφθασαν καὶ αἱ δύο βάρδα κόστες ὅπου εἴχαμεν ἔξω, καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι ἡ ἁρμάδα δὲν ἦτον εἰς Μητυλίνην, ἀλλ' οὔτε εἴξευραν, ἀπὸ ὅσους ἐβίζιτάρανε, τὸ πού εὐρίσκεται, καὶ οὕτως ἐσυμπεράναμεν νὰ ἐπῆγεν εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ὃ καὶ ἀπεφασίσσαμεν μὲ ὅλον πὸν στόλον νὰ κάμωμεν ἕνα γύρο ἕως ἐκεῖνα τὰ πέριξ· ὁ ἄνεμος ὅμως πολὺ σφοδρὸς, καὶ ἐμποδιζόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιά διὰ Ὑδραν, τὸν ἐσουντροφεύσαμεν καὶ μὲ διαβατήριον διὰ κάθε ἐνδεχόμενον εἰς τὸν δρόμον. Πρὸς τὰς 7 ὥρας ἐδώσαμεν καὶ ἄλλο διαβατήριον τῆς Μπρίκο Γολέτας καπ. Νικόλα Κυπαρίση, διὰ νῆσον Αἴγινα, καὶ εἰς τὰς 8 ἐβγήκεν καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πανιά. Εἰς ταῖς Κολώναις Σάμου, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐλήφθησαν ὅλα τὰ διωρισμένα χρήματα, ἄφησαν διὰ τὴν σύναξιν τοὺς τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμούρα, μὲ τοῦ ὁποίου τὸ καράβι ἦλθεν ἐκεῖθεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ πάλιν αὐτὴν τὴν ὥραν 9 ἔκαμεν πανιὰ καὶ ἐπιστρέφει εἰς Κολώναις, ὅπου εὐρίσκεται καὶ ὁ καπ. Μακρυμούρας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐβγήκεν εἰς τὴν Γουάρδια τῆς στερεᾶς Ἰκαρίας μετὰ τοῦ Ναυάρχου Κολανδρούτζου· οἱ ἴδιοι δὲν εἶδαν οὔτε ἓν πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔμαθον ὅμως ὅτι ἀπερνῶντας τὸ μεσημέρι εἶδον οἱ Ἰκαριῶται, καθὼς καὶ μία βάρκα ἐνὸς πλοίου τοῦ στόλου μας, ὅπου ἦτον εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ νησιοῦ καὶ ἔκαμνε νερόν, νὰ ἀπερνοῦσαν εἰς τὰ πανιά 26 καράβια, καὶ τὰ ἐσυμπεράναμεν διὰ κανένα

κομβόλιο, ὅτι διὰ ἁρμάδα τούρκικη νὰ ἀπερνοῦν ἐκεῖθεν, βέβαια δὲν εἶχεν τὸν τόπον της. Ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ σφοδρότατος ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα

Τετράδη 4 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ τὸν ἴδιον δυνατὸν ἄνεμον Τραμοντάνα. Σήμερον δύο φοραῖς ἦλθον ὅλοι οἱ πλοίαρχοι εἰς τὸ πλοῖον μας, ὁμοίως ἦλθεν καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος καὶ ἐσυμβουλευθήσαν, τὸ τί νὰ μεταχειρισθοῦν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐβγῶμεν εἰς τὰ πανιά, πλὴν δὲν ἦτο δυνατόν, ὁ ἄνεμος τόσον σφοδρὸς δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν, καὶ οὕτως ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέπτη 5 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ ὅλον τὸν στόλον. Ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ σκληρότατος εἰς Τραμοντάνα. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐδειξεν ὁ ἄνεμος εἰς τὸ Μαίστρο, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλο, ὅλος ὁ στόλος νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς τὰ πανιά· καὶ μὲ ἄλλο σενιάλο ἔκραζαν τοὺς καπεταναίους τῶν πυρπολικῶν τὰ ὁποῖα, ὄντας ἀδύνατα, ἐδιώρισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας τὰ 3 Ὑδραῖικα νὰ σταθοῦν ἀραγμένα εἰς Ἰκαρίαν, ἕως ὅτου γυρίσωμεν μὲ τὸν στόλον, καὶ μόνον ἓνα Ψαρριανὸν καὶ τὸ ἐδικόν μας Πιπίνος νὰ ἀκολουθήσουν μαζὴ μας, καὶ μὲ ὀρδινίαν, ἐὰν καὶ ἔλθῃ ἀπὸ Ὑδραν κανένα μεζίλι, νὰ βαστήξουν ἕως νὰ ἐπιστρέψωμεν, ὅχι καὶ δὲν εἶναι μεζίλι καὶ εἶναι μερικὸν (ἐκτακτον) καὶ ἔχει γράμματα, νὰ τὰ πάρουν καὶ νὰ τὰ φυλάξουν, τὸ δὲ καίκι νὰ πηγαίνει εἰς τὴν δουλειάν του. Πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2, λοιπὸν ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μὲ μόνον γάπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μουδα ντρισαρόλια, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος, ἡ ῥότα μας Μαίστρο Τραμοντάνα. Τὸ βράδυ ἐζυγώσαμεν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐπλησιάσαμεν τὸν Κάβο τῆς Χίου κατὰ τὸ Βενέτικον· ὁ ἀέρας ὀλίγος, ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (πέλαγος) καὶ μὲ ὀλίγα πανιά, προσμένοντας νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ στόλος· πρὸς τὰ ξημερώματα ἐπέσαμεν εἰς καραντί καὶ μὲ αὐτὸ ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 6 Αὐγούστου. [Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ]. Ἐξημερώθημεν μὲ Καραντί πλησίον τοῦ Κάβου Χίου. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐφύσησεν Γρέγο Τραμοντάνα καὶ μὲ ὁρμὴν, ὥστε καὶ ἐτραβήξαμεν μὲ θάλασσαν μεγάλην ἀνοικτὰ καὶ μὲ ὀλίγα πανιά, πλῶρη κατὰ τὸν Κάβο Ντόρο. Εἰς τὰς ὥρας 7 τὰ ἐγυρίσαμεν, καὶ εἰς τὰς 12 βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, ἐφθάσαμεν σοβράνω τῆς Χίου. Ὁ ἄνεμος ἔπεσεν, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν θάλασσαν, (πέλαγος), τὸ ἀεράκι τὸ εὐρήκαμεν ὀλίγον ὠφέλιμον, καὶ οὕτως ἀρμενίζοντας πρὸς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Ψαρρά, καθὼς ἀκολουθῶς καὶ ὅλος ὁ στόλος.

Σάββατον 7 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ψαρρά μὲ μελτέμι σφοδρότατον. Πολλὰ πρωὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου Κολανδρουτζου, οἱ ὅποιοι ὁμοῦ ἐβγήκαν ἐξω διὰ

νὰ μάθουν ἀπὸ τοὺς ὀλίγους κατοίκους τοῦ νησίου διὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὥστε καὶ εὗρον μερικοὺς καὶ ἐρώτησαν, πλὴν δὲν ἤξευραν νὰ τοὺς εἰποῦν τὸ ποῦ εὐρίσκεται. Ὁ καπ. Ἀνδρέας Κουτσοῦκος ἔλειπεν, ἀκόμη δὲν εἶχε φθάσει εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἔφθασεν ὁ ῥηθεὶς καπ. Ἀνδρέας καὶ ἄραξεν, καὶ ἀμέσως ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ὑποκάτω τοῦ κάβου Χίου ἐβιζιτάρισεν ἓνα πλοιάριον Ἀγγλικὸν μὲ διαφόρους ἐπιβάτας καὶ φαμελιαῖς, προερχόμενον ἀπὸ Σμύρνην, ἔλειπεν δύο ἡμέρας καὶ ἐπήγαιναν διὰ τὴν νῆσον Τήνον· εἰς αὐτὸ ἦτον ἐπιβάτης καὶ ἓνας Ψαρριανός, ἀπὸ αὐτὸν ἔμαθεν λοιπὸν ὅτι ἡ ἀρμάδα εὐρίσκεται ἀραγμένη εἰς Μυτιλήνην, καὶ ἔχει βαρδακόσταις κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος, καὶ δύο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Μπαμπᾶ. Εἰς δὲ ταῖς Φώκαις ἦτον δύο φεργάταις, ὅπου ἐβλάβηθησαν ἀπὸ τὰ πυρπολικά μας εἰς τὴν ναυμαχίαν μας, καὶ τὰς ἐδιώρθοναν. Ὁ δὲ Πασσᾶς Τοπάλης ἐπιμένει χωρὶς ἄλλο τὸ πάρσιμον τῆς Σάμου, καὶ ὅλο ἐν ἐργάζεται συνάζων ἀσκήρια (στρατὸν) καὶ ὅτι εἶχεν κατὰ τὰ περίξ Σουατζικίου 10 καὶ ἐπέκεινα χιλιάδας ἀσκέρι ἐτοιμοὺς, εἶχεν σταλμένα εἰς Σουατζίκι καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ ἕως 40 χιλιάδας καντάρια παξιμάδια, καὶ προσταγὴ εἰς Σμύρνην, ὅλοι οἱ φοῦρνοι νὰ μὴ κάμνουν ἄλλο ψωμί, εἰ μὴ μόνον μπεγλίτικο (Κυβερνήσεως). Ἡ ἀρμάδα μ' ὅλα ταῦτα, ὡς εἶπον, ἦτον ἀδύνατη· εἶπε πρὸς τούτοις καὶ διὰ τὸν Ἀμελτων, ὅτι ἦτον εἰς Σμύρνην καὶ ὅτι ἐτοιμάζετο διὰ Ὑδραν.

Κυριακὴ 8 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ψαρρὰ μὲ τον στολον· ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ ὅμως, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Ἰκαρία, ἐχώνευσεν (ἐγένετο ἀφανής) κατὰ τὴν Χίον, καὶ ἕως σήμερον δὲν τὴν εἶδαμεν. Πολλὰ πρῶτ' ἐκράχθησαν ὅλοι οἱ καπεταναῖοι μας, συμβουλευθέντες δέ, ἀπεφάσισαν πρὸς τὸ μεσημέρι, εἰ μὴν μαϊστραλῇ, νὰ εὐγῶμεν εἰς τὰ πανιά καὶ νὰ ἀπεράσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Χίου, διὰ νὰ μᾶς ἰδοῦν καὶ νὰ λάβουν κάποιον ξίπασμα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ ἔφθασεν καὶ ἄραξεν ὁ καπ. Σάντος, ὅστις εὐρίσκονταν εἰς τὰ πανιά· αὐτὸς ἐβιζιτάρισεν ἐν Μπρίκι Ἀγγλικόν, ἤρχετο ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν, ἔλειπεν ἡμέρας 15, καὶ τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ὁ Ἰμβραῖμ Πασσᾶς εὐρίσκετο εἰς Μεσίρη καὶ ἐτοιμάζε τὴν ἀρμάδα του διὰ νὰ βάλῃ ἀσκήρια καὶ νὰ ἐβγουν ἔξω. Ἐνα κομβολιο (συνοδεία πλοίων) ἐκεῖ ἦτον ἐτοιμον μὲ πραγματείας διὰ Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔμελλε νὰ συνοδευθῇ ἀπὸ 2 φεργάταις Ἱμπεριαλικαῖς καὶ μίαν ὁμοίαν Ἀγγλικήν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Δημήτρης Ἰωάννη Βούλγαρης καὶ ἀνέφερεν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχον, τὸν καὶ Ἀρχηγόν μας, ὅτι τὸ πλοῖον του ἔκαμνε νερά, ἔλαβεν καὶ κάποιαν ζημίαν εἰς τὸ ἰδίον του καράβι καὶ τὰς τρόμπας του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν μας, καὶ ἐζήτησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ὑδραν, καὶ οὕτως τοῦ ἐδόθη ἡ ἀδεια· μάλιστα τοῦ ἐδώσαμεν καὶ γράμματα διὰ τοὺς ἐκεῖ Προκρίτους, σημειόνοντάς τους

κάθε περίληψιν τῶν ἕως σήμερον τρεχόντων, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τῆς Σάμου, καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν καρabiῶν μας. τὴν ἀπόφασίν μας διὰ νὰ ἀπεράσωμεν μέσα τῆς Χίου, καὶ ὅτι μὲ ταχύτητα ἐπροσμέναμεν τὴν ὁδηγίαν τους, διὰ τὸ πῶς νὰ φερθῶμεν καὶ τλπ. Πρὸς τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐβάλαμεν σενιάλο φαναρίων, ὅπως ὁ στόλος νὰ σηκωθῇ εἰς τὰ πανιά· δὲν ἠδυνήθημεν ὅμως, ἀπὸ τὴν ἐναντιοκαίριαν καὶ τρικυμίαν θαλάσσης, νὰ ἀπεράσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Χίου, καὶ οὕτως ἐτραβήξαμεν σοταθέντω καὶ ἀρμενίζαμε ἔν ποῦπα (οὐροδρομοῦντες).

Δευτέρα 9 Αὐγούστου. Ἐν ποῦπα ἀρμενίζοντας ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον σοταθέντο καὶ πλησίον τοῦ Βενέτικου, ἡ δὲ ῥότα μας τὴν κόστα Ἀνατολῆς κατὰ τὸ Σουατζίκι. Εἰς τὰς ὥρας 2 1/2 ἐκράξαμεν τὸν καπ. Σταῦρον Πινότζη μὲ τὸ μερικόν του σενιάλο, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐξυγώσαμεν, ἐδιωρίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἰκαρία νὰ ἰδῇ, εἰ μὲν καὶ ἦλθεν τὸ μεζίλι ἀπὸ Ὑδραν, νὰ τὸ σηκώσῃ, καθὼς καὶ ὅλα τὰ μπουρλότα ὅπου εἶχαμε ἀφισμένα, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Κολώναις Σάμου νὰ ἀράξουν, ὅτι ἡμεῖς μὲ ὅλον τὸν στόλον διὰ ἐκεῖ ἐπηγαίναμεν, ὅχι καὶ τὸ μεζίλι δὲν ἦλθεν, νὰ ἀφήσῃ εἰς Ἰκαρίαν μονον ἓνα Μπουρλότον διὰ εἰδήσιν, ὅταν ἔλθῃ τὸ μεζίλι, καὶ τὰ ἄλλα νὰ σηκώσῃ καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Κολώναις· ἡμεῖς δὲ ἀπεράσαμεν τὴν κόστα, καὶ ἀπὸ μέσα τὸ Τὰρμπογάζι μὲ ἀέρα σφοδρότατον καί, πρὸς τὰς ὥρας 11 1/2, βασιλεύοντος ἡλίου, ἀράξαμεν καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος εἰς Κολώναις. Ὁ πρῶτος ὅπου ἦλθεν αὐτὴν τὴν ὥρα εἰς τὸ πλοῖον μας ἦτον ὁ γραμματεὺς τοῦ καπ. Σταμάτη Γεωργιάδου Σαμίου, καὶ ἔκαμεν διάφοραις ὁμιλίαις. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἦλθε ὁ καπ. Ἰωάννης Μακρυμούρας μὲ τὸν Παναγιώτην Ἰωάννου Σπετσιώτην· οἱ δύο αὐτοὶ ἦτον ἀφισμένοι καὶ διωρισμένοι νὰ συνάξουν ἀπὸ τοὺς Σαμίους τὰ τῆς προσόδου 120 χιλιάδας γρόσια καὶ τὰ λείψανα τοῦ δανείου τῶν 75 χιλιάδων γροσίων, μὲ τοὺς ὁποίους ἔγειναν διάφοραι ὁμιλίαι, καὶ ὅτι ἐτοιμάζοντο νὰ συνάξουν ἀργύρια οἱ Σάμιοι· μάλιστα οἱ αὐτοὶ ἐπίτροποι εἶχον συνάξει μερικά, ὁ δὲ Ἀντιναύαρχός μας τοὺς ἐβίαζεν νὰ μὴν ἀφήσουν τοὺς Σαμίους εἰς ἡσυχίαν, ἕως νὰ πληρώσουν αὐτὸ τὸ ποσόν. Πρὸς τοῦτοις ἀνάβαλαν καὶ διὰ ἓνα πλοίαριον μὲ σημαίαν Σπανιόλικην, καὶ οἱ ταξειδεύοντες αὐτὸ Κεφαλληνίои ἐφθασαν εἰς Βαθὺ καὶ ἀράξαν, τὸ ὅποιον ἦλθεν ἀπὸ Σμύρνην νὰ ψωνίσῃ, τὸ περισσότερον ὅμως τὸ ἐπῆραν διὰ κατάσκοπον καὶ τὸ ἀρεστάρισαν· ὅθεν καὶ διὰ αὐτὸ ἐκάμαμεν διαταγὴν, ὅπως μὲ αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς Βαθὺ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ καπ. Μακρυμούρας, καὶ νὰ τοῦ κάμῃ τὴν πρέπουσαν ἔρευναν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς αὐτῆς νυκτὸς ἐφθασαν καὶ ἀράξαν ὁ καπ. Σταῦρος Πινότζης ἀπὸ Ἰκαρίαν μὲ τὰ μπουρλότα· καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εὗρεν φθασμένον τὸ ἀπὸ Ὑδραν μεζίλι, ἀφῆσεν ἔν μπουρλότον εἰς Ἰκαρίαν κατὰ τὴν ὁρδινίαν του. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἦλθε καὶ ἀρα-

ξεν πλησίον μας και μία φεργάδα Φραντσέζικη. Ὁ ἀέρας εἰς τὸ μελ-
τέμι δυνατὸς πολλὰ.

Τρίτη 10 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας (ἐκτὸς τῆς Γολέτας τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ), ἀραγμένοι εἰς Κολώναις· τὸ πρωὶ ἐξημερώθη ἡ γολέτα τοῦ καπ. Παντελῆ Πετρουπετζιώτη με παξιμάδι ἀπὸ Ὑδραν διὰ μόνην τὴν Σπετσιώτικη μοῖραν, ὥστε διὰ ἡμᾶς οὔτε γράμμα μᾶς ἔφερεν· μᾶς εἶπεν ὅμως ὅτι αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ὑδραν εἰς τὰς ἐπτὰ ἐνεστῶτος, καὶ ὅτι τρεῖς ἡμέρας ἀρχήτερα εἶχαν στείλει οἱ ἰδιοὶ μας ἄλλην γολέτα με παξιμάδι διὰ τὸν ἐδι-
κὸν μας στόλον, καὶ ὅτι ὁ ἐπίτηδες σταλμένος με τὰ χρήματα τοῦ δα-
νείου Σάμου καπ. Σταμάτης Δοκὸς ἦτον φθασμένος εἰς Ὑδραν, καὶ ἤ-
θελεν μᾶς σταλθῇ κάθε εἰδησις καὶ ἄλειμμα διὰ διόρθωσιν καραβίων
μας, διὰ τὸ ὅποιον εἶχαμεν χρεῖαν. Μᾶς εἰδοποίησεν πρὸς τούτοις καὶ
τὰ ἔως ἐκείνης τῆς ὥρας τρέχοντα διὰ τὸν πόλεμον Ἀθηνῶν καὶ Μω-
ρέως, καὶ ὅτι οἱ ἰδιοὶ μας εἶναι νικηταί, καὶ ἐλάβαμεν εὐχαρίστη-
σιν. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολαν-
δρουτζος, ὅθεν καὶ συμφώνως με τὸν ἰδικὸν μας ἐδιώρισαν τὸν γραμ-
ματέα Τσικλητῆρα διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φεργάδα τὴν Φραντζέζικη νὰ
μάθῃ, τὸ πόθεν ἔρχεται καὶ τὸ τί καινόν· ὥστε καὶ πηγαινάμενος ἀν-
ταμώθη εἰς τὸν δρόμον με τὴν βάρκα τῆς φεργάδας, ὅπου ἦτον μέσα
εἰς αὐτὴν ὁ δευτερος Κομαντάντες με τὸν δραγομάνον του καὶ ἤρχετο
πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ ἐδικοῦ μας καὶ τῶν Σπετσιῶν· οὕτως δὲν ἔκαμνε
χρεῖαν πλέον ὁ γραμματέας, ὥστε καὶ ἐπέστρεψεν μαζὶ τῶν εἰς τὸ
πλοῖον μας. Εἶπον λοιπὸν ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ Σύραν καὶ ἦτον διὰ Σμύρ-
νην, πλὴν ὁ σφοδρὸς ἄνεμος τὸν ὑποχρέωσεν νὰ ἀρραξῇ. Τὴν μόνην εἰ-
δησιν ὅπου μᾶς ἔδωσεν ἦτον, ὅτι ὁ Πασὰς Αἰγύπτου ἔχει πόλεμον με
τοὺς μέσα Ἀραβας, τὴν δὲ θαλάσσιόν του δύναμιν τὴν εἶχεν ἐτοιμὴν
διὰ νὰ ἐβγῇ ἔξω. Διὰ τὸ ἐσωτερικὸν Κων/πόλεως δὲν ἤξευρεν τίποτε.
Μετὰ τῆς Ῥωσσίας ἐρωτῶντας τον μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ εἰρήνη νὰ ἐ-
τελείωσεν. Ἡ φεργάδα αὐτὴ ὠνομάζετο ἡ «Ἀρμίδα» ὁ δὲ ἀρχηγὸς
τῆς καπ. Ἰγκών. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἦλθε ὁ ἀρχηγὸς τῆς Σάμου
ὁ Λυκούργος Λογοθέτης με μερικὸς ἄλλους ἐφόρους τῆς Σάμου, τοὺς
ὁποίους ὁ Ἀντιναύαρχος μας με κάθε τρόπον τοὺς ἐβίασεν διὰ τὴν
πλέον ὀγλήγορον σὺναξιν χρημάτων τῆς προσόδου νησιῶν τους. Μετὰ
τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν, ἐντὸς μιᾶς ὥρας μᾶς ἦλθον διὰ μέσου τοῦ αὐ-
τοῦ Λυκούργου ἕνας πλῆκος γράμματα ἀπὸ Ὑδραν καὶ Σπέτσας, τῶν ..
Ἰουλίου με δύο κόπιας εἰδήσεων καὶ με δύο ἐφημερίδες, καὶ ἐγνώκα-
μεν τὰ ἐν αὐταῖς σημειούμενα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ὁ Τηνιακὸς Ἰωάννης,
ὅπου εἶχομεν πιάσει ἀπὸ τὴν θάλασσαν πεσμένον ἀπὸ τὴν τούρκικη
φεργάδα, ὅταν τὰ πυρπολικά μας τῆς ἔδωσαν φωτιᾷ, ἦτον βγαλμέ-
νος εἰς τὴν Σάμον με ἄλλους συντροφοναύτας, καὶ διὰ πῶσαν αἰτίαν
δὲν ἤξεύρομεν, μυστικὰ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶντας ἐ-
ἐπῆγεν εἰς τὴν Φραντζέζικη φεργάδα. Ὁ Κομαντάντες αὐτῆς ἔστειλεν

εὐθὺς εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν μας ἓνα ὀφικιάλον μὲ ἓνα δραγομάνον καὶ μὲ μεγάλην ἀρχοντιὰν ἐζήτησεν αὐτὸν τὸν ἀνθρώπον χωρὶς κακοφανισμόν μας, μίαν φορὰν καὶ ἔπεσεν εἰς ἐπισκεψίν του, ὅπως νὰ τὸν ὑπάγῃ καὶ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν φαμελιάν του. ὥστε καὶ ἀφοῦ τοῦ τὸν ἀφήσαμεν, τοῦ ἀναγγείλαμεν νὰ μὴ τὸν ἐβγάλῃ εἰς Σμύρνην, ἀλλὰ εἰς τὸ νησί τῆς Τήνου.

Τετράδη 11 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Κολώναις Σάμου μὲ ἄνεμον πολλὰ δυνατὸν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἦλθεν καὶ ἄραξεν καὶ τὸ ἄλλο μπουρλότο, ὅπου εἴχαμεν ἀφίσει εἰς Ἰκαρίαν· ἐδυναστεύθη νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν, μὲ τὸ νὰ τοῦ ἐλειψαν αἱ ζωοτροφίαι. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν τὰ πραχθέντα ἕως ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ μὲ ἓν μικρὸν πλοῖον, ὅπου ἦτον διὰ ἐκεῖ, τὰ ἐστείλαμεν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἦλθον πέντε ἱερεῖς καὶ μερικοὶ προεστῶτες Σάμιοι προσκλαιόμενοι διὰ τὰ ἀνυπόφορα κακὰ ὅπου οἱ Ναυταῖ μας τοὺς ἐπροξενούσαν κ.τ.λ. καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἦτον βολετὸν νὰ βαλθοῦν εἰς τάξιν καμμίαν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον, ἀπεφασίσθη νὰ σηκωθῶμεν εἰς τὰ πανιά βαργεστημένοι ὄντες ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς πανταχόθεν τῆς Σάμου διὰ τὰ ἀκατάστατα· πρὶν ὅμως νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐδώσαμεν σφοδραῖς διαταγαῖς πρὸς τοὺς Σαμίους, ὅτι ὅσον τάχιστα νὰ συναῶν τὰ χρήματα τῆς προσόδου τοῦ νησιοῦ των, καὶ ἀφίσαμεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμουῦρα, διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ, τὸ καὶ μᾶς τὸ ὑποσχέθησαν. Ὅλην τὴν νύκτα ἀραγμένοι, καὶ ὁ ἀέρας σφοδρότατος.

Πέμπτη 12 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Κολώναις· ὁ ἀέρας δυνατὸς δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν διὰ μίσευμα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐφθασεν ἡ σκούνα τοῦ καπ.... ἀπὸ Ὑδραν μὲ τὸ παξιμάδι τοῦ στόλου, τὸ ὅποῖον καὶ ἀμέσως ἐμοιράσθη ἀναλόγως· αὐτὸς μᾶς ἔφερεν καὶ γράμματα παρὰ τῶν προκρίτων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ διορίζουν ὅσα ἄσπρα συναῶμεν ἀπὸ τὴν Σάμην νὰ πληρώσωμεν τὸ μηνιαῖον ὅλων τῶν ναυτῶν μας, δηλαδὴ Ὑδραίων καὶ Σπετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν, πρὸς τούτοις μᾶς στέλλουν καὶ μερικὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, νὰ συναῶμεν τὰ διωρισμένα τοῦ δανείου χρήματα, καὶ ἦτον αἱ ἀκόλουθοι· νῆσος Λέρος γρόσια 10,000, Κάλυμνος γρόσι. 20,000, νῆσοι Καρπάθου Σίμης καὶ τὰ λοιπὰ γρ. 6,000, Πάτμος γρ. 8,000, Ἰκαρία γρ. 1,000, ἀγίου Μητροπολίτου Λέρου γρόσια 2,500, μᾶς ἔφερεν καὶ δύο ἐφημερίδας. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός, ὅστις ἦτον διωρισμένος νὰ ἀπεράσῃ εἰς Σύρον, νὰ ἀγοράσῃ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ ὀκάδας 2,000 ἄλειμμα, πλὴν δὲν ἤυρε καὶ ἦλθεν ἄδειος· μᾶς ἔφερεν μόνον 31 καντάρι τυρί, καὶ ἐμοιράσθη ἀναλόγως εἰς τὰ καράβια, μᾶς ἔφερεν καὶ ἕτερα γράμματα καὶ ἐφημερίδας μὲ τὰ νέα τοῦ ἐρχομοῦ Κόχραν καὶ ἓν γράμμα μερικὸν διὰ τοὺς Σαμίους, ὅπου τοὺς διορίζουν νὰ μετρήσουν χωρὶς ἀργητα τὰ χρήματα τῶν προσόδων τοῦ νησιοῦ των, τοὺς ὁποίους διὰ

τὰ αὐτὰ χρήματα ἡμεῖς τοὺς εἶχαμεν πολλὰ σφιγμένους, μ' ὅλον τοῦτο τοὺς ἐδώσαμεν καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ὁ Καπ. Χριστόφιλος Δημητρίου ἐπροφασίσθη ὅτι δὲν ἔχει πανιὰ, καὶ ἐζήτησε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν στόλον διὰ Ὑδραν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπάσχισεν πολὺ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, πλὴν αὐτὸς ἐπίμων τοῦ σκοποῦ του δὲν ὑπέγκουσεν· καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἀπεφάσισεν νὰ ὑπάγῃ, ἔτξι ἐγράψαμεν μὲ τὸν ἴδιον εἰς τοὺς προκρίτους Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέγραψεν καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουῦτζος, ὅτι ὁ στόλος μας ῥεμπελεύει, καὶ κάθε φορὰν τὰ καράβια μᾶς φεύγουν, ἡ δύναμὶς μας ὀλιγοστεύει, ὁ δὲ ἐχθρὸς εὐρίσκεται μὲ μεγάλην δύναμιν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαρκαλινούσαμεν ἀφεύκτως νὰ μᾶς στείλουν βοήθειαν ἀπὸ 10 ἄρμα-μένα καὶ 3 πυρπολικά. Τὸ αὐτὸ ἐγράψαμεν καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ καπ. Φραντζέσκου Δ. Βουλγάρη. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἔφθασεν ὁ καπ. Ἀλεξάνδρης μὲ τὴν Γολέτα, ὅστις ἔλειπεν διὰ βάρδα κόστα, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔμαθεν βεβαίως, ὅτι ἡ τουρκικὴ ἀρμάδα ἔφθασεν εἰς Χίον, καὶ σπουδάζει διὰ τὴν Σάμον μὲ ἄρμαμένα 48 καὶ πολλότατα πλοιά-ρια διὰ τὸ δισμπάρκο ἀσκεριοῦ εἰς τὴν Σάμον. Ἡμεῖς ἀμέσως μὲ βία ἐγράψαμεν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Σάμου νὰ ἀφίσουν κάθε δουλειά τους καὶ νὰ κατεβοῦν τὸ ὀγληγορώτερον εἰς τὰς ἀναγκαίας θέσεις, καὶ νὰ παρατηροῦν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ· καὶ πρὸς τὰ μεσάνυχτα, παρα-τῶντες κάθε ἄλλην ὑπόθεσιν, ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ὅλος ὁ στόλος.

Παρασκευή 13 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ Βορρέα σφοδρότατον σοταθέντω τῆς Σάμου, ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν Ἰκαρίην. Ἐνα πλοῖον Σπετζιώτικον τοῦ Καπ. ἐτσακίσθη ἡ ἀντένα του καὶ ἐτράβηξεν ἱν-πούπα (οὐριοδρομοῦν) κατὰ τὴν Πάτμον, ὁμοίως ἐκείθεν ἐτράβηξεν καὶ ἓν πυρπολικόν μας τοῦ Καπ. Ἡμεῖς μὲ ὀλιγώτατα πανιὰ καὶ δεμένα τριτζαρόλια ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Ἰκαρίαν, ὁμοίως καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουῦτζος, καθὼς καὶ ὅσα ἄλλα πλοῖα ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

Σάββατον 14 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν ὅσα τοῦ στόλου μας ἐπροφθάσαμεν, τὰ δὲ ἄλλα ὅλα εἰς τὰ πανιὰ μὲ σφοδρὸν ἀέρα· τέσσαρα, πέντε μὴν ἡμπορῶντας νὰ βαστήξουν, ἐτράβηξαν κατὰ τὴν Πάτμον. Πολλὰ πρωτὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐβγήκεν ἔξω εἰς τὴν γουάρδια μήπως καὶ ξανοίξῃ τι καινόν· ἐπέστρεψεν χωρὶς νὰ ἰδῇ κανὲν πλοῖον. Ὁ ἀέρας πολὺ δυνατὸς καὶ τρικυμία μεγάλη. Ἐφθασαν καὶ ἄραξαν ἕτερα πέντε πλοῖα μας, τὰ δὲ ἄλλα εἰς τὰ πανιὰ. Ὡλην τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος καιρὸς.

Κυριακὴ 15 Αὐγούστου. (Βορτὴ τῆς Θεοτόκου). Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι ὑψώσαμεν τὰς σημαίας μας καὶ ἐρρίξαμεν καὶ ἀπὸ μίαν κανονιὰν διὰ τὸ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας· πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν ἓν ξένον πλοῖον, καὶ ὄντας ὁ καπ. Δοκὸς ἀκόμη εἰς τὰ πανιὰ [ὅστις ἐπάσχιζε διὰ τὸ ἀραγμά του], τοῦ ἐδείξαμεν σενιάλο διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ

τὸ βιζιτάρη, ὅστις καὶ ἀμέσως ἐτράβηξεν κατ' ἐπάνω του. Αὐτὴν τὴν στιγμήν πολλὰ πρῶτ' ἤλθεν ἐπάνω μας ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τῆς Γολέτας, καὶ μὲ σπουδὴν μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἐν πλοιάριον τῆς Σάμου τοῦ εἶπεν, διὰ τὸν Θεὸν νὰ προφθάσητε, ὅτι οἱ Τοῦρκοι σήμερον ἐξουσιάζουν τὴν Σάμον, ἐπεὶ καὶ ἐμέτρησαν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Σάμου ἕως 40 ἄρμαμέντα καὶ ὑπὲρ τὰ διακόσια μικρὰ μὲ τὰ ἀσκήρια τοῦ δισπάρχου (στρατῶν ἀποβάσεως) εἰς τὴν αὐτὴν Σάμον. Ἡμεῖς ἀκούοντας ἕνα τοιοῦτον, πάραυτα ὑψώσαμεν σενιάλο νὰ σηκωθοῦν ὅλα εἰς τὰ πανιᾶ, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν. Εἰς τὴν μιστὴν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν κοντὰ μας ὁ καπ. Δοκός, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐβιζιτάρισεν ἤρχετο ἀπὸ Σμύρνην, ἔλειπεν ἡμέρας 11, εἶχεν διάφορα εἶδη καὶ ἐπήγαινε εἰς Πάτμον μὲ σημαίαν Ἰονικὴν· περὶ ἁρμάδος δὲν εἶδεν, οὔτε ἤκουσεν ποῦ εὐρίσκεται, καὶ βέβαια δὲν εἶπεν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ ἁρμάδα ἦτον κατὰ τὰ Ἀσπρα χῶματα, καὶ αὐτὸς ἀπέρχεν ἐκεῖθεν. Εἰς τὰς ὥρας 7 περνοῦσεν ἐν σκολεβί Ποριώτικον, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ μᾶς ἐπλησίασεν νὰ τὸ ἐρωτήσωμεν, ἐδείξαμεν σενιάλον τοῦ καπ. Σταύρου Πινότση νὰ τὸ βιζιτάρη, καθὼς καὶ ἐπῆγεν, καὶ μετὰ ἱκανὴν ὥραν μᾶς ἐπλησίασεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι τοῦ εἶπεν πῶς ἤρχετο ἀπὸ Βαθὺ τῆς Σάμου, καὶ περὶ ἁρμάδος μόνον 10 καράβια εἶδαν καὶ ἔμβαιναν εἰς Σουατζίκι μὲ διάφορα μικρὰ πλοιάρια. Ὅλην τὴν ἡμέραν μελτέμι σκληρότατον καὶ μὲ δύο μούδαις ντριτζαρόλια, καὶ οὕτως ἕως τὸ μεσονύκτιον ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις μέσον Σάμου καὶ Ἀνατολῆς, ἀπὸ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐμείναμεν εἰς καραντί.

Δευτέρα 16 Αὐγούστου.

Ἐξημερώθημεν πρὸς τὴν στερεὰν τῆς Ἀνατολῆς μὲ ὀλίγα τοῦ στόλου μας, τὰ δὲ ἄλλα μεμακρυσμένα. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς, ἔβγαλεν ἀπὸ Σουατζίκι ἄρα δυνατὸν καὶ περιφερόμεθα μὲ γάπια καὶ προκέτο καὶ μὲ δύο μούδαις τερτζαρόλια· ἁρμάδα ἐχθροῦ ἀκόμη δὲν ἐξανοίξαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς εἶδαμεν κατὰ τὴν στερεὰν μερικὰ καράβια. Ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος ἦτον πλέον σοβράνω, καὶ ἔβηκεν σενιάλον, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται. Εἰς τὴν ὥραν 1 ἐμφανίσθη ὅλη ἡ Τούρκικη Ἀρμάδα εἰς τὰ πανιᾶ ὑποκάτω τῆς κόστας Ἀνατολῆς κατὰ τὰ Ἀσπρα χῶματα, καὶ ἐμέτρησαμεν καράβια 28· μᾶς ἔπεσεν καραντί, καὶ ἀμέσως ἐδιωρίσθη νὰ λύσουν τὰς δύο μούδας τερτζαρόλια. Πρὸς τὰς ὥρας 4 δὲν ἐβλέπαμεν πλέον τὴν ἁρμάδα, ἐτράβηξεν, ὡς φαίνεται, ὅρτζα ἀνοικτὰ καὶ κατὰ τὸ Βενέτικο. Ἡμεῖς μὲ ὀλίγον ἄρα τραβοῦμεν βόλταις πάντα κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπλησίασαμεν σοβράνω τοῦ Βρωμολιμένος, καὶ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Σάμον ἀνοικτὰ. Εἰς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ὑψώσαμεν σενιάλον νὰ μαζευθῇ ὅλος ὁ στόλος, μὲ τὸ νὰ ἦτον πολλὰ σκόρπιος καὶ ἀνοικτὰ. Εἰς τὰς ὥρας 11 μᾶς ἐπλησίασεν ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς μὲ τὴν Γολέτα, καὶ ὅταν αὐτὸς εὐρέθη πλησίον τῆς Τουρκικῆς ἁρμάδος, μᾶς εἶπεν ὅτι ὅλα τὰ τουρκικὰ ἦτον 37, πρὸς

τούτοις εἶδεν καὶ μίαν φεργάδα περνῶντας, τῆς ἐτζακίσθησαν αἱ δύο ἀντέναις γάμπιας καὶ μαίστρας, καὶ πίπτοντας κάτω ἔκαμαν ταρχήν μεγάλην, ἔκει βέβαια ἔπρεπεν ἐν πυρπολικόν] καὶ μετὰ τὰ ὄρτζα ὅσον ἡδύναντο, ἐτραβοῦσαν ἀνοικτὰ κατὰ τὴν Χίον, διὰ τοῦτο καὶ δὲν τὰ ἐβλέπαμεν, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ φερσίματός της βέβαια εἶναι ἀδύνατη. Ἐβεβαιώθημεν ὅτι κάποιος ἀπὸ τὴν Σάμον ξένος προδότης, ὅταν ἐπήγαμεν εἰς Ψαρρά, ἐπῆγεν εἰς τὸν Πασσᾶ καὶ τοῦ ἀνέφερεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν, καὶ οὕτως ἐπαρακινήθη μετὰ βίαν καὶ ἤρχετο φθάσας ὁμως καὶ βλέποντάς μας πάλιν ἀναχωρεῖ. Ἀγκαλὰ καὶ ἡμεῖς παντελῶς ἀδύνατοι, πλὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν ἀπεδιώχθη. Βασιλεύοντος ἡλίου, ἡ γουάρδια μας εἶδεν ἀνοικτὰ μόνον τούρκικα 7. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτός ἐσυναχθῇ ὁ στόλος μας, καὶ μετὰ ὀλιγώτατα πανιὰ καὶ μετὰ μικρὸν ἀέρα ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 17 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μέσον Ἀνατολῆς καὶ Σάμου μετὰ μικρὸν ἀέρα καὶ ὀλιγώτατα πανιὰ. Τὰ τουρκικὰ δὲν φαίνονται. Πρωτὶ ὄντας, εἶδομεν δύο πλοῖα ξένα καὶ ὑψώσαμεν σενιάλον τῆς γολέτας τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ διὰ τὰ βιζταρη ἦτον ἓνα μπρίκι καὶ μία σκοῦνα (ὁ μαρτῆγος). Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ καπ. Σάντος ἐβιζιτάρισε τὸν μαρτῆγον, ὅστις ἦτον μετὰ σημαίαν Ἰονικὴν καὶ ἤρχετο ἀπὸ Χίον, ἐπήγαине διὰ Σάμον ὥστε καὶ διὰ τὴν ἀρμαδα μᾶς ἐδιηγήθη, ὅτι δὲν ἔχει ἀξιόους ἀνθρώπους καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατη εἰς Μιτυλίην ἐγύρευσεν Τούρκους νὰ θάλῃ μέσα, πλὴν δὲν ὑπῆκουσαν. Ἐρχόμενος εἰς Χίον, ὁ πασσᾶς τῆς Χίου τὸν ἐπροσκάλεσεν νὰ ἐβγῇ ἔξω (τὸν πασσᾶ Τοπάλη), καὶ αὐτὸς ἔκαμε τὸν ἄρρωστον καὶ δὲν ἐπῆγεν. Εἰς Μυτηλίην ὄντας ἔλαβε τὸ Φερμάνι καὶ ἐπροστάζοντο ὅτι, εἰ δὲν πάρῃ τὴν Σάμον, μέσα μετὰ τὸν στόλον του νὰ μὴ γυρίσῃ νὰ ἐμβῇ. Διὰ τὰ ἀσκέρια, ὅπου ἔχει εἰς τὸ Σουατζίκι καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ πέριξ ὅλα ἔτοιμα διὰ τὴν Σάμον, σχεδὸν βεβαρυμένα ἄρχισαν πολλὰ νὰ φεύγουν, τοὺς ἔπесен μάλιστα καὶ ἄρρώστια καὶ ἀπεθνήσκαν καθημερινῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀνδρέας Πιπῖνος, ὅστις ἦτον εἰς Βαθῦ, καὶ διώρθωσε τὸ πυρπολοκόν του, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ Πάτμον ἦλθεν ἄνθρωπος εἰς Βαθῦ, καὶ διηγείτο μετὰ βεβαιότητα, ὅτι εἰς Αἰγυπτον ὁ υἱὸς μιᾶς χήρας, ἐχθρὸς τοῦ Μεῦμετ-Αλῆ, κινούμενος μετὰ ἀρκετὰ φουσάτα (στρατὸν) κατὰ τοῦ αὐτοῦ Μεῦμετ-Αλῆ, καὶ πολεμῶντας ὀρμητικῶς ἔφθασεν νικητὴς ἕως τὸ Μισίρη, καὶ ὅτι ἡ ἀρμαδα τοῦ Μεῦμετ-Αλῆ εὐρίσκεται ξαρμάτωτη. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἦλθεν εἰς ἀντάμωσίν μας ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τῆς γολέτας, ὁ ὁποῖος ἐβιζιτάρησεν τὸ εἰρημένον πλοῖον, ἦτον καὶ αὐτὸ Ἰονικόν, ἤρχετο ἀπὸ Σμύρνην, καὶ εἶπεν ὅτι ἐν δίκροτον Ἀγγλικὸν ἔφθασεν εἰς Σμύρνην καὶ ἐβγαλεν ἔξω ἐφημερίδες ἀγγλικαῖς, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐφανερώωναν τὸν ἐρχομὸν τοῦ Κόχραν, καὶ αὐτὴ ἡ εἰδησις ἔδωκεν μέγαν κρότον εἰς Σμύρνην. Αἱ δύο φεργάδες βλαμμέναις ἀπὸ τὰ πυρπολικά μας, ἀκόμη εἰς Φώκαις ἐφτιάνοντο ἄ-

κολοῦθως εἶπεν σχεδὸν τὰ ἴδια, ὅπου εἶπεν καὶ ὁ μαρτῆγος. Εἰς τὰς ὥρας 8 καὶ 9 ἦλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἄλλοι καπεταναῖοι, καὶ ἀφου ἤκουσαν τὰς εἰρημένους εἰδήσεις, ἐστάθησαν σχεδὸν (ὄντας γαλήνην) ἕως τὰς ὥρας ἑνδεκα κάμνοντας διάφορα σχέδια κατὰ τῶν Τουρκῶν, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησαν· ὅθεν καὶ μὲ ὀλιγώτατα πανιὰ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 18 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνη καὶ ὀλίγα πανιὰ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν· ἀπὸ τὰ τούρκικα μόνον ἐπτά βλέπομεν κατὰ τὰ Ἀσπραχώματα, καὶ εἶναι Βάρδα κόσταις, ἔτσι ἐστοχασθήκαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐβγήκαν περισσότερα τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἐβαστοῦσαν ῥότα καθὼς καὶ ἡμεῖς, πλὴν πάντοτε κοντὰ τὴν στεριά. Πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδομεν ἓν πλοῖον ξένον, τὸ ἐβιζιτάρησεν ὁ ἴδιος Ναύαρχος Κολανδροῦτζος ὅστις ἐντὸς ὀλίγου μᾶς ἐπλησίασεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἦτον Ἀγγλικόν, καὶ ἤρχετο ἀπὸ Μαρσίλια διὰ Σμύρνην· ἐρχόμενος ἐπίασεν εἰς τὸν λιμένα Συρακούσας (πόρτο Σικελίας) καὶ ἐκεῖ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Κόχραν ἔφθασεν μὲ δύναμιν εἰς Μεσσίνα. Ἐως τὸ βράδυ τὰ τούρκικα πάντα ἦτον εἰς τὴν ἐπιφάνειάν μας (ὕψιν μας)· ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ μικρὸν ἄερα καὶ μὲ ὀλίγα πανιὰ.

Πέμπτη 19 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον ἄερα, καὶ ἡ βόλτα μας κατὰ τὴν Ἀνατολὴν. Τὰ Τουρκικὰ καὶ αὐτὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ οὐχὶ τόσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς τὰ τουρκικὰ 17 μὲ τρία κατάρτια καὶ μπρίκια καὶ γολέταις ἐμουράρησαν κατ' ἐπάνω μας μὲ τὴν βόλταν τους, ἡμεῖς μὲ τὴν ἰδίαν βόλταν ἀνοικτὰ, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τοὺς πάρωμεν τὰ σοβράνω, καὶ εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαν κοντὰ μας ἕως 2 κανονιῶν διάστημα, εἶδαμεν νὰ τὰ ἐγύρισαν καὶ ὄρζα ἐτραβοῦσαν ἀνοικτὰ κατὰ τὴν Χίον· ἐφυσοῦσεν καλούτσικος ἄνεμος, μὰ ἔπειτα ἔπεσεν, γαλήνη, καὶ οὕτως περιφερόμεθα καὶ αἱ δύο ἀρμάδες. Βλέπομεν σενιάλα τους, καὶ μὲ κανονιαῖς, πλὴν τί σημειώνουν ἀγνοοῦμεν. Εἰς τὰς ὥρας 1 $\frac{1}{2}$ ἀπλώσαμεν (γαλήνης οὐσης) ὅλα τὰ πανιὰ μας. Ἐντὸς ὀλίγου πάλιν ἐπῆρεν ἀεράκι καὶ φορτζάρομεν τὰ ὄρτζα κατ' ἐπάνω τῆς ἀρμάδας τὰ ὅποια καὶ πᾶμε πλησιάζοντας, Τέσσαρα ἐδικὰ μας πλοῖα ἀπὸ τὴν ἀπελθοῦσαν νύκτα ἦτον ἀλαργεμένα καὶ σοβράνω ἀπὸ ἡμᾶς, αὐτὰ λοιπὸν ἐτράβηξαν κατ' ἐπάνω 2 φεργαδῶν ὅπου εὐρίσκονται πλέον μακρὰν τῶν ἄλλων, καὶ ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμόν, πρὸς τὰς ὥρας 3 ἔπειτα μιᾶς ὥρας κανονοβόλισμα τὰ Τούρκικα πρὸς τὰ ἐδικὰ μας, ἀλάργευσαν καὶ ἔπαυσαν. Τραβοῦνε τὰ τουρκικὰ, ὅπου εἶναι ὅλα 33 καὶ 30 μικρὰ τρανσπόρτα (φορτηγά), κατὰ τὴν Χίον. Οὕτω ἡμεῖς ἕκατεβάσαμεν τὰ πανιὰ μας, καθὼς καὶ ὁλος ὁ στόλος καὶ ἀνοικτὰ, ἀντικρὺ τῆς τουρκικῆς ἀρμάδος περιφερόμεθα. Ἀνχμεταξὺ τούτου ἀπερνοῦσε μία σκοῦνα τὴν ὁποίαν ἔκραξεν μὲ κανονιὰ ὁ καπ. Σ. Πινότσης, ὥστε καὶ τὴν ἐβιζιτάρησεν καὶ ἀκολούθως τὴν ἔφερεν μαζὴ του πρὸς ἡμᾶς. Εἰς τὰς ὥρας 6 μᾶς ἐπλησίασεν, καὶ μὲ τὴν πάσαράν του μᾶς

ἔφερον τὰ γράμματά της καὶ τὰ ἐθεωρήσαμεν, ἦτον μὲ σημαίαν Ἰονικὴν καὶ ὁ ἰδιοκτητὴς της Ζακύνθιος Καπ. Σπύρος Μωράκης, ἤρχετο ἀπὸ Αἶνον καὶ ἐπήγαινε εἰς Ἀλεξάνδρειαν, μὲ καπνὸ, τυριά, ἄλειμμα παπούτσι, φασούλια, ἄλειμμοτοκέρια, μερικὰ βουτσίᾳ ξύδι κ τ λ. κατὰ τὰ χαρτιά του, τὰ ὅποια ἦτον τακτικὰ γεγορμμένα, ἐφαίνετο (προπριετὰ) ἰδιοκτησίᾳ Ἀγγλικῇ καὶ Αὐστριακῇ, ὁ μὲν Ἀγγλος Βασίλειος Ἐσκοπιᾶδης (δυσκινάγνωστον), ὁ δὲ Αὐστριακὸς Μίλιαμ Γκίκας, καὶ αὐτοὶ ἦτον οἱ ναυλωταὶ του καὶ κατὰ τὸ μαυφέςτο του, εἶχεν καὶ διὰ λογαρισμὸν του πρᾶγμα ὁ καπετάνιος καὶ οἱ ναῦται του. Εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπήγαγον ῥεκομάντατοι (συστημένοι) πρὸς τοὺς Κυρίου Πόρμπα καὶ Σκαλόν· σοπρακάρικον δὲν εἶχεν, οὔτε ἐπιβάτην κανένα, οἱ ναῦται του μόνον ὅλοι 13. Μ' ὅλον ὁποῦ τοῦ ἠύραμεν τὰ χαρτιά του τακτικὰ, ἐδιωρίσθη ὁ ῥηθεὶς καπ. Πινότσης νὰ ὑπάγουν μαζὴ εἰς Ἰκαρίαν καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξουν καὶ νὰ τοῦ γίνη ἡ πρέπουσα ἐρευνα, καὶ εἰ μὲν εὔρη τὰ πράγματα κατὰ τὰ χαρτιά του, καὶ οἱ ἄνθρωποι του ὀρκιοῦν ὅτι οὕτως εἶναι ἡ ἀλήθεια, νὰ τὸν ἀφήσῃ· τὸ ἄλειμμα ὅμως, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἦτον ἀναγκαῖον, ἐδιωρίσθη νὰ τὸ πάρῃ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ μίαν ῥετσεβοῦτα (ἀπόδειξιν)· καὶ οὕτως ἐτρέβηξαν εὐθὺς διὰ Ἰκαρία.

Πρὸς τὰς 10 ὥρας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος καὶ συμβουλευθέντες δι' αὐτὴν τὴν σκοῦνα τὴν Ἰονικὴν, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κανένα ἄτακτον, ἀπεφασίσθη καὶ ἔστειλαν καὶ τὸν Κ. Ἀναγνώστην..... Σπετσιώτην μὲ γράμμα παρὰ τῶν δύο Ναυάρχων ὑπογεγραμμένον, ὅτι εἰ μὲν καὶ δὲν τοῦ ἐπιτύχουν σφάλμα, νὰ μὴν τὸ πειράξουν παντελῶς, μόνον τὸ ἄλειμμα νὰ πάρουν καὶ νὰ δώσουν τακτικὴ ῥετσεβοῦτα, καὶ μὲ ὀρισμὸν ὅτι, ἂν καὶ ἀτακτήσουν μετέπειτα, θέλει πατήρῃ (ὑποφέρει) τὸ ἴδιον πλοῖον του· καὶ οὕτω ἐμίσειυσεν διὰ Ἰκαρία ἀμέσως ὁ ῥηθεὶς Καπετ. Ἀναγνώστης. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός, καὶ ἔφερεν καὶ ἐπαράδωσεν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν μας γρόσσια 6 χιλιάδας, τόσα τοῦ εἶχαν ἀπὸ Ὑδραν δοσμένα, διὰ νὰ μᾶς ἀγοράσῃ ἄλειμμα, καὶ μὴν εὐρίσκοντας ἐμέτρησεν αὐτά. Πρὸς τὰς 11 1/2 μᾶς ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰ παντὰ ἓνα νέον ἀρμαμέντο Σπετζιώτικον ἀπὸ Ὑδραν, καὶ ἐλάβαμεν εὐχαρίστησιν· ὄντας ἀργὸν (βραδυκίνητον) ἐπροσμέναμεν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν νὰ μάθωμεν. Ὅλην τὴν νύκτα μὲ μελτέμι καλὸν ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 20 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μὲ τὴν βόλτα κατὰ τὴν Ἀνατολήν, μὲ μελτέμι φρέσκο. Πολλὰ πρωτὶ μᾶς ἐπλησίασεν ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ βραδιανὸν νέον πλοῖον τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι ἀπὸ Ὑδραν καὶ Σπετζαῖς μᾶς ἔρχεται δύναμις ἀπὸ 18 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 6 μπουρλότα· εἶχεν καὶ γράμμα παρὰ τῶν προκρίτων τῶν δύο νησιῶν, καὶ ἔκραζε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πλοῖον του, διὰ νὰ τὸ ἀνοίξουν. (Ἀπὸ τὴν τοῦρκικὴ ἀρμάδα μόνον βάρδα κόστες βλέπομεν κα-

ράβια 6). ἀμέσως λοιπὸν ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἀνοίξαν τὰ γράμματα εἶδαν τὰ γεγραμμένα βεβαιώνοντα καὶ τὴν δύναμιν καρ-
δίων ὅπου μᾶς στέλλουν κτλ. ἀκολούθως ὠμίλησαν, καὶ τὸ τί εἶχαν
νὰ πράξουν· δηλαδή καὶ ὁ ἀέρας δυνατός, τὰ τούρκικα ὀλίγα ἐφαί-
νοντο, νερόν ὅλα τὰ καράβια δὲν εἶχαν, εἴχαμεν καὶ μεγάλην χρεῖαν
διὰ παλάμισμα· καὶ ἐπειδὴ ἀπεφασίσσαμεν νὰ πάρωμεν τὸ ἄλειμμα
τοῦ χθεσινοῦ πιασμένου μαρτήγου, καὶ τὸ ἐστείλαμεν διὰ καλλιώτερον
βιζιτάρισμα εἰς Ἰκαρίαν, νὰ υπάγωμεν καὶ ἡμεῖς ὅλα νὰ ἀράξωμεν εἰς
Ἰκαρίαν νὰ κάμωμεν νερόν, καὶ μὲ βίαν νὰ ἐτοιμάσωμεν ἀπὸ παλάμι-
σμα καὶ τὰ πλοῖα μας· καὶ οὕτως ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ
Ἀντιναύαρχός μας, καὶ εὐθὺς τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ἰκαρίαν. Ἐλά-
βαμεν καὶ μίαν ἐφημερίδα ἡ ὁποία διηγεῖται τὰς νίκας τῶν ἐδικῶν
μας εἰς Ἀθήνας κατὰ τοῦ Κιουταχῆ Πασσᾶ, καὶ ἐχαρήκαμεν, μὲν δι-
αυτό, δὲ διὰ τὸν κλησιασμόν (προσεχῇ ἀφίξιν) Λόρδ. Κόχραν. Εἰς τὸ
ἀναμεταξὺ αὐτὸ ἀπερνοῦσεν ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ στόλου μας μία φερ-
γάδα Ὁλλανδέζικη, μία ὁμοῖα Ἀγγλική, καὶ δύο Γολέταις Ἀγγλι-
καῖς καὶ ἐτραβοῦσαν τὴν ρόταν τους κατὰ τὰ Ἄσπρα χώματα, φυ-
σικὰ διευθύνοντο διὰ Σμύρνην. Ἡ Ἀγγλικὴ φεργάδα μάλιστα ἔπεσεν
πλησίον τοῦ καπ. Ἰωάν. Γκέλη, καὶ ὅλοι οἱ ὀφφικιάλοι τῆς, ἀπὸ τὸ
κάσαρο τὸν ἐχαιρέτησαν μὲ τὰ καπέλα τους, καὶ τοῦ ἐφώναξαν, ὅτι
ὁ Κόχραν ἔρχεται. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἀράξαμεν μὲ ὅλον τὸν στόλον
εἰς Ἰκαρίαν, μάλιστα εἰς τὸ ἄραγμα ἐπάνω, ἔπεσεν ὁ καπ. Γκίκας
Τσαμαδοῦ ἐπάνω μας καὶ μᾶς ἐζημίωσεν ἓνα μέρος τῆς πρύμνης μας
καθὼς ἐξέσχισεν καὶ τὴν γάπια μας. Τὰ ὅποια καὶ μὲ βία τὴν ἰδίαν
ῥαν τὰ ἐδιορθώσαμεν. Μετὰ τὸ ἄραγμα ἦλθον ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι
εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ τοὺς ἀναγνώσαμεν ἓν γράμμα Ὑδρας καὶ Σπε-
τζῶν, καθὼς καὶ τὰς εἰδήσεις τῆς ἐφημερίδος καὶ εὐχαριστήθησαν. Εἰς
Ἰκαρίαν εὐρήκαμεν ἀραγμένον τὸν καπ. Γκίκαν τοῦ Μεθενίτη ἔλειπεν
8 ἡμέραις ἀπὸ τὴν Ὑδραν χωρὶς νὰ μᾶς ἔχη γράμμα κανένα. Ἐπῆ-
ραμεν λοιπὸν τὸ ἄλειμμα ἀπὸ τὸν Μαρτήγον, τὸ ἐζυγίσαμεν, ἐβγῆ-
κεν ὅλον ὀκ. 1300, καὶ διὰ τόσαις τοῦ ἐδόθη τοῦ Καπ. Σπύρου
Μωράκη ρετσεβοῦτα, ὑπογραμμένη παρὰ τῶν δύο Ναυάρχων Ὑδρας
τε καὶ Σπετσῶν, καὶ ἀμέσως τοῦ ἐδόθη τὸ ἐλεύθερον καὶ εὐγῆκεν εἰς
τὰ πανιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ταξειδιὸν του διὰ Ἀλεξάνδρειαν. Ὀλην
τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα σφοδρότατος ἀέρας μαίστρο Τρα-
μοντάνα.

Σάββατον 21 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στό-
λον εἰς Ἰκαρίαν. Πολλὰ πρῶτ' ἐβάλαμεν σενιάλο νὰ ἔλθουν ἔλαι αἱ
βάρκαι εἰς τὸ πλοῖον μας διὰ νὰ πάρῃ ὁ καθείς τὸ ἀνάλογόν του ἀπὸ
τὸ ἄλειμμα. Ὁ ἀέρας ἴδιος καὶ σφοδρός, οὕτω ἀπέρχεν ὅλη ἡ ἡμέρα
καὶ ὅλη ἡ νύκτα.

Κυριακὴ 22 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκα-
ρίαν, μὲ ἀέρα σκληρότατον, καὶ πολλὰ πρῶτ' ὑψώσαμεν σενιάλον νὰ

έτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος διὰ νὰ βαλθῶμεν εἰς τὰ πανιά. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν ἦλθεν ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος εἰς τὸ πλοῖον μας, καθὼς καὶ μέρος καπετανίων Ὑδραίων τοῦ στόλου μας. Ἐμάθαμεν ἀπὸ ἓν πλοιάριον, 2 ἡμέρας ἔλειπεν ἀπὸ Ὑδραν, ὅτι ὁ λόρδ. Κόχραν ἔφθασεν εἰς Τσιρίγον, καὶ ἄλλη εἰδησις ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ ἐμπορικὸν καράβι εἰκοσιπέντε ἡμερῶν, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἦτον ξαρμάτωτος. Ἀγκαλὰ καὶ ἐβάλαμεν τὸ σενιάλο τοῦ μιτεμοῦ μας, πλὴν τὸ σκληρότατον μελτέμι δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν. Πρὸς τὰς 11 ἀπερνούσεν ἓν σακολέβι διὰ Ὑδραν καὶ ἐκράξαμεν μὲ σενιάλον καὶ ἐζύγωσεν, ἐστάθηκεν ἀλὰ κάπα διὰ ὀλίγα λεπτὰ καὶ μὲ βίαν τοῦ ἐδώσαμεν γράμμα διὰ τοὺς κυρίους Προκρίτους Ὑδρας σημειώνοντάς τους ὅτι ἡ ἀρμάδα, μὲ Δόξαν Κυρίου, πάλιν ἐματαιώθη τοῦ σκοποῦ της κατὰ τῆς Σάμου καὶ ὅτι ἀνεχώρησεν, καὶ ἀγνοοῦμεν πόθεν ἐτράβηξεν, ἢ εἰς Χίον, ἢ ἰσως εἰς Μυτιλήνην. Ὁ ἀέρας ἴδιος ἀκολούθησεν ὅλην τὴν Νύκτα.

Δευτέρα 23 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος ἔδειξεν πολλὰ ὀλίγον πλέον μαλακὸς καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλον μισεμοῦ. ὄθεν καὶ εἰς τὰς 11 $\frac{1}{2}$, τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας εἶδαμεν πέντε πλοῖα καὶ ἡ ῥότα τους ὡς τὴν ἐδικὴν μας. Ἐντὸς ὀλίγου ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶναι νέα πολεμικὰ ἐδικά μας, καὶ ἀμέσως τὰ ἐγυρίσαμεν κατεπάνω τους πρὸς ἀντάμωσίν τους. Εἰς τὰς 2 ὥρας ἐνώθημεν μὲ τὰ νέα πολεμικὰ ἡμέτερα, καὶ ἦτον ὁ Ναύαρχος καπ. Α. Μιαούλης, τὸ μπρίκι, καὶ Νάβε τοῦ καπ. Τουμπάζη ὁ καπ. Σαίνης καὶ καπ.

Ὁ μὲν Νάαρχος Μιαούλης μᾶς ἐχαιρέτησεν μὲ 3 κανονιαῖς, καὶ μὲ ἄλλαις 3 τοῦ ἀπεκρίθημεν, ὥσαύτως τὸν ἐχαιρέτησεν καὶ ὁ Ναύαρχος καπ. Γ. Κολανδροῦτζος, καὶ εὐθὺς μὲ τὸν χαιρετησμόν, ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πᾶσαράν του. Μὲ τὸν γυρισμόν του (ὅπου ἐκεῖ ἐστάθη ἕως 2 ὥρας) ἔφερε γράμμα τῶν κυρίων Προκρίτων καὶ τὸν σημειώνουν μὲ κατάλογον τὸ πόσα νέα ἡμέτερα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ ἔρχονται. Αὐθις τοῦ λέγουν καὶ διὰ τὸ πῶς ἔχει νὰ διαιρεθῇ τὸ μηνιαῖον τῶν πρώτων πλοίων ἀπὸ τὰ χρήματα ὅπου θὰ συναζῶμεν, καὶ ὅσα παραπάνω νὰ ἐγχειρισθοῦν εἰς τὸν Ναύαρχον Καπ. Ἀ. Μιαούλην. Ἐλάβαμεν πρὸς τούτοις καὶ γράμμα παρὰ τοῦ κυρίου Φραντσέσκου Δ. Βούλγαρη μὲ μίαν κόπιναν γράμματος, ὅπου ἐφανέρωνεν τὸ φθάσιμον τοῦ Λόρδου Κόχραν εἰς Τσιρίγο. Ὁ Αὐτὸς λοιπὸν στόλος τοῦ Καπ. Μιαούλη, ὡς ἔμειναν σύμφωνοι, ἐπῆγεν εἰς Ἰκαρίαν νὰ ἀράξῃ μὲ τὸν νέον στόλον του καὶ ἐκεῖ νὰ σταθῇ ἕως νὰ μαζευθῇ ὁλος ὁ νέος στόλος, νὰ κάμουν αὐθις καὶ νερὸν, καὶ ἡμεῖς ὅλοι τοῦ πρώτου στόλου, νὰ υπάγωμεν εἰς ἓνα Νησί τῆς Ἀνατολῆς ὑποκάτω τοῦ Σουατζίκι, Ὑψηλὴ ὀνομαζόμενον, καὶ ἐκεῖ ὄντας καλὸς λιμένας, νὰ ἀράξωμεν καὶ νὰ παλαμίσωμεν τὰ καράβια μας, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐβγοῦμεν εἰς τὰ πανιά καὶ νὰ σμίξωμεν οἱ δύο στόλοι καὶ οὕτως τὸ ἡκολούθησαμεν.

Εἰς τὸ βασιλεῦμα Ἑλλίου ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑψηλῆς καὶ ἀράξαμεν, ὁμοίως καὶ ὅλος ὁ στόλος, καὶ μὲ μεγάλη γαλήνη ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 24 Αὐγούστου. Ἀρχγμένοι ὄντες δύο ὥρας πρὶν νὰ ξημερώσῃ, ἀρχισεν ἡ δουλειὰ διὰ νὰ γύρουν τὸ καράβι, καὶ ἕως νὰ ξημερώσῃ ἦτον ἕτοιμον διὰ σκούπισμα, καὶ ἕως τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἔγεινεν ἕτοιμον τοῦ σκουπίσματος καὶ παλαμίσματος. Καὶ εἰς ὅλα τοῦ στόλου μας τὰ καράβια οὕτως ἠκολούθησεν, καὶ πρὶν τὸ ἑσπέρας ἔγειναν ὅλα ἕτοιμα. Ὁ σκοπὸς τοῦ Ἀντιναύάρχου μας ἦτον νὰ εὐγοῦμεν ἀμέσως εἰς τὰ πανιὰ καὶ νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἀνταμώθῃν εἰς Ἱκαρία μὲ τὸν Ναύαρχον Ἀ. Μιαούλη, πλὴν ἡ μεγάλη γαλήνη δὲν ἐσυγχώρησεν, καὶ οὕτως ἐμείναμεν ὅλην τὴν νύκτα. Οἱ ναῦται μας ὅμως ἀπὸ κάθε πλοῖον ἐβγῆκαν ἔξω, ἐπῆγαν ἕως μιᾶς ὥρας διάστημα, ἔβαλαν φωτῖα εἰς ἓνα κτιστὸ ταμπούρι ὡς φρούριον φτιασμένον, τὸ ἔκαψαν, ὁμοίως ἔβαλαν καὶ εἰς τὸ ὄρος καὶ πεδιάδα φωτῖα καὶ ἔγεινεν πυρκαϊὰ μεγάλη.

Τετράδη 25 Αὐγούστου. Πολλὰ πρωτὶ, ἀγκალὰ γαλήνη, ὑψώσαμεν σενιάλον μισεύματος, καὶ εὐθὺς ἐβγῆκαμεν εἰς τὰ πανιὰ καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος. Ἐως τὸ μεσημέρι γαλήνη μεγάλη, μετὰ τὸ μεσημέρι ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι καὶ μὲ βίλταις ἐπεριφερομεθα. Εἰς τὰς ὥρας 9 ἐφθασε μία γολέτα ψαρόριανὴ ἀπὸ Αἴγινα καὶ Σύρα ἡ ὁποῖα ἔφερεν τὸν γραμματέα Ναυάρχου Α. Μιαούλη κύριον Λάτρην ὅστις ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν Γολέτα, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐστάθη ἕως νὰ σμιξώμεν τὸν Ναύαρχον. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ γαλήνην.

Πέμπτη 26 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνη μετὰ τοῦ στόλου μας πλησίον Σάμου. Εἰς τὴν ὥραν 1 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Γεώργης τῆς Γολέτας κυρίου Κουντουριώτου, καὶ θέλοντας ὁ κύριος Λάτρης νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱκαρίαν νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Ναύαρχον ὁποῦ ἐκεῖ ἦτον ἀράχμενος, οὕτω ἐδιωρίσθη ὁ ῥηθεὶς καπ. Γεώργης νὰ τὸν ἐμβαρκάρῃ εἰς τὴν γολέταν του καὶ νὰ τὸν ὑπάγῃ, ὅθεν καὶ εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἀνεχώρησεν. Ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ γαλήνη μεγάλη. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἠκούσαμεν κατὰ τὴν Χίον πολλόταταις κανονιαῖς πολέμου· ἡμεῖς εἰς παντελῇ γαλήνῃ δὲν δυνάμεθα τὴν ῥόταν μας διὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ συμπεραίνομεν νὰ εὐρεθῇσαν αἱ βάρδαι Κόσταις μας γολέταις. Ὁ κανονοβολισμὸς ἐδάσταξεν ἕως μίαν ὥραν καὶ ἔπειτα ἔπαυσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπέρασαν 5 μπρίκια καὶ δύο γολέταις Ἀγγλικά ὅλα, ἡ ῥότα τους κατὰ τὴν Χ'ον· ἐν ἀπὸ τὰ μπρίκια ἦτον ἀρματωμένο, ὁμοίως καὶ αἱ δύο γολέταις, μάλιστα μὴ ἀπ' αὐταῖς ὕψωνε καὶ σενιάλα· δὲν ἐκαταλάβαμεν πόθεν ἤρχοντο διότι ἀπέρασαν πλατεῖα, καὶ ἡμεῖς εἰς γαλήνην. Πρὸς τὰς ὥρας 10 εἶδαμεν ἀπὸ τὰ νέα 7 καράβια τοῦ στόλου μας, ὁποῦ ἦτον ἀράχμενα εἰς Ἱκαρίαν, καὶ ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἔρχονται εἰς ἔνωσιν ἐδικήν μας. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ὀλίγον ἀέρα καὶ βόλταις ἀναμεταξὺ Ἱκαρίας καὶ στερεᾶς.

Παρασκευή 27 Αυγούστου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω Σάμου, ποταβέντο Χίου καὶ ἡ ρότα μας κατὰ τὸν κάβο Κόρακα. Τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας εὐρέθησαν σκόρπια, καὶ οὕτως ἐβάλαμεν πολλὰ πρῶτ' σενιάλον νὰ μαζωχθῇ ὁλος ὁ στόλος, τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος διὰ τῆς μοίρας τῆς ἐδικῆς του· ὁ δὲ Ναύαρχος Μιαούλης μὲ τὴν νέαν μοῖραν φαίνεται κατὰ τὸν κάβο Κόρακα, ἀγκαλὰ καὶ δὲν γνωρίζεται τόσο καλὰ, ὄντας πρῶτ' καὶ μακράν, πλὴν συμπεραίνομεν νὰ ᾔηαι αὐτός, καὶ τραβοῦμεν εἰς ἔνωσίν του. Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς αὐγῆς ἐσμίξαμεν μὲ τὸν Νάυαρχον Μιαούλην καὶ μὲ ὅλον τὸν νέον στόλον, καθὼς καὶ μὲ τὸν Ψαρριανὸν Ναύαρχον Καπ. Νικολῆ, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, διὰ νὰ σχεδιάσουν τι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀγκαλὰ καὶ πρὸς ταῖς αὐγαῖς ἀπερνοῦσεν διὰ Σάμον ἐν σακολέβι, καὶ ἐρωτῶντας τον εἶπεν, ὅτι ἡ ἀρμάδα νὰ ἐπῆγεν εἰς γώκαις. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἰς Βαθὺ Σάμου ἐφθασεν ἐν ἐμπορικὸν ῥωσικὸν πλοῖον διὰ νὰ φορτώσῃ καὶ ὄντας ὁ Δοκὸς ἐκείθεν τὸ ἐβυζιτάρησεν, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι φερμένα παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἐφθασαν εἰς Καστέλια καὶ προσταζέται ὁ Τοπάλ-πασσᾶς νὰ τραθηχθῇ μὲ τὴν ἀρμάδα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$, ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ναυάρχου ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ἐδιώρισεν ἀμέσως νὰ βάλῃμεν τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Χίον, τὸ ἴδιον καὶ ὁλος ὁ στόλος μας, ὁποῦ ὅλα εἴμεθα 52 πλησιάσαντες ὅλα μαζὴ εἰς Χίον ἀπεράσαμεν πρῶμα τὰ πανιὰ μας πλησίον τῆς στερεᾶς Χίου. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἀπεράσαμεν ἔμπροσθεν τῆς χώρας, ἦτον δύο μπρίκια τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ, ὁμοίως καὶ μία σακολέβα τούρκικη, ὡς φαίνεται, ἦτον πέραμα καὶ καθὼς μᾶς εἶδαν μὲ βίαν ἐτράβηξαν καὶ ἐμβῆκαν ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Ὁ καπ. Γκιώνης πλησίον τοῦ εἰρημένου περάματος, τὸ ἐκινήγησεν, τοῦ ἔρριξε καὶ 1 κανονιαῖς, πλὴν τίποτα δὲν τοῦ ἔκαμεν, ὅτι ἐπρόφθασεν καὶ ἐμβῆκεν ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Τότε τὸ αὐτὸ φρούριον μᾶς ἔρριξεν καμμίαν δεκαριά κανονιαῖς, καὶ χωρὶς καμμίαν βλάβην μας ἐτραβοῦσαμεν τὰ Νησιὰ Σπαλμαδούραις. Τὴν ἀρμάδα εἰς Χίον δὲν εἶδαμεν, καὶ ἐκάναμεν φυλκὴν διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ μᾶθωμεν. Εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$, τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα ἐδειξν σενιάλον, ὅτι ἡ ἀρμάδα ἐμφανίσθη εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὴν Μυτιλίνην καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ ἐπάνω. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ εἶδεν καὶ ἡ βάρδιὰ μας ἀπὸ τὸ κατάρτι τὴν ἀρμάδα, ὅθεν καὶ ἀρμενίζομεν κατ' ἐπάνω της. Τὸ ἀεράκι ὀλίγον, ὅμως καλόν, ἐν ποῦπα (οὐρίον) διευθυνόμεθα. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἔπασε μία καταχνιὰ πολλὰ πυκνή· πρὸς τὰς ὥρας 12 ἔγειεν περισσοτέρα καὶ σκότος, ὥστε ὁποῦ τὰ πλοῖα μας ἐβάλαν ἀπὸ ἑνα φανάρι διὰ νὰ φαινόμεθα. Ὅλην τὴν νύκτα λοιπὸν σκότος καὶ μὲ μίαν δροσιὰ ὁποῦ δὲν διέφερεν ἀπὸ τὴν βροχήν. Ὁ ἀέρας σιρόκος καὶ μέτριος, τὸ ἀρμένισμα ἐστάθη μὲ ὀλιγωτάτα πανιὰ.

Σάββατον 28 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μετ' τὸ ἴδιον σκότος καὶ δροσιᾶ, τὸ ὅποῖον μᾶς ἔκαμε νὰ μὴ βλέπωμεν τὰ καράβια μας, ἀλλ' οὔτε στεριὰν καμμίαν, μόνον ὅπου εἴμεθα πλησίον τῶν στεριῶν, καὶ οὕτω εἰς τὰς 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐπῆραμε τὴν βόλτα καὶ ἐβάλαμεν πρῶραν τρεμοντάνα, διὰ νὰ ξανοίξωμεν στεριὰ καὶ εἰς ποίαν στάσιν (θέσιν) εὐρισκόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀνοιξεν ὀλίγον καὶ εἶδομεν νὰ εἴμεθα μέσον Χίου καὶ Μιτυλίνης, καὶ πέντε ἀπὸ τὰ πλοῖα μας· ἀκολουθῶς εἶδαμεν καὶ ἕτερα πλοῖα μας σταθέντω ἡμῶν· τὸ δὲ σκότος ἀκολουθεῖ, ὁ καιρὸς ἐξάνοιξε, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐμφανίσθη ἐν καλὸν μέρος τοῦ στόλου μας καὶ ἀρμενίζοντας μέσον Μιτυλίνης καὶ Καρὰμπουρα, ἐζυγώσαμεν τὴν κόστα τῆς Μιτυλίνης καὶ ἕως Πλουμάρη. Εἰς τὰς ὥρας 9 ἐπλησιάζαμεν ὅλος ὁ στόλος. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ ἡκούσαμεν ἕως 16 κανονιαῖς. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔβαλεν σενιάλον, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται, καὶ νὰ συμμαζωχθῇ ὅλος ὁ στόλος [ἀγκαλὰ καὶ ὁ στόλος δὲν ἐφαίνονταν ὅτι αἱ κανονιαῖς ἡκούσθησαν ἀπὸ τὸν μέσα Κόλπον Μυτιλήνης]. Εἰς τὰς ὥρας 10 ἐζύγωσε κοντά μας ὁ Ναύαρχος Μιαούλης, καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουῦτζος καὶ ἐστάθησαν ἀλλὰ κάπα καὶ ἔκραξε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας πρὸς συμβουλήν, φυσικὰ τὸ τι ἔχουν νὰ πράξουν, ἐπειδὴ καὶ ἡμεθα πλησίον τοῦ κάβου Μιτυλίνης. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ μία φελούκα ἐνὸς πλοίου ἐβγῆκεν εἰς τὴν στερεὰν καὶ οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἐτουφέκισαν, τὸ δὲ πλοῖον τοὺς ἔρριξεν τρεῖς κανονιαῖς, καὶ ἀνεχώρησεν ἡ βάρκα. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀκόμη δὲν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, πλὴν, ὡς φαίνεται, ἀπεφάσισαν νὰ προχωρήσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Μιτυλίνης, καὶ νὰ εἰδῶμεν τὸν τουρκικὸν στόλον, καὶ ἀμέσως ἐμουράρισεν πρύμα κατὰ τὸν κάβο, καὶ μετὰ σενιάλο νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος μας, ὅθεν ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον, καὶ μερικὰ πυρπολικὰ ἐτοιμάσθησαν. Εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{5}{2}$ ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι τὸ μπουρλότο Ν. ἐβγῆκε νὰ κάμῃ κλαργιὰ καὶ ἓνας ῥωμαῖος τοῦ εἶπεν ὅτι, 24 ἄρμα- μέντα ἦτον ἀραγμένα εἰς Μιτυλίνην καὶ ὁ Πασσᾶς μετ' 2 φεργάδες ἦτον εἰς Φώκαις, καὶ ταῖς ἐδιώρθωνε, διότι ἔκαμναν νερά. Καὶ μετὰ 5 λεπτὰ ἐν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ὅπου ἤρχοντο ἀπὸ πίσω ἔρριξε μίαν κανονιά ἡμεῖς ἀμέσως ὀρτζάραμεν κατεπάνω του νὰ εἰδῶμεν τί καινόν, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐζυγώσαμεν, μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἐν μπρίκι Γαλλικὸν τοὺς εἶπεν ὅτι, ἡ ἀρμάδα εὐρίσκεται ἀραγμένη εἰς Φώκαις· καὶ ἔτζι ἡμεῖς τὰ ἐγυρίσαμεν τὸν ἴδιον δρόμον μας δηλ. διὰ τὸν κάβο Μιτυλίνης. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἀγναντεύσαμεν τὸμπογάζι, καὶ ἀμέσως ἀκούσαμεν ἀπὸ τὴν ἀρμάδα τρεῖς κανονιαῖς· τέλος κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐμπογαζάραμεν, γαλήνη ὅμως μεγάλη ἀκολούθησεν καὶ σκότος, καὶ ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς πολλόταταις, ἐφοβέριζεν χειμῶνα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, ὥστε καὶ ἀκολουθήσαμε νὰ προχωρῶμεν εἰς τὸμπογάζι ὅλος ὁ στόλος τῆς α'. καὶ β'. μοίρας ἐνωμένος. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐζυγώσαμεν εἰς τὰ τουρ-

κικά, καὶ ἀγκαλὰ σκότος, ἀρχίσαμεν τὸν κανονοβολισμόν, ὅστις ἐθάστηξεν ἕως τὰς ὥρας 7· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ στόλος πολλὰ μαζευμένος καὶ νύκτα σκοτεινὴ, καὶ φοβερισμὸς ἀέρος, καὶ στενὰ εἰς τὸ μπόγάζι, ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὸν δρόμον ὅπου ἐμβήκαμεν, ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ μας· δηλαδὴ παροκέτο καὶ τρίγγο μόνον, καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μούδα τερτζαρόλια· τὰ δὲ τουρκικὰ ἐτραβοῦσαν νὰ ἔβγουν τὸ σοβράνω μέρος. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπιασεν βροχὴ καὶ ἐθάστηξεν 1 1/2 ὥραν. Ὁ ἀέρας εἰς τὸ γαρμπή, ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς ἀδιακόπως, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτελείωσεν ἡ νύκτα αὐτή.

Κυριακὴ 29 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν στοταβέντω καὶ πλησίον τοῦ φρουρίου καὶ χώρας Μυτιλήνης. Τὰ τουρκικὰ εἶδαμεν μὲ τὴν βόλτα τους ἐτραβοῦσαν τὸ μπόγάζι τοῦ Μπαμπᾶ. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 τῆς αὐγῆς ἔβαλεν σενιάλον νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, ὅστις τὰ ἐγύρισεν κατὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, καὶ οὕτω τὰ ἐγυρίσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα καὶ πᾶμε κατ' ἐπάνω της. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδαμεν καὶ ἓν πλοῖον Εὐρωπαϊκὸν καὶ ἀπέρασεν ἀπὸ τὴν ἀρμάδα καὶ ἤρχετο ἰν ποῦπα (οὐριοδρομοῦν). Πρὸς τὰς ὥρας 11 1/2 τῆς αὐγῆς, πάλιν σκότος μὲ βρονταῖς, καὶ μὲ βροχὴν ραγδαίαν. Ἐως τὰς 2 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐθάσταξεν ἡ ραγδαία βροχὴ, ἔπειτα ἐκαθάρισεν, καὶ μὲ κοντοβόλταις εἰς τὰς ὥρας 4 ἐζυγώσαμεν εἰς τὴν ἀρμάδα, καὶ ὅσα εὐρέθημεν ἐμπρὸς ἐκινήσαμεν τὸν πόλεμον, ὅστις ἀρχίσεν ὀρμητικῶς· καὶ πεισματώδης· ὅλοι οἱ καπεταναῖοι τοῦ στόλου μας ὤρμησαν καὶ πολεμοῦν μὲ μεγάλῃν προθυμίαν καὶ γενναιότητα. Τὰ Τουρκικὰ εἶναι 24, ἀπὸ δελίνια, φεργάδαις, κορθέταις καὶ μπρίκια· μετὰ ἱκανὴν ὥραν ἐβγήκαν ἕτερα τρία ἀρμαμέντα ἀπὸ τὸ κάστρον πρὸς βοήθειαν τῶν ἄλλων, πλὴν ματαίως ἐκοπίασαν, ἡμεῖς πολεμῶντες ἀδιακόπως τοὺς ἐπῆραμεν τὰ σοβράνω, ἀμέσως ἡ ἀρμάδα ἐπόδισεν πρῦμα, τὰ δὲ τοῦ κάστρου ἐπέστρεψαν ὀπίσω· μετὰ 4 ὥρας πόλεμον ἐγεννήθη γαλήνη μεγαλοτάτη, τὰ μπουρλότα μας ὑποκάτω εἰς ἓνα δίκροτον μιὰ κανονιὰ ἐβούλησεν τὸ μπουρλότον τοῦ Καπ. Μαρίνη καὶ μόνον τὴν βάρκαν του τὴν ἐσώσαμεν ἡμεῖς, ἄλλαις βάρκαις ἔτρεξαν καὶ ἐγλύτωσαν μερικὰ πράγματα τῶν ναυτῶν· μᾶς ἐλύπησεν σφόδρα ὅχι τόσον διὰ τὸ μπουρλότο ὅσον ὅπου, φυσικὰ οἱ Τούρκοι ἔλαβον εὐχαρίστησιν μάλιστα ἐκεῖνοι ἀπὸ τοῦ κάστρου, ὅτι δὲν εἴμεθα μιὰμιση κανονιάς διάστημα ἀπὸ τὸ αὐτὸ κάστρον ὅπου ἐπολεμοῦσαμεν, καὶ κόσμος πολὺς ὅπου ἔκανε θεωρίαν· Ἀκολουθόντας ὁ πόλεμος πεισματώδης διὰ 4 ὥρας, ἀκολούθως μᾶς ἐπιασεν γαλήνη καὶ ἡσυχάσαμεν πλὴν ὅχι παντάπασι, διότι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν καὶ τὰ δύο μέρη κανονοβολίζομεθα. Πρὸς τὰς 10 ὥρας ὁ καπ. Σαίνης ἐπλησίασεν εἰς ἓν δίκροτον καὶ ἐπολέμησεν γενναίως. Ἐπειτα ἡ ἄκρα γαλήνη μᾶς ἡσυχάσεν ἀγκαλὰ καὶ νὰ εἴμεθα 1 1/2 κανονιάς διάστημα. Ἀπὸ τοῦ Καπ. Ἀναγνώστη Μουργιάτη Σπετζιώτου ἔσκασεν ἓνα κανόνι, τοῦ

ἐσκότωσεν 2 καὶ 4 ἐλάβωσεν, ἐμάθameν καὶ εἰς ἄλλα νὰ ἐλάβωθήσαν. Εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγος ἀέρας· ἡ ἀρμάδα ἐγύρευε νὰ ξεμπογαζέσῃ, καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω ὥστε τὴν ἐπλησιάζσαμεν, καὶ ἀρχισε πάλιν ἀργὸν κανονοβολισμὸν πολέμου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωί.

Δευτέρα 30 Ἀυγούστου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω εἰς ταῖς παλιαῖς φώκαις καὶ αἱ δύο ἀρμάδαις, δηλαδὴ ἐδική μας καὶ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἀδιακόπως δὲν παύουν ἀργαῖς κανονιαῖς. Πολλὰ πρωὶ στοταβέντω τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος εἶδαμεν ἕτερα πέντε ἀρμαμένα, 3 φεργάδες καὶ δύο μικρότερα, ἐνομίσameν τὸν Τοπάλ Πασσᾶ νὰ ἐβγῇκεν ἀπὸ ταῖς Φώκαις εἰς βοήθειαν τοῦ στόλου του, [ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν στόλον του δὲν ἦτον ὡς ἀρχήτερα ἐδιηγήθημεν, εὐρίσκετο εἰς Φώκαις καὶ τὴν ἀρμάδα του ἐδοιοκοῦσεν ὁ ἄλλος Πασσᾶς καὶ ὁ Ταῖρης]· πλὴν ἀφοῦ καλλίτερον ἐξημέρωσεν, ἐγνωρίσαμεν νὰ ἦτον Φραντζέζικα, ἐβγήκαν ἀπὸ Σμύρνην. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ὁ Ταῖρης μὲ τρεῖς, Φεργάδαις ὀγλήγοραις ἔτρεχον ἐμπρὸς εἰς ἀναχωρισμὸν· τὰ ἐδικά μας δύο Λίνεαις, τὸ ἓν μέρος ἐπεριτριγύρισεν τὰ ὀπισθεν, ἡμεῖς μὲ τὴν ἄλλην λίνεαν, ὄντας σοθράνω ἐπάσχαμε νὰ φθάσωμε τὸν Ταῖρη καὶ τὰ ἄλλα, τῶν ὁποίων ἐπέσαμεν ἐμπρὸς. Ἐγείνεν μὲ ἡρωϊσμὸν ὁ πόλεμός μας καὶ ἀπὸ ταῖς δύο λίνεαις μας, ὥστε ἐβάλλησαν νὰ κάμουν πολλότατα πανιὰ καὶ ὀρτζάρησεν κατὰ τὰ Καράμπουρνα, ὥστε αὐτοὶ καὶ ἡμεῖς ἐποδίσαμεν τὰ ἐμπροσθινὰ, καὶ τοὺς ἐβάλαμεν ἐμπρὸς. Τὸν Ταῖρη τὸν ἐβαλεν τὸ μπουρλότο τοῦ καπ. Σπαχῇ ἀπὸ κοντὰ μὲ ὀλίγον ἀεράκι, πλὴν πλησιάζοντας τὸν ἔπιασεν γαλήνη καὶ ἔφαγε πολλόταταις κανονιαῖς, ὥστε τοῦ ἐτσακίσθη τὸ τσιμποῦκι τοῦ μεσιανοῦ καταρτιοῦ του, καὶ ἔτσι τοῦ ἐκάμαμεν σενιάλο καὶ ὀρτσάρισεν· πεισματώδης ὁ αὐτὸς πόλεμος ἕως τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐστάθη, ἡ γαλήνη μας κάμνει διὰ ὀλίγον νὰ ἡσυχάσωμεν. Μία τούρκικη φελούκα ἀπὸ κανονιὰ Ἑλληνικὴ ἐβούλιαξεν μὲ τούρκους, καὶ τώρα ὁποῦ εἴμεθα ἡσυχοὶ καὶ γαλήνη, αἱ τούρκικαις βάρκαις ἔτρεξαν νὰ γλυτώσουν τοὺς ἀνθρώπους των. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἐπῆρεν ἀέρας καὶ πάλιν ζυγώσας μὲ τὴν ἀρμάδα ἐστάθη πόλεμος φρικτός, πάντα ἐποδιζάμεν μὲ ἐντροπὴν τοῦ τὸν ἐχθρόν· τὰ πυρπολικά μας ὅμως ἐξημειώθηκαν πολλὰ, ἓνα διὰ νὰ μὴν βουλιάξῃ τοῦ Καπ. τοῦ ἐβαλαν φωτιά. τὸ δὲ ἄλλο τοῦ Καπ. Ναβέτα ἐκόλλησεν εἰς τὸν Ταῖρη, τοῦ ἐβαλεν φωτιά πλὴν δὲν εὐτύχησεν, ὅτι μὲ μεγάλην σπουδὴν οἱ τούρκοι τὸ ἀπέφυγαν· τοῦ δὲ Καπ. τοῦ ἐκοψαν τὸ ἐμπροσθινὸν ἄλμπωρον (ιστόν) του· ὁ πόλεμος ἐστάθη ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας, καὶ ἔπειτα οἱ Τούρκοι ἐτραβοῦσαν τὴν βόλταν τους κατὰ τὴν Σμύρνην καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω τους, χωρὶς ὅμως πλεόν νὰ πέσουν κανονιαῖς. [Εἰς αὐτὸ τὸ θέατρον τοῦ πολέμου ἦτον παρόντα τὰ 5 φραντζέζικα ἀρμαμένα ὁποῦ τὸ πρωὶ εἶδαμεν, καὶ ἔκαμναν θεωρίαν]. Ἡμεῖς ἐνομίζαμεν, κατὰ τὴν ῥόταν τους, ὅτι ἤθελαν νὰ μπουκάρουν εἰς τὴν Σμύρνην, μάλιστα ἐπλησιάζον ἐκεῖ, ὅμως πρὸς τὰς

ώρας 10 $\frac{1}{2}$ τὰ ἐγύρισαν πάλιν, καὶ ἀμέσως τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ ὁ στόλος ὁ ἐδικὸς μας· τὸ μὲν, νὰ τοῦ πηγαίνωμεν ἐξοπίσω, τὸ δέ, διὰ νὰ τοῦ βραστῶμεν τὰ σθεράνω. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἔφθασεν καὶ ὁ καπ. Ἰωάννης Μακρυμούρας ἀπὸ Σάμον μὲ τὰ χρήματα τῆς προσόδου Σάμου. Τὰ τουρκικὰ λοιπὸν ἐπεριφέροντο μὲ βόλταις, τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς χωρὶς πόλεμον. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ναύαρχος ἔκραξεν μὲ σενιχλὸν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν καὶ ἐπέστρεψεν ἐντὸς ὀλίγου. Συμβουλευθέντες ἀπεφάσισαν νὰ φέρωμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Μιτυλίνην, νὰ ἀλαργεύσωμεν ὀλίγον. Ἔως νὰ ἐμβῶμεν λοιπὸν εἰς διόρθωσιν, ὅτι μᾶς ἐχάλασαν τὰ μπουρλότα τὰ καλλιώτερα ὅλα, ἐβλάφθησαν καὶ τὰ ἴδια ἀρμαμέντα μας μερικὰ, μᾶς ἐλαβώθησαν διάφοροι καὶ μέρος ἐσκοτώθησαν. Ὁ δὲ Καπ. Ἀντ. Κριεζῆς ἐδιωρίσθη νὰ τραβήξῃ τὸ μπουρλότο τοῦ Καπ. ὁποῦ τοῦ ἔκοψαν τὸ κατάρτι μὲ μία μπάλα μαρμαρένια, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ψαρρὰ νὰ τοῦ γίνῃ κανένα φτιάσιμον· ὅθεν καὶ οὕτω ἀκολουθήσαμεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν κατὰ τὴν Μιτυλίνην. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἔπεσαν κανονισαῖς ἀπὸ μέσα ταῖς Φώκαις καὶ ἔπειτα εἶδομεν, ὡς εἶπον, νὰ ἔβγουν 3 ἀρμαμέντα εἰς ἔννευσιν τῶν ἄλλων, καὶ ἴσως νὰ ἦτον ὁ ἴδιος Τοπάλης Πασσᾶς.

Τρίτη 31 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μέσον Μιτυλίνης, Καραμπουρνα καὶ Χίου, πλησιέστερον ὅμως εἰς Μιτυλίνης, καὶ μὲ ὀλίγον ἀέρα περιφερόμεθα. Τὰ δὲ τούρκικα εἰς τὴν θέσιν ὁποῦ τὰ ἀφήσαμεν τὸ ἐσπέρας πρὸς ταῖς Φώκαις. Εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας εἰς τοῦ Ναυάρχου Μισούλη καὶ συσκεφθέντες, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀπὸ ὅλα τὰ καράβια τοῦ στόλου διάφοροι λαβωμένοι, τὰ πυρπολικά καταχαλασμένα, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἀρμαμέντα μας μερικὰ βλαμμένα παρὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀπεφασίσθη νὰ ἀφήσουν βάρδα Κόσταις, καὶ ἡμεῖς νὰ τραβήξωμεν διὰ Ψαρρὰ καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν πρὶς διόρθωσιν τῶν πλοίων, καὶ αὐθις μὲ ἕν πλοῖον νὰ σταλθοῦν οἱ λαβωμένοι εἰς Ὑδραν καὶ οὕτως εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας διὰ τὰ Ψαρρὰ καὶ εἰς τὸ βασιλεῦμα Ἡλίου ὅλα ἀράξαμεν.

Τετράδη 1 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ ὅλου τοῦ στόλου ἀραγμένοι εἰς Ψαρρὰ. Ὁ ἀέρας μελτέμι οὐχὶ ὅμως τόσον δυνατόν· ὁ Ἀντιναύαρχός μας πολλὰ πρῶτ' ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου.

Πέμπτη 2 Σεπτεμβρίου. Εἰς Ψαρρὰ ἀραγμένοι.

Παρασκευὴ 3 Σεπτεμβρίου. Ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὰ Ψαρρὰ διὰ Ὑδραν.

Σάββατον 4 Σεπτεμβρίου. Ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑδρας καὶ οὕτως ἐτελείωσεν καὶ αὕτῃ ἡ ἐκστρατεία.

Ὑδρα 4 Σεπτεμβρίου 1826.

Τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκατεγράφησαν ὡς ἤκο-

λούθησαν (ὄντος αὐτόπτου) παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως τῆς δευτέρας Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὀδηγουμένης παρὰ τοῦ Ἀντιναύάρχου Καπ. Γεωργίου Σαχτούρη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

Γνωτὲ ἔθνος Τούρκων βαρβάρων καὶ ἡττάσθε
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 7 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1827

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΟΝΟΜΑΤΙ ΑΘΗΝΑ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ ΥΔΡΑΙΟΥ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ.

Ἀρξάμενον τῇ 15 Μαΐου 1827.

Κυριακὴ 15 Μαΐου. Ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας διὰ τὴν ἐκστρατείαν ὅπου ἤθελε διωρισθῇ παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ κατὰ τὴν διαταγὴν του, διὰ τῆς ὥρας διευθυνόμεθα εἰς Σπέτσαις, ὅπου ἐκεῖ ἔχει νὰ συναχθῇ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος. Ἐβγαίνοντας εἰς τὰ πανιὰ μὲ πολλὰ μικρὸν ἄερα, ἀπερνοῦσεν ἡ γολέτα τοῦ λόρδου Κόχραν μὲ σημαίαν Ἀγγλικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπῆγεν ἐπάνω τῆς μὲ τὴν πᾶσσαράν του, ὁ Ἀντιναύαρχος Καπ. Γεώργιος Σαχτούρης διὰ νὰ μάθῃ τι καινόν. Ἡ αὐτὴ γολέτα ἤρχετο ἀπὸ Πόρον, καὶ ὡς εἶπεν, ἐδιευθύνετο διὰ Ζάκυνθον. Εἰδήσεις καλὰς εἶπεν διὰ τὰ τῶν Ἀγγλων κινήματα, χωρὶς νὰ ἐκτανθῇ περισσότερον. Ὁ ἄῃρ ἀρμόδιος πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀράξαμεν εἰς Σπέτσας.

Δευτέρα 16 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις μὲ γαλήνη χωρὶς νεώτερον.

Τρίτη 17 Μαΐου. Ἐτι ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις μὲ ἄερα Μαίστρον φρέσκον προσμένοντες ἐκεῖ τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν κατὰ τὴν διαταγὴν του μὲ τὸ νὰ ἦτον μόνος του μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλὰς ἐδγαλμένος εἰς τὰ πανιὰ καὶ πηγαίμενος κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλαρέντζας. Πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν νὰ ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος Ναυπλίου μία φεργάτα καὶ ἓν ἐμπορικὸν τρικάρταρον πλοῖον ἀμφότερα μὲ σημαίαν Ἀμερικανικήν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαν καὶ τὰ δύο εἰς Σπέτσαις πλησίον μας, ὁμοίως καὶ ἓνα Ἀουστριακὸν τραμπάκολον καὶ ἓν Μπρίκι μὲ σημαίαν Σαρδηνίας, καὶ ἀράξαν καὶ αὐτά. Πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος καπ. Γεώργιος Σαχτούρης μετὰ τοῦ Γραμματέως καὶ καπ. Δημήτρη Ἰωάννου Κριεζῆ ἐπάνω εἰς τὴν ῥηθεῖσαν φεργάδα, ὠνομάζονταν Κονστιτουτζιόνε,

καὶ διοικεῖτο παρὰ τοῦ πλοιάρχου Πατσόν, ὅστις ἐδέχθη μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ τιμὴν τὸν Ἀντιναύαρχον Καπ. Σαχτούρην. Τὸ δὲ ἐμπορικὸν Ἀμερικανικὸν ἦτον μὲ τὰς ἐκεῖθεν συνεισφορὰς ζωοτροφῶν ὅπου ἐστέλλοντο διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐβγαλεν καὶ ἔδωκεν ἓνα μέρος τῶν πτωχῶν εἰς Ναύπλιον καὶ Μύλους, τὸ δὲ ἐναπολειφθὲν νὰ τὸ ξεφορτώσῃ εἰς Πόρον· εἶπεν προσέτι ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἕτερα δύο πλοῖα καὶ αὐτὰ φορτωμένα μὲ τὰς ἰδίας ζωοτροφίας διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἐπειτα ἐβυζιτάραμεν καὶ τὸ Ἀουστριακὸν τραμπάκολον, ἦτον φορτωμένον καὶ ἐπήγαγεν διὰ Βενετίαν καὶ φοβούμενον ἀπὸ τοὺς πειρατὰς ἐσυνοδεύετο ἀπὸ τὴν φεργάδα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔκαμεν πανγὰ τὸ φορτηγὸν μὲ τὰς ζωοτροφίας καὶ διευθύνετο διὰ Πόρον. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐφθασεν εἰς Σπέτσαις καὶ τὸ Ἀτμοκίνητον καὶ ἄραξεν, ἐπῆγεν καὶ εἰς αὐτὸ ὁ Ἀντιναύαρχος Καπ. Σαχτούρης, καὶ ἔμαθεν παρὰ τοῦ Καπ. Ἀστιξ, ὅτι τὴν ἀπερασμένην τρίτην (10 Μαΐου) πρὸς τὸ ἑσπέρας, ὄντας εἰς Γλαρέντζα, ὁμοῦ μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλάς, ἠκολούθησεν θαλασσομαχία, ἐπόδισεν καὶ ἐσώθη εἰς τὴν νῆσον Πεταλά· καὶ ἀπὸ τότε δὲν εἶδε πλέον τὸ Δίκροτον πρὶν ὅμως ἀναχωρήσει διὰ τὸν Πεταλὰ ὄντας εἰς Γλαρέντζαν εὐρίσκοντο ἐκεῖ τέσσαραις φεργάταις, ἓν Μπρίκι καὶ μία γολέτα Τουρκικά. Εἰς τὰς φεργάδας ὁ Ἱμπραίμης ἐβαζεν τοὺς χριστιανοὺς ὅπου ἐπροσκύνησαν ἀπὸ τὸ φρούριον Γλαρέντζας καὶ τοὺς ἐστείλειν εἰς Πάτρας, τὸ δὲ φρούριον, ὡς ἔμαθον, εἶχεν σκοπὸν ὁ Ἱμπραίμης νὰ τὸ ἀναποδογυρίσῃ ἀπὸ τοῦ ἀναχωρισμοῦ του, καὶ ἐσώθη εἰς Πεταλά, ὡς εἶπομεν· ἐκεῖ ἤκουσαν κανονιαῖς καὶ ἐβλεπον καὶ φωτιαῖς. Μετὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἓν πλοιάριον ἐφθασεν εἰς Πεταλὰ καὶ τοὺς ἐδιηγῆθη, ὅτι μιὰ φεργάδα μὲ Αὐστριακὴν σημαίαν (ὅτι πλαστῶς μὲ αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐπλησίαζεν εἰς τὸν ἔχθρον ἢ Ἑλλάς καὶ πλησιάζοντας ἐβγαλεν τὴν Ἑλληνικὴν) ἐπολέμησεν μὲ δύο τουρκικαῖς φεργάδαις, καὶ ὅτι καταχλασμέναις ἐκατέφυγον εἰς Πάτρας· τὸ τί ὅμως ἀποκαταστάθῃ ἀγνοοῦν· τοῦ δὲ ἀτμοκινήτου ὁ ἐρχομός· ἐρωτηθεὶς, εἶπεν ὅτι ἐστενοχωρίθη ἀπὸ ζωοτροφίας, ἐλλείψεις καὶ ἀπὸ κάρβουνα διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς μηχανικῆς πράξεως τοῦ ἀτμοκινήτου· μάλιστα ἐρχόμενον, ἀπὸ ἀέρα σφοδρὸν κατὰ τὸν κάβο Μαλέα ἐτζακίσθη καὶ τὸ κατάρτι του πληγώνοντάς του καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἀπὸ τοὺς ναύτας του· εἶπεν πρὸς τοὺτοις ὅτι κατὰ τὰ Μοθωκόρανα ἀνοικτὰ εἶδεν 2 φεργάδες καὶ ἓν Βρίκιον, εἶχον σημαῖα Ἀγγλική, πλὴν δὲν ἐκατάλαβαν ἂν τῷ ὄντι ἦτον Ἀγγλικά, ἢ Τουρκικά καὶ ἔβαλαν πλαστὴν σημαία. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας, ἦλθεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ κυρ. Ἰωάννης Σέρρος ἐπίτηδες σταλμένος, μὲ γράμμα τοῦ κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον καπ. Σαχτούρην, ζητῶντας νὰ μάθῃ τι καινόν, ἐδιηγῆθη τὸ ῥηθὲν ἀτμοκίνητον, ὅθεν καὶ τὸν ἐπληροφόρησαμεν μὲ τὸν ἴδιον Σέρρον τὰ εἰρημένα.

Τετράδῃ 18 Μαΐου. Ἀρχαγμένοι εἰς Σπέτσαις χωρὶς κανένα νεώτερον.

Πέμπτη 19 Μαΐου. Ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἔκαμεν πανιὰ ἡ Ἀμερικανικὴ φεργάτα, καὶ μετὰ γαλήνην τραβῶ τὴν ῥόταν τῆς κατὰ τὴν Ὑδραν. Εἰς τὰς ὥρας 2 κάποιαι εἰδησιν ἔφεραν ἀπὸ Ναύπλιον τοῦ Ναυάρχου τῆς αὐτῆς φεργάδας, καὶ ἀμέσως τὴν εἶδαμεν καὶ τὰ ἐγύρισεν διὰ Ναύπλιον· ἡ ἡμέρα βροχερὴ καὶ ἀκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευή 20 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν εἰς Σπέτσαις ἀραγμένοι· ὅλην τὴν ἡμέραν οὐδὲν καινόν. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἦλθε τοῦ Ἀντιναύρχου γράμμα ἀπὸ Ὑδραν παρὰ τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, ὅστις καὶ διορίζει· ἡμᾶς καὶ ὅλον τὸν Στόλον νὰ ἐβγῶμεν εἰς τὰ πνιὰ καὶ νὰ τραβῶμεν ῥόταν κατὰ τὸ Νεόκαστρον, ὥσως ἐκεῖθεν νὰ ἀνταμωθῶμεν μετὰ τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν, ὅθεν καὶ ἀμέσως εἰδοποιήσαμεν ὅλους τοὺς Καπεταναίους τοῦ στόλου μας νὰ ἐτοιμασθοῦν.

Σάββατον 21 Μαΐου. Πολλὰ πρωὶ ἐβάλαμεν σενιᾶλο μισευμοῦ καὶ εὐθὺς ἐβλθθήκαμεν εἰς τάξιν σαλπαρίσματος, καὶ εἰς τὰς 10 ¹/₂ ὥρας τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ Στόλου. Τὰ ὀνόματα τῶν Καπεταναίων ὡς ἀκολούθως.

Πλοῖα Πολεμικὰ

1 Ἀντιναύαρχος Καπ. Γεώργιος Σαχτούρης	Βρίκι.
2 Καπ. Ἰωάννης Λαλεχός	Νάβη.
3 Καπ. Θεόδωρος Γκιώνης	Βρίκι.
4 Καπ. Γεώργιος Δ. Νέγκας	Γολέτα.
5 Καπ. Σταμάτης Φώκας	Βρίκι.
6 Καπ. Σάββας	Βρίκι.
7 Κα. Ἰωάννης Μπατσαζῆς	Βρίκι.
8 Καπ. Δημήτρης Θεοδωράκης	Βρίκι.

Πλοῖα Πυρπολικὰ

1 Καπ. Μανώλης Μπούτης	} Ὑδραϊκὰ
2 Καπ. Ἀναστάσης Σπαῖς	
3 Καπ. Παπὰ Πάνος	
4 Καπ. Κωνσταντῆς Κανάριος	} Ψαρριανὰ
5 Καπ. Κωνσταντῆς Νικόδημος	

Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας εἶδαμεν καὶ ἄλλο πλοῖον καὶ ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας. Τὸ ἐσπέρας εὐρέθημεν μέσον Νήσου Καϋμένης καὶ Μονεμβασίας. Ὅλην τὴν νύκτα μικρὸ ἀεράκι Ὁστρια Γαρμπῆ, ἐτραβούσαμεν κατὰ τὸν Μαλέα.

Κυριακὴ 22 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μετὰ μεγάλην γαλήνην, σοβράνῳ τοῦ κάβο Μαλέα καὶ πολλὰ πλησίον, καὶ ὄντας γαλήνην, πολλὰ πρωὶ ἐστάλθη ἡ σκαμπαβία διὰ νὰ κάμῃ νερόν. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν τὴν ἡμέρας ὁ καπ. Ἰωάννης Λαλεχός, μεμακρυσμένος καὶ ὀπίσω

ἀπὸ ἡμᾶς, ἔρριξεν μίαν κανονιάν· δὲν ἐστοχάσθημεν κανένα σενιάλον καὶ οὕτως τὸ ἐνομίσαμεν φέστα τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, μετὰ ὀλίγον ἔρριξεν καὶ ἄλλην κανονιά, καὶ πάλιν χωρὶς σενιάλον καὶ πάλιν ἀμεριμνήσαμεν, εἰς δὲ τὴν τρίτην κανονιάν ἐβάλεν σενιάλον, καὶ ἀμέσως τὰ ἐπρυμνίσσαμεν κατ'ἐπάνω του, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 (γαλήνην ὄντας) τῆς ἡμέρας ἐπλησιάσαμεν. Τὸ κραξισμόν του ἦτον, νὰ ἐγχειρίσῃ ἕν γράμμα τοῦ Ἀντιναύαρχου ἀποσταλμένον ἀπὸ Σπέτσαις παρὰ τοῦ Ναυάρχου καπ. Γιωργάκη Ἀνδρούτσου, μὲ τὸ ὅποιον ἐσημείωνεν νὰ περιφέρεται ὁ ἐδικός μας στόλος μέσον κάβο Μαλέα καὶ Τζιρίγου, ἕως νὰ προφθάσῃ καὶ ὁ ἐδικός των στόλος ὅπου ἦτον ἕτοιμος καὶ μαζὴ νὰ διευθυνθῶμεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναύαρχου Λόρδ. Κόχραν· ἀμέσως ἐδώσαμεν τὴν αὐτὴν εἰδήσιν ὅλων τῶν καπεταναίων, καὶ μὲ ὀλίγα πανιὰ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸν κάβο Μαλέα. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ψαρριανὸς Καπ. Ἀνδρέας τοῦ Καρακωνσταντῆ, πλοίαρχος τοῦ καραβίου ὅπου εἶχαμεν ἰδωμένον τὴν χθὲς πρὸς τὰς 2 ὥρας. Πρὸς τὰς 4 ἐξανοίξαμεν ἐν ἐμπορικὸν πλοῖον σοταθέντω τοῦ Τσιρίγου, ἐπεριφερόμεθα ὅμως μὲ γαλήνη. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρεν ἀεράκι Πονέντες, ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν (κατὰ τὸ πέλαιος) καὶ εἶδομεν σοβρυνω τοῦ Τζιρίγου, ἄλλο ἐν πλοῖον καὶ μίαν Γολετίτζα, ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μπατζαζῆ νὰ σταθῇ μὲ τὴν βόλτα κατ'ἐπάνω τους διὰ νὰ τὰ βιζιτάρῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 9 μᾶς ἐπλησίασεν ὁ καπ. Θεοδωρὴς Γκιώνης, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ἐμπορικὸν πλοῖον τοῦ σοταθέντω Τζιρίγου, ὅπου εἶχαμεν ἰδωμένο, καὶ αὐτὸς τὸ ἐβιζιτάρισεν, ἦτον Αὐστριακόν, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτὸ νὰ ἔμαθεν, ὅτι τὴν ἀπερασμένην Παρασκευὴν 20 Μαΐου πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἀπ' ἑξὼ τῆς Ἰλαρέντζας τὸν ἐβιζιτάρισεν ὁ Λόρδ. Κόχραν, καὶ μάλιστα τοῦ ἐτοκάρισεν καὶ τὸ πασαβάντι του (ναυτιλιακὸν ἔγγραφον)· ὁ ῥηθεὶς Αὐστριακός, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν βίζιτα τοῦ Λόρδου Κόχραν, ἐβάλεν τὴν ρόταν τοῦ διὰ ταῦτα τὰ μέρη Αἰγαίου Πελάγους, καὶ ὁ Λόρδ. Κόχραν μὲ τὸ δίκροτον καὶ μὲ ἐν μπρίκι τούρκικο ἀρμαμέντο ὅπου εἶχεν πιχσμένον ἐτράβηξεν κατὰ τὸν Κάλαμον, ζητῶντας τὸ ἀτμοκίνητόν μας Τὸ αὐτὸ Αὐστριακόν πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπῆντησεν τὸν τουρκικὸν στόλον ἀπὸ 28 ἀρμαμέντα, Φεργάταις, Κροβέταις, Μπρίκια καὶ ἐν δίκροτον, καὶ ἐπῆγαιναν κατὰ τὰς Πάτρας, τὸ ὅποιον ἐβιζιτάρισαν καὶ αὐτοί, καὶ ἔπειτα τὸ ἄφησαν διὰ τὸν δρόμον του. Τὸ ἐσπέρας ἐπλησιάσαμεν μὲ τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Μπατζαζῆ, τὸ ὅποιον εἶχαμεν στείλει νὰ βιζιτάρῃ τὸ ἄλλο Μπρίκιον, ὅστις τὸ ἐφθασεν, ὡμίλησε μαζὴ του, καὶ τοῦ εἶπεν καὶ αὐτὸς τὰ ἴδια ἀπαρραλλάκτως, ὡς τὸν ῥηθέντα Αὐστριακόν. Μὲ Πονέντε φρέσκο ἐπέσαμεν σοβράνω τοῦ κάβο Μαλέα· ἐκεῖ εὗρομεν γαλήνη, καὶ οὕτω ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 23 Μαΐου. Μὲ γαλήνη ἐξημερώθημεν σοταθέντω καὶ πολλὰ πλησίον τοῦ κάβο Μαλέα, καὶ περιφερόμεθα. Τὸ πρῶτ' ἐξανοί-

Ξαμεν μίαν φεργάδα καὶ 2 πλοῖα μὲ τρία κατάρτια ἀνοικτά, καὶ ἐστοχασθήκαμεν νὰ εἶναι ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἐσυντρόφευε τὰ δύο πλοῖα Ἀμερικανικά, ὅπου μᾶς ἔφεραν τὰς σταλθείσας ἀπὸ Ἀμερικὴν ζωοτροφίας. Τὸ ἴδιον πρωὶ ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, καὶ τὸν εἰδοποιούσαμεν τὰ ὅσα εἶχαμεν μάθει· τὸ αὐτὸ γράμμα τὸ ἐστείλαμεν μὲ μίαν Ἑλληνικὴν γαλιώτα, ὅπου κατὰ τύχην ἀπερνοῦσεν καὶ ἐδιευθύνετο διὰ Μονεμβασίαν, καὶ ἐκεῖθεν νὰ τὸ στείλουν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 κατὰ τὸ ἐσπέρας ὑποκάτω τοῦ Τζιριγίου ἀπερνοῦσεν ἐν μπρίκιον τὸ ὅποιον ἐπήγαμεν νὰ τὸ βιζιτάρῳμεν, καὶ αὐτὸ ὑψώσεν σημαίαν Ἑλληνικὴν, καὶ ἦτον τὸ Μπρίκι ὅπου ὁ Ἀρχιναύαρχος Λόρδ. Κόχραν εἶχεν πιασμένον κατὰ τὸ μέρος τοῦ Πεταλᾶ μὲ φορτίον 200 βαρέλια μπαροῦτι καὶ ἀλεύρια, καὶ διὰ ὀρδινίας τοῦ Ἀρχιναύαρχου ἐδιευθύνετο εἰς τὸν Πόρον. Αὐτὸ τὸ μπρίκιον ἤρχετο συνοδευόμενον μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλάς. Τὸ μὲν δίκροτον ἐτράβηξεν ἀπέξω τοῦ Τσιριγίου ἀνοικτά, τὸ δὲ μπρίκι τὸ ἄφησεν καὶ τὸ ἐδιώρισεν νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ μέσα τοῦ Τσιριγίου, ὥστε καὶ μετὰ τὴν βίζιτα, ὁ πλοίαρχος τοῦ αὐτοῦ ἔφερεν καὶ γράμματα τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον καπ. Σαχτούρην, μὲ τὰ ὅποια τὸν ἐδιώριζεν νὰ τραβήξῃ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ Στόλου μας εἰς ἀντάμωσίν του 30 μίλλια ἀνοικτά, καὶ δυτικὰ τοῦ Τζιριγότου Λειούς. ὁμοίως τοῦ ἐγραφε νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἄλλας ὀρδινίας εἰς Ὑδραν· ὅθεν καὶ ἀμέσως (νύκτα ὄντας) ὁ Ἀντιναύαρχος κράξας τοὺς πλοίαρχους τοὺς εἰδοποίησεν, καὶ αὐθις αὐτῆς τῆς ὥρας ἐστείλεν εἰς Ὑδραν ἐν πλοῖον ἀπὸ τὰ ἀρμαμέντα μας μὲ τὰ ἀναγκαῖα γράμματα, διὰ νὰ ἐκπληρωθοῦν ἐκεῖ αἱ ὀρδινίαι τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν, καὶ συγχρόνως ἐβάλαμεν σε-νιάλον τῆς νυκτός, ὅπως τὰ πλοῖα νὰ ἀκολουθοῦν τὸν Ἀντιναύαρχον. Ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας διὰ τὸ Τζιριγότο, καὶ ὄλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν μὲ λεπτὸν ἀέρα Πονέντε.

Τρίτη 24 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνη πλησίον καὶ σοβράνῳ τοῦ Τζιριγότου. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐξανοίξαμεν τὸ Ἑλληνικὸν δίκροτον Ἑλλάς, ἐστήσαμεν τὴν ρόταν μας κατ' ἐπάνω του, καὶ εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας τὸ ἐπλησιάσαμεν καὶ ἀμέσως τοῦ ὑψώσαμεν τὸ μυστικὸν σενιάλον διὰ νὰ τὸ γνωρίσωμεν, καὶ ἐν ταύτῃ μᾶς ἀπεκρίθη. Εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπλησιάσαμεν· ἐστάθη ἡ πᾶσσαρά του ἐπάνω μας καὶ διὰ λόγου μὲ τὸν Ὑδραῖον κύριον Στίπα ἐδιωρίσθημεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν, καθὼς καὶ οὕτως τὸ ἐπράξαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐστάθη τὸ δίκροτον ἀλά-κάπα, ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον, καθὼς καὶ ὅλα τοῦ στόλου μας τὰ πλοῖα· τότε ὁ Ἀντιναύαρχος ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἰδίαν δικρότου πᾶσσαραν, πέρνοντας μαζὴ του καὶ ἐν πλίκον γράμματα ὅπου ἐβαστοῦσεν διὰ τὸν λорд Κόχραν, ἀπὸ Μάλτα προερχόμενα, καὶ μία κάσσα μὲ δύο σακιά μὲ πρᾶγμα μέσα, ὅπου καὶ αὐτὰ ἀπὸ Μάλτα τοῦ ἐπέλλοντο, καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ δίκροτον νὰ ἀνταμώσῃ καὶ

νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὴν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅστις ἔλαβεν ὁρδινίαν νὰ πάρωμεν τὴν βόλτα, καὶ ἐδῶ τὸν γύρον νὰ περιφερώμεθα, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ὁ ἴδιος λόρδος Κόχραν, ἐπειδὴ καὶ ἤθελεν νὰ διευθυνθῇ μόνος του μὲ τὸ δίκροτον πρὸς τὸ μέρος τῆς Σοῦδας, ὅπως ἐκεῖνα τὰ μέρη νὰ τὰ κατασκοπεύσῃ. Καὶ ἀμέσως λοιπὸν ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν τοῦ σενιάλου, ὅτι ὅλος ὁ στόλος νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, καὶ οὕτως ἐπράξεν· ὅθεν καὶ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸ Τζιριγό μὲ ἄερα λεπτόν, καὶ τὸ δίκροτον ἀναχωρῶντας ἐτράβηξεν κατὰ τὴν Σοῦδα, ὡς εἶρηκα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 μὲ γαλήνῃ ἐπλησιάζσαμεν σοβράνω τοῦ Τζιριγότου, καὶ ἐκεῖ ὑποκάτω περιφερόμενοι, ἦλθεν ἐπάνω μας μία πάσσαρα τοῦ Τζιριγότου μὲ Ἰονικὴν σημαίαν προφυλάττοντας κουαραντίνα· ἐσὼ αὐτῆς ἦτον ἓνας νέος σημαντικὸς τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἰς Κρήτην ἐξεστράτευσαν τρεῖς πασσάδες, μὲ σκοπὸν νὰ ὑπάγουν νὰ ὑποτάξουν τὰ Σφακιά, καὶ ἐκεῖ νὰ θύσουν καὶ νὰ ἀπολέσουν. Οἱ δὲ Σφακιανοὶ ἐβγαλαν ταῖς φαμελιαῖς τους διὰ τῆς αὐτῆς φοβέρης καὶ ταῖς ἀπέρασαν μερὸς εἰς νῆσον Γαῦδο, καὶ μέρος ἐκατέκρυψαν εἰς τὰ σπήλαια, οἱ δὲ ἄνδρες νὰ σταθοῦν εἰς τ' ἄρματα, καὶ πρὸς τοῦτοις μέσα εἰς τὴν Σοῦδα εὐρίσκονται ἐννέα ἄρμαμένα Τούρκικα, καὶ ἦτον ἔτοιμα νὰ ἐβγουν εἰς τὰ πανιὰ καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς Γαῦδο, νὰ καταπατήσουν ταῖς αὐταῖς φαμελιαῖς τῶν Σφακιανῶν καὶ νὰ ταῖς πάρουν· μᾶς εἶπεν προσέτι, ὅτι ἀπὸ τὸ στοαθέντω τοῦ Τζιριγότου ἐφαίνοντο ὀκτὼ κομμάτια πλοῖα μεγάλα, ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἰδεικε δίκροτον, καὶ ἔστεκον ἀλλὰ-κάπα· τὸ ποῖας γενεᾶς καράβια ἦτον δὲν ἐγνώρισαν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀμέσως αὐξήσαμεν πανιὰ καὶ διευθύνθημεν εἰς τὸ νὰ ἴδωμεν· ἐντὸς ὀλίγου ἀνοιξαμεν πλατιὰ τοῦ Τζιριγότου, ἐθεωρήσαμεν πανταχοῦ, πλὴν οὐδὲ ἓν πλοῖον εἶδαμεν· οἱ εἰδοποιήσαντές μας ἀπατήθηκαν ἀπὸ ἓνα κομβόλιο, ὅπου ἡμεῖς εἶδαμεν ἀρχήτερα καὶ ἐτραβοῦσεν εἰς τὸν Λεβάντε, καὶ οὕτως πάλιν ἐπιστρέψαμεν, μὲ γαλήνῃ ὅμως, πρὸς τὰ σοβράνω τοῦ Τζιριγότου. Πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἔφερεν σκότος, ψιλὴν βροχὴν καὶ ἐφοβέριζεν σφοδρὸν ἄνεμον ὅθεν ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιά μας καὶ ἐμείναμε μὲ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια ὤλην τὴν νύκτα.

Τετράδῃ 25 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας πλησίον καὶ σοβράνω τοῦ Τσιριγότου, καὶ πολλὰ πρῶτ' ἐβάλαμεν τὴν ῥίταν μας διὰ Γραμπούσα, ὅπως ἐκεῖ νὰ πλησιάζωμεν καὶ νὰ μάθωμεν παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων καθαρὰς εἰδήσεις, πρὸς τοῦτοις δὲ νὰ παρατηρήσωμεν καὶ διὰ τὰ ἐννέα τουρκικὰ ἄρμαμένα ὅπου, ὡς μᾶς εἰδοποίησαν εἰς τὸ Τσιριγότο, ἐμελλόν νὰ ἐβγουν ἀπὸ Σοῦδα διὰ ταῖς φαμελιαῖς εἰς Γαῦδον. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς μᾶς ἐζύγωσεν ὁ Καπ. Κωνσταντῆς Νικόδημος μὲ τὸ πυρπολικόν του, καὶ σταθέντες ἀλλὰ-κάπα, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Ἐφερεν ἓν γράμμα τοῦ Ἀντιναυάρχου ἀπὸ Πόρον παρὰ τοῦ Ἀντιδιοικητοῦ Κυρίου Ἰωάννου Μ. Μιλαήτου, ὅστις

τοῦ ἔκαμνε εὐχαριστήρια διὰ τὰς εἰδήσεις τὰς ὁποίας τοῦ εἶχμεν προγράψει· πρὸς τούτοις μᾶς εἰδοποιούσεν καὶ αὐτὸς μερικὰ τῆς Εὐρώπης κινήματα κτλ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν Γραμποῦσαν· τότε ὁ Ἀντιναύαρχος ὠμίλησεν τοῦ καπ. Θεοδωρῆ Γκιώνη στέλλοντάς μαζή του καὶ ἕνα ἀπὸ τῆς κάμαρας ἐδικόν μας, νὰ ὑπάγῃ μετὰ τὸ πλοῖον τοῦ μέσα εἰς τὴν Γραμποῦσα, νὰ ἐρωτήσῃ, νὰ μαθῇ καὶ νὰ παρατηρήσῃ πῶς εὐρίσκονταί ἐκεῖ οἱ Ἕλληνες· καὶ ἡμεῖς, ὄντας γαλήνην, ἐπεριφερόμεθα ἀπ' ἔξω τῆς Γραμποῦσας καὶ πλῶρη κατὰ τὸ Τζιριγότο. Πρὸς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρεν ἄνεμος σιρόκος φρέσκας, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 ἄλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ Γραμποῦσα μετὰ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο καὶ μετὰ μίαν μούδα τζαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐπέστρεψεν ὁ καπ. Θεοδωρῆς Γκιώνης, ὁ ἀνθρωπὸς μας ἔφερεν γράμμα παρὰ τῆς ἐκεῖ ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀντιναύαρχου, μετὰ τὸ ὅποῖον ἐπερίγραφον τὴν καταδίκην ὅπου οἱ Τούρκοι ἔκαμναν καὶ κάμνουν εἰς τοὺς Σφακιανούς, καὶ εἰς τοῦτο ἐδέοντο διὰ νὰ τὰ ἀναφέρωμεν τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἡμεῖς μαζή του νὰ τοὺς γίνῃ βοήθεια. Διὰ ζωσῆς εἶπεν ὁ πταλθεὶς ἀνθρωπὸς μας, ὅτι ἐν Γραμποῦσα στέκουν γενναῖοι, δὲν τοὺς ἀπολειπεί ἡ ζωοτροφία, καὶ μετὰ τὸ νὰ ἐφοβερίζοντο ἀπὸ τοὺς Κρητικούς Τούρκους, ὥστε καὶ διὰ νὰ μὴν ᾔναι ὑποπτοὶ ἀπὸ κανένα αἰφνίδιον συμβεβηκός, ἀπεφάσισαν καὶ κτίζουσι ἕνα νέον φρούριον εἰς ἕν μέρος τοῦ αὐτοῦ νησιοῦ, ὅπου τὸ νομίζουν ὑποπτον εἰς τὸ νὰ πατηθῇ ἀπὸ ῥεσάλτο· πρὸς τούτοις εἶπεν, ὅτι εἰς τὸν λιμένα Χανίων εὐρίσκεται ἕνα μόνον ἀρμαμέντο Τουρκικὸν ἀπὸ δώδεκα κανονεῶν καθε μπάντα. Ἐδῶ εἰς τὴν Σοῦδα κανένα ἀρμαμέντο Τουρκικὸν δὲν εὐρίσκετο εἰμὴ μόνον ἐν ἐμπορικὸν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐφόρτωνεν. Σοταθέντω τῆς Κρήτης κατὰ Ἀνατολὰς εἶπαν πῶς ἐπλεον 12 πλοῖα Τουρκικὰ βασιλικὰ, πλὴν ὅχι μετὰ πιθανότητα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ ἄνεμος εἰς τὸν Γαρμπῆ ἐδυναμώσεν πολλὰ, εἰς τρόπον ὅπου ἐμείναμεν μετὰ γάμπια καὶ παροκέτο καὶ μετὰ τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια, καὶ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μετὰ ἄνεμον τοῦ Γαρμπῆ σφοδρότατον καὶ ὑπερογκον φουρτοῦνα.

Πέμπτη 26 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μετὰ ἄνεμον τοῦ Γαρμπῆ σφοδρότατον καὶ σκοτεινόν, ἡ ῥότα μας κατὰ τὸν κάβο Μαλέα. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς αὐγῆς εἶδμεν ἀνοικτὰ ὀλίγον καὶ τὸ δίκροτον Ἑλλάς ὅπου καὶ αὐτὸ μετὰ ὀλιγώτατα πανιὰ ἐτραβοῦσεν τὴν ἰδίαν ῥόταν μας. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀκολουθήσαμεν κοθῶς καὶ ὁλος ὁ στόλος μας. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας ἐπερνοῦσεν ἐν ἐμπορικὸν πλοῖον, ἡ ῥότα τοῦ κατὰ τὴν Μῆλον, μετὰ τζακισμένον τὸ μεσινόν τοῦ κατάρτι, καὶ διὰ τῆς μεγάλης θαλασσοταραχῆς δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν· τοῦ ὑψώσαμεν ὅμως τὴν σημαίαν μας καὶ αὐτὸ ὑψώσεν τὴν ἐδικήν του, καὶ εἶδαμεν νὰ ᾔναι Σαρδινέζικον. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἀπέρασεν πλησίον μας καὶ ἕνας Μαρτῆγος μετὰ σημαίαν Ἰονικὴν, ἡ ῥότα τοῦ διὰ τὴν Γραμποῦσα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τὸ δίκροτον Ἑλλάς ἀπερνώντας πλησίον τοῦ

φρουρίου Μονεμβασίας, τὸ ἐχαιρέτησαν μὲ κανονιαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τὸ αὐτὸ δίκροτόν μας ἐξύγωσεν εἰς τὴν στερεὰν τῆς Τζακωνιάς κατὰ τὴν Κορακιά· ἐκεῖ ἐμάζευσεν ὅλα τὰ πανιὰ καὶ ἐτραβερσάρησεν· κατὰ χρέος λοιπὸν ἡμεῖς καὶ ὅλος ὁ στόλος ἐπράξαμεν τὸ ἴδιον, καὶ ἐπεριφερόμεθα τριγύρω του πάντα πλησίον τῆς στερεᾶς, ὅτι ἡ φουρτοῦνα ἀκολουθοῦσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 εἶδαμεν νὰ ἔρχεται ὁ Σπετσιοῦτικος στόλος, ὅστις καὶ κατὰ τῆς μελλούσης νυκτὸς τὸ διάστημα ἐνώθη μὲ τὸν ἐδικόν μας στόλον. Ὅλη ἡ νύκτα μὲ Πονέντε Γαρμπῆ δυνατὸν σκοτεινὸν καὶ μὲ βροχὴν τραβερσάτοι (εἰς ἀντιμονὴν) ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 27 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν πλησίον στερεᾶς τῆς Τσακωνιάς· ὁ Ἀρχιναύαρχος ἔκαμεν ὀλίγα πανιὰ καὶ ἡ ῥότα του κατὰ τὸν κάβο Μαλέα, τὸ αὐτὸ ἀκολουθήσεν καὶ ὅλος ὁ στόλος. Πολλὰ πρωὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ἡ πᾶσσαρχα τοῦ δίκροτου Ἑλλάς, σταλμένη παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ δεὰ ὀρδινιάς του ἔλαθεν τὸν Ἀντιναύαρχον καπ. Σαχτυῤῥην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ δίκροτον πρὸς ἀντάμωσίν του. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς εἶδαμεν πλησίον μας καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Ἰωάννου Μπατζαζῆ, τὸ ὁποῖον εἶχαμεν ἐπίτηδες σταλμένον εἰς Ὑδραν μὲ ταῖς ὀρδινιάς τὰς πρῶτερας τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἐρωτῶντας τον, εἶπεν ὅτι ἐβαστοῦσεν γράμμα ἀπὸ Ὑδραν τοῦ Ἀντιναυάρχου, πλὴν, μὲν διότι εἶχεν θαλασσομαχίαν, δέ, διότι ἔλειπεν εἰς τὸ δίκροτον ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἦλθεν νὰ φέρῃ τὸ αὐτὸ γράμμα τοῦ Ἀντιναυάρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς τὸ δίκροτον Ἑλλάς ἔκαμεν περισσότερα πανιὰ, ἔδεικτεν τὴν ῥόταν του διὰ Σπέτζαις· ὅθεν καὶ ὅλος ὁ στόλος ἠκολούθησεν. Πρὸς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ διαταγὴν τοῦ Ἀρχιναυάρχου λόρδου Κόχραν νὰ ὑπάγωμεν μὲ γράμματα εἰς Ὑδραν, καὶ ἄλλα γράμματα νὰ σταλοῦν εἰς Πόρον, καὶ περιπλέον διὰ ζώσης νὰ ἀναφέρῃ ὁ Ἀντιναύαρχος τὰ ὕσα τοῦ ἐδιωρίσθησαν, καὶ ἐν ταυτῷ νὰ ἐπιστρέψῃ κατὰ τὸ Τζιρίγον πρὸς ἀντάμωσίν του. Ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλον καὶ ἐκράχθημεν ὅλοι οἱ καπεταναῖοι τῆς Ὑδραϊκῆς μοῖρας, τοὺς ἐγχείρισεν καθ' ἑνὸς τὰ νέα σενιάλα ὅπῃ ἔλαθεν ἀπὸ τὸν λόρδον Κόχραν, αὐτὸς τοὺς ἐξηγήθη ὅτι ὁ ἴδιος ὑπάγει διὰ ὀρδινιάς εἰς Ὑδραν, δι' ὃ αὐτοὶ ὅλοι νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ λόρδου Κόχραν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἔφερεν καὶ ὁ καπ. Μπατσαζῆς τὸ γράμμα τῆς Ὑδρας καὶ ἦτον παρὰ τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου. Ἀμέσως λοιπὸν ἀναχωρήσαμεν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ κατὰ τὸν κάβο τῆς Σπέτσαις ἀνταμώθημεν μὲ δύο πυρπολικά Σπετσιοῦτικά εἰς τὰ πανιὰ, τὰ ὁποῖα ἐπήγαιναν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ στόλου· ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος τοὺς ὠδήγησεν τὴν ῥόταν ὅπου ἔχουν νὰ βαστοῦν, διὰ νὰ ἀνταμώσουν τὸν στόλον. Αὐτὰ μᾶς εἶπον, ὅτι ὁ ἐξορικός στόλος τοῦ Μείρετ Ἀλῆ ἀπὸ 80 ἀρμαμέντα εὐγῆκαν, καὶ ὅτι νὰ εὐρίσκωνται εἰς Πόρον. Αὕτη ἡ εἰδησις τοὺς ἦλθεν ἀπὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων. Πρὸς τὰς ὥρας 10 μὲ ἀρμόδιον καιρὸν ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν καθ' αὐτὸ λιμένα, ἀλλὰ εἰς τὸ νησόπουλον τοῦ Καμι-

νιοῦ λεγόμενον. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἔγραψεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἀντιδιοικητικὴν Διοίκησιν εἰς Πόρον, καὶ ἀφ' οὗ τοὺς ἐσημείωνεν τὰ ὅσα ἀναγκαῖα ἔπρεπαν διὰ τὴν ἔγνοιαν (μέριμναν) τοῦ θαλασσίου στόλου χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ ἐπαγρυπνήσουν, καὶ πρὸς τοῦτοις νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐβγάλουν καὶ ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα, διότι μήπως μὲ τὴν ἀμέλειαν διαλυθῇ ὁ στόλος, καὶ τότε τὸ πᾶν ματαιώνεται· ἀκολουθῶς τοὺς ἐσημείωνεν καὶ τὴν δυστυχίαν τῶν Σφακιανῶν ἐπάνω εἰς τὴν Κρήτην, τοὺς ἔστειλεν καὶ τὰ ἴδια γράμματα ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Γραμποῦσα, καὶ ἐπαρκαλινούσεν νὰ τοὺς ὑπερασπισθοῦν καὶ αὐτούς.

Σάββατον 28 Μαΐου. Ἀραγμέρνοι εἰς Ὑδραν, ἐκεῖ ἐμάθαμεν, ὅτι τὸ φρούριον Ἀθηνῶν, ἔπειτα ἀπὸ ἑνα μεγάλον ἀγῶνα, ἐπαραδόθη μὲ συνθήκας εἰς τὸν Κουταχῇ Πασᾶ, καὶ αὐτὸ ἠκολούθησεν διὰ τῆς παρακινήσεως τοῦ Γάλλου Ναυάρχου κυρίου Ντερινιέ.

Κυριακὴ 29 Μαΐου. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας, ἐβγήκεν τὸ πλοῖον μας εἰς τὰ πανιᾶ, ἡ ῥότα μας πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου λόρδου Κόχραν, πέρνοντας μαζὴ μας καὶ τοὺς ἀπὸ Ὑδραν ἀπεσταλμένους πληρεξουσίου, διὰ ὁμιλίαν ὑποθέσεων μὲ τὸν λόρδον Κόχραν, οἱ ὅποιοι ἦτον ὁ Κόριος φρατζέσκος Δ. Βουλγάρης, καὶ καπ. Νικόλαος Μπατσαζῆς ὁμοῦ καὶ γραφεὰ τους κύριον Νικόλαον Παγκαλάκη. Ἐβγαίνοντας εἰς τὰ πανιᾶ ἀπὸ Ὑδραν, γαλήνη ὄντας, ἐπεριφερόμεθα· εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἔφθασεν ἀπὸ Σύρον ἓν πλοιάριον καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐμάθαμεν, ὅτι ἀπὸ μίαν φεργάδα Ἀγγλικήν, ὅπου ἔφθασεν εἰς Σύρον, εἰδοποίησεν ὅτι ὁ στόλος τοῦ Μεϊμὲτ Ἀλῆ ἦτον ἐτοιμος καὶ ἐσκόπευεν νὰ ἐβγῇ εἰς τὰς 15 Ἰουνίου διὰ ταῦτα τὰ μέρη. Ὅλην τὴν ἡμέραν γαλήνη καὶ φιλὴ βροχή, περιφερόμεθα. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτός ἐπλησιάσαμεν εἰς Σπέτσαις καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν, ὄντας γαλήνη, ἔρριξαν τὴν πᾶσσαραν διὰ ὀρδινίας, ἐμβῆκεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ κύριος Φραντζέσκος Δ. Βούλγαρης, καὶ Καπ. Ν. Μπατζαζῆς, καὶ διὰ ὁμιλίαν ἐπῆγαν καὶ ἐβγήκαν εἰς Σπέτσαις, οἱ ὅποιοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ὥρας 5 1)2 τῆς νυκτός. Ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα μὲ γαλήνην ὀδηγούμεθα μὲ τὴν ῥότα κατὰ τὸν κάβο Μαλέα.

Δευτέρα 30 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς στερεᾶς κατὰ τὸ Κυπαρίσσι καὶ μὲ λεπτὸν ἄνεμον πρῦμον διευθυνόμεθα κατὰ τὸν κάβο Μαλέα· εἰς τὰς ὥρας 2 1)2 τῆς ἡμέρας ἀνταμώθημεν μὲ ἓν Ἑλληνικὸν ἄρμαμέντο σπετζιώτικον τοῦ Καπ. Δημήτρη Σκληῖ, ἐπέσαμεν εἰς ὁμιλίαν, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι ἦτον διὰ ὀρδινίας παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν ἐβγαλμένος ἐπίτηδες διὰ ἡμᾶς, ὅπου εὐρίσκοντάς μας νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ὅτι ὁ λόρδος Κόχραν μὲ τὸ δίκροτον καὶ λοιποῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εὐρίσκετο εἰς Βάτικα, καὶ ἐκεῖ νὰ διευθυνθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὅπως ἐκεῖ νὰ ἐνωθῶμεν. Ἀκολουθήσαμεν λοιπὸν τὴν ῥόταν μας, πλὴν πάντα γαλήνη, καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 31 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν σοδράνω τοῦ κάβο Μαλέα με λεπτόν άνεμον τοῦ Πουνέντε. Μίαν ώραν πρίν ξημερώση ὁμως ἐσμί-
 ξημεν τὸ πολεμικόν Ὑδραϊκὸν πλοῖον τοῦ Καπ. Σταμάτη Φώκα, ὅστις
 πλησιάζας ἤλθεν με τήν βάρκα του ἐπάνω μας καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ λόρ-
 δος Κόχραν χθές άνεχώρησεν με τὸ δίκροτον, καὶ τοῦ ἄφησεν ἔγγραφον
 ὀρδινιαν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, ὅτι τήν ώραν ὁποῦ νὰ μᾶς άνταμώ-
 ση, νὰ ὀδηγηθῶμεν με ὅσα πλοῖα ὁποῦ ἤθελεν εὔρεθῶμεν 40 μίλλια, κατὰ
 Ἀνατολὰς τῆς Νήσου Γαύδου, καὶ ἐκεῖ ἤθελεν τὸν άνταμώσωμεν μετὰ
 τοῦ ἐπιλοῖπου Ἑλληνικοῦ στόλου. Ἡμεῖς ἐπέσαμεν με γαλήνη σοδράνω
 τοῦ Κάβο Μαλέα, καὶ ἀμέσως τὸ πρῶτ' ἐστάλθη ἡ σκαμπαβία νὰ κά-
 μῃ νερόν, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ διευθυνθῶμεν διὰ τήν νῆσον Γαῦδον, ἡ
 ῥότα τῆς διαταγῆς λόρδου Κόχραν. Εἰς τὰς ώρας 11 τῆς αὐγῆς εἶδο-
 μεν πλησίον τοῦ Καπ. Σταμάτη Φώκα πλοῖον, ἡ ῥότα του κατὰ τὸ
 Τσιρίγον· ἀμέσως ἐκάμαμεν σενιάλον τοῦ καπ. Φώκα νὰ τὸ βιζιτάρη, καὶ
 αὐθις νὰ τὸ στείλῃ ἐπάνω μας· ἡ αἰτία ὁποῦ τὸν ἐζητήσαμεν ἦτον, διότι
 ὁ κύριος Φραντζέσκος Δ. Βούλγαρης καὶ καπ. Νικόλας Μπατζαζῆς
 ἤθελον νὰ τοῦ δώσουν γράμμα διὰ τὸ κοινὸν τῆς Ὑδρας, καὶ ἀπὸ
 Τσιρίγο αὐτὸς ὁ καραβοκύρης νὰ τὸ στείλῃ με πρῶτον καίκι ὁποῦ νὰ
 πηγαίῃ εἰς Ὑδραν, καὶ οὕτως ἐπράχθη. Εἰς τήν ώραν 1 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέ-
 ρας ἔφθασαν ἀπὸ Σπέτζαις καὶ μᾶς ἐπλησίασαν δύο πολεμικὰ πλοῖα,
 τὸ μὲν ἡ γολέτα τοῦ καπ. Ἀνάργυρου Λεμπέση, ὅστις ἔφερνε καὶ τὸν
 κύριον Γκίκα Καρακατσάνην πληρεξούσιον Σπετσῶν, τὸ δὲ μπρίκη
 τοῦ Καπ. Ἰωάν. Σκληρᾶ, με τοὺς ὁποίους ἐσυγώσαμεν καλῶς καὶ τοὺς
 εἰδοποιήσαμεν τήν ῥόταν μας, δηλαδὴ διὰ Γαῦδον. Οἱ πληρεξούσιοι
 τῆς Ὑδρας κύριοι Ψ. Δ. Βούλγαρης καὶ Καπ. Ν. Μπατσαζῆς ἐπεθύ-
 μουν νὰ κάμουν μυστικὴν ὁμιλίαν διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος μετὰ τοῦ πλη-
 ρεξουσίου Σπετσῶν, καὶ οὕτως τοὺς ἐβάλαμεν σενιάλον νὰ σταθοῦν.
 Πρὸς τὰς ώρας 2 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαμεν καὶ ἀμέσως ἐστείλαμεν
 τήν πᾶσαράν μας εἰς τὸν καπ. Α. Λεμπέση, καὶ ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖον
 μας τὸν εἰρημένον πληρεξούσιον κύριον Καρακατσάνην, με τὸν ὁποῖον
 ἐσυνωμίλησαν τὰ τοῦ στοχασμοῦ τους, καὶ αὐθις ἔμεινεν ὅλην τήν
 ἡμέραν εἰς τὸ πλοῖον μας. Τὸ δὲ ἐσπέρας ἐπλησίασαν πάλιν τὰ πλοῖα
 μας σοδράνω καὶ κοντὰ τοῦ Τσιριγότου, καὶ τὸν ἐμεταχομίσαμεν εἰς τὸ
 πλοῖον του. Ὁ Πουνέντες ἐφρσκαρίσεν, ἡ δὲ ῥότα μας διὰ τήν Γαῦ-
 δον. Πρὸς τήν ώραν μίαν τῆς νυκτὸς ἐσκληρύνθη ὁ Πουνέντες εἰς τρό-
 πον ὁποῦ ἐδέσαμεν ὅλα τὰ πανιᾶ μας, καὶ με μόνον γάμπια καὶ πα-
 ροκέτο, καὶ αὐτὰ με τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια, ἀρμενίζαμεν ἕως τὰς
 ώρας 7 τῆς νυκτὸς· κατ' αὐτὴν τήν ώραν, ὄντας σκότος καὶ φουρ-
 τοῦνα, διὰ νὰ μὴν ἀπεράσωμεν τήν Γαῦδον, ἐστάθημεν ὀρζαλαμπάντα
 ἕως εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας, ὁποῦ ἐξανοίξαμεν τήν Γαῦδον μάλι-
 στα εἵμεθα σχεδὸν πλησίον, καὶ ἀμέσως με τὰ εἰρημένα δύο πανιᾶ
 μας ἐβαλθῆκαμεν εἰς τὸν δρόμον μας.

Τετράδι 1 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν, ὡς εἶρηκα, σχεδὸν πλη-

σίον τῆς Γαύδου με σκληρὸν ἀέρα Πουνέντε καὶ φουρτοῦνα, με τὰ δύο πλοῖα Σπετσιώτικα τοῦ καπ. Ἀ. Λεμπέση καὶ καπ. Ἰωάν. Σκληῶ· ἐξανοίγαμεν πανταχόθεν διὰ τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν καὶ ἐπίλοιπον στόλον μας, κατὰ τὴν ὁδηγίαν, πλὴν πουθενά οὐδὲν πλοῖον εἶδαμεν· καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαμεν εἰς Γαῦδον, καθὼς τὸ ἴδιον ἔπραξαν καὶ τὰ δύο Σπετσιώτικα. Μετὰ τὸ ἀραγμα πάραυτα ἐβγήκεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἔξω διὰ νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ μάθῃ, ἐὰν εἶδαν τὸν στόλον μας εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ μετὰ τὸν γυρισμὸν του εἰς τὸ πλοῖον εἶπεν, ὅτι ὅσους ἀπάντησεν καὶ ἐρώτησεν τοῦ ἀπεκρίθησαν, ὅτι δὲν εἶδαν νὰ ἀπεράσουν πλοῖα εἰς ταῦτα τὰ μέρη. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἦλθον μερικοὶ Σφακιανοὶ εἰς τὸ πλοῖον μας με ἓν γράμμα πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, με τὸ ὅποιον ἐκατάγραφον τὴν δυστυχίαν καὶ κατατρεγμούς των παρὰ τῶν Τούρκων, διὸ καὶ τοῦ ἐζήτουσαν νὰ τοὺς ἐφοδιάσῃ με μερικὴ μπαρουτι, ὅτι εἶχαν ὑστέρησιν, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθη ἓνα ὀλόκληρον βαρέλι. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπεράσαμεν με Πουνέντε σφοδρότατον, καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα, πλὴν με πλέον ἱλαρότητα.

Πέμπτη 2 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Γαῦδον με τὸν ἴδιον Πουνέντε καὶ σκληρὸν. Ὁ Ἀντιναύαρχος πολλὰ πρῶτ' ἀπὸ ἓν μέρος ἔστειλε τὴν σκαμπαβίαν νὰ κάμῃ νερόν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔστειλεν ἔξω ἄνθρωπον, νὰ παρατηρήσῃ με τὸ γυαλί καὶ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ἀπὸ ὑψηλὸν μέρος, ἂν βλέπῃ πλοῖα ἢ ὄχι. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἡ αὐτὴ γουάρδια μᾶς εἶπεν, ὅτι ἔρχεται ἡ γολέτα τοῦ καπ. Γεωργίου Νέγκα, καὶ ἐξοπίσω αὐτῆς ἐξάνοιξεν καὶ ἄλλα δύο πλοῖα· πλὴν αὐτὴν τὴν ὥραν ἔπεσεν σκότος με βροχὴν, καὶ δὲν ἤμπόρεσεν νὰ τὰ καταλάβῃ. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ συμβούλιον ἔκαμαν οἱ πληρεξούσιοι Ὑδρας μετὰ τῶν Σπετσῶν, με τὸ νὰ μὴν ἐπετύχαμεν τὸν λόρδον Κόχραν ὅπου δι' αὐτὸν ἦτον ἀπεσταλμένοι, τὸ πῶς ἤθελεν νὰ μεταχειρισθῶν, διότι ὁ Ἀντιναύαρχος εἶχε καὶ ἄλλην κλειστὴν καὶ μυστικὴν ὁρδινίαν, τὴν ὁποίαν ἀνοίξεν αὐτὴν τὴν ὥραν, καὶ διορίζεται, μὴν εὐρίσκοντάς τον εἰς Γαῦδον νὰ τραβήξῃ 60 μίλλια διάστημα ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ἐκεῖ θέλει τὸν ἀνταμώσῃ· καὶ με τὸ νὰ ἐστοχάστηκαν τὸν δρόμον μακρυνὸν, ἀπεφασίσθη με ἓν ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα εἰς Γαῦδον πλοῖα μας τοῦ καπ. Ἰωάννη Σκληῶ Σπετζίωτη, νὰ ἐμβαρκαριστοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ οὕτως τὸ ἔπραξαν, ἀφίνοντες τὰ γράμματα τῆς πληρεξουσιότητός των, οἱ μὲν Ὑδραῖοι τὸν Ἀντιναύαρχον Καπ. Γ. Σαχτούρην καὶ τὸν γραμματέα τους κύριον Νικόλαον Πιγκκαλάκη, ὁ δὲ κύριος Γ. Καρακατσάνης τοὺς ἐδικούς του Σπετσιώτας, καὶ μετὰ τούτου ἀνεχώρησαν, δίδοντας καὶ τοῦ καπ. Ἰωάννου Σκληῶ ἓνα σύνθηδες διχόχτηριον. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔφθασεν καὶ ἄραξεν εἰς Γαῦδον καὶ ὁ Καπ. Γ. Νέγκας, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν ἐπάνω του διὰ νὰ μάθῃ τι καινόν. Καὶ ἔμαθεν ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπῆγαινεν ζητώντας τὸν Ἀρχ. λόρδον Κόχραν, καὶ ὅτι τὰ

δύω πλοῖα ὅπου ἐξοπίσω του ἤρχοντο καὶ ὅπου ἡ γουρδιά μας, διὰ τὸ σκότος καὶ βροχή, δὲν ἠμπόρεσεν νὰ τὰ καταλάβῃ, ἦτο τὸ μὲν ἐν τῷ ἀτμοκίνητον, τὸ δὲ ἄλλο ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας. Ὁ Ἀντιναύαρχος τότε ἐφανέρωσεν εἰς τοὺς καπεταναίους τὸ μυστικὸν ὄρδινον, καὶ ὅτι ἔμελλεν νὰ ἐκστρατεύσωμεν διὰ Ἀλεξάνδρειαν 60 μίλλια ἀνοικτά, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀπαντήσωμεν τὸν στόλον μας κατὰ τὴν διαταγὴν, καὶ μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά· τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα, ἡ ρότα μας, καθὼς εἶρηκα. Ἀνοίγοντας τὴν νῆσον Γαῦδον πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐζυγώσαμεν τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ ἀγκυλὰ ὁ Πουνέντες δυνατὸς καὶ φουρτοῦνα, μ' ὅλον τοῦτο ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ ἀτμοκινήτου διὰ νὰ σμῖξῃ τὸν Κ. καπ. Ἀστιγὼ καὶ αὐθις νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικὸν τῆς ρότας μας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχος, ἔμαθεν ἐκεῖ ὅτι ἐξοπίσω τοῦ ἀτμοκινήτου ἤρχοντο τοῦ καπ. Σταμάτη Φώκα καὶ τὸ ἐκρηκτικὸν (πυρπολικὸν) τοῦ Πιπίνου· ὥστε καὶ ἔμειναν σύμφωνοι νὰ περιφερθῶμεν ὅλην τὴν νύκτα, ἀνοικτά τῆς νήσου Γαῦδου, μήπως καὶ ἕως τὸ πρῶτ' ἀνταμωθῶμεν καὶ μὲ αὐτὰ τὰ δύο πλοῖα, καὶ τότε ὅλα ὁμοῦ νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὴν διαταγὴν μας. Ἡ νύκτα διὰ τοῦ σκληροῦ Πουνέντε ἀπέρασεν μὲ φουρτοῦνα.

Παρασκευὴ 3 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτά σχεδὸν κατὰ τὴν θεωρίαν (Ναυτικὸν ὑπολογισμὸν) 20 μίλλια μετὰ τὸ τοῦ ἀτμοκινήτου, γολέτα καπ: Γ. Νέγκας καὶ καπ: Ἀνάργυρον Λεμπέσην. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐξανοίξαμεν κανένα ἄλλο ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, εἰς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς τὰ ἐπρυμενίσσαμεν μὲ καιρὸν ἀρμόδιον διὰ τὸ μέρος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ μὲ πανιὰ ὀλίγα, διὰ νὰ μᾶς φθάνῃ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον· αὐτὸ ὅμως τὸ ἀτμοκίνητον μᾶς ἐδυσκόλευεν μεγάλως, καὶ οὕτω ἀπεφάσισεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπάνω εἰς τὴν γολέτα Σπετσιώτικην τοῦ καπ: Ἀναργύρου Λεμπέση, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν γολέτα ἐπλησίασαν τὸ ἀτμοκίνητον, ὄντας ἀρκετὰ μεμαχρυσμένον, διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν καὶ νὰ πάρουν τὴν γνώμην τοῦ καπ. Ἀστιγὼ, ἂν καὶ βασιτᾶ (δύναται) νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, ἢ πῶς ἀλλέως στοχαζέται, καὶ χάνομεν ἀδίκως τὸν ὠφέλιμον ἀέρα, ἕως νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ εἶδαμεν νὰ μᾶς ἐρχωνται ἄλλα τέσσαρα πλοῖα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὡς ἐδιηγῆθη, ἔδειξεν ὅτι ἤθελεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ὁ καπ. Ἀστιγὼ. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Γ. Νέγκας καὶ τοῦ ἐδῶσαμεν ἀπὸ τῆς ὀρδινίας Ὑδρας 6 σακκιά παξιμάδι, καὶ κατὰ τὰ νούμερά τους ἦτον ὅλον ὁκ. 276, τοῦ ἐδῶσαμεν καὶ ἓνα βουτζὶ κρασί. Εἰς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἔστειλεν τὸν γραμματέα του ὁ καπ. Ἀστιγὼ μὲ κάποια ζητήματα διὰ τὴν ρόταν τοῦ ταξειδίου μας, ὅπου νὰ πηγαίνωμεν σύμφωνοι τοῦ δρόμου, καὶ εἰς κατὰ τύχην ἀπὸ θαλασσομαχίαν ἀναχωρήσωμεν καὶ μᾶς χάσῃ ἀπὸ τὴν θεωρίαν του,

ποτος ὁ τρόπος νὰ εἰσακουσθῶμεν (συνεννοηθῶμεν) καὶ πάλιν νὰ σμίγωμεν· ὅθεν καὶ ὅλα ταῦτα τοῦ τὰ ἐδώσαμεν ἐγγράφως. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ τέσσαρα πλοῖα ὁποῦ εἰς τὰς ὥρας 4 1)2 εἶδαμεν, ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, ὁ καπ. Ἄνδρ. Πιπῖνος μὲ τὸ ἐκρηκτικόν, ὁ καπ. Ἀνδρέας Σάντου Σπετσιώτης καὶ ὁ καπ. Νικοδήμος πυρπολιστὴς Ψαριανός, αὐτοὶ ὅλοι οἱ καπετανατοὶ ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον μας· ὁ Ἀντιναύαρχος τοὺς ἐξηγήθη τὴν ῥόταν μας διὰ νὰ ἀκολουθήσουν· ὁ ἀέρας Πουνέντες μέτριος. Τὸ ἐσπέρας ἔγεινεν θεώρησις, τὸ πόσον ἀνοικτὰ εἰμεθα μεμκρυσμένοι τῆς Γαύδου, καὶ ἐστήσαμεν μίλλια 40, καὶ ἀκολούθως ἐταξειδεύσαμεν, ῥίπτοντας τὴν κάθε ὥραν τὴν μπαρκέταν μας. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἔγεινεν γαλήνη, πάντα ὅμως μὲ λεπτὸν Πουνέντε, καὶ οὕτως ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 4 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλατιὰ μίλλια 70 μὲ ὅλον τὸν μικρὸν στόλον μας ἢ πλώρη μας εἰς τὸν Σιρόκον, γαλήνεις ὅμως ὁ ἄνεμος. Εἰς τὰς ὥρας ἑνδεκα τῆς αὐγῆς ἐστάθημεν ὀρτζαλαμπάντα προσμένοντας τὸ ἀτμοκίνητον, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀρκετὰ ὀπίσω μεινεμένο. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τῆς αὐγῆς ἦλθον δύο σκαμπαβίαις ἐπάνω μας, ἡ μὲν τοῦ καπ. Σ. Φώκα, ἡ δὲ τοῦ καπ. Γ. Νέγκα, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν παξιμάδι, τοῦ καπ. Φώκα ὀκ. 4 18 1/2 καὶ ἓνα βαρέλι κρασί, καὶ τοῦ καπ. Νέγκα, ἐξ ὧν τὸ χθεσινόν, ἄλλα τρία σακκιά περισσότερον ὀκ. 144. Πρὸς τούτοις διὰ νὰ ἐλαφρύνωμεν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἐφέρναμεν, διὰ νὰ ἔμβουν εἰς τὸ δίκροτον, ἐδώσαμεν δέκα ναύτας εἰς τὸν καπ. Φώκα, καὶ 8 εἰς τὴν γολέττα τοῦ καπ. Γ. Νέγκα. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐπλησιάσαμεν τὸ ἀτμοκίνητον, τοῦ ἐζητήσαμεν καὶ μᾶς ἐδωσεν ἓνα κάβο σχοινὶ καὶ δένοντάς το τὸ ῥυμουλκιάρομεν. Ὁ ἄνεμος ὄντας ἀρμόδιος, ἐβάλαμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ τραβοῦμεν τὴν ῥόταν μας πλώρη Σιρόκο, καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα τὸ αὐτό.

Κυριακὴ 5 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν μικρὸν στόλον μας ῥυμουλκιάροντας καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ κατὰ τὴν θεωρησιν μίλλια 155· ὁ ἄνεμος Πονέντε Μαΐστρος, ἢ πλώρη μας Σιρόκο 1/4 Λεβάντε. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας τὸ ἀτμοκίνητον ἔκαμεν κάποιον γυμνάσιον καὶ ἔρριξεν μερικαῖς κανονιαῖς μὲ μπάλαις. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ καπ. Δημήτρης Κριεζῆς εἰς τὸ ἀτμοκίνητον διὰ νὰ βεγουλάρωμεν τὸν δρόμον μὲ τὸν μπούσουλα ὅπως νὰ πηγαίνωμεν σύμφωνα, καὶ ἐκεῖ ὀμιλῶντας εἰς τὸ ἀναμεταξύ τους εἰς ποῖον ἄρα βαθμὸν (Γεωγραφικὸν πλάτος) ἐδυναμέθα νὰ εὕρωμεν τὸν στόλον μας; ἐκρίθη δίκαιον νὰ στείλωμεν ἐμπρὸς δύο πλοῖα μας νὰ ξανοίξουν διὰ τὸν αὐτὸν στόλον μας, καὶ νὰ ἐπιστρέψουν νὰ μᾶς εἰδοποιήσουν· ὅθεν καὶ ἐδιωρίσθησαν τὰ δύο Σπετσώτικα ὁ καπ. Α. Σάντος καὶ καπ. Α. Λεμπέσης, καὶ ἀμέσως αὐτοὶ ἀνοίξαν ὅλα τὰ πανιά τους καὶ ἐτραβήξαν κατὰ πῶς ἐδιωρίσθησαν. Ὁ ἄνεμος ὅμως λεπτὸς καὶ

εὐμετάβλητος, καὶ πλέον ἢ ῥότα μας ἀκολουθοῦσεν ἄστατος, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπέρασεν ἡ ἡμέρα καὶ ὅλη ἡ νύκτα.

Δευτέρα 6 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ῥυμουλκιάροντες καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ κατὰ τὴν θεώρησιν μίλλια 225, καὶ μὲ λεπτόν εὐμετάβλητον ἄνεμον περιφερόμεθα μὲ ἄστατην ῥότα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπῆρεν Μαϊστράλι, πλώρη Σορόκο Λεβάντε ὁ κατ' αὐτὸ δρόμος μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 ἡ βάρδια μᾶς εἶπεν, ὅτι βλέπει στεριὰ (γῆν), καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν καθαρὰ τὴν αὐτὴν στεριὰν τζίρκα (περίπου) μίλλια 10, κόστα τῆς Βαρβαρίας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $1\frac{1}{2}$ ὁ ἄνεμος ἐνάντιος, ἐδόξαμεν πλώρῃ Ὅστρια Σιρόκο. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἐζυγώσαμεν τὴν στεριὰ, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπήραμεν τὴν βόλτα καθὼς καὶ ὅλα τὰ τῆς συνοδείας πλοῖα μας, πλώρη μας εἰς τὴν Τραμουντάνα, καὶ τέλος μὲ λεπτόν καὶ ἄστατον ἄνεμον μὲ αὐτὴν τὴν βόλτα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 7 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ῥυμουλκιάροντες καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ σχεδὸν 120 μίλλια ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὸ δὲ ἀπὸ τὴν κόστα πλησίον εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἠκούσθη μία κανονιὰ κατὰ Ἀνατολάς, καὶ ἐσυμπεράναμεν νὰ ἐρρίβηται ἀπὸ ἓν πλοῖον Σπετσιώτικον, ὅπου εἶχαμεν σταλμένους διὰ βάρδα-κόστα. Ἐντὸς ὀλίγου ἠκούσθη καὶ ἄλλη κανονιά. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν στερεάν, καὶ ἡ πλώρη μας Σιρόκο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε· αὐτῆς τῆς ὥρας ἡ βάρδια μᾶς εἶπεν, ὅτι ἐβλεπεν τὰ δύο Σπετσιώτικα τῆς βάρδα-κόστας. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναυαρχός μας εἰς τὴν γολέτα τοῦ καπ: Γ. Νέγκα, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔκραζαν καὶ τὸν Καπ: Σ. Φώκα ὅπως νὰ συσκεφθοῦν, μὲ τὸ νὰ μὴ ἐβλέπομεν τὸν λόρδον Κόχραν καὶ τὸν ἐπίλοιπον στόλον μας, καὶ εὐρισκόμεθα στενοχωρημένοι μὲν, δι' αὐτὸ δέ, ὅπου ἄρχισεν τὸ νερὸν νὰ μᾶς ὀλιγοστεύῃ. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ, εἶδαμεν νὰ ἐπέστρεφεν τὸ Σπετσιώτικον σταλμένον διὰ βάρδα κόστα τοῦ καπ. Ἀναργύρου Λεμπέση. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἐγύρισεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχος, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 $1\frac{1}{2}$ μᾶς ἐπλησίασε καὶ ὁ καπ. Λεμπέσης, ὅστις καὶ μᾶς ἐδιηγήθη, ὅτι εἰς ὅσον ἐπεριφέρθη, κανένα πλοῖον δὲν ἐξάνοιζεν. Τὸν ἐρωτήσαμεν διατί ἐγύρισεν; καὶ ἀπεκρίθη, ὅτι μὲ τὸ νὰ τὸν ἐπίασεν γαλήνη καὶ διὰ νὰ μὴ μείνῃ μόνος του, ὅτι ἡ ἄλλη βάρδα κόστα ἦτον μεμαχρυσμένη, ἐπόδισεν καὶ ἤλθε νὰ ἐνωθῇ μαζὶ μας. Ἐτι τὸν ἐρωτήσαμεν διὰ τὰ δύο κανόνια τῆς αὐγῆς τὸ πόθεν ἐρρίχθησαν, ἀπεκρίθη, ὅτι καὶ αὐτοὺς τὰ ἤκουσεν, πλὴν ἀγνοοῦσεν τὸ πόθεν ἐξήρχονταν· ἔλαβαν μάλιστα καὶ αὐτοὶ χρεῖαν διὰ νερὸν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν στεριὰν καὶ ἐθεώρησαν, πλὴν δὲν εὔρον. Ἐκ τούτου ὁμιλῶντας εἶδαμεν σοταβέντω καὶ τὴν ἄλλην βάρδα κόσταν τοῦ καπ: Ἀ. Σάντου. Πρὸς τὰς ὥρας 11 πάλιν ὁ καπ: Ἀναργυρος Λεμπέσης ἔκαμεν πανιὰ περισσότερα καὶ ἐβγήκεν διὰ βάρδα κόστα. Ὅλη ἡ ἀκόλουθος νύκτα ἐστάθη μὲ γαλήνὸν καιρὸν καὶ ἄστατον.

Τετράδη 8 'Ιουνίου. Ἐξημερώθημεν πάντα ῥυμουλκίᾳροντες τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὴν θεωρίαν τζίρκα (ὡς ἔγγιστα) μίλλια 80, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς κόστας (παραλίας) πλησίον μίλλια 4. Τὸ πρῶνί πάλιν ἀκούσθησαν δύο κανονιαὶς κατὰ Ἀνατολάς. Ἐγίνοντο διάφοροι στοχασμοὶ περὶ τῶν κανονιῶν, καὶ μὴ βλέποντες, μὲ ὄλην τὴν ἀκριβῆ παρατήρησιν ὅπου ἐκάμναμεν, τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν, οὔτε κανένα πλοῖον ἀπὸ τοῦ στόλου μας, οὔτε ἄλλο κανένα οὐδέτερον πλοῖον νὰ συναπαντήσωμεν καὶ νὰ ἐρευνήσωμεν, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν στοχαζόμενοι, ὅπου ἄρχισε νὰ μᾶς λείψῃ καὶ τὸ νερόν, μᾶς ἐδωσαν ψύχραν καὶ ἀγανακτισμόν. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἦλθον οἱ καπεταναῖοι τῶν ἐπιλοιπῶν συνοδείας μας πλοίων εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀντιναύαρχου, προσκρούοντες (προβάλλοντες) ὅλοι τὸ τι ἔχομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν, καὶ τὸ περισσότερον εἰς ὅλους ἡ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ· καὶ συμβουλευόμενοι ἀπεφάσισαν, ὄντας πλησίον ἡ στεριά κόστα τῆς Βαρβαρίας καὶ γαλήνῃ, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν συμφώνως νὰ ὁμιλήσουν τοῦ Κ. "Αστιγξ νὰ ἀνάψῃ τὸ καζάνι του καὶ νὰ τραβήξῃ ὅλων τῶν πλοίων μας ταῖς σκαμπαβίαις μας μὲ βουτζιὰ καὶ ἀνθρώπους ἀρματωμένους καὶ νὰ ἔβγουν εἰς τὴν στεριά, μήπως καὶ ἐπιτύχωμεν νὰ οἰκονομηθῶμεν ἀπὸ νερόν, καὶ οὕτως ἀποφασίζοντας ἐπῆγαν ὅλοι ὁμοῦ οἱ καπεταναῖοι εἰς τὸ ἀτμοκίνητον καὶ ὁμίλησαν τοῦ καπ: "Αστιγξ τὸν σκοπὸν τους, ὅστις καὶ εἰς τοῦτο ἐσυμφώνησεν ἀμέσως· λοιπὸν ἡμεῖς τοῦ ἀμολύσαμεν ἀπὸ τὸ ῥυμούλκιο καὶ ἀρματόνοντας ταῖς σκαμπαβίαις ὅλων τῶν πλοίων ταῖς ἐδεσαν καὶ ἐτραβούσεν ἐξ ὀπίσω του, καὶ εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐκινήθημεν διὰ τὴν στερεάν, τὰ δὲ πλοῖα ἐσταθήκαμεν ἀλά-κάπα· ἐβγήκεν καὶ ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος ἔξω. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμέταξυ ἠκούσαμεν νὰ ῥίπτωνται διαφοραὶ κανονιαίς, ὥστε ὅπου διακαίως ἐσυμπεράναμεν, ὅτι νὰ εἶναι ὁ ἐχθρικός στόλος ἐβγαλμένος ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρείαν, Πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ ἦλθαν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἡ σκαμπαβία μας ἄεργοι χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν νερόν εἰς ὅσον καὶ ἂν παρετήρησαν, ὅθεν καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς εὐταξίαν [ἓνα μέρος τοῦ κα-θενός διὰ νὰ πίνῃ καὶ φυλακὴν ἀκριβεστάτην] τοῦ νεροῦ ὅπου μᾶς εὐρίσκετο. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδαμεν τὰ δύο Σπετσιώτικα (βάρδα κόσταις) τῶν καπ: Ἀ. Σάντου καὶ καπ: Ἀ. Λεμπέση καὶ ἤρχοντο κατὰ πρῦμα ἐπάνω μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ὁ καπετ. Σάντος μᾶς ὕψωσεν σημαίαν εἰς τὸ μεσαῖον κατάρτι κόκκινῃ, καὶ οὕτω τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐπάνω του διὰ νὰ πλησιάσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν τί καινόν. Εἰς τὰς ὥρας 12 βασιλεύμα ἡλίου ἐζυγώσαμεν, οἱ δ' ὡ αὐτοὶ βάρδα κόσταις καπεταναῖοι, καθὼς καὶ οἱ ἐδικοί μας καπεταναῖοι ἦλθον διὰ νὰ μάθουν. Ὁ καπ: Ἀ. Σάντος λοιπὸν εἶπεν, ὅτι εἰς ὅσον ἐπαρετήρησεν, τὸν στόλον τὸν ἐδικόν μας δὲν τὸν εἶδεν, ἐπλησίασε σχεδὸν κοντὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας εἶδε δύο πλοῖα μὲ τρία κατάρτια καὶ μεγάλα, καὶ τὰ ἐνόμισεν νὰ εἶναι τὸ δίκροτόν μας καὶ ὁ καπ: Λαλεχός· ζυγώνοντας ὁμοῦ πλέον καλλιώτερα, καὶ ἀνέτειλεν ὁ

ἥλιος, ἐξάνοιξεν δέκα πλοῖα μεγάλα μὲ 3 κατάρτια, καὶ πάλιν μετὰ ὀλίγον ἐμέτρησεν 27 πλοῖα, τὰ δέκα ἐξ αὐτῶν μὲ 3 κατάρτια, τέσσαραις γολέταις, καὶ τὰ ἐπίλοιπα μπρίκια, καὶ ὅλα μὲ ταῖς σημαίαις τοὺς κόκκιναις ἐπάνω· ὅθεν καὶ βλέποντάς τα ὅτι ἦτον ἐχθρικά, ἐπόδισεν ἀμέσως, τὰ δὲ τούρρικα, βλέποντάς τον νὰ ποδίσῃ, εἶχαν δεμένα τζαμαντάλια μὲ βίαν τὰ ἔλυσαν, ἐμούραραν (ἠϋξήσαν) τὰ πανιὰ τοὺς καὶ ἐπόδισαν κατ' ἐπάνω του, καὶ τέλος ἕως τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$, τῆς ἡμέρας τὰ ἔβλεπεν ἡ βάρδια τοῦ καπ: Σάντου, ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ὥρας πλέον δὲν τὰ εἶδεν, φυσικὰ ὅτι τοὺς ἀλόργευσαν. Θεωρῶντας λοιπὸν ὅτι τὸν στόλον μας δὲν τὸν ἠύραμεν, ἡμεῖς καὶ μόνοι μας νὰ σταθῶμεν καὶ νὰ ἀντιπαραταχθῶμεν μὲ τόσῃν δυνάμειν τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἦτον τῆς γνώσεως, ὅθεν καὶ συμβουλευθέντες ὅλοι ὁμοῦ οἱ καπεταναῖοι αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὥραν, ὅτι τὰ πλέον ὀγλήγορα πλοῖα νὰ δέσουν τὰ ὀκνότερα καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν, καθὼς καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν ἔττι ἠκολούθησεν· ἀπὸ τὸ μέρος μας πάλιν ἐδέσαμεν καὶ ρυμουλκιάραμεν τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ πάλιν ἐμπρὸς ἡμῶν ὁ καπ: Σάντος, ὄντας πλέον ὀγλήγορος ρυμουλκιάρει ἡμᾶς, τὸ αὐτὸ ἔπραξαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα, καὶ μὲ καλὴν λίνεα ὅλα θαλθήκαμεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς μας. Ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὰς ὥρας 7 εἶχαμεν πλῶρη Πουνέντε Μαΐστρο μὲ ἀνεμον λεπτόν· πρὸς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ὁ ἀνεμὸς λεπτὸς καὶ ἄστατος, ἡ πλῶρη μας εἰς τὸ Γρέγο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε.

Πέμπτη 9 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸ ἀτμοκίνητον ρυμουλκιάροντες τζίρκα μίλλια 25 ἀνοικτὰ τῆς κόστας· ὁ ἀνεμὸς λεπτὸς καὶ πλῶρη Γρέγο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐξανοίξαμεν ἐν πλοῖον, καὶ ἡ γολέτα τοῦ καπ: Ἀν. Λεμπέση ἐπῆγεν κατ' ἐπάνω του διὰ νὰ τὸ βιζιτάρῃ. Θεωρῶντας μὲ ἀκρίθειαν ὅτι ἦτον μακράν, τὸ ἐστοχασθῆκαμεν νὰ εἶναι τὸ Σπετσιώτικον τοῦ καπ: Ἰω. Σκληῖ μὲ τὸ ὁποῖον ἐπέστρεψαν ἀπὸ Γαῦδον οἱ πληρεξούσιοι Ὑδρας καὶ Σπετσῶν. Εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ μᾶς ἐπλησίασεν τὸ πλοῖον ὅπου ἐξανοίξαμεν εἰς τὰς ὥρας 4, καὶ ἦτον τῷ ὄντι ὁ καπ: Σκληῖς, ὅστις δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἰπῇ κανὲν νέον, εἰμὴ ὅτι τοὺς πληρεξουσίους τοὺς ἔβγαλεν εἰς τὴν Μονεμβασίαν, καὶ αὐτὸς ἀμέσως ἐπέστρεψεν εἰς ἀνταμωσίην μας. Ὁ ἀνεμὸς φρέσκος ὅλην τὴν νύκτα· πλῶρη Τραμουντάνα $\frac{1}{4}$ Γρέγο.

Παρασκευὴ 10 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν καὶ ρυμουλκιάροντες τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ τὸ κανάλι σχεδὸν μίλλια 110· ὁ ἀνεμὸς Π. Μ. Φρέσκος καὶ πλῶρη Τραμ. $\frac{1}{4}$ Γρέγο, ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 11 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ ἀτμοκινήτου ρυμουλκιάροντες ἀνοικτὰ τοῦ καναλίου μίλλια 190· ὁ ἀνεμὸς Π. Μ. μέτριος, πλῶρη Τραμουντάνα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ ἡ γουάρδια μᾶς εἶπεν ὅτι βλέπει σοταβέντω μας πολλὰ καράβια, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐμέτρησεν σχεδὸν εἰκοσι, δὲν ἐξεχώριζαν καλὰ μὲ τὸ νὰ ἤμεθα εἰς θαλασσογαλήνην, μάλιστα ἦτον μακράν καὶ θηρυδούρα ὡς καταχνιά. Τότε

λοιπὸν τὰ ἐγυρίσαμεν μὲ γαλήνη, ἡ πρῶρα μας Ὁστρια Γαρμπῆ, συγχρόνως ἐλύθημεν ἀπὸ τὸν καπ. Ἀ. Σάντον, καὶ ὡς ὀγρήγορον τὸ πλοῖον του, τὸν ἐστείλαμεν κατ' ἐπάνω τῶν καραβιῶν ὅπου ἐφαίνοντο, ὅπως νὰ ξανοίξη μὴπως εἶναι ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας ἢ ἐχθρικά, ὅστις καὶ ἀμέσως ἐκινήθη, καὶ μὲ λόγον, εἰ μὲν εἶναι τὰ ἐδικὰ μας νὰ ὑψώσῃ σημαίαν Ἑλληνικὴν, εἰ δὲ καὶ ἦναι Τούρκικα νὰ βάλῃ σημαίαν κόκκινην ἐν ταυτῷ ἐδείξαμεν σενιάλο τῶν ἄλλων πλοίων μας, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται καὶ νὰ προσέχουν τὰ κινήματα τοῦ Ἀντιναυάρχου. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Α. Λεμπέσης καὶ συνομιλῶντας περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ὅπου ἐνεφανίσθη, ἐζήτησεν καὶ ψωμί· ὅθεν καὶ τοῦ ἐδόθησαν δύο σακιά ὀκ. 94 $\frac{1}{2}$. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἰδαμεν τὸν καπ. Σάντον νὰ ποδίσῃ καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὸν δρόμον τὸν ἐδικόν μας· σενιάλον, ὡς τοῦ εἶχαμεν ὁμιλήσει, δὲν μᾶς ἔκαμεν, πλὴν κατὰ τὸ φέρισμόν του ἐνοήσαμεν νὰ ἦναι Τούρκικα. Εὐρέθημεν εἰς γαλήνην ὅμως καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὁ κ. Ἀστιγιζ νὰ τὸν ἀπολύσωμεν καὶ μὲ τὴν μηχανικὴν τῆς φωτιᾶς νὰ τραβῇ ἐμπρός. Ὁ δὲ Ἀντιναύαρχος δὲν τὸ ἔκρινε δίκαιον διὰ νὰ μὴ, μὲ τὸν καπνόν, μᾶς καταλάβῃ ὁ ἐχθρὸς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 πάλιν ὁ κ. Ἀστιγιζ ἐστενωχωρήθη καὶ ἐζήτησεν νὰ τὸν ἀπολύσωμεν, καὶ οὕτως ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν ἀπόλυσεν λέγοντάς του, ἂν καὶ πῆρῃ ἀέρας καὶ εἶναι χρεῖα, πάλιν τὸν δένομεν καὶ τὸν ῥυμουλκίαρομεν· ὅθεν καὶ γεινόμενος ἑτοιμὸς ἀπὸ τὴν διωρισμένην ὥραν τῆς φωτιᾶς ἐκινήθη. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπῆρεν λεπτὸν καὶ ὠφέλιμον ἀεράκι· ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας καὶ τραβῶμεν ῥότα Μαίιστρο $\frac{1}{4}$ Πουνέντε, τὰ δὲ Τούρκικα τὰ ἐγνωρίσαμεν καλῶς καὶ τραβοῦν καὶ αὐτοὶ τὴν ἰδίαν ῥόταν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, βασιλεύοντος ἡλίου, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀστιγιζ μὲ τὸν γραμματεῖα του φέροντας μαζὴ του καὶ τὴν θαλασσίαν χάρταν του, διὰ νὰ ἰδῇ ποῦ εὐρισκόμεθα, καὶ αὐθις νὰ συμφωνήσουν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχον ποῖαν ῥόταν θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν μέλλουσαν νυκτιᾶ, μὲ τὸ νὰ ἦτον λυμένος ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἀρμένιζεν μόνος του, καὶ νὰ μὴν ἀλαογεύωμεν. Ὅθεν ἐρεγολαρίσθησαν, καὶ σύμφωνα ὄντας, ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν μὲ λεπτὸν ἄνεμον Μαίιστρο $\frac{1}{4}$ Πουνέντε ἕως τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτός· εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν [διὰ νὰ μὴν εὐρεθῶμεν τὸ πρῶτὶ μὲ τὴν ἀρμάδα τῆς τουρκικῆς] τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἐβάλαμεν πλώρη Γαρμπῆ $\frac{1}{4}$ Πουνέντε· γαλήνη ὅμως, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ῥόταν καὶ γαλήνην ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Κυριακὴ 12 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μίλιλα 80 πὲρ Τραμονάνα καὶ Καστελὸρίζο, καὶ μίλλια 200 ἡ Κρήτη πὲρ Πονέντε, μὲ γαλήνη μεγάλη· τὰ Τουρκικὰ δὲν τὰ βλέπομεν, τὸ δὲ ἀτμοκίνητον διὰ τὸν ὀργανισμόν τῆς φωτιᾶς ἀπέρασεν ἐμπρός καὶ μετὰ βίας ὅπου φαίνεται. Πολλὰ πρῶτὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖόν μας ὁ καπ. Νικόδημος Ψαριανὸς πυρπολιστής, ὅστις δὲν ἐκατάλαβεν τὰ χθεσινὰ μας σενιάλα μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ βιδιλιόν τῆς ἑρμηνείας, καὶ ἦλθεν διὰ νὰ μάθῃ, αὐθις

εἶπεν ὅτι οὔτε τὰ Τουρκικὰ δὲν ἐστοχάσθη. Συγχρόνως ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀ. Λεμπέσης καὶ καπ. Στ. Φώκας, καὶ συμφώνως ἀπεφασίσθη νὰ σταλθῇ ἡ γολέτα τοῦ καπ. Λεμπέση εἰς Ὑδραν μὲ γράμματα ἀπὸ τὸν Ἀντιναύαρχον, εἰδοποιῶντας τὸ ἔβγαλμα ἀπὸ Ἀλεξανδρείαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ὅτι τὸν λόρδον Κόχραν καὶ ἐπιλοιπον στόλον μας, εἰς ὅσον παντοῦ τῆς θαλάσσης ἐπαρτηρήσαμεν δὲν τοὺς ἐπετύχαμεν, ὥστε καὶ μὲ τὴν εἰδησιν ταύτην νὰ προφθάσουν ἐκεῖθεν ὁδηγαί, καὶ ἂν ἔμαθον περὶ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἂν ἔχουν ὀρδινίαις του νὰ μᾶς φανερώσουν καὶ ποῖον δρόμον νὰ ἀκολουθήσωμεν. Ἀμέσως λοιπὸν ὅλα ταῦτα ἐγράφθησαν καὶ ἐγχειρίσθησαν τοῦ καπ. Λεμπέση εἰς τρία γράμματα, δηλαδή ἓνα διὰ τὴν Κοινότητα Ὑδρας, ἓνα διὰ τὴν Διοίκησιν καὶ ἓνα διὰ τὸν λόρδον Κόχραν, ἱστοροῦντες τοὺς τὸ ὅλον τῆς ἐκπελεύσεώς μας, τὴν περιστάσιν μας καὶ ὁποῦ πάσχωμεν μὲ τὸ νὰ μᾶς ὀλιγόστευσεν τὸ νερὸν ὅλων τῶν πλοίων μας, καὶ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τὸ ἔβγαλμα. Καὶ διὰ νὰ ἔχωμεν πλέον ἄνεσιν, τοῦ ἐμπαρκάραμεν καὶ 27 ναύτας ἀπὸ τοὺς ὅσους φέρομεν διὰ τὸ δίκροτον μὲ τὸ ἀναγκαῖον τοὺς παξιμάδι, καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 ἀνεχώρησεν καὶ μὲ παραγγελίαν ὁποῦ εἰς τὸν δρόμον του νὰ προσέχῃ, μήπως καὶ ἀπαντήσῃ τὸν λόρδον Κόχραν· καὶ ἂν τὸν ἀπαντήσῃ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ γράμμα ὁποῦ τοῦ ἐγχειρίσαμεν διὰ τὴν Ἐξοχότητά του. Εὐρισκόμεθα ὁμως μὲ γαλήνην μεγάλην, καὶ κάποτε ἀπὸ εὐμετάβλητον ἄνεμον ἐπεριφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν τὸ ἀτμοκίνητον νὰ ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 μᾶς ἐπλησίασεν· τότε ὁ καπ. Ἀστιγὺς μὲ τὴν πάσσαράν του ἦλθεν μετὰ τοῦ ἐξηγητοῦ του εἰς τὸ πλοῖον μας προσφέροντας τοῦ Ἀντιναύαρχου, ὅτι κάρβουνα εἶχεν πολλὰ ὀλίγα καὶ ὅτι πρὶν τὰ τελειώσῃ, ἐστοχάζετο καλλιώτερα νὰ διευθυνθῇ ἐμπρός, καὶ εἰς αὐτὸ τρόπον τινὰ ἐζητοῦσε γνώμην. Ὁ Ἀντιναύαρχος θεωρῶντας τὴν ὀρεξίν του διὰ τὸν χωρισμὸν του τοῦτον, ἐσυμφώνησεν, καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, μᾶς ἔδωσεν ὀλίγον νερὸν διὰ νὰ προφθάσωμεν ὑπὲρ τὸ πλεῖστον τὸν καπ. Πιπίνον, ὅστις ἦτον πολλὰ ὑστερημένος. Πρὸς τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἀπέρασεν πλησίον μας ὁ Καπ. Σάντος, ὅστις ἦτον σοβρᾶν καὶ μεμακρυσμένος ἀπὸ ἡμᾶς διὰ ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι ἔπесεν κοντὰ μὲ τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ ἐμέτρησεν καράβια 25, ἡ δὲ ρότα τοὺς κατὰ τὴν στεριά πρὸς τὸ Καστελόριζον· τὸν δὲ καπ. Λεμπέση τὸν εἶδεν μὲ τὴν βύλτα του ἐκεῖθεν νὰ ἀρμενίζῃ, καὶ ὄντας ἀκόμη κοντὰ μας τὸ ἀτμοκίνητον, ἐδώσαμεν τὴν αὐτὴν εἰδησιν καὶ τοῦ καπ. Ἀστιγὺς. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ λεπτόν ἄνεμον, καὶ πλώρη Γαρμπὴ 1)4 Πουνέντε.

Δευτέρα 13 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς στερεᾶς Ἀνατολῆς σχεδὸν μίλλια 90. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἐπήραμεν τὴν βόλτα μὲ λεπτόν ἄνεμον Πουνέντε καὶ πλώρη Μάιστρο 1)4 Τραμοντάνα. Ἀγκαλὰ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἐλεύθερον διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, μὲ ὅλα ταῦτα σήμερον πάλιν ἐξημερώθη πλησίον τῆς θεωρίας μας καὶ

ἀκολουθοῦσεν τὰς βόλτας του καὶ αὐτὸ ὡς ἡμεῖς· τὴν δὲ ἐχθρικὴν ἀρμάδα δὲν τὴν βλέπομεν. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἡ γουάρδια μᾶς εἶπεν, ὅτι βλέπει σοταθέντω ἕν πλοῖον, ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν εἶπεν ὅτι βλέπει δύο· ἐστοχάσθημεν νὰ ᾔῃαι ὁ ἐχθρικός στόλος μὲ τὸ νὰ ἀρμενίζαμεν εἰς μίαν ρόταν μαζὴ τους. Ἐντὸς ὀλίγου πλησιάζοντας ἡ γουάρδια εἶπεν, ὅτι τὸ πλοῖον ὁποῦ ἐβλεπεν ἦτον φεργάτα, ὅθεν νομιζοντας τὸν ἐχθρὸν, διὰ νὰ ἀλαργεύσωμεν, ἀμέσως ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· ὁ ἀνεμος Πουνέντε φρέσκος, ἐβάλαμεν πλῶρη Γαρμπῆ 1)4 Ὁστρία Εἰς τὰς ὥρας 5 θεωρῶντας μὲ μεγάλην προσοχὴν ἐξανοίξαμεν καλῶς νὰ ᾔῃαι μία μόνη φεργάδα μὲ ἓνα ἄλλο πλοῖον μικρότερον ἐξὸπισω. Ὁ Ἀντιναύαρχος βλέποντας νὰ ᾔῃαι τὰ αὐτὰ δύο πλοῖα μόνον, ἀπεφάσισεν νὰ πᾶμε ἐπάνω τους διὰ νὰ γνωρίσωμεν, καὶ ἐν ταύτῃ εἰς τὰς ὥρας 5 3)4 τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἐπάνω τους, καὶ τέλος πάντων ζυγώνοντάς τα ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶναι ὁ Ἀρχιναύαρχος λόρδος Κόχραν καὶ τὸ ὀπισθὲν τοῦ ἦτον ἡ γολέτα τοῦ καπ. Ἀ. Λεμπέση, ὁποῦ χθὲς μὲ γράμματα τὸν εἶχαμεν σταλμένον· ὅθεν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην ἐκινήσαμεν πρὸς ἀντάμωσίν του. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τὸν ἐπλησιάσαμεν, πλὴν ὄντας ἀργὰ καὶ θαλασσομαχία, δὲν ἐδυνήθη ὁ Ἀντιναύαρχος νὰ ὑπάγῃ πρὸς ὁμιλίαν, ὥστε ἐκάμαμεν ὀλιγώτερα πανιὰ καὶ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζοντας μαζὴ.

Τρίτη 14 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἀνατολῆς ἀντικρὺ τῆς Ῥόδου καὶ μὲ μελτέμι φρέσκο. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς τὸ δίκροτον καὶ ὅλος ὁ στόλος μας ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας καὶ ἐβάλαμεν πρῶρη Μαΐστρο, καὶ μετὰ τὴν βόλταν ἐδέσαμεν καὶ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐδειξεν σενιάλο ὁ Ἀρχιναύαρχος καὶ ἐσημείωνεν τὸ πλέον πλησίον πλοῖον νὰ δέσῃ καὶ νὰ ρυμουλκίῃ τὸ ἐκρηκτικὸν Καπ. Πιπίνου. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τὸ δίκροτόν μας ἐπλησίασεν καὶ ἐστάθῃ ἀλὰ κάπα, τὸ χυτὸ ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς· ἀμέσως ἐστάθῃ μία βάρκα ἐπάνω μας ὅπως μὲ αὐτὴν νὰ ἀρχίσουν νὰ ἐμπαρκάρωνται, οἱ ὅσοι ναῦται ἐφέραμεν διὰ τὸ δίκροτον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του πέρνοντας μαζὴ του καὶ τὸν κύριον Ν. Παγκαλάκη μὲ τὰ γράμματα τῆς πληρεξουσιότητος· Ὑδρας, καθὼς καὶ ἕτερα γράμματα διαφόρων μέσα εἰς τὸ δίκροτον. Μετὰ ὥραν 1 1)2 ἐπέστρεψαν εἰς τὸ πλοῖον μας· ἀμέσως τὰ ἐγυρίσαμεν, ἐβάλαμεν ὅλα μας τὰ πανιὰ ἀκολουθῶντας τὸν δρόμον τοῦ Ἀρχιναυάρχου. Τὰ ὅσα ἔμαθον εἰς τὸ δίκροτον, ὅτι εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐκαυσαν ἓνα μπρίκι τουρκικὸν καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ καύσιμον ἐκάηκαν καὶ δύο πυρπολικά ἐδικά μας, ὁ δὲ ἐπίλοιπος στόλος μας, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἔλειπαν αἱ ζωτροφίαι καὶ τὸ νερόν, τυὺς ἔδωσεν ὁ Ἀρχιναύαρχος τὴν ἀδειαν διὰ τὴν πατρίδα των, ὅθεν καὶ ἀνεχώρησαν. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ κ. Γεωρ. Δ. Νέγκας καὶ μᾶς ἐζήτησε ψωμί, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδόθησαν σακκιά πέντε ὀκ. 233, ἐν ταυτῇ καὶ ἓνα βαρέλι κρασί. Εἰς

τὰς ὥρας 7 πλησιάζοντας πρὸς τὸ μπογάζι Ῥόδου, τὸ μελτέμι ἐσκλη-
ρύνθη, ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανιά μας, μάλιστα ἐδέσαμεν καὶ ἄλλην
μοῦδα τζαμαντάλια. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀρχιναύαρχος ἐδείξεν
σενιάλον σημειώνοντας μὲ αὐτὸ, ὅτι ὅποιοι ἤξευρε λιμένα, νὰ ἀπεράσῃ
ἐμπρὸς νὰ δείξῃ δρόμον, διὰ νὰ πᾶμε νὰ ἀράξωμεν. Πρὸς τὰς ὥρας
11 1/2 ἐζυγώσαμεν τὸ Μαρμαρατζίκι, πλὴν ἐβγαζεν ὁ λιμὴν, καὶ πάλιν
τὰ ἐγυρίσαμεν ἀνοικτὰ, ὥστε μὲ λεπτὸν ἀνεμον καὶ ὀλίγα πανιά ἐ-
περιφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 15 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν σοδράνω τοῦ Μαρμαρα-
τζίκι καὶ πλησίον τῆς στερεᾶς. Πολλὰ πρῶι εἰς τὴν στερεὰ ὑποκάτω
εἶδαμεν τρία μικρὰ πλοιάρια, καὶ ζυγώνοντας τα ἐρρίζαμεν τὴν σκαμπα-
θίαν μας, ἔπιασεν ἓνα ἀπὸ αὐτὰ καὶ στέλλοντάς το εἰς τὸ πλοῖον μας
ἔτρεξεν νὰ πιάσῃ καὶ τὸ ἄλλο· τὸ πρῶτον πιασμένοι εἶχεν τρεῖς Τούρ-
κους καὶ τὸ φορτίον του ἦτον 8 βώδια, 2 βιδελάκια, 4 πρόβατα, μερι-
καὶς ὄρνιθες, μερικὰ αὐγά καὶ μερικὸν βοῦτυρον· τὸ δὲ ἄλλο βλέποντας
τὴν φελοῦκα ἐρρίζαν τὸ καΐκι τους εἰς τὴν στερεὰ καὶ οἱ Τούρκοι ἐπῆ-
ραν τὸ βουνὸ· εἰ ἐδικοί μας λοιπὸν ἐπῆραν τὰ ὅσα εἶχεν τὸ καΐκι, ὁμοῦ
καὶ 34 γίδια μεγάλα καὶ ἓνα ἄλογον, τὸ δὲ καΐκι τὸ ἐτράβηξαν καὶ
τὸ ἐβύθισαν εἰς βαθύτερα νερά· τὸ τρίτον ἐφθασεν ὑποκάτω εἰς ἓν χω-
ριδάκι, ὅθεν ἐβγήκαν Τούρκοι καὶ ἀντιστάθησαν τῶν ἐδικῶν μας, καὶ
οὕτως τὸ ἀπαράτησαν. Τοὺς Τούρκους ὁποῦ εἴχαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας
ἀπὸ τὸ πιασμένον πρῶτον καΐκι ἐρευνήσαμεν, δὲν ἤξευραν ἄλλο νὰ μᾶς
εἰποῦν, εἰμὴ εἰς τὴν Ῥόδον τρεῖς κορβέταις ἦτον ἐτοιμαίαις εἰς τὸ σκα-
ρὶ διὰ νὰ ταῖς ρίξουν, ὅμως διὰ κάποιαν φιλονεικίαν περὶ αὐτῶν ἀναμε-
ταξὺ Μεϊμέτ Ἀλῆ καὶ Σουλτάνου, ἔμενον ξαρμάτωταις καὶ ἄρρικταις
εἰς τὴν θάλασσαν ἦτον σκαρωμένοι καὶ ἓνα δίκροτον. Εἰς τὸν λιμένα
μᾶς εἶπον ἦτον δύο μικρὰ ἀρμαμέντα ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς Κάσσου (ἀρπαγέντα
κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου 1824) πλοῖα.
Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπλησιάσαμεν τὴν χώραν Ῥόδου καὶ ἐκεῖ ἐλευθερώ-
σαμεν τοὺς τούρκους ὁποῦ ἐπιάσαμεν, καὶ μὲ τὸ ἴδιον καΐκι τους τοὺς
ἐστείλαμεν εἰς Ῥόδον. Εἰς τὸν λιμένα ἀρπαγμένη ἦτον μία κορβέτα Σαρ-
δινεζικὴ καὶ μὲ φρέσκο μελτέμι ἐκάμναμεν βόλταις μέσον στερεᾶς καὶ Ῥό-
δου. Τὸ ἐσπέρας ἐγένειεν γαλήνη καὶ μὲ αὐτὴν περιφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 16 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς νήσου
Σύμης. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς, ἐστάλη ἡ σκαμπαθία τοῦ
δικρότου εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ γράμματα διαταγῆς παρὰ τοῦ Ἀρχι-
ναύαρχου λόρδ. Κόχραν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, ἔκραζε συγχρόνως
καὶ τὸν Ἀντιναύαρχον νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του. Ἀποῦ λοι-
πὸν ἀνέγνωσεν ταῖς αὐταῖς διαταγαῖς, ἀμέσως ἔρριξεν τὴν πᾶσσαράν
του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ δίκροτον· ἐστειλεν πρὸς τοῦτους αὐτὴν τὴν ὥ-
ραν τοῦ Ἀρχιναύαρχου μερικὰ ζωντανὰ ἀπὸ τὰ χθὲς πιχσμένα. Εἰς
τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Κ. Σ. Φώκας καὶ καπ.
Γ Δ Νεγκας, διὰ νὰ μάθουν τι καινόν, ὅθεν καὶ ἔμειναν εἰς τὸ πλοῖον

μας ἕως τὸν γυρισμὸν τοῦ Ἀντιναυάρχου, ὅπου εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπέστρεψεν· καὶ ἀφοῦ ἐτελείωσεν κάθε ἀναγκαίαν ὁμιλίαν τοὺς, τοὺς ἔδωσεν ἀπὸ ἑνα διπλωμα (ναυτιλλιακὸν) τοῦ καθ' ἑνὸς γεγραμμένα παρὰ τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν· τὰ αὐτὰ διπλωματικά ἐδιώριζαν τὸ πῶς νὰ φερθοῦν εἰς ὅποιαν λείαν ἤθελεν τοὺς ἐπιτύχει, ἀκόμη καὶ διὰ πόσον καιρὸν αὐταὶ αἱ διπλωματικαὶ ἐχρησίμευον. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὥραν ἦλθεν ὁ καπ. Ἀνδριανὸς Σάντος καὶ τοῦ ἐδόθη καὶ αὐτοῦ, μὲ ἐγγραφον ὑποσχετικὸν ὅμως τῶν καπεταναίων ὅπου ἐλάμβανον τὰ αὐτὰ διπλωματικά, ὅπου ἡ κάθε λεία νὰ προφυλάττεται μὲ ἀκρίθειαν, ἕως νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ἀπὸ τὸ θαλάσσιον κριτήριον, ὅπου ἀκολούθως ἤθελεν συστηθῇ καὶ εἰ μὲν ἤθελεν γεῖνη καμμία κλοπὴ ἀπὸ τοὺς ναύτας, νὰ ἦναι ὑπεύθυνος καὶ νὰ ἀποκρίνεται ὁ καπετάνιος. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐκοινολόγησεν πρὸς τοὺς καπεταναίους, ὅπου τὸ εἶχεν μάθει ἀπὸ τὸν λόρδον Κόχραν, ὅτι ἑνα κομβόλιον ἀπὸ 40 πλοῖα ἀπέρασαν μὲ ζωοτροφίας τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ συνοδευόμενον ἀπὸ δύο ἀρμαμέντα, καὶ ὅτι δι' αὐτὰ νὰ προσέχωμεν νὰ τὰ ἐπιτύχωμεν, καθὼς καὶ ἀρμενίζαμεν παρατηροῦντες· γαλήνην ὅμως καὶ περιφερόμεθα κατὰ τῆς νήσου Σύμης καὶ ἄλλων ἐκεῖ νησόπουλων· τὸ ἴδιον ἀπεράσαμεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 17 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸν στόλον μας καὶ μὲ γαλήνην πλησίον τῆς νήσου Κῶς. Πρὸς τὴν ὥραν 1 ἐκατέβασεν μελέμι καὶ ἐτρεβήξαμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸ Μπουντροῦμι (Ἀλικαρνασσόν). Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἦλθον ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Ἰωάννου Σκληρὰ ἑν διπλωματικὸν ἀπὸ τὰ τῆς διαταγῆς λόρδου Κόχραν, μάλιστα ζυγώνοντας τὰ πλοῖα τόσον Ὑδραίων καθὼς καὶ Σπετσωτῶν, τοὺς ἐδόθη ἀπὸ τὸ πλοῖον μας ὅλων ἀπὸ τὰ ζωντανά, ὅπου εἶχαμεν πιασμένα. Εἰς τὰς ὥρας 5 μὲ τὴν αὐτὴν βόλτα ἐπλησιάσαμεν τὴν στερεὰν πολλὰ πλησίον καὶ σοβράνῳ τοῦ Μπουντρομίου· ἐκεῖ κοντὰ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπίασεν ὁ καπ. Νικὸδῆμος Ψαρριανὸς· ἑνα πλοιάριον ξύλα φορτωμένον, εἶχεν 4 Τούρκους· οἱ μὲν τρεῖς ἐπρόφθασαν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὴν στερεὰ καὶ ἔφυγον, ὁ δὲ ἑνας ἐπιάσθη. Εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν λοιπὸν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν χώραν τῆς Κῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἔστειλεν ὁ λόρδος Κόχραν ἄνθρωπὸν τοῦ μὲ ἑνα του γράμμα πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, πρὸς τούτοις καὶ μερικαὶς ἐφημερίδες Ὑδρας, αὐθις δὲ τὸν ἐκραζεν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του, καθὼς καὶ ἐπῆγεν. Μετὰ τὸ εἰρημένον γράμμα τοῦ τὸν ἐδιώριζεν νὰ πάρῃ εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ τὰ ὅσα τοῦ στόλου μας πλοῖα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ, καὶ νὰ τραβήξωμεν εἰς νῆσον Πάρον· ἐκεῖ φθάσαντες νὰ κάμωμεν τὸ χρειάζομενόν μας νερόν, καὶ ὕστερον ὁ καθεὶς νὰ τραβηχθῇ εἰς τὴν πατρίδα του. Εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{1}{2}$ μὲ τὴν βόλτα μας ἐπέσαμεν ὑπὸ τὴν χώραν καὶ τὸ φρεῦριον τῆς Κῶ, καὶ πολλὰ κοντὰ πλησιάσαντες τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν. Ἐμετρήσαμεν ἐκεῖ ἀραγμένα 7, ἑν μ.πρίκι, μίαν γολέτα καὶ ἑνα μύστικο, τὰ δὲ 4 ἐμπορικὰ μικρά, καὶ ὅλα μὲ ταῖς παντιέραῖς τοὺς κόκκιναις. Εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{3}{4}$ ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχ

χος ἀπὸ τὸ δίκροτον· νέον περισσότερον δὲν εἶπεν, εἰμὴ κατὰ διατάγην τοῦ λόρδου Κόχραν νὰ κινηθῶμεν διὰ τὴν Ὑδραν. Ἔως τὰς 10 ὥρας ἐκάναμεν ταῖς βόλταις μας μαζὴ μὲ τὸ δίκροτον, ἔπειτα τῆς αὐτῆς ὥρας ἐτραβήξεν ἀνοικτά, καὶ ἐμείναμεν μὲ τὸν μόνον στόλον μας καὶ ἐδιευθύνθημεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ βόλταις ἀναμεταξύ Ῥόδου καὶ στερεᾶς καὶ ἑτέρα ἄλλα ἐκεῖ νησιά καὶ μὲ μελτέμι φρέσκο.

Σάββατον 18 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ μελτέμι φρέσκον καὶ πολλὰ πλησίον τῆς νήσου Ἀστροπαλιάς καί, ἐπειδὴ εἴμεθα ἐλλειπεῖς ἀπὸ νερόν, ἐτραβήξαμεν καὶ ἤλθαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς χώρας Ἀστροπαλιάς, καὶ χωρὶς νὰ ἀράξωμεν ἐστάθημεν μὲ βόλταις μικραῖς καὶ ὀλίγα πανιὰ στέλνοντας εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς τὴν σκαμπαβίαν μας ἔξω διὰ νὰ κάμη νερόν, [ἐπήγεν ἔξω εἰς τὸν τόπον τοῦ νεροῦ καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος], καὶ αὖθις νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον μας διὰ Ὑδραν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ λιμενάρχης τῆς αὐτῆς Ἀστροπαλιάς ὄνομα Νικ. Ἀλεξανδράκης, καὶ ἐρωτῶντας τὸν ἂν εἶδαν νὰ ἀπεράσουν καράβια εἰς ἐκεῖνα τὰ περίξ, μᾶς εἶπεν, ὅτι χθὲς ἀπέρασαν ἐδῶθεν 14 πλοῖα καὶ ἐγνώρισαν νὰ ἦτον τὰ ἐδικὰ μας, ἐπειδὴ μαζὴ τοὺς ἐρουμουλκίάρανε καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ περισσότερον ἀπὸ αὐτὸ δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐφθάσεν εἰς τὸν ἴδιον λιμένα καὶ ὁ Κ. Σ. Φώκας, ὅστις ἐστάθη μὲ ὀλίγα πανιὰ μαζὴ μας. Εἰς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ ἐπέστρεψεν ἡ σκαμπαβία μας μὲ τὸ νερόν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, καὶ ἀμέσως ἐβόλαμεν ῥόταν κατὰ τὸν σκοπὸν μας· μὲ ὀλίγα πανιὰ ὅμως, μὲ τὸ νὰ ἐπροσμέναμεν καὶ τὸν Κ. Γ. Δ. Νέγκα, ὁποῦ ἤρχονταν ἐξοπίσω μας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νήσον Ἀνάφη· ἐκεῖ ἦτον ἀραγμένον τοῦ καπ. Κ. Νικόδημου, ἦτον καὶ εἰς τὰ πανιὰ τὸ ἄλλο πυρπολικὸν τοῦ καπ. Παπαπάνου, ὁποῦ καὶ αὐτὸ ἐπήγαγεν νὰ ἀράξῃ, ὅστις εἶχεν χρειᾶν ἀπὸ ψωμί· ἔτρεξαν ἐπάνω μας μὲ τὴν βάρκα τοὺς προσκλαιόμενοι, ὅτι εὕρισκονταν χωρὶς ψωμί 5 ἡμέραις, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθησαν 3 σακιά παξιμαδί ὀκ. 133, ὁμοίως τοὺς ἐδόθη ἓνα βαρελάκι κρασί. ὀλίγον λάδι διὰ τὸ καντύλι τοὺς καὶ ὀλίγα κεράκια καὶ αὐτὰ ὅλα μὲ βίαν, ὅτι ὁ καιρὸς ἦτον μελτέμι δυνατὸν· καὶ ἀναχωρῶντας τοῦ ἐπαράγγειλεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅτι νὰ μὴ ἀργοπορήσῃ εἰς Ἀνάφη, ἀλλὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Ὑδραν τὸ ὀγληγορώτερον. Ἡμεῖς λοιπὸν ἐτραβήξαμεν ἐμπρός, πλὴν ὁ ἄνεμος ἐγένειεν σκληρότατος καὶ ἡ θαλασσομαχία ἀνυπόφορος, καὶ κατὰ τὰ σημεῖα ἐφοβέριζεν ἔτι περισσότερον ἄερα, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ νησι τῆς Ἀνάφης, καθὼς καὶ τὸ ἐμεταχειρισθήκαμεν· ὅθεν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ νησι πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ ἀράξαμεν, τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ καπ. Σ. Φώκας, ὁ ὁποῖος ἄμα ὁποῦ ἀράξεν ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9, ὄντες ἀραγμένοι εἶδαμεν μακρὰν τὸν καπ. Θεοδωρὴν Γκιώνη, τοῦ ὑψώσαμεν τὸ μερικόν του σενιάλον, μᾶς ἐγνώρισεν καὶ εὐθὺς τὰ ἐγύρισεν ἐπάνω μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἐφθάσεν καὶ ἀράξεν εἰς

τοῦτον τὸν λιμένα· ἡ δὲ γολέτα τοῦ καπ. Γεωργίου Δ. Νέγκα ἐτράβηξεν ἐμπρός· ὁ καπ. Θ. Γκιώνης εἶχε χρεῖαν μεγάλην ἀπὸ ψωμί· καὶ τοῦ ἐδώσαμεν σακκιά ὅκ 377, καὶ δύο βαρελάκια κρασί· ὡσαύτως ἐδώσαμεν καὶ τοῦ καπ. Σ Φώκα 2 σακκιά ψωμί· ὅκ 81 $\frac{1}{2}$. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν σκοτεινὴ καὶ μὲ ἀνεμὸν πολύν.

Κυριακὴ 19 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς τὴν νήσον Ἀνάφη· ἦλθεν τὸ ἀπερασμένον ἐσπέρας ὁ πυρπολιστὴς καπ. Κ. Νικόδημος καὶ μᾶς ἐζήτησεν ἂν καὶ εἴχμεν κανένα βουτικτὴν, τοῦ ἦτον πολλὰ χρειαζόμενος νὰ διορθώσῃ τὴν καρένα τοῦ πλοῦ του ὅπου ἄνοιξεν, καὶ ἔκκεν ἀκόστηκτα νερά, ἡμεῖς βουτικτὴν δὲ εἴχαμεν καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν χώραν νὰ ζητήσῃ· καὶ μετὰ τὸ νὰ ἐλαττώθῃ ὀλίγον ὁ ἀνεμὸς, πολλὰ πρωὶ ἐσαλπάρκαμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Ἀνοιχθήκαμεν μικρὸν διάστημα καὶ μετὰ τὸ ἐβγαλμα καὶ ψήλωμα τοῦ Ἡλίου πάλιν ὁ ἀέρας ἐσκληρύνθη, ὅθεν καὶ ἐτραβήξαμεν διὰ τὴν Σαντορίνην. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν τὴν αὐτὴν Σαντορίνην, καὶ ὄντας σκληρότατος ὁ ἀέρας μάλιστα αὐτὴν τὴν ὥραν ἐλάβαμεν καὶ κάποιαν ζημίαν, δηλαδὴ ἓνα ραῖσμα ἀντένας μάλιστα, μᾶς ἐτράβηξεν τὸ μποῦμι μὲ βῖνν καὶ μᾶς ἐτσάκισεν ἓνα καπόνι καὶ λοιπὰ μικρὰ πράγματα· οὕτως ἐτραβήξαμεν εἰς ἓνα τῶν λιμένων τῆς Σαντορίνης καὶ ἀράξαμεν. Τὸ αὐτὸ ἔπραξεν ὁ Κ. Θ. Γκιώνης καὶ καπ. Σ Φώκας· πρὸς τούτοις ἡύραμεν ἐκεῖ ἀραγμένους καὶ ἀπὸ τοὺς πρώτους τοῦ στόλου μας τὸν καπ. Δημ. Θεοδωράκη καὶ καπ. Ι. Μπετσαζῆ, ὁμοίως εὐρήκαμεν ἀραγμένον καὶ τὸ ἐκρηκτικὸν τοῦ καπ. Πιπίνου καὶ ἓν Σπετσώτικον τοῦ καπ. Ι. Τζούπη. Τὰ ἐδικὰ μας, καθὼς καὶ ὁ καπ. Τσοῦπης καταχρειαζόμενοι ἀπὸ ψωμί, ἔτρεξαν ζητῶντας μας, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδώσαμεν, τοῦ καπ. Δ. Θεοδωράκη σακκιά 8 ὅκ. 376, ἓν βαρέλι κρασί καὶ ἓν ὅμοιον σαβρίδια, τοῦ δὲ καπ. Μπατζαζῆ σακκιά 6 ὅκ. 282, $\frac{1}{2}$ ἓν βαρέλι κρασί καὶ ἓν ὅμοιον σαβρίδια· ἐδόθη καὶ τοῦ καπ. Τζούπη σακκιά 2 ὅκ. 92. Ὅλη ἡ ἡμέρα καὶ ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ ἀέρα δυνατὸν καὶ ἄστατον.

Δευτέρα 20 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Σαντορίνην· καὶ ἀγχαλὰ ὁ καιρὸς νὰ ἀκολουθῇ ὁ ἴδιος, μὲ ὅλα ταῦτα πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά ὑψώσαντας καὶ σενιάλον, νὰ σηκωθοῦν καὶ τὰ ὅσα τοῦ στόλου μας ἐκεῖ ἀραγμένα. Ἀρμενίσσαμεν λοιπὸν μὲ σφοδρὸν ἀέρα ὅλην τὴν ἡμέραν, τὸ βασιλευμα ἡλίου εἴμεθα πλησίον καὶ σοταβέντω τῆς Μήλου. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἀπέρασεν ἓν πλοῖον ἐμπορικὸν Ἑγγλεζικὸν διὰ μόνον ὁμιλίας ἐρωτήθη, ἤρχετο ἀπὸ Μάλτα, ἔλειπεν ἡμέρας 5 ἐπὶ ἡγαινεν διὰ Μαύρην θάλασσαν, ἄδειος (χωρὶς φορτίον) ὡς μᾶς εἶπεν· μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἡ Γαλλία ἐκήρυξεν τὴν μάχην τῆς Ἀλτζέρης καὶ ὅτι εἶχεν σταλμένην μίαν σκουᾶδρα καλὴν εἰς πολιορκίαν τῆς αὐτῆς Ἀλτζέρης. Μᾶς ἠρώτησαν διὰ πειρατάς, καὶ τοὺς ἀπεκρίθημεν ὅτι ἦναι πολλοὶ καὶ νὰ προσέχῃ· μάλιστα τὸν ὠδηγήσαμεν νὰ ὑπάγῃ εἰς Μῆ-

λον, καὶ ἐκεῖ ἂν εὕρῃ κανένα ἀρμαμέντο νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ὅτι ἦτον ἐπικίνδυνος, καὶ οὕτω ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς ἐτραβήξαμεν τὴν βόλταν μας ὅλην τὴν νύκτα καθὼς ὁ ἀέρας μᾶς ὠδηγοῦσεν.

Τρίτη 21 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τὴν βόλτα μας σὸταβέντω τῆς Παραπόλας, καὶ μετὰ βόλταις πρὸς τὰς ὥρας 6 τὴν ἀπεράσαμεν, καὶ μετὰ Γρεγαλάκι ὁποῦ ἀκολουθεῖ διευθυνόμεθα εἰς Ἰδραν. Πρὸς τὸ ἑσπέρας ἐγείνεν γαλήνη καὶ μετὰ αὐτὴν ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 22 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ μεγάλην γαλήνην ἀναμέσον τῶν ἐρημονησοπούλων Ἰδρας. Πολλὰ πρῶτ' ἐρρίζαμεν τὴν σκαμπαβία μας εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ, ὄντας γαλήνη, μᾶς ῥεμουλκίρει καὶ τέλος μετὰ διάφοραις βόλταις πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2, ἀράξαμεν εἰς Ἰδραν.

Τῇ 22 Ἰουνίου 1827.

Καὶ ἐτελείωσεν ἡ παρούσα Ἐκστρατεία.

Τὸ παρὸν Ἡμερολόγιον ἐκαταγράφη λεπτομερῶς παρὰ τοῦ γραμματέως.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΖΙΚΑΙΤΗΡΑ.

Γινώτε ἔθνος τῶν τουρκῶν Βαρβάρων καὶ ἡττήσθε,
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΘ. 8 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1827

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ «ΑΘΗΝΑ»
ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ, ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΤΑΡΧΟΥ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ.

Τῆς νῦν ἐκστρατείας ἀρχαμένης τὴν 25 Αὐγούστου 1827

Πέμπτη 23 Αὐγούστου. Ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ἰδραν, καὶ κατὰ τὴν ὀρδινίαν τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν ὁδηγοῦμεθα διὰ Σπέτσαις. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ἀρμενίζοντες μέσον νησιῶν Δοκοῦ καὶ Πέτασι, ἀπίρασεν πλησίον μας μία Ἀγγλικὴ φεργάδα, καὶ παρατηρῶντας τὴν ἐδεικτε νὰ ἦναι νεοφερόμενη, πλὴν δὲν ἐπέσαμεν εἰς ὁμίλιν καὶ ἀγνοοῦμεν τὸ ποῖα φεργάδα ἦτον καὶ πόθεν ἤρχονταν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 βασιλεῦμα ἡλίου ἀράξαμεν εἰς Σπέτσαις, ὅθεν εὕρηκαμεν ἀραγμένον τὸν Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν. Μετὰ τὸ ἀραγμα ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆ-
Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗ.—ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1827

γεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ λόρδου Κόχραν· ἔπειτα αὐτοῦ εἰς τὸν καπετ. Ἀνδ. Μιαούλη, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας χωρὶς κανένα νεώτερον, εἰμὴ μᾶς ἐδιηγῆθη ἔν συνεβηκὸς ὑποῦ συνέβη μέσα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δίκροτον· δηλαδὴ ἕνας νέος ὀφικιάλος, ἀνεψιὸς τοῦ Ναπολεόντος λεγόμενος καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τὴν ἐδικήν μας, ἐξ ἀπροσεξίας ἐπῆρεν μία του πιστόλα μόνη της φωτιά καὶ τὸν ἐπλήγωσεν θανατηφόρως χωρὶς ἐλπίδα ζωῆς. Πρὸς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἐφθασαν καὶ ἄρραξαν καὶ τὰ ἀπὸ Ὑδραν ἄλλα τέσσαρα πλοῖά μας· ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ γαλήνη.

Παρασκευὴ 26 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις εἶδμεν καὶ τὰ ἀπὸ Πόρον διωρισμένα πλοῖα μας καὶ ἐρχονται εἰς Σπέτσαις εἰς ἔνωσιν τοῦ στόλου μας. Σήμερον ξημέρωμα ἀπέθανεν ὁ εἰρημένος νέος ὁποῦ ἐξ ἀπροσεξίας ἐσκοτώθη μέσα εἰς τὸ δίκροτον καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{1}{2}$ τὸν ἐβγαλαν εἰς Σπέτσαις οὐχὶ πρὸς ἐνταφιασμόν, ἀλλὰ μέσα εἰς ἕνα βουτζὶ γεμάτο ρούμι, ὅπως νὰ τὸν ἐμπαρκάρουν εἰς πλοῖον διὰ Σύρον, καὶ ἐκεῖθεν πάλιν μὲ ἄλλα πλοῖον νὰ σταλθῇ εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ἐβγάζοντάς τον εἰς Σπέτζαις ἐσυντροφεύθη ἀπὸ ὅλους τοὺς καπεταναίους τοῦ στόλου μας καὶ μὲ μερικὸς ὀφικιάλους τοῦ Δικρότου. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ὁ Ἀρχινάυαρχος λόρδος Κόχραν ἔκαμεν πανιὰ μὲ μόνον τὸ δίκροτον καὶ μὲ τρεῖς σαλούπαις Ἑλληνικαῖς, καθὼς καὶ ἡ γολέτα του μὲ ἀγγλικὴν σημαίαν, καὶ ἐτράβηξεν σοταθέντω τῆς Σπέτσαις· ἡμεῖς δὲ ἐμείναμεν ἕως νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ διωρισμένος στόλος μας καὶ τὰ πυρπολικά μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐφθασεν πλοιάριον ἀπὸ Ὑδραν, ἔφερεν γράμματα παρὰ τῆς ἐκεῖ κοινότητος διὰ τὸν λόρδον Κόχραν, καὶ πρὸς τούτοις μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἡ ἐχθρὴν φεργάδα Ἀγγλικὴ ὁποῦ ἐπεράσαμεν πλησίοντης, ἐπῆγεν εἰς Ὑδραν καὶ εἶπεν, ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Λόνδραν καὶ Μάλτα, καὶ ὅτι ὁ μέγας Μινίστρος εἰς Λόνδρα Κύριος Κάνιγκ νὰ ἀπέθανεν, τὸ καὶ μᾶς ἐλύπησεν σφόδρα. Διὰ τῆς νυκτὸς τὸ διάστημα ἐφθασαν ὅλα τὰ διωρισμένα Ἑλληνικά πλοῖα μας, ἐκτὸς μερικὰ πυρπολικά, καὶ τὰ προσμένομεν.

Σάββατον 27 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς τὸν λιμένα Σπέτσαις ἐξημερώθημεν χωρὶς νεώτερον. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας μᾶς ἦλθον μέρος τῶν πυρπολικῶν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ στόλος ἄρχισεν νὰ σαλπάρῃ, τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, βασιλευμα ἡλίου ἐβγήκαμεν ὅλα εἰς τὰ πανιὰ καὶ σοταθέντω Σπέτσαις τραβοῦμεν, κατὰ τὴν ὁρδινίαν τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν, πρὸς τὸν καβὸ Μελέα. Τὸ ἀρμένισμα ἐστάθη ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνην.

Κυριακὴ 28 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας μὲ γαλήνην σοταθέντω Σπέτσαις καὶ ἐκεῖ περιφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἀπερνούσεν ἓν Ἱμπεριαλικὸν ἐμπορικὸν πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐπλησίασαμεν, καὶ ἀμέσως μὲ τὴν πάσσαράν μας ἐπήγαμεν εἰς βίζι-
ταν καὶ εὗρομεν μερικὸς Σπετσιώτας μέσα ὁποῦ τὸ εἶχαν πιασμένον μὲ τὴν γολέτα τοῦ Παπαγιώργη καὶ τὴν ἐπήγαμαν εἰς Σπέτσαις. Αὐ-

τὸ τὸ πλοῖον ἤρχετο ἀπὸ Τριέστη καὶ ἐπήγαιναν εἰς Σμύρνην, τὸ φορτίον του ἦτον ἀπὸ σίδηρον καὶ μολύβι· ὁ καπετάνιος αὐτοῦ εἶπεν, ὅτι τρεῖς ἡμέρας σήμερον ὅπου εἶδον διὰ νυκτὸς τὴν τούρκικη ἀρμάδα, τζίρκα ἀπὸ καράβια 60, ἀπέξω τῆς Καλαμάτας καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ τὸ Νεόκαστρον. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$, ἐπῆρην Πουέντες καὶ με βόλταις ἐδιευθυνόμεθα ἕως τὸ βασίλευμα ἡλίου· πρὸς τὸ βράδῳ ἐπέσαμεν κατὰ τὴν Τσακωνία, καὶ ἐμείναμεν εἰς γαλήνην, τὴν δὲ νύκτα ἐβγαλεν λεπτὸν ἀέρα ὁ κόλφος Ναυπλίου καὶ με τὸ ὀλίγον ἀεράκι ἀρμενίζαμεν πρὶν μὲν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 29 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν σοβρᾶνῳ καὶ πλησίον τοῦ κάβο Μαλέα με ὅλον τὸν στόλον μας· πρὸς τὰ χαράγματα τῆς ἡμέρας εἶδομεν ὀλίγον ἀνοικτὰ τὸ δίκροτόν μας Ἑλλάς, καὶ ἀμέσως ὅλα τοῦ στόλου μας ἐτραβήξαμεν πλησίον του καθὼς καὶ τὸ ἐζυγώσαμε, καὶ μαζὴ του με μικρὸν ἀεράκι ἀρμενίζομεν πρῶτα κατὰ τὸ Τζιρίγο. Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐξανοίξαμεν ἀνοικτὰ ἀπὸ ἡμᾶς ἕως 18 ξένα πλοῖα. Πρὸς τὰς ὥρας 5, κάμνοντας βόλταις μέσον Τσιρίγου καὶ κάβο Μαλέα, ἐπλησιάσαμεν με τὸ δίκροτον Ἑλλάς· ἀμέσως με τὴν πασσαράν μας ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν, φέροντάς του καὶ τὰ γράμματα ὅπου τοῦ ἔστειλεν τὸ κοινὸν Ὑδρας, καθὼς καὶ ἓνα ἀπὸ Σπέτσαις με ὀλίγα κουσούρια ἄσπρων (χρηματικὴ δοσοληψία) ὅπου διὰ τὴν Ἐξοχότητά του τοῦ ἔστειλεν ὁ ἀπὸ Σπέτσαις Καπ. Γεώργιος Ἀνδρουτζος. Ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν εἰδοποίησεν διὰ τὴν ἐχθρικὴν ἀρμάδα, ὡς εἶχαμεν μάθει, ὅτι ἕως 60 πλοῖα νὰ ἔφθασαν εἰς Νεόκαστρον· ἡ Ἐξοχότης του ἀπεκρίθη, ὅτι εἶχεν σταλμένο τὸ μπρίκι του εἰς Νεόκαστρον καὶ εἶδεν μόνον μερικὰ ἀρμαμέντα τούρκικα γουάρδα κόσταις, καὶ ἐσυμπέρανεν νὰ ἦτον ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἀρμαμέντα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅτι ἀπέρασεν ἀπὸ Γραμποῦσα καὶ ἐκεῖ ἔμαθεν, ὅτι ἡ νέα ἀρμάδα τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ εὐρίσκονταν ἀκόμη εἰς Ῥόδον, καὶ τέλος τὸ πᾶν χωρὶς βεβαίωσιν ἐμεινεν εἰς ἀμφιβολίαν. Ὁ Ἀντιναύαρχος εἰδοποίησεν τὴν Ἐξοχότητά του καὶ διὰ τὸν θάνατον τοῦ εἰς Λόνδρα Μινίστρου Κάνιγκ, ὅστις καὶ τὸ ἠσθάνθη πολλὰ. Μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην ὁ Ἀρχ. λόρδος Κόχραν ἐδιώρισεν, ὅλος ὁ στόλος μας νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ ἀράξωμεν εἰς Βάτικα, καθὼς καὶ τὸ ἀκολουθήσαμεν, ὁ δὲ λόρδος Κόχραν με τὸ δίκροτον μόνον ἐτραβήξεν κατὰ τὰ εἰρημένα 18 πλοῖα ὅπου εἶδαμεν τὸ πρωί, διὰ νὰ τὰ βιζιτάρῃ, καὶ ἡμεῖς εἰς Βάτικα νὰ τὸν προσμένωμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, ὅθεν εὐρήκαμεν ἀραγμένην τὴν γολέταν του, καὶ τὰς τρεῖς Ἑλληνικὰς μπαρκακανονιέραις. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἔφερεν σκότος με ἀέρα Γρέγο Τραμοντάνα καὶ ψιλὴν βροχὴν. Εἰς δὲ τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ὁ ἀέρας ἐγείνεν σκληρότατος καὶ με σκότος καὶ βροχὴν ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Τρίτη 30 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα· ἡ φουρτουνα διὰ τοῦ σφοδροτάτου Γρέγο Λεβάντε καὶ βροχῆς μᾶς ἐδίασεν νὰ ρίξω-

μεν καὶ ἄλλην ἄγκυραν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐμφανίσθη ἐν Βασέλο μὲ πολλὰ ὀλίγα πανιᾶ, καὶ ὄντας ἀέρας σκληρὸς καὶ σκότος μὲ βροχή, δὲν ἐδυνήθημεν νὰ καταλάβωμεν τὸ ποίας γενεᾶς πλοῖον ἦτον, ἐσυμπεράναμεν ὅμως ὅτι ἦτον Ἀγγλικόν, ἐτραβοῦσεν κατὰ τὸν κάβο Ματαπαῖ· ἡ φουρτοῦνα καὶ βροχή ἐβάσταξεν ἕως τὰς ὥρας 9, ἀπὸ δὲ αὐτῆς τῆς ὥρας ἐπαυσεν ἡ βροχή καὶ ὁ ἀέρας πλέον ἱλαρὸς καὶ μὲ ἥσυχον τρόπον ἀπέρασεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλη ἡ νύκτα· μάλιστα εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἐπήραμεν εἰς τὸ πλοῖον τὴν μίαν ἄγκυραν καὶ ἐμείναμεν ἀραγμένοι μόνον μὲ μίαν.

Τετράδη 31 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα· ὁ ἀέρας ἔδεικτε ἱλαρὸς, πλὴν μετὰ μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας πάλιν ὁ ἴδιος ἀέρας Γρέγο-Τραμοντιάνα ἐβάλλη εἰς σκληρότητα καὶ μὲ κάποιον σκότος φοβερίζοντας ὡς νὰ βρέξῃ. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐμφανίσθη τὸ Ἑλληνικὸν μπρίκι τοῦ Ἀρχ. Λόρδου Κόχραν καὶ ἤρχετο ἀπὸ σοταβέντω τοῦ Τσιρίγου. Τὸ αὐτὸ μπρίκιον ἤξεύραμεν ὅτι διὰ ὀρδινίας ἦτον πηγαίμενον εἰς Πόρον· καὶ τῷντι ἤρχετο ἀπὸ Πόρον, ἀπάντησε τὴν φουρτοῦνα, ὥστε καὶ ἀπέρασεν τὴν χθὲς ἀπέξω τοῦ Τσιρίγου καὶ ἀπὸ σοταβέντω αὐτοῦ, πρὸς τὰς ὥρας 4 ἦλθεν καὶ ἄραξεν εἰς Βάτικα· κανένα νέον δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἴπῃ, εἰμὴ διὰ τὸ Δελίνι, ὅπου ἀπέρασεν ἐχθὲς, αὐτὸ ἦτον ἡ φρεγάδα τοῦ Ἀμιλτων. Ἀπὸ τὴν στερεὰν ὅμως ἀπὸ κάποιους Σπαρτιάτας ἐμάθαμεν, ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα ἐφθασεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι ἐπαρატήρησαν καὶ εἶδον νὰ ἐμπαρκάρισεν ὁ Ἱμπραὶμ Πασσᾶς εἰς αὐτὴν τὴν ἀρμάδα πολλὰ ἀπὸ τὰ στρατεύματά του, καὶ ὅτι νὰ ἐμπαρκάρισθῃ καὶ ὁ ἴδιος, διὰ τοῦ ὁ σκοπὸς του ἀγνοεῖται. Πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ ἐμφανίσθη ἀπὸ σοταβέντω τὸ δίκροτον Ἑλλάς νὰ ἔρχεται εἰς ἀντάμωσίν μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἄραξεν πλησίον μας μετ' ὀλίγον ἐβχλεν σενιάλον δηλοποιοῦντας μὲ αὐτὸ, ὅλοι οἱ γραμματικοὶ τῶν πλοίων νὰ ὑπάρχουν ἐπάνω εἰς τὸ δίκροτον, ὁ καθεὶς μὲ τὸ βιβλίον τῶν σενιῶλων, καθὼς καὶ τὸ ἡκολούθησαν, εἰς τὰ ὁποῖα βιβλία ἀπεδόθησαν μερικαὶς νέχαις προσθήκαις. Μᾶς εἰδοποίησαν ἀπὸ τὸ αὐτὸ δίκροτον, ὅτι μὲ τὴν προχθесινήν φουρτοῦνα ἀπέρασαν ἀπὸ Μοθωκόρωνα διὰ νὰ παρατηρήσουν περὶ τῆς ἐχθρικῆς ἀρμάδας, πλὴν ἡ θαλασσομαχία τοὺς ἔκαμεν νὰ τραβοῦν ἀνοικτά, καὶ τὰ τουρκικὰ δὲν εἶδον εἰμὴ 3 βασέλα, μίαν φεργάδα, καὶ ἓνα κότερο κροζάροντα πλησίον τῆς Μοθώνης· τὸ δίκροτον Ἑλλάς τοὺς ὕψωσεν σημαίαν Ἀμερικανικὴν, καὶ αὐτοὶ ὕψωσαν ὅλοι Ἀγγλικὴν, τότε τὸ δίκροτόν μας ἐτραβήξεν κατὰ τὰ Βάτικα εἰς ἀντάμωσίν μας, τὰ δὲ Ἀγγλικά ἀνέμειναν. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ σκληρὸν ἀέρα.

Πέμπτη 1 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα, πλὴν πλέον ἱλαρὸν καὶ ἡ ἡμέρα καθαρὰ. Πρὸς τὰς δύο ὥρας τῆς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἀρχ. Λόρδ Κόχραν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἔκαμεν βίζιτα τοῦ Ἀντιναυάρχου, ὅστις ἀφοῦ ἔκαμε διάφοραις ὁμιλίαις καὶ τοὺς τρόπους ὅπου θὰ προεβόλετο, καὶ κάποια ὅπου ἀπαίτουν διὰ τὴν πο-

λιτικήν καὶ ὄφελος τῆς Γραικίης, ἀναχώρησεν καὶ ἀμέσως ἐδιώρισεν τὸν μισευμὸν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 ἐβαλθήκαμεν εἰς τὰ πανιά, ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν ὀρδινίαν κατὰ τὸν κάβο Ματαπαὺν καὶ κάτω. Ὁλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὁποῦ νῦν εὐρίσκεται, εἶναι ὡς κατωτέρω καταγράφεται ἐν πρὸς ἐν τοῦ πολέμου, καὶ πυρπολικά

1 Τὸ δίκροτον Ἑλλάς Ἀρχινάυαρχος λόρδος Κόχραν.

2 Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν Μπρίκη.

3 Τὸ ἀτμοκίνητον καπ. Ἀστιγξ.

4 Ναύαρχ. καπ. Α. Μικούλης.

5 Ἀντιναύαρχ. καπ. Γ. Σαχτούρης.

6 καπ. Ἀντ. Κριεζῆς.

7 καπ. Ἰω. Λαλεχός.

8 καπ. Θεοδ. Γκιώνης.

9 καπ. Ἀντώνης Ραφαήλ.

10 καπ. Γ. Σαίνης.

11 καπ. Γ. Λαλεχός.

12 καπ. Πινότσης.

13 καπ. Παναγιώτας.

Ἵδραῖοι

14 καπ. Δημήτρης Παπᾶ Νικολῆ.

15 καπ. Νικολῆς Γιαννήτζης.

Ψαρριανοί

Πυρπολικά.

Καπ. Κ. Κανάρης.

κ.π. Κ. Νικόδημος

καπ. Ἀνδρέας Παπαπάνου (Ἵδραῖος).

Ψαρριανοί { 3 μπαρκακανονιέραις.

Ὁ ῥηθεὶς στόλος ὅλος εἰς τὰ πανιά καὶ ἡ ῥότα μας, καθὼς εἶπον, κατὰ τὸν κάβο Ματαπαὺν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ὑποκάτω τῶν Ἑλαφονησιῶν ἀρμένιζεν μία Ἀγγλικὴ φεργάδα ἡ ῥότα τῆς πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἦτον ὁ Ἀμιλτων, ἐφαίνονταν νὰ ἤρχετο ἀπὸ Μοθωκόρωνα, δὲν ἐπλησιάζαμεν ὅμως, νὰ μάθωμεν παρ' αὐτοῦ τί καινόν. Ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ ἀστατον μικρὸν ἀέρα ἐπεριφερόμεθα κατὰ τὸ Μαραθώνησον. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐβιζιτάραμεν μίαν Ψαρριανὴ ἐμπορικὴ γολέτα· ἤρχετο ἀπὸ Τσίμοθα τῆς Μάνης, μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν εἶδεν ὁ ἴδιος πλὴν ἤκουσεν, ὅτι ἡ τούρκικη ἀρμάδα ἐφθασεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι εὐρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὰ Μοθωκόρωνα, καὶ ὅτι νὰ ἐμβῇκεν μέσα καὶ ὁ Ἱμπραῖμ πασσᾶς· τί ὁμιλία ἐγείνεν βέβαια δὲν ἤξευρεν· διὰ δὲ τὴν ποσότητα ἀρμαμένων, ἄλλοι τὰ ἔλεγον 60 καὶ ἄλλοι 80. Ἐπῆραμεν λοιπὸν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸ δίκροτον Ἑλλάς καὶ πλησιάζοντάς το ἐδώσαμεν αὐτὴν τὴν εἰδησιν. Ἡ νύκτα ἐδειξεν σκοτεινὴ μὲ ψιλὴν βροχὴν, ἐφοβέριζεν ἀέρα, ἐδέσαμεν τζαμαντάλια, καὶ μὲ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο διευθυνόμεθα. Δὲν ἔκαμεν ὅμως ἀέρα, ὡς ἐδειξεν, ἀλλὰ ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν ἐν ἡσυχίᾳ.

Παρασκευὴ 2 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κά-

βο Γρόσου, καὶ διὰ τὸ σκότος τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας εὐρέθησαν ὀλίγον μεμακρυσμένα. Πολλὰ πρωτὶ ἐβάλαμεν τὰ πανιά μας καὶ διευθυνόμεθα πάλιν νὰ ἐνωθῶμεν· ὁ ἀέρας ὀλίγος πλὴν ὠφέλιμος, Μετὰ μίαν ὥραν ἀνταμώθημεν μὲ τὸν στόλον καὶ ἀρμενίζομεν ἀνοικτὰ τὸ πέλαγος πρῶρα Πονέντε κουάρτα Γαρμπή, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πλώρην (πορείαν) ἐδιευθύνθημεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 3 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σχεδὸν 90 μίλια ἀνοικτὰ τῆς Καλαμάτας καὶ μὲ πλώρη πάντα Πουνέντε $\frac{1}{4}$ Γαρμπή διευθυνόμεθα τὸν ἴδιον δρόμον· ὁ ἀέρας ὅμως ἔπαυσεν καὶ ἔγεινεν γαλήνη. Πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν ἀντικρὺ μας ἐν πλοῖον τρικάταρτον, ἡ ὁδηγία του κατὰ τὴν στερεάν, καὶ παρατηρῶντας το καλῶς τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ ἐμπορικόν, τὸ ποίας γενεᾶς ὅμως τὸ ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του εἰς τὸν Ναύαρχον Καπ. Α. Μιαούλην, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας χωρὶς κανένα νεώτερον. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐσκοτείνιασεν μὲ ἀέριδες πολλοὺς καὶ εὐμεταβλήτους, δι' ὃ καὶ ἀπὸ στιγμὴν εἰς στιγμὴν ἐγυρίζαμεν τὰ πανιά καὶ τὴν ῥόταν μας. Πρὸς τὰς 6 $\frac{1}{2}$ ἔπαυσεν τὸ σκότος, ἐβγαλε μικρὸν ἀέρα, ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγα πανιά ἀρμενίζαμεν, ῥότα Τραμοντᾶνα $\frac{1}{4}$ Μαίστρο. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐξανοίξαμεν μίαν φεργάδα καὶ πλησιάσαμε μᾶς ὕψωσεν τὴν σημαίαν της Ἀγγλικήν, ἀμέσως καὶ ὁ Ἀρχηναύαρχός μας, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος μας τῆς ὑψώσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν μας. Πλησιάσαμε ἡ αὐτὴ φεργάδα μέσον τοῦ στόλου μας, ἐβάλθη τὸ δίκροτόν μας Ἑλλὰς ἀλὰ-κάπα, τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ ὅλος ὁ στόλος μας, καὶ τέλος ἐπλησίασεν ἡ αὐτὴ φεργάδα εἰς τὸ δίκροτόν μας, ἐβάλθη καὶ αὐτὴ ἀλὰ-κάπα καὶ ἐντὺς ὀλίγου ἔρριξεν τὴν πᾶσσαράν της καὶ τὴν ἔστειλεν πρὸς τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν. Ἡ ὁμιλία τους ἐβάσταξεν σχεδὸν μίαν ὥραν, τὸ τί ὅμως ὠμιλήθη ἀγνοοῦμεν, καὶ ἀναχωρῶντας, πάλιν ἐβαλθῆκαμεν εἰς τὸν δρόμον μας. Ἀναμεταξὺ τῆς ῥηθείσης ὁμιλίας εἶδαμεν 6 πλοῖα ἐνωμένα νὰ ἀρμενίζουν, ἡ ῥότα τους κατὰ τὸ Λεβάντε. Πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου ἐξανοίξαμεν τὰ αὐτὰ 6 πλοῖα καλῶς, καὶ ἐφάνηκαν ἐμπορικὰ συνωδευμένα ἀπὸ μίαν βασιλικὴν γολέτα, τὸ ποίας γενεᾶς ἀγνοοῦμεν· τὰ ἀφήσαμεν εἰς τὸν δρόμον τους χωρὶς νὰ τὰ βιζιτάρῳμεν, καθὼς τὸ ἴδιον ἐπράχθη καὶ εἰς ἐκεῖνο τῆς αὐγῆς. Ἡ νύκτα ὅλη ἀπέρασεν μὲ ἀέρα λεπτὸν καὶ ἡ πρῶρα μας Μαίστρο $\frac{1}{4}$ Τραμοντᾶνα.

Κυριακὴ 4 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀνοικτὰ τὴν θάλασσαν, καὶ κατὰ τὸ κόρσο τῆς ὁδηγίας μας συμπεραίνομεν νὰ εὐρισκώμεθα ἀντικρὺ τῆς Πρώτης, καὶ ἀρμενίζομεν πλώρη Μαίστρο κουάρτα Τραμοντᾶνα. Πρὸς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$, ἔφερον ἀέρα Γαρμπή μὲ ὀλίγον σκότος καὶ ψιλὴ βροχὴ καὶ ἐπρυμίσσαμεν τὰ πανιά μας, καὶ πάλιν πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐκαθάρισεν· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ,

καὶ πρύμα διευθυνόμεθα πλῶρῃ Ματίστρο Τραμοντάνᾳ. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Γαρμπῆς ἐδυνάμωσεν· ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ μας καὶ ἀρμενίζομεν ὡς ἄνω. Πρὸς τὰς ὥρας 8 εὐρέθημεν ἀπὸ τῆ ἀπ' ἐξω μέρος τῆς Ζακύνθου καὶ πλησίον αὐτῆς· δὲν ἀπεράσαμεν ἀπὸ μέσα διὰ νὰ μὴ γνωρισθῶμεν, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τὸ μυστικὸν γράμμα ὅπου ὅλου τοῦ στόλου εἶχεν δώσει ὁ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν, εἴμεθα διὰ τὸ Δραγομέστο, ὅθεν καὶ διὰ νυκτὸς ἀπεράσαμεν καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τὸ πρῶτ' εἴμεθα πλησίον τοῦ στενοῦ Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ βροχαῖς συχναῖς καὶ θάλασσα μεγάλη.

Δευτέρα 5 Σεπτεμβρίου. Ἡμεῖς ἐξημερώθημεν πλησίον Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας, τὰ δὲ τοῦ στόλου μας διὰ τὸ σκότος καὶ βροχαῖς τῆς ἀπελθούσης νυκτός, εὐρέθη ὀλίγον μεμακρυσμένους ἀπὸ σοθράνω μας· ὁ ἀέρας ἤτο πρύμος διὰ νὰ προχωρήσωμεν τὸ κανάλι καὶ νὰ διευθυνθῶμεν εἰς Δραγομέστο, πλὴν ὁ Ἀρχιναύαρχος καὶ ὁλος ὁ στόλος μας δὲν τὰ ἐγύρισαν, ἀλλὰ ἐτραβοῦσαν ἀλ ὄρτζα, χωρὶς νὰ καταλάβωμεν διὰ ποῦ σκοπεύουν, ὥστε καὶ μετὰ πολλῆς ὥρας παρατηρῶντας ὅτι δὲν τὰ ἐγύριζαν, αὐξήσαμεν καὶ ἡμεῖς πανιὰ καὶ ἐβλήθηκαμεν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον τους, πλῶρῃ Τραμουτάνᾳ. Εἰς τὰς ὥρας 2 ὁλος ὁ στόλος εἶδαμεν νὰ τὰ ἐπρύμνισεν καὶ τραβᾷ διὰ τὸ μπογάζι, καὶ πλησιάζοντας κοντὰ μας, τὰ ἐπρυμνίσσαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ πλησιάσαν μέσον Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας τὸ δίκροτόν μας Ἑλλάς ὑψωσεν σημαίαν Γαλλικὴν, ἀμέσως καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας ὑψώσαμεν σημαίαις διαφορετικαῖς, φαινόμενα ὡς κομβόλιο. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα καὶ τραβοῦμεν ἀντὶς διὰ τὸ Δραγομέστο, πλῶρῃ κατὰ ταῖς Σηρόφαις. Σημειώσεις, (Ἀρμενίζοντας ἐτούτα τὰ μέρη καὶ ἀντικρίζοντας εἰς Μοθωκόρωνα, ἐστάλθη τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι νὰ παρατηρήσῃ ἐκεῖθεν, καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ· ὥστε καὶ σήμερον εἰς τὰς ὥρας 10 ἔφθασεν καὶ ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου, ἀγνοοῦμεν τί τοῦ ἀνέφερεν) τοῦτο μόνον εἶδαμεν, ὅτι ὁ Ἀρχιναύαρχος συγρόνως μᾶς ἐβαλεν σενιάλον νὰ ἐτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος εἰς πόλεμον, καὶ πάραυτα ἐμβήκαμεν εἰς τὰ ξιν· εἰς αὐτὸ τὸ πᾶν ἡ γουάρδια μᾶς εἰδεάζει, ὅτι κατὰ τὴν νῆσον Ὁξιά φαίνονται δύο γολέταις. Πρὸς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἐβάλθη σενιάλον παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου, σημειώνοντας, ὅτι τὸ πλοῖον, ὅπου βλέπει τὴν μερικὴν του σημαίαν, νὰ τρέξῃ εἰς τὸ πλοῖον ὅπου φαίνεται, καὶ πιάνοντάς το νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον· συγχρόνως ἐβαλεν καὶ μερικὸν σενιάλον τοῦ καπ. Ἰω. Λαλεχοῦ, ὅστις καὶ ἐμουράρισεν πανιὰ καὶ ὑπάγει κατ' ἐπάνω εἰς τὰς ρηθείσας δύο γολέτας. Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἔτρεξεν δι' αὐταῖς ὁ καπ. Λαλεχός, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐτραβοῦσεν ὁ στόλος μας κατὰ τὴν νῆσον Ὁξιά· αὐταῖς αἱ γολέταις καὶ ἀπερνοῦσαν ἀπὸ μέσα τῆς Ὁξιάς, εἰς τρόπον ὅπου τὰς ἐπολιορκήσαμεν νομίζοντάς ταις τουρκικαῖς, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 12 βασίλευμα Ἡλίου ταῖς ἐζυγώσαμεν, καὶ ἀντὶ τουρκικαῖς μᾶς ὑψωσαν σημαία

ἄσπρη μὲ σταυρόν, ἔκαμν καὶ ἀπὸ μίαν φουμάδα καὶ ἐν ταύτῳ ἔρριξαν καὶ ἀπὸ δύο κανονιαῖς ἡ κάθε μία, καὶ ἀμέσως ἐτραβήξαν κατ' ἐπάνω μας· τότε ἐσυμπεράναμεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου προτῆτερα ὁ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν εἶχεν συνομιλήσει, διὰ νὰ προσπαθῇ-σωμεν νὰ πάρωμε τὸ Βασιλαδί. Ἐπῆγαν λοιπὸν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ λόρδ. Κόχραν, καὶ ἡμεῖς μὲ ὠφέλιμον ἀεράκι διὰ τῆς νυκτὸς ἐδιευθυ-νόμεθα κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ ἀράξαμεν ὅλος ὁ στόλος.

Σημειώσεις πολλὰ πρῶτ' ὅπου ἐτραβοῦσαν ὀρτζα, ἔκαμεν ὁ Ἀρχιναύαρχος διορισμοὺς καὶ μετὰ αὐτοὺς ἔστειλε τὴν γολέταν του μὲ Ἀγγλικὴν σημαίᾳ εἰς Κορφοὺς, καὶ διὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐμάθαμεν, ὅτι ἐπῆγεν νὰ φέρῃ ζωοτροφίας διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐτοιμοὺς εἰς τὰ ἄρματα, ὅπου εὐρίσκονταν εἰς Κάλαμον καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ, καθὼς προτῆτερα ὁ λόρδ. Κοχράν ἦτον μαζήτους εἰσακουσμένους.

Τρίτη 6 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς τὸ Μεσολόγγι γαλήνῃ ὄντας· πολλὰ πρῶτ' ἔρριξαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν σκαμπαβίαν μας, προσμένοντας ὁδηγίας παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου διὰ τί τὸ πρακτέον. Αἱ τρεῖς κανονιέραις μας εὐρίσκονταν εἰς λίνεα ὀπισθεν τοῦ δικρότου Ἑλλάς, καὶ πρὶν τὸ ἐβγαλμα τοῦ ἡλίου, ἀπολύθησαν διὰ ὀρδινίας καὶ τραβοῦν κατὰ τὸ Βασιλαδί· συγχρόνως ἐβγήκεν μὲ τὴν πάσσαράν του ὁ ἴδιος λόρδ. Κόχραν καὶ ἐπῆγεν πρὸς τὸ Βασιλαδί παρατηρῶντας τὰ νερά. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιαούλην διὰ συνομιλίαν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐστάλθη ὁ κύριος Μασσῶ μὲ ἄλλην πάσσαραν τοῦ δικρότου εἰς τὰς δύο βραδυσιναῖς γολέταις μεσολογγίτικαῖς, ὅπου καὶ αὐταῖς ἦτον ἀραγμέναις ὅθεν καὶ τὰ ἐδικὰ μας πλοῖα, ταῖς ὁποῖαις, ὡς εἶδαμεν, ἐδιώρισεν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιᾶ. Ἐπειτα ὁ κύριος Μασσῶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μὴν εὐρίσκοντας τὸν Ἀντιναύαρχον ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μιαούλη πρὸς ἀντάμωσίν του· ἀκολούθως ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιᾶ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ μετὰ τοῦ ἀτμοκινήτου ἐβάλθη εἰς τὰ πανιᾶ καὶ τὸ δικρότον Ἑλλάς, ὁ δὲ στόλος ἐτοίμασεν ταῖς σκαμπαβίαις μὲ τὰ κανόνια τους καὶ πολεμοφόδιά τους καὶ ἔτοιμαι ἔστεκον εἰς τὴν ὀρδινίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὸ φρούριον Μεσολογγίου ἔκαμαν μίαν φουμάδα καὶ ἀμέσως αὐτῆς ἔρριξαν τρεῖς κανονιαῖς· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐβγήκαν ὅλα τοῦ στόλου μας εἰς τὰ πανιᾶ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν πλησιάζοντας κοντῆτερα τὸ Μεσολόγγι πάλιν ἀράξαμεν, καὶ εἰς ταῦτα πάντα σημεῖα καμμίας λογῆς δὲν ἐβάλαμεν· τὸ δὲ ἀτμοκίνητον καὶ αἱ τρεῖς κανονιέραις ἐβάλθησαν εἰς λίνεα πλησίον τοῦ Βασιλαδίου ὅσον ἐδυνήθησαν, διὰ τὰ ὀλίγα νερά. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐβγήκεν ἡ πάσσαρα τοῦ δικρότου καὶ ἐπῆγεν ἕως τουφεκιᾶς διάστημα πρὸς τὸ Βασιλαδί, καὶ ἐκεῖ σταματήσασα ἤρχισεν νὰ ῥίπτῃ ἐπάνω εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βασιλαδίου ροκέταις μηχανικαῖς, συγχρόνως ἄρχισαν καὶ αἱ

κανονιέραις νὰ κανονοβολοῦν, τότε ἄρχισεν καὶ τὸ Βασιλάδι νὰ κανονοβολῇ κατὰ ταῖς κανονιέραις. Αἱ μηχανικαῖς βολαὶς μόνον τέσσαραις ἐρρίχθησαν, ὁ δὲ κανονοβολισμὸς ἐβάσταξεν ἕως ὥρας 2 χωρὶς καμμίαν μας ζημίαν, καὶ μετὰ τούτου ἔπαυσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἐσηκώθη τὸ ἀτμοκίνητον καὶ διὰ τῆς φωτιᾶς ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸ δίκροτον· ἐκεῖ ἔλαθεν ὀρδινίαν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ εἶδαμεν νὰ τραβήξῃ κατὰ τὴν Πάτρα καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι καὶ μία ἀπὸ ταῖς γολέταις ταῖς Μεσολογγίτικαῖς· ποίαν ὀρδινίαν ἔλαβον ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τὰς 11 ἔβαλεν τὸ δίκροτον σενιάλον, ὅτι ὁ στόλος νὰ ἀρματώσῃ ταῖς σκαμπαβίαις των καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον, αἱ ὁποῖαι καὶ ὄντας ἔτοιμαι, ἀμέσως τὸ ἠκολούθησαν· εἰς τὸ ἀναμεταξύ αὐτὸ ἔφερον ἀέρα, σκότος μέγα καὶ ἀστραπαὶς με βρονταῖς πολλαῖς, ἐφοβέριζεν βροχὴ βραγδαία· ὄντας κακοκαιρία λοιπόν, ἐσταλθησαν αἱ σκαμπαβίαι εἰς τὰ πλοῖα των, καὶ νὰ ἦναι ἔτοιμαὶ διὰ τὴν αὔριον. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν διὰ ὀρδινίας εἶδαμεν τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι νὰ ἐβγῇ εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἐτράβηξεν κατὰ τὸν κάβο Πάπα, τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ βάρδα κόστα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς μᾶς ἐστάλθη γράμμα παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου, μετ' ὁποῖον μᾶς ἠσυχάζει διὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὅτι αἱ τρεῖς Δυνάμεις, ὁποῦ ἀπεφάσισαν τὴν Ἑλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀγρυπνοῦν δι' αὐτὴν καὶ ὅτι ἡμεῖς με τρόπους γενναίους νὰ αὐξήσωμεν τὰ ὀροθέσια τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ λοιπὰ. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς με ὀλίγον ἀέρα, σκότος μέγα καὶ ψιλὴ βροχή.

Τετράδῃ 3 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος ἐμπροσθεν Βασιλάδι καὶ Μεσολόγγι με γαλήνη καὶ ἡμέραν καθαρὰν. Πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν τὸ ἀτμοκίνητον νὰ ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Πατρῶν· εἶδομεν πρὸς τούτοις καὶ μίαν μπρατζέρα πιασμένη ἀπὸ ταῖς βάρκαις τοῦ δικρότου καὶ δεμένη ὀπισθεν τοῦ δικρότου, ἡ ὁποία ἐδούλευεν τοὺς Τούρκους εἰς Μεσολόγγι, καὶ τὴν ἐπαρᾶδωσαν ὡς προδότας, διὸ καὶ εὐρίσκετο κρατημένη. Πολλὰ πρωτὶ τὸ Βασιλάδι χωρὶς ἐδικὴν μας αἰτίαν μᾶς ἐκανονοβολοῦσεν, ἡμεῖς καὶ εἴμεθα ἡσυχοί. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου ἑγγραφοὺς ὀρδινίαν, ὅτι ὅλαις αἱ βάρκαις ἀρματωμέναις μετὰ τὰ ἀναγκαῖα πολεμοφόδια καὶ ζωοτροφίας διὰ δύο ἡμερῶν, καὶ με ἕναν κολαοῦζον (ὁδηγὸν πρωρέα) Μεσολογγίτη ἢ καθε μίαν, νὰ ὑπάγουν ν' ἀπεράσουν τὸ πλεόν εὐρύχωρον κανάλι, καὶ νὰ ἔρθουν μέσα τῆς λίμνης νὰ πολιορκήσουν τὸ Βασιλάδι, καὶ νὰ μὴν ἀφίνουν κανένα πλοιάριον νὰ ἀπεράσῃ εἰς Βασιλάδι, ταῖς ὁποῖαις ἐτοιμάσαμεν καὶ ἐστείλαμεν. Συγχρόνως ἀπόλυσεν ὁ Ἀρχιναύαρχος ἕνα σάλι ὁποῦ ἐκατασκεύασεν μετὰ τρία χαβάνια (πυροβόλον ἢ βόμβαν), καὶ με ἀνθρώπους ἐμπείρους δι' αὐτὰ ἐπάνω εἰς τὸ σάλι ἔστειλε διὰ τὸ Βασιλάδι, ἔβαλεν καὶ σενιάλον διὰ νὰ ὑπάγουν βάρκαις νὰ τὸ τραβήσουν, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐπῆγαν, καὶ τραβῶντας το τὸ ἔφεραν καὶ τὸ ἔστησαν κοντὰ εἰς τὸ Βασιλάδι. Τὸ μὲν φρούριον Βασιλαδίου ἀκο-

λουθεῖ τὸν κανονοβολισμόν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$, ἄρχισαν νὰ κανονοβολοῦν καὶ αἱ κανονιέραις μας. Τὸ ἀτμοκίνητον ἐπλησίασεν ὅσον ἡδυνήθη, καὶ μετ' ὀλίγον ἐβάλλθη εἰς τὰξιν καὶ ἄρχισεν καὶ αὐτὸ τὸν κανονοβολισμόν. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν αἱ βάρκαις μας ἐφθασαν καὶ ἐμβήκαν μέσα τῆς λίμνης, μάλιστα ἐκυνήγησαν καὶ δύο μονόξυλα ὅπου ἐπήγαιναν εἰς Βασιλάδι, τὸ μὲν ἓνα τοὺς ἐφυγεν τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐπιάσαν μετρεῖς Ῥωμαῖους· αὐτοὶ εἶπον ὅτι εἰς Βασιλάδι τὴν ἡμέραν ὅπου μᾶς εἶδον, ἐπρόφθασαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἐμβασαν 500 ὄκ. ἀλεύρι καὶ μερικὸν νερόν ἕως διὰ 3 ἡμέρας, καὶ ὅταν ἐπῆγαν αἱ βάρκαις αἱ ἐδικαίς μας ἐμποδίσθησαν, καὶ ὅτι εἰς τὸ Βασιλάδι εἶναι ὅλοι οἱ Τοῦρκοι 60, καὶ εἰς Ἀνατολικὸν 100, καὶ εἰς Μεσολόγγι 1,000 ὅλα τουφέκια καλά, καὶ ὅτι τὴν ἡμέραν ὅπου μᾶς εἶδαν ἐτοιμάσθησαν εἰς Μεσολόγγι, καὶ ἀμέσως ἐδωσαν εἰδησιν τοῦ ἐρχομοῦ μας παντοῦ. Διὰ φαιμαλίας Ῥωμαϊκαὶς εἶναι πολλαὶ καθὼς καὶ τούρκικαις. Ἐν τῷ ἀναμεταξὺ αὐτῶ ὁ Ναύαρχος Μισούλης καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης ἐπῆγαν μετὰ τὰς φελούκαις τοὺς εἰς παρατήρησιν τοῦ νεροῦ, δηλαδὴ τὰ ῥηχὰ κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐκεῖ πλησιάσαντες, δύο λιπάριδες Ῥωμαῖοι ὅπου ἐφύλαττον μερικὰ ἄλογα τῶν ἀγάδων των, ἀπεφάσισαν καὶ τὰ ἄφισαν καὶ ἐκατέφυγον εἰς τὰς βάρκας μας, ὅθεν καὶ τοὺς ἐπῆρεν ὁ Ναύαρχος Μισούλης, ὠμολόγησαν καὶ αὐτοὶ τὰ ὅσα ἐμάθαμεν ἀπὸ τοῦ μονεξύλου τοὺς ἀνθρώπους. Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα αἱ βάρκαις μας εἰς τὴν λίμνην ἐζύγωναν κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ τὸ φρούριον αὐτοῦ τοὺς ἐρριζαν μερικαὶς κανονιαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἄραξεν καὶ τὸ σάλι καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ ἐνεργῇ ταῖς μπόμπαις τοῦ πρὸς τὸ Βασιλάδι, καὶ τέλος πάντων, μπόμπαις καὶ κανονοβολισμός ἀτμοκινήτου καὶ μπάγκα κανονιέρων, ἐβάσταζεν ἕως τὰς 2 τῆς νυκτός. Τὸ Βασιλάδι ἔλαβεν ἀρκετὴν ζημίαν· μᾶς ἐσκότωσαν ὅμως καὶ ἡμᾶς ἀπὸ μίαν κανονιέραν ἓναν ἀνθρώπον, καὶ ἄλλον ἓναν ἀπὸ τὴν ἴδιαν ἐπλήγωσαν βαρέως, καὶ οἱ δύο Ποριῶται. Εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτός, ὅπου ἐπαυσεν ὁ κανονοβολισμός, τὸ ἀτμοκίνητον ἐστενοχωρήθη διὰ τὰ ὀλίγα νερὰ καὶ ἐκάθησεν, ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτός ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ κύριος Ἐδουάρδος Μασσωῶ, καὶ διὰ ὀρδινίας τοῦ Ἀρχιναύαρχου ἐδιώρισεν ἡμᾶς καὶ ἄλλαις φελούκαις νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ τὸ ξεκαθίσωμε, καὶ ἔμεινεν αὐτὴ ἡ ἐνέργεια νὰ γένῃ τὸ πρωί. Σήμερον πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐβγήκεν διὰ ὀρδινίας ὁ Καπ. Σαΐνης εἰς τὰ πανιὰ καὶ τραβῶντας κατὰ πρῶτον τὸ κόρσο τοῦ πρὸς τὴν Ἰθάκην, ἔπειτα ἐγύρισεν κατὰ τὰς νήσους Πεταλιούς καὶ ἐκεῖθεν ἐπεριφέρετο.

Πέμπτη 8 Σεπτεμβρίου. Πολλὰ πρωί, ἦγουν μίαν ὥραν πρὶν ξημερῶσῃ, ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν καὶ ἐσαλπάξαμεν, μετὰ σκοπὸν νὰ ζυγώσωμεν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον καὶ δένοντας καθὼς ντόνου πρὸς αὐτὸ νὰ τὸ τραβήσωμεν· καὶ κινώντας μετ' ὀλίγα πανιὰ τὸ πλοῖον μας ἀκούομεν ὑψηλὴν φωνὴν ἀπὸ τὸ ἀτμοκίνητον νὰ κράζουν, ὅτι τὸ ἀτμοκίνητον ἐπῆλθεν φωτιά, μάλιστα μέρος τῶν ἀνθρώπων τοῦ ἀπὸ φόβον

ἐρρίχθησαν εἰς τὴν θάλασσαν· ὁρμᾷ βιαίως ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν σκαμπαβίαν μας καθὼς μετὰ ὀλίγον καὶ ἄλλαις φελούκαις τῶν καραβιῶν, καὶ μὲ ὅλην τὴν βίαν ἐχάλασαν εἰς διάφορα μέρη τὴν κοβέρτα, ἄρχισαν μὲ πλῆθος νερὰ καὶ προφθάνοντας το ἰὸ ἔσθυσαν· συγχρόνως τὸ ἐτράβησαν ἀπὸ τὰ ῥηχὰ καὶ τὸ ἔβγαλεν ἔξω, τὸ ὅποιον καὶ ἄραξεν ἀναμεταξὺ ἡμῶν· ἐν ταυτῷ ἐτράβησαν καὶ τὸ σάλι, καθὼς καὶ αἱ κανονιέραις ἀνεχώρησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ δίκροτον καὶ ἔδεσαν χωρὶς κανονοβόλισμα καὶ τῶν δύο μερῶν. Διὰ τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς μᾶς ἦλθον καὶ ἄλλαις μεσολογγίτικαῖς γολέταις, καθὼς καὶ μικρὰ ἄξια διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς λίμνης. Αὐτοὶ οἱ Μεσολογγίται καπεταναῖοι καὶ ἄλλοι, ὅπου μὲ αὐταῖς ταῖς γολέταις ἦλθον, ἐπῆγαν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας καὶ ἐσυνωμίλησαν μὲ τὸν Ἀρχιναύαρχον λ. Κόχραν, ἀγνοοῦμεν τὸ μυστικὸν τῆς ὁμιλίας των, τοῦτο μόνον ὅτι πρὸς τὰς ὥρας 9 1]2 ἐμβῆκαν αἱ βάρκαις αἱ μεσολογγίτικαῖς διὰ τὴν πολιορκίαν μέσα εἰς τὴν λίμνην, αἱ δὲ γολέταις αἱ μεσολογγίτικαῖς διὰ ὀρδινίας ἐπῆγαν καὶ ἄραξαν διὰ τὴν ἀπ' ἔξω πολιορκίαν Βασιλαδίου, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ἀρχιναύαρχος ἐρρίξεν ἕνα κανόνι, ἔβαλεν καὶ σενιάλον νὰ τραθηθοῦν αἱ βάρκαις ἐδικαῖς μας ἀπὸ τὴν λίμνην μὲ τὸ νὰ ἐπῆγαν εἰς τόπον ἐκεῖνων αἱ μεσολογγίτικαι, καὶ νὰ ἔλθῃ ἡ κάθε μία εἰς τὰ πλοῖα των. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐνταφίασαν εἰς τὸν κόβο τοῦ Βασιλαδίου τὸν χθεσινὸν σκοτωμένον. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἐφθασαν αἱ φελούκαις εἰς τὰ πλοῖα μας ἀπὸ τὴν λίμνην. Ἡ νύκτα ὅλη σκοτεινὴ καὶ συχναῖς ψιλαῖς βροχαῖς.

Παρασκευὴ 9 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας, ὁ Ἀρχιναύαρχος ἔβαλεν σενιάλον μισευμοῦ, καὶ ἐν ταυτῷ ὅλος ὁ στόλος ἐβάλλθη εἰς τὰ πανιὰ ἀφίνοντας διὰ τὴν πολιορκίαν, ὡς εἵπομεν, ἀπὸ μέσα καὶ ἔξω τὰ μεσολογγίτικα καθὼς καὶ δύο κανονιέραις ἐδικαῖς μας. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὅπου ἐκάμαμεν πανιὰ ἐπέστρεψεν καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι, ὅθεν ἐδιωρίθη καὶ ἔμεινεν καὶ αὐτὸ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Βασιλαδίου, ὁμοίως ἔκαμεν πανιὰ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ μὴ δυνάμενον νὰ καθαντζάρῃ ἔμεινεν καὶ αὐτὸ εἰς Βασιλαδί· ὁ δὲ Ἀρχιναύαρχος μὲ τὸ δίκροτον ἀνεχώρησεν μόνος του, ἐτράβησεν κατὰ τὸν Κάλαμον, ἡμεῖς ἐδῶ τὸν προσμένομεν. Πολλὰ πρῶτ' ἀπὸ ταῖς μεσολογγίτικαῖς βάρκες εἰς τὴν Λίμνην ἐζύγωσαν πρὸς τὸ Μεσολόγγι καὶ ἀπὸ τὸ φρούριον αὐτοῦ ταῖς ἐκανοναβολοῦσαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 εἶδομεν σενιάλον, ὅπου ἐδιωρίζομεθα νὰ πάμε νὰ ἀράξῃ ὅλος ὁ στόλος μέσα τῶν νησιῶν Πεταλιούς, καὶ αὐθις ἐδιωρίζομεθα μὲ σενιάλον ἕτερον νὰ προμηθευθῶμεν ἀπὸ νερόν ὅσον τάχιστα. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀπεράσαμεν μέσον Ὁξιᾶς καὶ Σκρόφαις, τὰ δὲ ἐπίλοιπα τοῦ στόλου ἀπέρασαν ἀπ' ἔξω τῆς νήσου Ὁξιᾶς, καὶ πλησιάζοντας εἰς τὸν ποταμόν, ἀμέσως ἐστεῖλαμεν διὰ νερὸν τὴν σκαμπαβίαν μας καὶ προσμένοντάς τιν στεκόμεθα μὲ ὀλιγώτατα πανιὰ, καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τῆς σκαμπαβίας μὲ τὸ νερόν ἐτραβήσαμεν, ὅθεν τὰ ἄλλα τοῦ στό-

λου μας, καὶ μαζὴ μὲ αὐτὰ πρὸς τὰς ὥρας 7 ἀράξαμεν εἰς τὴν νήσον Πεταλᾶ. Ἡ ἡμέρα ἀπέρασεν μὲ Σρόκο φρέσκο καὶ συχναῖς ψιλαῖς βροχαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐμάθαμεν παρὰ τοῦ Ναύαρχου κυρίου Μιαούλη ὅπου τοῦ τὸ εἶπεν ὁ Ἀρχιν. λορ. Κόχραν, ὅτι ἀπὸ Νεόκαστρον ἡ Τούρκικη ἀρμάδα μὲ στρατεύματα καὶ δυνάμεις ἔβγαιεν, διὰ ποῦ; ἀγνοοῦμεν. Ὁ δὲ Ἀμιράλιος Ἀγγλος, ὅπου ἐκεῖθεν ἔκαμνεν φυλακὴν, ἐζήτησεν νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, οἱ Τούρκοι δὲν τὸν ὑπήκουσαν. ὅθεν καὶ τοὺς ἐκτύπησαν βυθίζοντάς τους ἐν μπρίκι, καὶ μίαν φεργάδα τὴν ἐξαλμπουράρισαν (ἔθραυσαν τοὺς ἱστούς,) καὶ ἔτσι τὰ τούρκικα ἐπέστρεψαν καὶ ἐμβῆκαν πάλιν εἰς Νεόκαστρον. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ ἀέρα τοῦ Σιρόκου καὶ βροχὴν.

Σάββατον 10 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Πεταλά. Ὁ ἀέρας Σιρόκο Λεβάντες δυνατός, σκότος καὶ συχναῖς ψυλαῖς βροχαῖς, ὁ αὐτὸς καιρὸς ἀκολούθησεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς ἄλλο νεώτερον.

Κυριακὴ 11 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι μὲ ἀέρα πλέον ἥσυχον, πλὴν τὸ σκότος καὶ ψιλὴ βροχὴ ἀκολουθεῖ. Τὸ πρωὶ ἡ ὥρα 11^{1/2}, ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλος ὁ στόλος, καὶ μετὰ μίαν ὥραν πάλιν ἀράξαμεν εἰς ἄλλο νησίον ὀλίγον πάρα κάτω τοῦ Πεταλᾶ. ἡ δὲ βροχὴ ἔπαυσεν καὶ ἐκαθάρισεν. Εἰς τὰς ὥρας 11 πρὸς τὸ ἐσπέρας εἶδομεν νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸν Κάλαμον τὸ δίκροτον Ἑλλάς καὶ ἡ Ἀγγλικὴ τοῦ λόρδ. Κόχραν γολέτα, ἡ ὁποία ἦτον εἰς Κορφοὺς σταλμένη, ὡς ἀρχήτερα ἐδιηγῆθημεν, καὶ πλησιάσασα πρὸς τὸν στόλον μας ἐστάθη ὀρτζαλαμπάντα (ἀνακωχήν), καὶ μὲ τὸ νὰ ἐνύκτωσεν πλέον δὲν τὴν εἶδαμεν. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ λεπτὸν ἀέρα Μαίστρο καὶ καθαρὸν.

Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ γαλήνη. Πρὸς τὸ ἐβγαλμα τοῦ ἡλίου ἡ γουάρδια εἶδεν τὸ δίκροτον Ἑλλάς νὰ περιφέρηται κατὰ τὴν νήσον Ἰθάκη, καὶ πλησιάσαν ἐντὸς ὀλίγου πρὸς τὸν στόλον μας ἔρριξεν μίαν κανονιάν, καὶ εἰς τὴν ὥραν 11^{1/2} τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔβαλεν σενιάλον μισευμοῦ, ἔρριξεν καὶ αὐτὸς μίαν κανονιά, καὶ ἐν ταύτῳ ὅλος ὁ στόλος ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιὰ, ἡ ῥότα μας κατὰ τοῦ Ἀρχιναύαρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 μᾶς ἐπλησίασεν μία μπρατζεροῦλα, μέσα εἰς αὐτὴν ἦτον ὁ τῆς στερεᾶς ἀρματωλὸς καπ. Δημήτρης Μακρῆς μὲ μερικὸς ἀρματωλοὺς ἀνθρώπους του, ὅστις ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναύαρχου λόρδ. Κόχραν, ὅθεν καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, τὸ δὲ πλοιάριον του τὸ ἐδέσαμεν καὶ τὸ ἐτραβοῦσαμεν ἕως νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον ἀναμεταξὺ τῶν ἀνθρώπων του εἶχεν καὶ ἓνα νέον ὀνομαζόμενον Δημήτριον Παπάζογλου Μεσολογγίτη, αὐτὸς μᾶς ἐδιηγῆθη ὅτι εὕρισκονταν μὲ μίαν μπρατζεροῦλα σημαία Ἀγγλικὴ εἰς τὸ Ἀλμυρό, λιμένα τῆς Μάνης, καὶ σήμερον 3 ἡμέραις ὅπου ἐκεῖθεν ἔφθασεν εἰς Πεταλά, καὶ λοιπὸν ἐρχόμενοι εἶδον πλατιὰ τῆς θαλάσσης 6 μεγάλα πλοῖα καὶ ἡ ῥότα του ἐδείκτεν κατὰ τὰ Μο-

θοκόρωνα. Διευθυνόμενοι ἀπ' ἔξω τῆς νήσου Πρώτης εἶδαν 30 μεγάλα τούρκικα ἀπὸ δίκροτα, φεργάδαις καὶ κορβέταις, ὅλα μὲ ταῖς σημαίαις των, καὶ ἄλλα 12 χωρὶς σημαίας ὅπου τὰ ἐσυντρόφευαν, αὐτὰ ἦτον Ἀγγλικά καὶ ἐτραβοῦσαν τὸ Αἰγαῖον πῆλαγος· πρὸς τούτοις μᾶς εἶπεν ὅτι ὄντας εἰς τὸ Ἀλμυρόν, ἦλθαν γράμματα παρὰ τῆς Διοικήσεως πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πετρόμπεη καὶ τοῦ ἐφανέρωναν, ὅτι εἰς τὴν νῆσον Μῆλον ἔφθασαν δώδεκα ἀρμαμέντα Ρωσικά. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ δίκροτον, καὶ ἀμέσως ἐμπαρκαρίσθη ὁ ῥηθεις Καπ. Δ. Μακρῆς μὲ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἀρχ. λ. Κόχραν· συγχρόνως ἐμπαρκαρίσθη καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του καὶ ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἰδίου Ἀρχιναύαρχου, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι εἰς Ζάκυνθον, ἔφθασεν καὶ ἓνα νέον ἀτμοκίνητον διὰ τὸ Γένος μας, δι' ὃ καὶ μὲ γράμματα ἔστειλεν τὴν γολέτα του εἰς Ζάκυνθον, τὴν αἰτίαν τοῦ στασίματος ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τούτοις τοῦ εἶπεν ὁ λορδ. Κόχραν ὅτι ἔλαβεν γράμματα ἀπὸ Κορφοῦς, καὶ τὸν πληροφοροῦν πῶς μετὰ 10 ἡμέρας ἐπροσμένονταν ὁ κεκλημένος διοικητὴς τῆς Ἑλλάδος Κόντε Καποδίστριας, καὶ ὅτι τοῦ εἶχαν καὶ πολλὰ χρήματα ἔτοιμα εἰς Κορφοῦς. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἔκαμεν σενιάλον ὁ Ἀρχιναύαρχος σημειώνοντας μὲ αὐτὸ νὰ ἀναχωρήσῃ ὁλος ὁ στόλος καὶ νὰ βάλῃ πλῶρη Ὅστρια Γαρμπῆ, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν ῥότα εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον, καὶ μὲ ἄερα μέτριον εἰς τὸν Μαΐστρο ἐδιευθυνόμεθα, ὁ δὲ Ἀρχιναύαρχος ἀνέμεινεν πρὸς τὴν νῆσον Κάλαμον. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς εἰδοποιήθημεν ἀπὸ ἄλλο πλοῖον τοῦ στόλου μας, ὅπου ἐπλησίασεν κοντὰ μας διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, ὅτι νὰ μὴν ἀλαργεύσωμεν, ὅπως τὸ πρῶτὶ νὰ εὐρεθῶμεν συναγμένοι, ἐπειδὴ καὶ εἶχεν νὰ διαβάσῃ ἓνα γράμμα βουλῶμενον ὅπου ἔλαβεν παρὰ τοῦ Ἀρχ. λ. Κόχραν. Πρὸς τὰ μεσάνυχτα ἀκολούθησεν γαλήνη, καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ αὐτὴν περιφερόμεθα.

Τρίτη 13 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς γαλήνη μέσον καναλίου Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου. Πολλὰ πρῶτὶ ἔβαλεν σενιάλον ὁ Ναύαρχος Μιαούλης νὰ συναχθοῦν ὅλοι οἱ καπεταναῖοι εἰς τὸ πλοῖον του, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐπῆγον. Εἰς τὸν ἐπιστρευμὸν του ὁ Ἀντιναύαρχος μᾶς εἶπεν, ὅτι ἀνοιζαν τὸ γράμμα τοῦ Ἀρχιναύαρχου καὶ μὲ αὐτὸ ἐδιώριζεν, ὅλος ὁ στόλος νὰ τραβήξῃ διὰ τὴν νῆσον Σύρα, ἐκεῖ νὰ πάρῃ ὁ στόλος ταῖς ἀναγκαίαις ζωτροφίας των, ὁμοῦ καὶ λουφέδες των, καὶ νὰ εὐρεθῇ ὁ στόλος ἕως τὸν ἐρχομὸν ἐκεῖ τοῦ Ἀρχιναύαρχου. Ὅλη ἡ ἡμέρα χωρὶς νεώτερον, καὶ μὲ λεπτὸν ἄερα πρῶμον (Μαϊστράλι) ἀρμενίσκμεν, τὸ ὅμοιον καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 14 Σεπτεμβρίου Εἰς τὰ παντὶ ὅλος ὁ στόλος μας ἐνωμένος, καὶ μὲ πολλὰ λεπτὸν ἄερα Μαϊστράλι ἀρμενίζομεν ἀνοικτὰ τὴν θάλασσαν πλῶρη Σιρόκο, καὶ ἐξημερώθημεν ἀντικρὺ τῆς νήσου Πρώτης. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὰς ὥρας 8 τῆς νυκτὸς γαλήνη

μεγάλη, καὶ ἀπὸ τὰς ὥρας 8 ἐπῆρεν ἀέρας Σιρόκος δυνατός, καὶ με αὐτὸν ἀρμενίσαμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτός.

Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν με ἀέρα Σιρόκο Λεβάντε δυνατόν καὶ τρικυμίαν μεγάλην, ἐτραβούσαμεν τὴν βόλτα μας ὅλος ὁ στόλος ἀνοικτὰ τῆς θαλάσσης, καὶ με αὐτὴν τὴν βόλτα, ὃν τας ἀνεμος σφοδρὸς καὶ τρικυμία μᾶς ἔκοψεν τὰ μουστάκια τοῦ μπομπρέσου, καὶ τρέξαντες με ὁρμὴν οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ τὰ διωρθώσουν, διὰ νὰ μὴ λάβωμεν ζημίαν μεγαλειτέραν, μᾶς ἐπεσεν ἕνας ἄνθρωπος εἰς τὸν αἰγιαλόν, συμβεβηκὸς ὅπου μᾶς ἐτάραξε, καὶ με ὅλην τὴν τρικυμίαν με ἐπιτηδεϊότητα καὶ βίαν τὸν ἐγλυτώσαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 6 τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 εἶδαμεν ἕνα κομβόλιο ἀπὸ ἐννέα καράβια ἐμπορικὰ καὶ μίαν κροβέτα ὅπου τὰ ἐσυνόδευσεν· μᾶς ἔβαλεν σημαίαν Αὐστριακὴν, ἐδιευθύνονταν ἰν πούπα κατὰ τὸν Μαίιστρο. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον πλησιάζοντας τὴν στερεάν τῆς Μεθώνης, πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν θάλασσαν· ὁ ἀνεμος εἰς τὸν Γρέγο Τραμουντάνα καὶ δυνατός, ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευή 16 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς Θαλάσσης με τὸν ἴδιον ἀέρα Γ. Τ. καὶ τρικυμίαν πλέον σκληρήν. Πολλὰ πρῶτῃ ἐξανοίξαμεν ἕν πλοῖον σοταβέντω μας, τὸ ποίας γενεᾶς ὅμως ἄγνοοῦμεν. Ὁ ἀνεμος ἐσκληρύνθη πολλὰ καὶ ἡ τρικυμία μεγάλη. τὰ πανία μας πολλὰ ὀλίγα, καὶ εἰς τὰξιν ἀρμενίζαμεν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν. Εἰς τὰς ὥρας 11 1/2 πλησιάσαντες σοταβέντω τοῦ κάβο Γρόσου ἐξανοίξαμεν ἐκεῖ τὸ γύρο καὶ εἶδομεν καράβια 21, καὶ εἰς ὅσον ἐπασχίσαμεν νὰ τὰ γνωρίσωμεν, μὰ με νὰ ἐβράδυασεν, ἐστάθη ἀδύνατον ἐφαίνονταν ὅμως νὰ τριγυρίζουν χωρὶς νὰ δεῖκτουν ρότα ταξειδίου, ὅθεν καὶ δὲν ἤξεύρομεν, ἂν ἦτον ἐμπορικὰ, ἢ ἀρμαμέντα Εὐρωπαϊκὰ, καὶ ἀγρυπνοῦσαν διὰ τὴν Τοῦρκικην ἐκεῖ εὐρίσκομένην ἀρμάδα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτός ἐκατάπρυσε ὁ ἀέρας, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 ἔβγαλεν ὁ κόλφος τῆς Καλχμάτας, καὶ πλησίον τῆς στερεᾶς ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν.

Σάββατον 17 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας ὀλίγον ἀνοικτὰ καὶ περασμένον τὸν κάβο Ματαπᾶν με ἀνεμον τοῦ Λεβάντε μέτριον, ἡ ρότα μας ἀπ' ἐξω τοῦ Τσιρίγου. Πολλὰ πρῶτῃ ἐτραβοῦσεν ἰν πούπα ἕν τρικάταρτον πλοῖον ἐμπορικόν, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας καὶ αὐτὸς ὑψωσεν ἀμέσως σημαίαν Ἀγγλικήν, καὶ χωρὶς νὰ βιζιταρισθῇ ἐτράβησεν τὸν δρόμον του· εἶδαμεν σοταβέντω μας καὶ ἄλλο ἐμπορικὸν τρικάταρτον πλοῖον, ἄγνοοῦμεν ποίας γενεᾶς πλοῖον, τὸ ἐσυμπεράναμεν ὅμως καὶ αὐτὸ διὰ Ἀγγλικόν. Ἀνοίγοντας ἡ ἡμέρα, ἡ γουάρδια μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι τὰ χθεσινὰ καράβια 21 πάλιν φαίνονται ἐκεῖθεν τὸ γύρο τοῦ ἰδίου τόπου, ὅπου ἀπὸ τὸ βράδυ τὰ ἐξανοίξαμεν, καὶ βέβαια τὰ ἐνομίσαμεν διὰ Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά βασιλικά πλοῖα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἡ γουάρδια μᾶς λέγει, ὅτι ὑποκάτω τοῦ Τζιρίγου φαίνονται ἄλλα δύο πλοῖα, καὶ ἐντὸς ὀλίγου αὐτὰ τὰ δύο

πλοῖα ἐγνωρίσαμεν νὰ εἶναι μία γολέτα Ἑλληνική, καὶ ἔσπρηνεν μαζί της ἐν ἐμπορικόν Εὐρωπαϊκόν πλοῖον. Ὅλη ἡ ἡμέρα μὲ λεπτόν ἀέρα Γρέγου ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις ὑποκάτω τοῦ Τσιρίγου· πρὸς τὸ βράδυ ἐγεννήθη γαλήνη μεγάλη καὶ μετ' αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα ἕως τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτός· ἀπὸ δὲ αὐτῆς τῆς ὥρας ἐπῆρεν μικρὸς ἀέρας [ἄστατος] ὁδηγούμεθα μέσον Τσιρίγου καὶ Ἑλαφονήσια.

Κυριακὴ 18 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ πολλὰ λεπτὴν Τραμοντάνα καὶ σχεδὸν γαλήνη, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ: Ἴω. Λαλεχὸς καὶ ἓνα ψαριανό, ὑποκάτω τοῦ κάθο Μαλέα· στοταβέντω μας ἦτον καὶ ἄλλα δύο ἀπὸ τὰ ἐδικά μας· ἐσυμπεράναμεν νὰ εἶναι ὁ καπ: Παναγιώτας καὶ τὸ πυρπολικόν τοῦ καπ: Παπαπάνου τὰ δὲ ἄλλα τοῦ στόλου μας ἦτον περασμένα τὸν κάθο Μαλέα· πρὸς τὰς ὥρας 6 1/2 πάντα μὲ κοντὲς βόλτες ἀπεράσαμε τὸν κάθο Μαλέα ἔπειτα ἐγεινεν ἄκρα γαλήνη, καὶ μὲ αὐτὴν ὑποφέραμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὸ μεσονύκτιον· ἀπὸ δὲ τὰ μεσάνυκτα ἐπῆρεν λεπτός Λεβάντες, καὶ μὲ αὐτόν ἀρμενίσσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν συδράνω τῆς Μο-νεμβασίας καὶ μὲ τὸν ἴδιον λεπτόν Λεβάντε διευθυνόμεθα μὲ βόλταις· πρὸς τὰς ὥρας 6 μᾶς ὠφέλησεν ὁ ἄνεμος, ὅθεν ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Ὑδραν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2 τῆς νυκτός ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ: Θ. Γκιώνης, τὰ δὲ ἄλλα τοῦ στόλου μας ἐτραβήσαν ἀπ' ἐξω τῆς Ὑδρας.

Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὑδραν· πρὸς τὰς ὥρας 12 βασιλευμα ἡλίου ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ὁ καπ: Θ. Γκιώνης μαζί, καὶ διευθυνόμεθα διὰ Σύραν. Ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἀέρα φρέσκο Βορρέα ἀρμενίζαμεν

Τετράδη 21 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ φρέσκο Βορρέα ὑποκάτω τῆς νήσου Θερμιῶν, ὁμοῦ καὶ ὁ καπ. Γκιώνης· ἐμπρὸς ἡμῶν εἶδαμεν καὶ τὸν καπ Ἰωάννη Λαλεχό· διευθυνόμενοι λοιπὸν πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, ὁ καπ. Ἴω. Λαλεχός, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ. Γκιώνης. Πρὸς τὸ ἀργὸ ἤλθαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῦ στόλου μας καὶ ἄραξαν. Χωρὶς νεώτερον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 22 Σεπτεμβρίου. Ὅλος ὁ στόλος ἀραγμένος εἰς Σύρον. Πρὸς τὸ γεῦμα σύναξις τῶν πλοιάρχων τοῦ στόλου μας ἐγεινεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μιαούλην, καὶ μετὰ τὴν σύναξιν ἐδιωρίσθη διὰ τὴν αὐριον ὁ μισευμός μας, καὶ χωρὶς ἄλλο ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Παρασκευὴ 23 Σεπτεμβρίου. Πολλὰ πρωτὶ ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔβαλεν σενιάλον μισευμοῦ, καὶ εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλος ὁ στόλος, χωρὶς ἀέρα ὅμως περιφερόμεθα μέσον Σύρου καὶ Τήνου· μετὰ ὀλίγον ἐπῆρεν ἀέρας καὶ ἡρότα μας διὰ τὴν Πάρον, στε καὶ εἰς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος εἰς τὴν Ἀγούσα λιμένα τῆς νήσου Πάρου. Ὅλη ἡ νύκτα (ἀέρας Σιρόκος) ἀπέρασεν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ χωρὶς νεώτερον.

Σάββατον 24 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ἀγούσα μὲ γαλήνη. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἤλθον εἰς τὸ πλοῖον μας μερικοὶ προσεστώτες τῆς Πάρου καὶ μᾶς εἶπον, ὅτι εἶναι σχεδὸν ἡμέραι 10 ὅπου ἤλθαν καὶ ἄραξαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα καὶ πάλιν ἀνεχώρησαν 5 Δελίνια Γαλλικὰ, καὶ πᾶνε εἰς φυλακὴν τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρματωμένων πλοίων, καὶ πρὸς διαφέντευσιν τῆς Ἑλλάδος· μᾶς εἶπαν πρὸς τοῦτοίς, ὅτι τὴν χθὲς ἐμίσειυσεν ἀπὸ τοῦτον τὸν λιμένα ἓνα κομβουλίο Γαλλικὸν συντροφισμένον ἀπὸ μίαν κροβέτα, καὶ ἐπήγαγιναν διὰ Σμύρνην, τὰ ὅποια πλοῖα εἶδαμεν καὶ ἡμεῖς ἐβγαίνοντες ἀπὸ τὸν λιμένα Σύρας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐφθασαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα καὶ ἄραξαν ἕτερα 2 πλοῖα ἀπὸ τοῦ στόλου μας· αὐτὰ μᾶς εἰδοποίησαν ὅτι εἰς Σύρον ὄντας, ἐμαθον ὅτι ἓνα μέρος τῶν Ῥωσσικῶν ἀρμαμένων ἐφθασαν εἰς Μεσίαν. Ὡλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν εἰς γαλήνη. Ἦλθεν διὰ τῆς νυκτὸς ἓνας μαρτηγὸς φορτωμένος ἀλεύρια, καὶ αὐτὰ ἀπεσταλμένα νὰ μοιρασθοῦν εἰς τοὺς πτωχοὺς ἔλειπεν ἀπὸ Πόρον ἡμέρας πέντε, κανένα νέον δὲν ἤξευρεν.

Κυριακὴ 25 Σεπτεμβρίου. Ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ γαλήνη. Πολλὰ πρῶτ' ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ὕψωσεν σενιάλα μισευμοῦ καὶ ἐν ταυτῷ ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν μὲ γαλήνη εἰς τὰ παντὰ ὅλος ὁ στόλος, καὶ ἡ ῥότα μας διὰ τὴν Ὑδρα. Ὡλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ πολλὰ λεπτὸν ἀέρα σχεδὸν γαλήνη, καὶ οὕτω ἀρμενίζαμεν.

Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος σοβράνῳ τῆς Σερφοπούλας μὲ ἄκραν γαλήνη· ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ἀπέρασαν τρεῖς γολέταις, ἐδιευθύνοντο διὰ Σύρον· μία ἀπὸ αὐταῖς μᾶς εἶπεν, ὅτι ὁ λόρδ. Κόχραν νὰ ἐπῆγεν εἰς Αἰγίναν μὲ τὸ νεοφερμένον ἀτμοκίνητον. Ὡλην τὴν ἡμέραν γαλήνη καθὼς καὶ ἡ νύκτα.

Τρίτη 27 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σοβράνῳ τοῦ Σαντζωρτζη καὶ μὲ πολλὰ λεπτὸν ἀέρα σχεδὸν γαλήνη ὁδηγόμεθα διὰ Ὑδραν. Τέλος πρὸς τὰς ὥρας 2 τὴν νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, καὶ ἐδώσαμεν τέλος αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας.

Ὑδρα τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1827.

Ὁ αὐτόπτης πάντων τούτων

Γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΑΝΤΗΡΑΣ

Εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον, ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἐκστρατεία μεθ' ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς Μεσολόγγι καὶ ἐκεῖθεν διὰ διαταγῆς εἰς Σύρον καὶ ἔπειτα εἰς Ὑδραν, μετ' ὀλίγον ἐλάβαμεν διαταγὴν παρὰ τοῦ Στολαρχοῦ λόρδου Κόχραν, τρία πλοῖα νὰ διευθυνθῶμεν εἰς Ρόδον ἕως Ἀλεξανδρείαν καὶ κατὰ τὴν Κρήτην, ὅπως παρατηρῶμεν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ καταδιώκωμεν τοὺς πειρατὰς, καὶ νὰ συλλαμβάνωμεν ὅσα πλοῖα ὅπου ὑπερασπίζονται μὲ ζωοτροφίας πολεμοφόδια καὶ ἕτερα, τὸν ἐχθρόν, καὶ νὰ τὰ φέρνωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν. Λοιπὸν ἐξακολουθεῖ καὶ αὕτη ἡ ἐκστρατεία εἰς τὸ ἴδιον τοῦτο ἡμερολόγιον.

Τετράδη 28 Ὀκτωβρίου. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀρχιναυάρχου

λόρδου Κόχραν, ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας συγχρόνως τὰ τρία Ἑλληνικά πλοῖα, τουτέστι ὁ Ἀντιναύαρχος Γεώργιος Σαχτούρης, ὁ καπ. Θεοδωρὴς Γκιώνης καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, μὲ Γρέγο Τραμοντάνα καλὰ ἄερας γενομένος, καὶ ἐτραβούσαμεν τὴν ῥόταν μας πρῶμα ὑπὸ κάτω τῆς Ὑδρας. Πρὸς τὰς ὥρας 7 σοταθέντω τῆς Ὑδρας ἐσκληρύνθη ὁ καιρὸς καὶ ἐγένειεν τρικυμία, εἰς τρόπον ὅπου ἐδέσαμεν δύο μούδαις τζαμαντάλια γάμπιας καὶ παροκέτου καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἄερα ἐταξειδεύσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 6 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν σοταθέντω καὶ πλησίον τῆς νήσου Νιῶς μαζὴ καὶ τὰ τρία πλοῖα· ὁ ἄερας πλέον ταπεινὸς καὶ μὲ ὀλίγην θάλασσαν, καὶ τραβοῦμεν διὰ τὴν Σαντορίνην, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 1/2 ἀράξαμεν εἰς Σαντορίνην καὶ ἐσταθήκαμεν εἰς τὸ ἄραγμα ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 7 Ὀκτωβρίου. Πολλὰ πρωτὶ ἐβγήκαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ἡ κοσέρβα μας εἰς τὰ πανιὰ, καὶ μὲ ἀρμῳδιον καιρὸν τραβοῦμεν διὰ τὴν νῆσον Ἀστροπαλιά. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐβιζιτάραμεν ἐν πλοῖον, σκάφος Φραντζέζικον, τὸ φορτίον του ξυλική, ἤρχετο ἀπὸ Λιθόρνον καὶ ἀπὸ Τριέστη καὶ ἐπήγαιεν κατὰ τὸ μέρος τῆς Βαρβαρίας· ἐκεῖ τὸ ἀπῆντησεν καράβι Σπετσιώτικο τοῦ καπ. Μαθιοῦ, καὶ τὸ ἐπιασεν, ἔβαλεν μερικοὺς ἀνθρώπους του μέσα καὶ τὸ ἔστειλεν εἰς Σπέτσαις. Εἰς τὴν βιζिता ὅπου τοὺς ἐκάμαμεν μᾶς ἐδινηθήκαν ὅτι, τὴν ἀπερασμένην ἡμέραν τοὺς ἐπλάκωσαν δύο κλέφτικα [πειραταί], καὶ ἐμβῆκαν μέσα καὶ τοὺς κατεγύμνωσαν καὶ τοὺς ἐδεῖραν, καὶ τέλος δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ ἔχουν οὔτε ψωμί, καὶ μᾶς ἐζήτησαν καὶ τοὺς ἐδώσαμεν σχεδὸν ἓνα καντάρι ψωμί, καὶ οὕτως τοὺς ἀφήσαμεν διὰ τὸν δρόμον τοὺς. Ἡμεῖς δὲ μετὰ ἀρμῳδίου ἀέρος ἀρμενίζαμεν, καὶ εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν καὶ τὰ τρία εἰς τὸν λιμένα Ἀστροπαλῆς. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ γαλήνη.

Σάββατον 8 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι καὶ τὰ τρία πλοῖα μας εἰς Ἀστροπαλιά· ὅθεν πολλὰ πρωτὶ ἐβάλθημεν εἰς πρᾶξιν ἐργασίας καὶ τὰ τρία πλοῖα, διὰ νὰ παλαμίσωμεν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 8 1/2 εὐρέθημεν ὅλα ἔτοιμα· ἐσταθήκαμεν μὲ γαλήνην ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἤλθε καὶ ἄραξε διὰ ὀλίγον καὶ ἡ γολέτα τοῦ Κ. Α. Νέγκα, ὅστις, ἀφοῦ ἤλθεν καὶ μᾶς ἐσιμῆεν, ἀμέσως ἔκαμεν πανιὰ καὶ ἀνεχώρησεν.

Κυριακὴ 9 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς Ἀστροπαλιά ἀραγμένοι μὲ τὴν τελείωσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἐπροβλέψαμεν μέρος κρασίου καὶ ἄλλαις χρειάζομεναις ζωοτροφίαις, καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ ἀεράκι λεπτὸν πρὸς τὸν Γαρμπῆ, καὶ ἐτραβήσαμεν διὰ τὰ Νήσουρα· ὑπὸ κάτω τὰ Νήσουρα φθάσαντες πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς μᾶς ἔπεσεν γαλήνη. καὶ μὲ αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα. Ἀπερνῶντας τὸ μεσονύκτιον ἐπῆρεν ἄερας Σιρόκος καὶ μὲ βόλταις ὀδηγούμεθα.

Δευτέρα 10 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα εἰς τὴν Νῆσον Ἐπισκοπὴ καὶ Δήλαις· ὁ ἄερας ἀκολουθεῖ Σιρόκος καὶ ὀδηγούμεθα μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐβιζιτάραμεν ἓνα ῥωμαϊκὸν πλοιάριον μὲ τρεῖς ἀνθρώπους χριστιανούς, ἐπήγαγεν διὰ ταῖς Δήλαις· αὐτοὶ μᾶς εἶπον, ὅτι τὰ 3 μεγάλα βασιλικὰ καράβια, σκαρωμένα καὶ τελειωμένα εἰς Ῥόδον, ἀκόμη δὲν τὰ εἶχαν ῥιγμένα εἰς τὸν αἰγιαλόν. Ἀρμαμένα ἄλλα δὲν ἦτον εἰμὴ δύο γολέταις, ἡ μία πλέον δυνατὴ ἀπὸ 6 κανονίων ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἡ ἄλλη μικροτέρα, εἶχον καὶ ἓνα μπρίκι, (ἡ βάρδα κόστα τῆς Ῥόδου.) Αὐτὰ τὰ τρία ἀρμαμένα ἐσυντρόφευαν συχνὰ τρία ἄλλα πλοῖα εἰς Μαρμαρατζίκι, ὅπου ἐκουδαλοῦσαν τὰ βασιλικὰ σιτάρια· αὐτὰς τὰς εἰδήσεις μᾶς ἔδωσαν, καὶ οὕτως τοὺς ἀφήσαμεν καὶ ἐτραβήσαν τὸν δρόμον τους, ἡμεῖς δὲ ἐπορευόμεθα μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ὁ ἄερας ἔστριψεν εἰς τὴν Ὀστρια καὶ ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα κόστα τῆς Ῥόδου. Αὐτὴν τὴν βραδὶά πάλιν εἶδαμεν τὴν γολέτα τοῦ Κ. Α. Νέγκα, μάλιστα μὲ τὴν φελούκαν τοῦ ἐπῆγεν εἰς τοῦ Καπ. Γκιώνη.

Τρίτη 11 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία ἐδικὰ μας πλοῖα μαζὴ συταθέντω τοῦ κάβου Κρίου, καὶ ὄντας ὁ καιρὸς εἰς τὸν Σιρόκον, πάλιν ὀδηγούμεθα μὲ βόλταις· ἐπαρτηρήσαμεν ἂν μᾶς ἐβολοῦσεν διὰ νὰ κάμωμεν κάμμιαν καλὴν πρᾶξιν εἰς τὸ Μαρμαρατζίκι, πλὴν δὲν ἦτον βολετόν, καὶ οὕτω ἐτραβήξαμεν πάλιν μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ¹/₂, μὲ τὴν βόλταν μας πρὸς τὴν χώραν τῆς Ῥόδου καὶ πολλὰ πλησίον εἶδαμεν πάλιν τὸν Κ. Α. Νέγκαν. Ὅλην τὴν ἡμέραν Σιρόκος φρέσκος καὶ τρικυμία. Πρὸς τὸ βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας τὰ τρία πλοῖα σοβράνω τῆς καὶ μετὰ ὥραν μίαν τῆς νυκτὸς ἐπαυσεν ὁ ἄερας καὶ ἡ θάλασσα ἡσύχασεν, καὶ σχεδὸν ἕως τὸ πρωτὶ ἀπέρασεν οὕτω.

Τετράδη 12 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ λεπτὴν Τραμουντανέλα καὶ πλησίον εἰς τὴν στεργιά τῆς Ἀσίας. Πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν δύο πλοῖα ὑποκάτω τῆς στεργιάς, καὶ ἡμεῖς πηγαίναμενσι κατεπάνω τους ἐντὸς ὀλίγου τὰ ἐζυγώσαμεν, καὶ ἦτον καὶ τὰ δύο γολέταις Σπετζιώτικαις· τοὺς ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, μᾶς ἀπεκρίθηκαν καὶ αὐτοὶ συγχρόνως, καὶ οὕτω ἀπέρασαν χωρὶς νὰ τὰ βιζιτάρωμεν Ἐντὸς ὀλίγου εἶδαμεν ἄλλα δύο πλοῖα, τὸ μὲν τραμπάκολον ὑπὸ κάτω τῆς στερεᾶς, τὸ δὲ καράβι κατὰ τὴν θάλασσαν· διὰ ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης ἐκάμαμεν σενιάλο τοῦ Καπ: Γκιώνη καὶ καπ: Φώκα, νὰ πᾶνε νὰ τὸ βιζιτάρουν, εἰς δὲ τὸ τραμπάκολον ὀρτζάραμεν ἡμεῖς κατ'ἐπάνω του. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τὸ ἐπλησιάσαμεν, ὅθεν καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω του ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν μας καὶ αὐτὸ μᾶς ἀπεκρίθη μὲ Ἰονικὴν. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ εἶπεν, ὅτι αὐτὸ τὸ τραμπάκολον ἤρχονταν ἀπὸ Καστελόριζο, ἦτον φορτωμένο ξύλα, καὶ ἐπήγαγεν διὰ τὴν Σύρα. Τοῦ εἶπαν πῶς μέσα εἰς τὴν Ἀτάλια εὐρίσκονταν δύο μπρίκια ἀρματωμένα τοῦ

Μεῖμετ' Ἀλῆ, καὶ περιπλέον ἔνδεκα τζιρίμια καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ φορ-
τῶνουν χατζήδαις καὶ ἄλλα, ὥστε καὶ μὴν ἡξεύροντας τί περισσότερον
τοὺς ἔδωσεν τὸ ἐλεύθερον διὰ τὸν δρόμον τοὺς χωρὶς τὴν παραμικρο-
τέραν ἐνόχλησιν, καὶ ἡμεῖς μὲ λεπτότατον ἀέρα τραβοῦμεν διὰ Καστε-
λόρριζα. Ὁ ἀέρας εἰς γαλήνην σχεδόν, ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγον δρόμον πρὸς
τὰς ὥρας 10 1/2 ἐβιζιτάραμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μας ὁμοῦ τὸ καρα-
βάκι ὅπου εἶδαμεν τὸ πρῶτ', αὐτὸ ὑψωσεν σημαίαν Ἀγγλικὴν (Ἰονικὴν)
ὁ καπ: ὠνομάζετο Λυκούργος Βέτζης, τὸ πλοῖον τοῦ μπρεγαντῖνο ὀνό-
ματι «Βελότζε» ἤρχονταν ἀπὸ Κύπρον, ἔλειπεν 3 ἡμέρας, φορτωμένο
κρασιὰ νέα καὶ κομανταρία καὶ τυριά, ἐπήγαινε διὰ Κορφοῦς, εἶχεν
καὶ μίαν γυναῖκα μὲ δύο κόραις τῆς χριστιαναῖς καὶ αὐταῖς διὰ Κορ-
φοῦς, καὶ μετὰ τὴν θεώρησιν τῶν ὀρθῶν γραμμάτων τῆς ὁδηγίας του,
τὸν ἀφήσαμεν εἰς τὸ ταξειδιὸν τοῦ ἐλεύθερον, χωρὶς τὴν παραμικροτέ-
ραν ἐνόχλησιν, μάλιστα τὸν ἐσυμβουλευσαμεν πῶς νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ
τὸ πλῆθος τῶν πειρατῶν. Ἐντὸς ὀλίγου μᾶς ἔπεσεν γαλήνη καὶ μὲ
αὐτὴν καὶ πρύμον λεπτὸν ἀεράκι ἀρμενίσσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 13 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία
πλοῖα μας σοβράνω καὶ πολλὰ πλησίον τῆς Καστελόρριζας. Πολλὰ
πρῶτ' ἐρρίξαμεν τὴν σκαμπαβία μας, καθὼς καὶ ὅλα τὰ τῆς κονσέρβας
μας, καὶ ἐστείλαμεν εἰς Καστελόρριζα νὰ κάμη νερόν, αὐθις νὰ προ-
βλέψουν καὶ κρέας. Πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2 εἶδαμεν ἓν πλοῖον ἀνοικτὰ
τῆς θαλάσσης καὶ ἀμέσως ἐδώσαμεν τῶν φελουκῶν μας εἰδησιν διὰ νὰ
προφθάσουν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 τὸ ἀνταμώσαμεν, τὸ ὅποῖον ἦτον μία
μπριογολέτα Σπετζιώτικη, ἤρχονταν ἀπὸ κούρσο κατὰ τὰ μέρη Ἀλε-
ξανδρείας, δὲν ὠφελήθη εἰς ἄλλο, εἰμή, ὡς μᾶς εἶπεν, ἕως τρεῖς χιλιά-
δας κοιλὰ σιτάρι· ἡ γολέτα Σπετζιώτικη ὅπου ἀνταμώσαμεν ἦτον τοῦ
κυρίου Ἀνδριανοῦ Σπετζιώτου, ὅστις μᾶς εἶπεν, ὅπου τὸν ἐρωτήσαμεν,
ὅτι δὲν ἀπάντησεν Ὑδραῖϊκον κανένα. Ἐβλέπαμεν καὶ ἄλλαις δύο γο-
λέταις πλησίον τῆς στερεᾶς· αὐτοὶ οἱ Σπετσιοῦται μᾶς εἰδέασαν ὅτι καὶ
αὐτὰ εἶναι κροσάρικα, (καταδρομικὰ) καὶ ἔτζι δὲν τὰ ἐβιζιτάραμεν. Ἀπ' ἔ-
ξω τῆς Καστελόρριζας μᾶς εἰδοποίησαν, ὅτι εἰς Δαμιάτι ἦτον παρτίδα καὶ
ἐφόρτωναν διὰ Ἀλεξανδρείαν καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ, δι' ὃ καὶ ἐσυμβου-
λεύθημεν οἱ τρεῖς Καπεταναῖοι νὰ τραβήξουν ἀνοικτὰ κατ' εὐθείαν διὰ
τὸ Δαμιάτι, καὶ οὕτω ἐμουράραμεν παννὰ μὲ ἀέρα Γαρμπή καὶ πλώρη
Ὅστρια Σιρόκο. Ἐμάθαμεν πρὸς τούτοις, ὅτι ἀπ' ἔξω τῆς Ἀλεξανδρείας
ἦτον ἀραγμένα 3 Φραντζέζικα, καὶ ἔκαμναν τὴν φυλακὴν ἐτέρων τριῶν
Ἀλιτζερίνικων ἀρμυμέντων, ὅπου ἦτον ἀραγμένα εἰς Ἀλεξανδρείαν, ἡ
νὰ τὰ πιάσουν ἢ νὰ τὰ καύσουν. Ὅλην λοιπὸν τὴν νύκτα ἀρμενίζα-
μεν μὲ φρέσκον Γαρμπή, ἐπέρναμεν μὲ τὴν μπαροκέτα μας 7 μίλλια
τὴν ὥραν.

Παρασκευὴ 14 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τὸ πέ-
λαγος 75 μίλλια μακρὰν τῆς Καστελόρριζας μὲ ἀέρα φρέσκο Γαρμπή καὶ
αὐτὸ ἕως τὰς ὥρας 7, ἔπειτα ὠλιγόστευσεν, καὶ μὲ τὸν ὀλίγον αὐτὸν ἀ-

έρα και πλώρη πάντα Ο. Σ. ἐτραβήξαμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας και ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 15 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν και τὰ τρία πλοῖα μας εἰς τὸ πέλαγος πλατιά σχεδὸν μίλλια 135 ἀπὸ Καστελόρριζον και με λεπτὸν ἀέρα Γαρμπῆ διευθενόμεθα διὰ Δαμιάτι. Πρὸς τὰς ὥρας 10 $1\frac{1}{2}$ εἶδαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἓν πλοῖον (μπομπάρδα), ἦτον σοταθέντω μας και μᾶς ὑποχρέωσεν νὰ ποδίσωμεν κυνηγῶντας το, ὅμως ἐνύκτωσε και με ὅλην τὴν προσοχὴν ἐτραβούσαμεν τὸν δρόμον ὅπου τὴν ἡμέραν τὸ εἶδαμεν ἕως τὰς ὥρας δύο τῆς νυκτός, πλην ματαίως ἐκοπιάσαμεν ἐπειδὴ και τὸ ἐχάσαμεν, και οὕτως ὀρτζάραμεν και ἐβαλθήκαμεν πάλιν εἰς τὸν δρόμον μας με ἀέρα λεπτὸν τοῦ Γαρμπῆ. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐδυναμώσεν ὁ ἀέρας και πλέον ὀλίγα πανιὰ ἐδιευθύνθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 16 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν και τὰ τρία πλοῖα εἰς ἓν διάστημα ἀπὸ τὴν στερεάν, σχεδὸν κατὰ τὸ μέτρος ἕως μίλλια 35 και με τὸν ἴδιον ἀέρα και δυνατὸν ἀρμενίζομεν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας εἶδαμεν τὴν στερεάν και πρὸς αὐτὴν ὀδηγούμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπέσαμεν εἰς τὰ ῥηχὰ τοῦ κάβου Ἀρίση ἕως ὀργιαῖς 4, και με βίαν ἐπεστρέψαμεν πρὸς τὰ βαθύτερα νερά και ἀρμενίζομεν τὴν κόστα. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐνωθήκαμεν με ταῖς κονσέρβαις μας και ἐσυνωμιλήσαμεν, και σύμφωνοι νὰ ἀλαργεύσωμεν δέκα μίλλια ἕνα τοῦ ἄλλου και με ὀλίγα πανιὰ, και οὕτως ἀκολούθησεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐγύρισεν εἰς τὸν Πουνέντε ὁ καιρὸς και με σκληρότητα ἐμείναμεν με μόνον γάμπια και παροκέτο και αὐτὰ με μία μῦδα τζαμαντάλια· ὁ ἀέρας λοιπὸν και ἡ τρικυμία μᾶς ἐβίασαν, διὰ νὰ μὴν χάσωμεν ταῖς κονσέρβαις μας, και ἐκατεβάσαμεν ἐξ' ὀλοκλήρου τὰ πανιὰ μας και ἐπορευόμεθα με πολλὰ ὀλίγον δρόμον. Ἡ τρικυμία μεγάλη ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 17 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν κατεβασμένα ὅλα τὰ πανιὰ μας, με ἀέρα τοῦ Πουνέντε δυνατὸν και τρικυμίαν σχεδὸν μίλλια 8 τῆς στεργιάς, και τὰ δύο ἄλλα πλοῖα μας με ὀλίγα πανιὰ ἐξοπίσω μας ἤρχοντο κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς δὲν ἐβάλαμεν πανιὰ παντελῶς και τὰ προσμέναμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 1 $1\frac{1}{2}$ μᾶς ἐπλησίασαν, και συνομιλῶντας πάλιν ἀπεφάσισαν νὰ ἀλαργεύσωμεν ἕνα τοῦ ἄλλου ἕως 10 μίλλια, και τὸ ἐσπέρας πάλιν νὰ ἀντμώσωμεν και οὕτω ἠκολούθησεν. Τότε ἐβάλαμεν και ἡμεῖς πανιὰ ὀλίγα, ὅτι ἡ τρικυμία ἀκολουθεῖ, και ἀρμενίζαμεν ὅλο τὴν κόστα πολλὰ πλησίον· πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν τὴν χώραν τῆς Γιάφας· ἡ φουρτοῦνα ὅμως δὲν μᾶς ἐσυγχωροῦσεν νὰ ξανοίξωμεν τόσον καθαρά· πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας πάλιν με τὰ πλοῖα μας ἐφανιστήκαμεν (συναντήθημεν), ὅχι ὅμως εἰς ὁμίλιαν. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐπесεν ὀλίγον ὁ ἀέρας και ἡ θάλασσα, και με ὀλίγα πανιὰ ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 18 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν τὰ τρία πλοῖα ξέμακρα ὁ εἰς ὀλίγον τοῦ ἄλλου και πλησίον τῆς κόστας· πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν τὴν χώραν τοῦ Ἀκριοῦ με ὀλίγον ἀέρα, πλοῖον οὐδὲ ἕνα ἐσυνα-

παντήσαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπλησιάσαμεν ὑπὸ κάτω τοῦ φρουρίου καὶ πόλεως τῆς Σούρ καί, γαλήνη ὄντας, ἐπαρτηρήσαμεν καλῶς μέσα τὸν λιμένα, ὅθεν εἶδαμεν ἀραγμένα 5 τζιρίμια (εἶδος πλοίων τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου) καὶ ἓνα μαρτηγόν, ἐφκίνοντο φορτωμένα· ἡμεῖς τοὺς ὕψωσαμεν σημαία τούρκικη (κόκκινη), αὐτοὶ μὲ βεβαιότητα πρέπει νὰ μᾶς ἐγνώρισαν. Ὁ καπ. Σ. Φώκας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐσυνωμίλησαν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχον (ἐπειδὴ καὶ ὁ καπ. Θ. Γκιώνης ἦτον ὀλίγον μεμακρυσμένος), ὅτι τὴν ἐρχομένην νύκτα νὰ ἀρματώσωμεν τὰς τρεῖς σκαμπαβίας μας καὶ νὰ πᾶνε τὴν ἄκρη τῆς κόστας, καὶ ἐκεῖθεν, ἂν δυνηθῶν, μὲ εὐμορφον τρόπον νὰ ἔμβουν εἰς τὸν λιμένα νὰ ἀρπάξουν ἀπὸ τὰ ἐκεῖ ἀραγμένα τζιρίμια. Ἀφοῦ ἔγεινεν αὐτὴ ἡ ὁμιλία, ἀνεχώρησεν ὁ Κ. Σ. Φώκας εἰς τὸ πλοῖον του, ἡμεῖς, καὶ ζυγωμένοι καλὰ εἰς τὴν στερεὰν, ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας καὶ μὲ πολλὰ ὀλίγον ἀέρα ἐτραβούσαμεν τὸ πέλαγος. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1)2 εἶδαμεν πλατιὰ τῆς στερεᾶς εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἓνα τζιρίμι εἰς τὰ πανιά· ἀμέσως ἐτραβήσαμεν ἐπάνω του, ὅμως μᾶς ἔπεσεν γαλήνη, καὶ μὲ τὰ πλοῖα δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὸ πιάσωμεν, μάλιστα ὁποῦ ἐπλησίαζεν καὶ ἡ νύκτα καὶ ἔμελλεν νὰ τὸ χάσωμεν, μὲ τὸ νὰ ἦτον καὶ μακρὰ· ἔττι ἐρρίξαμεν τὴν σκαμπαβία μας καὶ ἀρματωμένη καλὰ τὴν ἐστείλαμεν κατ'ἐπκνω του, τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἄλλα δύο πλοῖα αἱ κουσέρβαις μας· τέλος τὸ ἐπιάσαν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς τὸ ἔφεραν. Αὐτὸ ἤρχετο ἀπὸ Κύπρον, δὲν εἶχεν ἄλλο φορτίον, εἰ μὴ πιθάρια ἄδεια καὶ μερικὰ ἄλλα μικρὰ πράγματα, ὡς εἰς τὴν ξεχωριστὴν νότα εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ τρία καράβια μας σημειωμένα. Ὁ карабоκύρης αὐτοῦ χριστιανὸς τῆς Αἰγύπτου, ἀραβικὴ ἡ διάλεκτός του, ὄνομα Δημήτριος Ρεῖζης εἶχεν συντρόφους 5 καὶ αὐτοὶ χριστιανοὶ ἀραβες. Εἶχεν τὸ πιασμένο τζιρίμι καὶ 5 Τούρκους ἐπιβάτας, τοὺς ὁποίους ἐπῆρεν ὁ καπ. Θεο. Γκιώνης εἰς τὸ πλοῖον του μὲ ὅλα τοὺς τὰ ὀλιγώτατα ὑπάρχοντα· ἐρωτηθέντες εἶπον ὅτι δὲν εἶχον τίποτα. Αὐτὴν τὴν ἴδιαν νύκτα ἐζυγώσαμεν τὸ Σαίτι, καὶ μὲ ἀπόφασιν τῶν τριῶν Καπεταναίων, ὁποῦ ὅλην τὴν νύκτα πλησίον τὰ καράβια ἐσυνωμιλούσαν, νὰ στείλωμεν διὰ νυκτὸς τὰς τρεῖς σκαμπαβίας μας ἀρματωμέναις εἰς τὸ Σαίτι, ὁποῦ νὰ ἤμπορέσουν νὰ ἀρπάξουν τζιρίμια, ὁποῦ ἐμάθαμεν νὰ ἦτον ἐκεῖ ἀραγμένα ἀπὸ τὸν карабоκύρη τζιριμιοῦ ὁποῦ ἀπὸ βραδύς ἐπιάσαμεν, καὶ οὕτω ἀρματώθησαν καὶ ἐπῆραν καὶ ἀπὸ ἓναν κολαοῦζον ἀπὸ τοὺς πιασμένους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 1)2 τῆς νυκτὸς ἀνεχώρησαν. Τέλος ἐφθασαν εἰς τὸ Σαίτι, εἶδαν τζιρίμια, πλὴν ματαίως, διότι ἦτον ἀραγμένα ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Ἐνα καραβάκι εὐρωπαϊκὸν εἶδαν, ἀγκαλα καὶ δὲν ἤξευραν ἂν ἦναι Εὐρωπαϊκὸν ἢ Τούρκικον, τὸ ὁποῖον καὶ μὲ ἐφοδον εἰσῆλθεν, ἦτον ἄδειον καὶ, κατὰ τὸ ραπόρτο τοὺς ἔδωσεν ὁ καπετάνιος, εἶχεν τάβλαις, καὶ ἔφτιανεν σπιτόπουλα διὰ νὰ φορτώσῃ 6 ἢ 8 ἄλογα διωρισμένα διὰ Λιβόρνο, ὥστε καὶ δὲν τὸν ἐπήραξαν εἰς τὸ οὐδὲν, ἀλλὰ ἐγύρισαν ἀνεργοὶ εἰς τὰ πλοῖα μας μίαν ὥραν πρὶν ζήμε-

ρώση· καὶ τέλος ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ἀγρυπνίαν.

Τετράδῃ 19 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα ἐνωμένα καὶ σοταθέντω μάλιστα καὶ πλησίον τοῦ Βερουτίου. Τὸ πρῶτ' ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος πρὸς τὸν καπ. Δ. Γκιώνη νὰ συνομιλήσουν, τὸ πῶς νὰ φερθοῦν καὶ εἰς Βεροῦτι, ὅπου ἐμάθαμεν νὰ ἦτον ἐκεῖ ἐν καράβι φορτωμένον, μία γολέτα ἀρματωμένη, ὁμοίως καὶ τζιρίμια. Πρὸς τὰς ὥρας 3 1)2 ἐπέσαμεν ἕως μισὸ μίλλιον ἀπὸ τὸ φρούριον Βερουτιοῦ καὶ εἶδαμεν τὰ δύο καράβια ἀραγμένα· εὐθὺς ἐτοιμάσαμεν ἀπὸ μὲν τὸ πλοῖον μας τὰ κανόνια καὶ ἔτοιμα διὰ φωτιά, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀρματώσαμεν καὶ ταῖς σκαμπαβίαις τῶν τριῶν πλοίων. καὶ εἰς κάθε σκαμπαβία ὁ κάθε καπετάνιος ὁ ἴδιος μέσα, ἔτζι εἶχαν ἀρχήτερα συμφωνήσει διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν κλοπαῖς καὶ γεννηθοῦν εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας σκάνδαλα· δὲν ἐπῆγεν ὅμως ἄλλη σκαμπαβία, εἰ μὴ ἡ ἰδική μας μὲ τὸν καπετάνιο μας μέσα. Τὸ δὲ πιασμένο τζιρίμι καὶ αὐτὸ μὲ ἀνθρώπους ὑπάγει τὴν κόστα· ἡ παντιέρα ὅπου ὑψώσαμεν κόκκινη· πλησιάσαμε ἡ φελοῦκα, ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμόν ἀπὸ τὸ φρούριον καὶ τὴν γολέτα, καὶ ἀπὸ ἑνα ἄλλο καστέλο (μποῦρτζι), καὶ πλησιάσαμε ἡ σκαμπαβία, ἄρχισαν καὶ λιανὴ φωτιά τουφεκιῶν. Τὸ μὲν καράβι τὸ ἀραγμένον ὑψώσεν σημαίαν Φραντζέζικη καὶ ἦτον ἄδειον, ὁ καπετάνιος τοῦ αὐτοῦ καραβίου ἦλθεν μὲ τὴν φελοῦκαν του, καὶ μὲ σημαίαν παρλαμεντάρια εἰς ἀντάμωσιν τῆς ἐδικῆς μας, καὶ εἰδοποίησεν τὸν Ἀντιναύαρχον ὅτι αὐτὸς ἦτον ἀπὸ Μαρσίλια φερμένος, καὶ καθεται ἐδῶ περίπου ἀπὸ μῆνα. Οἱ πραγματευταὶ δὲν τὸν φορτώνουν μὲ τὸ νὰ φοβῶνται τὰ Ἑλληνικά. Ἦτον καὶ 20 ἕ 30 τζιρίμια ὑπὸ κάτω τοῦ φρουρίου καὶ αὐτὰ ἄδεια, ὥστε ἡ σκαμπαβία μας ἐγύρισεν ἀνεργὴ καὶ ἀβλαβής, ὅτι μᾶς ἔρριξαν ὑπὲρ τὰ εἴκοσι κανόνια. Ἀμέσως ἐκατεβάσαμε τὴν τούρκικη σημαία καὶ ὑψώσαμε τὴν Ἑλληνικὴν, ἐορίξαμεν καὶ διὰ περιέργεια μίαν κανονιά, συγχρόνως ἐπήραμεν μέσα τὴν σκαμπαβίαν, ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Τρίπολι τῆς Συρίας· μᾶς ἠκολούθησεν γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐλευθερώσαμεν τὸ πιασμένον τζιρίμι μὲ ὅλους τοὺς συντρόφους, καὶ ἓνα Τοῦρκον, τοὺς δὲ ἄλλους τέσσαρας Τούρκους τοὺς ἐκράτησε ὁ καπ. Θ. Γκιώνης εἰς τὸ πλοῖον του μὲ τὴν γαλήνη. Εὐρισχόμεθα πάντα ἐμπρὸς τῆς χώρας Βερουτίου σχεδὸν μίλλια τρία, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀκολούθησεν ἡ αὐτὴ γαλήνη.

Πέμπτῃ 20 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μας ἕως 10 μίλλια μακρὰν τῆς Βερούτης καὶ πλησίον τῶν ὀρέων Λιβάνου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐζυγώσαμεν εἰς τὸν κάβο Μπότζο, τόπον τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐρρίξαμεν τὴν σκαμπαβίαν μας καὶ ἐστείλαμεν εἰς τὸν ἴδιον κάβον διὰ νὰ κάμῃ νερόν, ἐκάμαμεν καὶ σενιάλον τοῦ νεροῦ καὶ εἰς τὰ δύο ἕτερα πλοῖα μας, ἤγουν ἂν ἔχουν χρεῖαν ἀπὸ νερόν, νὰ κάμουν καὶ αὐτοί, καθὼς καὶ ἐστειλαν καὶ αὐτοὶ διὰ νερόν. Ἀναμεταξύ τούτου εἶχαμεν ἄκραν γαλήνη καὶ ἐπεριφερόμεθα κατὰ

τὸν κάβο Μπότζου, καὶ σχεδὸν πλησίον τῆς Τριπόλεως Συρίας, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔρριξαν ἀπὸ τὸ φρούριον Τριπόλεως δύο κανονιαίς, καὶ αὐτὸ ἦτον βέβαια σενιῶλον διὰ ἡμᾶς, ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἐκατάλαβαν, καὶ φρούριον μὲ φρούριον εἰσακούονταν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ ἦλθον αἱ σκαμπαβίαις μας μὲ τὸ νερόν καὶ ἀκολουθεῖ γαλήνην. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, βασιλεύοντος ἡλίου, ἐπῆρεν μικρὸς καὶ ὠφέλιμος ἄερας, ὅθεν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 12 ἐσιμίζαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα κοντὰ καὶ συνωμίλησαν οἱ καπεταναῖοι ποίαν ὁδὸν νὰ πορευθῶμεν· ὅθεν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τραβήζωμεν εἰς τὸν Λάρνακα τῆς Κύπρου, ὅπου ἐκεῖ ἐφόρτωνεν, ὡς ἐμάθομεν, ἓνα καράβι κρασιᾶ καὶ ἄλλα εἶδη διὰ τὴν Σαΐτην, καὶ οὕτως σύμφωνοι ἐβάλαμεν πλώρη Πουνέντε Μαίετρο καὶ ὁδηγοῦμεθα διὰ Κύπρον. Ὅλη ἡ νύκτα καθαρωτάτη, καὶ μὲ ἀεράκι τοῦ Λεβάντε ἐπορευθήμεν.

Παρασκευὴ 21 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὴν θάλασσαν σχεδὸν μίλλια 50 τῆς Τριπόλεως μεμακρυσμένοι, καὶ μὲ τὸν ἴδιον λεπτὸν ἄερα ὁδηγοῦμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐξανοίξαμεν καλῶς τὴν Κύπρον ὁδηγοῦμενοι μὲ λεπτὸν καὶ ὠφέλιμον ἄερα κατὰ τὴν Κύπρον. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$, εἶδαμεν μίαν μπομπάρδαν τὴν ὁποίαν ἐκυνηγῆσαμεν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ βασιλεύοντος ἡλίου τὴν ἐζυγώσαμεν· ἦτον μπομπάρδα ὄνομα ὁ «ἅγιος Ἰωάννης» μὲ Σημαίαν Ἰονικήν, ὁ καπετάνιος Κεφαλληναῖος ἀπὸ χωρίον Μενιές, ὄνομα Ἰωάννης Σβορώνος τοῦ ποτὲ Γερασίου, φορτωμένο ξύλα τῆς τέχνης διὰ λ)μον, (ὡς εἶπεν ὁ καπετάνιος, ὅτι μανιφέστο δὲν εἶχεν, τοῦ κονσόλου Ἀγγλίας, καὶ τὰ ἐπήγαιεν διὰ τὸ Διαμιᾶτι, εἶχεν καὶ δύο Τούρκους ἁρᾶδας ἐπιβάτας· (ὁ κόνσολος ὅπου εἶχεν τὸ φορτίον ξύλα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ὠνομάζονταν Μιχαὴλ Σουρούρ). Τοῦ ὁποίου ἀφοῦ τὸν ἐξετάσαμεν τὰ γράμματά του καὶ τὴν βίζιτα, δὲν τὸν ἐνωχλήσαμεν εἰς τὸ παραμικρὸν οὔτε τοὺς Τούρκους ἐπειραζάμεν, ἀλλὰ τὸν ἀφήσαμεν ἐλεύθερον κάμνοντάς μας καὶ ριτζεβοῦτα εὐχαριστήσεως. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ λεπτὸν καὶ πρῦμον ἄερα.

Σάββατον 22 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τῆς χώρας Λάρνακος καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ. Ἐκεῖ ἦτον ἀραγμένα διάφορα πλοῖα ἐμπορικὰ μὲ διάφοραις σημαίαις Εὐρωπαϊκαῖς. Οἱ τρεῖς μόνοι τοὺς καπεταναῖοι, ὁ καθεὶς εἰς μίαν πάσσαραν ἀπὸ τέσσαρας ἀνθρώπων, ἐπῆγαν καὶ ἐδιζιτάρησαν μέρος τῶν αὐτῶν καραβίων, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐρεύνησαν καλῶς, ἀνεχώρησαν καὶ ἦλθον εἰς τὰ πλοῖα μας, χωρὶς νὰ μεταχειρισθῶν τὴν παραμικροτέραν πείραξιν εἰς κανένα. Ἀπὸ τὸ φρούριον τῆς αὐτῆς Λάρνακος μᾶς ἐκανονοδόλησαν καλῶς, ἕως νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν, καὶ μετὰ τούτου ἐβάλαμεν πανιὰ καὶ ὁδηγοῦμεθα εἰς τὴν καλὴν τύχην. Πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ ἐφύσησεν ὁ ἀνεμος ἀπὸ τὸν Γρέγο, καὶ ἔτζι συμφῶνως οἱ καπεταναῖοι ἐβάλαμεν τὰ πανιὰ μας κατὰ πρῦμα πλώρη Ὅστρια Γαρμπῆ καὶ τραβῶμεν διὰ τὸ Διαμιᾶτι. Ὁ Γρέγος ἐβάσταξεν ἕως τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτός, μετὰ τὰς 5 ἐμπονατζάρισε, καὶ ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα μὲ καιρὸν λεπτὸν καὶ ἀμετάβλητον.

Κυριακή 23 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μακρὰν ἀπὸ τὴν Λάρνακα μίλλια 110. Πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν μία μπομπάρδα, καὶ ἔως τὰς ὥρας δύο τῆς ἡμέρας τὴν ἐπιάσαμεν· ἦτον Ῥωμαίικη, ἤρχετο, ἀπὸ Ἀλεξανδρέτταν φορτωμένη ἀλάτι καὶ τραβοῦσεν ἐκεῖνα τὰ πέριξ τῆς Συρίας· ἔλειπεν ἡμέρας 5. Αὕτῃ ἐβιζιταρίσθη ἀρχήτερα ἀπὸ ἓν πλοῖον Ἑλληνικὸν καὶ τῆς εἶχεν παρμένα μικρὰ πράγματα· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν πλοῖον ἐπήγαιεν κατὰ τὸ Δαμιάτι, ἐπῆρεν τὸν καραβοκύρην τῆς εἰρημένης μπομπάρδας μετ' ἄλλον ἓνα ἀνθρωπὸν τοῦ μέσα εἰς τὸ πλοῖον τοῦ, διὰ νὰ τοὺς ἔχῃ διὰ πιλότους τούτων τῶν μερῶν. Ἐρωτῶντας τον, μᾶς εἶπεν, ὅτι εἰς Ἀλεξάνδρειαν δὲν εὐρίσκεται κανένα τουρκικὸν ἀρμαμέντο τοῦ Μεϊμέτ-Ἀλῆ, εἰμὴ μόνον δύο ἢ τρία παλαιά, ὅπου τὰ ἔχει εἰς τὸν λιμένα καὶ γυμνάζει τὴν μαρίνα (ναύτας)· εἶπεν πρὸς τούτοις ὅτι ἦτον καὶ τρία Ἀλιτζερίνικα σχεδὸν ξαρμάτωτα, καὶ ἀπ' ἑξῶ τῆς Ἀλεξάνδρειας εὐρίσκονται ἕτερα τρία βασιλικὰ Φραντζέζικα καὶ ἀμνουν τὴν φυλακὴν διὰ τὰ Ἀλιτζερίνικα. Μᾶς εἶπεν ἀκόμη, ὅτι ἓνα τουρκικὸν ἀρμαμέντο ὅπου ἔφερνε τὸν Διοικητὴν τῆς Κύπρου, ὁ καπετάνιος Τοῦρκος τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἐφοδερίσθη ἀπὸ τὸν αὐτὸν Διοικητὴν, ὅτι ἤθελεν τοῦ ἀσκηώσει (ἀφαιρέσει) τὴν ζωὴν, καὶ οὕτω ὁ καπετάνιος ἔβαλεν φωτιά εἰς τὸν τζεπχανέ (πυριταποθήκην) καὶ ἐπῆγαν ὅλοι εἰς τὸν ἀέρα χωρὶς νὰ ἡμπορέσῃ κανένας νὰ γλυτώσῃ· καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς εἰδήσεις τοῦ τὸν ἐλευθερώσαμεν, χωρὶς νὰ τοῦ παρῇ τὸ παραμικρὸν οὔτε ἐνόχλησις τοῦ ἐδόθη καμμία, καὶ ἐτράβησαν τὴν ῥόταν τοὺς· ἡμεῖς μετ' ἐλπτὸν Πουνέντε ὁδηγούμεθα, ὡς καὶ ἐξηγήθηκα, διὰ Δαμιάτι. Ὅλην τὴν ἡμέραν σχεδὸν γαλήνη καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς κανένα νεώτερον.

Δευτέρα 24 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μετ' ἐλπτὸν πρύμνον ἀέρα καὶ διάστημα ἀπὸ Λάρνακα ἔως μίλλια 140. Πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν ἓν πλοιάριον καὶ ἐτραβοῦσεν τὴν ἐδικὴν μας ῥότα, ὅθεν αὐξήσαμεν τὰ πανιὰ μας καὶ ὑπάγωμεν κατ' ἐπάνω του. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπιάσαμεν τὸ πλοιάριον, τὸ ὅποῖον ἦτον μαρτῆγος Τριπολίνος, ἐξουσία Ῥωμαίων, φορτωμένος ξύλα τῆς φωτιάς, φορτωμένος ἀπὸ τὰ Λεῦκα τῆς Κύπρου καὶ ἐπήγαιεν διὰ τὸ Δαμιάτι, Ἀφοῦ τοὺς ἔγεινεν ἡ βίζιτα καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς καπεταναίους ἐνταυτῷ καὶ μὴν εὐρίσκοντάς τοὺς τίποτε ἄλλο εἰμὴ μόνον τὰ ξύλα, τὸν ἄφισαν ἀνενόχλητον καὶ ἐλευθερον διὰ τὸ ταξιδεῖόν του. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐξανοίζαμε τὸ Δαμιάτι καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἀνοικτὰ τοῦ Δαμιατιοῦ σχεδὸν μίλλια 15 εἶδαμεν τρεῖς μαρτήγους εἰς τὰ πανιὰ· καθὲν τῶν πλοίων μας ἐκυνήγησεν τὸ ἓν. Ἡμεῖς λοιπὸν πρὸς τὴν μισὴν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπιάσαμεν τὸ ἓν, ἦτον μαρτῆγος Τριπολίνικος, εἶχεν μέσα μερικὸν ἀλάτι, ἓν ζεμπίλι ρύζι καὶ δύο ζεμπίλια χουρμάδες καὶ τρεῖς Τούρκους Ἀραβὰς πτωχοὺς ἐπιβάτας. Τοὺς ἐπήγαιεν διὰ Τρίπολιν τῆς Συρίας. Ἐπειδὴ ἦτον νύκτα ἐπήραμεν εἰς τὸ πλοῖον μας τὸν καραβοκύρην τοῦ ὀνομαζόμενον Χατζῆ-Ἰάκωβον, τὸν δὲ μαρτῆγον ἐδιωρίσα-

μεν νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, ἡ ῥότα μας διὰ τὸ Δαμιάτι. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν εἰς τὰ ῥηχὰ, καὶ οὕτως ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας πλώρη Γρέγο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε· τὰ δὲ ἄλλα δύο πλοῖα κονσέρβαις μας ἐπιασαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἑναν μαρτῆγον· ὁ εἰς φορτωμένος κάρβουνο καὶ ξύλα, καὶ δύο γυναῖκες Ἀραβες τούρκισες μέσα, τὸν ἐπιασεν ὁ καπ. Σ. Φώκας καὶ ὁ ἄλλος μαρτῆγος ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν καπ. Θεο. Γκιώνην, φορτωμένος καὶ αὐτὸς ἀλάτι, καὶ μᾶς ἀκολουθοῦσαν· καὶ ὄντας νύκτα ἐζύγωσαν τὰ πλοῖα μας κοντά, ἐσυνωμίλησαν οἱ καπεταναῖοι μὲ σκοπὸν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Δαμιάτι, πλὴν νύκτα ὄντας, ἔκριναν δίκαιον νὰ σταθοῦν εἰς τὰ πανιὰ ἕως τὸ πρωὶ καὶ ἐτζι ἀκολούθησεν. Ἐρευνήσαμεν τὸν εἰρημένον παραβοκύρη Χ. Ἰάκωβον, νὰ μᾶς εἰπῇ περὶ Δαμιατίου καὶ ἂν ἔχη ἀρμαμέντα τουρκικὰ καὶ ἂν ἦναι καράβια οὐδέτερα καὶ φορτώνουν ἢ τζιριμια καὶ λοιπά. Μᾶς εἶπεν ὅτι δύο ἀρμαμέντα Τούρκικα ἦτον τὸ ἐν 5 κανονιῶν κάθε μέρος καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ κανονιῶν ἐπτὰ· ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ὅμως ἔκανε πολλὰ νερὰ καὶ ἔφυγε διὰ Ἀλεξάνδρειαν· τὸ ἄλλο πάλιν ἔμαθεν πῶς ἦτον πολλὰ Ἑλληνικὰ ἔξω, καὶ φοβηθὲν, σήμερον 4 ἡμέραις, ἔφυγεν καὶ αὐτὸ διὰ Ἀλεξάνδρειαν· ἐνῷ λοιπὸν ὁ λιμένας χωρὶς ἀρμαμέντα, κανένας πραγματευτῆς δὲν φορτώνει τὸ οὐδὲν διὰ τὸν φόβον, καὶ μένουν ὅλα τὰ πλοῖα ἄδεια καὶ ἄνεργα. Ἡ νύκτα ἐστάθη μὲ ἀρκετὸν ἀέρα, καὶ εἰς τὰ ὀρτζα, διὰ τὴν ὑποψίαν τῶν ρηχῶν νερῶν, ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 23 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ ὀλίγον μακρὰν τοῦ Δαμιατίου καὶ ἀκολουθοῦμεν κατ'ἐκείνον τὸν τόπον. Πολλὰ πρωὶ ἐθεωρήσαμεν διὰ τοὺς πιασμένους μαρτῆγους ἐὰν μᾶς ἀκολουθοῦν, καὶ εἶδαμεν μόνον τὰ δυο, τὸ δὲ τρίτον, ὅπου ἦτον ἐκεῖνο τοῦ παραβοκύρη ὅπου εἶχαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας, τὸ ἐχάσαμεν, καὶ ἴσως οἱ τρεῖς Τούρκοι Ἀραβες ὅπου ἦτον μέσα ἐδυνάστευσαν τοὺς συντρόφους καὶ ἐτράβησαν τὴν στερεάν. Εἰς τὰς ὥρας 2 ὑποκάτω τοῦ Δαμιατιοῦ ἐπιάσαμεν καὶ ἄλλον μαρτῆγον μὲ σημαίαν Ἰονικὴν, φορτωμένον ξύλα τῆς τέχνης, καὶ εὐθὺς ὅπου ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος διὰ νὰ τὸν βιζιτάρη, εἵμεθα εἰς τὰ ῥηχὰ τοῦ λιμένος, ἐδιώρισεν καὶ ἀράξαμεν, τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ αἱ ἄλλαι δύο κονσέρβαις μας. Αὐτὰ τὰ πλοιαρία λοιπὸν ἐδιώρισαν τοὺς παραβοκυραίους ἵων νὰ πᾶνε ἔξω εἰς τὸ Δαμιάτι νὰ φέρουν μερικὰ γρόσσια, ὅσα τοῦ καθ'ενὸς εἶχαν διωρίσει· αὐτοὶ ἐπῆγαν εἰς Δαμιάτι, τὰ δὲ πλοιαρία τοὺς ἀράξαν πλησίον μας. Ἐμείναμεν λοιπὸν καὶ τὰ τρία ἀραγμένα ἕως τὴν αὔριον, ὥστε νὰ ἔλθουν οἱ σταλμένοι παραβοκυραῖοι. Ἡ ἡμέρα ἀπέρασεν μὲ μετρίαν θάλασσαν, ἡ δὲ νύκτα μὲ ἀέρα Γαρμπῇ μᾶς ἔδωσεν μεγάλην ἐνόχλησιν.

Τετράδη 26 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Δαμιάτι μὲ θάλασσα τοῦ Γαρμπῇ ἀρκετῇ. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἤλθον οἱ παραβοκυραῖοι ἀπὸ Δαμιάτι, μικρὰ μετρητὰ ἔφεραν σχεδὸν τὸ οὐδὲν, καὶ οὕτως τοὺς ἀπαρατήσαμεν ἐλευθέρους μὲ τὰ πλοῖα τοὺς καὶ τοὺς Τούρκους καὶ Τούρκισις, ὅπου εἶχαν μέσα, ἐλευθέρους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 9

ἐβγήκαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα εἰς τὰ πανιά, ἡ ῥότα μας δι' Ἀλεξανδρείαν. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ἕως ὥρας 5 τῆς νυκτὸς ἀπεράσαμεν μὲ μέτριον ἀέρα τοῦ Γαρμπῆ. Ἀπὸ τὰς ὥρας 5 ἔφερε μικρὸν σκότος, ἀέρα δυνατώτερον καὶ βροχὴ ἕως τὰς ὥρας 8, ἔπειτα ἡ βροχὴ ἔπαυσε καὶ μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς ἀπεράσαμεν.

Πέμπτη 27 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα τῆς νυκτὸς καὶ ἀνοικτὰ τοῦ Δαμιᾶτι σχεδὸν μίλλια 35 γαλήνη ὅμως καὶ βαστοῦμεν πλῶρη Πουνέντε Μαίστρο, καὶ μὲ τὴν αὐτὴ γαλήνη χωρὶς νεώτερον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 28 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μὲ γαλήνη καὶ πλῶρα Πονέντε Μαίστρο. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν εἶδαμεν ἓν πλοῖον πολλὰ μακρὰν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατ' ἐπάνω του, ἡ πλῶρη μας Γρέγο Τραμοντάννα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπλησιάσαμεν τὸ καράβι, μᾶς ὕψωσεν σημαίαν Ἑλληνικὴν, ἣτον Σπετζιώτικον τοῦ καπ. Ἰωάννη Παντελῆ, ἐπεριφέρετο καὶ αὐτὸ διὰ κουρσο, ὅστις καὶ ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸς μαζῇ μας διὰ ταύτης τῆς στιγμῆς. Ὁ ἀέρας ἀμετάᾳλτος, καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 πάλιν ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας, ἐβάλαμεν πλῶρη Μαίστρο, καὶ μακρὰν καὶ ἀνοικτὰ μίλλια 30 σχεδὸν ἀπὸ τὸ Δαμιᾶτι. Ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ ζέμους πολλὰ λεπτοὺς καὶ ἀστάτους.

Σάββατον 29 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μαζῇ χωρὶς νὰ βλέπωμεν πλέον τὸ χθεσινὸν Σπετσιοῦτικον τοῦ καπ. Ἰωάννη Παντελῆ· εἶδαμεν ὅμως μακρόθεν στερεάν, καὶ γαλήνη μεγαλωτάτη, ἐμαζώσαμεν σχεδὸν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ ἐστεκόμεθα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀέρος. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρεν κάποιον τι ἀεράκι καὶ αὐξήσαμεν τὰ πανιά μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 εἶδαμεν σοταβέντω μας ἓν πλοῖον καὶ σοδράνω μας μίαν γολετα, καὶ πᾶμε κατ' ἐπάνω τους· ὁ καιρὸς ὅμως πολλὰ ὀλίγος σχεδὸν γαλήνη, ἡ αὐτὴ γαλήνη ἀκολούθησεν εἰς τὸ ἄκρον καὶ ἐνύκτωσεν, χωρὶς νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ βιζιτάρωμεν τὴν γολετα, πλὴν μᾶς ἦτον κοντὰ τρία μίλλια καὶ πρὶν νυκτώσῃ μᾶς ὕψωσεν σημαίαν Ἀγγλικήν. Διὰ νὰ μὴν τὴν χάσωμεν τὸ λοιπὸν διὰ τὸ σκότος, εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς νυκτὸς ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του ἐπάνω της καὶ τέλος εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 τῆς νυκτὸς τὴν ἐξύγωσεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐπῆρεν τὸν Ἀγγλον κκαπετάνιον της, φέροντα καὶ τὰ γράμματά του, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἦλθαν ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ καπ. Θ. Γκιώνης καὶ ὁ καπ. Σ. Φώκας· ἐρευνήσαμεν λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦ καπετάνιου, ὠνομάζετο Ἰωάννης Οὔντερ, ἡ γολετα τοῦ «Κλίφτον», σημαία Ἀγγλική· ἤρχετο ἀπὸ Σύραν φορτωμένη 182 μπάλαις καπνὸ, 4 μπάλαις καφέ, 20 μπαλότα καναβάτσο καὶ ἓνα γρόπο μὲ 789 1/2 γρόσια τριπολίνικα, καὶ ἓνα πακέτο μὲ 30 φέσια κόκκινα τούρικα, ἔφερνε καὶ ἐπιβάτας τὴν γυναῖκα τοῦ Βιτάλε μὲ 5 παιδιὰ της,

καὶ ἐπήγαιναν εἰς Δαμιάτι πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς, εἶχεν καὶ δύο τούρκους Ἀραβας σκλάβους. Τὸ κάρικόν του ἦτο ὅλον διὰ τὸ Δαμιάτι, καὶ αὐτὸ τὸ κάρικον ἀπαρθένευεν, κατὰ τὴν ὁμιλίαν του καὶ κατὰ τὸ κοντράτο του, τὸ περισσότερο μέρος τοῦ καπετάνιου, καὶ τὸ ἐπίλοιπον μερικῶν ἄλλων σούδιτων, ὁ ναύλος του διὰ τὸ κάρικον σρντροφικόν ἦτον ἀπὸ κολονάτα τάλληρα 450, ἔλειπεν ἀπὸ Σύρα ἡμέρας 6, μάλιστα τὸ ἐσυνώδευεν καὶ μία Ἑλληνικὴ γολέτα διὰ τὸν φόβον τῶν πειρατῶν ἕως εἰς τὴν Ῥόδον. Ἀφοῦ τὸ κουστόδιτό του (ἐξομολόγησίν του) εἶδαν καὶ τὰ χαρτιά του καὶ ἦτον ὀρθά, ὥστε τὸν ἐστείλαμεν εἰς τὴν γολέταν του, τὰ γράμματά του ἐκρατήσαμεν, ἕως τὸ πρῶτῳ ὁποῦ νὰ συσχεφθοῦν περὶ τούτου οἱ Καπεταναῖοι, καὶ τέλος μὲ διαφόρους τρόπους ὁποῦ ἐσυσκέφθη καὶ ὠμιλήθη ἔκριναν δίκαιον νὰ τὴν ἀπαρατήσουν ἀνενόχλητον διὰ τὸ ταξειδίόν τῆς. Ἡ νύκτα ἐπέρασεν μὲ ἀέρα λεπτὸν τοῦ Ὅστρ. Γαρμπῆ.

Κυριακὴ 30 Ὀκτωβρίου. Πολλὰ πρῶτῃ ἦλθον καὶ ἐνώθησαν οἱ τρεῖς Καπεταναῖοι μας, καὶ ἀμέσως ἐπήγαμεν τὰ χαρτιά τοῦ εἰρημένου καπ. Ἰωάννου Οὐντερ καὶ ἐπήγαμεν μέσα νὰ τοῦ τὰ δώσωμεν καὶ νὰ τὸν ἐλευθερώσωμεν. Ὁ αὐτὸς καπετάνιος ὅμως ἦτον μεθυσμένος καὶ ἐμέθυσεν, ὡς φαίνεται, ἐπίτηδες καὶ μᾶς ἔκαμεν ταῖς μεγαλύτεραις ἀταξίαις· καὶ ἐνῷ τοῦ ἐλέγαμεν ὅτι τοῦ ἐπήγαμεν τὰ χαρτιά του, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ μίαν ρετζεβούτα ὅτι τὸ παραμικρὸν δὲν τοῦ ἐπειράξαμεν, οὔτε εἰς τὸ πρᾶγμα του, οὔτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους του, αὐτὸς ἐσήκωσεν καὶ τρομπόνι νὰ μᾶς βαρέσῃ, καὶ τέλος ἔκανεν περισσότερο ἀπὸ ἓνα τρελλὸν, ἐγύρευε νὰ σκοτωθῇ, ἐξαφνιάσθησαν αἱ γυναῖκες, καὶ ἐνῷ τοῦ ὠμιλοῦσαμεν μὲ κάθε γλυκύτητα, τόσον αὐτὸς ἄφριζεν ἀπὸ τὸν θυμὸν του, εἶχεν καὶ τὴν γυναῖκά του μέσα, καὶ τόσον ὁποῦ ἡ ἰδία του γυναῖκα τοῦ ὠμιλοῦσεν, καθὼς καὶ ὅλοι του οἱ μαρινάροι, κανενὸς δὲν ἤκουσεν· καὶ τέλος μὲ πολὺν ἀγανακτισμὸν ἦλθεν ὀλίγον εἰς τὰς φρένας του, καὶ μᾶς ἔκαμεν μίαν ρετζεβούτα εἰς τὸ ἀγγλικόν, καὶ ἀμέσως τὸν ἀφίσαμεν ἐλεύθερον καὶ πάντῃ ἀνενόχλητον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του διὰ τὸ Δαμιάτι, καὶ ἀναχωρήσαμεν εἰς τὰ πλοῖά μας. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐπῆρεν φρέσκος ἀέρας Ο. Σ. καὶ τραβοῦμεν διὰ Ἀλεξάνδρειαν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπέσαμεν εἰς τὰ νερά τοῦ Ῥαχίτη καὶ εἶδαν καὶ τὴν στερεάν τοῦ Ῥαχίτιου, μὲ αὐτὸν τὸν ἀέρα καλὰ γεινομένον διευθυνόμενοι εἶδαν πρὸς τὰς ὥρας 8 ὀλίγον πλατὶὰ τῆς στερεᾶς ἓνα καράβι καὶ πλησίον τῆς στερεᾶς ἐμετρήσαμεν εἴκοσι ἓνα τζιρίμια εἰς τὰ πανιά, καὶ ὡς φαίνεται, τὸ καράβι ἦτον ἀρμαμέντο τουρκικὸν καὶ ἐσυνώδευεν τὰ αὐτὰ τζιρίμια. Ἀμέσως αὐξήσαμεν τὰ πανιά μας καὶ ἐτρέξαμεν κατὰ τὰ τζιρίμια, ἡ κακοτυχία μας ὅμως καὶ ἔπαυσεν ὁ ἀέρας, ἔγεινεν γαλήνη, καὶ τὰ τζιρίμια, ὄντας κοντὰ τῆς στερεᾶς, ἐπροχώρησαν βλέποντά μας καὶ ἐχώθηκαν μέσα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ῥαχίτιου, καὶ μετὰ δύο ὥρας ἐχώνευσαν καὶ πλέον δὲν τὰ εἶδαν· ὁμοίως καὶ τὸ καράβι ἐτράβηξεν τὴν ἰδίαν ρόταν, ἐνύκτωσεν καὶ τὸ ἐχάσαμεν. Τότε ἐπήγα-

μεν τὴν βόλτα μας, ἐπειδὴ καὶ ἐπέσαμεν εἰς πολλὰ ῥηχὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Νείλου, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ γαλήνη.

Δευτέρα 31 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ σχεδὸν 40 μίλλια ἀνοικτὰ τῆς στερεᾶς μὲ γαλήνη καὶ λεπτὸν ἄερα· ὅθεν καὶ πολλὰ πρῶτ' ἄλιν τὰ ἐγυρίσαμεν, ἐβάλαμεν πλῶρη Π. $\frac{1}{4}$. Μαΐστρο καὶ ὁ ἄερας Γρ. Τραμοντὰνα ὀλίγον δυνατός. Μετὰ τὸ γεῦμα μετρία γαλήνη, καὶ μὲ αὐτὴν καὶ πρῶρα τραμοντὰνα ἀρμενίσαντες ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 1 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας σχεδὸν μίλλια 90, καὶ πάντα πρῶρα Τραμοντὰνα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἔφερεν μπόρα σφοδρὴ, μὲ βία κατεβάσαμεν τὰ πανιάμας σχεδὸν ὅλα, πλην ἡ αὐτὴ μπόρα καὶ ψιλὴ βροχὴ ἐβάσταξεν μὲ τὰ βίας μισὴν ὥρα, ἔπειτα ἔγεινε καλwsύνη· ἐβάλαμεν ἄλιν ὅλα μας τὰ πανιά, ὁ ἄερας ἔκαμε ὀλίγη διαφορὰ ἀγκαλὰ γαλήνιος, καὶ μὲ πρῶρα Μαΐστρο ὠδηγούμεθα. Πρὸς τὸ βασίλεισμα ἡλίου ὁ ἄερας ἐδυνάμωσεν ὀλίγον καὶ ἐτραβούσαμεν μὲ καλὴν πρῶρη Μαΐστρο ἕως τὸ πρωί.

Τετράδη 2 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μίλλια ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας σχεδὸν 150. ὁ ἄερας· ὠφέλιμος Σιρόκος, ἡ πλῶρημας Μαΐστρο. Ὁ αὐτὸς ἄερας τὸ πρωί ἦτον μέτριος καὶ ἀρμενίζαμεν μὲ ὅλαμας τὰ πανιά· ἀπὸ τὰς ὥρας τρεῖς τῆς ἡμέρας ἐδυνάμωσεν εἰς τρόπον ὅπου ἐκατεβάσαμεν τοὺς κόντρα παπαφίγγους, καὶ τὴν μαΐστρα ἐμαζώξαμεν καὶ τὴν ἐδέσαμεν, καὶ ἐταξειδεύαμεν μὲ τὰ ἐπίλοιπα πανιά. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ὁμως ἐκατήντησεν ὁ Σιρόκος σκληρότατος μὲ τρικυμίαν καὶ θάλασσα χονδροτάτη, ὥστε μᾶς ὑποχρέωσεν νὰ δέσωμεν γάπιαις καὶ παροκέτο δύο μούδαις τσαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἔγεινε ὁ ἄερας καὶ ἡ θάλασσα ἀνυπόφορος, ὥστε οὐχὶ μόνον ἐμαζώξαμεν τοὺς παπαφίγγους, ἀλλὰ διὰ τὸ μέγα παρακύλισμα τοῦ πλοίου μας τοὺς ἐκατεβάσαμεν καὶ κάτω· ἐδέσαμεν καὶ τὴν μούδα τσαμαντάλια τοῦ τρίγγου καὶ ὠδηγούμεθα μὲ τὸν ὀλίγον τρίγγο καὶ μὲ τὴν γάπια καὶ παροκέτο δύο μούδαις τσαμαντάλια. Πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ἐκατεβάσαμεν καὶ τὴν γάπια καὶ παροκέτο καὶ μὲ μόνον τὸν τρίγγο ἐπορευόμεθα· καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἐπέρναμεν μίλλια 8 τὴν ὥρα. Ἦτον λοιπὸν ἄερας ὑπέρογκος, θάλασσα ἀνυπόφορη καὶ σκότος μέγα, ἔφερε ψιλὴ βροχὴ καὶ συχναῖς ἀστραπαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς μὲ ταῖς ἀστραπαῖς εἶδαμε νὰ εἴμεθα εἰς τὴν στερεὰν τῆς Ῥόδου· φοβηθέντες λοιπὸν μὲ βίαν ὀρτζάραμεν, ἐβάλαμεν πλῶρη Ο. Γ. καὶ μὲ φανάρια ὠδηγούμεθα καὶ μὲ τὰ δύο ἄλλα πλοῖα κονσέρβες μας· τέλος αὐτὴν τὴν πρῶρα (πορείαν) ἐβαστήξαμεν ἕως τὰς ὥρας 9 τῆς νυκτὸς, καὶ ἐπειδὴ ἀνοίξαμεν τὴν Ῥόδον, τὰ ἐγυρίσαμεν ἄλιν εἰς τὸν δρόμον μας μὲ πλῶρη Μαΐστρο, καὶ οὕτως ἀπέρασεν μὲ βροχὴν καὶ ἀγρυπνίαν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέμπτη 3 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα

μίλλια 12 τζίρκα ἀπὸ τὴν Σκάρπαθο· ὁ ἀέρας Σιρόκος ἀκολουθεῖ πλὴν πλεον καθαρός καὶ ταπεινότερος, ὅθεν μετὰ ὀλίγου τὸ πρῶτ' ἀνεβόασαμεν τοὺς παπαφίγγους καὶ τὴν μποῦμα, ὅπου καὶ αὐτὴν εἴχαμεν κατεβασμένην, ἐλύσαμεν καὶ ὅλων τῶν πανιῶν τὰ τσαμανδαλία καὶ μὲ τὰ πανιάμας ὅλα ὠδηγοῦμεθα κατὰ τὴν Ἀστροπαλιά. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἀπεράσαμεν τὴν Ἀστροπαλιά καὶ μὲ ἀέρα Γαρμπὴ μέτριον ἀκολουθήσαμεν τὸ ταξειδιόν μας διὰ τὴν Ὑδραν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 4 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ πλησίον τῆς Νιῶς καὶ μὲ λεπτὸν ἀέρα ὠδηγοῦμεθα διὰ τὴν πατρίδα μας. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀμετάβλητοι λεπτοὶ καιροί, καὶ καλλιό-τερα νὰ εἰπῶ, γαλήνη, καὶ μὲ αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα μέσον Νιῶς καὶ ἐκεῖ ἐρημόνησα. Πρὸς τὰς ὥρας 8 εἶδαμεν μίαν Ἑλληνικὴ βάρκα κανονιέρα, καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐδικήμας καὶ ὄντας μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν ἐστοχασθήκαμεν νὰ πᾶμε κατ' ἐπάνω της, μάλιστα ἐπῆρε καὶ λεπτός πρῶμος ἀέρας, καὶ μὲ ὅλα μας τὰ πανιά ὠδηγοῦμεθα τὸν δρόμον μας. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἡ κανονιέρα ἔρριξεν μίαν κανονιά, καὶ μετ' αὐτὴν τὰ ἐγύρισεν κατὰ τὴν στερεάν· τὸ ἐνομίσαμεν διὰ χαριετισμόν, ὅμως μετὰ μισὴν ὥραν ὑστερώτερα ἔρριξεν ἄλλην μίαν κανονιάν· τότε ἐκαταλάβαμεν ὅτι μᾶς κράζει, καὶ ἀμέσως ἐτραβερσάραμεν καὶ ἐμείναμεν ἀλὰ-κάπα προσμένοντάς την, πλὴν ὄντας μακρὰν ἐνύκτωσεν· εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν δὲν ἐβλέπαμεν νὰ ζυγώσῃ, καὶ οὕτως εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς νυκτός ὁ Ἀντιναύαρχος ἀπεφάνισε καὶ μὲ τὴν πάσσαραν του ἐπῆγεν ἐπάνω της. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ¹/₂ τῆς νυκτός ἐπέστρεψεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἦτον ὁ Κύριος Γόζης ὁποῦ ἐκαπιτάνευεν αὐτὴν, ὅστις ἦτον εὐγαλμένος ἐπί-τηδες παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ παρατηρῇ ὅλον ἐκεῖθεν τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος ἀπὸ τοὺς πειρατάς· καὶ ὅσους ἀπ' αὐτοὺς πιάσῃ, νὰ τοὺς ἐστέλνῃ εἰς τὴν Διοίκησιν δεδεμένους, πρὸς τοῦτοις, καὶ ὅσα μεγάλα πλοῖα Ἑλληνικὰ εἶναι ἐβγαλμένα εἰς τὸ κοῦρσο, νὰ πέρνῃ τὰ ὀνόματα τῶν καπεταναίων καὶ συγχρόνως νὰ τοὺς διατάξῃ, νὰ ἐπιστρέφουν γωρὶς ἀναβολὴν εἰς τὴν πατρίδα· ὅτε δὲ ἤθελε παρακούσουν καὶ πιασθῶν, ἤθελεν παιδευσθῶν, καὶ τὰ πλοῖά τοὺς ἤθελον τὰ κατακούσουν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις εὐρίσκοντάς τα. Ἡμεῖς ὅμως δὲν εἴχαμεν ἀνάγκη τῆς αὐτῆς φοβέρητας, διότι ὠδηγοῦμεθα ὁλοένα διὰ τὴν πατρίδα. Ἐπειτα τούτων, τὸν εἰδοποίησε τὸν παντάπασιν φθαρμὸν τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος εἰς Νεόκαστρον παρὰ τῶν Ἀγγλων, Ρώσων καὶ Γάλλων, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἐχαρήκαμεν σφόδρα, καὶ μετὰ τοῦτο τὸν ἐχαίρετήσαμεν μὲ μίαν κανονιάν καὶ ἀμέσως ἐγυρῖσαμεν τὰ πανιά μας· πρὸς τὸν δρόμον διὰ τὴν πατρίδα μας. Ὅλην τὴν νύκτα σχεδὸν γαλήνη καὶ ἄστατοι καιροί.

Σάββατον 5 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μαζῇ μέσον Κίμουλου καὶ μὲ ἀέριδες ἀμετάβλητους καὶ σκοτεινούς· ἐφοβέριζεν μπόρα καὶ βροχή, ὥστε καὶ μὲ τοιοῦτους ἄστατους καιροὺς

έβοηθηθήκαμεν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11, Δόξα τῷ Θεῷ! εὐοδώθημεν εἰς Πόρον καὶ ἐκεῖ ἀράξαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα, ὅθεν καὶ ἔδεσαν καλὰ τὰ πλοῖά τοις εἰς αὐτὸν τοῦ Πόρου λιμένα διὰ ξεχειμῶνισμα. Καὶ οὕτως ἔδωσεν τέλος καὶ αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία.

Πόρος τὴν 5 Νοεμβρίου 1827.

Ὁ αὐτόπτης πάντων τούτων

γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΚΛΗΤΡΑΣ.

ΤΕΛΟΣ

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσαν ἐκστρατείαν, ὅτε πλέον ὁ ναυτικὸς ἀγὼν ἤγγιζε πρὸς τὸ τέλος του, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐν Ναυαρίνῳ τοῦ τουρκοαιγυπτιακοῦ στόλου ὑπὸ τοῦ ἡνωμένου στόλου τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων, ἡ ἔλευσις τοῦ Καποδιστρίου ὡς κυβερνήτου· τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἀφετηρία νέας τάξεως πραγμάτων καὶ διοικήσεως διὸ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1828 παραστάσης ἀνάγκης ὅπως μία ἑλληνικὴ ναυτικὴ Μοῖρα ἀποσταλῇ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου πρὸς ἀποκλεισμὸν καὶ παρεμπόδισιν παντὸς ἐχθρικοῦ πλοίου μετὰ τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, κομιζομένων εἰς τὰ στρατεύματα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰβραήμ πασᾶ κατεχόμενα φρούρια τῆς Πελοποννήσου καὶ οὕτω ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα ἀναχωρῶν εἰς Αἴγυπτον, διωρίσθῃ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος, τῇ συστάσει καὶ τοῦ κατὰ τὰ παράλια ἐκεῖνα ἀρχηγοῦ τῶν ναυτικῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ναυάρχου Κοδριγκτῶνος, ἀρχηγὸς ναυτικῆς Μοίρας πολεμικῶν πλοίων ὁ ἀντιναύρχος Γεώργιος Σαχτούρης. Ἴδου δὲ καὶ τὰ σχετικὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τοῦ Καποδιστρίου περὶ τῆς ἐκστρατείας καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐκεῖνον, μεθ' ὃν ἔλκει καὶ ὁ κατὰ θάλασσαν ἑλληνικὸς ἀγὼν.

Ἄριθ. 677.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπειδὴ μία ναυτικὴ Μοῖρα τοῦ Σατραπόου τῆς Αἰγύπτου, συγκειμένη ἀπὸ πολλὰ πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ πλοῖα, ἐξέπλευσαν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὰς 31 Ἰανουαρίου διὰ τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν, τὴν δὲ μοῖραν ταύτην φθάσασαν ἤδη εἰς τὴν Σοῦδαν τῆς Κρήτης, ἐμελλε νὰ ἀκολουθήσουν κατόπιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλοῖα,

Ἐπειδὴ αἱ ἐκστρατεῖαι αὗται ἀποβλέπουσιν εἰς δύο σκοπούς, δηλαδὴ εἰς τὸ νὰ ἐφοδιάσωσι κατ'εὐθεῖαν τὰ φρούρια τῆς Κρήτης, καὶ εἰς τὸ νὰ στείλωσιν ἐκεῖθεν ἐμμέσως διαφόρων εἰδῶν βοηθείας εἰς τὸ στρατεῦμα τοῦ Ἰμβραήμ Πασσᾶ, καθὼς καὶ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ἐξουσιαζόμενα φρούρια εἰς τὴν Πελοπόννησον,

Ἐπειδὴ τέλος εἶναι χρέος τῆς Ἑλληνικῆς Κυρβενήσεως νὰ ἐμποδίσῃ ὅσον δυνατὸν τὸ φθάσιμον τῶν τροφῶν, πολεμοφοδίων, καὶ διαφόρων ἄλλων βοηθειῶν εἰς τὰ εἰρημένα φρούρια,

Διατάττει ὡς ἐφεξῆς.

1ον. Μία ναυτικὴ μοῖρα, συγκειμένη ἀπὸ ὀκτὼ πολεμικὰς γολέτας καὶ βρίκια, καὶ ἀπὸ τινὰ ἀριθμὸν βαρκῶν κανονοφόρων καὶ ἄλλων πλοιαρίων, διορίζεται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ φθάσιμον τῶν τροφῶν, τῶν πολεμοφοδίων καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους πολεμικῆς λαθρεμπορίας εἰς τὰ παρὰ τῶν Τούρκων ἐξουσιαζόμενα μέρη τῆς Κρήτης, νὰ βαστάξῃ στενώτατον ἀποκλεισμὸν τῶν φρουρίων Μοθώνης, Κορώνης καὶ Νεοκάστρου, καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν ἥδη ὑπάρχοντα ἀποκλεισμὸν τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν καὶ Ναυπάκτου.

2ον. Ὁ ἀντινύαρχος Γ. Σαχτούρης διορίζεται ἀρχηγὸς τῆς αὐτῆς μοίρας.

3ον. Θέλει κτυπήσῃ ὁ ἴδιος, ἢ θέλει διατάξῃ νὰ κτυπήσουν οἱ πλοίαρχοι τῶν πλοίων τῶν συνιστῶντων τὴν μοῖραν ταύτην, κάθε πολεμικόν, ἢ φορτηγὸν πλοῖον φέρον ἐχθρικὴν σημαίαν, τὸ ὅποῖον ἤθελεν ἐπιχειρήσῃ νὰ βιάσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν, ἢ παρουσιασθῇ ἔμπροσθεν ἢ πλησίον τῶν μερῶν, τὰ ὅποια διετάχθη νὰ ἀποκλείσῃ.

4ον. Δὲν θέλει ἐπιτρέψῃ, ἢ θέλει διατάξῃ τοὺς συνιστῶντας τὴν μοῖραν τοῦ πλοίαρχου νὰ μὴν ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον παντὸς πλοίου ἐμπορικῷ ὑπὸ σημαίαν οὐδετέραν εἰς τοὺς λιμένας τῶν ἀνωτέρω μερῶν.

5ον. Θέλει συλλάβῃ, ἢ θέλει διορίσῃ τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ πλοίαρχου νὰ συλλάβωσιν ὅλα ἐκεῖνα ἐκ τῶν οὐδετέρων ἐμπορικῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἤθελον διευθύνεσθαι εἰς τοὺς ῥηθέντας λιμένας φέροντα τροφάς, πολεμοφοδία, ἢ πᾶν ἄλλο εἶδος πολεμικῆς λαθρεμπορίας, ἀποστέλλων αὐτὰ εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κριθῶσι παρὰ

τοῦ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντος δικαστηρίου. Θέλει ὁμῶς φυλάττει πάντοτε τὰς πρὸς αὐτὸν δοθείσας ὁδηγίας περὶ τῶν κανόνων ἐκείνων τοὺς ὁποίους χρεωστεῖ νὰ ἀκολουθῇ τόσον εἰς τὴν κατάσχεσιν, ὅσον καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου τῶν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως ἀποστελλομένων τοιούτων πλοίων.

Βον. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐμπορικὰ οὐδέτερα πλοῖα, ὅσα διευθύνονται εἰς τὰ φρούρια τῆς Κρήτης· τὰ τοιαῦτα θέλουσι μόνον ἀπάγονται καὶ ἐπιστρέφονται ἀπὸ τὸν δρόμον των εἰς τὰς πρώτας τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς παρούσης διαταγῆς, ἐὰν ἔρχονται ἀπὸ τὰς Ἰονίους νήσους ἢ ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, καὶ μετὰ ἑξ ἐβδομάδας τῆς διακηρύξεως, ἐὰν ἔρχονται ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Γαλλίας ἢ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου· τότε δὲ μόνον θέλουσι συλλαμβάνεσθαι καὶ ἀποστέλλεσθαι εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν προθεσμίαν εὐρεθῶσι τοιαῦτα πλοῖα φέροντα τροφάς, πολεμοφόδια, ἢ πᾶσαν ἄλλην πολεμικὴν λαθρεμπορίαν.

Γον. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς εἰς πᾶν πλοῖον ἐκ τῶν συνιστῶντων τὴν παρούσαν ναυτικὴν μοῖραν διὰ νὰ ἀπομακρύνῃται ἀπὸ τὸν προσδιωρισμένον περίπλου του, ἢ νὰ περιτρέχῃ τὴν θάλασσαν· τὸ μεγαλύτερον ἀπόστημα τοῦ περιπλου των ἐπεκτείνεται μόνον ἀπὸ τῆς Γραμβούσης ἕως τὸ Δραγαμέστον. Πᾶν δὲ πλοῖον τῆς αὐτῆς μοῖρας εὐρεθὲν ἐξω τῆς ῥηθείσης γραμμῆς κατὰ τὸ μέρος τῆς Μεσογείου θαλάσσης, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν μερικὴν ἄδειαν ὑπογεγραμμένην ἀπὸ τὸν ἀντιναύαρχον, θέλει λογίζεσθαι ὡς πειρατικόν.

Δον. Ὅχι μόνον εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς πᾶν πλοῖον τῆς ῥηθείσης ναυτικῆς μοῖρας νὰ ἐνοχλῇ μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον τὸ ἀδιάφορον ἐμπόριον τῶν οὐδετέρων, ἀλλ' εἶναι χρέος ὅλων καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πλοίαρχων τῆς αὐτῆς μοῖρας νὰ ὑπερασπίζωσι τὰ οὐδέτερα ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ νὰ τοῖς δίδωσι, χρεῖας καλούσης, βοήθειαν, καὶ πρὸ πάντων νὰ τὰ βοηθῶσιν ἐναντίον τῶν πειρατῶν καὶ νὰ τὰ συνοδεύωσι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ὀριστικῆς γραμμῆς τοῦ περιπλου των.

Θον. Ἐπιτάττονται ὅλοι οἱ πλοίαρχοι γενικῶς καὶ μερικῶς καθεὶς ἐξ αὐτῶν τῶν συνιστῶντων τὴν ἀνωτέρω μοῖραν νὰ καταδιώκωσι τοὺς πειρατάς, ὅσοι εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ὀριστικὴν γραμμὴν τοῦ περιπλου των νὰ τοὺς καταφανίζουν ἢ νὰ τοὺς συλλαμβάνουν, καὶ εἰς τοιαύτην περιστάσιν νὰ τοὺς πέμπωσιν ὑπὸ ἀσφαλῇ φυλακὴν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Πόρῳ τῇ 6 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 679.

(Ὁδηγία)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον Γ. Σαχτούρη

Μόλον ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 677 ἐγκλειομένη διαταγή τῆς Κυβερνήσεως περιέχει τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῶν ἔργων, τῶν ὁποίων τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιφορτίζεσαι, θέλεις εὐρεῖ εἰς τὰς παρούσας ὁδηγίας τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ διαφόρους ἄλλας σημειώσεις ἀναγκαίας.

Α'. Τὰ ὁκτὼ πλοῖα, τῶν ὁποίων ἐγκλείεται ὁ κατάλογος, διορίζονται νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ὁδηγίαν σου, καὶ ἕκαστος τῶν πλοιάρχων τούτων διετάχθη νὰ ἀκολουθῇ τὰς διαταγὰς σου.

Β'. Ἔργον σου εἶναι νὰ διορίσῃς τὸν περίπλου ἐκάστου τούτων τῶν πλοίων ὅπου κρίνεις ἀρμοδιώτερον, βάσιν ἔχων, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς αὐτὰ νὰ ἐξέλθουν τῆς μεταξὺ Δραγαμέστου καὶ Γραμβούσης γραμμῆς.

Γ'. Ἐὰν ἡ ἀνάγκη σὲ ὑπαγορεύσῃ νὰ διωρίσῃς εἰς ἓν ἢ περισσότερα τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων νὰ ἐξέλθωσιν αὐτῆς τῆς γραμμῆς δι' ὑπηρεσίαν δημόσιον, τὴν ὁποίαν δὲν ἤμπορεῖ νὰ προβλέψῃ ἡ Κυβέρνησις, θέλεις δώσῃς εἰς τοὺς πλοιάρχους ἐκείνων τῶν πλοίων ἐγγράφον, ἐπίσημον ἄδειαν διὰ τὴν ἀσφάλειάν των.

Δ'. Ὅφείλεις νὰ δώσῃς ἐγγράφως εἰς ἕκαστον τῶν πλοιάρχων τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας τὰς ὁδηγίας ὅσαι διαλαμβάνονται εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. γενικὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, προσθέτων εἰς αὐτάς ὅσας ἄλλας αἱ τοπικαὶ περιστάσεις, καὶ ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τοῦ ἀποκλεισμοῦ σὲ ὑπαγορεύουν νὰ δώσῃς.

Ε'. Εἰς τὰς ὁδηγίας ῥητῶς ὀφείλεις νὰ προσθέσῃς, ὅτι εἰς τὰς ἐπισκέψεις τῶν οὐδετέρων πλοίων πρέπει νὰ φυλάττεται ἡ μεγαλητέρα εὐταξία, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ ὑβρισθῇ ἡ καθ' ὅποιονδῆποτε ἄλλον τρόπον ν' ἀτιμασθῇ ἢ νὰ φοβερισθῇ πλοίαρχος, ἡ ναύτης ἢ ἐπιβάτης οὐδετέρου πλοίου. Ὅτι δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ οὐδέτερον πλοῖον Ἑλλήνας νὰ πάρουν τὸ παραμικρότερον μέρος τοῦ φορτίου τοῦ οὐδετέρου πλοίου, ἢ νὰ προξενήσουν ζημίαν ὅποιονδῆποτε εἰς αὐτό, ἢ νὰ τὸ μεταβιβάσουν εἰς ἄλλο πλοῖον (ἐκτὸς ἂν τὸ οὐδέτερον πλοῖον εἶναι εἰς κίνδυνον νὰ βυθισθῇ). Ἡ παράβασις τούτων τῶν ὁδηγιῶν ὅχι μόνον θέλει ἐπιφέρει τὴν στέρησιν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῆς λείας, ἀλλὰ καθυποβάλλει τοὺς παραβάτας εἰς ποινὰς τὰς ὁποίας θέλει ἀποφασίσῃς τὸ θαλάσσιον Δικαστήριον κατὰ τοὺς Νόμους.

ΣΤ'. Θέλεις διορίσῃς προσέτι, ὅσαςκις συλληφθῇ πλοῖον ἐχθρικὸν ἢ οὐδέτερον ἀπὸ πλοῖον ἢ πλοῖα τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου Μοίρας, νὰ φέρεται πρὸς σέ, καὶ νὰ γίνεται ἡ ἀναγκαία προεξέτασις μετὰ τὴν ὁποίαν

θέλει πέμπεται τὸ συλληφθὲν πλοῖον εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κριθῇ. Εἰς ἐκάστην ἀποστολὴν τοιούτων πλοίων θέλεις φροντίσει νὰ πέμπεται ἡ ἀναφορὰ τοῦ πλοιάρχου, ὁ ὁποῖος συνέλαβε τὸ πλοῖον, περιέχουσα ἀκριβῶς ὅλα τὰ περιστατικὰ τὰ κατὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ πλοίου, καὶ θέλεις πεμπει καὶ ἀναφορὰν σου ἐκθετικὴν τῶν προεξετάσεων, καὶ τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ἐκρίθη εὖλογος ἡ κατάσχεσις καὶ ἡ ἀποστολὴ του εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως.

Ζ'. Ἐὰν τὸ κατασχεθὲν πλοῖον εἶναι οὐδέτερον, καὶ ἐκ τῶν προεξετάσεων δὲν προκύψωσιν κατ' αὐτοῦ βάσιμοι κατηγορίαι, θέλεις τὸ ἀπολύει ἀμέσως.

Η'. Ὅσάκις ἀπαντηθοῦν ἐντὸς τῆς γραμμῆς τοῦ ἀποκλεισμοῦ πλοῖα οὐδέτερα εἰς συνοδείαν πλοίου πολεμικοῦ, ὁ πρῶτος ἀπαντῶν αὐτὰ πλοίαρχος τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας ὀφείλει νὰ ὑπάγῃ μὲ τὴν βάρκαν του, ἢ νὰ πέμψῃ ἕνα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου του πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ πολεμικοῦ οὐδετέρου πλοίου, νὰ γνωστοποιήσῃ πρὸς αὐτόν τὴν περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὴν, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ μὴ συγχωρήσῃ εἰς κανὲν τῶν ὁποίων συνοδεύει πλοίων νὰ πλεύσῃ εἰς λιμένα ἢ ἄλλο μέρος ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἀποκλεισμόν, θέλει τὸν ζητήσῃ προσέτι μὲ τὸν εὐσηχημότερον τρόπον νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς σημείωσιν τῆς ὁποίας ἔκαμε κοινοποιήσεως καὶ θέλει ἀναχωρήσει.

Θ'. Ὅλα τὰ πλοῖα, οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ ναῦται τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας, ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τῶν λειῶν, αἱ ὁποῖαι ἤθελον γενῇ ἀπὸ ὁποιονδήποτε πλοῖον τῆς αὐτῆς μοίρας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀποκλεισμοῦ.

Ι'. Χωριστὴ διάταξις θελεὶ κανονίσει τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῶν λειῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πλοίων, τῶν πλοιαρχῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν ἀπ' αὐτάς.

ΙΑ'. Προσεχῶς θέλει διευθυνθῇ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου καὶ ἕνας στολίσκος συγκείμενος ἀπὸ 8 ἢ 9 μικρὰ πλοῖα, τῶν ὁποίων θέλει πεμφθῇ τότε καὶ ὁ κατάλογος. Ἐκ τούτων δύνασαι νὰ κρατήσῃς ἕν ἢ δύο διὰ τὴν ἀνταπόκρισιν· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν θέλεις διορίσει ἕνα ἀρχηγόν, καὶ θέλεις διευθύνει τὸν στολίσκον τοῦτον εἰς Δραγαμέστον διὰ νὰ ῥῆναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου Ρ. Τζώρτζη.

Ἐν Πόρῳ τῇ 5 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἄριθ. 618.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπειδὴ εἰς τὸ Μεσολόγγιον, μόνον ὅτι ἀποκλείεται στενὰ διὰ θαλάσσης μετὰ τὴν κυρίευσιν τοῦ Βασιλαδίου, ἐμβαίνουν μόνον τοῦτο τροφαὶ ἀπὸ μέρους τῆς ξηρᾶς, ἐπειδὴ ἡ πόλις τῆς Πρεβέζης καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη κείμενα εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον χρησιμεύουν ὡς ἀποθήκαι τοῦ διωρισμένου διὰ τὴν φρουρὰν τοῦ Μεσολογγίου τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, καθὼς καὶ διὰ τὰ στρατεύματα τὰ ὅποια κατέχουν ἀκόμη μίαν γρχμὴν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν, καὶ διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἐχθρὸς δύναται νὰ βαστᾷ τὴν ῥηθεῖσαν φρουρὰν,

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι χρέος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐμποδίζῃ καθ' ὅσον τὰ μέσα τῆς τὴν συγχωροῦν, τὴν εἰσαγωγὴν τῶν τροφῶν, τῶν πολεμοφοδίων, καὶ παντὸς ἄλλου εἰδους πολεμικῆς λαθρεμπορίας εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 677 ψηφίσματος,

Θεωρήσας καὶ τὰς ἀναφορὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου Κυρίου Ρ. Τζούρτζ, διὰ τῶν ὁποίων ζητεῖ τὴν σύμπραξιν ναυτικῆς δυνάμεως, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν Πρέβεζαν καὶ ἐκ τούτου νὰ προξενήσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κατὰ τοῦ Μεσολογγίου πολεμικοῦ κινήματός του.

Διατάττει τὰ ἀκόλουθα·

Ἄρθρον 1. Ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης θέλει διαταχθῇ νὰ ἀποχωρίσῃ ἀπὸ τὴν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του ναυτικὴν μοῖραν ἓνα ἱκανὸν ἀριθμὸν κανονοφόρων βαρκῶν καὶ ἄλλων ἐνόπλων πλοιαρίων, νὰ συνθέσῃ ἐξ αὐτῶν στολίσκον, καὶ νὰ τὸν διευθύνῃ εἰς Δραγαμέστον, ὅπου νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου κυρίου Ρ. Τζούρτζ.

Ἄρθρον 2. Ὁ Ἀρχιστράτηγος θέλει λάβει τὰ ἀρμόδια μέτρα διὰ νὰ συστήσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐμπροσθεν τῆς Πρεβέζης, δίδων περὶ τούτου τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ ῥηθέντος στολίσκου.

Ἄρθρον 3. Προκηρύττων τὸν ἀποκλεισμὸν θέλει φροντίσει νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν κατάσχεσιν παντὸς οὐδετέρου πλοίου ἢ πλοιαρίου, κατὰ τὰς πρώτας δύο ἐβδομάδας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκηρύξεως· εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὰ οὐδέτερα πλοῖα ἢ πλοιάρια, τὰ ὅποια ἤθελον εὐρεθῇ διευθυνόμενα μὲ φορτίον εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, θέλουν τὰ γυρίζει ἀπὸ τὴν διεύθυνσίν των, καὶ θέλουν τὰ ἀφήνει νὰ ἐπιστρέφουν ἐλεύθερα.

Ἄρθρον 4. Τὰ πλοῖα ἢ πλοιάρια, τὰ ὅποια ἤθελον κατασχεθῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, ἔχοντα φορτίον πολεμικῆς λαθρεμπορίας, θέλουν φέρεσθαι εἰς Δραγαμέστον, διὰ νὰ ἐξετάζωνται ἀπὸ ἐπιτροπὴν ἐπίτηδες διωρισμένην παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, καὶ ἐὰν αὐ-

τὸς ἀποφασίσῃ, ὅτι ἡ κατὰσχεσις ἔγεινε κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἀπὸ εὐλόγους αἰτίας, τὸ κατασχεθὲν πλοῖον ἢ τὸ πλοιάριον θέλει διευθύνεται εἰς τὴν Καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κρίνεται εἰς τὸ ἀνῆκον δικαστήριον· ἐξ ἐναντίας δὲ θέλει ἀπολύεται.

Ἄρθρον 5. Ὁ Ἀρχιστράτηγος θέλει δώσει τὰς πλέον αὐστηρὰς διαταγὰς εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν κανονοφόρων καὶ τῶν ἐνόπλων πλοιαρίων ὅσα συνθέτουν τὸ στολίσκον νὰ σέβωνται τὸ εἰρηνικὸν ἐμπόριον τῶν οὐδετέρων, καὶ νὰ μὴ προξενοῦν εἰς αὐτὸ καμμίαν βλάβην· καὶ θέλει κρίνει διὰ πολεμικοῦ κριτηρίου καὶ θέλει τιμωρήσῃ αὐστηρὰ ὅσα ἤθελον φωραθῇ ὅτι ἐπραξαν ἐναντίον τῶν διαταγῶν τούτων.

Ἄρθρον 6. Θέλει προσδιορίσῃ μίαν γραμμὴν περίπλου, τὴν ὁποίαν αἱ κανονοφόροι καὶ τὰ ἐνοπλά πλοῖα τοῦ στολίσκου τούτου δὲν θέλουν ὑπερβαίνειν, ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ θεωρῶνται καὶ νὰ μεταχειρίζωνται ὡς πειραταί, ἐὰν ἤθελον ἀπαντηθῇ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς γραμμῆς ταύτης.

Ἐν Πόρῳ τῇ 5. Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης.

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΠΙΗΣ.

Ἀριθ. 761.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Λόγοι Πολιτικοὶ ὑπαγορεύουν τὴν προσθήκην τῶν ἀκολουθῶν ὁδηγιῶν εἰς τὰς ὅσας μέχρι τοῦδε σᾶς ἐδόθησαν.

Α'. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θέλεις περιστείλῃ τὸν ἀποκλεισμὸν ἔμπροσθεν τῶν φρουρίων τῆς Κορώνης, τῆς Μεθώνης καὶ τοῦ Νεοκάστρου, καὶ εἰς τὴν γραμμὴν τῆς εἰσόδου τοῦ κόλπου τῆς Ναυπάκτου.

Β'. Διορίζων τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα εἰς τὸν ἀποκλεισμὸν τῶν ρηθέντων φρουρίων θέλεις δώσει θετικὰς ὁδηγίας εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοίαρχους νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται περισσότερον ἀπὸ δέκα ἢ δώδεκα τὸ πολὺ μίλια ἀπὸ τὴν στερεάν.

Γ' Θέλεις διορίσῃ ἀμέσως τὴν γολέταν Ἀσπασίαν τοῦ πλοίαρχου Ἀνδριανοῦ νὰ πλεύσῃ εἰς Μάλταν φέρουσα τὸν Κύριον Ἰωάννην Λάτρην διωρισμένον νὰ ἐγχειρίσῃ τὰ πρὸς τοὺς Ναυάρχους Κυρίους Κοδριγκτῶνα, καὶ Κόμητα Ἐῖδεν γράμματα τῆς Κυβερνήσεως.

Δ'. Μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς ρηθείσης γολέτας δὲν θέλεις κοινοποιήσῃ τὰς περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὰς εἰς καμμίαν ξένην ἀρχήν, ἀλλὰ θέλεις περιορισθῇ εἰς τὸν στενὸν ἀποκλεισμὸν τῶν μερῶν, ὅσα διαλαμβάνονται εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τῶν παρουσῶν ὁδηγιῶν.

Ε'. Ἐὰν ὁ Κύριος Λάτρης ἐπιστρέφων ἀπὸ Μάλτανσᾶς εἰπῇ, ὅτι εἴμφορεῖς νὰ κοινοποιήσῃς τὰς περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὰς, θέλεις τὸ καμὲ ἀμέσως, καὶ προπάντων θέλεις τὰς κοινοποιήσῃς εἰς τὰς Ἴονικὰς νήσους, καὶ θέλεις εἰδοποιήσῃς καὶ τὸν Ἀρχιστράτηγον.

ΣΤ'. Δὲν ἐμποδίζεσαι ἀπὸ τοῦ νὰ προχωρήσῃς ἔως Δραγαμέστον, καὶ νὰ ἦσαι εἰς κοινωνίαν μὲ τὸν Ἀρχιστράτηγον, ὀφείλων μάλιστα νὰ διατάξῃς τὰ περὶ τοῦ στολίσκου, ὁ ὁποῖος προσεχῶς θέλει σὲ σταλῇ διὰ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, διὰ νὰ νὰ τὸν διορίσῃς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου.

Ζ'. Θέλεις παραγγεῖλει τὸν πλοίαρχον τῆς Ἀσπασίας νὰ σπεύσῃ ὅσον εἶνε δυνατόν εἰς τὸν πλοῦν του, τόσον ἐν ᾧ διευθύνεται εἰς Μάλταν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του.

Ἐν Πόρῳ τῇ 8 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 1415.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον κύριον Γ. Σαχτούρη.

Κατὰ τὰς ὁποίας λαμβάνεις σήμερον διαταγὰς ὑπ' ἀριθ. 1414 ὁ περίπλους τὸν ὁποῖον διορίζεσαι νὰ κάμῃς ἐκτείνεται μέχρι τῆς νήσου Κρήτης· τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον θέλεις ἀποφασίσῃς διὰ τοῦτο τὸ μέρος, θέλει εἶσθαι ἐπιφορτισμένον ὡσαύτως καὶ ἀπὸ ἰδικὴν παραγγελίαν περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Γραμβούσης, καὶ περὶ τῶν ἐνόπλων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐξεστράτευσαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Κρήτης.

Κατὰ συνέπειαν τούτου θέλεις διατάξῃς τὸν κύριον Λάτρη, διὰ νὰ ἐπιβῇ εἰς τὸ εἰρημένον πλοῖον καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἐπομένους ὁδηγίας.

1ον. Φθάνων εἰς Γραμβοῦσαν θέλεις ἐγχειρίσει πρὸς τὸν κύριον Ἀἰν ἄρχηγὸν τῆς φρουρᾶς τὸ ἐσώκλειστον γράμμα· ἐπομένως θέλεις λάβῃς εἰς ἀκριβῇ σημειώσιν, συμφώνως μετ' αὐτοῦ, τὰ βρουτζίνα κανόνια, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὸ φρούριον τοῦτο· θέλεις σημειώσῃς τὸ μέγεθος των· καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις ἔχει σκοπὸν νὰ ἀνταλλάξῃ αὐτὰ διὰ σιδηρίνων κανονίων, νὰ σημειώσῃς ὡσαύτως τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγεθος ἐκείνων τῶν κανονίων, τὰ ὁποῖα θέλουν σταλῇ δι' αὐτὸ τοῦτο εἰς τὴν Γραμβοῦσαν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς νὰ περιορισθῇ εἰς τόσα, ὅσα ἀπαιτεῖ ἡ πλέον ἀπαραίτητος ἀνάγκη.

Ὁ κύριος Λάτρης· νὰ ἐξετάσῃ ὡσαύτως, καὶ περὶ τῶν ὕσων εἴμπο-

ρεῖ νὰ ἔχη χρεῖαν ἢ φρουρά, καὶ θέλει λάβει εἰς σημείωσιν αὐτὰ διὰ νὰ τὰ ἀναφέρῃ.

Ἡ Κυβέρνησις πληροφορεῖται ὅτι αἱ ἀποθηκαὶ τῆς Γραμβούσης ἔχουν σημαντικὴν ποσότητα τροφῶν, ὡς καὶ πολεμοφοδίων· ἐὰν ἔχουν ἑλλειψιν, διατάσσεται ὁ κύριος Ἀῖν νὰ ἀναφέρῃ ἐμπεριστατωμένως περὶ τούτων, καὶ ὁ κύριος Λάτρης θέλει φροντίσει ὥστε νὰ μὴ παραλειφθῇ τίποτε, ἀφ' ὅσα ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ. Εὐρίσκονται εἰς τὴν Γραμβοῦσαν πολλὰ ξύλα ἐργάσιμα καὶ σανίδια, καὶ ἡ φρουρὰ τὰ μεταχειρίζεται διὰ καύσιμον· ὁ κύριος Ἀῖν διατάσσεται νὰ ἐπιβιβάσῃ ὅλην αὐτὴν τὴν ξυλικήν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπέρχεται διὰ Γραμβοῦσαν πλοῖον καὶ ἐὰν τὴν προμήθειαν ξύλων φωτιάς χρειασθῇ ἡ φρουρά, νὰ τῆς δώσῃ ὀλίγα χρήματα· ὁ Κύριος Λάτρης ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτου μὲ τὸν κύριον Ἀῖν, καὶ ἐὰν εἶναι μεγίστη ἀνάγκη, θέλει κάμει πρὸς αὐτὴν προσωρινῶς χρηματικὴν τινα ἐξοικονόμησιν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ξύλων τούτων.

2ον Ἀφοῦ ὁ κύριος Λάτρης ἐκτελέσῃ ταῦτα, θέλει ἀπέλθει μὲ τὸ αὐτὸ πλοῖον, ὅπου εἶναι τὸ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κ. Ἰωάννου Χάλη, καὶ Χ. Μιχάλη στρατοπέδον· θέλει γνωρίσει ἐπιτοπίως, ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος, ἐὰν εἶναι εἰς κατὰστασιν νὰ βασταχθῇ ἔχον ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ τοῦς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐκίνησαν ὅπλα ἐναντίον τῶν Τούρκων, καὶ ταῦτοχρόνως ποῖα εἶναι τὰ μέσα του, καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁ τόπος εἴμπορεῖ νὰ χορηγῇ, καὶ τέλος, ποίας βοηθείας ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ συγχωρήσῃ δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν.

Ὁ κύριος Λάτρης ἀφοῦ τοιοιτοτρόπως γνωρίσῃ καὶ ἐκτιμήσῃ τὴν κατὰστασιν τῶν πραγμάτων, θέλει λάβει εἰς σημείωσιν αὐτὴν, διὰ νὰ τὴν ἀναφέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ὑποθέτοντες ὅτι τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο σῶμα εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἡ ἄμεσος καὶ βίαιος ὀπισθοδρόμησις τοῦ εἶναι καὶ ἀδύνατος, καὶ ἐπικίνδυνος πολλὰ διὰ τὴν Κρήτην, ἔχει τὴν ἄδειαν νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο παξιμάδι ἑκατὸν καντάρια καὶ πυρίτιδα βαρέλια πέντε.

Θέλει λογαριάσει ὁ κύριος Λάτρης τὰς βοηθείας ταύτας μὲ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ φθάσουν, ἕως οὔτου ἡ Κυβέρνησις λαμβάνουσα τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἀποφασίσῃ ἢ νὰ βοηθήσῃ ἐπομένως τὴν ἐκστρατεῖαν ταύτην, ἢ νὰ τὴν διαλύσῃ.

Θέλει ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι τὰ ὁποῖα ἔλαβε μέτρα ὁ Κομοδόρος κ. Σναῖν εἰς Γραμβοῦσαν ἀνεκάλυψαν καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὰ τρομερὰ ἐγκλήματα, τῶν ὁποίων εἶναι ἔνοχοι ὅλοι οἱ Κρήτες, οἵτινες ἦσαν εἰς τὴν Γραμβοῦσαν, καὶ ἐκεῖνοι κυρίως οἵτινες ἐσχημάτιζον τὸ λεγόμενον συμβούλιον τῆς Κρήτης.

Εἶναι ὡσαύτως ὁμολογούμενον, ὅτι θησαυροὶ σημαντικοὶ εἶχον σωρευθῇ εἰς τὴν Γραμβοῦσαν, καὶ οὗτοι ἀπὸ διαφόρους ἐκστρατείας, καὶ ὅτι ὅλα τὰ μετρητὰ ἦσαν παραχωρέμενα εἰς ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένα

ορύγματα εἰς τὸ διαληφθὲν φρούριον· πρέπει λοιπὸν νὰ εὐρίσκωνται ἀκόμη εἰς διαφόρους, καὶ ὁ κ. Λάτρης θέλει εἶσθαι πολὺ ἀξιώτερος τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν δυνηθῇ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συνεισφέρωσι τοῦλάχιστον διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ στρατιωτικοῦ τούτου σώματος.

Ἡ ἐξέτασις ἣτις γίνεται σήμερον καθ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα εἰς τοὺς ἐν φυλακῇ πειρατάς, θέλει δώσει μέγα φῶς εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην ὑπόθεσιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ μὴν λυπηθῇ κανένα ἀπὸ τοὺς ἐνόχους τούτους.

3ον. Ἡ Κυβέρνησις σοὶ πέμπει διὰ τοῦ κ. Λάτρη τὴν ποσότητα τῶν δύο χιλ. καὶ 150 ταλλήρων· τοιοῦτοτρόπως θέλεις δυνηθῇ νὰ προβλέψῃς ἀπὸ ζωοτροφίας δι' ἡμέρας τριάκοντα τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς σου, καὶ ταυτοχρόνως νὰ δώσῃς καὶ εἰς τὸν κ. Λάτριν ὀλίγα χρήματα, τροφὰς καὶ πολεμοφοδία, τῶν ὁποίων ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ χρεῖαν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν περὶ τῆς Κρήτης παραγγελίαν.

Ἐλήφθησαν τὰ μέτρα ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ διαπλου σου.

Τὸ πλοῖον ὅπου ὁ κ. Λάτρης θέλει ἐπιβῇ θέλει σταλῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν μ' αὐτόν, καὶ τὰς ἀναφορὰς τὰς ὁποίας ἐπιφορτίζεται νὰ κάμῃ, καὶ ἐκεῖνας τὰς ἰδικὰς σου, ἐὰν ἔχῃς τι νὰ εἰδοποιήσῃς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 1 Ἀπριλίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Εἰς τὴν ἤδη στελλομένην χρηματικὴν ποσότητα ἐμπεριέχεται καὶ μία πρόχειρος ἐξοικονόμησις τῶν ναυτῶν τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων πρὸς δύο τάλληρα τὸν ἄνθρωπον.

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀντίγραφον

Edu. Codrington

Ἐκ τοῦ Ὁκεανοῦ (δικρότου), 12)24 Μαΐου 1828.

Γενικὴ Διάταγῃ

Εἶναι καταπολὺ ὠφέλιμον εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμὴν, νὰ ὕστερήσωμεν τὰς Τουρκικὰς δυνάμεις, εὐρισκομένας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη ζωοτροφῶν καὶ πολεμοφοδίων καὶ εὐδυναμώσεων, καὶ ἀπὸ κάθε ὁποιαδήποτε ἄλλα εἶδη, διὰ νὰ διεγείρωμεν τὴν ἐπιθυμίαν εἰς τὸν Ἱμπραῆμ Πασᾶ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον, ὅτι ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ὁποῖα συνιστῶσι καὶ βοηθοῦσι τὴν πολιορκίαν τῶν λιμένων τῆς Πελοποννήσου, νὰ ἐμποδιζώσιν, ἄν

εἶναι δυνατόν, τὴν εἴσοδον καθ' ἑκάστην εἰδὸς πλοίου, ὅποιουδήποτε ἔθνους, ἕως καὶ τὰ πλοιάρια ὁμοίως νὰ ἦναι αὐστηρῶς προσεκτικά, νὰ μὴ συγχωρῶσι τὴν ἔξοδον εἰς κανὲν πρᾶγμα εὐρισκόμενον εἰς τοὺς λιμένας, εἰμὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ πλοῖον ἢ πλοiάριον, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἔχει ἐξηπλωμένην τὴν σημαίαν τῆς ὁμιλίας, ἐρχόμενον διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν ἀξιωματικόν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου εἶναι τὰ πολιορκούμενα πλοῖα.

Τώρα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολιορκούντων πλοίων, εἶναι πιθανόν, ὅτι, τὰ ὀγληγορόπλευστα πλοῖα, ἐρχόμενα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἢ ἀπὸ ἄλλο μέρος τῆς Τουρκίας, θέλουσι λαμβάνει κατὰ πρῶτον πλησίαισιν ἔξω τοῦ ἀκρωτηρίου Ματαπᾶ, διὰ νὰ ἐπετύχουν καὶ σπρωχθοῦν μετὰ τῶν νήσων καὶ τῆς μεγάλης ξηρᾶς μὲ ἓνα δυνατόν Ἀνατολικόν ἢ Μεσημβρινόν ἄνεμον, ἤθελον λαμβάνει πλησίαισιν εἰς τὰς Στροφάδας νήσους, ἔτοιμα νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ ἓνα δυνατόν Δυτικόν, ἢ Ἀρκτικόν ἄερα. Εἶναι λοιπόν ἀναγκαῖον, ὅτι ἐν πλοῖον μὲ ἱκανὴν δύναμιν, πρὸς ἀσφάλειαν ὑπακοῆς, νὰ περιπλέῃ εἰς καθ' ἑμὴν μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς θέσεις, διὰ νὰ διώχῃ καὶ ἀποβάλλῃ ὅποιονδήποτε τουρκικὸν πλοῖον ἤθελον ἔλθαι ἐκεῖ, καὶ ὅταν ἤθελεν ἀπαντήσῃ κανένα τῶν τοιούτων πλοίων, θέλει τὸ γνωστοποιεῖ εἰς τὰ ἄλλα πολιορκούμενα πλοῖα, ὑψώνων τὴν Τουρκικὴν σημαίαν, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ μεγαλειτέρου καταρτίου, καὶ πυροβολοῦν κανόνιον, ἕως τὰ ἄλλα πλοῖα νὰ ἴδωσιν τὸ σημεῖον.

Ἄν ἡ Ῥωσσία ἤθελεν ἔλθαι εἰς πόλεμον μὲ τὴν Τουρκίαν, ἡμεῖς δὲν θέλομεν λάβει μέρος ἢ μετοχὴν τινὰ μὲ τὰ πλοῖα τινὸς αὐτῶν τῶν ἐθνῶν· καὶ μόλον ὅτι τὰ πλοῖα τῆς αὐτοῦ Β. Μ. θέλουσι ἐμποδίζει συγκρότησιν ναυμαχίας γενικῶς μετὰ τῶν Γραικικῶν καὶ Τουρκικῶν ναυτικῶν δυνάμεων, πλὴν δὲ ἀπαιτεῖται νὰ κάμνουν οὕτω εἰς περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ Τουρκικὰ πλοῖα ἐναντιοῦνται νὰ φύγουν, τὰ δὲ Γραικικὰ πλοῖα ἔχουν δύναμιν ἱκανὴν νὰ ἀντιπολεμοῦν εὐτυχῶς καὶ μὲ ἐπιτυχίαν των.

Ὑπογεγραμμένος, ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΚΟΡΔΙΓΚΤΩΝ

Ἀντιναύαρχος καὶ γενικὸς Ἀρχηγός.

Πρὸς τοὺς Σεβαστοὺς Ναυάρχους καὶ ἀρχηγούς.

Ἀριθ. 2838

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἡ Κυβέρνησις Σοὶ γνωρίζει χάριν διὰ τὴν παχεῖαν πρὸς αὐτὴν ἀποστολὴν καὶ τῶν γραμμάτων ὅσα Σ' ἐνεχείρησεν ὁ καπετὰν Πάκρερ καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν εἰδήσεων. Τὸ πλοῖον τὸ κομίσαν τὰ γράμματα ἐπ' ἀνέρχεται εὐθὺς διότι ἔχεις αὐτοῦ χρεῖαν.

Μὲ εὐχαριστήσιν τῆς ἄκραν παρετήρησεν ἡ Κυβέρνησις τοὺς ἐπαί-

νους τοῦ καπετάν Πάρκερ, καὶ περὶ Σοῦ, καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου στολίσκου. Δικαιόσεις, Ἀντιναύαρχε, μὲ τὴν χρηστήν Σου διαγωγὴν τὴν περὶ Σοῦ ὑπόληψίν της.

Τὰ περὶ Κορώνης εἶναι πάντοτε ἀντικείμενον τῶν σκέψεων τῆς Κυβερνήσεως· οἱ ἐν αὐτῇ τῇ φρουρῷ στασιάζοντες ἐπεθύμησαν ἐσχάτως νὰ ἔλθουν εἰς λόγους μὲ τὸν στρατηγὸν Νικήταν, ὁ ὅποιος ἔλαβε καὶ τὴν ἄδειαν καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐξακολουθεῖ νὰ διδῇς πᾶσαν οὐσιώδη εἰδησιν καὶ νὰ ἐκτελῇς τὰ χρέη Σου μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν τὰ ὅποια ἐχαρκτήρισαν τὴν ἑως τώρα διαγωγὴν Σου.

Ἐν Πόρῳ τὴν 2 Ἰουνίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Υ. Γ. Σοὶ ἐμπερικλείεται καὶ γράμμα διὰ τὸν καπ. Πάρκερ τὸ ὁποῖον φρόντισε νὰ τὸ δώσης ἀσφαλῶς.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Σαχτούρη

Θέλει εὑρετε περικλείστον τὸ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς, ὅπου ἔλαβον ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Κολοκοτρώνην· αὐτὸς λαμβάνει τὴν διαταγὴν, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς φιλικὰς ἀνταποκρίσεις μὲ τοὺς Ἀλβανοτούρκους, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐμποδίζοντος δι' ὅσον δύναται τὸν Ἰβραήμ. Πασᾶ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς πολεμήσῃ, ἢ νὰ τοὺς διώξῃ.

Σὰς διατάττω ὁμοίως νὰ πλησιάζητε εἰς τὸ Καστέλλον τῆς Πάτρας, καὶ νὰ εὑρετε τρόπον διὰ νὰ βαλθῇτε εἰς ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς ῥηθέντας Ἀλβανούς. Ἐὰν αὐτοὶ μᾶς δώσουν βεβαίαν ἐγγύησιν, ὅτι θέλει ἀδειάσουν τὸ Φρούριον διὰ νὰ τὸ ἐγχειρίσουν εἰς ἡμᾶς, ὅταν ὁ ἴδιος θέλει τοὺς δώσετε τὰ μέσα διὰ ν' ἀπεράσουν εἰς τὴν Ρούμελην, εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἔχετε τὴν ἄδειαν νὰ τοὺς δώσητε καθε βοήθειαν, καὶ ἐὰν λάβουν χρεῖαν καὶ τροφῶν, ἕως ὅτου κατὰ τὰς ἀναφοράς σας, τὰς ὁποίας προσμένω μὲ ἀνυπομονησίαν, νὰ ἡμπορέσω νὰ σᾶς ἐξαποστείλω τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα, διὰ νὰ τοὺς μετακομίσουν ἀσφαλῆς καὶ σώους εἰς τὴν Ρούμελην.

Διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας ἡ παροῦσα, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ ὡς ἐπίσημος, ἔχει ὁμως ὅλην τὴν δύναμιν ὡς τοιαύτη.

Τῇ 15 Ἰουλίου 1828, Ναύπλιον

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

Ἀριθ. 3414

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἐλπίζω, ὅτι παρέλαβες ἤδη ἕως ὥρας τὰς ὁποίας ἀπὸ Ναύπλιον κατὰ τὰς 15 τοῦ τρέχοντος σὲ διεύθυνα ὁδηγίας.

Ἐπανέρχομαι μόνον τοῦτο εἰς τὴν ἰδίαν ὑπόθεσιν, διότι εἶναι μεγίστης προσοχῆς ἄξια.

Οἱ Ἀλβανοί, οἵτινες ἀπεσπᾶσθησαν ἀπὸ τὸν Ἱμπραήμ Πασᾶ, περιτρέξαντες τὴν Πελοπόννησον εὗρον διὰ τῆς σπάθης τῶν ἄσουλων εἰς τὸ φρούριον τῆς Πάτρας. Ἦσαν συνεννοημένοι μὲ τὴν ἐκεῖσε φρουράν, καὶ φονεύσαντες τὸν Πασᾶ τοῦ φρουρίου ἐκურίευσαν αὐτό.

Μανθάνομεν ὅτι ὁ Ἱμπραήμ Πασᾶς αὐτοπροσώπως διευθύνεται εἰς τὰς Πάτρας. Ἀμφιβάλλομεν, ἂν θὰ δυνηθῇ νὰ συμβιβασθῇ ἐκ νέου μὲ τοὺς διαληφθέντας Ἀλβανούς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μᾶς φαίνεται δυσκολώτατον νὰ ἡμπορέσῃ νὰ τοὺς βιάσῃ, παρεκτὸς ἂν κατήντησαν εἰς ἐσχάτην ἀμνηχανίαν δι' ἑλλειψιν τροφῶν. Διὰ τῆς ἄνω ρηθείσης διαταγῆς τῶν 15 τοῦ τρέχοντος διετάχθη νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ φρούριον τῆς Πάτρας μὲ τὸ πλοῖον σου, καὶ νὰ ἐμβῇ εἰς ἄμεσον ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς Ἀλβανούς διὰ νὰ πληροφορηθῇ τὴν θέσιν τῶν καὶ τοὺς σκοπούς τῶν.

Εἶχες διαταχθῇ ὡσάκτως νὰ συγχωρήσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν εἴσοδον μερικῶν τροφῶν καὶ νὰ τοὺς ὑποσχεθῇς τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα διὰ τὴν εἰς Ῥούμελην διάβασίν των, ἐὰν ἐπὶ τούτοις σὲ ἐγγυηθῶσι, ὅτι θέλουν παραδώσει εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὅποιον κατέχουν φρούριον. Σὲ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον τὴν ἰδίαν προσταγὴν, καὶ σὲ προτρέπω νὰ δείξῃς εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὅλην τὴν ὀξύνοian, ὅλον τὸν ζῆλον καὶ ὅλην τὴν δραστηριότητα μὲ τὰ ὅποια διαστέλλεσαι.

Οἱ τρεῖς Ναύαρχοι τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων συνῆλθον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς Ζάκυνθον. Ἀπεφάσισαν ἐκ συμφώνου νὰ κάμουν διὰ μέσου τῶν διαπραγματεύσεων μίαν τελευταίαν δοκιμὴν, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνίας ἀπὸ τὰ Αἰγυπτιακὰ στρατεύματα καὶ ἀπὸ τὸν Ἱμπραήμ Πασᾶ.

Ὁ ἀποκλεισμός θέλει ἐξακολουθήσει μὲ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα ὡς καὶ πρότερον. Ὁ Ναύαρχος Κύριος Κόδριγκτων μὲ πλοῖα τινὰ τοῦ στόλου του ἀπέρχεται αὐτοπροσώπως εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν Μεχμέτ Ἀλῆν εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἐπάνοδον τοῦ υἱοῦ του καὶ τῶν στρατευμάτων του, καὶ ν' ἀποστείλῃ εἰς Νεόκαστρον τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα καὶ τροφὰς διὰ νὰ ἐπιβιβασθῶσιν ἐκεῖθεν καὶ νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐὐν ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐνεργηθῇ, ὁ ἴδιος Ναύαρ-

χος Κύριος Κόδριγκτων σκοπὸν ἔχει νὰ τοὺς συνοδεύσῃ ἕως εἰς Νεό-
καστρον.

Ἐν τούτοις ὁ Ναύαρχος κύριος Δεριγνὺ ὑπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ Νεο-
κάστρου ἢ Μοθώνης διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Ἱμπραήμ Πασᾶ καὶ νὰ
βεβαιωθῇ προηγουμένως διὰ τὴν πίστιν μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος θέλει ὑπο-
κύψει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀποφασισθέντος παρὰ τῶν Κυρίων Ναυάρ-
χων σχεδίου.

Εἶναι ὠφέλιμον νὰ πληροφορηθῇς ὅλα αὐτὰ τὰ περιστατικὰ, διὰ νὰ
δυνηθῇς νὰ βλέπῃς καὶ νὰ κρίνῃς καλῶς τὰ συμβαίνοντα καὶ μέλλον-
τα νὰ συμβῶσιν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου.

Ἄν καὶ ἡ Γολέτα Ἀθηνᾶ ξεκινῆται σήμερον αὔριον μὲ τροφὰς καὶ
τινα χρήματα διὰ λογαρισμὸν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου
πλοίων, σὲ στέλλω ὅμως τὴν παροῦσαν μὲ μίαν Βελλοῦ, καὶ τοῦτο διὰ
νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ μὲ πέμψῃς ἐν τάχει τὰς ὁποίας ἤθελες εἰς
καιρὸν νὰ μὲ κάμῃς ἀναφοράς ἀπαντῶν εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ 15 Ἰου-
λίου καὶ εἰς τὰς παρούσας.

Συσκέπτομαι μετὰ τοῦ Φροντιστηρίου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν
Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ μέτρα, τὰ ὅποια ἀπαιτεῖ ἡ κατάστασις τῶν ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων. Δύνασαι νὰ βεβαιώσῃς ἕνα ἕκαστον τῶν πλοιαρ-
χων, ὅτι τὰ περὶ τούτου θέλουν διατεθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἡμποροῦν
νὰ ἀνανεώνουν βαθμηδὸν τὰ πληρώματά των καὶ νὰ ἐπιδιορθώνουν τὰ
πλοῖά των.

Ἐν Πόρῳ τῇ 21 Ἰουνίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ].

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΠΗΣ.

Ἀριθ 375.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜ. ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον κ. Γ. Σαχτούρη

Εἰς Πόρον

Ἴνα δώσῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ὑμᾶς, κύριε Ἀντιναύαρχε, νέον δεῖγ-
μα τῆς διαθέσεώς της, καὶ τὸ πόσον τιμᾷ τὰς ἀρετάς σας, τοὺς ὑπὲρ
πατρίδος ἀγῶνάς σας, καὶ τὸν ζῆλον δι' ὅποιαν ὑπηρεσίαν σᾶς ἐνεπι-
στεύθη, μὲ διέταξε νὰ σᾶς προσκαλέσω νὰ προβάλληται ἕνα τῶν υἱῶν
σας, ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ ἐθνικοῦ στόλου.

Εἰς σημαντικὰς περιστάσεις τὸ ὄνομά σας διέπρεπεν εἰς τὸν ἐθνι-
κὸν στόλον, καὶ τὸ ὄνομά σας εἶνε δίκαιον νὰ διαιωνισθῇ, καὶ αὐτὸ
διαδοχικῶς νὰ μεταβαίνει ἀπὸ τὸν πατέρα εἰς τὸν υἱόν, καὶ ἀπὸ αὐ-

τὸν εἰς τὸν μετ' αὐτόν· τρόπος, κατὰ τὸν ὅποιον εἰμί εὐελπῖς, ὅτι ἡ ἄρετή θέλει διαδίδεται ἀπὸ γενεᾶν εἰς γενεᾶν εἰς τὸν ἔθνικόν στόλον, ὅταν οἱ υἱοὶ τῶν ἐναρέτων διαδέχωνται τὴν ὑπόληψιν τῶν πατέρων τῶν.

Τοιαῦτα φρονήματα τῆς Κυβερνήσεως μὲ εἰλικρινῇ εὐχαρίστησιν κοινοποιῶ εἰς ἡμᾶς, καὶ εἰμί βέβαιος ὅτι μὲ τὸ αὐτὸ αἶσθημα θέλετε δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν ταύτην.

Διευθυνόμενα τὰ πράγματα κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης θέλει εἶναι πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 28 Ἰουνίου 1830.

(Τ. Σ.)

Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΚΑΘ' ΕΞΕΛΙΞΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ἀθηνῶν

	Σώμ.
Ἵπουργεῖον Ναυτικῶν	
Γεώργ. Ν. Πινίδης	2
Ἀπόστ. Γ. Πικιδίλ	1
Μ. Ἀρνιώτης βιβλιοδέτης	1
Δ. Μιχαήλ	1
Ἰ. Στάφείας	1
Γεώρ. Μίνως	1
Σουρμελῆς καὶ Φίλων	2
Ἀθ. Πάλλης	1
Γεωρ. Β. Ἀσταχέας	1
Γ. Κόλμαν	1
Βλ. Βαρβαρρήγος	1
Π. Θανόπουλος	1
Παρ. Λεώνης	1
Β. Λαζάνης	1

Πειραιῶς

Ἰωάννης Χέλμης	1
Ἀνάρχυρος Καλαφάτης	1
Ἰάκ. Παζινός	1
Ν. Γ. Μποσλῆς ὑπόλοχ.	1
Ν. Ἀποστόλης	1
Γεώρ. Λαῖνος	1
Θεμιστ. Παππαδάτος	1
Γ. Μιχαήλ	1
Νικ. Στωϊκίδης	1
Ἐλευθ. Χ. Ἀλεξάνδρου	1
Εὐάγγελ. Μπικτάρης	1
Κυριάκος Χ. Παζινός	1
Ν. Γ. Παντελέσκος	1
Π. Σ. Δεμπέσης	1
Γεώρ. Σταματόπουλος	1
Γεώρ. Κράκαρης	1
Ἀχιλ. Κονταράτος	1
Πέτρος Καίρης	1
Γεώρ. Ἀντωνάκης	1
Κ. Ἰ. Σουσάνας	1
Κωνσταν. Βούλγαρης	1
Χρ. Πατωθάνης	1

	Σώμ.
Νικόλ. Ἀνδρόνικος	1
Παναγ. Ἀγριανίτης	1
Νικόλ. Σιμόπουλος	1
Γεωρ. Τραντάλης	1

Ὑδρας

Ὁ Δῆμος Ὑδρας	50
Νικόλ. Α. Κριεζῆς	1
Ἰωάννης Ν. Βότσης	1
Πέτρος Π. Βομπίλας	3
Γεώργ. Ἰ. Γκουμούλας	1
Παντελῆς Ἀ. Βέτιμης	1
Παναγιώτης Μανός	1
Ἀντών. Μιχαλαρέας	1
Κοσμάς Θεριακόπουλος	1
Νικόλ. Α. Βότσης	1
Ἰωάννης Δουζίνας	1
Γκίκας Π. Φαντόπουλος	1
Νικόλαος Μαδαρὸς	1
Μαρῖνος Ξανθὸς ἰατρός	1
Λεωνίδας Σταυράκης	1
Γεώρ. Φωτέας	1
Ἰωάννης Δ. Σαχτούρης	1
Δημήτριος Πάρκιζας	2
Πάμφιλος Παππαδόπουλος (ἱερομ.)	1
Δημήτριος Καλογιάννης	1
Γ. Καρπαλέτος τελώνης Ὑδρας	1
Ἰω. Γ. Καλογιάννης	1
Δαμιανὸς Κ. Δαμιανουῶ	1
Πανάγος Ν. Βλαχόπουλος	1
Ἀντώνιος Ν. Κλόκας	1
Γεώργιος Γκίκας	1
Ἀντώνιος Α. Πανάγος	1
Α. Δ. Πανάγος	1
Νικόλαος Βρέττας	1
Νικόλαος Κουλούρας	1
Ἀρχιμ. Μωϋσῆς Κοκαλιάρης	1
Ἀθανάσιος Ἱερομ. Λαυριώτης	1
Παντελῆς Α. Μπρόσχος	1
Ἀντώνιος Δ. Λιχνός	1
Δημήτριος Α. Παλεχός	1

	Σώμ.		Σώμ.
Γεώρ. Κ. Σχαρμπούνης	1	Κωνστ. Δ. Δηκος	1
Κ. Δρίβας αξιωματικός	1	Βασίλ. Μαλοκίνης	1
Ἀντώνιος Δ. Τσαμαδός	1	Εὐστάθιος Κουτσοδόντης	1
Ἰωάννης Τέτσης ἱατρός	1	Ἰωάννης Δ. Πινότσης	1
Δημ. Ν. Φαμελιάρης	1	Γ. Ἰ. Σπαχῆς	1
Φραντζέσκος Ι. Σαρκίσσης	1	Ἀ. Ν. Βουρέκας	1
Ἀντώνιος Δ. Νέγκας	1	Σ. Κοντογιάννης	1
Δημήτριος Δ. Δεκάκης	1	Γ. Κατσιογιάννης	1
Ἡρακλῆς Χ. Λεονάρδος	1	Δ. Ἀδάμ	1
Σταμάτιος Ἰ. Καλογιάννης	1	Α. Μουζακίτης	1
Ἀντώνιος Τσίπης	1	Εὐθ. Εὐσταθίου	1
Μονὴ Προφήτου Ἡλίου	1	Ε. Καλογρίδης	1
Δαμιανὸς Καλιγκούνης Ἱερομ.	1	Ἰωάν. Ζερβός	1
Ἀναστάσιος Ὀρλώφ	1	Χρῆστος Δραπανιώτης	1
Ἀναστάς. Γ. Ἀναστασάκης	1	Χαρίλαος Ζαΐμης	1
Βάθης Γ. Γεώρτζος	1	Γεώρ. Λαγουδάκης	1
Π. Καρίντζης κάταικος Ἀθηνῶν	1	Πέτρος Μαυροειδής	1
Γεώργιος Στ. Τσιγκάρης	1	Ἀρτ. Ἀρτεμίου	1
Ἀναστ. Ν. Οἰκονόμος (Δήμαρχος)	2	Ἀγγελ. Ἀ. Κομνᾶς	1
Γ. Κ.	1	Γ. Παρασκευόπουλος	1
Ἰωάννης Φιλίππου	1	Σταυρινού	1
Ἀντώνιος Καλογήρου	1	Ἰωσὴφ Ῥάππας	1

Σπετσῶν

Δ. Γουδῆς	10	Ῥαφὴλ	1
Δῆμος Σπετσῶν	5	Ἰωάν. Ζεντέλης	1
Ἀ. Κυριακός	2	Νικόλ. Ἰ. Βεγέκος	1

Πόρου

Μ. Κουτσοῦχος	2	Ἰωάννης Ἀ. Μοναχός	1
-------------------------	---	------------------------------	---

Νικόλ. Κατσούλης	1		
Ἀ. Χατζημελέτης	1		
Σ. Π. Ἀγγελῆς ἀνθυπ.	1		
Χαρ. Κ. Ἀρβανίτης ἀνθυπ.	1		
Ν. Σ Βῶχος	1		
Δ. Ἀ. Ξενάκης ἀνθυπ.	1		
Ἰ. Ν. Ἀσπρογέρακας	1		
Κ. Καπαντάμης	1		
Δ. Σίδερης	1		
Α. Βερβῆς	1		
Χρυστ. Δ. Βαχάλης	1		
Ἰωάν. Ἀναργ. Μαρίνου	1		
Γεώρ. Ν. Κουλούρας	1		
Δημήτριος Ἠ. Ἀντωνίου	1		
Γ. Ν. Καρπέτης	1		
Κωνστ. Π. Δρουῖδος	1		
Δέδες Δέδες	1		
Θ. Π. Πρωτόπαππας	1		
Γεώργ. Ἀ. Πιτσᾶς	1		
Γεώρ. Δημητρόπουλος	1		

Σύρου

Δ Θεοδωρόπουλος	2		
Ν. Α. Κοσμάς	2		
Π. Φουστάνος	1		
Καρέλας	1		
Ἀλέξ. Π. Μάσχας	1		
Μιχαὴλ Δέστος	1		
Γ. Μπουκλάκος	1		
Ἐ. Ἐλευθερόπουλος	1		
Πέτρος Δημητρίου	1		
Π. Τζανέτος	1		
Ἰ. Κουμέλης	1		
Π. Α. Σάλτας	1		
Ἐμμ. Ἀνδρουλῆς	1		
Κ. Σιροπινῆς	2		
Ἀ. Ναύτης	1		
Δ. Ἀχπενᾶς	1		
Κ. Δελαγραμμάτικας	1		

Σώμ.	Σώμ.
Γεώργ. Μπένσης	1 Νικ. Καλλίνικος
Τιμολέων Αμπελάς	1 'Ε. Ζαχαρόπουλος
Δ. Παππανικόλας	1 Σωτ. 'Ι. Βασιλείου
Σ. Σανσών	1 Θεόδωρ. Παππαγεωργόπουλος
Σ. Γαλιάτζας	1 'Ι. Ζώρας
Σ. Πετζάλης	1 Θεόδωρ. Καλάρης
Γ. Τορίνης	1 Κ. Δ. Χατζόπουλος
'Αντών. Βοῖος	3 Πέτρ. Α. Κοσκορόπουλος
Διον. Παραμυθιώτης	1 Ντέκας Δ. Πασχαλίδης
Μ. Δενδρινός	1 'Ιωάν. 'Αλπάνης
'Αντων. Κωνσταντῆς	1 Νικόλ. Σανελλίδης
Καλῆς	1 'Ιωάν. Κεχαγιᾶς
Στελ. Ραδίτζας	1 'Ελληνική Ἀτμοπλοία
'Ιωάν Γκέλης	1 Α. Μαυρογορδάτος
Κων. Κατέχης	
'Αδαμ. Ἀδαμ	
'Ι. Χαραλάμπης	
Γ. Ἀνδρικόπουλος	1 Κωνστ. Βούλγαρης
'Ιω. Παππαμανώλης	1 Μιχαήλ Θεοτόκη
Κ. Κωντούδης	1 Λεωνίδ. Βλάχος
Γ. Ἀλμπουινιώτης	1 Νικόδ. Ζαβιτζιάνος
'Αλεξ. Μπόικος	1 Ἀντών. Καποδίστριας
Δ. Συρμακέλης	1 Ἀ'έξ. Μαζούκης
'Ιάκωβος Γαβαλᾶς	1 Νικ. Δοπρέσιος
'Ιω. Τοπάλης	1 Σ. Βαλδεσέσκας
Στ. Μικρουλάκης	1 Μιλτιάδ. Καπότζαρης
'Αλ. Μαυρογιάννης	1 Βασίλ. Μπροῦσκος
Β. Μ. Μπαῖνος	1 Θεόδ. Λιμπρίτης
Στελ. Βεντούρας	1 Μαρῖς Φωκᾶς
Στέφ. Ρώσης	1 Σ Ἀντωναρόπουλος
Σπ. Παππαγεωργίου	
'Ιω. Παραμυθιώτης	
Δημ. Κόλλας	
Γεράσ. Ἀσπιώτης	1 Γ. Δράκος
'Αλκῖνος Ζερβός	1 Διον Δ. Βολτέρρας
Στέφ. Ἐλευθερίου	1 Ζήσιμος Δ. Ξένος
'Ανδ. Κατωμέρης	1 Λαυρέντιος Μερκάτης
Ξεν. Κ. Κόττης	1 Διονύσιος Μπάφας
Χαρ. Κεφαλάς	1 Χαρίλαος Μουντζουρίδης
'Ιωσήφ Τζάρλτων	1 Βοράκης
'Οδ. Κουτζουβέλης	1 Γ. Γρηγοράτος
Πλ Βλάχιος	1 Δ. Γ. Μπόρας
'Αρ. Κοκκοτός	1 Γεωρ. Μελισσινός
Θ. Ἀνδρώνης	1 Δ. Παππαδόπουλος
Ν. Μπάκας	1 Οἰκονόμου
Σπ. Γεμπονέρας	1 Πέτρ. Αύγερινός Δήμαρ. Πύργου
Κ. Κοσκινᾶς	1 Γ. Γ. Νικοχάβουρας
Σπ. Ἀ. Βουλισμάς	1 Δημ. Γ. Ρώσης
Β. Αργυρός	1 Νικόλ. Μαπέος
Ν. Χρυσοβιτιζιάνος	1 Νικόλ. Μεσσαλάς
'Ιω. Μ. Χρυσοβιτισιάνος	1 Σπυρ. Καραμαλίκης
Φρ. Νεράντζης	1 Παναγ. Ν. Καραμαλίκης

Κερκύρας

Κωνστ. Βούλγαρης	1
Μιχαήλ Θεοτόκη	1
Λεωνίδ. Βλάχος	1
Νικόδ. Ζαβιτζιάνος	1
'Αντών. Καποδίστριας	1
'Α'έξ. Μαζούκης	1
Νικ. Δοπρέσιος	1
Σ. Βαλδεσέσκας	1
Μιλτιάδ. Καπότζαρης	1
Βασίλ. Μπροῦσκος	1
Θεόδ. Λιμπρίτης	1
Μαρῖς Φωκᾶς	1
Σ 'Αντωναρόπουλος	1

Ζακύνθου

Γ. Δράκος	1
Διον Δ. Βολτέρρας	1
Ζήσιμος Δ. Ξένος	1
Λαυρέντιος Μερκάτης	1
Διονύσιος Μπάφας	1
Χαρίλαος Μουντζουρίδης	1
Βοράκης	1
Γ. Γρηγοράτος	1
Δ. Γ. Μπόρας	1
Γεωρ. Μελισσινός	1
Δ. Παππαδόπουλος	1
Οἰκονόμου	1
Πέτρ. Αύγερινός Δήμαρ. Πύργου	3
Γ. Γ. Νικοχάβουρας	1
Δημ. Γ. Ρώσης	1
Νικόλ. Μαπέος	1
Νικόλ. Μεσσαλάς	1
Σπυρ. Καραμαλίκης	1
Παναγ. Ν. Καραμαλίκης	1

	Σώμ.	
Φραντζέσκος Ἀ. Ρεβίδης.....	3	Δ. Τραμουντάνας
Παῦλος Καρβελλᾶς.....	1	Κωνστ. Πλανήτερος.....

ΣΗΜ. Ὅνόματά τινά τῶν κ. κ. συνδρομητῶν, ὅσα δὲν ἦσαν εὐ
 γραμμένα, παρελείφθησαν, ὥς καὶ ὧν τὰς ἀγγελίας δὲν ἐλάβομεν
 ὧν αἰτοῦμεν συγγνώμην.

Μ
ν
πα
ων
ιν
ο
ν

